

ಹವ್ಯಾಸಿರಿ

16ನೇ ಹವ್ಯಾಕ ಮಹಾ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆ

16th Biennial Convention
HAA 2015
July 3-4 2015, Washington DC

Prashant K. K.

**TO LEARN MORE ABOUT
SILICON SAGE BUILDERS**
408-228-7302 SiliconsageBuilders.com

ಹವ್ಯಸಿರಿ - ೨೦೧೫

ಸಂಪಾದಕ ಸಮಿತಿ

ಸುಬ್ರಾಯ ಹೆಗಡೆ
ಸ್ನೇಹಾ ನಾರಣಕಜೆ
ವಸುಧಾ ಹೆಗಡೆ

ಅಮೇರಿಕಾ ಹವ್ಯಕರ ಒಕ್ಕೂಟ

Havyasiri - 2015

Havyaka Association of Americas 16th Biennial Convention Magazine

Publisher

Shivu Bhat
President, Havyaka Association of Americas
<http://www.havyak.org/>

Cover Page Design

Pratham Karnik

Magazine Title Suggestion

Nidhi Bhat

Inside Layout

Prasanna Kumar

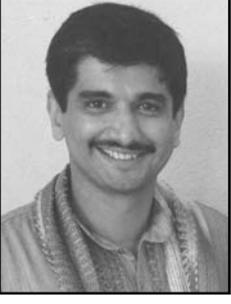
Copyright

© 2015 Individual Authors

Printed by

Chamarajpet, Bangalore - 18.
Phone : 2661 3123, 2661 8752
e-mail : lakshnimudra@gmail.com

ಆತಿಥೇಯ ಡಿ.ಸಿ. ಹವ್ಯಕ ವಲಯದಿಂದ 16ನೇ ಮಹಾಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಗತ

ನನ್ನ ಆತ್ಮೀಯ ಸೃಜನ ಬಂಧುಗಳೇ,

ದ್ವೈವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವ ಈ ಮಹಾಸಮ್ಮೇಳನವು ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಮನ್ಮಥ ನಾಮ ಸಂವತ್ಸರದ ಈ ವರ್ಷವೂ ಇದೀಗ ನಡೆಯಲು ನಾವೆಲ್ಲಾ ಒಟ್ಟು ಸೇರಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಶುಭ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಸಂಘಟನೆಯ ವಾಷಿಂಗ್ಟನ್ ಡಿ.ಸಿ.ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ನನ್ನ ಸ್ವಯಂ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ತಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನು ಹಾರ್ದಿಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ.

ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇಷ್ಟೆ - ಅನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದರೆ ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾನಮಾನ. ಹೀಗಾಗಿ ನಾವಿಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗದೆ ವ್ಯಕ್ತಿ-ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನ ಸಹಸ್ರರೂಪದ ಒಂದೇ ದರ್ಶನವಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಒಂದೊಂದೇ ಗುಣಗಳ ಆವಿರ್ಭಾವದೊಂದಿಗೆ ಒಂದೇ ಬೆಳಕಿಗೆ ಉಗಮವಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಬೆಳಕೇ ಬಹುಮಂದಿಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಅಭ್ಯುದಯ ಎಂಬ ಧೈಯವನ್ನು ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ನೀಡಲಿ. ಈ ಮಾತಿನ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ನಾವಿಂದು ನಮ್ಮ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕೆ ಏನಾಗಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಯೋಚಿಸೋಣ. ಆ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಮುಂದಿನದನ್ನು ಯೋಚಿಸೋಣ. ಎಲ್ಲವೂ ಶಾಂತಿಯತ್ತ ಸಾಗಲಿ. ಇದೇ ನನ್ನ ಹಾರೈಕೆ, ಹರಕೆ. ವಾಷಿಂಗ್ಟನ್ ಡಿ.ಸಿ.ಯ ಎಲ್ಲಾ ಹವ್ಯಕರ ಪರವಾಗಿ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ಶುಭಾಶಯಗಳು - ಸರ್ವಂ ಸನ್ಮಂಗಳಂ ಭವತು.

ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳೊಂದಿಗೆ,
ಉದಯ ಭಟ್ಟ ಅಡಿಕೆಹಿತ್ತಿಲು
Germantown, Maryland
ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು, ಡಿ. ಸಿ. ಹವ್ಯಕ ವಲಯ

ಮಧುಕೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ - ಬನವಾಸಿ

Table of Contents

Editorial

ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ನುಡಿ

2015 Convention Committees

ಸ್ವರ್ಣವಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗಳ ಸಂದೇಶ

ರಾಮಚಂದ್ರಾಪುರ ಶ್ರೀಗಳ ಸಂದೇಶ

ಹಿಂದಿನ (೨೦೧೩ನೇ) ಹವ್ಯಕ ಸಮ್ಮೇಳನದ ವರದಿ	17
ಹವ್ಯಕ, ಹವ್ಯದೇಶ ಮತ್ತು ಹವ್ಯಕರ ಮೂಲನೆಲೆ	19
The First Havyaka Brahmin to Travel to the US	24
ಕಥಾ ಸ್ಪರ್ಧೆ - ತೀರ್ಪುಗಾರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ	26
ಅತ್ಯಾಚಾರವಾ, ಅನಾಚಾರವಾ?	28
ಕವನ ಸ್ಪರ್ಧೆ- ತೀರ್ಪುಗಾರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ	32
ನನ್ನ ದೇವರು	34
ಹವ್ಯಕರು-ಇನ್ನೊಂದಿಷ್ಟು ಸಂಗತಿಗಳು	35
ಹವ್ಯಕರು ಯಾರು, ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದವರು, ಏನೇನು ಮಾಡಬಲ್ಲರು?	40
ನಿನ್ನೆ ಇವತ್ತು ನಾಳೆ, Yesterday, Today, Tomorrow: Havik Family Values	44
ವರ್ಣಾಂತರ	48
ಮಾಣಿಗೆ ಮದುವೆಯೇ ಇಲ್ಲ	52
Drinking Panchagavya is Just a Blind Religious Practice or Any Science behind It!	53
ಬೆಳವಣಿಗೆ VS ಬೇರಿನ ತೊಳಲಾಟ	56
Havyaka Krishi in the 21st Century: A Few Major Issues and Some Potential Solutions	60
ಉನ್ನತ	68
ಒಡಲ ಕುಡಿಯ ಸ್ವಗತ	70
Some Memories of Good Times with Havyaka Friends	71
ಹವಿಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಕಿರುಪರಿಚಯ	75
ಒಳ-ಹೆರ, ಭೇದಇರ! (ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಚಿಂತನೆ)	78
ಕರುಳಿನ ಗುರುತು	79
ವಿಲೀನ	83
ಸುಖ - ಸುಮ್ಮನೆ	84
Epigenetics of Havyaka Diabesity and Weight Loss	87
ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ, ಸಂಪ್ರದಾಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ವಾಸ್ತವತೆ	90

ಒಂಭತ್ತು ಸುತ್ತೋಲೆಗೆ ಒಂದು ಸುತ್ತ...	-----	94
ನಿತ್ಯೋತ್ಸವ	-----	95
ಬಾ ಇಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸು	-----	98
Iggappa Hegade Vivaha Prahasana	-----	102
ಹವ್ಯಕರ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು	-----	104
ಯಾರಿಗೂ ಕಾಣದ ಪುರೋಹಿತರ ಬವಣೆ?	-----	110
ವ್ಯಕ್ತಮಧ್ಯ	-----	112
Why We Returned to India and Our Experience after Returning	-----	113
ಉತ್ತರ ಅಮೇರಿಕೆಗಳ ಹವ್ಯಕರ- ಒಂದು ಪಕ್ಷಿನೋಟ	-----	115
My Journey Over The Clouds	-----	119
ನಾನೀಗ ನಗುತ್ತಿಲ್ಲ	-----	121
NRI Taxation in India	-----	122
ನಮ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಲ್ಲಿ ಹಾಳಾಗ್ತಾ ಇದ್ದು ಅಂದ್ರೆ...	-----	126
'ಅಕ್ಷಯಪಾತ್ರೆ'	-----	130
ತುಳಸಿ ಮದುವೆ	-----	131
The Karniks of Coorg	-----	133
ಹವ್ಯಕರ ಇತಿಹಾಸದ ಗತಿಬಿಂಬಗಳು ಮತ್ತು ತಾಳಗುಂದ	-----	136
ಹವ್ಯಕರೇ	-----	138
Shrimati Yamuna Parameshwar Pandit Foundation	-----	139
ಇದೋ! ಎಲ್ಲರೂ ಎನ್ನಯ ಪರಿವಾರ	-----	141
ಹವೀಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಪರಂಪರೆಯ ಜಾಡು	-----	142
ಭ್ರಮೆಯ ಅನಾವರಣ	-----	150
ತಾಯಿ ಹಾರೈಕೆ.....	-----	152
ಹವ್ಯಕ ಕೃಷಿಕರ ಬಗೆಗೊಂದು ಭವ್ಯ ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನ ಕನಸು!	-----	153

ಯುವ ವಿಭಾಗ – Youth Section

Growing Up in Havyaka Community	-----	157
The Avenue	-----	159
Gray Skies and Rainbows You Don't have Anything, If You Don't have Love	-----	160
My Upanayana – Beginning of a New Journey	-----	166
Growing Up Project	-----	167
“The Past, Present, and Future”	-----	169
A Friend In Need is a Friend Indeed	-----	170
ರಂಗೋಲಿ	-----	171
Keep Smiling...	-----	172
The Book of Vines	-----	173
Visiting Ajji and Ajja	-----	175
Of Fairytales	-----	176
A Day in History	-----	177
Bengal Tiger – The National Animal of India	-----	179
Blue Peacock – The National Bird of India	-----	180
FUN-DAY!	-----	181
Birds See All	-----	182
Religion	-----	188
Crack It If You Can (Puzzle / Riddle)	-----	189
ಅಮ್ಮ	-----	190
Free	-----	191
Disregard	-----	192
ಚುಟುಕುಗಳು	-----	193
Art Gallery	-----	194
HAA Office Bearers : 2014 – 2015	-----	198
Life Members List	-----	200

ಹವ್ಯಕರ ಜೀವನಾಡಿ

Editorial

Subray Hegde
Great Falls, VA

Souvenir, as the name indicates, is a token of remembrance. Why do we collect souvenirs in the first place? Because we all cherish recollecting the good old memories of places and events in our lives; moreover, we slowly masticate, like savoring gooseberry taste, the best part of our life histories that have left a lasting imprint on our memories. As with all things in life, souvenirs come in all hues and colors, especially when one considers quality. Accordingly, a souvenir of articles, stories, poems, artwork and similar such things has an extended lifespan when it bears a stamp of the highest quality. That's what this 2015 HAA 16th Biennial Convention Souvenir Sanchike is all about. We couldn't be more proud of creating this beautiful piece of work with so much quality writing about "Bird's-Eye View of Havyaka's Rich Heritage, Culture and Language" and few other related aspects. As our Shri Shreemajjagadguru Shankaracharya Shri Gangadharendra Saraswati Swamij of Shri Sonda Swarnavalli Mutthas rightly noted in his blessings that modernization has the greatest impact on Havyaka culture and the need of the hour is to strengthen our traditions and values for the overall betterment of Havyaka society. Likewise, we received blessings from Jagadguru Sri Shankaracharya Srimad Raghaveshwara Bharathi Swamiji of Shri Ramachandrapura Mutt, who was immensely proud of Havyaka's achievements beyond Indian subcontinent and wishes the very best for the HAA Convention. More importantly, Srimad Raghaveshwara Bharathi Swamiji's message is so beautifully captured in the phrase "Let Havyaka's contributions make this world a better place to live for everyone" mirroring the age old Hindu wisdom "*Sarve Janah Sukhino Bhavantu*".

When I began planning for the Souvenir Sanchike as Editor-in-Chief on HAA President Mr. Shivu Bhat's request, the only criteria in my mind was to create a Souvenir with quality content—the content that should kindle the readers' interests so much that they should come back to open the Sanchike again and again. As the saying goes, to succeed in leadership you should hire people who are smarter than you. That's what I did—so all required essentials started falling in to place. The true credits for creating this highest quality Souvenir Sanchike go to two smart and dedicated volunteers, Sneha Narnakaje and Vasudha Hegde. I couldn't thank them enough for their services. Every page in this souvenir bears their signatures.

This Souvenir is divided into a few sections such as stories and poems selected out of short story and poetry competitions, general articles and poems, invited articles, and artwork. Even the Souvenir Sanchike name (Havyasiri by Nidhi Bhat) was born out of a competition. Pratham Karnik designed the cover page. We could not thank him enough for his beautiful imagination for depicting a few key aspects of Havyaka life and culture passing through history. Or we may want say an elegant transcending culture keeping the tradition alive. We started off with humble expectation, lo and behold! We ended up with a grand response from Havyaka authors, poets, and artists. At times we were positively overwhelmed by the volume of response received, yet all along the Souvenir Committee members

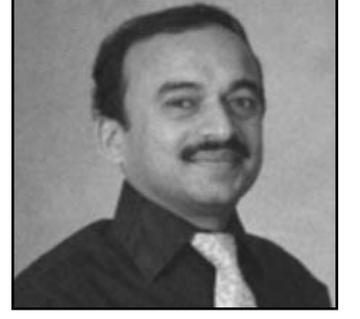
were immensely helped by those selfless volunteers at different stages of the Souvenir production. Kusum Bhat, Raji Pradeep, Prakash Bhat, Shivu Bhat, R. K. Bhat, to name a few, were always willing to extend a helping hand. Our special thanks are due to highly qualified judges who rendered in valuable service judging short stories (Ramesh Hegde, Mahabala Bhat Seetalabavi, Shantala Bhandi, and Vaishali Hegde) and poems (Subraya Chokkady, G.S. Ubaradka, Subru Bhat and Kusum Bhat). We are also thankful to all those willing volunteers (Vinuta Bhat, Parvati Hegde, Prathibha Kumari, Mahabal Hegde, Prakash Bhat, and Avani Hegde), who provided timely editorial assistance on a short notice. Several people donated money generously to the Convention, and they deserve our gratitude too. So also all the newspapers (Udayavani, Havyaka Patrike, Lokadhawani) and associations (Sri Akhila Havyaka Mahasabha), who provided wide publicity toward Souvenir Sanchike. The credit for meticulous souvenir layout goes to Prasanna Kumar, likewise Laxmi Mudranalaya, Bengaluru took every care to provide a quality printing service. Of course, it goes without saying that we are immensely thankful to all other Convention Committees, who assisted the Souvenir Committee in various ways.

It is extremely heartening to feel good about the survival of “Havyaka Culture” for generations to come because of its people—men and women, young and old, residents and nonresidents—who are so talented and committed to preserve their culture. The stories, poems, artwork, etc. in this Sanchike are the real testimony to that belief. We profusely thank all those participants who spent countless hours to create their stories, articles, poems, and artwork, including the authors of invited articles. As in any competitions there can only be a few formerly recognized winners. On the contrary, we souvenir committee members do not believe there are any losers in the story and poetry competitions, as every participant is an informal winner by producing a work that gave him/her an immense personal satisfaction. Such intangible contentment cannot be measured by any number of formal awards.

When you plough through this Sanchike you would surely going to encounter, as we did, so many well-written articles on Havyaka culture, tradition, history; thought provoking analyses; beautiful poetry; imaginative fiction that you would have hard time putting down the Sanchike.

As Mahatma Gandhi said, “A Nation’s Culture Resides in the Hearts and the Soul of Its People.” If I am allowed to paraphrase that statement, I would like to say that the “Havyaka Culture Resides in the Hearts and the Soul of Havyaka People.” This Souvenir Sanchike tried to capture a tiny fraction of 1000s of years of history and culture of an endemic group, Havyakas, in one place. The 2015 16th Biennial Convention Souvenir Committee hopes that you all would enjoy and cherish your culture and heritage by reading through the Souvenir Sanchike pages.

ಶಿವಾ ಭಟ್

ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ನುಡಿ

ಶ್ರೀಗುರುಭ್ಯೋನಮಃ || ಹರಿಃ ಓಂ.

ಮಾನ್ಯರೇ,

ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ, ಕದಂಬ ರಾಜರ ಕೃಪಾಪೋಷಿತರಾಗಿ ಉತ್ತರ ಭಾರತದಿಂದ ಇಂದಿನ ಬನವಾಸಿಗೆ ವಲಸೆ ಬಂದ ಮೂಲ ೩೨ ಹವ್ಯಕ ಕುಟುಂಬಗಳು ಧೀರ್ಘಚಿಂತನೆ ಹಾಗೂ ದೊಡ್ಡ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಅದರ ಫಲಿತಾಂಶವಾಗಿಯೇ, ಹವ್ಯಕ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೊಂದು ವಿಶಿಷ್ಟಭಾಷೆ, ಸಂಪ್ರದಾಯ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಉಗಮವಾಗಿ, ಮುಂದಿನ ಹದಿನಾರು ನೂರುವರ್ಷಗಳ ನಂತರವೂ ಮುಂದುವರೆದು ಕೊಂಡುಬಂದಿವೆ. ನಮ್ಮ ಹವ್ಯಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಉಳಿವಿಗೆ ಹಾಗೂ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಅವರಿಂದ ಕಲಿತ ಸನಾತನ ಧರ್ಮದ ಚೌಕಟ್ಟು, ಸಾತ್ವಿಕ ಆಹಾರ, ಸರಳ ಜೀವನಶೈಲಿ, ವೈದಿಕ ಆಚಾರ-ವಿಚಾರಗಳು, ಕೃಷಿಯಾಧಾರಿತ ಬದುಕು, ಪರತತ್ವ ಹಾಗೂ ಗುರುಪೀಠಗಳ ಮೇಲಿನ ಅಚಲ ನಂಬಿಕೆಗಳೇ ಬುನಾದಿಯಾಗಿದೆಯೆನ್ನಬಹುದು.

ಕಳೆದ ಮುನ್ನೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಉತ್ತರ ಅಮೇರಿಕೆಗೆ ವಲಸೆ ಬಂದ ಅದೆಷ್ಟೋ ಜನಾಂಗಗಳು, ಇಲ್ಲಿಯ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯಲ್ಲಿ ಬೆರೆತು, ತಮ್ಮ ತಾಯ್ನಾಡಿನ ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕೆಲವೇ ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಮರೆತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಹವ್ಯಕ ಜನಾಂಗವೂ ಇದಕ್ಕೆ ಅಪವಾದವಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಯುವಪೀಳಿಗೆಯೂ ಇದೇ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಅನಿಸಿಕೆ. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಅರ್ಥಿಕ ಆಕರ್ಷಣೆಗಳು ಈ ಶೀಘ್ರ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಗಳಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ಬದುಕಿನ ಒತ್ತಡ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದಲೇ ನೋಡುವ ಹಂಬಲಗಳೂ ಇತರ ಕಾರಣವಿರಬಹುದು.

ಉಚ್ಚ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಉದ್ಯೋಗಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿ ಅಮೇರಿಕಾ ಖಂಡಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಬಂದ ನಮ್ಮ ಹವ್ಯಕ ಸಮುದಾಯವು ಹಳೆತನವನ್ನು (ಬೇರನ್ನು) ಗೌರವಿಸುವ, ಹೊಸತನವನ್ನು (ಚಿಗುರು) ಸ್ವಾಗತಿಸುವ ಸಮಾಜವಾಗಿದೆ. ಹವ್ಯಕರ ಆ ಹಿರಿತನವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಾವು ಇಂದು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸಮುದಾಯವು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ತಲೆಮಾರಿಗೆ, ಹೇಗೆ ಮತ್ತು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹಸ್ತಾಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಒಂದೆಡೆ ಸೇರಿ ನಲಿಯುತ್ತಾ, ನಮ್ಮ ಹವ್ಯಕತನವನ್ನು (identity) ನೆನೆಯುವದರ ಜೊತೆಗೆ, ಈ ಮೇಲಿನ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತನೆ, ವಿಚಾರ-ವಿನಿಮಯ ಮಾಡುವುದು ಈ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶ. ಪ್ರಾಚೀನ ದರ್ಶನವನ್ನು ಅಧುನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯೊಡನೆ ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸುವುದೇ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ.

ಹೊಸ ಚಿಗುರು ಹಳೆಬೇರು ಕೂಡಿರಲು ಮರಸೊಬಗು,

ಹೊಸ ಯುಕ್ತಿ ಹಳೆತತ್ವದೊಡಗೂಡೆ ಧರ್ಮ

ಋಷಿವಾಕ್ಯದೊಡನೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಕಲೆ ಮೇಳವಿಸೆ,

ಜಸುವು ಜನ ಜೀವನಕೆ - ಮಂಕುತಿಮ್ಮ

ನಮ್ಮ ಹವ್ಯಕ ಸಂಘ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿ ೩೩ ವರುಷಗಳಾಗಿವೆ. ಮೂರು ಶಾಖೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಸಂಘ ಇಂದು ೧೬ ಶಾಖೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದ್ದು, ೧೨೦ ಅಜೀವ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ನಮ್ಮ ಅಂದಾಜಿನ ಪ್ರಕಾರ ಅಮೇರಿಕಾ ಮತ್ತು ಕೆನಡ

ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಸುಮಾರು ೮೦೦ ಹವ್ಯಕ ಕುಟುಂಬಗಳು ನೆಲೆಸಿವೆ. ೧೯೫೩ರಲ್ಲಿ ವಲಸೆಬಂದ ಮೊದಲ ಹವ್ಯಕ ದಂಪತಿಗಳಿಂದ (ಡಾ! ಬಿ. ಟಿ. ಲಿಂಗಪ್ಪ ಹಾಗೂ ಯಮುನಾ) ಆರಂಭಗೊಂಡು ಇಂದಿಗೂ ಬರುತ್ತಿರುವ ಹವೀಕರಿಂದ ನಮ್ಮ 'ಹಾ' (HAA) ಸಮಾಜವು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಎರಡನೇ ತಲೆಮಾರು ಇಂದು ಮುಖ್ಯ ವಾಹಿನಿ ಯಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ನಮ್ಮ ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಆಚರಣೆಗಳ (ಮದುವೆ, ಗೃಹಪ್ರವೇಶ, ನಾಮಕರಣ ಇತ್ಯಾದಿ) ಸುಲಭೀಕರಣದ ಜೊತೆಗೆ, ಅವುಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ಮುಂದಿನ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ತಿಳಿಹೇಳುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯು ನಮ್ಮ ಮೇಲಿದೆ. ನಮ್ಮ ಪರಂಪರೆ, ಧರ್ಮ, ನುಡಿ, ಕಲೆ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಹಾಗೂ ಅಭಿಮಾನ ಬೆಳೆಸಿದರೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನ ಸಾರ್ಥಕ.

'ಹಾ' ಸಂಘಟನೆಯಲ್ಲಿ, ಕಳೆದೊಂದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಹೊಸ ಶಾಖೆಗಳು ಆರಂಭಗೊಂಡಿವೆ. ಹೊಸ ಜಾಲತಾಣ (website) ಹಾಗೂ ಸದಸ್ಯರ ದತ್ತಸಂಚಯ (database)ನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದೇವೆ. 'ಹಾ' ಕೃಷಿ ಚಿಂತಕ-ತಂಡ (think-tank) ಭಾರತದಲ್ಲಿರುವ ಹವ್ಯಕ ಕೃಷಿಕರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಹಸ್ತನೀಡಲು ಮುಂದಾಗಿದೆ. ವಿದ್ಯಾನಿಧಿಯೊಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಮಹಾಸಭೆಯ ಮುಖಾಂತರ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಧನ (scholarship) ನೀಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮುಂಬರುವ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಧನಸಹಾಯ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೇಸಿಗೆ ಶಿಬಿರ ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಯೋಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಮದುವೆ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯಿಂದ, ಪಾಲಕರ ವೇದಿಕೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕಿದೆ.

ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಗೂ ೧೬ನೇ ದ್ವೈವಾರ್ಷಿಕ ಹವ್ಯಕ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ, 'ಹಾ' ಮತ್ತು ಡಿ.ಸಿ. ಬಳಗದ ಪರವಾಗಿ ಆತ್ಮೀಯ ಸ್ವಾಗತ. ಈ ಶುಭಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸಹಾಯ ಹಸ್ತ ನೀಡಿದ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕರಿಗೆ, ಉದಾರ ದಾನಿಗಳಿಗೆ, ಕಲಾವಿದರಿಗೆ, ಬರಹಗಾರರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸಕಲಸದಸ್ಯರಿಗೂ ನನ್ನ ಗೌರವಪೂರ್ವಕ ಧನ್ಯವಾದಗಳು. ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೋ ಎಂಬಂತೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮದಿಂದ ಈ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸುತ್ತಿರುವ ಡಿ. ಸಿ. ವಲಯದ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕರಿಗೆ ನಾನು ಚಿರಊಣಿ.

ಈ ಸುಂದರ ಹೊತ್ತಿಗೆಯನ್ನು (Souvenir) ನಿಮಗೆ ಅರ್ಪಿಸಲು ಶ್ರಮಿಸಿದ ಸ್ಮರಣ-ಸಂಚಿಕೆ ತಂಡಕ್ಕೆ ನನ್ನ ವಿಶೇಷ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು. ಪ್ರಥಮಬಾರಿಗೆ ಈ ಸಮಿತಿಯು, ಕಥೆ ಮತ್ತು ಕವನ ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಮೂಲಕ, ಬಹುಮಂದಿ ಹವ್ಯಕ ಬರಹಗಾರರನ್ನು 'ಹಾ'ದತ್ತ ಆಕರ್ಷಿಸಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಬರಹಗಾರರ ಆಮಂತ್ರಿತ ಬರಹಗಳನ್ನು ನೋಡಲಿದ್ದೀರಿ. ನಮ್ಮ ಯುವಕರಿಗೆ ಆದಿಗುರು ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರ ಸಂದೇಶ ಹಾಗೂ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಿರುನಾಟಕವನ್ನು ('I Am Brahman', by M.S Nataraja) ಹಾ ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ.

ಈ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಹೊಸದಾದ ಆಮಂತ್ರಣ ಗೀತೆ, Online Registration & Sponsorship site ತಯಾರಾಗಿದ್ದರ ಜೊತೆಗೆ, ಕರ್ನಾಟಕದಿಂದ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಕಲಾವಿದರು (ಸಂಗೀತ, ಕಲೆ, ಜಾದು..) ಬರಲಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಯುವ ಪೀಳಿಗೆಯನ್ನು ಒಂದು ಗೂಡಿಸಲು Next Gen Meetup ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಗೂ ಅವರಿಂದ ಸಂಗೀತ ರಸಸಂಜೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಮ್ಮೇಳನದ ಈ ಎರಡು ದಿನಗಳು, ಬಂದ ಅತಿಥಿಗಳೊಡನೆ ಬೆರೆತು, ಒಡನಾಡಿ, ನಿಮ್ಮನ್ನು ಊರ ಕಡೆಯ ಕಾರ್ಯದ ಮನೆಯ ಸಂಭ್ರಮದ ನೆನಪಿನಂಗಳಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದು, ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹರುಷ ನೀಡಲಿವೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮುಂಬರುವ ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಗೂ ಮೀರಿ ನಮ್ಮ ಸಂಘವು ಬೆಳೆಯಲಿ, ತಾಯಿಬೇರಿನೊಂದಿಗೆ ಅನೋನ್ಯವಾಗಿರಲಿ, ಹಾಗೂ ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಗೂಡಿಸಿರಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ವಂದನೆಗಳೊಂದಿಗೆ,

ಶಿವೂ ಭಟ್

(ಮೂಲ: ಕರಸುಳ್ಳಿ, ಶಿರಸಿ, ಉ.ಕ)

Sterling, Virginia, USA

www.havyak.org

president@havyak.org

2015 Convention Committees

STEERING COMMITTEE

Shivu Bhat (VA)
Uday Bhat (MD)
Ramachandra Bhat (VA)
Usha Devi K. Bhat (PA)

FINANCE/TREASURER COMMITTEE

Mahabal Hegde (MD)
Bharat Hegde (NJ)

PROMOTION COMMITTEE

Ramakrishna K Bhatta (VA)
Narayan K Bhat (MD)
Raj Parthaje (VA)
Pradeep Shyama (VA)
Balu Ramappa (CA)
Ram Hosmane (DE)
Anand Hegde (NJ)
Venkat Girish Sankahitlu (NJ)
Prasana Hegde (NJ)
Prasanna Krishna (GA)
Nirmala Mohan (IL)
Raj Thejaswi (MA)
Gopal Haregoppa (MN)
Shrikant Hegde (Toronto)
Datta Sharma (CA)
Mahesh Balike (MI)

FUNDRAISING COMMITTEE

Ramachandra K Bhat (VA)
Anil Krishnananda (VA)
Sandhya Bhat (VA)
Ashok Timmappa (NJ)
Krishna Upadhyaya (CA)
Gajanan V Hegde (NJ)

REGISTRATION/RECEPTION COMMITTEE

Veda Hegde (VA)
Aparna Parthaje (VA)
Pratibha Kumari (VA)
Kshama Hegde (MD)
Jayshree Bhat (TX)

KALA-VIJNANA MELA COMMITTEE

Lalita N Bhat (MD)
Bheem Bhat (PA)
Nalini Bhat (PA)
Usha Avadhani (PA)
Shantala Bhat (NC)
Usha Devi K Bhat (PA)
Ragu Kattinakere (Toronto)
Yajnesh Bhat (CA)

SOUVENIR COMMITTEE

Subray Hegde (VA)
Vasudha Hegde (CA)
Sneha Narnakaje (MD)
Raji Pradeep (VA)
Prakash Bhat (VA)

WEB/COMMUNICATIONS COMMITTEE

Pradeep Chandrashekar (MD)
Mahesh Bhat (VA)
Yajnesh Bhat (CA)
Raghuram Bhat (CA)

YOUTH FORUM

Tara Bhat (VA)
Avani Hedge (VA)

Ananya Hegde (VA)
Akash Bhat (VA)
Aditi Hegde (MD)
Sagar Bhat (VA)
Vipra Bhat (VA)
Anup Bhat (PA)

HOSPITALITY COMMITTEE

Prakash Bhat (VA)

Manjunath Hegde (VA)
Uday Adikehitlu (MD)
Pradeep Shyam (VA)
Ramakrishna K Bhatta (VA)
Raj Parthaje (VA)
Ganapathi R Bhat (NC)
G. K Shrinath (MD)
Madhu Mattihalli (MA)
Vivek Bhat (CA)
Pradeep Chandrashekhar (MD)

PICNIC/SPORTS COMMITTEE

Dinesh H Bhat (VA)

Mahesh Bhat (VA)
Swamy Narayana (WA)
Anil Krishnananda (VA)
Dinesh R Bhat (VA)

FOOD COMMITTEE

Sushma Mugimane (VA)

Vinuta Bhat (VA)
Girinari Bhat (VA)
Parvathi Hegde (VA)
Subbu Bhat (MA)
Purnima Bhat (VA)

STAGE MANAGEMENT COMMITTEE

Raji Madhuvana (VA)

Manisha Bhat (VA)
Vaishali Hegde (MA)
Manjunath Hegde (VA)
Prakash Bhat (VA)
Madhu Mattihalli (MA)
Uday Shastry (PA)

Vasudha Hegde (CA)
Kiran Adkoli (MA)

ENTERTAINMENT COMMITTEE

Usha Devi K Bhat (PA)

Rekha Bhat (VA)
Smita Karki (MD)
Manorama Joisha (VA)
Shivu Bhat (VA)

KIDS CORNER

Kshama Hegde (MD)

Parvati Hegde (VA)
Manorama Joisha (VA)

PHOTOGRAPHY & VIDEOGRAPHY

Manjunath Hegde (VA)

G V Hegde (NJ)
Mahabal Hegde (MD)

RELIGIOUS COMMITTEE

Raj Parthaje (VA)

Shivu Bhat (VA)

EXPATRIATE COMMITTEE

Krupesh Bhat (BLR)

Sincere Thanks

Convention Song

Vaishali Hegde (Lyricist)

Sheshaprasad Chikkatur (Music Composition)

Krishna Vijayendra (Singer)

HAA Website

Yajnesh Bhat (HAA logo & website designer)

Ramakrishna K Bhatta (HAA logo designer)

Raj Parthaje (HAA logo designer)

Pradeep Chandrashekar

(HAA website developer/admin)

ದೂರವಾರ್ತೆ : 279359 / 279311 / 292224

ಶ್ರೀಮಜ್ಜಗದ್ಗುರು ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ-

- ಶ್ರೀ ಸೋಂದಾ ಸ್ವರ್ಣವಲ್ಲೇ ಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನ

ಅಂಚೆ : ಮಂಜೇಷ್ವರ - 581 336, ತಾಲ್ಲೂಕು : ಶಿವಮೊಗ್ಗ (ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ) ಕರ್ನಾಟಕ

ಜಾ. ಸಂ. : 171/1

ದಿನಾಂಕ : 30/03/15

ಶ್ರೀಮಜ್ಜಗದ್ಗುರು ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ ಶ್ರೀಮದ್ ಗಂಗಾಧರೇಂದ್ರ ಸರಸ್ವತೀ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳು,
ಮತ್ತು ಸಮಸ್ತ ಶಿಷ್ಯ-ಭಕ್ತರು,
ಹವ್ಯಕ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಆಫ್ ಅಮೇರಿಕಾಸ್.

ಇವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣಸ್ತರಣಪೂರ್ವಕ ಆಶೀರ್ವಾದಗಳು.

'ಹವ್ಯಕ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಆಫ್ ಅಮೇರಿಕಾಸ್' ಎಂಬ ಹವ್ಯಕ ಸಂಘಟನೆಯ 16 ನೇ ಧೈವಾರ್ಷಿಕ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ದಿನಾಂಕ 3 ಮತ್ತು 4 ಜುಲೈ 2015 ರಂದು ಆಯೋಜಿಸಿರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ನಿವೇದಿಸಿದ್ದೀರಿ, ಸಂತೋಷ.

ಸುಖೀರ್ಷ ಕಾಲಬಿಂದಲೂ ಸನಾತನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ-ಆದರ್ಶಗಳ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಪರಂಪರೆ ಹವ್ಯಕ ಸಮಾಜಕ್ಕಿದೆ. ಆದರೆ ಆಧುನಿಕ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಈ ನಮ್ಮ ನೆಲೆಯ ರಕ್ಷಣೆ ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟನಾಡ್ಯವೆಂಬ ಪರಿಣತಿ ಬಂದೊದಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು ಹಲವು ಇರಬಹುದಾದರೂ, ಪ್ರಧಾನವಾದ ಕಾರಣ- ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಕೀಳಲಿಮೆ ಮತ್ತು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಒಲವುಗಳೇ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಆದರ್ಶಗಳ ನೆಲೆಯನ್ನು ಪುನಃ ಭದ್ರಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂಬ ವಾಸ್ತವಿಕಾಂಶವನ್ನು ಮನಗಂಡ ಹವ್ಯಕ ಸಮಾಜವು ತನ್ನದೇ ಆದ ಸಂಘಟನೆಯನ್ನು ಕಲೆಹಾಕಿ, ಅದರ ಮೂಲಕ ಹವ್ಯಕ ಸಮಾಜದ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯದತ್ತ ಗಮನಹರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ, ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಹವ್ಯಕರು ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜಾಗೃತವಾಗಬೇಕಾದ ಕಾಲ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹವ್ಯಕ ಸಮಾಜದ ಇಂದಿನ ಸ್ಥಿತಿ-ಗತಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಭವ್ಯವಾದ ಹವ್ಯಕ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿ-ಬೆಳೆಸುವಲ್ಲಿ ಅಮೇರಿಕದಲ್ಲ ನೆಲೆಸಿರುವ ಹವ್ಯಕ ಸಂಘಟನೆಯು ಮಹತ್ವದ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡುವಂತಾಗಲೆಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇವೆ.

ಆಯೋಜಿತವಾದ ಧೈವಾರ್ಷಿಕ ಸಮ್ಮೇಳನವು ಸರ್ವಾಂಗಸುಂದರವಾಗಿ ಸಂಪನ್ನಗೊಳ್ಳಲಿ, ಭವ್ಯ ಹವ್ಯಕಪರಂಪರೆಯ ರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳಿಗೆ ಈ ಸಮ್ಮೇಳನವು ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನು ನೀಡುವಂತಾಗಲಿ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಸಂಘಟಕರಿಗೂ, ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ, ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವ ಎಲ್ಲ ಹವ್ಯಕ ಮಹಾಜನತೆಗೂ ಆರಾಧ್ಯ ಶ್ರೀ ದೇವರು ಕ್ಷೇಮಾಭ್ಯುದಯಗಳನ್ನಿತ್ತು ಅನುಗ್ರಹಿಸಲೆಂದು ಆಶೀರ್ವದಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಶೋಕಾಃ ಸಮಸ್ತಾಃ ಸ್ಮರಣೀಕರಣಮಾತು

ಶ್ರೀಮದ್ ಗಂಗಾಧರೇಂದ್ರ ಸರಸ್ವತೀ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳು,
ಶ್ರೀ ಸೋಂದಾ ಸ್ವರ್ಣವಲ್ಲೇ ಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನ.

ದಿನಾಂಕ: 27-03-2015.
ಸ್ಥಳ: ಶ್ರೀ ಸ್ವರ್ಣವಲ್ಲೇ ಮಠ.

॥ ಪ್ರಸೀದತು ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಃ ॥

ಶ್ರೀಮಜ್ಜಿಗದ್ಗುರುಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಘವೇಶ್ವರಭಾರತೀ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳು
ಶ್ರೀಸಂಸ್ಥಾನಗೋಕರ್ಣ - ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಾಪುರಮಠ

ಕೇಂದ್ರ ಕಾರ್ಯಾಲಯ : ಶ್ರೀರಾಮಾಶ್ರಮ, ನಂ.2ಎ, ಜಿ.ಪಿ.ರಸ್ತೆ, ಗಿರಿನಗರ, ಮೊದಲನೇ ಹಂತ, ಬೆಂಗಳೂರು - 560 085.
ಮೊಬೈಲ್ : 9449595203, 9449595204, 9449595205

ಈ-ಮೇಲ್ : sricharanaseva@samsthanam.org

ವೆಬ್ : www.samsthanam.org

ಗತಸಂಖ್ಯಾ:- ೩೪.

ಗೆ,

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.

ಹವ್ಯಕ ಅಸೋಸಿಯೇಶನ್ ಅಮೇರಿಕಾ.

ಅದಾಗಿ, ಶ್ರೀಸವಾರಿಯು ಆರಾಧ್ಯ ಶ್ರೀಸೀತಾರಾಮಚಂದ್ರಚಂದ್ರಮೌಳೀಶ್ವರರಾಜರಾಜೇಶ್ವರೀದೇವತಾ ದಿವ್ಯಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಅನುದಿನವೂ ಸಮಸ್ತ ಜನತೆಯ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಗಳನ್ನು ಸಂಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾ, ಸದ್ಯ ಈ ಮುಕ್ತಾಯವಿಲ್ಲದ ಕ್ಷೇಮದಿಂದ ವಸತಿ ಮಾಡಿದೆ.

ಪುಣ್ಯಧರಿತ್ರಿ ಭರತವರ್ಷದ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಸಾನುವಿನ ರಮಣೀಯ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮ ಪಡೆದ ಹವ್ಯಕರು, ಇಂದು ದೇಶ-ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವ ಪೂರ್ಣವಾದ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದು ಗಣನೀಯ. ಅದರಲ್ಲೂ ಇಂದಿನ ಜಗತ್ತಿನ ಹಿರಿಯಣ್ಣ ಎನ್ನಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಂಚೂಣಿ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿರುವ ಅಮೆರಿಕದಲ್ಲಿ ಹವ್ಯಕರು ಮಾಡಿದ ಸಾಧನೆ ಅನನ್ಯ. ಬದುಕನ್ನು ಅರಸುತ್ತಾ ಹೊರಟು, ಜಗತ್ತಿನ ಬದುಕಿಗೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದ, ನೀಡುತ್ತಿರುವ, ನೀಡಲಿರುವ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಹವ್ಯಕರ ಸಾಧನೆ ಅಪ್ರತಿಮ.

ಪ್ರಕೃತ, ಇಂತಹ ಸಾಧನೆಗೈದ ನೀವೆಲ್ಲ ಒಂದಾಗಿ ಕಲೆತು ಮನೆಯೊಂದರ ಹಬ್ಬದಂತೆ ಆಚರಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಸಂತಸವಾಯಿತು.

ನೀವು ಕಟ್ಟಿದ ಸಂಘಟನೆ ಉತ್ತರೋತ್ತರ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಏರಲಿ, ಸಮ್ಮೇಳನ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಪಡೆಯಲಿ, ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಂದ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಒಳಿತಿನ ಕೊಡುಗೆ ಕೊಡಲ್ಪಡಲಿ; ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೂ ಅಸ್ಮದಾರಾಧ್ಯ ಶ್ರೀಸೀತಾರಾಮಚಂದ್ರ-ಚಂದ್ರಮೌಳೀಶ್ವರ-ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರೀದೇವತಾಕೃಪೆಯಿಂದ ಶ್ರೇಯಃಪ್ರೇಯಗಳು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಲಿ ಎಂದು ಶ್ರೀಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನದವರು ಹಾರೈಸಿದ ಸಂಗಿ ಶ್ರುತಪಡಿಸಿದೆ.

ಶ್ರೀಸಂಸ್ಥಾನದವರ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ.

ಮಿತಿ: - ಶ್ರೀಮನ್ಮಠ ಸಂ||ದ ವೈಶಾಖ ಕೃಷ್ಣ ಚತುರ್ಥಿಯು ಶುಕ್ರವಾರ.

ದಿನಾಂಕ:- ೦೮-೦೫-೨೦೧೫.

ವಸತಿ: - ಶ್ರೀರಾಮಾಶ್ರಮ.

ಗಿರಿನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಶ್ರೀ ಸವಾರಿ ಶ್ಯಾಮುಖೋಗರು

ಶ್ವೇತಾ ಶಾಸ್ತ್ರಿ
Fremont, CA

ಹಿಂದಿನ (೨೦೧೩ನೇ) ಹವ್ಯಕ ಸಮ್ಮೇಳನದ ವರದಿ ಹವ್ಯಕ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳತ್ತ ಚಿತ್ತ

ತಮ್ಮ ವಿಶಿಷ್ಟ ಆಚರಣೆ, ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಮಾತು ಹಾಗೂ ವಿಭಿನ್ನ ಶೈಲಿಯಿಂದ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರು ಹವ್ಯಕರು. 'ಬ್ರಾಹ್ಮಣ' ಉಪ ಪಂಗಡಗಳಲ್ಲಿ 'ಹವ್ಯಕ'ವೂ ಒಂದು. ಇವರು ಹವನ (havana) ಹಾಗೂ ಹೋಮ (havya) ಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ದಿನನಿತ್ಯದ ಜೀವನ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ, ಈ ಪಂಗಡದವರಿಗೆ 'ಹವ್ಯಕ' ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂತು ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯೂ ಇದೆ. ಮೊದಲು ಕೃಷಿಯನ್ನೇ ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಯನ್ನಾಗಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದ ಹವ್ಯಕರು, ಈಗ ಭಾರತ ದೇಶವಲ್ಲದೆ, ಇತರ ದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ವಿವಿಧ ವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಹೀಗೆ ಅಮೇರಿಕದಲ್ಲಿರುವ ಹವ್ಯಕರನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸಲು HAA (Havyaka Assosiation of Americas) ನಡೆಸಿದ ಸಾರ್ಥಕ ಶ್ರಮದ ಫಲವೇ, ೨೦೧೩ನೇ ವರ್ಷದ ೧೫ನೇ ದ್ವೈವಾರ್ಷಿಕ ಸಮಾವೇಶ. ಹವ್ಯಕರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಭಾಷೆ, ಹವ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿ, ಬೆಳೆಸಲು ನಡೆಸಿದ ಅದ್ಭುತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. ಹೊಸ ಜನರ ಪರಿಚಯ, ಹೊಸ ಪ್ರತಿಭೆಗಳ ಅನಾವರಣ. "ಕೆರೆಯ ನೀರನ್ನು ಕೆರೆಗೆಚ್ಚಿ" ಎಂಬ ಧ್ಯೇಯದೊಂದಿಗೆ, ಲಾಭ-ನಷ್ಟಗಳನ್ನು ನೋಡದೆ, ಅದೆಷ್ಟೋ ದಾನಿಗಳಿಂದ ಹಲವು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಧನ ಸಹಾಯ. "ಹೊಸಚಿಗುರು, ಹಳೆಬೇರು ಸೇರಿದರೆ ಮರ ಸೊಬಗು" ಎಂಬಂತಿತ್ತು ಹವ್ಯಕ ಕೂಟ! ೯೧ ವರ್ಷದ, ಎಲ್ಲರ ಪ್ರೀತಿಯ ಸರಸ್ವತಿ ಅಜ್ಜಿಯ ಆದರ್ಶ ಜೀವನ, ಹಿತನುಡಿ, ಆಶೀರ್ವಾದಗಳೊಂದಿಗೆ, ಚಿಣ್ಣರ ತುಂಟಾಟವೂ ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಅಗರ್ತ ವೆಂಕಟ್ರಮಣ ಭಟ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಸುಮತಿ ಪ್ರಸನ್ನ ಇವರ ನೇತೃತ್ವ ಹಾಗೂ ಹಲವು ಸಮಿತಿಗಳ ನಿರಂತರ ಶ್ರಮವೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ ಕಾರಣ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಹೌದು, ಎರಡು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ನಡೆಯುವ ಈ ಹವ್ಯಕ ಕೂಟ ಈ ಬಾರಿ ನಡೆದದ್ದು San Ramon, CA ಹಾಗೂ Angel Island ನಲ್ಲಿ.

July ೫, ಶುಕ್ರವಾರ. ಹವ್ಯಕ ಸಂಪ್ರದಾಯದಂತೆ ಎಲ್ಲ ಹೆಂಗಸರು ಸೀರೆ, ಗಂಡಸರು ಪಂಚಿ-ಜುಬ್ಬು-ಪೈಜಾಮಿನಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ,

ಮಕ್ಕಳೂ ಹವ್ಯಕ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಉಡುಗೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಗೊಳಿಸಿದರು. ಬಿಸಿ, ಬಿಸಿ ಕಾಫಿ-ಟೀಯೊಂದಿಗೆ ಒಳಗೆನಡೆದವು. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ನಿರ್ವಿಘ್ನದಿಂದ ಸಾಗಲಿ ಎಂದು ಶ್ರೀಗಣಪತಿ ದೇವರಿಗೆ, "ವಕ್ರತುಂಡ ಮಹಾಕಾಯ..." ಶ್ಲೋಕ ಹಾಗೂ ವೇದ ಮಂತ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದರು. ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆಯ ಬಿಡುಗಡೆಯೊಂದಿಗೆ, ಹಲವಾರು ಮನೋರಂಜನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಕಣ್ಣು, ಕಿವಿ, ಕೈ-ಕಾಲುಗಳಿಗೆ ಉಲ್ಲಾಸದೊಂದಿಗೆ, ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿತು. ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಹೇಗೆ ಮಾಡಬಹುದೆಂಬ ಭಯ-ಕುತೂಹಲ-ಸಂತೋಷ ಹೆತ್ತವರ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಹೆತ್ತವರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನೀಡಿದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಲೇ ಬೇಕು! ನವರಸಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಭರತನಾಟ್ಯ, ಕೊಳಲಿನ ನಿನಾದ, ಸಂಗೀತದ ಆಸ್ವಾದನೆ, ರೂಪಕ ನೃತ್ಯ, ಏಕಪಾತ್ರಾಭಿನಯ, ನಿರೂಪಕರ ಮಾತಿನ ಮೋಡಿ, youth-discussion, ಯಕ್ಷಗಾನದ ಮೆಲುಕು, ಹಿಂದಿ-ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರಗೀತೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಡ್ಯಾನ್ಸ್, ಅಬ್ಬಾ! ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದು!! "ನಾವು ಯಾರಿಗೂ ಕಮ್ಮಿಇಲ್ಲ" ಎಂಬಂತೆ ಹೆತ್ತವರ ಗಾಯನ-ನರ್ತನದೊಂದಿಗೆ, ಫ್ಯಾಷನ್ನೋ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮುಂದಾಳತ್ವದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ, ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು "HAA ವಿದ್ಯಾನಿಧಿ" ಎಂಬ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ರೂಪಕ್ಕೆ ತಂದರು. ಈ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನವನ್ನು "ಹವ್ಯಕ ಮಹಾಸಭೆ-ಬೆಂಗಳೂರು" ಇವರ ಮೂಲಕ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಅರ್ಹ ಹವ್ಯಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಯೋಜನೆ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ.

ಎಲ್ಲವೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿತ್ತು. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಬಾಯಿ ಹಾಗೂ ಹೊಟ್ಟೆಗೂ ಕೆಲಸವಿತ್ತು. ನೋಡಿ! ಆಹಾ? ಸವಿರುಚಿ! ಮೊದಲಿನ ದಿನದ ಊಟ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ! ಅದರಲ್ಲೂ ಹವ್ಯಕರು ಮಾಡುವ ಸೇಮೆಗೆ-ರಸಾಯನ, ಹೋಳಿಗೆ ಎಲ್ಲರನ್ನು

* ೨೦೧೩ನೇ ಹವ್ಯಕ ಮಹಾಸಮ್ಮೇಳನ, ಬೇವರಿಯಾ, ಸ್ಯಾನ್‌ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಕೊ

ಆಕರ್ಷಿಸಿತ್ತು ಹಾಗೂ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನೂ ತುಂಬಿಸಿತ್ತು. ನಿದ್ದೆಯೂ ಆವರಿಸಿತ್ತು. ಮನೆಯತ್ತ ಸಂತೃಪ್ತಿಯಿಂದ ಪಯಣ.

July ೬, ಶನಿವಾರ.. ಎಲ್ಲರಿಗೂ Angel Islandಗೆ ಹೋಗುವ ತವಕ. ಸಣ್ಣವರಿದ್ದಾಗ ಆಡುತ್ತಿದ್ದ ಪದ್ಯಬಂಡಿ ಇಲ್ಲಿಯೂ ನೆನಪಾಯಿತು ನೋಡಿ! ಕನ್ನಡ-ಹಿಂದಿ-ಹವ್ಯಕ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹಾಡಲಾಯಿತು. ನೋಡಿ ನಮ್ಮ ಹವ್ಯಕ ಗೀತೆಯೂ ಅದೆಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಅಂತ! "ಅಪ್ಪಯ್ಯಯಂಗೆ ಬೇಕು ಚೆಂದಕ್ಕಿದ್ದವಾ... ಒಳ್ಳೇ ಹುದ್ದೇಲಿದ್ದು ನೌಕರಿ ಮಾಡವಾ ಹಗ್ಗ-ಜಗ್ಗಟದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಪುರುಷರ ವಿರುದ್ಧ ಗೆಲ್ಲುವ ಮೂಲಕ ಗೊತ್ತಾಯ್ತು ನೋಡಿ! ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಎಂದರೆ ಏನು ಅಂತ!! Hiking ಮಾಡಿದ ಸಂಭ್ರಮದೊಂದಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಮಸಾಲಪುರಿ, ನೂಡಲ್ಸ್....ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸುಂದರ ಅನುಭವದೊಂದಿಗೆ ವಾಪಸ್, San Ramon ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಭೋಜನ ಕೂಟಕ್ಕೆ! ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಿ ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತ, ಗಿಟಾರ್, ಪಿಟೀಲು ಹಾಗೂ ಪಿಯಾನೊ ವಾದನ, ಹಾಸ್ಯನಾಟಕ, ನೃತ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಉತ್ತರ-ಭಾರತಶೈಲಿಯ ಸವಿಯಾದ ಊಟ! ನಂತರ ನೋಡಿಕೈ-ಕಾಲುಗಳಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು! ವಯಸ್ಸಿನ ಹಂಗಿಲ್ಲದೆ, ಎಲ್ಲರೂ ನೃತ್ಯ, ಮಾಡಿದ್ದು ಅದ್ಭುತ!

ಹುಸ್ಸಪ್ಪಾ..ಮನಸ್ಸು ಹಗುರ ಆಯಿತು... ಮಾತೃ ಭೂಮಿ, ಕರ್ಮ ಭೂಮಿಗಳೆರಡನ್ನೂ ಗೌರವಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತೆಗಳನ್ನು ಹಾಡಿ, ಅದರೊಂದಿಗೆ "ಸಹನಾಭವತು..." ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಹಾಡಿ HAA ೨೦೧೩ ಸಮಾವೇಶಕ್ಕೆ ನಾಂದಿ ಹಾಡಲಾಯಿತು.....

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿ ಕನ್ನಡ ಸಿನೆಮಾದ ಹಾಡೊಂದು ನೆನಪಾಯಿತು?

ಜೇನಿನಗೂಡು ನಾವೆಲ್ಲಾ.. ಬೇರೆಯಾದರೆ ಜೇನಿಲ್ಲಾ ಮನಗಳು ಸೇರಿದರೆ ತುಂಬಿದ ಮನೆಯಂತೆ
ತುಂಬಿದ ಮನೆಯವನೇ ಧರೆಯಲಿ ನಗುವಿನ ದೊರೆಯಂತೆ
ರುಚಿಗಳು ಸೇರಿದರೆ ಅಭಿರುಚಿ ಇದೆಯಂತೆ
ಅಭಿರುಚಿ ಬೆಳೆದವರೆ ಬಾಳಿನ ಅಡುಗೆಯ ದೊರೆಯಂತೆ
ಮನೆಯ ನಮ್ಮ ಜೀವ, ಗುರು-ಹಿರಿಯರೆ ನಮ್ಮ ದೈವ
ಹಳೆಯ ಬೇರುಗಳ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಚಿಗುರುಗಳು ಒಡೆವಂತೆ
ನಡೆಯಬೇಕು ಕಿರಿಯರು, ಹಿರಿಯರು ಹೇಳಿದಂತೆ
ಹೊಸ ಉಲ್ಲಾಸ, ಸಂತೋಷ ಹಿರಿಯರ ನೆರಳಿನಲಿ ವಿಕಾಸ?

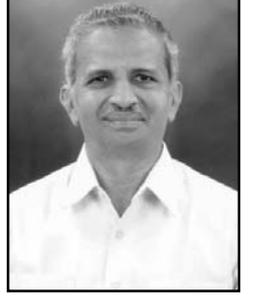

“ಮಜ್ಜಿಗೆ ಇಲ್ಲೆ ಆತೊ?”

ನಿರೂಪಣೆ: ಪ್ರೊ ಹರಿನಾರಾಯಣ ಮಾಡಾವು
ಪುತ್ತೂರು, ದ.ಕ

ಒಂದು ಮನೆಯ ಎದುರಾಣಿ ಗೆದ್ದೆ ಹುಣಿಲಿ ಮನೆಯ ಯಜಮಾನ್ರಿ, ಅತ್ತೆ ತನ್ನ ಮನೆ ಹೊಡೆಗೆ ಬಂದುಗೊಂಡು ಇದ್ದತ್ತು. ದೂರಂದಲೇ ಆರೋ ಹೆಮ್ಮಕ್ಕೂ ಅವರ ಮನೆ ಜಾಲಿಂದ ಕೆಳ ಇಳುದು ಬಪ್ಪದು ಕಂಡತ್ತು. ಅತ್ತೆಗೆ ಪಕ್ಕನೆ ಗುರ್ತು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದಿಲ್ಲೆ. ಎದುರೆದುರು ಅಪ್ಪಗ ಅದು ನೆರೆಮನೆ ಸೀತಕ್ಕ ಹೇಳಿಗೊಂತಾತು. "ಎಂತ ಸೀತಕ್ಕ? ದೂರಹೋದ್ದದು?" ಅತ್ತೆ ವಿಚಾರಿಸಿತ್ತು. "ಆನು ಈಗ ನಿಂಗಳ ಮನೆಂದಲೇ ಬತ್ತಾ ಇದ್ದೆ, ವೆಂಕಮ್ಮಕ್ಕೆ. ಒಂದು ಕುಡ್ತೆ ಮಜ್ಜಿಗೆ ಬೇಕಾತು. ಹಾಂಗೆ ಹೋಗಿತ್ತಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ

ಸೊಸೆ ಶಾಂತ 'ಮಜ್ಜಿಗೆ ಇಲ್ಲೆ' ಹೇಳಿದ ಕಾರಣ ಖಾಲಿ ಪಾತ್ರ ತೆಕ್ಕೊಂಡು ಬತ್ತಾ ಇದ್ದೆ" - ಸೀತಕ್ಕ ಉತ್ತರಿಸಿತ್ತು. "ಎಲಾ, ಶಾಂತ ಮಜ್ಜಿಗೆ ಇಲ್ಲೆ ಹೇಳಿತ್ತೊ? ನೀನು ಬಾ" ಹೇಳಿ, ಕೆರಳಿದ ವೆಂಕಮ್ಮ, ಸೀತಕ್ಕನ ತನ್ನ ಮನಗೆ ಕರಕ್ಕೊಂಡೇ ಬಂತು! ಸೀತಕ್ಕಂಗೆ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲಿ ಆಸೆ ಚಿಗುರಿತ್ತು. ಮನೆ ಒಳ ಎತ್ತಿ ಅಪ್ಪಗ ವೆಂಕಮ್ಮ "ಸೀತಕ್ಕ, ಎಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಜ್ಜಿಗೆ ಇಲ್ಲೆ. ಆನು, ಅತ್ತೆಯೋರು ಜೀವಲ್ಲಿಪ್ಪಾಗ ಎಂತದೇ ಆದರೂ 'ಇದ್ದು, ಇಲ್ಲೆ' ಹೇಳುವ ಅಧಿಕಾರ ಸೊಸೆಗೆ ಕೊಟ್ಟವಾರು? ನೀನು ಹೋಗು ಆತೊ?" ಹೇಳಿ ಸೀತಕ್ಕನ ಬರಿಕೈಲಿ ಕಳುಸಿತ್ತಡ!

*ನಾರಾಯಣ ಶಾಸನಭಾಗ

ಹವ್ಯಕ, ಹವ್ಯದೇಶ ಮತ್ತು ಹವ್ಯಕರ ಮೂಲನೆಲೆ

ಹವ್ಯಕ ಮತ್ತು ಹವ್ಯದೇಶ ಇವು ವಿಶಿಷ್ಟ ಶಬ್ದಗಳು. ಉಗಮ ಮತ್ತು ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿಗಳು ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾದ ಈ ಪದಗಳ ಮೊದಲ ಪ್ರಯೋಗ ಕಂಡುಬರುವುದು ಸ್ಕಂದ ಪುರಾಣದ ಉತ್ತರಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಖಂಡದ ೮೬ನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ.

ಜನಜನಿತವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಹವ್ಯಕರು ಅಹಿಚ್ಛತ್ರದಿಂದ ಬಂದವರು. ಕರೆತಂದವ ಕದಂಬರ ಮಯೂರ ವರ್ಮ. ಆದರೆ ದಾಖಲೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ 'ಹವ್ಯಕ' ಇದು ಕ್ರಿ.ಶ. ೪ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಮಯೂರವರ್ಮನ ಅಳಿಯನಾದ ಲೋಕಾದಿತ್ಯನೆಂಬ ರಾಜನೇ ನೀಡಿದ ನಾಮಧೇಯ. ಆತನು ತನ್ನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಜ್ಞಯಾಗಾರ್ಥವಾಗಿ ಕದಂಬ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಕರೆದುತಂದ ಅಹಿಚ್ಛತ್ರ ವಿಪ್ರ ವೃಂದಕ್ಕೆ 'ಹವ್ಯಕ' ಎಂಬ ನಾಮಧೇಯ ನೀಡಿದ ಎಂದು ೪೬ನೇ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. 'ಹವ್ಯಕಾಶ್ಚೇತಿ ವಿಪ್ರಾಣಾಂ ನಾಮಧೇಯಂ ಚಕಾರ ಸಃ'. ಈ ಸಮುದಾಯದವರು ಹವ್ಯಕವ್ಯಾಧಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷಜ್ಞರಾದುದರಿಂದ 'ಹವ್ಯಕ' ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ ಎಂಬ ಹೇಳಿಕೆಯು ಹವ್ಯಕವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷಜ್ಞರಾದ ಇತರ ವಿಪ್ರವೃಂದಗಳೂ ಇವೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಹ/ಅಸಂಗತ ಎಂಬ ವಾದವೂ ಇದೆ. ಆದರೆ ಆಹಿತಾಗ್ನಿಯನ್ನಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಗಳನ್ನಿರಿಸಿ ಕೊಂಡ, ಸ್ವಾಹಾಕಾರ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಸ್ಮಾರ್ತಯಾಗ ವೃತ್ತ ವೃಷಟ್ಕಾರ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಶ್ರೌತಯಾಗಗಳೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಸಮರ್ಥರಾದ ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಲೋಕಾದಿತ್ಯನು ಹವ್ಯಕ ಎಂಬ ವಿಶೇಷ ಅಭಿದಾನವನ್ನು ನೀಡಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ. 'ಹವ್ಯಕ' ಶಬ್ದದ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿಯ ಕುರಿತು ಕೆಲವು ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಹಾಗೂ ಶಬ್ದ ಕುತೂಹಲಿಗಳ ವಾದಗಳು ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾಗಿವೆ.

ಸಹ್ಯಪರ್ವತದ ಪಾದದಲ್ಲಿ ಗೋಕರ್ಣದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಕುಂದಾಪುರದ ಗಂಗೊಳ್ಳಿಯ ತನಕದ ಪ್ರದೇಶವೇ ಗೋರಾಷ್ಟ್ರ. ಲೋಕಾದಿತ್ಯನು ಕರೆತಂದ ಅಹಿಚ್ಛತ್ರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ತನ್ನ ರಾಜ್ಯ-ಗೋರಾಷ್ಟ್ರದ ೧೬ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆ ಗೊಳಿಸಿದ.

ಅವರಿಂದ ಯಜ್ಞಯಾಗಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಗೋರಾಷ್ಟ್ರವು ಹವ್ಯದೇಶ ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿತು ಎಂದು ಇದೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿವೆ.

ಸಹ್ಯಾದ್ರೇ ಪಶ್ಚಿಮೇ ಭಾಗೇ ಪೂರ್ವೇ ಲವಣವಾರಿಧೇ ದಕ್ಷಿಣೇ ಬಲಸೇತೋಸ್ತು ಗಂಗಾವಳ್ಯಾಸ್ತಥೋತ್ತರೇ...೨

ದೇಶೇ ಭವತಿ ವಿಪ್ರಾಣಾಂ ದ್ವ್ಯಷ್ಟ್ಯ ಗ್ರಾಮಾನ್ ಪ್ರಕಲ್ಪಯನ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಾಃ ತತ್ರ ತತ್ರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ ಸಕುಟುಂಬಿನಃ...೩

ಹವ್ಯಾನಿ ಯತ್ರ ದೀಯಂತೇ ದೇವತಾಭ್ಯೋವಿಶೇಷತಃ ತತೋ ಹವ್ಯ ಇತಿ ಖ್ಯಾತಃ ದೇಶೋಗೋರಾಷ್ಟ್ರ ನಾಮಕಃ...೧೦

ಶಿಕಾರಿಪುರದ ಶಾಸನ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೮೬ರ ಪ್ರಕಾರ ಯಜ್ಞೋತ್ಸುಕನಾದ ಮಯೂರವರ್ಮ ದಕ್ಷಿಣಾಪಥದಲ್ಲಿ ಯಜ್ಞಯಾಗ ಸಮರ್ಥ ವಿಪ್ರರಿಲ್ಲದುದನ್ನು ಮನಗಂಡ. ಉತ್ತರಾಪಥದ ಅಹಿಚ್ಛತ್ರ ಅಗ್ರಹಾರಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದ. ಅಲ್ಲಿರುವ ೧೨ ಸಾವಿರ ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಿ ೩೨ ವಿಪ್ರಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಕರೆತಂದ. ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಸಮೀಪದ ಸ್ಥಾಣುಗೂಡಪುರ (ಇಂದಿನ ತಾಳಗುಂದ) ದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಅಗ್ರಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿದ. ಇಲ್ಲಿ ಚತುರ್ಮುಖ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ಥಾಪಿತ ಪ್ರಣವೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ ಇದೆ.

ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲಾ ಶಿಕಾರಿಪುರ ತಾಲೂಕು ಶಾಸನ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೮೬

ಶಿಕಾರಿಪುರ ತಾಲೂಕಿನ ತಾಳಗುಂದದ ಪ್ರಣವೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಶಾಸನಗಳಿವೆ. ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿರುವ ೭೧ x ೩೧ ಅಳತೆಯ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ೫೮ ಸಾಲುಗಳ ಶಾಸನವಿದೆ. (ಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಶ. ಸು. ೧೨೫೦) ಆಯ್ದು ಸಾಲುಗಳ ಪಾಠ ಮುಂದಿನಂತಿದೆ.

(ಸಾಲು ೧೦-೧೪)..... ಸರೋವರವರತತಾತು ಕಳಿತಕಳಮ ಕೇದಾರ ಕೇದಾರೋದಾರ ದೇಶಂಗಳರಸಂ ಬನವಸೆಮೊದಲೆನಿಸಿ |

* ಹುಳಮಾವು, ಬೆಂಗಳೂರು.

ದನೇಕಮಣ್ಣ(ಳೇ) ಶ್ವರಂ ಮುಕ್ಯಣ್ಣಕಡಂಬಂ ಜಗದನುಗ್ರಹ ವಿಗ್ರಹಂ
 ದಾನವಿನೋದಿ ದಕ್ಷಿಣಾಪಥದೊಳು ವಿಪ್ರಕುಳಮ | ನಟಕಿಯಿನೆಳಸಿ
 ಪಡೆಯದೆ ತಡೆಯದೆ ನಡೆದಹಿಚ್ಚತ್ರಾಗ್ರಹಾರಮನಾರಾಧಿಸಿ
 ಸಾಧಿಸಿಪಡೆದ ಪಂನಿತ್ತಾಸಿರಾಗ್ನಿಹೋತ್ರ | ಪವಿತ್ರ ದ್ವಾತ್ರಿಂಶದ್ವಿಪ್ರ
 ಕುಟುಂಬಮಂ ಮುಂದಿಟ್ಟು ತಂದು ಚತುರ್ಯುಗಪ್ರಸಿದ್ಧವಿಸುದ್ಧ
 ಚತುರಾಭಿಧಾನ ಚತುರ್ಮುಖಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಪ್ರಣವೇಶ್ವರ ಪ್ರಮುಖಿಸುರ
 ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಪಂಚಲಿಂಗಾಲಿಂಗಿತ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರದೊಳು ನೋಡಿ ಮಾಡಿದ
 ಮಹಾ | ಗ್ರಹಾರಂ ಸ್ಥಾಣಗೂಢಪುರದ ಪೊಟವೊಳೆಂತನೆ ||

(ಸಾಲು ೧೮)..... ಚಂದೆಂಗುಫಲಂಬೊ ತೊಟಳ್ಳಿದನಾರಂಗಂ
 ಬಿತ್ತರಿಸಲ್ಕರಿದು ತಾಣ ಗುಂದೂರವನಂ ||
 ಅಂಗಭವಸಂಗಡಿಗಂತಿಂಗಳೆಪೊಂ.....

(ಸಾಲು ೨೩-೨೫)ವತ್ತವಾವಮಹಾಗ್ರಹಾರದ
 ಮಹಿಮೆಯೆಂತನೆ || ವಿತ್ತ || ವೇದಂ
 ನಾಲ್ಕದಳಿಂಗವಾಱುಪಿಂಮಿವಾಂಸೆ ಕಾಣ್ತತ್ರ |
 ಯಂಬಾಂದಿಂಗೋದುವ ತರ್ಕಮಾಱುಪದಿನೆಂಟು ದ್ಯುತು ಪುರಾಣಸ್ತತಿ
 ಪ್ರಾದುರ್ಬ್ರಾವವಿಶೇಷವಾಸ್ತು ಭರತಾದ್ಯಂಚತುಕಳಾ |
 ಕೌಶಳಂಮಾದೇವಂಗೆ ತದಾಗ್ನಿಯಿಂದ್ವಿಜರ್ಗಾಶ್ರೀತಾಣಗುಂದೂರಿನ
 || ಚರುಪ್ಪಿತ ದದ್ಯಾವಿಕ್ವಾವರಪಶುಪಾಯಸಪಯೋ |

ಸಾರಾಂಶ: ಕೇದಾರ ಮುಂತಾದ ದೇಶಗಳ ಅರಸನಾದ,
 ಬನವಾಸಿ ಮೊದಲೊಂಡು ಅನೇಕ ಮಂಡಲೇಶ್ವರನಾದ+೧ ಮುಕ್ಯಣ್ಣ
 ಕದಂಬನು ದಕ್ಷಿಣಾಪಥದಲ್ಲಿ (ಸಮರ್ಥ) ವಿಪ್ರಕುಲವನ್ನು
 ಹುಡುಕಿದರೂ ಸಿಗದಾದಾಗ ತಡಮಾಡದೆ ಅಹಿಚ್ಚತ್ರ ಅಗ್ರಹಾರಕ್ಕೆ
 ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿರುವ ಸಾವಿರಾರು ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ
 ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟು ೩೨ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು (ಒಲಿಸಿಕೊಂಡು)
 ಕರೆತಂದು ಪ್ರಣವೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯವಿರುವ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರುವ+೨
 ಸ್ಥಾನುಗೂಡಪುರ ಎಂಬ ಮಹಾ-ಅಗ್ರಹಾರದಲ್ಲಿ
 (ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿದನು). ಈ ಅಗ್ರಹಾರದ ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು
 ವೇದ, ಅದರ ಆರು ಅಂಗಗಳು, ಮೀಮಾಂಸ, ತರ್ಕ, ಹದಿನೆಂಟು
 ಪುರಾಣಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಓದುವ (ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿದ್ದವು).

ಟಿಪ್ಪಣಿ:

- (೧) ಮಯೂರವರ್ಮನಿಗೆ ಮುಕ್ಯಣ್ಣ ಕದಂಬನೆಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.
- (೨) ಸ್ಥಾಣಗೂಢಪುರವೆಂದರೆ ಇಂದಿನ ತಾಳಗುಂದ.
- (೩) ಶಾಸನದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಣಗೂಢಪುರದಲ್ಲಿ ವೇದ, ವೇದಾಂಗ, ತರ್ಕ, ಶೃತಿ, ಸ್ಮೃತಿ, ಪುರಾಣ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಅಧ್ಯಯನ, ಅಧ್ಯಾಪನ, ಹೋಮ-ಹವನಗಳು, ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು; ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಕ್ರಿ.ಶ. ೩೩೦ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಮಯೂರವರ್ಮನು ಅಹಿಚ್ಚತ್ರದಿಂದ ಆಯ್ದು ಕರೆತಂದು ಇಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಳಿಸುವ ೩೨ ವಿಪ್ರ ಕುಟುಂಬಗಳಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಶಾಸನದ

ಕಾಲ (ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೨೫೦)ದ ವರೆಗೂ ನಡೆದು ಬಂದುದಾಗಿ ಶಾಸನದ ಪೂರ್ಣ ಪಾಠದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

(೪) ಪ್ರಣವೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದ ಎದುರಿಗಿರುವ ಸು. ೧೫ ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ಅಷ್ಟಪಟ್ಟಿ ಸ್ತಂಭ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ (ಶಾಸನ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೭೬) ಕದಂಬ ಮಯೂರವರ್ಮನ ಚರಿತ್ರೆ ಇದೆ.

ಹವ್ಯಕರು ಮತ್ತು ಹವ್ಯದೇಶ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಕಂದಪುರಾಣದ ಉತ್ತರ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಖಂಡದ ೮೫, ೮೬ ಮತ್ತು ೯೪ (೮೭?)ನೇ ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವಷ್ಟು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮಹತ್ವವುಳ್ಳ ವಿವರಗಳು ಇನ್ನಾವ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿಯೂ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ. ಉತ್ತರಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಖಂಡ, ಕೆಲವು ಶಾಸನೋಲ್ಲೇಖಗಳು ಮತ್ತು ಗೆಝಟಿಯರ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಆಧಾರದಿಂದ ಹವ್ಯಕ ಮತ್ತು ಹವ್ಯದೇಶ ಕುರಿತ ಕಥಾನಕವನ್ನು ಮುಂದಿನಂತೆ ಸಂಕ್ಷೇಪಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಹವ್ಯಕರು ಮತ್ತು ಹವ್ಯದೇಶ

ಮೂಲತಃ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೂ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿಯೂ ಆದ ಮಯೂರವರ್ಮ ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದ ಕ್ಷತ್ರಿಯನಾಗಿ ಮಯೂರವರ್ಮನೆನಿಸಿಕೊಂಡ. ಕದಂಬರಾಜ್ಯ ಕಟ್ಟಿ ವರದಾ ನದೀತೀರದ ಬನವಾಸಿಯನ್ನು ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ. ಯಜ್ಞೋತ್ಸುಕನಾಗಿ ಯಜ್ಞಯಾಗಸಮರ್ಥ ಶ್ರೋತ್ರಿಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣಾ ಪಥದಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಿದ, ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ರಾಜನ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದ ಯತಿಗಳು ಉತ್ತರಾ ಪಥದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಆದಿಮಂಡಲವೂ ಆಶ್ರಯಸ್ಥಾನವೂ ಆದ ಅಹಿಚ್ಚತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸಮರ್ಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಕರೆದು ತಾ ಎಂದರು.

**ಗಚ್ಚತಾತ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞ ಮೇರೋರ್ದಕ್ಷಿಣತಃ ಶುಭಂ |
 ಅಹಿಕ್ಷೇತ್ರ ಇತಿ ಖ್ಯಾತೋ ವಿಪ್ರಾಣಾಂ ಆದಿಮಂಡಲಂ ||
 (ಉ.ಸ.ಖ. ೪-೧೯)**

ಮಯೂರವರ್ಮನು ಅಹಿಚ್ಚತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿರುವ ಪಂಚದ್ರಾವಿಡ ವರ್ಗದ ನಾನಾಗೋತ್ರ ಸಮನ್ವಿತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕೀಯರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿದ. ಅವರಿಗೆ ತನ್ನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜೈನನಿಗ್ರಹವಾಗಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ. ರಾಜಾಶ್ರಯದ ಆಶ್ವಾಸನೆ ನೀಡಿದ. ಇದನ್ನು ತಿಳಿದು ತನ್ನ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬರಲು ಉತ್ಸುಕರಾದ ೩೨ ವಿಪ್ರ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ. ಆ ವಿಪ್ರರನ್ನು ಪತ್ನಿ, ಪುತ್ರ, ಶಿಷ್ಯ, ಪುಸ್ತಕ ಮತ್ತು ಸೋಪಸ್ಕರ ಸಹಿತವಾಗಿ ಕರೆತಂದ. ಅವರನ್ನು ಸ್ಥಾಣಗೂಢಪುರ (ಇಂದಿನ ತಾಳಗುಂದ)ದ ಅಗ್ರಹಾರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿದ. ಈ ವಿಪ್ರರಿಂದ ತನ್ನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಶ್ವಮೇಧವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದ. ಸಮೃದ್ಧವಾದ ದಕ್ಷಿಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಹಲವಾರು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ.

ಮಯೂರವರ್ಮನ ಕಾಲಾನಂತರ ಅವನ ಮಗನಾದ ತ್ರಿನೇತ್ರ ಕದಂಬ ಪಟ್ಟವೇರಿದ. ಅವನು ಗೋಕರ್ಣಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಮಯೂರನ

ಮಿತ್ರನೂ ಗೋರಾಷ್ಟ್ರದ ರಾಜನೂ ಆದ ಚಂಡಸೇನನಿಂದ ಸತ್ಯತನಾದ. ಚಂಡಸೇನನ ಮಗ ಲೋಕಾದಿತ್ಯ ಮಯೂರನ ಅಳಿಯನಾದ. ಯಜ್ಞೋತ್ಸುಕನಾದ ಚಂಡಸೇನ ಕದಂಬರಾಜ್ಯದಿಂದ ಅಹಿಚ್ಚತ್ರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಕರೆತಂದ. ಅವರಿಂದ ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಅವರನ್ನು ತನ್ನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿದ. ಚಂಡಸೇನನು ಮಡಿದೊಡನೆ ಹುಬ್ಬಾಸಿಗನೆಂಬ ದರೋಡೆಕೋರ ದ್ರವ್ಯದಾಶೆಯಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮನೆಗಳನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ಕ್ರೂರವಾಗಿ ಹಿಂಸಿಸಿದ. ಭಯಭೀತರಾದ ವಿಪ್ರ ಕುಟುಂಬಗಳು ಕದಂಬ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದವು. ಈ ವಿಷಯ ತಿಳಿದ ಲೋಕಾದಿತ್ಯ ಹುಬ್ಬಾಸಿಗನನ್ನು ಕೊಂದು ಅವನ ಸಂಗಡಿಗರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಿದ. ಕದಂಬ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಹಿಚ್ಚತ್ರ ವಿಪ್ರವೃಂದಕ್ಕೆ ಸಾಂತ್ವನ ಹೇಳಿ ರಾಜಾಶ್ರಯದ ಭರವಸೆ ನೀಡಿ ಭಟ್ಟಾಚಾರ್ಯನೆಂಬ ವಿಪ್ರಶ್ರೇಷ್ಠನ ಸಹಾಯದಿಂದ ಅವರನ್ನು ತಿರುಗಿ ಕರೆತಂದ. ತನ್ನ ರಾಜ್ಯದ ೧೬ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿದ. ಆ ವಿಪ್ರರಿಂದ ಅನೇಕ ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಲೋಕಾದಿತ್ಯನ ರಾಜ್ಯವಾದ ಗೋರಾಷ್ಟ್ರವು ಹವ್ಯದೇಶವೆಂದು ಖ್ಯಾತಿಗಳಿಸಿತು. ಲೋಕಾದಿತ್ಯನು ಅಹಿಚ್ಚತ್ರವಿಪ್ರ ವೃಂದಕ್ಕೆ 'ಹವ್ಯಕ' ಎಂಬ ನಾಮಧೇಯ ನೀಡಿದ. ಅವರ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಾಮಂತರನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ. ಭಟ್ಟಾಚಾರ್ಯನ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ವಿಪ್ರರಿಗೆ ಸಭಾಹಿತ, ಮಧ್ಯಸ್ಥ, ಯಾಜಿ, ಅವಭೃಥ, ಭಟ್ಟ, ತಾಂತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ಪ್ರಭು ಹೀಗೆ ಅನ್ವರ್ಥವಾದ ಏಳು ಸಂಕೇತನಾಮಗಳನ್ನೂ ನೀಡಿದ. ಸಪ್ತಗೋತ್ರಜರಾದ ಈ ವಿಪ್ರರಲ್ಲಿ ಯಜುರ್ವೇದೀಯರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಋಗ್ವೇದಿ ಮತ್ತು ಸಾಮವೇದೀಯರು ಕಡಿಮೆ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದರು.

ಹವ್ಯದೇಶದಿಂದ ಮೇಲ್ದೇಶಕ್ಕೆ (ಘಟ್ಟದ ಮೇಲೆ) ಹೋಗಿಬರಲು ೧೦ ಘಟ್ಟದ ಮಾರ್ಗಗಳು, ಹವ್ಯದೇಶದಲ್ಲಿ ೧೦ ದುರ್ಗ (ಕೋಟೆ) ಸ್ಥಾನಗಳು, ೧೦ ಪಟ್ಟಣಗಳು, ೧೦ ಶೂದ್ರವಾಟಗಳಿವೆ. ಇವಲ್ಲದೇ ಗೋಕರ್ಣ, ಧಾರೇಶ್ವರ, ಗುಣವಂತೆ, ಯಾಣ ಮುಂತಾದ ಗಿ ಶೈವಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿವೆ. ಷಟ್ಕರ್ಮನಿರತರೂ ಅಧ್ಯಯನಶೀಲರೂ ಲೌಕಿಕ-ವೈದಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಶಯ ನಿವಾರಣ ಸಮರ್ಥರೂ ಆದ ವಿಪ್ರವೃಂದಕ್ಕೆ ಹವ್ಯದೇಶವು ಸತ್ಯಲೋಕದಂತಾಯಿತು.

ಹವ್ಯಕರ ಮೂಲನೆಲೆ ಯಾವುದು?

ಲಭ್ಯ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಯೂರವರ್ಮನು ಅಹಿಚ್ಚತ್ರದಿಂದ ಕರೆತಂದ ವಿಪ್ರವರ್ಗಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಹವ್ಯಕ ಎಂಬ ನಾಮಧೇಯವಾಯಿತು ಎಂದಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಈ ವಿಪ್ರರ ಮೂಲನೆಲೆ ಅಹಿಚ್ಚತ್ರವಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಹವ್ಯಕರ ಮೂಲನೆಲೆ ಯಾವುದಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದು ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿದೆ. ಪುರಾಣ ಮತ್ತು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಡಿ ಉಲ್ಲೇಖಗಳು, ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಹವ್ಯಕರಿಗೂ ಅಹಿಚ್ಚತ್ರದಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿರುವ ಇತರ ವಿಪ್ರರಿಗೂ ಇರುವ ಭೇದಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಹವ್ಯಕರ ಮೂಲನೆಲೆ ಬಗ್ಗೆ ನಿಷ್ಕರ್ಷೆಗೆ ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅವೈದಿಕ ಮತಗಳ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ

ಕ್ರಿಸ್ತಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಶತಮಾನಗಳ ಕಾಲ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ವೈದಿಕಮತವು ರಾಜಾಶ್ರಯ, ಜನಾಶ್ರಯಗಳಿಂದಾಗಿ ಪ್ರಬಲವಾಗಿತ್ತು. ಕ್ರಿ.ಪೂ. ೬ನೇ ಶತಮಾನದೀಚೆಯಿಂದ ಅವೈದಿಕ ಮತಗಳು ಕ್ರಮೇಣ ಪ್ರಬಲಗೊಳ್ಳುತ್ತ ಬಂದಿರುವುದು ಆ ಕಾಲದ ಇತಿಹಾಸದಿಂದ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಜೈನರ ಧರ್ಮಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದ ಕುಂದಕುಂದಾ ಚಾರ್ಯರು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಜೈನಮತ ಪ್ರಚಾರಕರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖರು. ಅವರ ಕಾಲಮಾನ ಕ್ರಿ.ಪೂ. ೮ ರಿಂದ ೫ನೇ ಶತಮಾನವೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ.^೧ ಕ್ರಿ.ಪೂ. ೬ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ರಾಜ ಜೀವಂಧರ ಜೈನಮತ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಬಂದ ೮೦೦೦ ಜೈನಯತಿಗಳಿಗೆ ಪಾಂಡ್ಯರಾಜ ಆಶ್ರಯ ನೀಡಿದ.^೨ ಕ್ರಿ.ಪೂ. ೫೫೦ ರಿಂದಲೇ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜೈನಮತ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಕ್ರಿ.ಪೂ. ೩೩೦ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣಭಾರತದ ತುಂಬ ಪ್ರಾಬಲ್ಯಗೊಂಡಿತ್ತು.^೩ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಜೈನರ ಪ್ರವೇಶವಾದದ್ದು ಕ್ರಿ.ಪೂ. ೩ನೇ ಶತಮಾನದಷ್ಟು ಹಿಂದೆ.^೪ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ ಮೌರ್ಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜೈನಧರ್ಮವು ದಕ್ಷಿಣಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು.^೫ ಕ್ರಿ.ಪೂ. ೨-೩ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಉಜ್ಜೈನಿಯ ರಾಜ ಸಂಪ್ರತಿ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನು ಭದ್ರಬಾಹು ಭಟಾರರೊಂದಿಗೆ ಕನ್ನಡನಾಡಿಗೆ ಬಂದು ಇಲ್ಲಿ ಜೈನಮತ ಪ್ರಾಬಲ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣನಾದ ಮತ್ತು ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳದಲ್ಲಿ ಜೈನದೀಕ್ಷೆ ಪಡೆದ.^೬ ಭದ್ರಬಾಹು ಮುನಿ ಮತ್ತು ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೊಳಗಾದ ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ರಾಜರು ಜೈನರಾದರು.^೭ The Digambar Jains of 2nd century AD popularised Jainism in Karnataka.^೮ ಕ್ರಿಸ್ತಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ತೆಲಗು, ತಮಿಳು, ಕರ್ನಾಟಕ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜೈನಧರ್ಮ ನೆಲೆಸಿತ್ತು ೯. ಜೈನಧರ್ಮವು ಕ್ರಿಸ್ತಪೂರ್ವದಿಂದಲೂ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಿತ್ತು.^{೧೦}

ಅಶೋಕನು ಬನವಾಸಿ ಮತ್ತು ಮಹಿಷ ಮಂಡಳಕ್ಕೆ (ಮೈಸೂರಿಗೆ) ಬೌದ್ಧ ಭಿಕ್ಷುಗಳನ್ನು ಮತಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಕಳಿಸಿದ್ದನು. ೧೧ ಕ್ರಿ.ಪೂ. ೧೦೨-೨೨ರಲ್ಲಿ ಸಿಲೋನಿಗೆ (ಶ್ರೀಲಂಕಾಕ್ಕೆ) ಬನವಾಸಿಯಿಂದ ಸಾವಿರಾರು ಬೌದ್ಧಭಿಕ್ಷುಗಳು ಹೋಗಿದ್ದರು.^{೧೧}

ಉಪರೋಕ್ತ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಉಲ್ಲೇಖಗಳು ಕರ್ನಾಟಕವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಸ್ತಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಜೈನಧರ್ಮ ಪ್ರಬಲಗೊಂಡು ಕ್ರಿಸ್ತಶಕದ ನಂತರವೂ ಬೆಳೆದುಬಂದಿದ್ದನ್ನು ದಾಖಲಿಸುತ್ತವೆ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವೈದಿಕಮತಗಳಿಗೆ ರಾಜಾಶ್ರಯ ಹಾಗೂ ಜನಾಶ್ರಯ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತ ನಡೆದಂತೆ ವೈದಿಕ ಧರ್ಮಾನುಯಾಯಿಗಳು ಉಪೇಕ್ಷೆ, ಅನಾದರ, ಅನಾಶ್ರಯಗಳಿಗೊಳಗಾಗುತ್ತ ಬಂದಿರಬೇಕು. ಶ್ರೋತ್ರಿಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಧರ್ಮಾಂತರ ಗೊಂಡಿರಲೂಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಕರ್ಮಠರಾದ ಶ್ರೋತ್ರೀಯರು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಈ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ತೊರೆದು ಅಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಪ್ರಮುಖ

ಆಶ್ರಯಸ್ಥಾನವಾದ ಉತ್ತರಾ ಪಥದ ಅಹಿಚ್ಛತ್ರಕ್ಕೆ ತೆರಳಿರಬೇಕು. ಹಾಗಾಗಿ ಮಯೂರವರ್ಮನಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣಾಪಥದಲ್ಲಿ ಯಜ್ಞಯಾಗ ಸಮರ್ಥ ಶ್ರೋತ್ರೀಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಕಂಡುಬರದಿದ್ದರಿಂದ ಅಹಿಚ್ಛತ್ರ ಅಗ್ರಹಾರಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಕರೆತಂದನೆಂಬುದು ತಾಳಗುಂದದ ಶಾಸನದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪ್ರಕಟವಾದ ಇತಿಹಾಸ ಸಂಶೋಧಕ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ ಹೆಗಡೆ ಸೋಂದಾ ಇವರ 'ಹವ್ಯಕರ ಇತಿಹಾಸದ ಗತಿಬಿಂಬಗಳು ಮತ್ತು ತಾಳಗುಂದ' ಎಂಬ ಲೇಖನವೂ ಇದನ್ನೇ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ.

ಮಯೂರವರ್ಮನು ಕರೆತಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಎಂತಹವರು?

ಮಯೂರವರ್ಮನು ಶ್ರೋತ್ರೀಯ ವಿಪ್ರರನ್ನು ದಕ್ಷಿಣಾಪಥದಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಿ ದರೂ ಸಿಗದಿದ್ದಾಗ ಉತ್ತರಾಪಥದ ಅಹಿಚ್ಛತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಅಂತಹವರು ಇದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಅವನು ಅಹಿಚ್ಛತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಏನಾಯಿತು ಎಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ. ಉತ್ತರಸಹ್ಯಾದ್ರಿಖಂಡದ ಪ್ರಕಾರ.-

ಅತ್ರದ್ವಿಜಾತಯಃ ಸರ್ವೇ ವೇದವೇದಾಂಗಪಾರಗಾಃ |
 ಪಂಚದ್ರಾವಿಡಜಾತೀಯಾ ನಾನಾಗೋತ್ರ ಸಮನ್ವಿತಾಃ ||
 ಸಮಸ್ತಯಜ್ಞಕುಶಲಾಃ ನಾನಾಶಾಖಾಪ್ರವರ್ತಿನಃ |
 ಜೈನನಿಗ್ರಹವೇಲಾಯಾಂ ಸಮವೇತಾ ಮಹೋತ್ಸಹಾಃ ||
 (೮೫-೪,೫)

ಅಹಿಚ್ಛತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ವೇದವೇದಾಂಗಪಾರಂಗತರಲ್ಲಿ ಮಯೂರನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜೈನ ನಿಗ್ರಹವಾಗಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಅವನ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬರಲು ಉತ್ಸುಕರಾದ ವಿಪ್ರರು ಮೂಲತಃ ಕರ್ನಾಟಕೀಯರಾಗಿದ್ದ ಸಾಧ್ಯತೆ ಬಲವಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಿಂಧ್ಯಪರ್ವತ ಒಂದು ಸೀಮಾರೇಖೆ. ಅದರ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಭಾರತ, ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣಭಾರತ. ಉತ್ತರಸಹ್ಯಾದ್ರಿಖಂಡ ಮತ್ತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತ್ವತ್ತಿಮಾರ್ತಂಡಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಉತ್ತರಭಾರತದಲ್ಲಿರುವ ಸಾರಸ್ವತ, ಕಾನ್ಯಕುಬ್ಜ, ಗೌಡ, ಉತ್ಕಲ ಮತ್ತು ಮೈಥಿಲಿ ಇವರು ಪಂಚಗೌಡವರ್ಗದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು. ದಕ್ಷಿಣಭಾರತದ ಕರ್ನಾಟಕ, ತೆಲಗು, ದ್ರಾವಿಡ (ತಮಿಳುನಾಡು), ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಗುರ್ಜರ (ಗುಜರಾತ) ಇವರು ಪಂಚ ದ್ರಾವಿಡವರ್ಗದ ವಿಪ್ರರು.

ಸಾರಸ್ವತಾ ಕಾನ್ಯಕುಬ್ಜಾ ಗೌಡಾ ಮೈಥಿಲ ಉತ್ಕಲಾಃ |
 ಪಂಚಗೌಡಾ ಭವಂತೈತೇ ವಿಂಧ್ಯ ಉತ್ತರವಾಸಿನಃ ||
 ದ್ರಾವಿಡಶ್ಚಾಂಧ್ರ ಕರ್ಣಾಟಕ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಶ್ಚ ಗುರ್ಜರಾಃ |
 ಪಂಚೈತೇ ದ್ರಾವಿಡಾಃ ಪ್ರೋಕ್ತಾಃ ವಿಂಧ್ಯದಕ್ಷಿಣವಾಸಿನಃ ||
 (ಉ.ಸ.ಖ. ೨೮-೧,೨)

ಉತ್ತರಸಹ್ಯಾದ್ರಿಖಂಡದ ೨೮ನೇ ಅಧ್ಯಾಯದ ೧೫ನೇ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ 'ದ್ರಾವಿಡಸ್ತು ಪ್ರಭೇದೋಸ್ತಿ ಹೈವತೌಳವಯೋರನು' - ಹೈವ ಮತ್ತು ತೌಳವರು ದ್ರಾವಿಡರು ಎಂದಿದೆ. ಲೋಕಾದಿತ್ಯನು ಮಯೂರನ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಕರೆತಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಖಂಡದ ೮೬ನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನಂತಿದೆ. "ಲೋಕಾದಿತ್ಯನು ಅಹಿಚ್ಛತ್ರದಿಂದ ಬಂದಿರುವ ದ್ರಾವಿಡ ಶ್ರೇಷ್ಠರಿಗೆ ಭೂದಾನ ವಿಧಿಯಂತೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ದಾನವಾಗಿತ್ತನು. ಕರ್ಮಕಾಂಡ ವಿಶಾರದರಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಗುರುವಾದ ಭಟ್ಟಾಚಾರ್ಯನ ದಿಗ್ವಿಜಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಯಾವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹವ್ಯವು ನೀಡಲ್ಪಟ್ಟಿತೋ ಆ ಪ್ರದೇಶವು ಹವ್ಯದೇಶವೆನಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಗೋರಾಷ್ಟ್ರ ಎಂಬ ಹೆಸರಿಂದ ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾಯಿತು." (ಶ್ಲೋಕ ೬ ರಿಂದ ೧೦. ಅನುಬಂಧ-೪ ಗಮನಿಸಿ). ಅಹಿಚ್ಛತ್ರದಿಂದ ಕರೆತಂದ ವಿಪ್ರವರ್ಗಕ್ಕೆ 'ಹವ್ಯಕ' ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿದ್ದರೂ ಇವರು ಔತ್ತರೇಯರಾದ ಪಂಚಗೌಡ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವರ್ಗದವರಲ್ಲ. ದಾಕ್ಷಿಣಾತ್ಯರಾದ ಪಂಚದ್ರಾವಿಡ ವಿಪ್ರ ವರ್ಗದವರು. ಔತ್ತರೇಯರು ಶುಕ್ಲ ಯಜುರ್ವೇದಿಗಳು; ಕೌಠಮೀ, ಪಾರಸ್ಕರ, ಮಾಧ್ಯಂದಿನ, ಶಾಕಲ ಮುಂತಾದ ಸೂತ್ರದವರು. ಅಹಿಚ್ಛತ್ರದಿಂದ ಬಂದವರಲ್ಲಿ ಶುಕ್ಲಯಜುರ್ವೇದಿಗಳಿಲ್ಲ; ಇವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಕೃಷ್ಣಯಜುರ್ವೇದಿಗಳು, ಕೆಲವರು ಋಗ್ವೇದಿ ಮತ್ತು ಸಾಮವೇದಿಗಳು, ಬೋಧಾಯನ, ಅಶ್ವಲಾಯನ ಮತ್ತು ದ್ರಾಹ್ಯಾಯನ ಸೂತ್ರದವರು. ಹವ್ಯಕರಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಹೀಗೆಯೇ ಇದೆ. ಇವರ ಗೋತ್ರ, ಪ್ರವರ, ಸೂತ್ರಗಳು ಔತ್ತರೇಯರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಮಹಾಮಹೋಪಾಧ್ಯಾಯ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರಶಸ್ತಿಭೂಷಿತ ವಿದ್ವಾನ್ ರಂಗನಾಥ ಶರ್ಮಾರ ಪ್ರಕಾರ "ಹವ್ಯಕರ ಪೂರ್ವಜರು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಅಹಿಚ್ಛತ್ರ ನಿವಾಸಿಗಳೇ ಆಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ರಾಜನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕ್ಕೆ ಮಣಿದು ದೇಶಾಂತರಕ್ಕೆ ಬಂದು ನೆಲೆಸುತ್ತಾರೆಂಬುದು ವ್ಯಾವಹಾರಿಕವಲ್ಲ. ಅದಲ್ಲದೇ ಉತ್ತರ ದೇಶದವರ ಗೋತ್ರಾದಿಗಳಾಗಲಿ, ಭಾಷೆಯಾಗಲಿ, ಕೆಲವಾದರೂ ಭಾಷಾಶಬ್ದಗಳಾಗಲಿ ಹವ್ಯಕರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೇ ಹವ್ಯಕರೆಲ್ಲರೂ ಅಚ್ಚಕನ್ನಡಿಗರು. ಇವರಾಡುವ ಭಾಷೆ ಹಳಗನ್ನಡದ ಒಂದು ಕವಲು. ಹೊಸಗನ್ನಡಕ್ಕಿಂತ ಶುದ್ಧ ಹಳಗನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ನಿಕಟವಾದ ಆಡುಭಾಷೆ ಇದು. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೇ ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದ ಅಹಿಚ್ಛತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದು ಮಯೂರವರ್ಮನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಿಂದ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದರೆಂಬುದು ತರ್ಕಬದ್ಧವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ." (ಹವ್ಯಕರ ಇತಿಹಾಸದ ಮುನ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿ.)

ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ವಿಶ್ರಾಂತ ಕುಲಪತಿಗಳಾದ ಪ್ರೊ. ಡಾ. ಎಂ.ಎಸ್. ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು ಹವ್ಯಕರ ಇತಿಹಾಸ ದರ್ಶನದ ಮುನ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ- "ಜಗತ್ತಿನ ಯಾವುದೇ ಸಮಾಜ ಯಾವುದೇ ಅನಿವಾರ್ಯ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ತನ್ನ ಮೂಲನೆಲೆ

ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ವಲಸೆಹೋಗುವಂತಾಗಿ ಬೇರೊಂದು ಸುರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸುವಂತಾದರೂ ಆ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ತನ್ನ ತಾಯ್ನಿಲದ ನೆನಪು ಮಾಸದು, ಕಾಡುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಅನುಕೂಲಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಾಗ ತಾಯ್ನಿಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗೋಣ ಎಂಬುದು ಮನುಷ್ಯ ಸಹಜವಾದ ಹಾಗೆಯೇ ಸಮಾಜದ ಬಯಕೆಯೂ ಕೂಡ.

ವಲಸಿಗರಾಗಿ ಅಹಿಚ್ಛತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದವರ ವಂಶಜರೇ ಮರಳಿ ಮಣ್ಣಿಗೆ ಬಂದರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಖಂಡದ “ಜೈನ ನಿಗ್ರಹವೇಲಾಯಾಂ ಸಮವೇತಾ ಮಹೋತ್ಸಹಾಃ” ಎಂಬ ಉಲ್ಲೇಖದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥನೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಪೂರಕವಾದ ಬೇರೆ ಆಧಾರಗಳಿಲ್ಲದಿರುವಾಗ ಪೌರಾಣಿಕವಾದ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನಂಬಬಹುದೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಹಜವಾದರೂ ಪುರಾಣದ ಹೇಳಿಕೆಗೂ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮೌಲ್ಯವಿದೆ ಎಂಬ ವಿದ್ವಾನ್ ರಂಗನಾಥ ಶರ್ಮಾ ಇವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಹ.

ಖ್ಯಾತ ತಳಿಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಪ್ರೊ. ಡಾ. ಮಾಧವ ಗಾಡ್ಗೀಳರು ಇಂಡಿಯನ್ ಹಿಸ್ಟರಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದ ಪ್ರಬಂಧದ ಸಾರಾಂಶ ೨೯-೧೨-೧೯೯೩ರ ಟಾಯಿಮ್ಸ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನ Indian Institute of Science ಮತ್ತು ಅಮೇರಿಕಾದ Stanford University ಗಳ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವಂಶವಾಹಿಗಳ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಉತ್ತರಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹವ್ಯಕರು ಸು.೧೦೦೦೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಪ್ರಬಂಧದ ಒಂದು ಅಂಶ. ಈ ವಂಶವಾಹಿ ಅಧ್ಯಯನವು ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದ ಶೋತ್ರೀಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೇ ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದ ವಲಸಿಗರಾಗಿ ಅಹಿಚ್ಛತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆಂಬುದನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.

‘ಹವ್ಯಕರ ಪೂರ್ವಜರು ಕನ್ನಡನಾಡಿನವರು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲಿಗೆ ಕಂಡುಬರುವುದು ೧೯೯೦ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ‘ಹವ್ಯಕರ ಇತಿಹಾಸ’ ದಲ್ಲಿ. ಇದರ ಕರ್ತೃ ಶ್ರೀ ಹೆಚ್.ಎಂ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಕಲ್ಲೆ, ವಿದ್ವಾನ್ ರಂಗನಾಥ ಶರ್ಮಾ ಸದ್ರಿ ಕೃತಿಯ ಮುನ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎಂ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು ತಮ್ಮ ಇತ್ತೀಚಿನ ಕೃತಿ ‘ಹವ್ಯಕರ ಇತಿಹಾಸ ದರ್ಶನ’ (ಪ್ರ. ೨೦೧೨, ಹವ್ಯಕ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ) ದಲ್ಲಿ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪೂರಕ ಆಧಾರಗಳೊಂದಿಗೆ ಬಲವಾಗಿ ಸಮರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಉಪರೋಕ್ತ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ಸಮನ್ವಯೀಕರಿಸಿ ನೋಡಿದಾಗ ಹವ್ಯಕರ ಮೂಲನೆಲೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಬನವಾಸಿ ಸುತ್ತಮುತ್ತಣ ಪ್ರದೇಶವೇ ಆಗಿದ್ದು ಕ್ರಿ.ಶ. ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅವೈದಿಕ ಮತಗಳ ಪ್ರಾಬಲ್ಯದಿಂದಾಗಿ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ನಿರ್ವಸಿತರಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಾಗ ಉತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಿಪ್ರರ ಆದಿಮಂಡಲವಾದ ಅಹಿಚ್ಛತ್ರವೆಂಬ ಸುರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದು, ಮಯೂರ ವರ್ಮನಿಂದಾಗಿ ತಿರುಗಿ ಸ್ವದೇಶಕ್ಕೆ ಮರಳಿದರೆಂಬುದು ದೃಢಪಡುತ್ತದೆ.

ಮರಳಿ ಮಣ್ಣಿಗೆ (ಸ್ವದೇಶಕ್ಕೆ)

ಇಂದಿನ ಹವ್ಯಕರ ಪೂರ್ವಜರ ಸ್ವದೇಶ (ಮೂಲನೆಲೆ) ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಬನವಾಸಿಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತಣ ಪ್ರದೇಶವೇ ಆಗಿದ್ದು ಅವೈದಿಕ ಮತಗಳ ಪ್ರಾಬಲ್ಯದಿಂದಾಗಿ ಅಹಿಚ್ಛತ್ರಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದ ಅವರ ವಂಶಜರೇ ಮಯೂರವರ್ಮನಿಂದಾಗಿ ಸ್ವದೇಶಕ್ಕೆ ಮರಳಿ ಅವನ ಅಳಿಯ ಲೋಕಾದಿತ್ಯನಿಂದ ಹವ್ಯಕ ಎಂಬ ನಾಮಧೇಯಾಂಕಿತರಾದರು.

ಅಡಿಟಿಪ್ಪಣಿ:

೧. ಕನ್ನಡ ವಿಷಯ ವಿಶ್ವಕೋಶ ಸಂ.೮, ಪು.೩೨೩, ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ ೧೯೭೯.
೨. ಅದೇ ಪುಟ ೩೪೩
೩. ಭಾರತದ ಪ್ರೌಢ ಇತಿಹಾಸ ಪು.೬೮ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂ ದೇಶದ ಚರಿತ್ರೆ
೪. ಕರ್ನಾಟಕ ಚರಿತ್ರೆ ಭಾಗ-೧, ಪು.೨೯೩, ಕನ್ನಡ ವಿ.ವಿ. ಹಂಪಿ, ೧೯೯೭
೫. ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಜೈನಧರ್ಮದ ಕೊಡುಗೆ (ಮೂಲ ಹೀರಾಲಾಲ ಜೈನ.) ಅನುವಾದ- ಮಿರ್ಜಿ ಅಣ್ಣಾರಾಯ-೧೯೮೧ ಪುಟ ೪೫.
೬. ಕನ್ನಡ ವಿಷಯ ವಿಶ್ವಕೋಶ ಸಂ. ೮ ಪು.೭೦೦ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ ೧೯೭೯
೭. ಕರ್ನಾಟಕ ಇತಿಹಾಸ ದರ್ಶನ ಪು. ೧೩-೧೪
೮. Jainism in India-Ashwini Kumar Chatterjee-Firma KLM Pvt. Ltd. Calcutta ೧೯೭೮ ಪು. ೧೧೯
೯. ಕನ್ನಡ ವಿಷಯ ವಿಶ್ವಕೋಶ ಸಂ.೮, ಪು-೨೪೩, ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ ೧೯೭೫.
೧೦. ಜೈನಧರ್ಮ-ಮಿರ್ಜಿ ಅಣ್ಣಾರಾಯ ಪುಟ ೧೦೪, ಡಿವಿಕೆ ಮೂರ್ತಿ ಮೈಸೂರು-ದ್ವಿ.ಮು. ೧೯೬೯.
೧೧. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸ ಪು.೪೫ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ.
೧೨. ಕರ್ನಾಟಕ ಚರಿತ್ರೆ ಭಾಗ-೧, ಪು. ೪೦೧, ಕನ್ನಡ ವಿ.ವಿ. ಹಂಪಿ, ೧೯೯೭

The First Havyaka Brahmin to Travel to the US

Lingappa Yamuna

My name is Yamuna Lingappa. My husband, Banadakoppa Thimmappa “Lin” Lingappa, belonged to an established Havyaka Brahmin community in Shimoga District, Karnataka, India. I came from Nanjangud, near Mysore, from a similarly long established Shivalli family.

Lin was born in “Hulimane” in the Malnad District near Shimoga. His mother, Laxmamma, married Patel Thimmappa of Sagar District. The joint family property of the three Patel brothers was located in Banadakoppa, a small village outside Sagar, Shimoga District.

While my husband was studying at Banaras Hindu University (BHU), he happened to read a short Kannada novel that I had written entitled “Unfulfilled Ambition” about a young fictional couple searching for education. Since education was also his dream, he realized that we both shared that dream. At the time, I was a high school teacher at Holenarasipur, Karnataka. We began corresponding and realized one of our shared dreams was to pursue our education in the United States.

On March 23, 1952 we were married, and in the process our mothers became the closest of friends. Our next goal was to find a way to study in the US. As a student at BHU, Lin had been working on the life cycle of a fungus *Synchytrium*. A leading expert in that fungus was Dr. John S. Karling, a mycologist at Purdue University in Lafayette, Indiana. Dr. Karling agreed to support Lin’s application to the Department of Mycology. Furthermore, if he succeeded in getting another research grant and on plant cancer, he was willing to also support my application to Purdue (he did get the grant). However, all of this was contingent on us raising the money to travel from India to the US.

This was no small issue, as none of our family had traveled to a foreign country let alone the US. Furthermore, most of our family members who had the means to help us travel, did not support the idea. However, Lin contacted his uncle, Dr. Dodderi V. Rao who used Havyaka connections through Dr. Ganapaya of Bangalore, to put Lin in touch with Mr. Manjunathaya of Coorg. Mr. Manjunathaya lent Lin and me the funds to travel by cargo ship from Sri Lanka to New York, and by train from New York to Lafayette, Indiana. In late August 1953 we arrived in the US. One of our first experiences in the U.S. that contrasted with our time in India was when we encountered ice cream. When we wondered what to do with the cone, the ice cream vendor mentioned in surprise “Don’t you realize that you can eat the cone?” The vendor and his family went on to be one of our very valued friends. It was our friends’ turn to be shocked when we told them we were vegetarians – they were amazed and thought we wouldn’t survive! We not only continued thriving as lacto vegetarians, we went on, twenty years later, to open a vegetarian South Indian restaurant to provide scientific and cultural information, as well as, a taste of traditional South Indian food to the American public. Many years later, to help keep these ideas alive, we also published a vegetarian nutrition book: “Wholesome Nutrition for Mind, Body, and Microflora – the goal of Lacto-Vegetarianism”.

When classes at Purdue began, we were the only Indians in the Biology Department, and two of only a handful one of only a handful in the county. I was also the only woman student in the Department and certainly the only pregnant one. Lin and I had our first child, Vishwanath (Vishu), in 1954 and raised him while we

completed our degrees: Lin obtaining his Ph.D., and I obtaining my M.A. followed by my Ph.D. Given that learning environment, it was no surprise that Vishu's first words were "prelim" and "thesis".

We completed our studies at Purdue and moved to do post-doctoral fellowships at the University of Michigan in Ann Arbor, where our daughter, Jaisri was born in 1959. Subsequently, we moved to Lansing, Michigan to do a second post-doctoral fellowship at Michigan State University where our third and last child, Jairam, was born in 1960.

Although we had our green cards in the US, we decided to return to India in 1960 to take a government fellowship at Madras University. But in India in the 1960s, life was difficult. The children frequently became ill from the heat, and the career opportunities were very hard to come by in post-Independence India. We had been offered a job at Madras University, but we arrived to

find that the same position had been offered to 6 or 8 other scientists. So, when our former post-doctoral mentor, Dr. Al Sussman learned of our challenges, he arranged for us to return to Michigan to work with Dr. John Lockwood in Michigan State University. Soon thereafter, Lin applied to and received a faculty appointment at Holy Cross College in Worcester, Massachusetts. We stayed in Worcester for over 50 years, raising our three children, who are all now thriving as physician-researchers on the West Coast.

In 1995, Lin retired after teaching at Holy Cross for 34 years. He and I began to take annual trips back to India, and purchased the family home of a close friend in Manchi, Karnataka outside of Mangalore. We traveled yearly between Worcester and Manchi continuing our dual lives in India and the US. In February 2010, at 83 years of age, Lin passed away peacefully at Manchi, and was cremated on our land there.

Our lives were so full of adventures as we crossed time zones and cultures from our simple beginnings in pre-independence India to the space-age global culture we have today. Despite our embracing many elements of the scientific Western world, we sought to maintain the philosophy of Hindu culture embodied by our lacto vegetarian diet. Furthermore, on a social and political level we all adhere to the Gandhian philosophy of *Ahimsa*, not knowingly causing harm to any living beings. These are important principles of life that help us as we confront the complex mixed global society that we have today. My advice, and advice I believe Lin would strongly agree with, is that these principles were invaluable to us 60 years ago as we traveled between cultures and traditions, and are of similar value to young families who face similar challenges all over the world today.

ಕಥಾ ಸ್ಪರ್ಧೆ - ತೀರ್ಪುಗಾರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ

ಹವ್ಯಕ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿರುವ ನಗರ ವಲಸೆ ಮತ್ತು ವಧೂಗಳ ಕೊರತೆಯೆಂಬ ಎರಡು ಬಹುಮುಖ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಇಲ್ಲಿನ ಅನೇಕ ಕತೆಗಳಿಗೆ ವಸ್ತು. ಅದು, ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಮುದಾಯ ನಿಜಕ್ಕೂ ಗಂಭೀರವಾಗಿದೆ, ಆದರೆ ವಿಸ್ಮಯಕಾರಿ ಅಸಹಾಯಕ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದರ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿ ನನಗೆ ಕಾಣಿಸಿದೆ. ಬಹಳ ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ ಒಂದೂ ಕತೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹವ್ಯಕ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು. ಲಿಪಿಯಿಲ್ಲದ ಭಾಷೆಯ ಮಾತಿನಲ್ಲೂ ಭ್ರಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿರುವ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಲಿಖಿತವಾಗಿ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟಾದರೂ ದಾಖಲಿಸುವ ಅಗತ್ಯ ಇದೆ. ಅದು ಕತೆ, ಲೇಖನ ಇತ್ಯಾದಿ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲೂ ಆದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಿಲ್ಲ. ಮೊದಲ ೩ ಬಹುಮಾನ ಪಡೆದ ಹಾಗೂ ಇತರ ಕೆಲಕತೆಗಳು ಕನ್ನಡದ ಮುಖ್ಯ ವಾಹಿನಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ನಡೆಸುವ ಕಥಾಸ್ಪರ್ಧೆಗಳಲ್ಲಿ ಗೆಲ್ಲುವ ಕತೆಗಳಿಗಿಂತ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ.

ಮಹಾಬಲ ಸೀತಾಳಭಾವಿ

ಮುಖ್ಯ ಉಪಸಂಪಾದಕ, ಉದಯವಾಣಿ, ಬೆಂಗಳೂರು

"ಹೊಸ ಚಿಗುರು ಹಳೆಬೇರು ಕೂಡಿರಲು ಮರಸೊಬಗು | ಹೊಸಯುಕ್ತಿ ಹಳೆತತ್ವದೊಡಗೂಡೆಧರ್ಮ"

I was reminded of D.V.G.'s dictum from his magnum opus "Mankutimmana Kagga" while I evaluated the submissions of short stories for the HAA Biennial Convention (2015) Smarana Sanchike. As we all live in a computer-centric, connected, and globalized world, it's a tribute and quite befitting to say that the above philosophy has come alive in the HAA short story competition of 2015. If there are some cultural and lifestyle characteristics that we, the Havyakas, have said to be closely associated with, those are: (i) plantation/ arecanut krishi (agriculture) (ii) deva and pitrkaryas (worship of and offerings to god and ancestors) (iii) Mother Nature held in high esteem and love for its beauty and bounty. One common theme I found in many of the

submissions is, how well these aspects have been intertwined and integrated into the stories by their authors.

More than 90% of the stories had two of the three evaluation criteria, the kathaa-vastu (object of the story) and kathaa-shaili (writing style), quite strong. What really set the top ones apart from their lesser counterparts, in my opinion, was the overall, personal impact - the third criterion of evaluation - they had on me, the judge. As I read through many of these stories with a judge's lens, I asked these questions: How close to the reality is this story? Did it keep my interest alive throughout? Is this submission well formatted with appropriate punctuations and paragraphing, so it did not strain me, the reader? The top-ranking stories have the answer "Very much so"/ "Yes" to these questions. In fact, a few of those had me so deeply enamored that I became emotional and tears rolled down my cheeks incessantly! Such was the power and quality of our talented Havyaka writers and their short stories!!

Congratulations to all the authors, young and old alike! Continue to write and share your writings, master the art of expression, and keep your imagination skills alive and well!!

Ramesh Hegde

Plano, TX

ದೂರತೀರದ ಅಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಸಂಘಕಟ್ಟಿ ಹವ್ಯಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದೇ ಶ್ಲಾಘನೀಯ ಸಂಗತಿ. ಅಂಥದ್ದರಲ್ಲಿ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ನಡೆಸಿದ ಕಥಾ ಸ್ಪರ್ಧೆಗೆ ಶಿಕ್ಷಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಕತೆಗಳು ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ತುಂಬ ಖುಷಿಯಾಗಿದೆ. ಎಂಥೆಂಥ ಕತೆಗಳು! ಒಬ್ಬರಿಂದ ಒಂದೇಕತೆ, ಅಂದರೆ ಇಪ್ಪತ್ತೂರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಹವ್ಯಕ ಕತೆಗಾರರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ! ಇದು ಸ್ಪರ್ಧೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಲೆಕ್ಕ ಮಾತ್ರ. ಹಾಗೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಅವಲೋಕಿಸಿದರೂ ಸಾಕು, ಬಿಚ್ಚಿಕೊಂಡರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಹವ್ಯಕನೊಳಗೂ ಒಬ್ಬ ಒಳ್ಳೆಯ ಕತೆಗಾರನೇ ಇದ್ದಾನೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೊಳಗಿನ ಕತೆಗಳು

ಬರವಣಿಗೆಯೊಳಗೆ ಕತೆಯ ರೂಪವಾಗಿ ಹೆಣೆದುಕೊಂಡದ್ದು ಮಾತ್ರ ಕೆಲವೇ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಹವ್ಯಕನಿಗೆ ಹವ್ಯಕ ಪರಂಪರೆ, ವಾತಾವರಣ, ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಜೀವನಶೈಲಿ / ದೈನಂದಿನ ರೀತಿ ರಿವಾಜುಗಳು ಕೊಟ್ಟುಕೊಡು. ಇದೇ ಹವೀಗರ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಹೊತ್ತ ಇನ್ನಷ್ಟು ಕತೆಗಳು ತೆರೆದು ಕೊಳ್ಳುವಂತಾಗ ಬೇಕೆಂಬುದೇ ಆಶಯ. ಸಾಗರದಾಚೆಯೂ ಅವಕಾಶ ನೀಡಲು HAA ಅಂಥ ವೇದಿಕೆಯಿದೆ ಎಂಬುದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಚಾರ. HAA ಮತ್ತಷ್ಟು ಬೃಹತ್ತಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲಿ, ನಮ್ಮ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ನಡಿಗೆ ಸದಾ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಸಾಗಲಿ.

ಶಾಂತಲಾ ಭಂಡಿ
ಕೃಪರ್ತಿನೋ, ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿಯಾ

ಹವ್ಯಕರಿಗಷ್ಟೇ ಸೀಮಿತವಾಗಿದ್ದ ಮಿತಿಯಲ್ಲೂ ಇಂಥದೊಂದು ಸ್ಪರ್ಧೆಗೆ ಬಂದ ಉತ್ಸಾಹದ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ನೋಡಿ ತುಂಬಾ ಮುಷಿಯಾಗಿದೆ. ಕತೆಯ ಭಾಷೆ ಕೂಡ ಬಹುತೇಕ ಕತೆಗಳು ಹವಿಗನ್ನಡವನ್ನು ಬಳಸಿ ಹೆಣೆದಿದ್ದು ಹೊಸತನವನ್ನು ನೀಡಿತು. ಈ ಬಾರಿಯ ಕಥಾಸ್ಪರ್ಧೆಗೆ ಬಂದ ಕತೆಗಳನ್ನು ಓದಿದಾಗ ಗುಣಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದ ಮತ್ತು ಕಥಾವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಸಾಮ್ಯತೆಯಿರುವ ಕತೆಗಳಿದ್ದಿದ್ದು ವಿಶೇಷ. ಬಹುಮಾನಿತ ಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಬರೀ ಹವ್ಯಕರಿಗಷ್ಟೇ ಸೀಮಿತವಾಗಿರದ ಮುಕ್ತ ಕಥಾಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲೂ ಭಾಗವಹಿಸಬಹುದಾದ ಗಟ್ಟಿತನ ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಅಂತೆಯೇ ಬಾಲಿಶ ಭಾಷಾ ಶೈಲಿಯ ನೀರಸ ಓದಿನ ಕತೆಗಳೂ, ಬರವಣಿಗೆಯ ಮೊದಲ ಪ್ರಯತ್ನವೇನೋ ಎನ್ನಿಸುವಂತ ಕತೆಗಳೂ ಕೂಡ ಇದ್ದವು. ಬಹಳಷ್ಟು ಕತೆಗಳು ಇಂದಿನ ನಗರ ಜೀವನದ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಕಳೆದು ಹೋದವರ ಮೂಲ ಬೇರನ್ನು ಹುಡುಕುವ ಪ್ರಯತ್ನವೇನೋ ಎಂಬಂತೆ "ಮರಳಿ ಮಣ್ಣಿಗೆ" ಸಾರಾಂಶದಲ್ಲಿ ಹೆಣೆದಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಕತೆಗಳ ಅಂತ್ಯವನ್ನು ಬಲವಂತವಾಗಿ ಸುಖಾಂತ್ಯಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ ಎನ್ನಿಸಿತು. ಹವ್ಯಕರ ಜೀವನ ಶೈಲಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆ, ಉದ್ಯೋಗ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡ

ಕಥಾವಸ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಕತೆಗಳ ಮೂಲದ್ರವ್ಯವಾಗಿತ್ತು ಎನ್ನಬಹುದು. ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ "ಅತ್ಯಾಚಾರವೋ ಅನಾಚಾರವೋ" ವಿಭಿನ್ನ ಕಥಾವಸ್ತುವುಳ್ಳ, ಹವ್ಯಕರ ಮನೆಯ ವಾತಾವರಣ, ಜೀವನಶೈಲಿಯ ಸುತ್ತ ತುಂಬಾ ಆಪ್ತವಾಗಿ ಮತ್ತು ನೈಜವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದ ಕತೆ. ಭಾಷೆಯನ್ನೂ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ 'ಉನ್ನತ' ಕಥೆ ಕೂಡ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಹುಕಾಲ ಉಳಿಯುವಂಥದ್ದು. ಸಂಬಂಧಗಳ ಹಸಿ ಹಸಿ ಅನಾವರಣ ಹವ್ಯಕರ ಬದುಕಿನ ಚಿತ್ರಣದೊಂದಿಗೆ ಕಥಾಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸಶಕ್ತವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

ಇನ್ನು ಹಲವು ಕತೆಗಳು ಉತ್ತಮ ಕಥಾವಸ್ತು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಕಥನಕಲೆಯ ನೀರಸತನದಿಂದಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನಾಟುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕತೆಗಳಲ್ಲಿ, ಬರವಣಿಗೆಗೆ ಮೊದಲಿಗರೆನೋ ಎಂಬಂತೆ, ಪೂರ್ಣವಿರಾಮ, ಅರ್ಧವಿರಾಮ, ಏನೊಂದೂ ಇಲ್ಲದೆ ಹಿಂದು ಮುಂದಿನ ಸಂಗತಿಗಳ ನಡುವೆ ವಿಂಗಡಿತ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ ಗೋಜಲಾಗಿಹೋಗಿವೆ. ಬರವಣಿಗೆಯ ಮೂಲ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಮನ ಹರಿಸಿದರೆ ಅದೇ ಕತೆಯನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಓದುಗನಿಗೆ ದಾಟಿಸಬಹುದಿತ್ತು ಎನ್ನಿಸಿತು. ಕೆಲವು ಕತೆಗಳು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಅಂದವಾಗಿ ಬಿಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೋಗಿ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ತುಂಡರಿಸಿ ಮುಗಿಸಿದಂತೆ ಇದ್ದು, ಶಬ್ದಮಿತಿಯಿಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಹರಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವೇನೋ ಎನ್ನಿಸಿತು. ಅಂತೆಯೇ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಶಬ್ದಮಿತಿಯ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಒಂದು ಕತೆಯನ್ನು ಸೀಮಿತವಾಗಿ ಹೇಳುವುದು ತುಂಬಾ ನಾಜೂಕಿನ ಕೆಲಸ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಲವು ಕತೆಗಳು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿವೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಂಗವಾಗಿ ನಡೆದ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಿಂದಾಗಿ ಹಲವರು ಹೊಸ ಬರಹಗಾರರು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ, ಹವ್ಯಕರ ಚಿಕ್ಕ ಸಮುದಾಯದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಜೀವನಶೈಲಿಯನ್ನು ಕನ್ನಡದ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಗೆ ದಾಟಿಸಿದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಯತ್ನ ಸಾರ್ಥಕ. ಇಂಥ ಇನ್ನಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಹೊಸ ಹೊಸ ಕಥಾವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹೊರಹಾಕಲಿ ಎಂಬ ಹಾರೈಕೆ ನನ್ನದು.

ವೈಶಾಲಿ ಹೆಗಡೆ
Westford, Massachusetts

* ವಿಜಯಾ ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ

ಅತ್ಯಾಚಾರವಾ, ಅನಾಚಾರವಾ?

ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನ - ಹವ್ಯಸಿರಿ-೨೦೧೫ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆ ಕಥಾ ಸ್ಪರ್ಧೆ

ಎರಡು ದಿವಸಗಳಿಂದ ಮೊಮ್ಮಗಳು ಕನ್ನಡಿಯ ಮುಂದೆ ನಿಂತು, ಟೇಬಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಕೈಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಕೈ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತು, ಇಲ್ಲಿ ನಿಂತು, ಹಾಗೆ ನಿಂತು, ಹೀಗೆ ನಿಂತು ಭಾಷಣ ಉರು ಹೊಡೆಯುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಸಾವಿತ್ರಮ್ಮನಿಗೆ ರಗಳೆ ಎನಿಸಿದರೂ ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಕ್ಷಣಕ್ಷಣವೂ ಕುಕ್ಕಿ ಹಿಂಸೆ ಕೊಟ್ಟು, ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಅವಾಗಾವಾಗ ಕೆರೆದು ನೋವು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸತ್ತು ಹೆಣವಾಗಿ ಮನದ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದ ನೆನಪೊಂದು ಎದ್ದು ತಕತಕಾಂತ ಕುಣಿಯ ತೊಡಗಿತು. ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಟಿ.ವಿ. ಹಾಕಿದರೂ ಒಬ್ಬರಲ್ಲಾ ಒಬ್ಬರು ಭಾಷಣ ಬಿಗಿಯುವವರೇ. ಅಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಇಲ್ಲಿ ಹತ್ಯಾಚಾರ, ಮತ್ತೆಲ್ಲೋ ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ, ಅವರಿಗೆ ಗಲ್ಲು ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಗುಲ್ಲೆಬ್ಬಿಸುವವರೇನು? ಸರ್ಕಾರ ಪದತ್ಯಾಗ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವವರೇನು? ಅಯ್ಯಯ್ಯ ಕಿವಿ ತೂತಾಗುವಷ್ಟು ಹಿಂದೆ ಎಂದೂ ಇಂತಾದ್ದು ಆಗಿರಲೇ ಇಲ್ಲವೇನೋ ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ.

ಹಿಂದೆಲ್ಲಾ ಎಂತೆಂತದ್ದು ನಡೆದದ್ದು? ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗದೇ ಮುಚ್ಚಿಹೋಗಿದ್ದಷ್ಟೋ, ಗೊತ್ತಾಗಿ ಊರೆಲ್ಲಾ ಗುಲ್ಲಾಗಿ, ಪಾಪ, ಅವಮಾನ, ಜೀವನ ಪರ್ಯಂತ ಶಿಕ್ಷೆ ಅನುಭವಿಸಿದವಳು ಮಾತ್ರ ಹೆಣ್ಣು ಹಾಗೂ ಅವಳಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಸಂತಾನ, ಪಾಪ! ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜಾತಿಯಲ್ಲಾದರೂ ಶೂದ್ರರಿಗಿಂತ ಅತ್ತತ್ತ. ಸೆಗಣೆ ತೆಗೆ, ಎಂಜಲು ಬಳಿ, ಅಂಗಳ ತೊಳೆ, ಕೊನೆಗೆ ಅಡ್ಡ ಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತು ಕೂಳು ತಿನ್ನು, ಮಕ್ಕಳು ಸಹಿತ ಹಾಗೇ, ಇವರು ಉಂಡ ಎಂಜಲನ್ನು ಬೇರೆಯವರು ಬಳಿದಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಕೆಟ್ಟು ಹೋದವರು ಎನ್ನುವ ಹೆಸರು. ಹಾಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಕ್ಕಳು ಹೇಗೋ ದೊಡ್ಡವರಾದರೆ ಅವರ ಮದುವೆಯ ಸಮಸ್ಯೆ, ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವರು ಬಾಂದಿ ಜಾತಿ. ಹೊಕ್ಕ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಇಲ್ಲ. ಹುಟ್ಟಿದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಜಾಗ ಇಲ್ಲ. ಹುಟ್ಟಿಸಿದ ಅಪ್ಪ ಪತಿಪಾವನ ಪುರುಷನಾಗಿ ತಿರುಗಾಡಿಕೊಂಡು ಇರುತ್ತಿದ್ದ. ಈಗ ಭಾಷಣ ಬಿಗಿಯುವವರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಗೊತ್ತಿದ್ಯಾ

ಅವರ ಬಗ್ಗೆ? ಗಂಡ ಸತ್ತ ಕೂಡಲೆ ಮಂಡೆ ಬೋಳಿಸಿ ಮುಂಡೆ ಮಾಡಿ, ಮೈದುನನೋ, ಭಾವನೋ, ಆಸ್ತಿ ಆಸೆಗೋ, ಇನ್ನೇನಕ್ಕೋ ಬೇಕು ಬೇಕೆಂತಲೇ ಕೆಡಿಸಿ, ಧೌ! ಆಗ ಈಗಿನ ಹಾಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತೊಳೆಸೋದಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತಾ? ಈಗಿನಾಂಗೆ ಬೇಕಾದಾಗ ಮಾತ್ರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹಡೆಯುವ ಉಪಾಯ ಗೊತ್ತಿತ್ತಾ?

ಮೊನ್ನೆ ಸೊಸೆ ಶ್ಯಾಮಲಾ ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಜು ಕುಟ್ಟಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದಳು; ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲಿನ ದೌರ್ಜನ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲಿಯ ತನಕ ಗಂಡನೇ ಬೈಕಿನಲ್ಲಿ ತಂದು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದ. ನನ್ನನ್ನೂ ಮೊಮ್ಮಗಳು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದಳು. ಎಲ್ಲರೂ ಚಪ್ಪಾಳೆ ಹೊಡೆದಾಗ ಬಿಡಲಿಕ್ಕಾಗುತ್ತಾ? ಅತ್ತೆ ನಾನು, ಜೋರಾಗೇ ಚಪ್ಪಾಳೆ ಹೊಡೆದೆ. ಈಗ ಮನೆತುಂಬಾ ಜಗಮಗಾ ಬೆಳಕು. ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೂ ಅವರವರದೇ ಆದ ಕೋಣೆ, ನೆಂಟರಿಷ್ಟರು ಬಂದರೆ, ಅಯ್ಯ ಈಗ್ಯಾರೂ ಆ ರೀತಿ ಬರುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೋ ಮದುವೆ, ಮುಂಜಿ ಅಂತೆ ಆದರೆ ಅದೂ ಭತ್ತದಲ್ಲೇ. ಇನ್ನು ಶ್ರಾದ್ಧ, ತಿಥಿ ಅದೂ ಇದೂ ಎಂದರೂ ಊಟದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬಂದು ಹೋಗುವುದೇ ಹೆಚ್ಚು. ದೊಡ್ಡ ಸಂಸಾರವಂತೂ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಮನೆ ಅಂದರೆ ಗಂಡ, ಹೆಂಡತಿ, ಮಕ್ಕಳು ಅಪರೂಪಕ್ಕೆ ತಂದೆ-ತಾಯಿ, ಆಗಿನಾಂಗೆ ತಿಥಿ, ವಾರ ನೋಡದೆ ಬಂದ ನೆಂಟರು ವಾರಗಟ್ಟಲೆ ತಿಳಿಸಿ ಹೂಡಿ, ಗೂಟಕ್ಕೆ ನೇತಾಕಿದ್ದ ಪಂಚೆ, ತಂತಿ ಮೇಲಿದ್ದ ಟವೆಲ್ಲು, ಅದು ಯಾರದ್ದಾದರೂ ಆಗಿರಲಿ ಮುಲಾಜಿಲ್ಲದೆ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಯಾವ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಾದರೂ, ಯಾವ ಹಾಸಿಗೆ ಹೊದಿಕೆ ಎಷ್ಟೇ ಕೊಳಕಾಗಿದ್ದರೂ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ನೆಂಟರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಲು ಒಂದು ಹೆಳೆ ಸಿಕ್ಕರೆ ಸಾಕಿತ್ತು. ಆಲೆಮನೆ ಅಂತಾದ್ದು ಬಂದರಂತೂ ಕೇಳುವುದೇ ಬೇಡ, ಜನರ ಸಂತೆ. ತೊಡೆದೇವು, ಹಾಲು ಬಾಯಿಯಂತಹ ತಿಂಡಿ, ಕಬ್ಬಿನ ಹಾಲಿನ ಸಮಾರಾಧನೆ, ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಮಾಡಿ ಹಾಕುವುದೇ ಕೆಲಸ, ಗಂಡಸರಿಗೆ ತಿಂದು ತೇಗುವ ಕೆಲಸ. ಕಂಬಳಿ ಹಾಸಿ ಇಸ್ಪೀಟು ಎಲೆ ಕಲಸಿದರು ಅಂದರೆ ರಾತ್ರಿ ಬೆಳಗೂ ಆಟವೆ. ನಡುವೆ ಆಟದಲ್ಲಿ ಸೋತವರೋ (ನಿದ್ದೆಗೆ ಸೋತವರೋ) “ಒಂದು ಶಣ್ ನಿಂದೆ ತೆಕ್ಕಂ ಬತ್ನ ಭಾವ” ಎಂದು

* ಶಿವಮೊಗ್ಗ.

ಕತ್ತಲೂ ಅಂದರೆ ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ತಡಕಾಡುತ್ತಾ ಹೋದವರು ಒಂದು ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಹಗಲಿನ ದುಡಿಮೆಗೆ ಹೈರಾಣಾಗಿ ಗಾಢ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಮೈಮರೆತ ಹೆಣ್ಣಿನ ದೇಹ ತಾಗಿ ಎಡವಿ ಬಿದ್ದು, ಅಲ್ಲೇ ಐದು ನಿಮಿಷ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪಡೆದು ಹೋದಂತಹ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಎಷ್ಟು ನಡೆದಿವೆಯೋ? ಪಾಪ! ಆ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಎಚ್ಚರವಾಗುವಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ ಗಂಡಸು ಅಂದುಕೊಂಡವ ನಾಲ್ಕು ಮಾರು ದೂರ ಹೋಗಿ ಆಗಿತ್ತು. ಬಂದವ ಯಾರು ಎಂದು ಮುಖವೂ ಕಾಣದ ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ನಡೆದದ್ದನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಹೋಗುವುದು ಆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮಾನ ಹಾಗಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ದಿನ ಯಾರಿಗೂ ಕಾಣದಂತೆ ಕಣ್ಣೀರು ಹಾಕಿ ಮರೆಯುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅಥವಾ ಸದ್ಯ ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ನೆಮ್ಮದಿಯ ಉಸಿರು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆಗ ಎಷ್ಟು ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕೋಣೆಗಳಿರುತ್ತಿದ್ದವು? ಅದರಲ್ಲೂ ಗಂಡ ಬಿಟ್ಟವಳಿಗೆ, ಗಂಡ ಸತ್ತವಳಿಗೆ ಕೋಣೆಗಳೇಕೆ?

“ಅಮ್ಮಮ್ಮಾ ಹೆಂಗಿದ್ದು ಹೇಳು ನನ್ನ ಭಾಷಣ? ನನಗೇ ಫಸ್ಟ್ ಪ್ರೈಜ್ ಅಲ್ಲಾ?” ಮೊಮ್ಮಗಳು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ “ಹೌದು ಮಗಾ, ನಿನಗೇ ಫಸ್ಟ್ ಪ್ರೈಜಿಯಂತಕ್ಕೆ ಹೇಳು? ನೀ ಯನ್ನ ಮೊಮ್ಮಗಳು ಅದಕ್ಕೆ” ಯೋಚನೆಯಿಂದ ಹೊರಬಂದು ಹೇಳಿದರು.

“ಅಮ್ಮಮ್ಮಾ, ನೀ ಯೇನಾದ್ರೂ ಪಾಯಿಂಟ್ ಇದ್ದೆ ಹೇಳು”

ಮೊಮ್ಮಗಳ ಕೈ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೇಳಿದರು, “ಹಿಂದೂ ಈ ಅತ್ಯಾಚಾರ ಎನ್ನುವುದು ಇತ್ತು, ದೇವೇಂದ್ರನಂಥಾ ದೇವೇಂದ್ರನೇ ಅಹಲ್ಯಾಳ ಮೇಲೆ ಅತ್ಯಾಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದ. ಗೌತಮ ಋಷಿ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಶಾಪ ಕೊಟ್ಟ, ಆದರೆ ದೇವೇಂದ್ರ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷ ಆದ, ಅಹಲ್ಯಾ ಕಲ್ಲಾದಳು. ನಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಸರ್ಪೋರ್ತು ಮಾಡುವವರು ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಮರ್ಯಾದಸ್ಥ ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮ ಅನ್ನಿಸಿಕೊಂಡೋರೆ ತಮ್ಮ ಮಗಳಿಗೆ ವಿಷ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂದಿದ್ದೂ ಇದೆ. ಅವಮಾನ ಹೊತ್ತು ದಿನಾ ಸಾಯುವುದಕ್ಕಿಂತ ಇದೇ ಮೇಲು ಹೇಳಿ, ಕೆಂಪು ಸೀರೆ, ಬಾಂದಿ ಮುಂಡೇರ ನರಕದ ಬದುಕು, ಬಿಡು ಅದೆಲ್ಲಾ ಈಗ ಸತ್ತುಹೋದ ಸುದ್ದಿ” ಎಂದರು.

ಅಮ್ಮಮ್ಮಾ ನೀನು ಈಗಲೂ ಎಷ್ಟು ಚಂದ ಇದ್ದಿ. ನಿನ್ನಮೇಲೂ ಯಾರಾದ್ರೂ ಕಣ್ಣು ಹೊಡೆದಿಕ್ಕಾ?

“ಯೇ ಅಧಿಕಪ್ರಸಂಗಿ ಕೂಸೆ, ದೊಡ್ಡ ಭಾಷಣ ಮಾಡ್ತೆ ಹೇಳಿ ಡೌಲು ಮಾಡುದು ಬೇಡ, ನಡೆ ಆಚೆ, ತಲೆಹರಟೆ” ಅಮ್ಮಂಗೆ ನೋವಾದೀತೇನೋ ಎಂದು ಮಗ ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಓಡಿಸಿದ. ಆದರೆ ಮೊಮ್ಮಗಳ ಮಾತಿನಿಂದಾಗಿ ಸಾವಿತ್ರಮ್ಮನ ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತೆ ನಡೆದು ಬಂದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಹಿನ್ನಡೆಯಿತು.

ಆಗಿದ್ದೆಲ್ಲಾ ಒಳ್ಳೇದಕ್ಕೇ ಎಂದುಕೊಂಡರೆ ಒಳ್ಳೆಯದೆ. ಆದರೆ ಆಗ ಅನುಭವಿಸಿದ್ದು ಏನು ಸ್ವಲ್ಪವಾ? ಜೀವ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಯೋಚನೆ ಬಂದದ್ದು ಎಷ್ಟು ಸಲವೋ? ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೂ ಧೈರ್ಯ ಬೇಕಲ್ಲ. ಬಸುರಿ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾದಾಗಿನಿಂದ ಗಂಡ, ಅತ್ತೆ, ವಾರಗಿತ್ತಿ

ಭಾಗೀರತ್ಯ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದು ಸ್ವಲ್ಪವಾ? ಗಂಡ ಅಂತೂ ಹೆಂಡತಿ ಅಂದರೆ ಪ್ರಾಣ ಪದಕ ಅಂತಿದ್ದೋರು. ಕನಸಿನಲ್ಲೂ ಹೆಂಡತಿಯ ಮೇಲೆ ಸಂಶಯ ಪಡದಿದ್ದಂತವರು. ಮತ್ತೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲದ ದೊಡ್ಡ ಅಡಿಕೆ ತೋಟ, ಗದ್ದೆ ಜಮೀನಿದ್ದ ದೊಡ್ಡ ಹೆಗಡೇರ ಮನೆ, ಇಷ್ಟಿದ್ದೂ ಬಸುರಿ ಹೆಣ್ಣು ನವೆದು ಸಣ್ಣ ಆಗಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ಅಮ್ಮ ಕೇಳೇ ಕೇಳಿದ್ದು “ಎಂತಾ ತೊಂದರೆಯೇ ಕೂಸೆ. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಏನೋ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೊರಗ್ತಾ ಇದ್ದಲ್ಲಾ” ಎಷ್ಟು ಸಲ ಕೇಳಿದರೂ ನನ್ನ ಉತ್ತರ ಒಂದೇ ‘ಎಂತಾ ಇಲ್ಲೇ ಅಮ್ಮಾ’, ಪಕ್ಕದ ಊರೇ ತವರು ಮನೆ ಹೆರಿಗೆಗೆ ಎಂದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದ ಮೇಲೂ ವಾರಕ್ಕೊಂದು ಸಲವಾದರೂ ಬಂದೇ ಬರ್ತಾ ಇದ್ದ ಗಂಡ, ಸಿಕ್ಕಷ್ಟು ಹೊತ್ತಲ್ಲೇ ಸಿಕ್ಕ ಅವಕಾಶ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರೀತಿ ಮಾಡೇ ಹೋಗ್ತಾ ಇದ್ದದ್ದು ಅಮ್ಮನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದೇ ಇದ್ದದ್ದಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಹಾಲುಬೆಣ್ಣೆ ಉಪಚಾರಕ್ಕೂ ಮಗಳು ಮೈ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳದೇ ಇದ್ದದ್ದು ಮತ್ತೆ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಚೂರೂ ಗೆಲುವು ಇಲ್ಲದ್ದು ಅಮ್ಮನ ಕಳವಳಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ತಬ್ಬಿ ಹಿಡಿದು “ಮಗಳೇ ನಿನ್ನ ಅಮ್ಮ ನಾನು, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನು ವೇದನೆ ಹೇಳು”, ಕಣ್ಣೀರಿಟ್ಟು ಕೇಳಿದಳು. ಅಷ್ಟು ದಿನ ನನ್ನೊಳಗೇ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಬಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ ಗುಟ್ಟು ಬಿಕ್ಕುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಹೊರಗೆ ಬಂತು. “ಹೊಟ್ಟೇಲಿದ್ದದ್ದು ನನ್ನದಲ್ಲ”

“ಹಂಗಂದ್ರೆ ಎಂತದೆ ಮಳ್ಳಿ, ನಿನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದದ್ದು ನಿನ್ನದಲ್ಲದೇ ಬೇರೆಯವರದ್ದು ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾ? ಇದೆಂತ ದ್ವಾಪರ ಯುಗವಾ?”

“ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದರೂ ನನ್ನದಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ್ದು, ನನ್ನದು ಎನ್ನಲು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಒಪ್ಪದು. ಇದು ಪಾಪದ ಪಿಂಡ ಅಮ್ಮಾ” ಇಡೀ ಕತೆ ಹೊರಗೆ ಬಿತ್ತು.

ವಿಷಯ ತಿಳಿದ ಅಮ್ಮ ಮೊದಲು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆ, “ನಿನ್ನ ಗಂಡಂಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದಾ?”

“ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೆ. ಈಗ ನಿನಗೆ ಅಷ್ಟೆ”

“ಮಗಳೇ ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಈ ಕ್ಷಣದಲ್ಲೇ ಮರೆತು ಬಿಡು. ಈ ಬಸುರಿ ನಿನ್ನ ಹಾಗೂ ನಿನ್ನ ಗಂಡಂದು ಆತಾ. ನಿನಗೆ ಮೇಲಿನ ಕೇರಿ ಗೋದಕ್ಕಂದು ನೆನಪಿದ್ದಾ. ಎಲ್ಲಾದರೂ ಗುಟ್ಟು ಹೊರಬಿತ್ತು ಅಂದ್ರೆ ಇಂದು ನಿನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿ, ಆದರ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದವರೆಲ್ಲಾ ನಿನ್ನ ಗಂಡನೂ ಸೇರಿ ಒಂದೇ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ದೂರ ತಿಳ್ಳಾ. ಅವರ ಮಧ್ಯೆ ಬದುಕು ಹಕ್ಕೂ ಇರಲಿಲ್ಲೆ. ಅಡ್ಡ ಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತು ಉಂಡು, ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿ, ಕೂಸೇ ಆ ಯೋಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾರೆ, ಮಗಳೇ ನಿನ್ನ ದಮ್ಮಯ್ಯ, ನಿನ್ನ ತಪ್ಪೇನೂ ಇಲ್ಲೆ, ಆಗಿದ್ದನ್ನು ಮರೆತು ಸೋಜವಾಗಿರು”

ಅಮ್ಮ ಹೇಳಿದಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೂ ಆಗದೆ ಉಗುಳಲೂ ಆಗದೆ ಅವಸ್ಥೆ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಹೆರಿಗೆ ನೋವಲ್ಲೇ

ಸತ್ತು ಹೋದರೆ ಈ ತೋಳಲಾಟದಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ಸಿಗಬಹುದು ಎಂದು ಅನಿಸಿದ್ದುಂಟು. ಆದರೆ ಹಾಗೇನೂ ಆಗದೆ ಸುಖ ಪ್ರಸವವಾಗಿ ಮಗ ಭೂಮಿಗೆ ಬಿದ್ದ. ಮಗ ಹುಟ್ಟಿದ ದಿನ ನಾನು ಅಮ್ಮ ಇಬ್ಬರೇ ಇದ್ದಿದ್ದು. ಮಗುವನ್ನು ನೋಡಲೂ ಇಲ್ಲ. ಹಾಲು ಕುಡಿಸಲೂ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ. ಮಗುವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದಾಗ ಅಮ್ಮ ಹೇಳಿದಳು “ನಿನಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಸಂಕಟ ಆಗೋದಾದ್ರೆ ಇದನ್ನು ಈ ಕ್ಷಣದಲ್ಲೇ ಕೊಂದು ಬಿಡು. ಹುಟ್ಟಿತ್ತೆಡ, ಸತ್ತೋತೆಡ. ನಿಂಗೆ ಹೆಂಗೂ ಮತ್ತೆ ಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆ.” ಅಷ್ಟು ಕೂರಿ ಆಗಲಂತೂ ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಗು ಒಂದೇ ಸಮ ಅಳತೊಡಗಿದಾಗ ಅಮ್ಮನ ಬಲವಂತಕ್ಕೆ ತೋಳಲ್ಲಿ ತಬ್ಬಿ ಹಾಲುಣಿಸಿದೆ ಇಷ್ಟೂ ದಿವಸ ಇಲ್ಲದ ಬಣ್ಣಿಸಲಾಗದ ಭಾವ ಆವರಿಸಿ ತಾಯ್ತನದ ತಾದಾತ್ಮ್ಯ ಭಾವ ತಲುಪಿದೆ, ಅಮ್ಮ ಹೇಳಿದಳು “ತಾಯಿಗೆ ಕರುಳ ಸಂಬಂಧ, ಅಪ್ಪನಿಗೆ ಸಾಕಿದ ಮೋಹ ಇಂವ ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪ ಎಂದು ತೋರಿಸುವವಳು ತಾಯಿ. ಸತ್ಯವೋ ಸುಳ್ಳೋ ವಿಚಾರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಯಾವ ಮಕ್ಕಳೂ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಪ್ಪ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಬಂಧ ನಂಬಿಕೆಯ ಮೇಲೇ ನಿಂತದ್ದು” ಎಂದು.

ಅಮ್ಮ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೇ ಆಯಿತು, ಅಪ್ಪಾ, ಅಪ್ಪಾ ಎನ್ನುತ್ತಾ ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ಸುತ್ತಾಡಿದಾಗ ಹೆಗಲಮೇಲೆ ಹೊತ್ತು ನನ್ನ ಮಗ ನನ್ನ ಮಗ ಎಂದು ಮುದ್ದಾಡಿದ್ದು, ಕೈ ಹಿಡಿದು ಶಾಲೆಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದಿದ್ದು, ಜ್ವರ ಜಾಪತ್ತು ಆದಾಗ ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಸಿಕೊಂಡು ಜೋಪಾನ ಮಾಡಿದ್ದು; ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಬಂದಂತೆ ತೋಟ, ಗದ್ದೆಯ ಕೆಲಸದ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಸಿದ್ದು, ಎಲ್ಲಾ ತನ್ನ ಮಗನೆಂಬ ಮೋಹದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದು ಸತ್ಯ. ಆ ಕಹಿ ಘಟನೆ ಮತ್ತೆಂದೂ ಮರುಕಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ತನಗೂ ಗಂಡನ ಸಹವಾಸದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಮಗನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಕೆಟ್ಟ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪುರುಸೊತ್ತು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಬದುಕು ಸರಿಯಾಗಿಯೇ ಸರಿಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ತಾನು ಮತ್ತೆ ಬಸಿರಾಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಅನಿಸುವುದುಂಟು, ಅಗಿದ್ದೆಲ್ಲಾ ಒಳ್ಳೆದಕ್ಕೇ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ತಾನು ಬಂಜೆಯಾಗಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದೆನೇನೋ. ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಈಗಿನ ಟೆಸ್ತು ಗಿಸ್ತು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹಡೆಯಲಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಆ ಹೆಣ್ಣು ಗೊಡ್ಡಿ ಅಷ್ಟೆ. ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಬಂದಿದ್ದೆಲ್ಲ, ಕಮಲಕ್ಕನ ಮೊಮ್ಮಗಳು, ಗಂಡನಿಗೆ ಅದೇನೋ ಕೌಂಟು ಕಡಿಮೆ ಇದೆಯಂತೆ. ಮಕ್ಕಳಾಗುವ ಛಾನ್ಸು ಕಡಿಮೆಯಂತೆ. ಅದಕ್ಕೇ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವನ್ನು ದತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಳಂತೆ. ಹಿಂಗೆಲ್ಲಾ ರಾಜಾರೋಷಾಗಿ ಗಂಡನ ಗಂಡಸ್ಥನ ಎಷ್ಟು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಕಾಲ ಅದಾಗಿತ್ತಾ? ಇದೆಲ್ಲಾ ಈ ಹಳ್ಳಿ ಜನರಿಗೆ ಗೊತ್ತೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದೆಲ್ಲಾ ಹೋಗಲಿ, ಒಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ವ್ಯಾಸ ಮಹರ್ಷಿಯಿಂದ ಅಂಬಿಕೆ, ಅಂಬಾಲಿಕೆಯರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟಿದಾಂಗೆ ನನಗೂ ಸಂತಾನ ಆದಾಂಗಾಯ್ತು. ಆದರೆ ವ್ಯಾಸನನ್ನು ಕರೆದವಳು ಅತ್ತೆ ಅನಿಸಿಕೊಂಡವಳು. ವ್ಯಾಸ ಮಹರ್ಷಿಗೂ ವೀರೈದಾನ ಮಾಡುವ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಅಂಬಿಕೆ, ಅಂಬಾಲಿಕೆಯರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನಿತ್ತೋ ಅದು ಬೇರೆ ವಿಷಯ. ಆದರೆ ತನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ? ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನಡೆದದ್ದು; ಹೆಚ್ಚು ಕಮ್ಮಿ ಮರೆತೇ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ ಎಂದುಕೊಂಡಿದ್ದು ಕಣ್ಣೆದುರು ಅನಾವರಣಗೊಳ್ಳತೊಡಗಿತು.

ಆಗ ಆಲೆಮನೆ ಎಂದರೆ ಬರೋಬ್ಬರಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ನಡೆಯುವ ಹಬ್ಬ. ನೆಂಟರಿಗೆ ಗೆಳೆಯರಿಗೆ ಹೇಳಿಕೆ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಬರುವವರೆಲ್ಲಾ ಗಂಡಸರೇ, ಬಂದವರು ಸಹ ಆಲೆ ಗಾಣಕ್ಕೆ ಕಬ್ಬು ಕೊಡುವುದು, ಕೋಣನ ಅಂಡಿಗೆ ಎರಡು ಬಾರಿಸಿ ಓಡಿಸಿ ಗಾಣ ತಿರುಗಿಸುವುದು, ಉದ್ದನ್ನ ಸೌಟು ತಿರುಗಿಸಿ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕುದಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಬೆಲ್ಲದ ಹದ ನೋಡುವುದು, ನಡುವೆ ಕಬ್ಬನ್ನು ಸೀಳಿ ಒಳಗಡೆ ಬೋಳುಕಾಳು, ಹಸಿ ಶುಂಠಿ ತುಂಬಿ ಗಾಣಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ರಸ ತೆಗೆದು ತಂಬಿಗೆ ಗಟ್ಟಲೆ ಕುಡಿಯುವುದು, ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಸೈ. ರಾತ್ರಿ ಆಗ್ತಾ ಇದ್ದಾಂಗೆ ಕಂಬಳಿ ಹಾಸಿ ಇಸ್ವೀಟು ಆಡುವುದು ಬೇರೆ. ಕೂತಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಚಾ, ಕಾಫಿ ಸಪ್ಪೆ ಆಗಬೇಕು. ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಅಂಡು ತುರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪುರುಸೊತ್ತಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಕೆಲಸ. ತೊಡೆದೇವು ನಂತಹ ಸೈಷಲ್ ತಿಂಡಿ ಮಾಡುವುದು, ಪಾಕದಲ್ಲಿ ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಬಾಳೆ ದಿಂಡು, ಪಪ್ಪಾಯಿಕಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಿಕೊಡುವುದು, ಒಂದಾ ಎರಡಾ. ಬಂದಷ್ಟೂ ಜನರಿಗೆ ಅನ್ನ ಅಡಿಗೆ, ಒಂದೊಂದು ಕೈ ಮರೆಗೆ ಅನ್ನಕ್ಕೆ ತಂಬಳಿ, ಗೊಜ್ಜು, ಹುಳಿ ಕಲಸಿ ಹೊಡೆವವರಿಗೆ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವುದು ಅಂದ್ರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾ? ಒರಳಲ್ಲಿ ರುಬ್ಬುವುದು, ಒಲೆಗೆ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಕಿ ಪುಸುಪುಸು ಊದಿ..... ಬೆಳಗಿನ ಜಾವ ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಗೆ ಗಡಗಡ ಚಳಿಯಲ್ಲಿ ಎದ್ದರೆ ರಾತ್ರಿ ಹತ್ತು ಗಂಟೆ ಅನ್ನೋದರೊಳಗೆ ಹಾಸಿಗೆ ಕಂಡರೆ ಸಾಕು ಎಂಬಷ್ಟು ದೇಶವು. ಒಂದು ಸಲ ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಉರುಳಿದವೋ, ಯಾರಾದರೂ ಬಂದು ತಲೆ ಕಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋದರೂ ಎಚ್ಚರವಾಗದಂತಹ ನಿದ್ರೆ. ಅತ್ತೆ ಹೇಳುವುದಿತ್ತು ‘ಮೈಮೇಲೆ ಖಬರ್ ಇಲ್ಲದ ಹಾಂಗೆ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡ್ತೀರಿ. ಸ್ವಲ್ಪ ಮೈಮೇಲೆ ಎಚ್ಚರ ಇರಲಿ’ ಎಂದು.ನಿದ್ರೆ ಬಂದಾಗ ಎಚ್ಚರವಿರುವುದು ಹೇಗಪ್ಪಾ ಎಂದು ನಗುತ್ತಿದ್ದವಳಿಗೆ ಅತ್ತೆಯ ಮಾತು ಅರ್ಥವಾಗಲು ಬಹಳ ಸಮಯ ಬೇಕಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಆ ದಿನ ಗಂಡ, ರಾತ್ರಿ ಊಟವಾದ ಮೇಲೆ ‘ಬರುವುದು ಬೆಳಗಿನ ಜಾವವೇ ಸೈ.ನಿಂಗೆ ಹೆದ್ರಿಕೆ ಆದರೆ ಅತ್ತಿಗೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಮಲಗು’ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಗೆಳೆಯನನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಆಲೆಮನೆಗೆ ಹೋದರು ಗಂಡನ ಅಣ್ಣ ಶಂಕರ ಭಾವ ಆಗಲೇ ಜಗುಲಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಸಿದ ಕಂಬಳಿಯ ಮೇಲೆ ಇಸ್ವೀಟು ಎಲೆ ಹಿಡಿದು ಕುಳಿತಾಗಿತ್ತು. ಇನ್ನು ಈ ಕಂಬಳಿ ಮಂಡಳಿ ಏಳುವುದೂ ಬೆಳಗಿನ ಜಾವಕ್ಕೇ. ಹಾಗಾಗಿ ನಾನು ಭಾಗೀರತ್ಯನ ಹತ್ತಿರ “ಅಕ್ಕಾ ನಾನೂ ನಿನ್ನ ಜೊತೆಗೇ ಮಲಗ್ತೀನಿ” ಎಂದೆ. ಆದರೆ ಮಲಗುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅಕ್ಕ ಹೊರಗಾದಳು. “ನೀ ಮಕ್ಕಳ ಜತೀಗೆ ನಮ್ಮ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗು” ಹೇಳಿ ಹೊರಗಿದ್ದವರ ಕೋಣೆಗೆ ಹೋದಳು. ಎಷ್ಟು ಗಂಟೆಯಾಗಿತ್ತೋ? ಮಕ್ಕಳು ರಾತ್ರಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ಎದ್ದು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಬಾಗಿಲಿನ ಅಳಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಂಬಳಿ ಮುಸುಕು ಹಾಕಿ ಮಲಗಿದ್ದ ನನಗೆ ಮೈಮೇಲಿನ ಖಬರ್ ಇಲ್ಲದ ನಿದ್ರೆ, ಮೈಮೇಲೆ ಏನೋ ಭಾರ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಆಯಿತು. ಸರಿಯಾಗಿ ಎಚ್ಚರವಾಗುವದರೊಳಗೆ..... ನಾನೂ ಇವರೇ ಆಸೆಯಾಗಿ ಬಂದರೇನೋ ಎಂದುಕೊಂಡೆ, ಕತ್ತಲೆ ಅಂದರೆ ಕತ್ತಲೆ. ವಾಪಸ್ಸು ಹೋಗುವಾಗ “ಭಾಗೀ ಹೊರಗಡೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಯ್ತಾ ಇದ್ದ ಬತ್ತೆ ಆತಾ” ಎಂದ ಧ್ವನಿ.ದೇವರೆ ಎಂತಾ

ಕೆಲಸ ಆಗಿ ಹೋಯ್ತು. ಕೂಗುವುದಕ್ಕೂ ಬಾಯಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಬೆಳತನಾ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿದ್ದೆ ಕೇಳು. ಬೆಳಗಾದ ಮೇಲೆ ಆಗಿದ್ದನ್ನು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ಮಲಗುವ ಹಾಗಿದೆಯಾ? ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯ ಪೂರ್ತಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಿನ್ನೆ ರಾತ್ರಿಯೇ ಹೆಗಲು ಹತ್ತಿ ಕೂತಿತ್ತು. ಬಾಯಿ ತೆರೆದು ಅಳಲೂ ಪುರುಸೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಹಾಗೆ. ಅತ್ತೆ ಬೇರೆ “ನೀ ಹೀಂಗೆ ಜಂಪೆ ತಾಳ ಬಾರಿಸಿದ ಹಾಂಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೆ ಮದ್ಯಾಹ್ನದ ಊಟ ಮೂರು ಗಂಟೆಗೇ ಸೈ” ಮಾತಿನ ಚಾಟಿ ಬೀಸಿದರು. ಸಿಟ್ಟು ಹತಾಶೆ ಏನಿದ್ದರೂ ನುಂಗಿಕೊಳ್ಳದೇ ಬೇರೆ ದಾರಿ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಆಲೆಮನೆ ಕೆಲಸ ಮುಗಿದು ಬೆಲ್ಲ ಮನೆ ಸೇರುವ ತನಕವೂ ಗಂಡ ರಾತ್ರಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ನಾನು ಆ ತಿಂಗಳ ಕೊನೆಗೆ ಹೊರಗಾಗಲೇ ಇಲ್ಲ ಅಂದ ಮೇಲೆ.....ತಪ್ಪು ಆಗಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಅದರ ಫಲವನ್ನೂ ಅನುಭವಿಸುವ ಹಾಗೆ ಆಯ್ತಲ್ಲಾ. ಅಯ್ಯೋ ದೇವರೇ, ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರನಂತಹ ಗಂಡನಿಗೆ ಮೋಸ ಆಯ್ತಲ್ಲಾ ಎನ್ನುವ ಸಂಕಟ ಒಂದು ಕಡೆ ಭಾವನವರ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟು ಬರಿತ್ತು ಯಾವ ತರಾ ಚಟ, ಊರ ಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟ ಬಸವನ ಹಾಗೆ. ಯಾರು ಯಂತ ನೊಡೆ..... ಛೀ.... ಮರುಕ್ಷಣವೇ ನಾನು ಯಾಕೆ ಅವರ ರೂಮಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮಲಗಿದ್ದು. ಒಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಕರ್ಮ, ಕೊರಗೇ ಕೊರಗೇ ನರಳಿದನೇ ಹೊರತು, ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ತನ್ನದು ಎನ್ನುವ ಸಂಭ್ರಮದಲ್ಲಿದ್ದ ಗಂಡನ ಋಷಿಯನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಶಂಕರ ಭಾವನವರಾದ್ರೂ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಖಂಡಿತ ಬಂದಿದ್ದಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ತಾನು ಉಂಡಿದ್ದು ತಮ್ಮನ ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗಲೂ ಇಲ್ಲ. ಸತ್ಯ ಹೇಳ್ತೀನಿ ಆ ರಾತ್ರಿ ಹಾಗಾದರೂ ಯಾವತ್ತೂ ಸ್ವಂತ ತಂಗಿಯನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡ ಹಾಗೆ ನಡೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು. ನನ್ನೊಬ್ಬಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಗುಟ್ಟನ್ನು ಎದೆಯೊಳಗೆ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದೇ ಆಯಿತು. ಆದರೆ ಈವತ್ತಿಗೂ ಕಾಡುವ ಸಂಶಯ ಎಂದರೆ ಭಾವ ಅಷ್ಟರ ಮೇಲೆ ರೂಮಿನಲ್ಲಿ ಮಲಗುವುದನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟರಲ್ಲಾ ಯಾಕಾಗಿ? ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಏನು ಅಲ್ಲಪ್ಪ, ಅಥವಾ ಅವರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗಿ.....ಛಿ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಹೆಂಡತಿಯ ಹೆಸರು ಹೇಳಿಯೇ ಕೋಣೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋದದ್ದು ಹೆಚ್ಚು ಕಮ್ಮಿ ಅದೇ ಸಮಯ ಅಂದರೆ ತಿಂಗಳೊಪ್ಪತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಒಂದು ದುರ್ಘಟನೆ ನಡೆದುಹೋಯಿತು.

ಭಾವ ಹಾಗೂ ಭಾಗೀರತ್ಕನ ನಾಲ್ಕು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಕಿರಿಯವ, ಮೂರು ವರ್ಷದ ಮಾಣಿಗೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಮುಂಚೆ ಮೈಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಳು ಆಕಳ ಕರುವೊಂದನ್ನು ಕಾಲಾಡಲಿ ಎಂದು ಅಂಗಳದ ತುದಿಯ ಹಿತ್ತಲಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಈ ಮಾಣಿ ಕರುವಿನ ಹಿಂದೆ ಹೈ ಹೈ ಹೇಳ್ತಾ ಹೋದ. ಐದೇ ನಿಮಿಷ ಆಕಳ ಕರು ಬೇಂ ಬೇಂ ಕೂಗುತ್ತಾ ಓಡಿ ಬಂದರೆ ಈ ಮಾಣಿ “ಅಮ್ಮಾ”

ಹೇಳಿ ಕೂಗಿ ಅಲ್ಲೇ ಬಿದ್ದ. ಹತ್ತಿರ ಇದ್ದವರೆಲ್ಲಾ ಓಡಿ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಮಾರುದ್ದ ಸರ್ಪ ಹಡೆ ಬಿಚ್ಚಿ ನಿಂತಿತ್ತು. ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಜಪ್ಪಿ ಬಡಿದುಹಾಕಿ ಆಯಿತು.ಆದರೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಮುದ್ದೆಯಂತಹ ಮಾಣಿ ಮೈಯೆಲ್ಲಾ ನೀಲಿಯಾಗಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲಾ ಆಗಿ ಹೋದ. ನಾಲ್ಕು ದಿನ ಅತ್ತು ಕರೆದು ಮಾಡಿ ಮನೆ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಆಯ್ತು ಭಾವ ಹೊರಗೆ ಜಗುಲಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಸಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮಲಗಲು ಶುರು ಮಾಡಿದರು. ಅಥವಾ ಭಾವ ಹಾಗೆ ಮಲಗುತ್ತಾ ಇದ್ದದ್ದು ಎಲ್ಲರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದದ್ದು ಆವಾಗ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಆಲೆ ಮನೆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಆಮೇಲೆ ಅಡಿಕೆ ಕುಯಿಲಿನ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಹಾಕಿರುತ್ತಾರೆಂದು ಹೊರಗೆ ಮಲಗುತ್ತಾರಾದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವೇನೂ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗ ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ತಿಂಗಳು ಗಟ್ಟಲೆ ಆದರೂ ಭಾವ ಹೊರಗೆ ಮಲಗುತ್ತಿದ್ದುದು ಅತ್ತೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕೇಳಿದರು. ‘ಇದೆಂತಾ ಮಾಣಿ,ಹೊರಗೆ ಮಲಗುವುದಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡ್ಲೆ”

“ಮೂರು ಮಕ್ಕಳು ಸಾಕು, ಪಾಪಕ್ಕೆ ಸಮಾ ಶಿಕ್ಷೆ ಆತು” ಏನೇನೋ ಬಡಬಡಿಸಿ ಮುಖಕ್ಕೆ ಮುಸುಕು ಎಳೆದರು. ಅತ್ತೆ ಹೇಳುವಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನೊಂದ ಮನಸ್ಸು ಏನಾದರೂ ಮಾಡಲಿ ಎಷ್ಟು ದಿವಸ ಹೆಂಡತಿಯಿಂದ ದೂರ ಇರುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಕೊಂಡರೇನೋ. ಆದರೆ ಅದೇ ಪರಮನೆಂಟಾಯಿತು. ಭಾಗೀರತ್ಕಂಗಳೂ ಹಗಲು ಹೊರೆ ಕೆಲಸ. ರಾತ್ರಿ ಹಾಸಿಗೆಗೆ ತಲೆ ಕೊಟ್ಟುಕೂಡಲೆ ಕುಂಭಕರ್ಣನ ರೀತಿ ನಿದ್ರೆ ಹಾಗಾಗಿ ಭಾವನ ಈ ಪರಿಗೆ ಆಕೆಯ ವಿರೋಧವೇನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಮಗ ಹುಟ್ಟಿದ. ಸತ್ತು ಹೋದವನೇ ಮತ್ತೆ ಹುಟ್ಟಿಬಂದಂತ ಸಂತೋಷ ಪಟ್ಟರು. ಇವನನ್ನು ಎತ್ತಿ ಆಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ಮರೆತರು.

ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳು ಬೆಳೆದು ದೊಡ್ಡವರಾದರು. ಭಾವನವರ ಮಗ ಓದಿಕೊಂಡು ಅಮೇರಿಕಾಕ್ಕೆ ಹೋದವನಿಗೆ ಊರಿನ ದಾರಿ ಮರೆತುಹೋಗಿ ಅಲ್ಲೇ ಪರಮನೆಂಟಾಗಿ ಠಿಕಾಣಿ ಹೂಡಿದ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಹೋದರು. ನನ್ನ ಮಗ ಮಾತ್ರ ಹೈಸ್ಕೂಲು ದಾಟದೆ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಉಳಿದ. ಅಪ್ಪ ಹಾಗೂ ದೊಡ್ಡಪ್ಪ(?) ಇಬ್ಬರ ಆಸ್ತಿ ಹಾಗೂ ಅಸ್ತಿಗೆ ಹಕ್ಕುದಾರನಾದ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಉದ್ದದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಆವಾಗಾವಾಗ ಮನಸ್ಸಿನ ಗೋಡೆಯನ್ನು ಕೆರೆದು ಕಿರಿಕಿರಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕ್ರಿಮಿ ಆಯುಷ್ಯ ತೀರಿ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದಂತೆ ಸತ್ತುಹೋಯಿತು.ಆ ಘಟನೆ ನೆನಪಾದರೂ ಏನೂ ಅನ್ನಿಸದ ಹಂತಕ್ಕೆ ಬಂದು ನಿಂತೆ. ಆದರೆ ಈಗಿನ ಇವರ ವದರಾಟವನ್ನು ಕೇಳಿದಮೇಲೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಎದ್ದ ಪ್ರಶ್ನೆ, ನನ್ನ ಯೌವನದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ನಡೆದದ್ದು ಅತ್ಯಾಚಾರವಾ? ಅನಾಚಾರವಾ? ಅಥವಾ ಇನ್ನೇನಾದರೂ ಹೆಸರುಂಟಾ?

ಕವನ ಸ್ಪರ್ಧೆ- ತೀರ್ಪುಗಾರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ

ನನ್ನ ಕೈಗೆ ಬಂದ ೨೨ + ೬ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಓದುತ್ತಾ ಹೋದಂತೆ, ಇಲ್ಲಿನ ವಸ್ತು ವೈವಿಧ್ಯ, ಛಂದೋ ವೈವಿಧ್ಯ ಮತ್ತು ಕಾವ್ಯೋತ್ಸಾಹ ನನ್ನ ಗಮನ ಸೆಳೆದವು. ನಾಲ್ಕಾರು ಕವಿತೆಗಳು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಇದ್ದವು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಕವಿಗಳಿಗೆ ನನ್ನ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು.

ವಸ್ತು, ಛಂದಸ್ಸು ಮೊದಲಾದುವುಗಳ ವೈವಿಧ್ಯ ಇದ್ದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಕವಿತೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅರಿತು ಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಕವಿತೆಯು ರೂಪಕಗಳ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಪದಗಳಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರವಾದದ್ದನ್ನು ತಕ್ಕ ಭಾವತೀವ್ರತೆ ಹಾಗೂ

ಧ್ವನಿಶಕ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ಕಲಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ವಸ್ತುವಿನ ಕುರಿತಾದ ಏಕಾಗ್ರ ಚಿತ್ತದ ಧ್ಯಾನ, ನಮ್ಮ ಕಾವ್ಯ ಪರಂಪರೆ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿನ ಪಲ್ಲಟಗಳ ಆಪ್ತ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಛಂದೋಲಯಗಳ ವಿವೇಕಯುಕ್ತವಾದ ಬಳಕೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಸರಳ ಗದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಹುದಾದ್ದಕ್ಕೆ ಛಂದಸ್ಸಿನ ತೊಡುಗೆ ತೊಡಿಸಿದರೆ ಕವಿತೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಅರಿವು ಕವಿಗೆ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಆ ನಿಟ್ಟಿನತ್ತ ಈ ಎಲ್ಲ ಕವಿಗಳು ಗಮನ ಹರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮುಂದೆ ಉತ್ತಮ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವಂತಾಗಲಿ ಎಂಬ ಹಾರೈಕೆಗಳೊಂದಿಗೆ, ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಕವಿಗಳಿಗೆ ಶುಭವನ್ನು ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

ಸುಬ್ರಾಯ ಚೊಕ್ಕಾಡಿ

ಅಂಚೆ ಚೊಕ್ಕಾಡಿ, ಸುಳ್ಯ, ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ

ಈ ಎಲ್ಲ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಾಗ - ಅಧ್ಯಯನದ ಕೊರತೆ ಎದ್ದು ತೋರುವ ಅಂಶ. ಹಿರಿಯ ಕವಿಗಳ ಮತ್ತು ಹಿರಿಯ ವಿಮರ್ಶಕರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅಗತ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೆಲವು ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಮೃದ್ಧ ವಸ್ತುಗಳಿದ್ದರೂ, ಅವು ಕವಿತೆಯಾಗುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲಗೊಂಡಿವೆ. ಉದಾ: ಆಯಿ ಹಾಕಿದ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ, ಇವರು ನಮ್ಮವರು ಮತ್ತು ಅಪ್ಪಿಯ ಹಾಡು. ಇವು ಏನೇ ಇದ್ದರೂ ಇಷ್ಟೊಂದು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇಷ್ಟೊಂದು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕವಿತೆಗಳು ರಚನೆಗೊಂಡು ಸ್ಪರ್ಧೆಗೆ ಬಂದಿರುವುದು ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿ.

ಯುವ ವಿಭಾಗ (Yourth section) ಕ್ಕೆ ಸ್ಪರ್ಧೆಗೆ ಬಂದಿರುವ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯ ಕವಿತೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕೇವಲ ಆರು. ಆದರೆ ಸಂಖ್ಯಾ

ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇವು ಕನಿಷ್ಠವೆನಿಸಿದರೂ, ಯುವಪೀಳಿಗೆಯ ಈ ಕವಿತೆಗಳು ನಿಜಕ್ಕೂ ಭರವಸೆ ಹುಟ್ಟಿಸುವಂತಿದೆ. ಆದರೆ ಅಧ್ಯಯನದ ಕೊರತೆ ಇವುಗಳಲ್ಲೂ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಯುವ ಕವಿಗಳು ಇನ್ನಷ್ಟೂ ಅಧ್ಯಯನ ಶೀಲರಾದರೆ, ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕವಿತೆಗಳು ಹೊರಬರುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕವಿಗಳ ಮುನ್ನಡೆ ಸಾಗಲಿ ಎಂದು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಹಾರೈಸುವೆ.

ಕವಿತೆ ಮತ್ತು ಕಥಾ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಏರ್ಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ, ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಮೇರಿಕಾ ಹವ್ಯಕರ ಒಕ್ಕೂಟ (HAA) ಮಹಾ ಸಮ್ಮೇಳನ ಜರಗಿಸುವಲ್ಲಿ- ಒಕ್ಕೂಟದ ಉತ್ಸಾಹ ಹಾಗೂ ಸಾಧನೆ ಶ್ಲಾಘನೀಯ.

ಜಿ.ಎಸ್.ಉಬರಡ್ಡ

ನಾರ್ಣಕಜೆ, ಸುಳ್ಯ, ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ

ಸಮ್ಮೇಳನದ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆಯ ಕವನ ಸ್ಪರ್ಧೆಗೆ ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕವನಗಳು ಬಂದದ್ದು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕವನಗಳ ಮಟ್ಟ ಜಾಸ್ತಿ ಇದ್ದದ್ದು ಹವ್ಯಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಕವಿಗಳ

ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ! ಈ ಕವನಗಳನ್ನು ಕವನದ ವಸ್ತು, ಕಾವ್ಯಶೈಲಿ ಮತ್ತು ಓದುಗನ ಮೇಲೆ ಬೀರುವ ಪ್ರಭಾವ ಎಂಬ ಮೂರು ಮುಖ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮೌಲ್ಯ ಮಾಪನ ಮಾಡಿರುತ್ತೇವೆ.

ಕವನದ ವಸ್ತು ಮಾನವನ ಅನುಭವಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದೇ, ಹಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕವನವು ನಮ್ಮ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದೆಯೇ ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಸಫಲವಾಯಿತೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಮರ್ಶಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕವನದ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಧಿಸಿ ಸಹಜವಾಗಿ ಅಂತ್ಯವಾದರೆ ಓದುಗನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಜಾಸ್ತಿ. ಅದೇ ರೀತಿ, ಕವನದಲ್ಲಿ ನಾನಾ ವಿಚಾರಗಳಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಕವಿ ಒಂದುದಾರದಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಹೆಣೆಯುವುದು ಮತ್ತು ಕವನದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಿರುವ ಸಂದೇಶಗಳ ಅನಿಸಿಕೆ ಓದುವಾಗ ಆಗುವುದರಿಂದ ಕವಿತೆಯ ಘನತೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಪದಗಳ ಆಯ್ಕೆ ಕವನದ ನಿರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ತಲಪಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿರಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಸಂವೇದನಾ ವಾಹಕ ರೂಪಗಳಿರುವುದು ಸಹಜ. ಅದರೊಟ್ಟಿಗೆ ಭಾವನಾ ಶಕ್ತಿ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಓದುಗನ ಮೇಲೆಬೀರುವ ಪ್ರಭಾವ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ.

ಓಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧೆಗೆ ಬಂದ ಕವನಗಳನ್ನು ಓದುವುದರಲ್ಲಿ, ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಆನಂದವಾಯಿತು. ಈ ಕವನಗಳ ಉತ್ತಮ ಮಟ್ಟದಿಂದ! ಈ ಕವನಗಳನ್ನು ಬರೆದವರು ಧನ್ಯರು; ಸಮ್ಮೇಳನದ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತರಾಗಿ ದುಡಿದ ಸುಬ್ರಾಯ ಹೆಗಡೆ, ವಸುಧಾ ಹೆಗಡೆ, ಸ್ನೇಹಾ ನಾರಣಕಜಿಯವರು ಧನ್ಯರು. ಈ ಸಂಮ್ಮೇಳನ ಮತ್ತು ಅದರ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಶ್ರೀ ಕುವೆಂಪು ಸಾರಿದ ಎಲ್ಲಾದರು ಇರು ಎಂತಾದರು ಇರು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ನೀ ಕನ್ನಡವಾಗಿರು ಎಂಬುದನ್ನು ಸತ್ಯ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ! ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅಮೇರಿಕಾ ದೇಶದ ಹವ್ಯಕ ಸಂಘದವರು ಧನ್ಯರು. ಇಂತಹ ಮಹಾಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ, ಮೌಲ್ಯ

ಮಾಪನಕಾರನಾದ ನನಗೆ ಸಹದಾನಂದ, ಮಲ್ಲಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ದಾರದಂತೆ ಸೇರಿಸಿರಿ ಕನ್ನಡ ಮಾತೆಯ ಅಲಂಕಾರಕ್ಕೆ ನೆರವಾದೆನಲ್ಲಾ ಎಂದು.

ಎಲ್ಲಾದರು ಇರು ಎಂತಾದರು ಇರು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ನೀ ಹವ್ಯಕನಾಗಿರು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡವಾಗಿರು!

ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ (ಸುಬ್ಬು) ಭಟ್, ಯೇತಡ್ಡ
ಯೂನಿಯನ್ಸಿಟಿ, ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿಯಾ

First of all I want to thank HAA for asking me to be one of the judges for the poetry competition. I had the choice of writing the poems for the competition or becoming a judge. I chose the latter that gave a chance to read all the poems. They are all very high caliber poems. It was a hard job to judge them. I hope they all can be published some place where people can read. Many had similar themes but had unique styles. One thing common in them was how proud they were about their heritage and Havyaka community. The childrens' poems had rhyme, content and emotion. The little ones have great future. Keep up the good work.

Dr. Kusum Bhat
San Francisco Bay Area

* ರೇಶ್ಮಾ ನಾರಾಯಣ ಉಪ್ಪಂದ

ನನ್ನ ದೇವರು

ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನ - ಹವ್ಯಸಿರಿ ೨೦೧೫ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆ ಕವನ ಸ್ಪರ್ಧೆ

ಚಿನ್ನದ ಬಾಗಿಲುಗಳು ಮುಚ್ಚಿದ
ಗರ್ಭಗುಡಿಯೊಳಗೆ ವಜ್ರದಹೊದಿಕೆ
ಹೊದ್ದು ಮಲಗಿಲ್ಲ, ನನ್ನದೇವರು
ನನ್ನೊಳಗಿದ್ದಾನೆ ನಿಮ್ಮೊಳಗಿದ್ದಾನೆ
ಒಳಗಿನ ಕಣ್ಣೆರೆದು ನೋಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ
ಕಾಣುವಂತಿದ್ದಾನೆ, ನನ್ನದೇವರು

ಬೀದಿಬದಿಯ ಗುಡಿಸಲುಗಳಲ್ಲಿ
ಮಲಗಿದ ಕಂದಮ್ಮಗಳಿಗೆ
ಜೋಗುಳ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
ತುತ್ತಿನ ಅನ್ನಬೇಯಿಸುತ್ತಿರುವ
ತಾಯಂದಿರ ಎದುರಿನ
ಒಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ

ಬಿಸಿಲಿಗೇ ಸವಾಲೊಡ್ಡಿ ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ
ಬೆವರಸುರಿಸುವ ರೈತನ
ಕೈಯ ಕೆಸರಾಗಿದ್ದಾನೆ
ನೊಂದವರ ಕಣ್ಣೊರೆಸುವ ಕರುಣಾಮಯಿ
ಜೀವಗಳ ಉಸಿರಾಗಿದ್ದಾನೆ
ಮುಗ್ಧ ಮಕ್ಕಳ ನಗುವಿನಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ
ಕಣ್ಣಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಬೆಳಕಾಗಿದ್ದಾನೆ
ಹಸಿದ ಜನರ ಅನ್ನವಾಗಿದ್ದಾನೆ
ಮನುಷ್ಯ ಮನುಷ್ಯರ ನಡುವಲ್ಲಿ
ಪ್ರೀತಿ ಸ್ನೇಹವಾಗಿದ್ದಾನೆ, ನನ್ನ ದೇವರು

ಅಶೋಕ ಹಾಸ್ಯಗಾರ

ಹವ್ಯಕರು-ಇನ್ನೊಂದಿಷ್ಟು ಸಂಗತಿಗಳು

ಪೀಠಿಕೆ

ಹವ್ಯಕರ ಕುರಿತು ಈವರೆಗೆ ಅನೇಕ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಚಿಂತನೆಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಹವ್ಯಕರ ಮೂಲಗಳು, ಆಚಾರ-ಪದ್ಧತಿಗಳು, ಉಡುಗೆ-ತೊಡುಗೆಗಳು, ಭಾಷೆ-ಹಾಡುಗಳು ಹೀಗೆ ಒಂದೊಂದು ಸಂಗತಿಯ ಮೇಲೆಯೂ ಹಲವಾರು ಚಿಂತನಪರ ಲೇಖನಗಳು ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಬಂಧಗಳು ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿವೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಅಂಶಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದುದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಲೇಖನ ಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಹವ್ಯಕರ ಮೂಲದ ಬಗೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒತ್ತು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬಂದ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ 'ಹವ್ಯಕ' ರ ಮೂಲವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟ ಪಡಿಸುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ನನ್ನ ನಂಬುಗೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಲಭ್ಯವಾದ ದಾಖಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹವ್ಯಕರ ಮೂಲವನ್ನು ವಿಶದೀಕರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಮುಂದಿನ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು ಈ ಪ್ರಬಂಧದ ಉದ್ದೇಶ.

ಹವ್ಯಕರ ಮೂಲ

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೮೫ ರಲ್ಲಿ ಸರ್ ಜೇಮ್ಸ್ ಎಂ. ಕ್ಯಾಂಬೆಲ್ ರವರ ಸಂಪಾದಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡ ಬಾಂಬೆ ಪ್ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿಯ ಗ್ಯಾರ್ಡಿಯನ್ ಕೆನರಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನಾಂಗೀಯ ವಿವರಗಳಲ್ಲಿ "ಹವ್ಯಕರು ತಾವು ಉತ್ತರಭಾರತದಲ್ಲಿನ ರೋಹಿಲಖಂಡದ ಅಹಿಚ್ಚತ್ರ (ಅಹಿಕ್ಷೇತ್ರ) ದಿಂದ ಬಂದವರು" ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾಗಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅಹಿಕ್ಷೇತ್ರವೆಂದರೆ ನಾಗಗಳಿದ್ದ (ಸರ್ಪಗಳಿದ್ದ) ಪ್ರದೇಶ. ಈ ಅಹಿಚ್ಚತ್ರವು ಧ್ವಂಸವಾದ ಬಳಿಕ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟ ನಾಗರಿಕರು (ನಾಗರ+ಇಕ=ನಾಗರಿಕ) ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಸುರಕ್ಷಿತ ನೆಲೆ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಪಶ್ಚಿಮ ಕನ್ನಡ ಕರಾವಳಿ ಮತ್ತು ಮಲೆನಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಪಸರಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಬನವಾಸಿಯ ಕದಂಬ ವಂಶದ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ದೊರೆ, ಮಯೂರವರ್ಮನ ತಂದೆ, ಹಾಗೂ ಕದಂಬ ಅರಸು ಮನೆತನದ ಎರಡನೆಯ ರಾಜ ಸಿವರ್ಮ (ಶಿಖಾವರ್ಮ)ನು ಕ್ರಿ.ಶ ೭೦೦ರಲ್ಲಿ ಹವೀಕರನ್ನು ಕರೆ ತಂದು ಪರಶುರಾಮ ಕ್ಷೇತ್ರ (ಕನ್ನಡ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶ)ದಲ್ಲಿ ಉಳಿಸಿದ.

(ಕೆನರಾ) ಕನ್ನಡ ಕರಾವಳಿಗೆ ಬಂದ ಹವೀಕರು ಮೊದಲು ಹೈಗುಂದ (ಹೊನ್ನಾವರ ತಾ. ನಗರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಹೈಗುಂದ)ದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದರು. ಇದರಿಂದ ಅವರನ್ನು "ಹೈಗರು" ಎಂದೂ ಕರೆದರು.

ಹವ್ಯಕರು ಮೂಲತಃ ನಾಗಕುಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು (ಅಥವಾ ನಾಗ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು) ಮತ್ತು ಅವರು ಅಹಿಚ್ಚತ್ರದಿಂದ ಬಂದವರು ಎಂಬ ಅಂಶಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ದಾಖಲೆಗಳು ಕಂಡುಬಂದಿವೆ.

ಎಲ್ಲಿದೆ ಅಹಿಚ್ಚತ್ರ?

ಅಹಿಚ್ಚತ್ರದ ಕುರಿತು ಗೊತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ಪ್ರಚಲಿತವಿರುವ ಪ್ರದೇಶವೆಂದರೆ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ಈಗಿನ ಬರೇಲಿ ಸಮೀಪದ ರಾಮನಗರ; ಇದು ಹಿಂದಿನ ಅಹಿಚ್ಚತ್ರವಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಸಿಕ್ಕಿರುವ ನಾಣ್ಯಗಳಾಧಾರಗಳಿಂದ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಡಾ. ಶಾಲಿನಿ ರಘುನಾಥ ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಅಹಿಚ್ಚತ್ರದ ಬಗೆಗೆ ಹಲವು ಅನುಮಾನಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಸ್ತುತವಾದದ್ದು ಬರೇಲಿ ಸಮೀಪದ ರಾಮನಗರದ ಅಹಿಚ್ಚತ್ರವೆಂಬುದು.

ತಾಳಗುಂದ (ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ ಶಿಕಾರಿಪುರ ತಾಲೂಕು) ಶಾಸನದಲ್ಲಿ - ಮುಕ್ಕಣ್ಣ ಕದಂಬನು ದಕ್ಷಿಣಾಪಥದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕುಲದ 'ಅರಿಕೆಯನೆಳೆಸಿ' ಅಹಿಚ್ಚತ್ರ ಅಗ್ರಹಾರದಿಂದ ಹನ್ನೆರಡುಸಾವಿರ ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ. ೩೨ ಪವಿತ್ರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿ, ಸಾಧಿಸಿ ತಂದನೆಂದು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

* ಸಂಪಾದಕರು 'ಲೋಕಧ್ವನಿ' ದಿನ ಪತ್ರಿಕೆ ಶಿರಸಿ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ

ನಂಜನಗೂಡು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ “ಯತಿಗಳ ತವರಾದ ಅಹಿಚ್ಛತ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದೇಶವನ್ನು ‘ಪೂತಮ್ ನ ವ್ಯಜನರಹಿತಮ್, ಪುಣ್ಯ ಬಹುಲಂ’ ಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲವು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಬನವಾಸಿ ವಿಷಯ (ಪ್ರದೇಶ)ಕ್ಕೆ ಬಂದು ತಾಣಗುಂದೂರಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದರು” ಎಂದು ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಎಂಬುದಾಗಿ ಡಾ. ಶಾಲಿನಿ ರಘುನಾಥ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇದರಹೊರತಾಗಿಯೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ತೆಲಂಗಾಣದಲ್ಲಿ, ಗುಜರಾತದಲ್ಲಿ, ಉತ್ತರಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗೋಕರ್ಣ, ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ, ತಾಳಗುಂದದ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶವೂ ಅಹಿಚ್ಛತ್ರವೆಂಬ ಹೆಸರು ಪಡೆದಿತ್ತು, ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಡಾ.ಶಾಲಿನಿಯವರು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇನೆ ಇರಲಿ, ಇಂದಿನ ರಾಮನಗರ ಹಿಂದಿನ ಅಹಿಚ್ಛತ್ರವಾಗಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಚಿಕ್ಕ ಪುಟ್ಟ ರಾಜ್ಯಗಳ ಪೈಕಿ ಅಹಿಚ್ಛೇತ್ರ (ಅಹಿಚ್ಛತ್ರ), ಕೌಶಾಂಬಿ, ಮತ್ತು ಅಯೋಧ್ಯಾಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಇವುಗಳ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲು ನಾಗ ಸಮುದಾಯದವರು (ಅಥವಾ ನಾಗ ಮನೆತನದವರು) ಆಳ್ವಿಕೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ, ಪಾಂಚಾಲ (ಕುರು ಪಾಂಚಾಲದ ದೊರೆ ಕೌರವನು ‘ಉರಗ ಪತಾಕೆ’ ಎಂಬ ಪರ್ಯಾಯ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧ) ವತ್ಸ ಮತ್ತು ಕೋಸಲರಾಜ್ಯಗಳಿದ್ದವು. ಪದ್ಮಾವತಿ (ಇಂದಿನ ಗ್ವಾಲಿಯರ್) ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾಗವಂಶದ ‘ಭಾರಶಿವ’ರು (ಕ್ರಿ.ಶ ೩ ಮತ್ತು ೪ನೇ ಶತಮಾನ) ಹಾಗೂವತ್ಸ ರಾಜನ ಮಗ ಮತ್ತು ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದ ಎರಡನೆಯ ‘ನಾಗಭಟ’ರು ಬಹಳ ಬಲಶಾಲಿ ರಾಜರುಗಳಾಗಿದ್ದರು (ಪೆರ್ಗಡೆಗಳಾಗಿದ್ದರು). ಇದಕ್ಕೂ ಹಿಂದೆ ಅಂದರೆ ಆರ್ಯರು ಮತ್ತು ದ್ರಾವಿಡರು (ಮೂಲಜನಾಂಗ) ಎಂಬ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭರತ ಖಂಡದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗಕ್ಕೆ “ಜಂಬೂದ್ವೀಪ” (ಜಂಬೂ ದ್ವೀಪ ಭರತಖಂಡ ಭಾರತ ವರ್ಷ) ವೆಂತಲೂ ಉತ್ತರಭಾಗಕ್ಕೆ “ಆರ್ಯಾವರ್ತ” ವೆಂತಲೂ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.

“ಜಂಬೂದ್ವೀಪ”ವೆಂದರೆ ಆನೆಗಳಿರುವ ಭೂಪ್ರದೇಶ (ಜಂಬೂಫಲ ವೃಕ್ಷಗಳಿರುವ ಭೂ ಭಾಗವಲ್ಲ) ವೆಂಬಅರ್ಥ. ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಅಸಮಂಜಸವಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದರೂ “ಆನೆ” ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಪರ್ಯಾಯ ಅರ್ಥವಾಗಿರುವ “ನಾಗ” ಶಬ್ದವೇ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಶಸ್ತವಾಗಿದೆ. ನಾಗಸಮುದಾಯದವರೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಭೂಪ್ರದೇಶವನ್ನು “ಜಂಬೂದ್ವೀಪ”ವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದುದಾಗಿ ಇತಿಹಾಸಕಾರರೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.ಭಾರತದ ಪಡುವಣ ಸೀಮೆಯಾಗಿರುವ ಗೋಕರ್ಣದಿಂದ ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿವರೆಗಿನ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ‘ನಾಗರಖಂಡ’ ಎಂಬ ಹೆಸರಿತ್ತು. ಕೊಂಕಣ ನಾಡಿನ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಹೈಗ (ಗೋಕರ್ಣ) ನಾಡು ಇದೆ. ಗೋಕರ್ಣವೆಂದರೆ ಸರ್ಪ (ನಾಗ)ಗಳಿರುವ ಪ್ರದೇಶ (ಗೋಕರ್ಣ ಮಂಡಲೇ ಗೋರಾಷ್ಟ್ರ ದೇಶ).

ತಗರಪುರ (ಗೋಕರ್ಣದ ಸಮೀಪವಿರುವ ತೊರ್ಕೆ) ವರಾಧೀಶ್ವರರೆಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದ ಶಿಲಾಹಾರರು ಕೊಂಕಣವನ್ನಾಳಿದ ಪ್ರಮುಖ ಹಾಗೂ ಪ್ರಭಾವಿ ರಾಜ ಮನೆತನದವರಾಗಿದ್ದರು. ಕೊಂಕಣ, ಕೊಲ್ಲಾಪುರ ಸೀಮೆಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಶಿಲಾಶಾಸನಗಳಿಂದ, ತಾಮ್ರಪಟಗಳಿಂದ ಶಿಲಾಹಾರರು ಈಗಿನ ಉತ್ತರ-ದಕ್ಷಿಣ, ಕೊಂಕಣ ಮತ್ತು ಕೊಲ್ಲಾಪುರಗಳನ್ನಾಳುತ್ತಿದ್ದ ಸುವರ್ಣ, ಗರುಡದ್ವಜರೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಇವರು ದೇವಿ ಆರಾಧಕರೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಎಲಿಫಂಟಾ ನಡುಗಡ್ಡೆ (ಜಂಬೂದ್ವೀಪ)ಯನ್ನು ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಇವರು ಅನೇಕ ಹೊಸ ರೀತಿ-ರಿವಾಜುಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತಂದರು.ಅವುಗಳಲ್ಲಿ “ನಾಗಾರಾಧನೆ” ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದುದು.

ಹರ್ಷನ ನಾಗಾನಂದ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಶಂಖಚೂಡ ಮತ್ತು ಆತನ ತಾಯಿ ನಾಗ ಮನೆತನದವರು (ಹವ್ಯಕರು). ಈ ನಾಗಾನಂದ ನಾಟಕದ ವಸ್ತುವಿಗೂ, ಗೋಕರ್ಣದ ಸಮೀಪವಿರುವ ತೊರ್ಕೆ (ತಗರಪುರ)ಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಘಟನೆಗೂ, ಶಿಲಾಹಾರರಿಗೂ ಸಂಬಂಧ ಇದೆಯೆಂಬುದು ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

“ಹವ್ಯಕರು” ಶಬ್ದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

‘ಹವ್ಯಕರು’ ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು “ಪರಂಪರಾಗತವಾಗಿ ಹವ್ಯಕವ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದವರಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಹವ್ಯಕರೆನಿಸಿದರು” ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಕಿಟೆಲ್ ನಿಘಂಟಿನ ಪ್ರಕಾರ “ಹವ್ಯಕವ್ಯ” ಎಂಬುದು ಒಂದೇ ಶಬ್ದ,ಯಜ್ಞ-ಯಾಗಾದಿಗಳಿಗೆ ಬಳಸುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹವ್ಯಕವ್ಯಗಳೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಯಾವ ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ‘ಹವ್ಯಕವ್ಯ’ ಶಬ್ದದಲ್ಲಿನ ಕೊನೆಯ ‘ವ್ಯ’ ಅಕ್ಷರವು ಮಾಯವಾಯಿತು? ಎಂಬುದು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯಾದರೆ, ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯ ‘ವ್ಯ’ ಅಕ್ಷರ ಬಿಡಲಾಯಿತೇ? ಎಂಬುದು ಅನುಮಾನವಾಗಿದೆ.

ಖಾಂಡವನದ (ಅಹಿಚ್ಛತ್ರವಿದ್ದ ಪ್ರದೇಶ)ದಲ್ಲಿ ಸರ್ಪಯಾಗ (ಸರ್ಪಸತ್ರ) ನಡೆದಾಗ ೨೮ ಸರ್ಪಕುಲಗಳ ಪೈಕಿ ೧೮ ಸರ್ಪಕುಲಗಳು ಅಗ್ನಿಗೆ ಆಹುತಿಯಾದವು (ಹವ್ಯಕವ್ಯವಾದವು). ಅಂದರೆ ಸರ್ಪಮೇಧಕ್ಕೆ ಹವ್ಯಕವ್ಯವಾದವರು ‘ಹವ್ಯಕರೆನ್ನಿಸಿಕೊಂಡರು ಎನ್ನಬಹುದೇ? ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಹವ್ಯಕರು ನಾಗಕುಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರೆಂದಾಗುತ್ತದೆ.

‘ಹವ್ಯಕ’ ಶಬ್ದೋತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದ ಹಲವು ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ - “ಪರಶುರಾಮನ ಸೃಷ್ಟಿಯೆಂದು ಹೇಳಲಾದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ‘ನಾಗರಖಂಡ’ವು ಸೇರಿದೆ.ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ‘ನಾಗ’ ಎಂದರೆ ಹಾವು ಎಂದರ್ಥವಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಜನರ ಹೆಸರು.‘ನಾಗ’ ಹಳಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ‘ಪಾವ’ ಎಂದಾಗುತ್ತದೆ.ಪಾವು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕೂಡ ನಿರ್ದೇಶಿಸುವಾಗ ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಜನರು ‘ಪವಿಗ’ ಅಥವಾ ‘ಪವಿಕ’ ರೆನಿಸಿಕೊಂಡರು. ಮುಂದೆ ಇದೇ ಶಬ್ದ ಪವಿಗ-ಪವಿಕ-

ಹವಿಕ-ಹವ್ಯಕ, ಪೈವ-ಪೈಗ-ಹೈಗ ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿತು”.

‘ಅಹಿಕ್ಷೇತ್ರ’ ದಿಂದಲೇ ಮತ್ತೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ‘ಹವಿಕ’ ಶಬ್ದವನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ “ಕ್ಷೇತ್ರ” ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿ ‘ಅಹಿಕ್’ ಎಂದಷ್ಟೇ ಉಳಿಯಿತು. ಮುಂದೆ -ಹಇಕ (ವರ್ಣಪಲ್ಲಟ)ವೆಂದಾಯಿತು. ಹಇಕ-ಹವಿಕ-ಹವಿಗ, ಹೈವೆ-ಹೈಗೆ ಎಂದು ಪರಿವರ್ತನೆ ಹೊಂದಿತು. ಅದೇ ಈಗ ಸಂಸ್ಕೃತೀಕರಣ ಹೊಂದಿ ‘ಹವ್ಯಕ’ ಎಂದಾಗಿದೆ. ‘ಹಾವು’ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ‘ಇಕ’ ಎಂಬ ಪ್ರತ್ಯಯ ಸೇರಿದಾಗ ‘ಹಾವಿಕ’-ಹವಿಕ-ಹವೀಕ-ಹೈಗ ಎಂದು ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗಿರಲೂಬಹುದು. ಇಕ ಪ್ರತ್ಯಯವನ್ನು ‘ಸಂಬಂಧಿಸಿದ’ ಎಂಬ ಅರ್ಥ ಸ್ವರಣೆಗೆ ಸೇರಿಸುವುದು ರೂಢಿ. ಹಾವಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವರು ಎಂದಾಗಬಹುದು.

ಹೈಗ ನಾಡಿನಲ್ಲಿದ್ದವರು ಹೈಗರೆನ್ನಿಸಿಕೊಂಡರು, ಎನ್ನುವವಾದವೂ ಇದೆ. ಹೊನ್ನಾವರ ತಾಲೂಕಿನ ‘ನಗರೆ’ ಮಜರೆಯಲ್ಲಿರುವ ‘ಹೈಗುಂದ’ವು ಹವ್ಯಕರ ಮೂಲ ನೆಲೆಯಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದು ಇತಿಹಾಸಕಾರರ ಟಿಪ್ಪಣಿ. ಹೈಗುಂದವು ನಗರೆಯ ಭೂಭಾಗವಾದ್ದರಿಂದ ‘ನಾಗರಖಂಡ’ (ನಗರೆಭಾಗ)ವೆಂತಲೂ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಹವ್ಯಕರಿಗೆ ಹೈಗರು ಎಂದು ಹೇಳುವಲ್ಲಿ ಹೈಗುಂದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶದ ನಿರ್ದೇಶನವಿದೆಯೆಂದಾಯಿತು.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣತ್ವ

ಹವ್ಯಕರು ನಾಗಕುಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದರೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯವನ್ನೇ ಏಕೆ ಅನುಸರಿಸಿದರು ಎಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ. ನಾಗಕುಲದವರು ಕೇವಲ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯವನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಲಿಲ್ಲ, ಅವರು ರಾಜ್ಯಭಾರವನ್ನೂ ಮಾಡಿದರು (ಪೆರ್ಗಡೆಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಷತ್ರಿಯರಾಗಿದ್ದರು). ಇದಕ್ಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಉದಾಹರಣೆಯೆಂದರೆ ‘ಭಾರಶಿವ’ ಇವರು ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಅಶ್ವಮೇಧ ಯಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದರು. ಅದರ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥ ಅಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ದಶಾಶ್ವಮೇಧ ಫಾಟ್ ಇದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಈ ದಶಾಶ್ವಮೇಧ ಫಾಟಿನಲ್ಲಿ, ಶಿರಸಿ ತಾಲೂಕು ಸೋಂದಾ ಸ್ವರ್ಣವಲ್ಲಿ ಮಠದ ಗುರು ಪರಂಪರೆಯ ಪ್ರಥಮ ಗುರು ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವವಂಧ್ಯ ಸರಸ್ವತಿಗಳಿಗಾಗಿ, ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು ಮಠವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರು ಎಂಬ ಇತಿಹಾಸವೂ ಇದೆ. ಮಯೂರಶರ್ಮ ತನಗಾದ ಅವಮಾನವನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಜ್ಞೆ ಸೌಟು, ದರ್ಬೆಯನ್ನು ಬಿಸುಟು, ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಧರ್ಮ (ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಷತ್ರಿಯ) ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಪಲ್ಲವರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದನು, ಎಂಬುದು ಬನವಾಸಿ ಕದಂಬರ ಇತಿಹಾಸ.

ಯಕ್ಷ ಮತ್ತು ನಾಗ ಸಮುದಾಯದವರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದ ಪಂಥವು ಮುಂದೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀಯ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ, ಗಜಮುಖಿ ಗಣೇಶನನ್ನು ಪೂಜಿಸುವ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಉಳಿದು ಬಂದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. (ಹವ್ಯಕರು ಅಹಿಚ್ಛತ್ರದಿಂದ ಬರುವಾಗ ತಮ್ಮ ಕುಲದೇವರಾದ ಗಣಪತಿಯನ್ನು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ತಂದರು ಎಂದು

ಕೆನರಾ ರೈಟಿಯರ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ) ಗಣೇಶನ ಸಂಕರ ರೂಪವು ಯಕ್ಷ ಮತ್ತು ಗಜರೂಪಿ ನಾಗ ಇವುಗಳ ಕೂಡುವಿಕೆಯಿಂದ ಉದ್ಭವವಾದುದು.

ನಾಗರಿಭಾಷೆ

ಆರ್ಯರು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬರುವ ಮೊದಲೇ ನಾಗಕುಲದವರು ಆಡುತ್ತಿದ್ದ ಭಾಷೆಯು ‘ನಾಗರಿ’ ಯಾಗಿತ್ತು. ಈ ಭಾಷೆಯ ಲಿಪಿಯನ್ನು ‘ನಾಗರಿ ಲಿಪಿ’ ಯೆನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೂಲ ನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಕ್ರಿ.ಶ. ೯ನೇ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯ ದಶಕಗಳವರೆಗೂ ಉತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ದಕ್ಷಿಣಭಾರತದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ.ಶ ೮ ನೇ ಶತಮಾನದ ವರೆಗೂ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಈ ನಾಗರಿ ಲಿಪಿಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಿ ಲಿಪಿಯೇ ತಾಯಿ. ಕ್ರಿ.ಶ ಪೂರ್ವದಿಂದಲೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಿ ಲಿಪಿಯೇ ಬಳಸಲ್ಪಡುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗಿನ ಆಧುನಿಕ ನಾಗರಿ ಅಥವಾ ದೇವನಾಗರಿ, ಗುಜರಾತಿ, ಮಹಾಜನಿ, ಮರಾಠಿ ಲಿಪಿಗಳೆಲ್ಲ ೯ನೇ ಶತಮಾನದ ಪಡುವಣ ನಾಗರಿಯ ಪರಿಷ್ಕೃತ ರೂಪಗಳು.

ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದ ನಾಗಜನಾಂಗ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ಈ ಲಿಪಿಯೇ ‘ನಾಗರಿ ಲಿಪಿ’ಯೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ನಾಗರಿ ಲಿಪಿ ಸ್ವರೂಪ, ಸ್ಥಾನಿಕ ಭಾಷೆಗಳ ಲಿಪಿಗಳಾದ ಬಂಗಾಳಿ, ಗುಜರಾತಿ, ತೆಲಗು, ಕನ್ನಡ, ಮಲಯಾಳಗಳಲ್ಲಿತ್ತು. ಆರ್ಯರ (ಬಿಳಿ ಚರ್ಮದವರ) ಆಗಮನದ ನಂತರ ನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಲಾಯಿತು. ಅದು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿ ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರಬೇಕೆಂಬುದು ಭಾಷಾತಜ್ಞರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ.

ವಾಸ್ತು ಶೈಲಿ

ವಾಸ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಹು ಮುಂದುವರಿದವರಾಗಿದ್ದ ಜನಾಂಗದವರು ‘ನಾಗರಿ ಶೈಲಿ’ ಎಂಬ ವಾಸ್ತು ಶೈಲಿಯನ್ನೇ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದರು. ಅದರ ಬಳಕೆಯನ್ನು ದೇವಾಲಯ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ನಾಗ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯವರೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದ ಕದಂಬರು ದೇವಾಲಯಗಳ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಈ ವಾಸ್ತು ಶೈಲಿ ಅಳವಡಿಸಿದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಕದಂಬನಾಗರ ಶೈಲಿ ಮೊದಲು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂತು. ಬಳಿಕ ಚಾಳುಕ್ಯನಾಗರ ಶೈಲಿ, ಹೊಯ್ಸಳ ನಾಗರಶೈಲಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಮುಂದೆ ಕಾಣಿಸತೊಡಗಿದವು.

‘ನಾಗರಿ’ ಎಂಬ ಶಬ್ದವು ‘ನಗರೆ’ ಎಂಬ ಶಬ್ದದ ತದ್ವಿತ್ತ ರೂಪವಾದರೂ ‘ನಾಗರಿಕತೆ’ಯ ಮೂಲ ರೂಪವನ್ನು ‘ಶಾಸ್ತ್ರಬದ್ಧ ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಾಣದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಕೆ ಮಾಡಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಹರಪ್ಪ - ಮೊಹೆಂಜೋದಾರೋ ನಾಗರಿಕತೆಯು ನಾಗ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿರ ಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ಇತ್ತೀಚಿನ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಲ್ಲಿ ಊಹಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಯಕ್ಷಗಾನ

ಯಕ್ಷಗಾನವು ನಾಗ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅತ್ಯುಚ್ಛ ಕಲೆಯಾಗಿದೆ. ಆಹಾರ್ಯ, ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿನ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯತೆ, ಭಾಗವತಿಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಹವ್ಯಕರ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳಿಂದ ಹವ್ಯಕರು ಭಾರತದ ಮೂಲ ಜನಾಂಗವಾಗಿದ್ದು “ಭಾರತವರ್ಷ”ದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬವಾದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮರ್ಥನೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಬಹು ಜನಾಂಗೀಯ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಾಗ ಕುಲದವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಒಂದು ಸೂತ್ರವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಯಿತು. ಅದು ಉಪನಯನ ಸಂಸ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ‘ನಾಗಯಜ್ಞೋಪವೀತ’ವನ್ನು ಧರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಮುಂದೆ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿತು ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡಲಾಗಿದೆ.

ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ದಾಖಲೆಗಳು ಹವ್ಯಕರ ಮೂಲದ ಕುರಿತು ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುವಂಥವುಗಳಾಗಿವೆ. ಬೇರೆಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಅಧ್ಯಯನದಂತೆಯೇ ಇದೂ ಒಂದು ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಅಧ್ಯಯನದ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಾಗಿದೆ.

ಆಧಾರ ಗ್ರಂಥಗಳು ಮತ್ತು ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

1. Canara Gazetteer Page 117 Vol.xv Part. The Havigs claims as their original seat Ahichchatra an ancient ruined city in Rohilkhand in Upper India now best know as Ramnagar
2.about A.D 700 Havigs were brought by sikivarma the father of Mayur verma the founder of the second dynasty of Banavasi kadambas-Canara Gazetteer page 118.
3. ಭಾರತದ ಗ್ಯಾರೈಟಿಯರ್ (ಭಾರತದ ದೇಶ- ಕೋಶ) ಸಂಪುಟ-೨ (ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ ಬೆಂಗಳೂರು ೧೯೮೭ ಪುಟ ೭೪)
ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ರಾಜ್ಯಗಳು- ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾತ ನಾಣ್ಯಗಳ ಶೋಧವು ಯಾವ ಮಾಹಿತಿಯೂ ತಿಳಿದು ಬರದ ರಾಜ್ಯಗಳ ಮತ್ತು ರಾಜರ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಶ್ರುತಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ಅಹಿಚ್ಚತ್ರ (ಬರೈಲಿ), ಕೌಶಾಂಬಿ ಮತ್ತು ಅಯೋಧ್ಯಾ ಇವುಗಳ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅವು ಬಹುಶಃ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಪಾಂಚಾಲ, ವತ್ಸ ಮತ್ತು ಕೋಸಲ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತವೆ. ನಾಗಮನೆತನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಹಲವು ಅರಸರು ಬಹುಶಃ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು... ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ರಾಜ್ಯಗಳಾದ ವಿದಿಶಾ (ಭೀಲ್ಸಾ), ಕಾಂತಿಪುರಿ, ಮಥುರಾ ಮತ್ತು ಪದ್ಮಾವತಿ (ಹಿಂದಿನ ಗ್ವಾಲಿಯರ್ ಸಂಸ್ಥಾನದ ನರ್ವಾರ ಬಳಿಯ ಪದಮ್

ಪವಾಂಯ) ಇವುಗಳನ್ನು ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಹೆಸರಿಸಿದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ನಾಗವಂಶದ ಭಾರತೀವರು ಕ್ರಿ.ಶ ೩ನೆಯ ಮತ್ತು ೪ನೆಯ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಬಲಶಾಲಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಹತ್ತು ಅಶ್ವಮೇದ ಯಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದುದಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.ವಾರಾಣಸಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ದಶಾಶ್ವ ಮೇಧ ಘಾಟ ತನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಈ ಋಣದಿಂದ ಪಡೆಯಿತೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

೪. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹವ್ಯಕ ಹಾಡುಗಳು: ಸಂಪಾದಕರು : ಶಾಲಿನಿ ರಘುನಾಥ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ -೧೯೭೯ಪೀಠಿಕೆ -ಪುಟ-೬....
ತಾಳಗುಂದದ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ಯಣ್ಣ ಕದಂಬನು ದಕ್ಷಿಣಾ ಪಥದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕುಲದ “ಅರಿಕೆಯ ನೆಳೆಸಿ” ಅಹಿಚ್ಚತ್ರ ಅಗ್ರಹಾರದಿಂದ ಹನ್ನೆರಡು ಸಾವಿರ ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ ೩೨ ಪವಿತ್ರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿ ಸಾಧಿಸಿ ತಂದನೆಂದು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.
೫. ಅದೇ ಪುಟ-ನಂಜನಗೂಡು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ, ಯತಿಗಳ ತವರಾದ ಅಹಿಚ್ಚತ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದೇಶವನ್ನು “ಪೂತಮ್ ವೃಜನ ರಹಿತಮ್, ಪುಣ್ಯಬಹುಲಂ” ಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲವು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಬನವಾಸಿ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ತಾಣಗುಂದೂರಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದರು ಎಂದು ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ.
೬. ಉತ್ತರಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹವ್ಯಕರ ಹಾಡುಗಳು: ಸಂಪಾದಕರು: ಶಾಲಿನಿ ರಘುನಾಥ, ಪೀಠಿಕೆ ಪುಟ
೭. ಪರಶುರಾಮ ಹೈಗ: ನಾಡನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ “ನಗರ” ಮತ್ತು “ಮುಚ್ಚಿ” ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ಆ ನಾಡನ್ನು ಆಳಲುಕೊಟ್ಟ ಪುಟಲ-ವಿಲ್ಸನ್ ರವರು ಹವ್ಯಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ವಲ್ಲಭಪುರದಿಂದ ಬಂದಿರಬೇಕೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ವಲ್ಲಭಪುರ ಗುಜರಾತದ ಈಗಿನ “ಅನಹಿಲವಾಡ” ವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ‘ಅಹಿಚ್ಚತ್ರವೆಂಬ ಹೆಸರೂ ಇತ್ತೆಂದೂ ವಿಲ್ಸನ್ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ “ಅಹಿಚ್ಚೇತ್ರ” ಎಂಬ ಹೆಸರು ಕನ್ನಡ ಕರಾವಳಿಗೂ (ಗೋಕರ್ಣ ಸೀಮೆಗೂ) ಇತ್ತೆಂದು ಈ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಲಾಗಿದೆಯಷ್ಟೆ.
೮. ಭಾರತದ ಗ್ಯಾರೈಟಿಯರ್ (ಭಾರತದ ದೇಶ- ಕೋಶ) ಸಂಪುಟ- ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ ೧೯೮೭ ಪುಟ-೭೪
೯. ಜೀವವಿಜ್ಞಾನ ಕೋಶ ಸಂ. ಡಾ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ ಜಂಬೂದ್ವೀಪ, ನಾಗಜನರು, ಇತ್ಯಾದಿ.
೧೦. ಶಿಕಾರಿಪುರ ಶಾಸನ-ಭಾರತದ ಪಡುವಣ ಸೀಮೆಯಾಗಿರುವ ಗೋಕರ್ಣದಿಂದ ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿವರೆಗಿನ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ “ನಾಗರ ಖಂಡ” ಎಂಬ ಹೆಸರಿತ್ತು.

೧೦. ಭಾರತದ ಗ್ಯಾರೈಟಿಯರ್ (ಭಾರತದ ದೇಶ- ಕೋಶ) ಸಂಪುಟ-೨ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ ೧೯೮೭ ಜನಪದ ಪಂಥಗಳು ಪುಟ -೧೭೪ “ಯಕ್ಷ ಮತ್ತು ನಾಗಪೂಜೆ”
೧೧. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹವ್ಯಕರ ಹಾಡುಗಳು ಸಂ. ಶಾಲಿನಿ ರಘುನಾಥ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ ಮೈಸೂರು ೧೯೭೯ ಪೀಠಿಕೆ ಪುಟ-೮ ‘ಹೈಗನಾಡು ಹಾಗೂ ಹವ್ಯಕ-೨’ ಮಯೂರವರ್ಮನು ಕರೆ ತಂದ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ದೇವರನ್ನು ಮತ್ತು ಮೃತರಾದ ಪಿತೃಗಳನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಲು, ಹವ್ಯಕವ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಇವರಿಗೆ “ಹವ್ಯಕ”ರೆಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿತು.
೧೨. ಉತ್ತರಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹವ್ಯಕರು ಹಾಡುಗಳು ಸಂ: ಶಾಲಿನಿ ರಘುನಾಥ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ: ಮೈಸೂರು ೧೯೭೯ ಪೀಠಿಕೆಯ ಪುಟ-೯
೧೩. ಶ್ರೀ ಸ್ವರ್ಣವಲ್ಲಿ ಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನ (ಚರಿತ್ರೆ): ಡಾ. ಎ.ಕೆ.ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಪ್ರಕಾಶನ: ಶ್ರೀ ಸರ್ವಜ್ಞೇಂದ್ರ ಸರಸ್ವತಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ಶ್ರೀ

- ಸೋಂದಾ ಸ್ವರ್ಣವಲ್ಲಿ ಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನ ೧೯೯೭ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಪುಟ-೫ ಕ್ರಿ.ಶ.೬ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಆದಿಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರಿಂದ ಅನುಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಅವರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿಯೇ ಆಚಾರ್ಯರ ಪ್ರದಾನ ಶಿಷ್ಯರಲ್ಲೊಬ್ಬರಾದ ಶ್ರೀ ಭಾಸ್ಕರೇಂದ್ರ ಸರಸ್ವತಿಗಳಿಂದ ಯತ್ಯಾಶ್ರಮವನ್ನು ಪಡೆದು ಕಾಶಿಯ ದಶಾಶ್ರಮೇಧ ಘಾಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಶ್ರೀ ಮಠಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವವಂದ್ಯ ಸರಸ್ವತಿಗಳು ಪ್ರಥಮ ಸ್ವಾಮಿಗಳು.
೧೪. ಭಾರತದ ಗ್ಯಾರೈಟಿಯರ್ ಸಂಪುಟ-೨ ಪುಟ ೧೭೪
೧೫. **BHEESHMAS-** Study of Indian History and Culture Vol. I Beginnings of life, Culture and History in General Editor –S.D. Kulkarni
16. **Higher Sanskrit Grammer-** M.R Kale 1984. Chapter I The Alphabet “The Aryas who were much fairer in colour than the aborigines of India are the Devas referred to be in the name 'Devanagari' (from ĪSuÉ = to shine, those of brilliant complexion).

Proud to introduce our Grandchildren to Havyaka Families

Sahil and Brij (Proud Parents: Arthi & Nik Rao)

Born: February 1, 2015

Leela Rao & Shankar Hegde,

Naperville, Illinois

ಹವ್ಯಕರು ಯಾರು, ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದವರು, ಏನೇನು ಮಾಡಬಲ್ಲರು?

ಈಶ್ವರ ದೈತೋಟ
ಪತ್ರಕರ್ತ

ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲೇ ವಿಶ್ವ ಸಮ್ಮೇಳನ ಮಾಡ ಹೊರಟಿರುವ ಈ ಹವ್ಯಕರು ಯಾರು? ಅಮೇರಿಕಾದಿಂದಲೇ, ನಮ್ಮೂರಿನ ಹುಡುಗಿ ರಾಜಿ ಮಿಂಚಂಚಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಬರೆದುಕೊಡುವಂತೆ ಪುಸ್ತಕವಿಡಿದಾಗ, “ಅಯ್ಯನ ಮಂಡೆ! ಎಂಥ ಬರವದಪ್ಪಾ” ಎಂದು ಚಿಂತೆಯಾದದ್ದು ನಿಜ. ತಕ್ಷಣವೇ ನೆಂಪಾದುದು ಎರಡು ದಶಕಗಳ ಹಿಂದೆ ಪುತ್ತೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಾಮೆತ್ತಡ್ಡ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಸಂಘಟಿತಗೊಂಡ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಹವ್ಯಕ ಮೇಳ (ಮೊದಲನೆಯದಿರಬೇಕೆಂದು ನೆಂಪು) ಮತ್ತು ಸಮ್ಮೇಳನ. ಅದು ಗೌಜಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದುದು ನನಗಿವತ್ತೂ ಜ್ಞಾಪಕವಿದೆ. ಆಗ ಉದಯವಾಣಿ ಸಂಪಾದಕನಾಗಿದ್ದ ನಾನು ಅದರ ಸಂಸ್ಕರಣ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಡಿಸೆಂಬರ್ ೯೬ ಮತ್ತು ಜನವರಿ ೯೭ ರ ಎರಡು ತಿಂಗಳು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದುವೇ ಸಂಬಂಧ ಸುಮಾರು ೫೦೦೦ ಪದಗಳಷ್ಟು ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಅವನ್ನೇ ಕೆದಕಿ ಸಾವಿರದೈನೂರು ಪದಗಳಿಗೆ ಸಂಕ್ಷೇಪಿಸಿ ಕೊಡುವುದೇ ಸಮಂಜಸವೆನಿಸಿತು. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

ಸಂಶೋಧನಾ ಪುಸ್ತಕ, ಮಾಹಿತಿ ಅರಸ ಹೊರಟಾಗ, ಆಗ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಎಚ್.ಎಂ.ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಲೇಖನಿಸಿದ ‘ಹವ್ಯಕರ ಇತಿಹಾಸ’, ೨೬ ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ಹಳೆ ಪ್ರಕಟಣೆ. ಅದರಲ್ಲಿ “ಅಹಿ ನಾಡಿನಿಂದ ಹೈ ನಾಡಿಗೆ” ಎಂಬ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲೊಂದು ಕಥೆಯಿದೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರ, ಕದಂಬ ಕುಲಶಿಲಕನಾದ ಮಯೂರವರ್ಮನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ವೈಜಂತೀಪುರಕ್ಕೆ (ಬನವಾಸಿ) ಕಾಶ್ಯಪ ಮಹಾಮುನಿಗಳು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಜ್ಞ, ಯಾಗ, ಪೂಜಾದಿಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ತಂಗಲು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಸಲಹೆಯಂತೆ ಮಯೂರವರ್ಮನು ವೇದವಿದ್ಯಾ ಪಾರಂಗತರಿರುವ ಅಹಿಚ್ಚತ್ರ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಪರಿವಾರ ಸಮೇತ ತೆರಳಿ, ಸಮೇಧನೆಂಬ ಮಹಾಜ್ಞಾನಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮನೆ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯ ಇಟ್ಟು ಆಕರ್ಷಿಸಿ, ಆತನ ಮನವೊಲಿಸಿ, ಆತನ ಹಲವು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಶಿಷ್ಯರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾನೆ.

“ನಾನಾ ಗೋತ್ರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ೨೨ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಮಯೂರವರ್ಮನು ಹಿಂದಿರುಗಿದನು. ಹೀಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಕದಂಬವನ (ಬನವಾಸಿ), ಗೋಕರ್ಣ, ಶುಕ್ರಿಮತೀ ತೀರ, ಅಜಪುರಿ, ಅನಂತಶಯನದ ಬಳಿ ಹಾಗೂ ನೇತ್ರಾವತಿ ನದಿ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ, ಅವರಿಂದ ಯಜ್ಞಯಾಗಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ, ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ದಾನ ದಕ್ಷಿಣೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದನು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ಕೊರತೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಸುಖ ಸಂತೋಷವಾಗಿ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಅಗ್ರಹಾರಗಳನ್ನು, ಭೂಮಿಯನ್ನು ನೀಡಿದನು.”

ದೇವಮೂಲೆಯಿಂದ ಬಂದವರೇ?

ಈ ಹವ್ಯಕರುಗಳು ಬಿಟ್ಟು ಬಂದ ಅಹಿಚ್ಚತ್ರ ಎಂಬುದೇ ಅವರ ತಾಯ್ನಾಡೇ? ಅದಲ್ಲಿದೇ? ಅಥವಾ ಈ ಹವ್ಯಕವ್ಯಕ್ತಿ ಬಂದವರು ಬೇರೆ ಸೀಮೆಯವರೇ, ಇದ್ದರದು ಎತ್ತಾಗಿನದು? ಎಂದು ಹಲವು ಸಂದೇಹಗಳು ಬರುವಂಥದ್ದೇ. ಸಂಶೋಧಕರು ಇಂತಹದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಹಲವು ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ೧,೫೦೦ ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಹವ್ಯಕರುಗಳು ಮೊದಮೊದಲು ಇದ್ದ ಉ.ಕ., ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ದ.ಕ., ಕಾಸರಗೋಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಕವಳ ಕತ್ತರಿಸುತ್ತಾ ಕಾಲಾಡಿಸುತ್ತಾ ಕೊಡಗು, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು, ಮೈಸೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು, ಮುಂಬಯಿ, ಮದ್ರಾಸು, ಅಮೇರಿಕ, ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ, ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್, ಜಪಾನ್ ಅಲ್ಲದೆ ಕೊನೆಗೆ ಅರಬ್ಬರ ಮರುಭೂಮಿಗೂ ಒಂಟಿಗಿಂತ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮೈಗೂಡಿದ್ದಾರೆ. “ಎಲ್ಲೇ ಇರು, ಎಂತೇ ಇರು, ನೀನೆಂದಿಗೂ ಅಡಿಕೆ ಮರೆಯದಿರು” ಎಂಬ ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಂತೆ ಅಡಿಕೆ ನಂಟನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅವರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹನ್ನೆರಡು ಲಕ್ಷ ದಾಟಿರಬಹುದೇನೋ!

ಹವ್ಯಕವ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಮಹಾರಾಜನೇ ಹವ್ಯಕರೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಗೌರವಿಸಿದ್ದಂತೆ. ಆದರೆ, ಉದ್ದನೆಯ ವಿಭೂತಿ ಹಣೆಯ, ಅಡ್ಡನೆಯ ಜನಿವಾರದ ಈ ಭಟ್ಟಗಳಿಗೆ, ಹಟ್ಟಿಯಿಂದ ಗೊಬ್ಬರ ಹೊರುವ, ತೋಟದಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೆ ಮರ ಹತ್ತಿಳಿವ,

ಕೃಷಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಮಾನಾಂತರವಾಗಿ ಬೆಳೆದದ್ದೋ ಅಥವಾ ಉಳಿದದ್ದೋ ಹೇಗೆ ಎಂಬ ಸಂದೇಹವೇ ತಲೆಕೆಡಿಸುವಂಥದ್ದು. ಗೋದಾವರೀ ನದೀ ತೀರದ ಆಂಧ್ರದ ಅಹಿಚ್ಛತ್ರದಿಂದ ಹವ್ಯಕರು ಬಂದವರೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರಿಕಟ್ಟಿನ ಆಧಾರಗಳಾವುವೂ ದೊರಕಿಲ್ಲವಂತೆ. ಕ್ರಿ. ಶ. ೩೪೦ರ ಭಾರತದ ಭೂಪಟದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ಕೋಸಲದ ಮೇಲೆ ಈಗಿನ ಲಕ್ಷೋ ಬಳಿ ಅಹಿಚ್ಛತ್ರ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಹವ್ಯಕರು ದಿನವೂ ಜಪ ಮಾಡುವಾಗ “ಗಂಗಾ ಯಮುನೆ ಯೋರ್ಮಧ್ಯಯೇ ವಸಂತಿ ನಮಃ” ಎಂದು ಇವತ್ತಿಗೂ ಮಣಮಣಿಸುವುದನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ, ಅವರು ಹವ್ಯಕವ್ಯಕ್ತಿ ಆ ಪ್ರದೇಶದಿಂದಲೇ ಬಂದವರು, ಅದು ಹವ್ಯಕರ ಬುಡ ಎಂದು ಸಂಶೋಧಕರು ನಿರ್ಣಯಿಸಿರಬಹುದು.

ತಾಳ್ಮೆ ಕೇಶವ ಭಟ್ಟರು, “ಹವ್ಯಕರ ಶೋಭಾನೆ ಹಾಡುಗಳು” ಪರಾಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ಅಹಿಚ್ಛತ್ರದಿಂದ ಬಂದವರು ಅಹಿಕರು, ಇದು ಅಕ್ಷರ ಸ್ಥಾನಪಲ್ಲಟದಿಂದ ಅಹೀಕ, ಹಯಿಕ, ಹವಿಕ, ಹವ್ಯಕ ಎಂದಾಯಿತೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕೆ. ಜಿ. ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು, “ದಿ ಹವ್ಯಕ ಡೈಲೆಕ್ಟ್ ಆಫ್ ನಾರ್ತ್ ಕೆನರಾ” ಎಂಬ ತೂಕದ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ “ಮಯೂರವರ್ಮ ಕರೆತಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಇಲ್ಲಿಯೇ ನೆಲೆಸಿದ ಹಾಲಕ್ಕಿ ಗೌಡ ಜಾತಿಯ ಕನ್ನಡ ಮಾತನ್ನಾಡುವ ರೈತ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಪಡೆದವರು ಹವ್ಯಕರು” ಎಂದು ಹೈಬ್ರಿಡೈಸೇಶನ್ ಥಿಯರಿ ಬಿಚ್ಚಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ದೃಷ್ಟಿ ವಾರೆಯಾಗುವುದೆಲ್ಲಿಗೆಂದರೆ ಹವ್ಯಕರು ಅಹಿಚ್ಛತ್ರಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದವರು? ಹಾಗೂ ಹವ್ಯಕವ್ಯದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಜನಿವಾರದಷ್ಟೆ ಅಡಿಕೆ ಮರವೂ ಪೂಜ್ಯವಾಗಿರುವುದು ಯಾಕೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನಾಕುತೂಹಲಗಳಿವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನೇರವಾಗಿ ಈಡು ಹೊಡೆದಂತೆ ಕಾಣುವ ಮತ್ತೊಂದು ಗುರಿ ಅಸ್ಸಾಮ್ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿನ ಅಡಿಕೆ ಕೃಷಿಕರು.

ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ವಿಶುವಿನ ಮುನ್ನಾದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಆಕಡೆಗೆ ಸ್ವತಃ ಹೋಗಿ ಕಾಮರೂಪಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ (ಈಗಿನ ಗುವಾಹಟಿ) ನಮ್ಮ ದೊಡ್ಡಜ್ಜ ವಸಿಷ್ಠರ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಆ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ. ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರಾ ನದಿ ಸೀಳಿನ ನಡುವಣ ಕರ್ಗಲ್ಲು ಬಂಡೆಯ ಮಧ್ಯದ ಪುಟ್ಟಗವಿಯ ಮುಂದೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿ ಅಜ್ಜನಿಗೆ ಕೈಮುಗಿದಾಗ, “ಈಗಾದರೂ ಅಜ್ಜನ ಮನೆಗೆ ಬಪ್ಪಲೆ ಪರುಸೊತ್ತಾತಲೊ ಪುಳ್ಳಿಗೆ” ಅಂತ ಅಶರೀರವಾಣಿ ಕೇಳಿದಂತಾಗಿತ್ತು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಆರ್ಕಿಮಿಡಿಸ್ ನೀರ ಹಂಡೆಯೊಳಗೆ ಕುಳಿತು ನೀರು ಹೊರ ಚೆಲ್ಲಿದಾಗ “ಯುರೇಕಾ” ಎಂದಂತಹುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಮಾಜಿ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಅಡಿ ಜಾರಿದಾಗ ನನ್ನ ಬಾಯಿಂದ ‘ಅರೇಕಾ’ ಎಂಬ ಉದ್ಗಾರ ಬಂದಿತ್ತು.

“ಸರಸ್ವತೀ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ವರದೇ ಕಾಮರೂಪಿಣಿ” ಎಂದು ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪನೋ ಅಜ್ಜನೋ ಆಗಾಗ ಪಠಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಶ್ಲೋಕದ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ “ನಮ್ಮ ಮೂಲ ಕಾಮರೂಪಿ, ಅಂದರೆ ಅಸ್ಸಾಮ್” ಎಂದು ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವ ಬುದ್ಧಿ ನಮ್ಮದಲ್ಲ. ಅಡಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ

ಹವ್ಯಕರ ಮೂಲ ಅಸ್ಸಾಂ ಎಂಬ ವಾದವೂ ಹೊಸದೇನಲ್ಲ; ಅದೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. “ಅಡಿಕೆ ಮಂಡಿಗಳಲ್ಲಿ ‘ಅಸಾಮಿ’ ಎಂಬ ಪದ ಬಳಕೆ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಅದನ್ನೇ ಲೆಖ್ನು-ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿಡುವ ಕ್ರಮವಿತ್ತು. ಈಗಲೂ ಇದೆ. ಅಸ್ಸಾಂನಿಂದ ಬಂದವರಾದ್ದರಿಂದ ದೇಶವಾಚಕವಾಗಿ, ಅಸ್ಸಾಮಿ-ಅಸಾಮಿ ಎಂದಾಯಿತೆಂದು ಕೆಲವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. “ಅಡಿಕೆ ಮಂಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಾಮಿ ಎಂದು ಬರೆದಿಡಬಹುದು. ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಹವ್ಯಕರು ಅಸ್ಸಾಂನವರೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಹವ್ಯಕ ಇತಿಹಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ಕಲಸಿಯ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ತೀರ್ಪಿತ್ತಿದ್ದರಾದರೂ ಇನ್ನೊಂದು ವಾದ ಹೀಗಿದೆ.

ಓದಿ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾ ಪರಿಣತರಾದರೇ?

ಒಂದೂವರೆ ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಹವ್ಯಕರು ಅಹಿಚ್ಛತ್ರದಿಂದ ಬಂದವರೆಂದಿರಬಹುದಾದರೂ ಅವರು ಮೂಲತಃ ಭಾರತದ ದೇವಮೂಲೆಯಾದ ಈಶಾನ್ಯದ ಅಸ್ಸಾಂ ಪ್ರದೇಶದ ಗುಡ್ಡಗಾಡಿನ ಅಡಿಕೆ ಕೃಷಿಕ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಬಾರದೇಕೆ? ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವಾಸ ಮಾಡುವ ಹವ್ಯಕರು, ಸಂಘಜೀವಿಗಳೂ ಉತ್ತಮ ಕೃಷಿಕರೂ ಎಂದು ಹೆಸರಾದವರು. ಪೌರೋಹಿತ, ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ, ದೇವ ಪೂಜೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಅಡಿಕೆ ಪೂಜೆಯನ್ನೆಂದೂ ಮರೆಯದವರು. ದೈಹಿಕ ಕಟ್ಟು, ಮುಖಚರ್ಯೆ, ಕೃಷಿಕ್ರಮ, ಮನೆ ಪರಿಸರ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಸ್ಸಾಂನ ಅಡಿಕೆ ತೋಟದವರಿಗೂ ಹವ್ಯಕರಿಗೂ ಅನೇಕ ಸಾಮ್ಯಗಳಿವೆ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲೊಮ್ಮೆ ಅಸ್ಸಾಂನ ಅಡಿಕೆ ತೋಟದ ನಡುವೆ ತೆಗೆದ ಕೃಷಿಕ ಕುಟುಂಬದ ಚಿತ್ರವನ್ನು ತೋರಿಸಿದಾಗ ಒಬ್ಬ ಹವ್ಯಕ ಪ್ರೊಫೆಸರ್, ಒಬ್ಬ ಹವ್ಯಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಹಾಗೂ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಹವ್ಯಕ ಪತ್ರಕರ್ತರಿಂದ ಬಂದ ಉತ್ತರ ಒಂದೇ ಆಗಿತ್ತು “ಇದು ದ.ಕ. ಯಾ ಉ.ಕ.ದ ಅಡಕೆ ತೋಟ ಅಲ್ಲ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರಿನಿಂದ ಇಕ್ಕು. ನಿಂದೊಂಡಿಪ್ಪವರಲ್ಲಿ ಗೃಹಸ್ಥ ಹವ್ಯಕನೇ ಇರಬಹುದು. ಹೆಮ್ಮಕ್ಕೊ ಮಾಂತ್ರ ಬೇರೆ ಹೇಳಿ ಕಾಣು.”

ಹವ್ಯಕರ ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೆಗಿರುವ ಮಾನ ಆನೆಗೂ ಇಲ್ಲ. ಅಸ್ಸಾಮಿನಲ್ಲಿಯೂ ಅಷ್ಟೇ. ಹವ್ಯಕ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಅತಿಥಿಗಳು ಆಗಮಿಸಿದರೆ ‘ಕೈಕ್ಕಾಲಿಗೆ ನೀರು ಬೈಂದೋ, ಆಸರಿಂಗಿ ಬೇಕೋ’ ಕೇಳಿದ ಮೇಲೆ “ಅದಾ, ಹರಿವಾಣ ತಾ” ಎನ್ನುವುದು ಮೂರನೆಯ ಮುಖ್ಯ ಸ್ವಾಗತ ಲಕ್ಷಣ. ದಿಬ್ಬಣದೊಂದಿಗೆ ಬಂದ ಮದುವೆ ಗಂಡನ್ನು ಕೂಡಾ ಕೂಸಿನ ಅಪ್ಪ ಎದುಕೊಂಬುದು ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ ತಟ್ಟೆ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು. ಅಸ್ಸಾಮಿನ ಅಡಿಕೆ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಡಿಕೆ ಇಲ್ಲದೆ ಧರ್ಮ, ಕರ್ಮಗಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಗಾಂಬೂಶ್ ಅಥವಾ ಸಿಲ್ಕಾಶಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚಿದ ಮೇಲೆ ಅಡಿಕೆ ಹರಿವಾಣವಿಲ್ಲದೆ ಅವರು ಯಾವ ಅತಿಥಿಗಳನ್ನೂ ಸ್ವಾಗತಿಸಲಾರರು. ಹವ್ಯಕರ ವಿವಾಹ ಸಮಾರಂಭದ ಅಂಗವಾಗಿ, ಚತುರ್ಥಿಯಂದು ಮದುಮಗಳು ಮುಂಜಾನೆಯೇ ನೂತನ ಪತಿಯನ್ನೆಳೆದುಕೊಂಡು ಕೆರೆಗೋ, ಹೊಳೆಗೋಹೋಗಿ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಬಲೆಯನ್ನಾಗಿಸಿ ಮೀನು

ಹಿಡಿದ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮೊದಲಿತ್ತು. ಹುಡುಗನಿಗೆ ಮೀನು ಹಿಡಿಯಲು ಬರುತ್ತದೆಯೇ? ಇಲ್ಲವೇ? ಎಂಬ ಪರೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರ ಅಳವಡಿಕೆಯಾಗಿರಬಹುದಲ್ಲವೇ? ಇತರ ಯಾವುದೇ ವರ್ಗದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಾಗಲೀ, ಜಾತಿಗಳಲ್ಲಾಗಲೀ, ಹೆಚ್ಚೇಕೆ ಸ್ವತಃ ಮೀನುಗಾರ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಅಂತಹದೊಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯವಿರಲಿಲ್ಲವಂತೆ

ಅಸ್ಸಾಮಿನಲ್ಲಿ ದೇವಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ, ಮದುವೆ ಗೌಜಿಗೆ ಅಡಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ನೇಯ್ದ ರೇಶ್ಮೆ, ಆಗ ತಾನೇ ಹಿಡಿದ ತಾಜಾ ಮೀನು ಬೇಕು. ಕೈಮಗ್ಗದಲ್ಲಿ ರೇಶ್ಮೆ ನೇಯುವುದರಲ್ಲಿ ಹುಡುಗಿ ಜಾಣೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ವರ ಸಿಕ್ಕುವುದು ಸುಲಭ. ಹಾಗೆಯೇ ಹುಡುಗನಾಗಿ ಅಡಿಕೆ ತೋಟದ ದುಡಿಮೆಯೊಂದಿಗೆ ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ಹುಡುಗಿ ಎಂದರೆ ವಧುವೊಪ್ಪಿ ಬರಲು ಮೀನಾಮೇಷ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹವ್ಯಕರಿಗೂ ಅಸ್ಸಾಮಿಗಳಿಗೂ ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಕಂಡುಬರುವ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳಿವೆ. ಹವ್ಯಕರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಗಿನ ಸ್ವರ ಹೆಚ್ಚಿಬಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿದೆ. ಅಸ್ಸಾಮಿಗಳ ಮಾತಿನಲ್ಲಿಯೂ ಅನುನಾಸಿಕ ಉಚ್ಚಾರಣೆಗಳು ಅನೇಕವಿವೆ.

ಕೊಂಕಣ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಸ್ವಲ್ಪ ದುಡ್ಡಾದರೆ ಬಿಸಿನೆಸ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪಾಂಡ್ ಮಾಡೋಣ ಎನ್ನುವವರಾಗಿದ್ದರೆ, ಶಿವಳ್ಳಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಕೈಗೆ ಕಾಸು ಕೂಡಿದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಹೊಟೇಲ್ ತೆರೆಯುವ ಉಮೇದಿದ್ದವರು. ಆದರೆ ಹವ್ಯಕದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಸಂಪಾದನೆ ಜೋರಾದರೆ ಅವರ ಕುಲಕಸುಬೇ ಎನ್ನಲಾಗುವ ವೇದಪಾಠ ಶಾಲೆಯೋ, ದೇವಸ್ಥಾನವೋ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ 'ಮತ್ತೊಂದು ಆಸ್ತಿ, ತೋಟ ಮಾಡುವ' ಮಣ್ಣಿನ ಮಗನ ರಕ್ತದ ಗುಣ ಇತ್ತಲ್ಲವೇ? ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ವಿಜ್ಞಾನ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ, ಇಂದು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕುಲಕಸುಬುಗಳು ಕಲಸುಮೇಲೋಗರವಾಗಿದ್ದರೂ ಎರಡು-ಮೂರು ದಶಕದ ಹಿಂದಿನವರೆಗೂ ಈ ಮಾತು ಸತ್ಯ ಎಂಬುದು ಚರಿತ್ರೆ ಸಾಬೀತು ಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

"ಹತ್ತು - ಹನ್ನೊಂದು ದಿನ ತೋಟ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಪದು ಹೇಗೆ" ಹೇಳುವ ಆತಂಕವೇ ಅಲ್ಲೇ, "ಯೆಂಡ ಹೋಗ್ಲಿ, ಯೆಂಡ್ಲಿ ಹೋಗ್ಲಿ, ಕನ್ನಡ ಪದಗಳು ಮಾತ್ರ ಇರ್ಲಿ" ಎಂದು ಬುಂಡೇ ರತ್ನ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೇ ಹವ್ಯಕರಿಗೂ "ಮಂತ್ರ ಹೋಗ್ಲಿ, ಹೆಂಡತಿ ಹೋಗಲಿ, ಅಡಿಕೆ ತೋಟ ಮಾತ್ರ ಇರ್ಲಿ" ಎಂತಾಗುತ್ತಿದ್ದುದರ ಒಳಗುಟ್ಟೇನು? ಆದ್ದರಿಂದಲೇ "ಹವ್ಯಕರ ಮೂಲದ ಬಗ್ಗೆ ಈವರೆಗೆ ಆಗಿರುವ ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಅಂತಿಮವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸದೆ, ಹೊಸದಾಗಿ ಅಸ್ಸಾಮಿ ಅಡಿಕೆ ಮಂಡೆಗೂ ಹವ್ಯಕರ ಅಡಿಕೆ ಮಂಡಿಗೂ ಇರಬಹುದಾದ ನೇರ ಸಂಬಂಧದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾದ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಲು ಅವಕಾಶವಾಗಬೇಕು. ಅಸ್ಸಾಮಿನ ಗುಡ್ಡಗಾಡುಗಳ ಅಡಿಕೆ ಜನಾಂಗದಿಂದ ಇಳಿದವರು ಬಂಗಾಲದ ಭಟ್ಟಾ ಚಾರ್ಯರುಗಳ ಸಂಪರ್ಕವಾಗಿ "ಮೊದಲು ಮಾನವನಾಗು, ಓದಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗು" ಎಂಬ ವಚನದಂತೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಘನಸ್ಥಿಕೆ,

ಗೌರವಕ್ಕಾಗಿ ಮೇಲೇರಿದವರೇ ಎಂಬ ಅಂಶದ ತೀರ್ಮಾನವೂ ಇದರಲ್ಲಿದೆ.

ಬಾಕ್ಸ್ ಐಟಂ - ಒಂದು ಕುಶಾಲು:

ಇದೊಂದು ಸಂಗತಿ ಮಾತ್ರ ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷದ ಎನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನೊಳಾದಿಕ್ಕೆ ಇದ್ದು, ಹೇಳ್ವದೋ ಬೇಡದೋ ಹೇಳಿ ಯೋಚನೆಲಿತ್ತಿದ್ದೆ. ಅಖೇರಿಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಭಾಷಣ ಬೇಡ, ಹೀಂಗೇ ಬರದು ಬಿಕ್ಕರೆ ಸಾಕೂ ಹೇಳಿ ನಿಶ್ಚಿಸಿದೆ.

ವಿಚಾರ ಇಷ್ಟೇ. ಹವ್ಯಕ ಭಾಷೆಗೆ ಮೂಲ ಚೀನಾ ದೇಶದ ಹಕ ಭಾಷೆಯೇ ಹೇಳುವ ಸಂದೇಹ ಸಣ್ಣಕ್ಕೆ ಬಿಡುವಷ್ಟು ಸರಳ ಅಲ್ಲ, ಅಂಬಗ ಆನು ಮಲೇಶ್ಯಾಲಿಪ್ಪಗ ಎನಗೆ ಗರ್ಲ್ ಫ್ರೆಂಡ್ ಆಗಿ ಒಂದು ಚೀನೀ ಕೂಸಿತ್ತಿದ್ದು; ಚಿಂಕಿಮಿಂಕಿ ಹೇಳಿ. ಬ್ರಾಹ್ಮರ ಲಕ್ಷಣ ಎಲ್ಲ ಇದ್ದರೂ ಎಂಥಾ ಜಾತಿ ಹೇಳಿ ಹೇಳ್ತಿದೆಯೆಂದ್ಲಿಲ್ಲವು. ಒಂದು ದಿನ ಹೋತ್ತೋಪಗ ಆದೆ, ಅದುದೆ ಮಲಾಕಾ ಬೀಚಿಲ್ಲಿ ಕೂದೊಂಡು ಪಟ್ಟಾಂಗ ಹೊಡಕ್ಕೊಂಡಿತ್ತಿದ್ದೊ. ಸೂರ್ಯ ಕಂತಿಯಪ್ಪಗ "ಓ ಇರ್ಲು ಆಗಿಯೊಂಡು ಬಂತು" ಹೇಳಿ ಎನ್ನ ಬಾಯಿಲಿ ಬಂದ್ಲೋತು. "ವಾಟ್ ಡಿಡ್ ಯೂ ಸೇ" ಚಿಂಕಿಮಿಂಕಿ ಪಟಕ್ಕನೆ ಕೇಳಿತ್ತು.

"ನಥಿಂಗ್ ಐ ಜಸ್ಟ್ ಸೆಡ್ ಇಟ್ಸ್ ಗೆಟ್ಟಿಂಗ್ ಡಾರ್ಕ್".

"ನೋ, ಯು ಸೆಡ್ ಇರ್ಲು, ವಾಟ್ ಡ್ಯಾಟ್"

"ಡ್ಯಾಟ್ ನೈಟ್"

"ಓ ಸೇ ದಿ ಸೇಮ್ ವರ್ಡ್ ಇರ್ಲ್ ಫಾರ್ ನೈಟ್"

ಇಬ್ಬಿಂಗೂ ಆಶ್ಚರ್ಯ! "ಟೆಲ್ ಮಿ ಹೌ ಡು ಯೂ ಗ್ರೀಟ್ ಇನ್ ಯುವರ್ ಲ್ಯಾಂಗ್ವೇಜ್" ಹೇಳಿ ಆ ಒಪ್ಪಕ್ಕೆ ಕೇಳಿತ್ತು.

"ನೀ ಹೇಗೆ ಇದೆ" ಹೇಳಿ ಬಿಡಿಸಿ ಹೇಳಿದೆ.

"ನೀ ಹೇಗೆ ಇದೆ!ವೀ ಸೇ "ನೀ ಹೌಮಾ. ಆಲ್‌ಮೋಸ್ಟ್ ದಿ ಸೇಮ್" ಅದಕ್ಕೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಆಗಿ ಎನ್ನ ಕೈ ಹಿಡಿದತ್ತು.

ಆನು "ಎನ್ನ ಭಾಷೆ ಹವ್ಯಕ" ಹೇಳುವಾಗ ಅದು "ಎನ್ನ ಭಾಷೆ ಹಕ" ಹೇಳಿತ್ತು.

ಚೀನೀಯರಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾಂಡರಿನ್, ಕ್ಯಾಂಟೋನೀಸ್ ಹೇಳಿ ಎರಡು ಭಾಷೆ ಇಷ್ಟು ಎನಗೆ ಗೊಂತಿತ್ತು. ಹಕ ಹೇಳಿ ಬೇರೆ ಭಾಷೆ ಇದ್ದೂ ಹೇಳಿಯಪ್ಪಗ ಎಂತ ಹೇಳ್ವದು ಹೇಳಿ ಗೊಂತಾತಿಲ್ಲೆ.

ಹಕ ಹೊಸತ್ತಲ್ಲ; ಭಾರೀ ಹಳೆ ಭಾಷೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಲಿಪಿ ಇಲ್ಲೆ. ಇತರ ಚೀನೀ ಭಾಷೆ ಲಿಪಿಯೇ ಬಳಕೆ. 'ಹಕ ಭಾಷೆ ಮಾತಾಡುವ ಚೈನೀಸಿಂಗ್ ರಜಾ ನಾಚಿಕೆ, ಸಂಕೋಚ. ಬೇರೆವಿದ್ದರೆ ಸ್ವಂತ ಭಾಷೆ ಮಾತಾಡವು. ಮೆಲ್ಲಗೆ ಅವು ಅವೇ ಇಪ್ಪಗ ಮಾತಾಡ್ತೊಂಡಿದ್ದರೂ ಹೆರಾಣವು ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಮ್ಯಾಂಡರಿನ್, ಕ್ಯಾಂಟೋನೀಸ್ ಭಾಷೆಗೆ ಪಗರುತ್ತವು.

ರಜಾ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ, ಹವ್ಯಕ ಭಾಷೆಯವರದ್ದೇ ಸ್ವಭಾವ ಅಲ್ಲೋ? ನಿಂಗಳೇ ಹೇಳಿ! ಈ ಗಾಣ ಹವ್ಯಕರು ಮನೆಭಾಷೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಮಾತಾಡುತ್ತವು, ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತವು. ೨-೩ ದಶಕದ ಹಿಂದೆ “ಶಾಲೆಲಿ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಮಾತಾಡ್ಲಾಗ, ಹೆರಾಣವಿಪ್ಪಲ್ಲಿ ಹವ್ಯಕ ಭಾಷೆ ಮಾತಾಡಿರೆ ಮರ್ಯಾದೆಗೆ ಕಮ್ಮಿ” ಹೇಳುವ ಕೀಳೋ-ಮೇಲೋ ಅರಿಮೆ ಹವ್ಯಕರಲ್ಲಿಯೂ ಇತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲೋ.

ಎನಗೊಂದಿದ್ದು ಈಗ ಕೆಲವು ಜನ ಹೇಳುಗುದೆ, “ಇವಂಗೆ ಆ ಕೂಸಿನ ಮೋಕೆಲಿ ಹಕಕ್ಕೂ ಹವ್ಯಕಕ್ಕೂ ಪೊದು ಬೆಳೆಸಿದ್ದು ಹೇಳಿ”. ಹೇಳುವವು ಹೇಳಲಿ. ಎನ್ನ ಆಸೆ ಇಷ್ಟೇ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಆರಾರು ನಮ್ಮ ಮಾಣ್ಯಂಗಳೋ, ಕೂಸುಗಳೋ ಪಿಎಚ್‌ಡಿ ಮಾಡಿರೆ ಹವ್ಯಕರಿಂಗೆ ಕೂಸು-ಮಾಣಿ ಪೊದು ಹುಡುಕಲೆ ಸುಲಭ ಅಕ್ಕು ಹೇಳಿ. ನಮ್ಮೂರಿಲ್ಲಿ ಈಗ ಒಪ್ಪಕ್ಕಂಗೋ ಜವ್ವನಿಗರಿಂಗೆ ಚೆಪ್ಪಿಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತವಿಲ್ಲೇ, ಎಲ್ಲೋರು ಅಮೇರಿಕಕ್ಕೆ ಹೋಯೆಕ್ಕು ಹೇಳುತ್ತವಲ್ಲೋ!!!

“ತುಳುನಾಡು ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಹೊತ್ತು ಹವ್ಯಕರು ಗೋದಾವರೀ ತೀರದವರು, ಗೋರಾಷ್ಟ್ರದವರು, ಮಯೂರವರ್ಮ ಹೋದದ್ದು ಕಾಂಚಿಗೆ, ಹವ್ಯಕರ ಲಕ್ಷಣ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಆಚಾರ, ವಿಚಾರ ದೇಶದ ಇನ್ನಾವುದೋ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೋಲಿಕೆಯಿರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಅಲ್ಲಿನವರಿರಬಹುದೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ” ಎಂಬ ಅವಲೋಕನ ಇದೆ, ನಿಜ. ಆದರೆ, ಮೂಲ ಹುಡುಕುವಾಗ ಇಂತಹ ವಿಚಾರಗಳೇ ಮುಖ್ಯ ಆಧಾರಗಳು. ಬನವಾಸಿ ಶಾಸನಗಳು ಕದಂಬರ ರಾಜ ಅಹಿಚ್ಚತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದ ಬಗ್ಗೆ ದಾಖಲೆಗಳಾಗಿವೆ. ಹಲವು ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿದನ್ನು ಶ್ರುತಪಡಿಸಿವೆ. “ಗೋದವರ್ಯಾ, ದಕ್ಷಿಣಾಕೂಲೇ” ಶ್ಲೋಕದಂತೆಯೇ “ಗಂಗಾಯಮುನೋರ್ಮಧ್ಯೇ” ಈಗಾಗಲೇ ಪಠಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಯಾವುದೇ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾಗಲೀ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಮೂಲ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಚಲನಶೀಲ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹಾಗಾಗಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಶತಮಾನಗಳ ಹಿಂದೆ ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದ ಜರ್ಮನ್ ಮಿಷನರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ, ತುಳು ಭಾಷೆಗಳು, ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕಲಿತರು. ಅವರಿಗೆ ತುಳು, ಕನ್ನಡ ಬರುತ್ತದೆ, ಜರ್ಮನರಿಗಾಗಲೂ ಈ ಭಾಷೆಗಳು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಷನರಿಗಳಾರೂ ಜರ್ಮನಿಯಿಂದ ಬಂದವರಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಯಾವ ಸೀಮೆಯ ವಾದವಾದೀತು? ಉ. ಕ. ಸಿದ್ದಿ ಜನಾಂಗದ ಮುಖ, ದೇಹಲಕ್ಷಣ ಗಮನಿಸಿದರೆ ಅವರ ಮೂಲ ಆಫ್ರಿಕಾವೇ ಇರಬೇಕೆನ್ನಬಹುದಲ್ಲದೆ, ಅವರು ಆಕಾಶದಿಂದ ಉದುರಿದವರು ಎನ್ನ ಹೊರಟರೆ ಏನರ್ಥವಾದೀತು? ಇತ್ತೀಚೆಗಂತೂ, ಸಿದ್ದಿ ಜನಾಂಗದವರು ನಮಗೂ

ಅಮೇರಿಕಾದ ಓಬಾವು ಅವರದೇ ಮೂಲ ಎಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿಯೇ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ- ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲೂ ಅದು ಪ್ರಸಾರವಾಗಿದೆ.

ಅಹಿಚ್ಚತ್ರವೆಂಬುದು ಒಂದು ಊರಿನ ಹೆಸರೇ ಅಥವಾ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದಿರಬಹುದೇ? (ಕ್ಯಾಂಪಸ್ ಎಂಬ ಅರ್ಥ ಇದ್ದಿದ್ದಾರೆ!) ಇತರನೇಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು- ಕೋಟ, ಶಿವಳ್ಳಿಯವರು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಬೆಂಗಳೂರು ಮೈಸೂರು ಕಡೆಯ ಬೊಬ್ಬರುಕಮ್ಮ, ಹೊಯ್ಸಳ ಕರ್ನಾಟಕಿಗಳೂ ನಾವುಗಳು ಅಹಿಚ್ಚತ್ರದಿಂದಲೇ ಬಂದವರೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹವ್ಯಕವ್ಯ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಜನ ಬೇಕಾದವರು ಅಹಿಚ್ಚತ್ರಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ ಯಜ್ಞಯಾಗಾದಿಗಳನ್ನು ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಿರಬಹುದಲ್ಲವೇ? ಪೌರೋಹಿತೃ, ಪೂಜೆ, ಶಾಸ್ತ್ರ ಕಲಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಂತಹ ಹಲವಾರು ಅಹಿಚ್ಚತ್ರಗಳೂ ಇದ್ದಿರ ಬಹುದಲ್ಲವೇ?

ಇನ್ನಾವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೂ ಇಲ್ಲದ ನೆಲದ ಪ್ರೇಮ ಹವ್ಯಕರಿಗಿದೆ. ನೊಗಹೂಡುವ, ಗೊಬ್ಬರ ಹೊರುವ, ಅಡಿಕೆ ಮರವೇರುವ ಹವ್ಯಕರೇ ನೈಜ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಮಾಜಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ದೊಡ್ಡನೆ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರು ಆಗಾಗ ಸಮಯ, ಸಂದರ್ಭ ನೋಡಿ ಪುನರುಚ್ಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಖಿಲ ಹವ್ಯಕ ಮಹಾಸಭಾದ ಮುಖವಾಣಿ ಹವ್ಯಕದಲ್ಲಿ (ಡಿಸೆಂಬರ್ ೯೬) “ಹವ್ಯಕರ ಕೆಲವು ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಮಾರಂಭಗಳು” ಎಂಬ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಉಳಿದೆಲ್ಲಾ ಹಬ್ಬಕ್ಕಿಂತಲೂ ಭೂಮಿ ಪೂಜೆಗೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವಿರುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬಹುದು.

“ಭೂಮಿಪೂಜೆ ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಬೇಗನೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ, ಮನೆಯವರೆಲ್ಲರೂ ಅಡಿಕೆ ತೋಟಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಗದ್ದೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅದ್ದೂರಿಯಾಗಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ತೋಟ ಅಥವಾ ಗದ್ದೆಯ ಮೂಲೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗುಂಡಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಭಕ್ತ್ಯಾನ್ವಿತವನ್ನು ಹೂಳುತ್ತಾರೆ. ಅಂದು ಮಾತ್ರ ಭೂ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದಾಗಲೀ ಮಾಡಿಸುವುದಾಗಲೀ ಇಲ್ಲ.” ಕೇವಲ ಕಾಲದ ಆವಶ್ಯಕತೆಯಿಂದ ಜನಿವಾರವನ್ನು ಅಡಿಕೆ ಮರಕ್ಕೂ ಗಂಟು ಹಾಕಿದವರು ಹವ್ಯಕರಾದರೆ ಯಾ ಇತರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಂತೆಯೇ ಕೃಷಿಕರಾಗಿದ್ದರೆ- ಇನ್ನಾವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೂ ಸಂಪ್ರದಾಯವಲ್ಲದ ಭೂಮಿಪೂಜೆ ಹವ್ಯಕರಿಗೆ ಅಭ್ಯಾಸವಾದುದು ಹೇಗೆ? ಅಸ್ಸಾಮಿ ಅಡಿಕೆ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೂ ಅಡಿಕೆ ಹವ್ಯಕ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೂ ಸಾಮ್ಯವಿರುವ ಅಡಿಕೆ-ಆಚಾರದ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳಿವೆ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬರೆಯಲು ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಜಾಗ ಇಲ್ಲ. ಓದಲು ನಿಮಗೂ ಪುರುಸೊತ್ತಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ!!!!

ನಿನ್ನೆ ಇವತ್ತು ನಾಳೆ, Yesterday, Today, Tomorrow: Havik Family Values

Helen E. Ullrich, MD, PhD

I am deeply honored by your invitation to talk to you today. I thank Shivu Bhat and the Havyaka Association of Americas for inviting me. It is a great pleasure to be here. The high regard in which the Havik community holds the Havyaka Association of America is obvious by the number of attendees. More than two months ahead of this HAA (Havyaka Association of Americas) conference, the Hampton Inn was fully booked. I like to think the choice of the HAA acronym reflects Havik laughter at the joy of gathering together. The fact that you are all related either as classificatory blood relatives (*da:ya:di*, ದಾಯಾದಿ) or by marriage (*neNTaru*, ನೆಂಟರು) provides everybody with a place in the Havik community.

When I arrived in Totagadde in 1964, residents marveled at those who made the trip to Bangalore 200 miles away. They had traveled so far. Although all knew that I was from the United States, one kind person informed me that the Labour party had won an election in my country. I was unable to convince him that there was no Labour Party in the United States. Totagadde is no longer an isolated Karnataka village. In this ten-minute talk I propose to discuss the transition from the past culture of ritual necessitating isolation, *ninne*, to the global culture, *iwattu*, in which you all participate, and leave you with your speculations about the future, *na:Le* (ನಾಳೆ).

Ninne (ನಿನ್ನೆ), Yesterday

Fifty-one years ago, in 1964, I arrived in Totagadde as a 'girl student.' The anthropologist, Edward B. Harper,

had already won Totagadde hearts. Consequently, I had a warm reception with assurances of their hospitality. Their eagerness to teach me their dialect of Kannada, *haLe KannaDa* (ಹಳೆಗನ್ನಡ), old Kannada, and to invite me into their homes provided a rare opportunity to learn about a caste that prohibited non-Brahmins from entering their homes. Accordingly I became an 'American Brahmin.'

Ritual dictated limited interaction with non-Haviks. As a caste involved in farming and areca nut cultivation, the Haviks worked in the morning, bathed before worship to gain ritual purity, and relaxed in the afternoon and evening. What were the benefits of such a life? I hypothesize that the Havik ritual provided emotional security with knowledge of appropriate behavior for all. Young children were the ones exempt from the ritual rules.

I chose Havyaka Kannada because it has retained linguistic features from the proto-Dravidian period before Kannada split from the other Dravidian languages, hence the term *haLe KannaDa* (ಹಳೆಗನ್ನಡ) Old Kannada. Moreover, only Haviks speak this dialect of Kannada. As the prestigious caste politically, economically, and ritually, the Haviks are a dominant caste. Why did other castes fail to learn Havyaka Kannada? The answer is simple. They lacked access to the language. Although Haviks were traditionally the most prominent caste, they only spoke Havyaka Kannada with other Haviks. Only Haviks had access to learn their dialect. Thus its prestige as a social dialect further added to the caste status.

You might ask, ‘Why would anybody speak Havyaka Kannada with me?’ In 1964, the residents of Totagadde welcomed me, a ‘girl student’ who came to analyze the Northern Havyaka Dialect of Kannada. A courageous Havik Brahmin agreed to be my host on the basis of his friendship with my professor, Edward B. Harper. Why do I say courageous? At that time to maintain ritual purity, *maDi*, only Brahmins entered Havik houses. I had my own room technically both outside of the house and inside the house. Like Narsimha, I am neither Brahmin nor non-Brahmin, although my host told me to tell anyone who asked my caste that I was an American Brahmin. A ladder from the porch led to my room; stairs from the inside of the house also provided entry into my room. I could bolt the door to the inside, but not the ladder from the outside. Occasionally I’d see a head appear up the ladder. Women after menarche are in a state of ritual pollution, *muTTuciTTu*, for four days and three nights. Her very glance changed the status of a person in ritual purity to one of ordinary purity, *mailige*. The women of the household stayed in ‘my room’ during their monthly vacation, *raja*.

What a marvelous opportunity for me to learn your language, to observe your culture, to enjoy your hospitality, *upca:ra*, and to develop friendships, which continue to this day! One day when I arrived on the porch from visiting others, I heard my host say, ‘She speaks our language, *yem ba:she ma:t a:Dta*.’ Indeed, I am more fluent in Havyaka Kannada than in standard Kannada, *pya:Te KannaDa*.

For this talk I have chosen linguistic features in Havyaka Kannada, which reflect social change. First I start with grammatical categories illustrating the status of women, discuss the single of intimacy versus the plural of respect and the way in which this shows a change in family relationships. The changes occurred often when the young men challenged elderly authority. However, wise elders realizing the traditional authoritative relationship would and did alienate their children, chose their children over ritual. You, as their children, wanted

an education, marital choice, travel, and professions. In spite of parents wishing to keep you close to Totagadde, they respected your desire for education, travel to other lands, marital choice, and professional options. Their reward has been the maintenance of a cordial relationship with you, the most important aspect of their lives. Such a dramatic change in a life dominated by religious ritual!

Iwattu, Today

In 2011, Haviks are no longer isolated. Your family values, to a large extent, account for your accommodating to a global world while retaining your language. There has been some adaptation in the language relating to grammatical classes, terms for respect, and semantics. For example, in *haLe KannaDa*, Old Kannada, there are two grammatical categories. Women, goddesses, animals, and things fall into one class. Men and gods fall into another class. *Lakshmi battu* ‘Lakshmi comes’ could refer to a woman named Lakshmi or the goddess Lakshmi. In contrast, *Venkatramana batta* ‘Venkat ramana comes’ could refer to a man named Venkatramana or to the god Venkatramana. These categories have remained. Moreover, a quotative grammatical form in which an individual differentiates from direct knowledge versus information from others is still part of your language. You might say the following:

adu battaDa ‘I have heard that she is coming,’ in reference to discussing my attending this conference in contrast to Shiva Bhat’s statement, *Helen battu* ‘Helen is coming.’ I have had direct correspondence with Shiva Bhat who invited me but not with others.

Respect may be marked for special individuals such as one’s in-laws and one’s husband. The single *ni:*, you, is used for everyone else. In the 1960s a Havik graduate student in the U.S. apologized for using *ni:* when talking with me by explaining that I wanted him to speak in Havyaka Kannada. The singular, *ekocana*, is part of the Havik dialect. In the 1990s a professor in the medical school at Davengere commented to me that it hurt his ears to hear a young Havik using the singular to me. The

professor noted that the young man treated me with respect, but emotionally the use of the singular, *ni:*, rather than the plural of respect, *ni:vu*, in addressing me bothered him. The distinction is between respect and intimacy. In this case intimacy took priority over the distance of respect. The Havik use of *ni:* reflects the close relationship among Haviks. I observed *ni:wu* ‘you plural or respectful’ used to priests in priestly functions even by elderly orthoprax Havik men, but not when they met in the areca *to:Ta*. This respect for priests in their priestly function remains in specific contexts.

The terms for in-laws have changed to reflect the change in authority pattern. In 1964 elders had power. The eldest man in a household controlled the finances and made the decisions for the family. Husbands had dominion over their wives. Husbands consulted their father-in-law with regard to matters regarding their wives. If the father-in-law disagreed with his daughter, the husband would follow his father-in-law’s advice to his wife’s displeasure. Now husbands and wives make their own decisions and may respect their parents and in-laws out of affection but not from obligation. No longer are the in-laws referred to with the plural form, *attega:Lu* and *ma:wagaLu* but *atte* and *ma:wa*.

The proverb, *atte vand ka:la sose vand ka:la* ‘There is a time to be a mother-in-law and a time to be a daughter-in-law,’ further illustrates the change, indeed it now reflects a reversal for mothers-and daughters-in-law. In the 1960’s Havik women described the mother-in-law as demanding and in control of their sons. The mother-in-law expected her daughter-in-law to anticipate her needs. Some even induced sons to beat their daughters-in-law. One elderly woman who married when she was eight years old had the following comments about her marriage: ‘My husband’s criticism would have been justified if he had taught me what he wanted. However, he would say, ‘You didn’t learn anything in your parents’ household. Didn’t your parents teach you anything?’ When I was married, I was afraid to talk to my husband. I was shy. I did not know how to talk to with a man and

I did not know how to talk and act with a husband. Now girls are more secure. They are not frightened of marriage. This is a happy period. Women used to have to work all the time. There is now less work. Before if the silver and brass were not polished to their satisfaction when the men came to do *sandyawadane*, meditation, they used to throw the vessels yelling at the women. They would get angry when the work was not done to their satisfaction. Women were not worth much then. This has changed. I was illiterate when I married and learned to read when my children were in school. Now that women attend college they no longer fear their mothers-in-law. Daughters-in-law have a good relationship with their husbands and no longer listen to their mothers-in-law.

The situation is now reversed. Daughters-in-law decide when and how to do a job. They may decide to visit their parents or friends whenever they wish. Some respect and listen to their mothers-in-law; others neglect them. Accompanying this change has been a change in terms of reference. The plural of respect –*gaLu* in *attegaLu*, mother-in-law, and *ma:wagaLu*, father-in-law, is no longer used. *Atte* and *ma:wa* are now the terms for mother-in-law and father-in-law. This suggests a decrease in the authority of the parents-in-law and an increase in intimacy. Many, but not all of the younger generation, deeply respect, love, and listen to their in-laws. Wise in-laws are aware of the necessity to earn their children’s respect and take care to consider their children’s opinions and respect their independence. As times have changed, the power between the generations has shifted. Totagadde women of all ages regard this as a positive change. They attribute this to increased age at marriage and education. Mature women are more likely to be self-confident and less likely to be intimidated.

By 2014, the Totagadde Havik population was less than in the 1960’s. However, there were more households with nuclear families and fewer joint families. This reflects the increased autonomy of the younger generations. They may frequently visit their in-laws and parents. Perhaps

the increased autonomy has allowed a more congenial relationship. At times distance improves relationships as living in different households may increase tolerance for other approaches to household tasks. Highly educated daughters and daughters-in-law are also more likely to have a job and a profession. Even in a joint family this gives both mother-in-law and daughter-in-law their own spheres of autonomy.

Na:Le, Tomorrow

Five Decades of Expanding Opportunities.

Over the fifty years that I have been associated with Haviks, I have observed that educational and professional opportunities have increased for the residents of Totagadde. The changes since 1964 for both women and men are astounding. While retaining your language,

religious, and ritual focus, you have adapted to include others as classmates, marriage partners, colleagues, and entertained them in your homes. Your adaptations have allowed you to accommodate to the needs of both elders and youth. While I believe education is the key, the community support and family values have led many to decide that the acceptance of change is essential to retaining the strong Havik family values. Havik family values initially were patriarchal and authoritarian. Yet throughout all periods of time, you have maintained a truly child-centric culture. That basic value of mutual respect is a major factor in your continuation to appreciate the company of your relatives, which encompass the entire Havik community and your ability to welcome outsiders such as me.

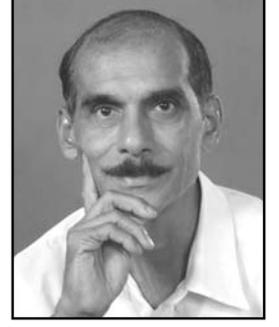
Best Wishes to the HAA Convention

Chaya, Krishna, Rohit and Rachita Upadhyayas

ವರ್ಣಾಂತರ

ದ್ವಿತೀಯ ಸ್ಥಾನ - ಹವ್ಯಾಸಿರಿ ೨೦೧೫ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆ ಕಥಾ ಸ್ಪರ್ಧೆ

* ಸುಬ್ರಾಯ ಹೆಗಡೆ, ಮತ್ತೀಹಳ್ಳಿ

ಮುಂಜಾನೆ ಎದ್ದಕೂಡಲೇ ಪಕ್ಕದ ಮನೆ ರಾಮಮಾಣಿ ಏಕಾಏಕಿ ಎದುರು ಬಂದು “ಗಣೂ ಭಟ್ಟೇ, ಗಣೂ ಭಟ್ಟೇ, ನಿಮ್ಮನೆ ಪ್ರಭಾಕರ ನಿನ್ನೆ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಮದುವೆ ಆದ್ದು ಗೊತ್ತಿದ್ದನಾ?” ಎಂದು ಸುದ್ದಿಕೊಟ್ಟಾಗ, ಗಣೂ ಭಟ್ಟರು ಮನೆಯ ಹಿಂದಿನ ಹಿತ್ತಿಲಲ್ಲಿ ಕಸಿ ಗಿಡದಲ್ಲಿ ಒತ್ತೊತ್ತಾಗಿ ಬಿಟ್ಟ ಮಾವು, ಹಲಸು, ಚಿಕ್ಕೂ, ಪೇರಲೇ ಗಿಡಗಳಡಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಹೆಕ್ಕುತ್ತ ಉಟ್ಟ ಪಂಚಿಯ ನಿರಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಟು ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದರು. ರಾಮಮಾಣಿ ಇಂಥ ಹೈರಾಣು ಗೊಳಿಸುವ ಸುದ್ದಿಹೇಳದೇ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಅವನಿಗೆ ಒಂದಿಷ್ಟು ಅಪರೂಪದ ಊರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲದ ಸುಪುಷ್ಪ ಕಸಿ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದವೇನೋ. ಸುದ್ದಿಕೇಳಿದ್ದೇ ಗಣೂ ಭಟ್ಟರು, ಆಯ್ದ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲೇ ಇರುವ ಗೊಬ್ಬರಗುಂಡಿಗೆ ಏಕಾಏಕಿ ಎಸೆದು, ರಾಮಮಾಣಿಯ ಕಡೆ ತಿರುಗಿ “ಏ ಕಳ ಮಾಣಿ ಎಂಥಾ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳ್ತೋ, ಎನ್ನತ್ತೆ ಹುಡುಗಾಟಕೆನೆಡಿಯಾ ತಿಳ್ತ...” ಎಂದು ರುದ್ರ ಕೋಪದಲ್ಲಿ ಸ್ಫೋಟಿಸಿದರು. “ಈ ಸುದ್ದಿ ಯಾರು, ಎಲ್ಲಿ, ಯಾಕಾಗಿ ಹೇಳ್ತೆ? ನಿನಗೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾತು?” ಎಂದು ಒಂದೇ ಉಸಿರಿನಲ್ಲಿ ಬಡಬಡಿಸಿದರು. ರಾಮಮಾಣಿ ಒಮ್ಮೆ ದಂಗಾದ. ಗಣೂ ಭಟ್ಟರ ಉರಿಯುವ ಕಣ್ಣು, ನಡುಗುವ ಶರೀರ ಕಂಡು ಹೇಳಲೋ ಬಿಡಲೋ ಎಂಬ ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿ “ಇವತ್ತಿನ ಪೇಪರಲ್ಲಿ ಫೋಟೋ ಬಂಜು ಭಟ್ಟೇ” ಎನ್ನುತ್ತಿರುಗಿ ದೌಡಾಯಿಸಿ ಬಿಟ್ಟ.

ಗಣೂ ಭಟ್ಟರು ಭಾರವಾದ ಹೆಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಮನೆಯೆಡೆಗೆ ತೆರಳ ತೊಡಗಿದರು. ಎದುರಿನ ಗುಡ್ಡದಾಚೆಯಿಂದ ಸೂರ್ಯ ಒಂದು ಮಾರು ಮೇಲೆ ಬಂದಿದ್ದ. ಸುತ್ತಲೂ ಹಸಿರು ಪರ್ವತಗಳು, ನಡುವಣ ವಿಸ್ತಾರ ಸಮತಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೆ, ಮೆಣಸು, ಬಾಳೆ, ಯಾಲಕ್ಕಿ ಬೆಳೆಗಳ ಹಚ್ಚಹಸಿರು ಚಿತ್ತ ಚಿತ್ತಾರ. ಮನೆಯೆದುರು ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಿಟ್ಟ ತೆಂಗು, ಒಂದೆಕರೆ ವಿಸ್ತಾರದಲ್ಲಿ ಭವ್ಯ ಹಂಚಿನ ಮನೆ, ಕಂಚಿನಕದ, ಚುಟ್ಟಿ ಅಂಗಳ ವಿಶಾಲ ಹಜಾರ. ಅದೇಕೋ ಕೆಂಪು ಸೂರ್ಯ ಇಂದು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಇಟ್ಟಂತೆ ಬೆಳಕು ಬೀರಿದ್ದ. ಹತ್ತಾರು ಗ್ರಾಮಗಳ ಪುರೋಹಿತ ಸ್ಥಾನ, ಶ್ರೀಮಂತ ಮನೆತನ, ವೇದವಿದ್ಯೆ.

ಶ್ರೀಮತದ ಆಸ್ಥಾನವಿದ್ವಾಂಸಗೌರವ, ಎಲ್ಲವೂ ಗಣೂ ಭಟ್ಟರಿಗೆ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಸಾಲು ಹಚ್ಚಿದವು.

ಸೀದಾ ಮನೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಚುಟ್ಟಿ ಅಂಗಳದ ಅಂಚಿನ ಬೃಹತ್ತಾದ ಮುಂಡಿಗೆ ಕಂಬಕ್ಕೆ ಒರಗಿ, ‘ಉಶ್’ ಎಂದು ಕುಳಿತು ಮೇಲೆ ನೋಡ ತೊಡಗಿದರು. ಶ್ರೀಮತ ರೇಶಿಮೆ ಶಾಲು ಹೊದಿಸಿ ಸಮ್ಮಾನಿಸಿದ ಫೋಟೋ, ಸಮುದಾಯದವರು ಘನ ವಿದ್ವಾಂಸ ಪದವಿ ನೀಡಿ ಸತ್ಕರಿಸಿದ ಚಿತ್ರ, ಏಕೋ ಇಂದು ಋಶಿಕೋಡಲೇ ಇಲ್ಲ. ಮೊದಲ ಮಗ ವೆಂಕಟಮಣ ಭಯಂಕರ ಬುದ್ಧಿವಂತ. ಕಲಿತೂ ಕಲಿತೂ ಕಡಲು ನೆಗೆದ. ಅಮೇರಿಕಾದ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಲೀನವಾದ. ಮಗ ಊರಿಗೇ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ವಿಮಾನು ಏರಿ ವಿದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದವ. ಎಲ್ಲರೂ ಭಟ್ಟರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುವವರೇ. ಭಟ್ಟರು ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಬೀಗಿದ್ದರು. ಒಂದೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯದೇ ಹುಡುಗಿಯೊಂದಿಗೆ ಮದುವೆಯಾದ ಸುದ್ದಿ ಬಂದಾಗ ಮಾತ್ರ ದುರ್ವಾಸರಾಗಿ ನನಗೂ ಅವನಿಗೂ ಸಂಬಂಧವೇ ಇಲ್ಲ, ಅವನ ಮುಖ ನೋಡಲೂ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅರಚಾಡಿದ್ದರು. ಇಷ್ಟತ್ತು ವರ್ಷ ಕಳೆದು ಹೋಗಿದೆ. ಇವರು ಕರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಆತ ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಮಗಳೂ ಬುದ್ಧಿವಂತೆ. ಉನ್ನತ ವ್ಯಾಸಂಗ, ಉನ್ನತ ಹುದ್ದೆ ಎನ್ನುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ವಿಜಾತಿಯವನೊಂದಿಗೆ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಅವಳಿಗೂ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಶಿಕ್ಷೆ. ಈಗೀಗ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡಲು ಭಟ್ಟರ ಹೆಂಡತಿ ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತಾಳೆಂಬ ಸುದ್ದಿ ಊರಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹಬ್ಬಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಎರಡನೆಯ ಮಗ ಪ್ರಭಾಕರನ ತಲೆಗೆ ವೇದವಿದ್ಯೆ ತಗುಲದಿದ್ದರೇನಾಯಿತು? ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣತ. ಕಸಿ ಕಟ್ಟುವುದರಲ್ಲಿ, ನಾನಾ ರೀತಿಯ ಪ್ರಯೋಗ ಕೈಗೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧ ಹಸ್ತ. ಏನೇ ಇರಲಿ, ಭಟ್ಟರ ಸ್ಥಿರಾಸ್ಥಿಯನ್ನು ಜೋಪಾನವಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಒಬ್ಬನಾದರೂ ಮಗ ಜೊತೆಗಿದ್ದಾನಲ್ಲ ಎಂಬುದೇ ಅವರಿಗೆ ಋಶಿಯ ಸಂಗತಿಯಾಗಿತ್ತು.

ಭಟ್ಟರು ಕಂಬಕ್ಕೆ ಒರಗಿ ಕುಳಿತಲ್ಲಿಂದಲೇ “ಏ ಎಲ್ಲಿದ್ದೋ, ಇಲ್ಲಿ ಒಂದ್ನಲ ಬಾ, ಪೇಪರ ಬಂಜು ನೋಡು” ಎಂದು

* ಸರಕುಳಿ ನಿಧಾಪುರ, ಉತ್ತರಕನ್ನಡ.

ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕೂಗಿ ಕರೆದರು. ಹೆಂಡತಿಗೂ ವಯಸ್ಸಾಯಿತು, ಕಿವಿ ಅಷ್ಟು ಚುರುಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದೋಸೆ ಎರೆಯುತ್ತಿರುವ ಭಾಗೀರಥಿಯಮ್ಮನಿಗೆ ಹೇಗೆ ಕೇಳಿತು? ಭಟ್ಟರೇ ಸಾವಕಾಶ ಎದ್ದು ಸಾವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹಜಾರದ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ತಡಕಾಡಿದರು. ಪೇಪರಿನವ ಇಟ್ಟು ಹೋಗಿರಬೇಕು. ಗೋಡೆಯ ವಾಡಗುಣಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಚಾಳೀಸು ಕನ್ನಡಕ ತೆಗೆದು ಮೂಗಿಗೇರಿಸಿಕೊಂಡು, ಬೆಕ್ಕು ಇಲಿ ಪರಚಿದಂತೆ ಪೇಪರನ್ನು ಗೆಬರಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ ಮುಂಡಿಗೆ ಕಂಬದ ಬಳಿಬಂದು ಬೆಳಕಿಗೆ ಎದುರಾದರು. ಒಳಗಿಂದೊಳಗೇ ಕೈ ಅದುರುತ್ತಿತ್ತು. ಪೇಪರ ನೋಡದೇ ಹರಿದು ಎಸೆದುಬಿಡಲೇ ಎಂದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಪುಟ ಮಗುಚ ತೊಡಗಿದರು. ಎರಡನೆಯ ಪುಟ ಮೂರನೆಯ ಪುಟ ಚಿತ್ರವಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪುಟಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ್ದೇ ತಡ, “ಏ ಭಾಗೀರತಿ” ಎಂದು ಅರಚಿದರು. ಒಳಗಿದ್ದ ಹೆಂಡತಿ ಗಾಬರಿಯಿಂದ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾವಲಿ ಸೊಟ್ಟುಕವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೊಂಡೇ ಹೊರಗೋಡಿ ಬಂದಳು. ಭಟ್ಟರು ಕಣ್ಣಿಗಿದ್ದ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಕಿತ್ತು ಚುಟ್ಟು ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಬಿಸಾಕಿದ್ದರು. ಅದು ಚೂರು ಚೂರಾಗಿ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಚದುರಿ, ಅದಾಗತಾನೆ ಅಂಗಳ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ್ದ ಸೂರ್ಯ ಎಲ್ಲ ಚೂರುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಫಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಜಗುಲಿಯ ತುಂಬೆಲ್ಲ ಪೇಪರ ಹಾಳೆಗಳು ಹಾರಾಡುತ್ತಿದ್ದವು.

ಭಾಗೀರಥಮ್ಮ ಬೆಳ್ಳಾಂಗಾಬೆಳಗೆ ಇಂಥ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಇಷ್ಟು ವರ್ಷವಾದರೂ ನೋಡಿರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಅವರ ಹತ್ತು ಹಲವು ಸಿಟ್ಟಿನ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನೆದುರಿಸಿದ್ದ ಅವಳಿಗೆ ಇಂದಿನ ಈ ವೇಶ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ತೋರಿತು. ಹೆಂಡತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಿಂತ ಸ್ಥಿತಿ ಕಂಡ ಭಟ್ಟರೇ ದೂರಕ್ಕೆ ಚಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿಯಾಗಿ ಬಿದ್ದ ಪೇಪರನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತ “ನಿನ್ನ ಪುತ್ರರತ್ನ ಏನ್ ಮಾಡಿದ್ದ ನೋಡು, ದಂಡ್ ಕಡ್ಡು ಗುಡ್ಡೆ ಹಾಕಿದ್ದ ಯಾವುದೋ ಸುಡುಗಾಡಿನ ಯಾವುದೋ ಜಾತಿಯ ದಿಕ್ ದಾತರಿಲ್ಲದ ಹೆಣ್ಣು ಕಟ್ಟಿಗೆಂಡು ಮನೆ ಮಾನಾ ತೊಳದ್ದಾ” ಭಾಗೀರಥಮ್ಮ ಆಚೆ ಈಚೆ ಓಡಾಡಿ ಫೋಟೋ ಇದ್ದ ಪುಟ ಆಯ್ದು ಕಣ್ಣು ಕಿರಿದು ಮಾಡಿ ನೋಡ ತೊಡಗಿದಳು.

ವರ್ಣಮಯ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಭಟ್ಟರ ಮಗ ಜೊತೆಗೆ ಒಬ್ಬಳು ಹುಡುಗಿ ಹೂಮಾಲೆ ಧರಿಸಿ ಹಸನ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ. ಆಚೆ ಈಚೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಸಾಲಾಗಿ ನಿಂತು ನಗು ಬೀರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಮಾತ್ರ ಭಟ್ಟರಿಗೆ ಪರಿಚಿತರು. ಶಿವಕುಮಾರ ಹಿರೇಮಠ. ಅವರು ಅದೇ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೃಷಿ ಅಧಿಕಾರಿ. ಮಗ ಪ್ರಭಾಕರನ ಆತ್ಮೀಯ. ಧಾರವಾಡದ ಕಡೆಯವರು. ಅವರದೇ ಸಂಚು ಎಂದು ಕೊಂಡರು ಗಣೂ ಭಟ್ಟರು.

“ಅಪರೂಪದ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹ. ಅನಾಥಾಶ್ರಮದ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ವರಿಸಿದ ವೈದಿಕ ವರ.” ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆ ಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಸ್ಥಿತರಿದ್ದ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಗತಿಪರ ಲೇಖಕ ಕುಲಕರ್ಣಿಯವರ ಸಮಕ್ಷಮ ನಡೆದ ಸರಳ ವಿವಾಹ ಸಮಾರಂಭದ

ಒಂದು ವರದಿ ಅಲ್ಲಿತ್ತು. “ಜಾತಿ ಧರ್ಮಗಳ ಬೇಲಿಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ಎಲ್ಲ ಸಮುದಾಯಗಳು ಒಂದಾಗುವ ಕಾಲ ಈಗ ಬಂದಿದೆ. ಅದಷ್ಟೋ ಸಮುದಾಯಗಳ ಯುವಕರು ಹೆಣ್ಣು ಕೊರತೆಯಿಂದಲೇ ಅವಿವಾಹಿತರಾಗಿ ಉಳಿಯುವ ಸಂದರ್ಭ ಒದಗಿದೆ. ಪಾಲಕರಲ್ಲಿ ನಗರದ ಹುಚ್ಚು ಏರಿದೂರು ಗ್ರಾಮಗಳ ಯೋಗ್ಯ ಯುವಕರಿಗೆ ಮದುವೆ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಲು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರದೇಶಗಳ ಕಂದರವನ್ನು ದಾಟಲೇಬೇಕು” ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ದಪ್ಪ ಅಕ್ಷರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿತ್ತು.

ಒಂದೇ ಸಮುದಾಯವಾದರೂ ಒಂದೇ ಗೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಮದುವೆ ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಭಟ್ಟರು ಆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸಲು ಒಪ್ಪುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. “ಮದುವೆ ಅದೊಂದು ಇಡೀ ಒಂದು ವಂಶದ ಭವಿಷ್ಯದ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲು. ವಂಶ ಶುದ್ಧಿ ಅತೀ ಅವಶ್ಯ. ಹೆಣ್ಣನ್ನು ತರುವಾಗ ಕೊಡುವಾಗ ನೂರುಬಾರಿ ಯೋಚಿಸಬೇಕು, ಯೋಚಿಸಬೇಕು” ಎಂದು ಸದಾ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಭಟ್ಟರು, ಅದೇ ವಿಚಾರದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ಯಾನ್ವೇಷಣೆ ಗೈಯುತ್ತಲೇ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷ ಕಳೆದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ತೀರಾ ಬಡವರು ಬೇಡ, ಮನೆಮಾರು ಸುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರೂ ಬೇಡ. ಜಾತಕ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರು ಸೇರಬೇಕು ಎಂಬೆಲ್ಲ ನಿಯಮವಾವಳಿಯನ್ನು ಭಟ್ಟರು ಮಂಡಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ಬರುವ ಹೆಣ್ಣುಗಳ ಜಾತಕವೂ ತನ್ನಂತಾನೇ ನಿಂತು ಹೋಯಿತು. ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕೃಷಿಕ ವರನಿಗೆ ಹೆಣ್ಣೇ ಸಿಗದಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ಭಟ್ಟರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಕಾಲ ಮಿಂಚಿತ್ತು. ಮಗ ಪ್ರಭಾಕರ ನಲವತ್ತರ ಸಮೀಪ ಬಂದು ನಿಂತಿದ್ದ. ಸದಾ ಮಗ ಪ್ರಭಾಕರನ ಕೃಷಿ ಆಸಕ್ತಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುತ್ತ, ಇವರ ಮನೆಯ ಆಪ್ತವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿಹೋಗಿದ್ದ ಅಧಿಕಾರಿ ಹಿರೇಮಠ ಒಮ್ಮೆ ಭಟ್ಟರೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತ “ಹೀಗೇ ಶಾಸ್ತ್ರ ಶಾಸ್ತ್ರ ಅಂತ ಕೂತ್ತೆ ಕಾಲಕೂಡೋದಿಲ್ಲ ಭಟ್ಟರೇ. ನಾನಾದರೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇನೆ ಆಗದಾ...?” ಎಂದು ಯಾವಾಗ ಲೋಚಿಕ್ಕೂ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಕಸಿಕಟ್ಟುವ ತರಬೇತಿ ನೀಡಲು ಬಂದಾಗ ಹೇಳಿದ್ದು ನೆನಪಾಯಿತು. ತನ್ನ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳೂ ಕುಲಹೀನರೇ ಆಗಿಬಿಟ್ಟರಲ್ಲ... ಎಂದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಕೈ ಊರಿ ಏಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಮನೆಯ ಸೇರೇಗಾರ ಗೋವಿಂದ ಶೆಟ್ಟರು “ಹ್ವಾಯ್ ಭಟ್ಟರೇ ಇದೆಂತದು ಮಾರಾಯ್ತೇ, ಹೀಂಗ್ ಕೂತ್ತಿ, ನಿಮ್ ಕೊಟಿಗೆ ಕಂಡ್ರಾಯ್ತೆ? ಆ ಜರ್ದನ ಇತ್ತಲೆ, ಅದು ಹೀಟಿಗೆ ಬಂದೀತ್ ಕಾಣಿ, ಇಂಜೇಸನ್ ಮಾಡ್ಕಾರ್ ಡಾಕ್ಟರ್‌ಗೆ ಸುದ್ದಿಕೊಡ್ಕ. ನಾನ್ ಹೋಪ್ಪಾ ನಿಮ್ಮ ಶಣಭಟ್ಟ ಕಳಸ್ತಾ?” ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರು.

ಭಟ್ಟರು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮತ್ತೆ ಕುಳಿತು ಗೋವಿಂದ ಶೆಟ್ಟರ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ “ಶೇರೂಗಾರೇ ನಮ್ಮನೇಲೊಂದು ಭಾನ್ಗಡೆ, ಮನೇಲಿದ್ದ ಒಂದು ಮಗನೂ ನಮ್ಮ ಜಾತಿಬಿಟ್ಟು, ಇವತ್ತಿಂದ ನಾನೊಬ್ಬೇ ಈ ಮನೆ ವಾರಸುದಾರ.” ಎಂದಾಗ ಸೇರೂಗಾರರು “ಹ್ವಾಯ್ ಎಂಥ ಬಾನಗಡೆ ಮಾರಾಯ್ತೆ, ಎಂಥ ಆಯ್ತು ಬಗೇಲಿ ಹೇಳಿ ಕಾಂಬೋ” ಎಂದು ಗಾಭರಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು.

ಭಟ್ಟರಿಗೆ ಬೇಗುದಿಯನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲೇ ಬೇಕಿತ್ತು. ಮಗನ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ಮದುವೆ ಪೇಪರಿನಲ್ಲಿ ಜಗಜ್ಜಾಹೀರಾದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಹೇಳತೊಡಗಿದಾಗ “ಹಾಂ ಪಶಂದ್ ಆತ್ ಕಾಣಿ. ಅವಿಗೂ ಮದೀ ಯೋಗ ಬಂದೇ ಹೋತಲೆ, ಏಗಳ್ ಬತ್ತು ಹೆಣ್ಣ ತಕಂಡ್ ಊರಿಗೆ? ಚಪ್ಪ ಚಾವಡಿ ನಾನೇ ನಿಂತ್ ಏರ್ಪಟ್ ಮಾಡ್ ಎದ್ರಗೊಂಬೋಕೆ, ಊರೆಲ್ಲ ಕರೀಕ್, ಡಾಂಗ್ ಡೀಂಗ್ ಮದೀ ಆಯ್ಕ್” ಎಂದು ಖುಶಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರೇಗಾರರು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಭಟ್ಟರು ಮುಂಡಿಗೆ ಕಂಬ ಹಿಡಿದು ಕೈಯೂರಿ ಎದ್ದು ಮಾತನಾಡದೇ ಒಳಹೋಗಿಬಿಟ್ಟರು.

* * *

ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಮದುವೆ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಭಾಕರ ಹೆಂಡತಿ ಅರುಂಧತಿಯೊಂದಿಗೆ ಮನೆಗೆ ಬರಲೇಇಲ್ಲ. ಮನೆಯಿಂದ ಅನತಿ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ತೋಟದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರ ಹೂಡಿದ. ಗಣೂ ಭಟ್ಟರ ಕೆಂಡಾಮಂಡಲ ಇಳಿಯಲು ಸಮಯ ಹಿಡಿಯಿತು. ಎಂಭತ್ತರ ಭಟ್ಟರು, ಎಪ್ಪತ್ತರ ಭಾಗಿರಥಮ್ಮ ಇಬ್ಬರೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿ. ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಭಟ್ಟರು ಮೌನಿಯಾಗುತ್ತ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಶತಪಥ ತಿರುಗುತ್ತ ಸಮಯ ಕಳೆಯ ತೊಡಗಿದರು. ಮಗ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾದುದು ಅವರಿಗೆ ಭಾರೀ ಆಘಾತ ನೀಡಿತ್ತು. ಹಾಗೆಂದು ಸ್ವತಃ ತಾವೇ ಅದೆಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರೂ ಮಗನಿಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಹುಡುಕಲು ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದರು. ಈಗೀಗ ಜನ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ ಕೇಳಲೂ ಬರುವುದು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿತ್ತು. ಮಗ ತೋಟದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರ ಹೂಡಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ನಂತರ, ಒಂದು ದಿನ ಮುಂಜಾನೆ ಮೆಲ್ಲನೆ ಮನೆಯಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಒಳಗಿಣುಕಿದ. ಗಣೂ ಭಟ್ಟರು ಪಂಚಾಗದಲ್ಲಿ ಅದೇನನ್ನೋ ಹುಡುಕುತ್ತ ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ಮಗ್ನರಾಗಿದ್ದರು. ಪ್ರಭಾಕರ ಮತ್ತೊಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಮನೆಯ ಕೃಷಿಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಿದ್ದ. ಡಿಸೆಂಬರ ತಿಂಗಳು ಕೊನೆಕೊಯ್ದು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು. ಅಡಿಕೆ ಗೊನೆ ಮರದಿಂದ ಇಳಿಸುವ ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು ಹುಡುಕಿ ತರುವುದೇ ಸಮಸ್ಯೆ. ಶೇರೂಗಾರ ಗೋವಿಂದ ಶಟ್ಟರು “ಹ್ವಾಯ್ ಶಣಭಟ್ಟೇ, ನೀವೂ ತೆಪ್ಪೇ ಕೂತ್ರೇ ದಿನ ಕುಳ್ಳುಡಿಲ್ಲ ಮಾರಾಯ್ತೇ ಗಣೂ ಭಟ್ಟು ಏನೂ ಮಾತಾಡ್ತಿಲ್ಲ ಕಾಣಿ. ನೀವು ಬಗ್ಗೇಲಿ ಮಾತಾಡಿ ಕಾಂಬೋ” ಎಂದಾಗ ಪ್ರಭಾಕರ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡಿದ್ದ. ಏನೇ ಆಗಲಿ, ಅಪ್ಪನೊಂದಿಗೆ ಮುಖಾಮುಖಿ ಯಾಗಲೇಬೇಕು. ಜಾತಿ, ಆಚಾರ ಇವೇ ಧರ್ಮ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬದುಕು ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಅಪ್ಪ, ಬದಲಾದ ಕಾಲದ ಏರಿಳಿವಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ಮನಸ್ಥಿತಿಗೇ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಅಮ್ಮನೇ ವಾಸಿ. ಮನೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಚಾಚೂ ತಪ್ಪದೇ ಪಾಲಿಸುತ್ತಲೇ, ತನ್ನ ಅಣ್ಣ ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಮದುವೆಯಾದಾಗಲೂ ವಿಚಲಿತಳಾಗದೇ ಶುಭ ಹಾರೈಸಿದ್ದಳು. ತನಗೆ ಆಗಾಗ ಅಣ್ಣ ಫೋನ್ ಮಾಡಿದಾಗೆಲ್ಲ ಅವಳೂ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಮಕ್ಕಳು ಒಂದೊಂದು ಕನ್ನಡ ನುಡಿದಾಗ ರೋಮಾಂಚನಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಪ್ರಭಾಕರ ತಂದೆಗೆ ಕಾಣಿಸಿ ಕೊಳ್ಳದೇ ಅಡ್ಡ ಹೇಡಿಗೆಯಮೇಲೆ ಸಾಗಿಮನೆಯ ಹಿಂಭಾಗಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದ. ಅಮ್ಮ ಒಳಗೆ ಏನೋ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನಿರತಳಾಗಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡ ಪ್ರಭಾಕರ ಮೆಲ್ಲಗೆ “ಆಯಿ ಆರಾಮಾ?” ಎಂದ. ಅಮ್ಮ ತಿರುಗಿ ನೋಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ಮೂಕಳಾದಳು. ಸಾವರಿಸಿಕೊಂಡು “ಅರೇ ತಮಾ ಇದೆಂಥಾ? ಹಿಂಬಾಗ್ಲಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಿಂತಿದ್ದೆ. ಇದು ಒಳ್ಳೇದಲ್ಲ. ನೆಡಿ ನೆಡಿ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಾ, ಮದ್ದೆನಂತ್ರ ಇದೇ ಮೊದ್ದು ನೀನು ಬಂದಿದ್ದು.” ಎಂದು ಅಮ್ಮ ಕಕ್ಕುಲಾತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಾಗ, ಪ್ರಭಾಕರ “ಅಪ್ಪ ಯಾವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದೆ. ಆಂ ಬಂದ್ರೆ ಏನ್ ಹೇಳಗು. ಅದೇ ಗೊತ್ತಾಗ್ತಾ ಇಲ್ಲೆ.” ಎಂದು ಗೊಗರೆದಾಗ ಅಮ್ಮ “ಮತ್ತೇನೇಳಗು, ಒಂದ್ಲ ಕೂಗಾಡಗು, ನೀನು ಸುಮ್ಮಿರು. ಎಲ್ಲಾ ಸರಿಹೋಗ್ತು.” ಎಂದಾಗ ಪ್ರಭಾಕರ ಧೈರ್ಯ ವಹಿಸಿದ.

ಪ್ರಭಾಕರ ಮರಳಿ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದ. ಒಳ ಜಗುಲಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಪಂಚಾಂಗ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಅಪ್ಪನೆದುರು ಬಂದು ನಿಂತ. ಮೆಲ್ಲನೇ ಕೆಮ್ಮಿದ. ಭಟ್ಟರು ಎಚ್ಚರಗೊಂಡು ಮಗನನ್ನು ತಲೆಯಿಂದ ಕಾಲವರೆಗೆ ಕೆಂಗಣ್ಣಿನಿಂದ ದೃಷ್ಟಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಮುಂಡಿಗೆ ಕಂಬಕ್ಕೆ ಕೈ ಆನಿಸಿ ಎದ್ದು ನಿಂತು ಒಳಹೋಗತೊಡಗಿದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಶೇರೂಗಾರರು ಹ್ವಾಯ್ ಎನ್ನುತ್ತ ಜಗುಲಿಯೆದುರು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ “ಹಾಂ ನಂಗೊತ್ತಿತ್ ರಾಜಿ ಆತ್ ಅಂದೇಳಿ. ಏಗಳ್ ಬಂದ್ರಿ ಸಣ ಭಟ್ಟು?” ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಪ್ರಭಾಕರನಿಗೆಸುಡುವ ಈ ಮೌನದಲ್ಲಿ ನಡುವೆ ಶೇರೂಗಾರರು ಬಂದಿದ್ದು ಹೊಸ ಜೀವ ಬಂದಂತಾಯಿತು. “ಹ್ವಾಯ್ ವೈಸಾಯ್ತು ಕಾಣಿ, ಈಗೀಗ ನಡೆದಾಡ್ವಾಗ ಮೈ ಒಲೀಕ್ ಹಣಕೀತು, ಅಮ್ಮ ಒಬ್ಬೇ ನೋಡೂಕ್ ಆತ್ತಾ, ಏನಂದ್ರು ಭಟ್ಟು?” ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಸೆದಾಗ ಪ್ರಭಾಕರ ಮೌನವಾಗಿಯೇ ಕೈ ತಿರುಗಿಸಿದ.

ಪ್ರಭಾಕರ ಜಗುಲಿಯ ಒಂದು ಬದಿಯ ಮುಂಡಿಗೆ ಕಂಬದ ಕುಸುರಿಯ ಮೇಲೆ ಕೈಯಾಡಿಸುತ್ತ ನಿಂತಿದ್ದ. ಗಣೂ ಭಟ್ಟರು ಮನೆಯಾಚೆ ದೂರದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಬೆಟ್ಟದ ಶಿಖರ ದೃಷ್ಟಿಸುತ್ತ ಮೌನವಾಗಿಯೇ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಶೇರೂಗಾರ ನಡುವಿನ ಅಸಹನೀಯ ಮೌನ ಮುರಿದು, “ಹ್ವಾಯ್ ಸಣಭಟ್ಟೇ ತ್ಯಾಟಕ್ಕೋಪೊ ಏಳಿ.” ಎಂದೆನ್ನುತ್ತ ಎದ್ದು ಹೊರಬಂದರು. ಪ್ರಭಾಕರ ನಾಳೆಯೇ ಧಾರವಾಡದ ಕೃಷಿಮೇಳಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ನಿಂತಿದ್ದ, ಕಸಿ ಕೃಷಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಯಾದ ಪ್ರಭಾಕರ ಅಂದಿನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಕನಾಗಿ ತನ್ನ ಅನುಭವ ಹಂಚಿ ಕೊಳ್ಳುವವನಿದ್ದ.

ಮುಂಜಾನೆ ಗಣೂಭಟ್ಟರು ಮನೆಯೆದುರಿನ ತೋಟಕ್ಕೆ ದಿನದಂತೇ ಒಂದು ಸುತ್ತು ಹಾಕಲು ಹೋಗಿದ್ದವರು, ಹರಡಿಬಿದ್ದ ಹಣ್ಣಡಿಕೆಯನ್ನು ಬುಟ್ಟಿ ತುಂಬುತ್ತ ಅಡ್ಡಕಾದಿಗೆ ದಾಟ ತೊಡಗಿದ್ದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಎತ್ತರದ ಅಡಿಕೆ ಮರದಿಂದ ದಪ್ಪಸೋಗೆಯೊಂದು ಭಟ್ಟರ ತಲೆಯ ಮೇಲೇ ರಪ್ ಎಂದು ರಾಜಿ ಬಿದ್ದು ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ, ಆಳ ಅಡ್ಡ ಕಾದಿಗೆಗೆ ಉರುಳಿ ಬಿದ್ದುಹೋದರು. ಆ ಬೆಳಗು ಇನ್ನೂ ಯಾರೂ ತೋಟಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಭಟ್ಟರು ಕಾದಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡ ಬಿದ್ದಿದ್ದರು. ಕಾಲು ಮುರಿದಿತ್ತು. ಆಳ ಗಾಯವಾಗಿತ್ತು. ಭಾಗೀರತಮ್ಮ

ಅದೆಷ್ಟೋ ಹೊತ್ತು ಕಾದು, ತೋಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದಾಗ ಆಳ ಕಾದಿಗೆಯಿಂದ ನರಳಾಟ ಕೇಳಿ ಧಾವಿಸಿದಾಗ, ಒಮ್ಮೆ ಭಯವಾದರೂ ಸಾವರಿಸಿಕೊಂಡು “ಭೇ ಇದೇನಾಗೋತ್ತೋ” ಎಂದು ಉದ್ಗರಿಸಿದರು. ತಕ್ಷಣ ಗೋವಿಂದ ಶೇರೂಗಾರರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಸುದ್ದಿ ಮುಟ್ಟಿಸಿದರು. ಶೇರೂಗಾರರು ಬಂದವರೇ ಭಟ್ಟರನ್ನು ಅನಾಮತ್ ಎತ್ತಿ ತೋಟದಲ್ಲಿಯೇ ಮಲಗಿಸಿ “ಅಮ್ಮ ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರ ತಂದಕೊಡಿ ಕುಡೀಲಿ, ಆರಾವ್ ಆತ್” ಎಂದೆನ್ನುತ್ತಲೇ ತೋಟದ ಅಂಚಿನಿಂದಲೇ ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಬಚ್ಚೂನನ್ನು ಕೂಗಿಕರೆದು ಕಂಬಳಿಯೊಂದನ್ನು ತರಲು ಹೇಳಿದರು. ಭಟ್ಟರ ಕಾಲಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಗಾಯವೇ ಆಗಿತ್ತು. ರಕ್ತ ಸುರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಬಚ್ಚೂ ತಂದ ಕಂಬಳಿಯನ್ನು ನೆಲಕ್ಕೆ ಹಾಸಿಸಾವಕಾಶ ಇಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ಕಂಬಳಿಯಮೇಲೆ ಮಲಗಿಸಿ “ಹ್ವಾಯ್ ಭಟ್ಟೇ ಹೆದ್ದೂಕಾಗಾ ಹೆಂಗಾರೂ ಮನೀಗ್ಲೋಪೊ” ಎಂದೆನ್ನುತ್ತ ಇಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ಮನೆಗೆ ತಲುಪಿಸಿದರು. ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯ ರಾಮಮಾಣಿಯನ್ನು ಕರೆದು ತುದೀಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ತಕ್ಷಣ ಓಮಿನಿ ಕಾರ್ ತರುವಂತೆ ಹೇಳಿಬರಲು ಶೇರೂಗಾರರು ಆದೇಶಿಸಿದರು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಗಣೂ ಭಟ್ಟರು “ಇಷ್ಟ ವರ್ಷ ಆದ್ರೂ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಮೆಟ್ಟು ತುಳಿದೇ ಕಳದ್ದೀ, ಈಗಂತಕ್ಕೆ ಈ ಸಾಯ ಜೀವಕ್ಕೆ...?” ಎಂದು ಮಲಗಿದಲ್ಲಿಯೇ ಗೋಣಗಿದರು. “ಹ್ವಾಯ್ ಸುಮ್ಮಾಯ್ಣಿ, ಅಲ್ಲಿ ಯಾರ್ ಜಾತಿ ಕಿಕ್ಕಂತ್ರಾ” ಎಂದು ಶೇರೂಗಾರರು ಗದರಿಸಿದರು.

* * *

ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಹೋಗುವ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಶೇರೂಗಾರರ ಆಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಗಣೂ ಭಟ್ಟರು ಅದೆಷ್ಟೋ ರೋಗಿಗಳು ಮಲಗಿ? ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮದೇ ಮಡಿಪಂಚಿಯನ್ನು ಹಾಸಿಕೊಂಡು ಮಲಗಿದ್ದೇ ಒಂದು ವಿಶೇಷ. ಡಾಕ್ಟರರು ನೋಡಿದವರೇ ಕಾಲಿನ ಎಲುವು ಎರಡು ತುಂಡಾಗಿದೆ, ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆ ಅನಿವಾರ್ಯ. ರಕ್ತ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ? ಸಿದ್ಧರಾಗಿ, ಎಂದು ಆದೇಶಿಸಿದಾಗ ಶೇರೂಗಾರರು ಜೊತೆಗೆ ಬಂದ ಪಕ್ಕದ ಮನೆ ರಾಮಮಾಣಿಯ ಮುಖ ನೋಡಿದರು. ಸುದ್ದಿಕೇಳಿ ಆಗಿಂದಾಗ ಹೊರಟು ಬಂದ ಸೊಸೆ ಅರುಂಧತಿಯೆಡೆಗೆ ರಾಮಮಾಣಿ ದೃಷ್ಟಿಸಿದ.

* * *

ಮೂರ್ಖಾಲ್ಕು ದಿನ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದು ಕಾಲಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಡೇಜ್ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಮರಳಿದ ಭಟ್ಟರಿಗೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ವಾಸದಿಂದ ತನ್ನ ಪಾವಿತ್ರಕ್ಕೆ ಭಂಗ ಬಂದುಹೋಯಿತೇ ಎಂಬ ಕೊರಗು.

ಅಲ್ಲಿರುವಷ್ಟು ದಿನವೂ ಸೊಸೆ ಅರುಂಧತಿ ಮೌನವಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ತೋಟದ ಮನೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದ್ದಳು. ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಬಂದ ಯಾವುದೋ ಸಮುದಾಯದ ಸೊಸೆಯಿಂದ ಸೇವೆ ಪಡೆಯುವ ದುರ್ಗತಿ ಬಂತಲ್ಲ ಎಂಬ ವ್ಯಥೆ ಅವರನ್ನು ಬಾಧಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಏನೇ ಆಗಲಿ, ಗುಣವಾದನಂತರ ಮಂತ್ರೋಕ್ತ ಶುದ್ಧಿಮಾಡಿ ಕೊಂಡರಾಯಿತು ಎಂಬ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗಲೇ ಅವರು ನಿರಾಳರಾದರು. ಮಗ ಪ್ರಭಾಕರ ದಿನಾಲೂ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಕೃಷಿಕಾರ್ಯದ ಉಸ್ತುವಾರಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ.

ಗಣೂ ಭಟ್ಟರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮೌನಿಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಕಾಲು ಸಾವಕಾಶ ಸಮಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರತೊಡಗಿತ್ತು. ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಹೂಂ, ಹಾಂ ಅಷ್ಟೇ ಉತ್ತರ. ಆಗಾಗ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಹೋಗಿ ದನಗಳ ಮೈದಡವುತ್ತ ಕಾಲಕಳೆಯ ತೊಡಗಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಅನಾದಿಯಿಂದ ಬದುಕಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಏಕೈಕ ದೇಶೀತಳಿ ದನ ಮುದಿಯಾಗ ತೊಡಗಿತ್ತು. ಅದರ ಕರುಗಳೆಲ್ಲ ಜರ್ಸಿ ಹಾಲಸ್ಪೇನ್ ತಳಿಗಳಾಗಿ ಬದಲಾಗಿಹೋಗಿದ್ದವು.

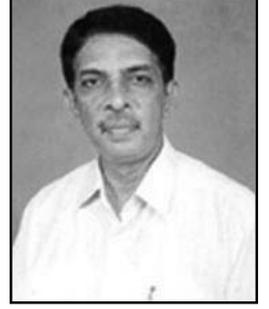
ಒಂದು ದಿನ ಮುಂಜಾನೆ ಭಟ್ಟರು ಜಗುಲಿಯಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಪಂಚಾಂಗ ನೋಡುತ್ತ ಕುಳಿತಂತೆಯೇ, ಸೂರ್ಯೋದಯವಾಗಿ ಬೆಳಕು ಮೆಲ್ಲನೇ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲು ದಾಟಿ ಪ್ರಧಾನ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಸವರುತ್ತಿತ್ತು. ಒಮ್ಮೆಲೇ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು “ಏ ಭಾಗೀರಥಿ ಇಲ್ಲೊಮ್ಮೆ ಬಾ.” ಎಂದು ದೊಡ್ಡ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಕರೆದರು. ಒಳಗೆ ದೋಸೆ ಎರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಭಾಗೀರಥಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಅಲ್ಲಿಗೇ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಬಂದರು. ಗಣೂ ಭಟ್ಟರು “ನಾಳೆ ಮುಂಜಾನೆ ಎಂಟೂ ಇಪ್ಪತ್ತಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆ ಮುಹೂರ್ತ ಇದ್ದು. ಪ್ರಭಾಕರ ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಕರ್ತಂಡು ಮನೆಗೆ ಬರಲಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಭಾಗೀರಥಮ್ಮ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತರಾದರು.

ಸೊಸೆ ಭಟ್ಟರ ಮೂಲಮನೆಯಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡ ಊರ ಜನರು ಇದೊಂದು ಪವಾಡವೇ ಸೈ. ಎಂದು ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳ ತೊಡಗಿದರು. ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯ ರಾಮಮಾಣಿ ಮಾತ್ರ ನಗುತ್ತಾ “ಆ ಗುಟ್ಟು ಎಂಗೊತ್ತಿದ್ದು. ಆದ್ರೆ ಆನು ಹೇಳಲಾರಿ.” ಎಂದಾಗ ಗೋವಿಂದ ಶೇರೂಗಾರರು “ಏ ಮಾಣಿ ಅದೆಂಥದು ಹೇಳೂಕಾಗ್ಲಾ, ಹೇಳು ಕಾಂಬೋ ಚಂದದೊಂದು ಗುಟ್ಟಾ ಚೀಟಿ ಕೊಡ್ತೆ” ಎಂದು ಪುಸಲಾಯಿಸಿದಾಗ, ರಾಮಮಾಣಿ ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟು, “ಅದು ಮತ್ತೇನೂ ಅಲ್ಲಾ, ಆಸ್ಪತ್ರೇಲಿ ಭಟ್ಟಿಗೆ ಎಚ್ಚರ ತಪ್ಪಿದಾಗ ರಕ್ತ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಯಾರು...? ಯಾವುದೋ ಜಾತಿಹೇಳಿ ಹೊರಹಾಕಿದ ಸೊಸೆಯೇ ಅಲ್ಲ...? ಎಂದಾಗ ಗಣೂ ಭಟ್ಟರ ಮಡಿ ಮೈಲಿಗೆ ಹಾರಿಹೋದ ಗುಟ್ಟು ಊರಿಗೆಲ್ಲ ತಿಳಿದಿತ್ತು.

ಮಾಣಿಗೆ ಮದುವೆಯೇ ಇಲ್ಲ

ದ್ವಿತೀಯ ಸ್ಥಾನ - ಹವ್ಯಾಲಿ ೨೦೧೫ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆ ಕವನ ಸ್ಪರ್ಧೆ

*ವಿಷ್ಣು ಜೋಶಿ

ನಮ್ಮ ಮನೆ ಮಾಣಿಗೆ
ವರುಷ ಮೂವತ್ತೆರಡು
ಹರುಷವಿಲ್ಲವು ಮನಕೆ
ಮದುವೆಆಗಿಲ್ಲ ||೧||

ನೋಡಲಿಕೆ ಸುಂದರನು
ಮಾತು ಬಲು ಮಧುರ
ಕವಳದಾ ರಸದಿಂದ
ಕೆಂಪಾದಅಧರ ||೨||

ಕೊಟ್ಟೆ ಕೊನೆಯನು ಕಟ್ಟಿ
ರಟ್ಟೆ ಬಲಿತಿಹುದು
ರಾಟಯಲಿ ನೀರೆತ್ತಿ
ಮೇಟಿ ಮಾಡಿಹನು ||೩||

ಕಲಿತದ್ದು ಬರಿ ಬಿ.ಎ
ವ್ಯವಹಾರ ಚತುರ
ಕೆಲಸದಲಿ ಬಲುಜಾಣ
ಮದುವೆ ಆಗಿಲ್ಲ ||೪||

ಉಣಲಿಕ್ಕೆ ಉಡಲಿಕ್ಕೆ
ಕೊರತೆಯೇ ಇಲ್ಲ
ಮೋಟಾರ್‌ಕಾರ್, ಕಂಪ್ಯೂಟರ್
ಇಹುದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ||೫||

ಜಾತಕವೆ ಬರುತಿಲ್ಲ
ಹೆಣ್ಣು ಸಿಗುವುದೆ ಇಲ್ಲ
ಏನು ಕೊರತೆಯೊ ಇವಗೆ
ದೇವರೇ ಬಲ್ಲ ||೬||

ಕಲಿತ ಹೆಮ್ಮೆಗಳು
ಪಟ್ಟಣವ ಸೇರಿಹರು
ಮಾಣಿ ಮದುವೆಯ ಕನಸು
ಇನ್ನೂ ಮಾಸಿಲ್ಲ ||೭||

ಆನೋ ಭದ್ರಾಣಿ ಕ್ರುತವೋ ಯಂತು ವಿಶ್ವತಃ
“Let noble thoughts come from all the directions”

16th Biennial Convention

HAA 2015

July 3-4 2015, Washington DC

ಅಹಿಚ್ಛತ್ರದಿಂದ ಅಮೇರಿಕೆಗೆ
ಹವ್ಯಕರ ಮತ್ತೊಂದು ಪಯಣ

Best Wishes for HAA-DC Convention

Vinayak
Prathibha
Suchaeta
&

Pranav Hegde

Best Compliments From HAA Seattle

Swamy Narayana

Anita

Alaka

Nikhil

ಹವ್ಯಕ ಬಂಧುಗಳಿಗೆ ಶುಭಕೋರುವ

ರುಹಿ, ರಿಷಭ

ಶೈಲಾ ಮತ್ತು ಉದಯ ಹೆಗಡೆ ಕುಟುಂಬ

Thank you for Attending the Convention

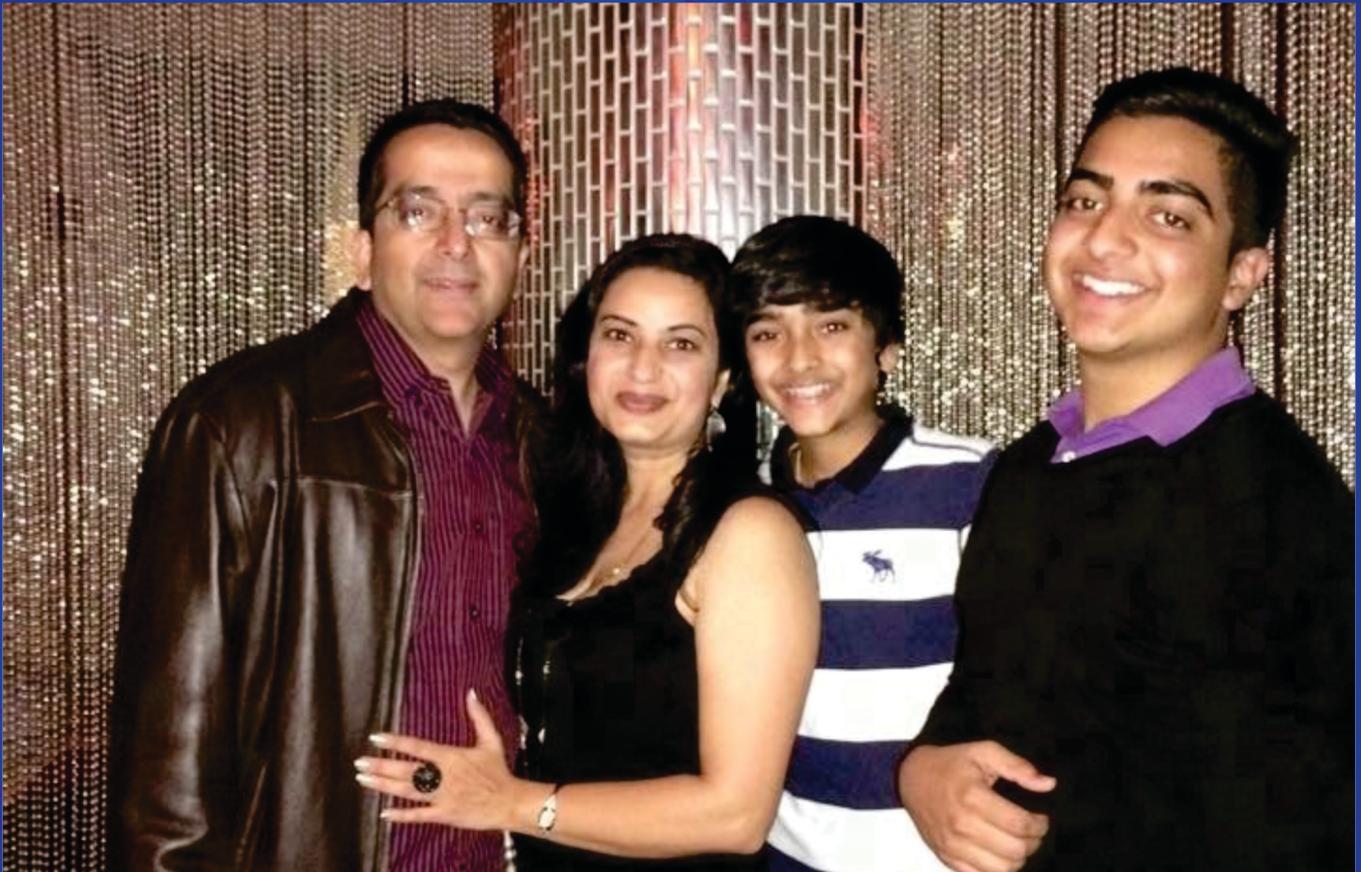

It's our earnest hope that the unique Havyaka culture and tradition will be preserved for the generations to come in this adopted land.

Smt. Kusuma & Dr. Ram Hosmane

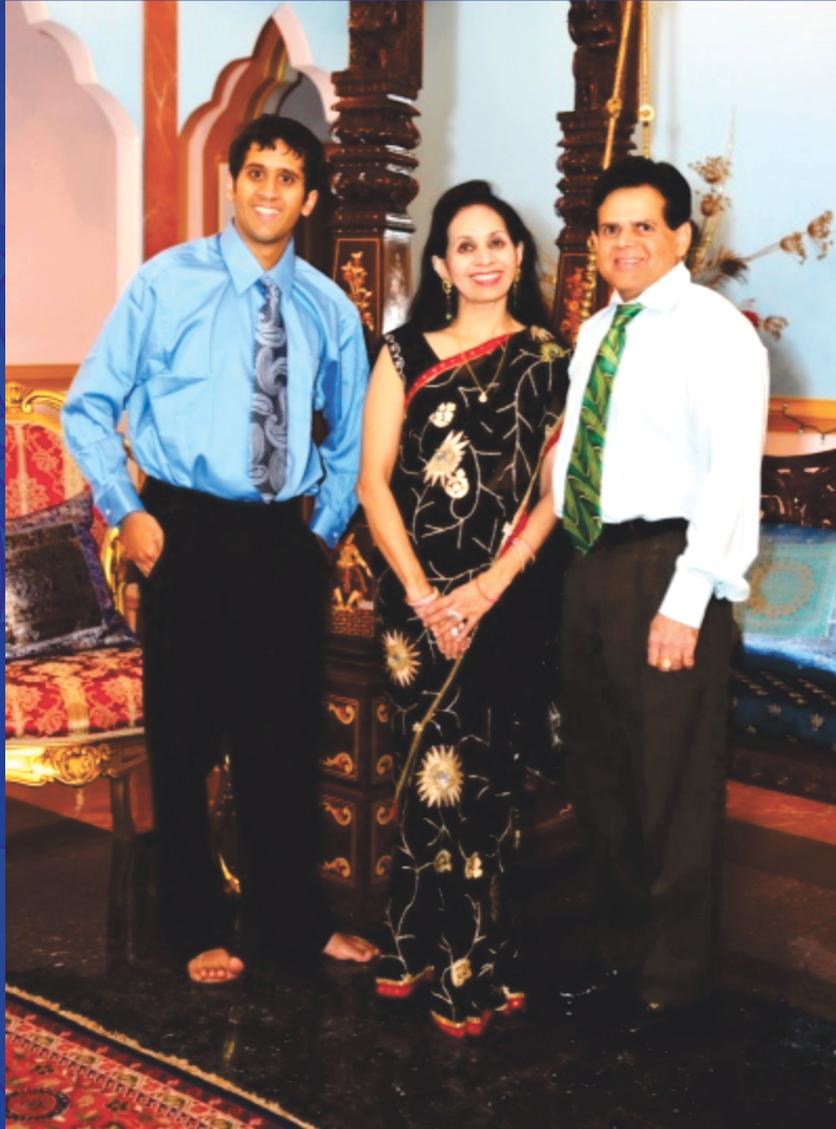

**All the Best Wishes for
HAA-DC Convention!**

**Dr. Raj Bhat
Anu
Arjun
and
Rahul**

**Best Wishes to Havyaka Community
and the 16th Convention Attendees!**

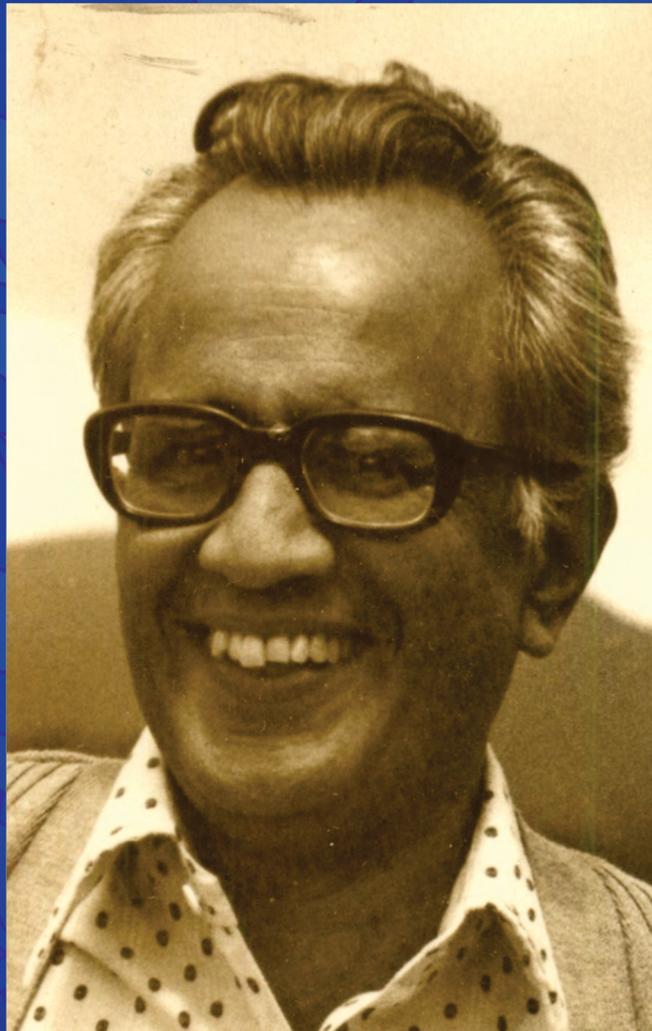

**Compliments from
Mr. Kiran, Dr. Annapurna &
Dr. Subrahmanya Bhat
Jonesboro, GA**

Best Wishes for HAA-DC Convention

In Memory of Dr. M.R. Bhat (1923-2014)

Retd CEO Bombay Suburban Electric Supply,
Founder Member of Bombay Havyaka,

**Appa, Mava, Ajja
We Miss you
Thimmappas (Sheela, Ashok, Vikrum, Pooja)**

Drinking Panchagavya is Just A Blind Religious Practice or Any Science behind It!

* Krishnamurthy P.

For a long time I had thought drinking Panchagavya at certain occasions is a blind faith and unhealthy tradition. But I recently came across several scientific papers supporting medicinal value of Panchagavya in curing a variety of intestinal diseases. This tradition is in practice in most of the Havyaka families and also in some Hindu families. Recently Panchagavya has been receiving lot of attention as a fertilizer and potent organic pesticide in agricultural setting. In this brief article I would like to share my current thoughts on this.

What is Panchakavya?

Panchakavya or Panchakavyam or Panchagavya is a concoction prepared by mixing five products of freely roaming grass grazing cow. The five products are fresh cow dung (feces), fresh urine and milk as direct constituents, and curd (yogurt) and ghee (clarified butter) as derived products of milk. In Sanskrit, Panchakavya means “mixture of five products”. In Sanskrit, all these five products are individually called “Gavya” and collectively termed as “Panchagavya.”

Panchakavya is prepared by mixing following ingredients:

- 1 part – cow ghee
- 1 part – cow urine
- 2 parts – cow curd
- 3 parts – cow milk
- ½ part – cow dung

All five ingredients are mixed together and consumed during ritual ceremonies. In an agricultural setting, to this mixture, people also add banana, groundnut cake, tender coconut water and yeast as a fermenter. Subsequently, this concoction would be allowed ferment several days before using it as fertilizer or organic pesticide.

The tradition of consuming Panchakavya is centuries old and passed on from one generation to another. Majority of the people continued this practice out of respect either for the family tradition or for the elderly people of the family, or they were probably not educated enough to ask questions about this practice. As more and more people are educated in this civilized world, more and more people started ignoring the majority of such family rituals, as these rituals did not make any sense or logic to their reasoning. Don't take me wrong, I am also one of them. However I did not argue with the elders or publically condemn the rituals. There is plenty of information available on the internet about the use of Panchakavya and its health benefits, including its ability to cure several diseases. However, a majority of these claims are based on non-scientific evidences,

Recent evidences

Recently I came across several scientific papers where authors are able to cure some of the intestinal disease caused by *clostridium difficile* infection by administering, either orally or with enemas containing healthy donor feces (Nood et al., 2014). According to

* Gudehithlu Bolingbrook, IL kgudehithlu@cookcountyhhs.org

Handbook of Emergency Medicine written by Ge Hong, Chinese people have used human feces as a remedy for variety of disease some 1700 years ago (Zhang et al., 2012). During World War II, German soldiers survived from bacterial dysentery by consuming fresh camel feces in Africa that they learned from the local Bedouins tribe (Merde, 1999). A systematic study done by Nood et al., (2013) published in *New England Journal of Medicine*, where they have infused the healthy volunteers fecal matter through duodenal infusion to patients with recurrent *clostridium difficile* infection. In this study patients who received the donor fecal matter did significantly well compared to those who received vancomycin treatment. Nowadays this process has a fancy name called fecal micro biota transplantation.

In our intestinal or gut flora, we have good bacteria and bad bacteria. Increased consumption of antibiotics sometime wipe out the good bacteria and the bad bacteria takes over and causes intestinal diseases like dysentery. We carry about 100 trillion microorganisms in our intestines that are 10 times more than the total number of cells in our body. Bacteria makes about 60% of the dry weight of our faces. Though people can survive without gut flora, we benefit from each other. Bacteria does host of useful functions, such as fermenting undigested food, improving our immune system (one good example is the role of appendix), preventing the growth of harmful, pathogenic bacteria thereby preventing inflammatory intestinal diseases, producing B vitamins, etc for us. Recently it is shown that by eating cheese (contains saturated fat) one can reduce their blood cholesterol (Zeng et al., 2015). This study suggested that the intestinal bacteria digest the cheese and produce a chemical called butyrate, which can reduce blood cholesterol.

Most of us get our gut flora during our birth. During vaginal birth, babies are exposed to bacterial strains from mothers' faces and the environment. It takes about a month for their intestinal micro flora to be well established in babies born vaginally, where as it takes about six month in case of babies delivered by caesarean. In case of elephants, hippos, koalas and pandas, the young ones actually eat their mother feces to enrich their intestine with bacteria to digest vegetation.

Scientific evidence for the use of Panchakavya

Coming back to Panchakavya, it makes sense that our older generation knew something that recently got some scientific evidences. According to Dhama et al., (2005) Maharishi Dhanvantari first introduced the Panchakavya to mankind as wonder medicine. Ayurveda, the ancient Indian system of medicine, has a detail description of importance of cow milk, curd (yogurt), ghee, urine and cow dung in the treatment of various human ailments. Every such product has distinct qualities and uses in health, agriculture and other fields (Dhama et al., 2005).

As a biochemist, I could only speculate that when a mixture of cow's milk, ghee, curd, urine and dung are mixed with right proportion it could produce fat droplets (also called micelles). Depending upon the ratio of fat to aqueous (water) part, the bacteria present in the cow dung could end up inside the fat droplets. Once inside the droplets, bacteria will not be destroyed by the acidic environment of the stomach. Presence of milk, curd and urine inside the fat droplets probably nourish these bacteria. Once it reaches the intestine, the presence of digestive enzymes will open up these fat droplets and the bacteria will be released in the intestine. Inside the intestine they will grow and do what they are supposed to do. In other words there has been a successful, fecal, and microbiota transplantation. One must understand however that I do not have any data to support the above mentioned observations. However, it is conceivable that it is fecal microbiota transplantation curing diseases because this goes along the same line of observation scientists have made with the human fecal matter while curing some intestinal diseases.

Conclusion

These are all my thoughts about the consumption of Panchakavya and that I thought I would share with you all. It appears that there might be some merits behind the consumption of Panchakavya. I do not want anyone to go around and look for cow urine and dung in this part of the world. I am not sure the cows here are the right ones to try as they are not freely grazing animals. I know some of the readers may have different opinions regarding this issue and I welcome their point of view as well, either

in favor or against my line of reasoning. I would always welcome any comments regarding this to enhance my knowledge about Panchakavya and interested people on this subject are welcome to communicate with me through my email.

Acknowledgement:

I would like to thank Dr. Shankar Hegde for encouragement and suggestions in preparing this article.

References:

1. Nood EV., Speelman P., Nieuwdorp M and Keller J. 2014. Fecal microbiota transplantation: facts and controversies. *Current Opinion in Gastroenterology* 30:34-39.

2. Zhang F., Luo W., Shi Y., Fan Z and Ji G. 2012. Should we standardize the 1,700-year-old fecal microbiota transplantation? *The American Journal of Gastroenterology* 107:1755-1756.

3. Merde LRA. 1999. *Excursions in Scientific, Cultural, and Socio-Historical Coprology*. Random House Inc., New York.

4. Zheng H., Yde CC., Clausen MR, Kristensen M., Lorenzen J., Astrup A and Bertram HC. 2015. Metabolomics investigation to shed light on cheese as a possible piece in the French paradox puzzle. *Journal of Agricultural and Food Chemistry* 63:2830-2839.

5. Dhama K., Rathore R., Chauhan RS and Tomar S. 2005. Panchagavya (cowpathy): an overview. *International Journal of Cow Science* 1:1-15.

Nood EV., Vrieze A., Nieuwdorp M., Fuentes S., Zoetendal EG., de Vos WM., Visser CE., Kuijper EJ., Bartelsman JFWM., Tijssen JGP., Speelman P., Dijkgraaf MGW and Keller JJ.: 2013. Duodenal infusion of donor feces for recurrent clostridium difficile. *New E*

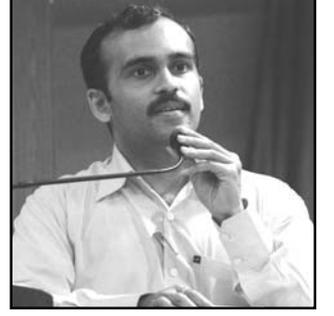

Best wishes

from

Gopal, Sunanda, Smitha, Patrick, & Anjali

ಬೆಳವಣಿಗೆ VS ಬೇರಿನ ತೊಳಲಾಟ

* ಮಹಾಬಲ ಸೀತಾಳಭಾವಿ

ಒಂದು ಸಮುದಾಯ ಅಚ್ಚರಿಯ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊಂದುತ್ತ ಅಷ್ಟೇ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಂದಿಗ್ಧಕ್ಕೂ ಸಿಲುಕಿದ್ದರೆ ಅದು ಹವ್ಯಕ ಸಮುದಾಯ.

ವಯಸ್ಸಾದ ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ. ಪ್ರಾಯದ ಮಗ, ಸೊಸೆ, ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳು ನಗರದಲ್ಲಿ. ಇದು ಇವತ್ತಿನ ಹವ್ಯಕ ಕುಟುಂಬವೊಂದರ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯ ಚಿತ್ರಣ. ಹತ್ತು ಮನೆಯ ಹವ್ಯಕರ ಹಳ್ಳಿಯೊಂದರ, ಒಂಭತ್ತು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇಂದು ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲ. ಅವರು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಆಗೀಗ ಬಂದು ಹೋಗುವ ನೆಂಟರಂತಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರ್ಖಾಲ್ಪ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯವಯಸ್ಕ ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಓದು ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಊರಿಗೆ ಬರುವವರಲ್ಲ. ಊರಿಗೆ ಊರೇ ವೃದ್ಧಾ ಶ್ರಮವಾಗುವ ಸೋಜಿಗವನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂದರೆ ಉತ್ತರಕನ್ನಡ, ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ, ಉಡುಪಿ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಹಾಗೂ ಕೊಡುಗು ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹವ್ಯಕರ ಊರಿಗೆ ಹೋದರೆ ಸಾಕು.

ಹಾಗಾದರೆ ಹವ್ಯಕರ ಬದುಕು ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿಯೇ? ಖಂಡಿತ ಇಲ್ಲ. ಊರಿನಲ್ಲಿ ಜಮೀನಿದೆ. ಅಡಕೆಗೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ರೇಟಿದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅದು ಬಿದ್ದು ಹೋದರೂ ಸಮಸ್ಯೆಯೇನಿಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳು ಬೆಂಗಳೂರು, ಮುಂಬೈ, ಅಮೆರಿಕ, ಬ್ರಿಟನ್ನು ಎಂದು ಜಗತ್ತಿನ ನಾನಾ ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಊರಿನಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮನಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಅಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಹಣ ಕಳಿಸಿ ಸಾಕಲು ಇವರಿಗೆ ಯಾವ ತೊಂದರೆಯೂ ಇಲ್ಲ.

ಮುಂದೆ?

ಕಾಲ ಹೀಗೇ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಹದಿನೈದಿಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಹವ್ಯಕ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿರುವ ವೃದ್ಧರು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ಬದುಕಿನ ವ್ಯಾಪಾರ ಮುಗಿಸತೊಡಗುತ್ತಾರೆ. ಶಹರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮಕ್ಕಳು

ಇನ್ನೂ ಮೇಲು ಮೇಲಿನ ಹುದ್ದೆಗೆ ಹೋಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಸಂಬಳ ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಊರಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ವಾಪಸ್ ಹೋಗೋಣ ಅಂದರೆ ಇಷ್ಟೊಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಬಿಟ್ಟು ಹೇಗೆ ಹೋಗುವುದು? ಹೋದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದೇನು? ಅಡಕೆ ತೋಟವನ್ನಾಗಲೀ, ಭತ್ತದ ಗದ್ದೆಯನ್ನಾಗಲೀ ಒಬ್ಬನೇ ನಿಂತು ವರ್ಷವಿಡೀ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಆಳುಗಳು ಬೇಕು. ಅವರಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ? ಅವರೂ ಶಹರಗಳಲ್ಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಊರಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ವೃದ್ಧ ಅಪ್ಪ, ಅಮ್ಮಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಬೇಸರ ಕಳೆಯಲೆಂದು ಹವ್ಯಕರ ಗದ್ದೆ, ತೋಟಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಕಾಲ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಈಗ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆಂಬಂತೆ ಸಿಗುತ್ತಿರುವ ಒಬ್ಬರು ಇಬ್ಬರೂ ಇಲ್ಲವಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ ಅಡಕೆ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ರೋಬೋಟ್‌ಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ!

ಇದು ಬಹಳ ವೇಗದಲ್ಲಾದ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರ. ಕೇವಲ ಹದಿನೈದಿಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಹವ್ಯಕ ಸಮುದಾಯದ ಚಿತ್ರಣವೇ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಿತ್ತು. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆ ತುಂಬಾ ಜನರು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಂತಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಐದಾರು ಜನರಿಗೆ ಮೋಸವಿರಲಿಲ್ಲ. ಮನೆಗೆ ಒಬ್ಬರು, ಇಬ್ಬರು ಮಾತ್ರ ನೌಕರಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೃಷಿಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕೊರತೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಡತನವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ತೀರಾ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಅನುಕೂಲವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಆರಕ್ತೇರದ, ಮೂರಕ್ಕಿಳಿಯದ ಸಮಸ್ಥಿತಿ. ಮನೆಗೊಂದು ಟೀವಿ, ಓಡಾಡಲೊಂದು ಬೈಕು, ಆಪ್ತೇಷ್ಟರನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಿಸ್ಕೆಟ್ ಫೋನು, ಸ್ವಲ್ಪ ಅನುಕೂಲವಿದ್ದರೆ ಒಂದು ಜೀಪು. ಹೋಗಿಬಂದು ಮಾಡುವ ನೆಂಟರಿಷ್ಟರು ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿದ್ದರು. ಮನೆಯಲ್ಲೇನಾದರೂ ಕಾರ್ಯ-ಕಟ್ಟಳೆ ಆದರೆ, ಮೂರು ದಿನ ಮುಂಚೆಯೇ ಬಂದು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಾಂಗವಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಹೆಣ್ಣುಕಳ್ಳಿದ್ದರು. ಮದುವೆ,

* ಮುಖ್ಯ ಉಪಸಂಪಾದಕ ಉದಯವಾಣಿ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಉಪನಯನ, ಚೌಲಗಳಿಗೆ ಊರವರೇ ಮುಂದೆ ನಿಂತು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂಥರಾ ಹದವಾದ ಬದುಕು ಅದು.

ಆಗಲಾ ಹೇಗೆ ನಡೆಯಬೇಕೋ ಹಾಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಬದುಕು ಈಗ ಕ್ರಮೇಣ ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿದೆ. ಹಬ್ಬಗಳು, ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯಗಳು ಔಪಚಾರಿಕವಾಗಿವೆ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಊಟದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬರುವ ನೆಂಟರು ಮೂರಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಹೊರಟು ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ಹಬ್ಬಕ್ಕೆಂದು ಊರಿಗೆ ಬಂದ ಮಕ್ಕಳು ಆವತ್ತು ರಾತ್ರಿಯೇ ಬಸ್ಸು ಹತ್ತುತ್ತಾರೆ. ಮದುವೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮರುದಿನವೇ ಭಣಭಣ. ಸಂಭ್ರಮಗಳು ಆಯಾ ಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ. ಹಣದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಸಮಯದವರೆಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ. ಇದು ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಸಮೃದ್ಧ ಕಾಲವೊಂದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಶ್ರೀಮಂತ ಸಮುದಾಯವೊಂದಕ್ಕೆ ಇದು ಸರಿಯೂ ಅಲ್ಲ.

ಬದುಕು ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಜಗತ್ತೇ ಬದಲಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಂತೆ ಈಗ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಹವ್ಯಕರು ಬದಲಾಗಬಾರದು ಎನ್ನಲಾದೀತೇ? ಕೆಲವೇ ಲಕ್ಷದಷ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೊಂದಿರುವ ಹವ್ಯಕ ಸಮುದಾಯವೊಂದೇ ಅಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾಜಾತಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ಬದುಕಿನ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳೂ ಬದಲಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿದರೆ ಬೇರೆ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಾದ ಬದಲಾವಣೆಗೂ ಹವ್ಯಕ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಾದ ಬದಲಾವಣೆಗೂ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಅಗಾಧತೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅಂತರವಿದೆ. ನಮ್ಮದು ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಬೇರಿನ ನಡುವೆಯಿರುವ ಅಪ್ಪಟ ತೊಳಲಾಟ.

ಮರ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಹೋದಂತೆ ಬೇರಿಗೂ ಚಿಗುರಿಗೂ ಇರುವ ಅಂತರ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಬೇರು ಆಳಕ್ಕಿಳಿಯುತ್ತದೆ, ಚಿಗುರು ಎತ್ತರಕ್ಕೇರುತ್ತದೆ. ಹವ್ಯಕ ಸಮುದಾಯವೆಂಬ ಮರಕ್ಕೆ ಬೇರಿನ ಚಿಂತೆಯೂ ಚಿಗುರಿನ ಚಿಂತೆಯೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಮರ ಬೆಳೆದಷ್ಟೂ ಚಿಗುರಿನ ಚೈತನ್ಯ ಹೆಚ್ಚಬಹುದು. ಆದರೆ ಬೇರು ಆಳಕ್ಕಿಳಿದಷ್ಟೂ ಅದಕ್ಕೆ ಮಣ್ಣಿನ ಬಿಗಿತ ಹೆಚ್ಚಿ ಉಸಿರುಗಟ್ಟಿದಂತಾಗ ಬಹುದು. ಶಹರಗಳಲ್ಲಿ ಸಮೃದ್ಧ ಬದುಕು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುವ ಯುವ ಸಮುದಾಯ ಬೃಹತ್ ಮರವೊಂದರ ಚಿಗುರಿನಂತೆ ನಳನಳಿಸುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇರಿನ ಚಿಂತೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ನಾನು, ನನಗೆ ನೀನು ಎಂಬಂತೆ ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ನೋಡಿ ಖುಷಿ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ನಿಜ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ನಂತರ ಈ ಮನೆ, ತೋಟದ ಗತಿಯೇನು ಎಂಬ ಚಿಂತೆ ಅವರಿಗೆ.

ಹನಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತಿದೆ; ಗೊಬ್ಬರ ತೆಗೆಸಿಲ್ಲ. ಹಣ್ಣುಡಕ ಉದುರುತ್ತಿದೆ; ಕೊನೆಗೊಡ ಬಂದಿಲ್ಲ. ತೋಟಕ್ಕೆ ಮಣ್ಣು ಹೊಯ್ದರೆ ಹತ್ತು ವರ್ಷವಾಯಿತು. ಚೊಕ್ಕವಾಗಿ ಸೊಪ್ಪಿನ ಬೆಟ್ಟ ಸವರದೆಯಾವ

ಕಾಲವಾಯಿತೋ. ಈ ವರ್ಷಯಾವ ಕೆಲಸವೂ ಸಾರಿದ್ವಾರ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಪ್ಪ ಫೋನ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲೋ, ಅಮೆರಿಕದಲ್ಲೋ ಇರುವ ಮಗ ಒಳಗೊಳಗೇ ಅಸಹಾಯಕನಂತೆ ಚಡಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಎಷ್ಟಾಗುತ್ತೋ ಅಷ್ಟು ಮಾಡಿಸು, ಜಾಸ್ತಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡ್ಬೇಡ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆದಂತೆ ನಮಗೂ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅಪ್ಪನಿಗೆ ಹೇಳಿದರೂ ಅದು ಬಾಯ್ಬಾತಿನ ಸಮಾಧಾನವಷ್ಟೆ. ಮಗ ಎಷ್ಟು ಬೇಕಾದರೂ ದುಡ್ಡು ಕಳಿಸಬಹುದು, ಆದರೆ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಗಬೇಕಾದ ಕೆಲಸ ಆಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದ ನೆಮ್ಮದಿಯನ್ನು ಇವನು ನೀಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಹಾಗಾದರೆ ಮಗ, ಸೊಸೆ ನೌಕರಿ ಬಿಟ್ಟುಊರಿಗೆ ಹೋದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಯಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಹಾಗೊಂದು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮುಂದಿಟ್ಟರೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರೋದು ಬೇಡ ಎಂದು ಮೊದಲು ಹೇಳುವವರೇ ಅಪ್ಪಅಮ್ಮ. ಇಷ್ಟಕ್ಕೂ ಇವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮಾಡುವಂಥದ್ದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಮಗನಿಗೆ ಕೃಷಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಸೊಸೆಗೆ ಎಮ್ಮೆಕರೆಯಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ! ಆಳುಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ದರ್ಬಾರು ಮಾಡುವ ಕಾಲ ಮುಗಿದುಹೋಯಿತು. ಆದರೂ, ನಲವತ್ತರವರೆಗೆ ದುಡಿಯುವಷ್ಟು ದುಡಿದು ಆಮೇಲೆ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೆಮ್ಮದಿಯಾಗಿರೋಣ ಎಂದು ಆಗಾಗ ಮಾತಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ಎಂಜಿನಿಯರುಗಳು, ಚಾರ್ಟರ್ಡ್ ಅಕೌಂಟೆಂಟುಗಳು, ಪತ್ರಕರ್ತರು ಬಹಳ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದೊಂದು ಸುಂದರ ಕಲ್ಪನೆಯಷ್ಟೆ. ನಲವತ್ತಾಗುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಇವರ ಮಕ್ಕಳು ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಆಗಷ್ಟೇ ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟುಊರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೇ? ಮೂವತ್ತರಲ್ಲಿದ್ದ ಉತ್ಸಾಹ ನಲವತ್ತರಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ. ತೋಟದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂಬ ವಿಶ್ವಾಸ ಹೊರಟು ಹೋಗಿರುತ್ತದೆ. ನೀವೇ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದುಬಿಡಿ ಎಂದು ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಲು ಶುರುಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತದೇ ತೊಳಲಾಟ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಹವ್ಯಕರ ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲ ಕುಟುಂಬಗಳೂ ಇಂತಹ ಸಂದಿಗ್ಧಗಳ ಒಂದಲ್ಲಾ ಒಂದು ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿವೆ.

ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲೇ ಆಕರ್ಷಕ ಉದ್ಯೋಗಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ಮೋದಿ ಚಿಂತನೆ ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಮದ್ದಾಗಬಹುದೇ? ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಹವ್ಯಕರು ನೆಲೆಸಿರುವ ಮಲೆನಾಡು ಹಾಗೂ ಕರಾವಳಿಯ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಹಾ ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ? ಉತ್ತರಕರ್ನಾಟಕ ಹಾಗೂ ಹಳೆ ಮೈಸೂರು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಈ ಚಿಂತನೆ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಲಾಭವಾಗಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಲು ಹಾಗೂ ಸ್ಥಳೀಯರೇ ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲು ಒಳ್ಳೆಯ ವಾತಾವರಣವಿದೆ. ಆದರೆ ಹವ್ಯಕರ ಸಾಂದ್ರತೆಯಿರುವ ಘಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶ ಹಾಗೂ ಕರಾವಳಿ ಭಾಗಗಳು ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟದ ಸೆರಿಗಿನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ.

ಇವು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪ್ರದೇಶಗಳು. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವತ್ತೂ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. 'ಸೋಕಾಲ್ಡ್' ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಜಾಗವಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಆಕರ್ಷಕ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳೂ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಹಾಗಾದರೆ ಕೃಷಿಯನ್ನೇ ಉದ್ದಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಬದುಕಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಅದೂ ಇಲ್ಲ. ಹವ್ಯಕರೆಲ್ಲ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರು. ಆ ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿ ಕೂಡಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ನಡುವೆ ಹಿಡಿಯಾಗಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ಸಣ್ಣದಾಗುತ್ತ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮಕ್ಕಳು ಶಹರದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಆಸೆ ಇದ್ದೇ ಇದೆ.

ವಂಶಪಾರಂಪರವಾಗಿ ಬಂದ ನನ್ನ ಹಕ್ಕನ್ನು ಏಕೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬ ಸರಳ ಸ್ವಾರ್ಥ. ಕಾಯ್ದೆ ಬದ್ಧವಾಗಿ ಇದುತ್ತಪ್ಪಲ್ಲ. ನೈತಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಭವಿಷ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ಸರಿ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನಾವೇ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶಹರಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಸಂಬಳ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಹವ್ಯಕರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಹುಶಃ ಭೂ ಹಿಡುವಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಒಂದು ಆಘಾತಕಾರಿ ವಿಚಾರಗೊತ್ತಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಭೂ ಸುಧಾರಣಾ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂತಷ್ಟೇ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ದೇವರಾಜ ಅರಸು ಅವರು 'ಉಳುವವನೇ ಭೂಮಿಯ ಒಡೆಯ' ಎಂಬ ಘೋಷಣೆಯಡಿ ಅದನ್ನು ತಾಪ್ತತೋಪ್ತ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದರು. ಆ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಎರಡು ಲಕ್ಷರೂಪಾಯಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕೃಷಿಯೇತರ ಆದಾಯ ಹೊಂದಿರುವವರಿಗೆ ಭೂಮಿಯ ಹಕ್ಕು ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ನಿಯಮವೂ ಸೇರಿದೆ. ಅಂದರೆ, ಶಹರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಮಗನಿಗೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಂಬಳ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದರೆ ಅಪ್ಪನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿರುವ ಅಥವಾ ವಂಶಪಾರಂಪರವಾಗಿ ಬಂದ ಕುಟುಂಬದ ಜಮೀನು ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಪ್ಪನ ಮರಣಾನಂತರವೂ ಇವನ ಹೆಸರಿಗೆ ಮನೆಯ ಕೃಷಿ ಜಮೀನಿನ ನೋಂದಣಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಈ ನಿಯಮವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಪಾಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ, ಹಾಗಾಗಿ ಬಚಾವು. ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಎರಡು ಲಕ್ಷರೂ.ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕೃಷಿಯೇತರ ಆದಾಯ ಹೊಂದಿರುವವರು ಕೃಷಿ ಜಮೀನನ್ನು ಖರೀದಿಸುವಂತಿಲ್ಲ ಎಂಬ ನಿಯಮವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪಾಲನೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ನಿಯಮಗಳನ್ನೂ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಪಾಲಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವೇನಾದರೂ ಆದೇಶ ಹೊರಡಿಸಿದರೆ ಇವತ್ತು ನೌಕರಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಯಾವ ಕೃಷಿಕರ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯ ಒಡೆತನ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ! ಅಂದರೆ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಬೇರಿನ ಸಂಪರ್ಕ ಕಡಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಥವಾ ನೌಕರಿ ಬಿಟ್ಟು ಊರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಹವ್ಯಕರಿಗೆ ಅಥವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಯಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಕೃಷಿ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೂ ಇದು ತೂಗುತ್ತಿಯೇ.

ಹವ್ಯಕರು ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ಬೌದ್ಧಿಕವಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಮುಕ್ತ ಚಿಂತನೆಯನ್ನೂ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ನಮ್ಮದು ಮೇಲ್ವಾತಿ ಎಂಬ ಮೇಲರಿಮೆಯಾಗಲೀ, ಇತರರು ಕೆಳಜಾತಿಯವರು ಎಂಬ ಕೀಳರಿಮೆಯಾಗಲೀ ಬಹುತೇಕ ಹವ್ಯಕರಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನಾದಿ ಕಾಲದಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಕೆಲ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಅಲ್ಲಿನ ಜನ ಜೀವನ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿ ಈಗಲೂ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲು-ಕೀಳಿನ ವಾಸನೆ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಶಹರಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಹವ್ಯಕರು ಅದನ್ನು ಮೀರಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸಂತೋಷದ ವಿಚಾರವಾದರೂ ಹವ್ಯಕರ ಸಂತತಿಯ ಮುಂದುವರಿಕೆಗೆ ಇದರಲ್ಲೇ ಸಣ್ಣದೊಂದು ಆತಂಕವೂ ಅಡಗಿದೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅನಿವಾರ್ಯ ಕಾರಣಗಳಿಂದ, ಇನ್ನು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಪ್ರೇಮ ಪ್ರಕರಣಗಳಿಂದ ಹವ್ಯಕರಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿವೆ. ವರ್ಣಸಂಕರ ಎಂಬುದು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಕೆಲ ತಲೆಮಾರುಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮೇಣ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಇದು ಅಪಾಯವೇ? ಹೌದು, ಅಂದರೆ ಮೌಢ್ಯ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದರೆ ಹವ್ಯಕ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಅಪಾಯವೇ.

ಹವ್ಯಕ ಸಮುದಾಯ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಉಳಿಸುವ ಹೊಣೆಯನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲ ಹವ್ಯಕ ಮಠಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿ ನೆಮ್ಮದಿಯಾಗಿ ಕುಳಿತು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಮಠಗಳಲ್ಲಿ ನೂರೆಂಟು ಉಪದ್ವಾಪಗಳು, ಹತ್ತು ಹಲವು ರಾಜಕೀಯಗಳು. ಅಲ್ಲಿನ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಏನೇನೋ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಗುರುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮಿಷ್ಟದಂತೆ ಆಡಿಸುವ ಬಿಳಿ ಹೆಗ್ಗಣಗಳ ಕಾರುಬಾರು. ಇತರ ಸಮುದಾಯಗಳ ಮಠಗಳು ತಮ್ಮ ಜಾತಿಯವರ ಶಿಕ್ಷಣ, ಉದ್ಯೋಗ, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಹವ್ಯಕ ಮಠಗಳಿಗೆ ಮಠವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದರಲ್ಲೇ ಆಸಕ್ತಿ. ಅದುಬಿಟ್ಟರೆ ಒಂದಷ್ಟು ಹೋಮ, ಹವನಗಳು ಹಾಗೂ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ ತೀರ್ಥ, ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆ ಕೊಡುವುದೇ ಮಹತ್ತರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಬಡ ಹವ್ಯಕ ಕುಟುಂಬವೊಂದು ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಅವರ ಅನಾರೋಗ್ಯದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಾಗಿ ನೆರವು ಕೇಳಿದರೆ ಮಠಗಳಿಂದ ಏನು ಸಿಗುತ್ತದೆ? ಹೀಗೆ ನೆರವು ನೀಡುವ ಯೋಜನೆಗಳು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಮಠದಲ್ಲಿಲ್ಲ, ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಆಶೀರ್ವಾದ! ಸಮುದಾಯದ ಕಾಣಿಕೆಯಿಂದಲೇ ಬೆಳೆದ ಮಠದಲ್ಲಿ ಅದೇ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೆರವು ನೀಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಲ್ಲ ಅಂದರೆ, ಹವ್ಯಕರ ಹಿತರಕ್ಷಣೆ ಮಠಗಳಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಠಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಹವ್ಯಕರ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯಂತಿರುವುದು ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಹವ್ಯಕ ಮಹಾಸಭಾ. ಅದೂ ಹವ್ಯಕ ಸಮುದಾಯದ ಒಟ್ಟಾರೆ ತಲ್ಲಣಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಜಾತಿ, ಸಮುದಾಯಗಳೂ ಒಗ್ಗಟ್ಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು

ಮಹತ್ವ ನೀಡಿ, ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಹಿತ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ನೀಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಹವ್ಯಕರು ಮಾತ್ರ ಊರ ಉಸಾಬರಿ ನಮಗೇಕೆ ಎಂಬ ಅನಾದಿಕಾಲದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನೇ ಇಂದಿಗೂ ನೀರು, ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕಿ ಪೋಷಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವಂತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ನಾವು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹಾಗೂ ಸಂಘಟಿತರಾಗಿ ನಮ್ಮ ಒಳಿತಿಗಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಊರ ಉಸಾಬರಿಯಲ್ಲ, ಅದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಮಠಗಳು ಅಥವಾ ಬೇರೆಯಾರಾದರೂ ಈ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ ಎಂದು ಮೈಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತರೆ ನಮ್ಮದೇ ಭವಿಷ್ಯ ಅಸ್ಥಿರಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಒಂದು ಸಮುದಾಯವಾಗಿ ಹೇಗೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಜೊತೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾರ್ವಾಡಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಹವ್ಯಕರು ಕಲಿಯಬಹುದು. ರಾಜಸ್ಥಾನ

ಹಾಗೂ ಗುಜರಾತಿನಿಂದ ವಲಸೆ ಬಂದ ಮಾರ್ವಾಡಿಗಳು ಬೆಂಗಳೂರು, ಮೈಸೂರು, ಶಿವಮೊಗ್ಗದಂತಹ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲೂ, ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಸಾಕಷ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಒಂದೊಂದು ರೂಪಾಯಿ ದೇಣಿಗೆ ಎತ್ತಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ತಮ್ಮ ಮೂಲ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗಾದರೂ ತೊಂದರೆಯಾದರೆ ನೆರವಿಗೆ ಧಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಕೇವಲ ದುಡ್ಡಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಲ್ಲ, ಭದ್ರತೆಯ ವಿಚಾರ ಕೂಡ.

ಶಹರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಹವ್ಯಕರಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಹವ್ಯಕ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಅಭದ್ರತೆಯಿದೆ. ನಡುವೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕೊಂಡಿಕಾಣೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅನ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ಆ ಕೊಂಡಿಯನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಬೆಸುಗೆ ಹಾಕುವ ಸಮಯ ಬಂದಿದೆ.

“ಬಳೆಬೇಕೊ ಅತ್ತೆಯೋರೆ”

ಅದೊಂದು ಶ್ರೀಮಂತರ ಮನೆ. ಇಷ್ಟದು ಮೂರೇ ಜನ; ಯಜಮಾನ ಜವ್ವನಿಗ. ಅವಂಗೊಂದು ಭಾರೀ ಚೆಲುವೆ ಹೆಂಡತ್ತಿ, ಮತ್ತೆ ಮುದಿಯಾದ ಅಬ್ಬೆ, ಇಷ್ಟೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಆಳುಗೊ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬಂದುಗೊಂಡು, ಹೋಗಿಯೊಂಡು ಇತ್ತಿದ್ದವು. ಮನೆಯ ಯಜಮಾನ ಸಣ್ಣಮಾಣಿ ಆಗಿಪ್ಪಗಳೇ ಅವನ ಅಪ್ಪ ತೀರಿ ಹೋಗಿತ್ತಿದ್ದ. ಅಂಬಗ ಅವಕ್ಕೆ ಭಾರೀ ಬಡತನವೂ ಇದ್ದತ್ತು. ಆದರೂ ಆ ಮಾಣಿಯ ಅಬ್ಬೆ ಹೆದರದ್ದೆ, ಹಿಂಜರಿಯದ್ದೆ ಅವರಿವರ ಮನೆಲಿ ಗೈದುಬಂಜ ಬಂದು ಕಷ್ಟಲ್ಲಿ ಮಗನ ಸಾಂಕಿ ದೊಡ್ಡ ಮಾಡಿದ್ದು. ಸಕಾಲಲ್ಲಿ ಅವನ ಶಾಲೆಗೆ ಕಳಿಸಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನೂ ಕೊಡಿಸಿದ್ದು. ಹಾಂಗೆ ಕಲ್ತ ಅವಂಗ ದೊಡ್ಡ ಉದ್ಯೋಗವೂ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು. ದೊಡ್ಡ ಶ್ರೀಮಂತರು ಪೊದು ಮಾಡ್ಲೆ (ಕೂಸು ಕೊಡ್ಲೆ) ಮುಂದೆ ಬಂದವು. ಹಾಂಗೆ ಅವನ ಮದುವೆಯೂ ನೆಡದತ್ತು. ಹೆಂಡತ್ತಿಯ ಅಂದ ಚೆಂದಕ್ಕೆ, ಬಿನ್ನಾಣದ ಮಾತಿಂಗೆ ಗೆಂಡ ಪೂರ ವಶ ಆದ." ಎನ್ನ ಅಬ್ಬೆ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಾಯಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಕಷ್ಟ ಅನುಭವಿಸಿ, ಎನ್ನ ಸಾಂಕಿ, ಈ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಯಿದು. ಈ ಪ್ರಾಯಲ್ಲಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವ ತೊಂದರೆಯೂ ಆಗದ್ದ ಹಾಂಗೆ 'ಅಬ್ಬೆಯ ಪ್ರೀತಿಯ ಸೊಸೆ' ನೀನೇ ನೋಡಿಗೊಳ್ಳಕ್ಕು" ಹೇಳಿ ಹೆಂಡತ್ತಿಯತ್ತರೆ ಹೇಳಿಕ್ಕಿ ಹೆರಂಗ ಕಛೇರಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಪದು ಅವನ ಅಭ್ಯಾಸ.

ನಿರೂಪಣೆ: ಪ್ರೊ ಹರಿನಾರಾಯಣ ಮಾಡಾವು, ಪುತ್ತೂರು, ದ.ಕ

ಒಳಮನಿಕ್ಕೊಂಡು, ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅಶನ ನೀರು ಕೂಡಾ ಸಿಕ್ಕದ್ದೆ, ನರಕ್ಕ ಅನುಭವಿಸಿಗೊಂಡಿದ್ದ ಅಬ್ಬೆ ಹತ್ತರಂಗ ದಿನಕ್ಕೊಂದರಿ ಹೋಪಲೂ ಅವಂಗ ಪುರುಸೊತ್ತಿಲ್ಲ! ತನ್ನ ಹೆಂಡತ್ತಿ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು , ಕೆಲಸದವರ ಹತ್ತರೆ ಹೇಳಿ ಬೇಕಾದ ಹಾಂಗೆ ಅಬ್ಬೆಯ ನೋಡಿಗೊಳ್ಳುತ್ತ ಹೇಳಿ ಅವಂಗ ದೃಢನಂಬಿಕೆ. ಹೆರಂದ ಹೆರವೇ "ಅಬ್ಬೆಗೆ ಊಟ, ಕಾಫಿ ಎಲ್ಲ ಆಯಿದನ್ನೆ?" ಹೇಳಿ ಹೆಂಡತ್ತಿ ಹತ್ತರೆ ಕೇಳಿಕ್ಕಿ ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ಅವ ಹೋಪದು. ಒಳ ಅವನ ಅಬ್ಬಗೆ ಹಶು ಆಸರಿಲ್ಲಿ ಜೀವ ಹೋಪಾಂಗ ಆಗಿಗೊಂಡಿಪ್ಪಾಗ ಸೊಸೆ ಅತ್ತೆ ಹತ್ತರೆ ಬಗ್ಗಿ ಕೆಮಿಲಿ "ಬಳೆಬೇಕೊಅತ್ತೆಯೋರೆ?" ಹೇಳಿ ವಿಚಾರಿಸಿತ್ತಡ! ಗೆಂಡ ಇಲ್ಲದ್ದ ಆ ತೊಂಡಿ ಕೂಗಿಯೊಂಡು "ಬೇಡದೋಬೇಡ" ಹೇಳಿ ಬೊಬ್ಬೆ ಹೊಡವಾಗ, ಸೊಸೆ ಸರಸರನೆ ಹೆರಂಗ ಗೆಂಡನ ಹತ್ತರೆ ಬಂದು "ಕೇಳಿತ್ತೊನಿಂಗೊಗೆ? ಯಾವಗ ಕೇಳಿದರೂ ಅವರದ್ದು 'ಬೇಡ' ಹೇಳಿ ಒಂದೇ ರಾಗ! ಆನೆಂತ ಮಾಡೆಕ್ಕಪ್ಪಾ?" ಹೇಳಿ ಮೆಚ್ಚಿಸಿತ್ತಡ. ಬೋದಾಳ ಗೆಂಡ ಹೆಂಡತ್ತಿಯ ಮಾತಿನ ಪೂರಾ ನಂಬಿದ; ಅವನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೆರನೆಡದ. ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಂಗ 'ತೆಳಿನೀರು' ಸಿಕ್ಕುಗು ಹೇಳಿಕಾದೊಂಡು, ಅಂಬ ಗಂಬಗ ಮೈಬೇನೆಲ್ಲಿ ನೆರಕ್ಕಿಗೊಂಡು ಅವನ ಮುದಿ ಅಬ್ಬೆ ಇದ್ದತ್ತು.

Havyaka Krishi in the 21st Century: A Few Major Issues and Some Potential Solutions

Introduction. In his *guru sandesha* (message from the guru) of 2009 to the Havyakas of Americas, Srimad Gangadharendra Saraswati Swamiji of Sonda-Swarnavalli Matha underlined that the non-resident-Indian Havyakas settled overseas should continue to “water the roots” of their “mother tree” (<https://www.youtube.com/watch?v=FBOnMwHDg4U>). Inspired by the message and fueled by the gravity of the situation and the collaborative spirit endemic to the region, as well as the genuine interest by HAA, The havyaka community and several cooperative marketing juggernauts involved in arecanut trade, an initiative by HAA called came into existence in early 2014. HAA-Krishi is a think tank of Havyaka agricultural professionals in the United States. This think tank is primarily an advisory group to facilitate technical information sharing and management, and R&D support of innovative business ideas pertaining to Havyaka Krishi and commerce. There is also a strong “self-help” psyche underscored by the Bhagavad Gita shloka [6:5] “uddharedaatmanaatmaanam naatmaanamavasaadayet...” that is offering a divine guidance of sorts and propelling the initiative. Currently, under the umbrella of HAA, the think-tank is chaired by Dr. Subray Hegde, Great Falls, VA accompanied by Drs. Mahadev Bhat, Miami, FL, Dinakar Bhatramakki, Johnson, IA, Ravi Bhat, Davis, CA, and Ramesh Hegde, Plano, TX.

In the following paragraphs, the HAA Krishi members outlined a few major issues affecting Havyaka Agriculture. Ramesh Hegde provided a general outline about the current state of affairs, especially about how both social and economic changes are impacting the farmers. Dinakar Bhatramakki and Subray Hegde

provided a few practical solutions regarding how Havyaka farmers can adopt 21st century agricultural techniques to improve and protect their crops. Ravi Bhat has offered some excellent advice addressing labor shortage affecting Havyaka farmers through farm mechanization. Finally, Mahadev Bhat touched upon a few socio-economic changes affecting Havyaka community, including their farm practices.

Authors of this article made an effort to bring awareness within Havyaka Community, especially among NRI Havyakas, about the plight of Havyaka farmers and so that they all can collectively think about better solutions to their agricultural roots.

Havyaka Krishi and HAA-Krishi

Ramesh Hegde
Plano, TX

What image does the term “Havyaka” invoke? For the most part, it conjures up visions of *teLLevu*, *tambLi*, *appehuLi*, *toDedevu* etc.—mostly food items that are unique to Havyaka cuisine. To a lesser extent this geo-cultural construct is associated with the backbone of their livelihood and primary source of income, “*adike besaaya*” or arecanut farming. Such a system of farming is characterized as a “mixed farming”, since the traditional agricultural component-comprising cultivation of arecanut,

coconut, black pepper, cardamom, and banana – is complemented and enhanced with the growing of rice paddy and/or sugarcane plus raising of livestock (cows, oxen, and buffaloes). This labor-intensive agriculture has been immune to change (or so it appeared) until about 25 to 30 years ago, when new crops such as cocoa, vanilla etc. and additional “remunerative” farming options such as sericulture (silkworm agriculture), mushroom farming, rabbit farming etc. started making the rounds, adding to the diversity and ups and downs of the traditional arecanut-centric farming. One noteworthy change that has taken a strong foothold among the Havyaka farmers within the last 25 years is the large-scale adoption and integration of *Dairy Farming*, made possible by the availability of high-yielding milch breeds such as HF and Dane coupled with its ease of mechanization and supported by a strong network of marketing apparatus. With the exception of this last part, rest of the Havyaka Krishi (farming) remained stubbornly resistant to mechanization and therefore depended heavily, if not entirely, on the manual labor force. This manual labor is in dangerously short supply today.

The chronic labor shortage that has gripped the Havyaka Krishi in the last decade has had far-reaching socio-economic consequences in the *Malnad* region (Western Karnataka), home to most of the farming Havyakas and part of the legendary *Parashurama Srishti*, teeming with unique and diverse flora and fauna, and showcasing plentiful water and waterfalls. Scarcity of manual labor is so bad that even the very-essential agricultural operations such as planting replacement palmlings, spraying pesticides, and harvesting, not to mention the post-harvest processing and grading, are not being able to be carried out in a timely manner. Farm labor wages have gone up over 10 times what they were 10-15 years ago. The quality of work that the present-day manual labor provides is a far cry from the professional-quality work that used to be rendered by a dedicated, loyal workforce of the 1990’s and earlier. Dr. Mahadev Bhat, Professor of Natural Resource Economics at FIU, Miami, FL, in his article elsewhere in this souvenir, has made a lucid analysis of these socio-economic changes. Now, the questions before us are these: Can/should anything be done to address the issue

of labor shortage and the impact it is having on Havyaka Krishi and culture? What are the challenges in addressing this issue? What can we - Havyaka Association of the Americas (HAA), as an organization – do to help remedy the situation and keep the Havyaka Krishi and culture intact for the sake of posterity?

Farm mechanization backed by a strong R&D support that has eluded the attention of arecanut farming community for so long, seems to be the best and the only answer to the significant problems facing Havyaka Krishi today, as:

- The problem of labor shortage is real and cannot be ignored any more.
- Attempts at mechanizing arecanut farming have been sporadic, with the adoption rate of the machinery currently available being spotty, at best. Therefore an R&D-based approach, with a long-term view, to developing appropriate machinery and bringing it to the marketplace is the need of the hour.
- There exists a vast knowledgebase locally. This, in conjunction with the external knowledge available through HAA-Krishi, needs to be leveraged and managed better so that its benefits can be harnessed to the full extent.
- We cannot and should not depend on the government (Ag Departments) and/or Agricultural Universities to solve our problems. We have to take the lead and feel responsible to solve our own problems.

To explore and support approaches, opportunities, and solutions to address agricultural/agribusiness related issues of Havyaka Krishi in Karnataka, HAA and HAA-Krishi have had several rounds of discussions internally to come with a structured approach. Scope of engagement and short-list of projects to support have been outlined. Two *in-person* visits – one by Ramesh Hegde [HAA-Krishi] and a second by Shivu Bhat [HAA] – have been made and discussions were held with the stakeholders, on the need for a collaborative approach to address the problems of plantation agriculture. It’s important to note that a formal presentation of HAA-Krishi proposal was made on June 9, 2014, to the Totagars’ Sales Society (TSS), Sirsi, India – a well

established cooperative marketing society involved primarily in arecanut, cardamom, and black pepper marketing and trade. Follow up meetings were held with the President of TSS, and we are pleased to report that our set of recommendations have been accepted in its entirety. In the spirit of helping a noble cause that would benefit the population-at-large – the epitome of Karma Yoga as highlighted in Bhagavad Gita, 3:9 - *”yajnaarthaat karmaNo’nyatra loko’yam karma bandhanaH...* - TSS has also agreed to take the lead and fund the pilots/projects designed to finding viable agricultural solutions in their areas of operation.

Our brainstorming and ideation continues and here are some of our focus areas where we solicit additional HAA talent, ideas and volunteers to join our Think Tank team, our mantra being “Together we can do better.”

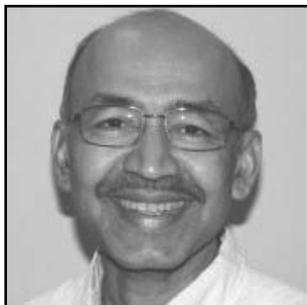
- Information exchange/management.
- Engineering support/advisory for R&D-based machinery development/refinement. This warrants

broadening of the HAA-Krishi Think Tank, to include mechanical engineers as advisers.

- Marketing support/advisory.
- Need for establishment of an independent business entity to take the HAA-Krishi proposal to the next level.

In summary, a humble beginning of collaboration between HAA and Havyaka Krishi stakeholders has been made with the establishment of a Think Tank, *HAA-Krishi*. There is a lot of excitement and expectations among the stakeholders on what *HAA-Krishi* can/should do to address the challenges facing Havyaka Krishi. We have a long way to go, however, to accomplish what we set out to do, but sky is the limit! We invite you to be a part of the team to address the challenges and help find meaningful solutions, because *“Jananee janmabhoomischa swargaadapi gareeyase.”* [Mother and Motherland are superior to Swarga!]

Use of Molecular Markers in Arecanut Varietal Improvement

Dinakar Bhatramakki Johnston, IA

Plant breeders around the world, in both the public and the private sectors, are tasked with creating improved varieties by mating two parental plants each with unique desirable characteristics. This is one of the ways of creating new variations, so that the best combinations of the traits like yield and disease resistance can be incorporated in a single plant. In plantation crops like arecanut, farmers have been growing populations of individual trees that differ with respect to height, the size of the arecanut, the number of arecanuts per bunch,

among others. This has been going on for hundreds of years. Existing variations in these populations can be used to improve the overall population. For example, if we can identify the plants that are high yielding (with bigger nuts and more nuts per bunch) as well as disease resistant, we can select these plants for advancement. The selected plants can be used as the source material for a plant breeding tool called ‘tissue culture’ to create thousands of individuals of the same genetic makeup or clones with superior ability to yield and tolerant to diseases.

Another plant breeding tool called ‘molecular marker,’ can be used to screen large number of plants to catalog all the different genetic variations. In order to use molecular markers, the DNA sequence information that represents the arecanut population variations (genetic make-up) needs to be known. Once these variations at the genetic level are known, the next step is to associate the physical characteristics (phenotypic variations) with the underlying genetic variations. The physical characteristics - also known as phenotype, can be observed by the naked eye or by some diagnostic tests. By running molecular marker tests over hundreds of

arecanut plants, their known phenotype say a disease, can be associated with unique marker locations. The variations in the trait are due to identifiable difference in the DNAs base pairs A, C, G, and T and are referred to as Single Nucleotide Polymorphisms or SNPs.

Marker technology is routinely being used for the advancement of the crops like corn, soybean, wheat, rice, rapeseed mustard, sunflower, sorghum, cotton, and millet, to name a few. Marker technology is also used in fruit, nut, and forestry species. In the case of the arecanut, we need to have close collaboration with public or private research laboratories that have access to marker technology. We also need expertise in the use of molecular markers for crop improvement, basic understanding of the genetics, and the principles of plant breeding. In Karnataka state where arecanut is one of the important cash crops, we need to start with assessing the capacity and capabilities that exist in the Agricultural Universities,

State and Central Research Institutes and Arecanut Cooperatives. We may also have a challenge and an opportunity to build that capacity.

Improving the arecanut varieties is a slow process. Investing in the research and development is the essential first step in that direction. Using traditional techniques that use phenotypic selection will only make incremental improvements and often times these improvements are not transferable to different environments. However, improvements based on genetic information can quickly produce superior offspring with long lasting improvements, once they are tested and proven in multiple environments. We can envision dwarf arecanut varieties that are high yielding, resistant to diseases and amenable to mechanization including harvesting. The HAA Krishi members from the US will be happy to provide general guidance in this area of population improvement using modern plant breeding tools.

Agricultural Biotechnology Solutions for Havyaka Agriculture

Subray Hegde
Great Falls, VA

Revolutions in agriculture occur in surges interspersed by a long hiatus. To begin with, historically crop improvement occurred via selecting best plant types. Green revolution in the late 1960s changed the face of agriculture, especially in the field crops such as rice and wheat. Late 1990s brought agriculture revolution through crop biotechnology. Incidentally there is an unprecedented technological revolution happening in crop biotechnology in the 21st century. In this continuum where does Havyaka agriculture fit in?

Havyaka's main crops are arecanut, pepper, cardamom, banana, and a few field crops. For the most

part of the last 1000 plus years, arecanut cultivation probably followed the one that were practiced by our great grandfathers and mothers. Varietal selection in arecanut crop is still a random process and appears very primitive. Systematic research on arecanut improvement at a few federal or state research stations has turned out little in terms of improvement. Fruit rot or *Kole roga* (a fungal disease caused by *Phytophthora arecae*) of arecanut is a perennial problem needing several rounds of fungicide spray during rainy season. Black pepper, another lucrative cash crop, facing much bigger problem due to quick wilt (*Phytophthora capsici*) disease, which causes sudden death of vines and wipes out entire pepper crop in a couple of years. A few years ago entire banana plantations succumbed to banana bunchy top virus. So did the cardamom crop also, a 6-7 year healthy yielding plant is reduced to 2-3 years due to *Katte roga* (cardamom mosaic virus). Recent efforts to introduce new crops, such as cocoa and vanilla, met with mixed success again due to severe incidences of diseases.

Crop improvement with respect to economic yield, agronomic performance, and resistance against pests and diseases is an ongoing process. But such improvement

takes relatively longer time for plantation crops which moreover require a concerted effort. Besides, there is no guarantee of success with conventional plant breeding techniques. It is more of a trial and error technique. For example, a decade long cross breeding effort to develop resistant

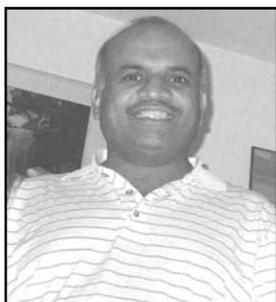
black peeper varieties is yet to bring one such variety to market. It appears as though Havyaka farmers reached a dead end with their crops and their perennial problems. They reached this situation due to a prolonged neglect of agriculture research on arecanut and allied crops and lack of funding for problem-specific research by arecanut farmers' cooperatives. However, recent economic progress in India and positive changes in agriculture outlook has renewed confidence in crop improvement in Havyaka agriculture also.

One potent technique that has the potential to provide solutions to some of the major ailing problems of Havyaka crops, such as pest and disease problems, is modern biotechnology. Biotechnology, sometimes referred to as Genetic Engineering (GE) or Genetically Modified (GM) technique, encompasses a variety of methods. The most popular GE crop in India at present is Bt cotton. Cotton crop is susceptible to a variety of insect damage, and Bt cotton contains a gene from a soil bacterium that acts as a toxin to cotton damaging insects. Consequently a traditional cotton crop that requires around 13-16 chemical sprays during a cropping season is reduced to a couple of sprays for Bt cotton crop, thus

reducing significant cultivation cost while increasing farm profits by more than 50%. In other words, one gene from soil bacterium has changed the face of the cotton agriculture in India. Similar miracle is possible for Havyaka farmers also. Solution lies in finding resistant genes for some of the endemic diseases affecting areca, pepper, banana, and cardamom. Earlier scientists looked for such genes in closely related plant species without much success. Today biotechniques are breaking that species barrier and if one finds a disease or insect resistant genes in any living organisms such genes could be transferred to other organisms. Imagine developing a few resistant black pepper varieties for quick wilt disease. In no time areca farms will be teeming with black pepper crops all over again. Likewise, one could think of a variety of crop improvement situations using modern biotechniques.

As the saying goes, it is easier said than done. Critics abound—biotechniques are very expensive; there is no public acceptance of GM crops; Agriculture Universities lack sufficient funds to carry out research, etc. But let us sit back and think for a while. We have been hearing similar comments for a couple of decades now. The current situation is a perfect example of insanity (“Insanity is doing the same thing over and over again, but expecting different results,” the statement widely credited for Albert Einstein). Probably it is time to think differently and try new avenues for the old problems of Havyaka agriculture.

Farm Mechanization

Ravi Bhat
Davis, CA

We look at agricultural systems in developed countries and wonder how the yield per unit area is so high and the quality of farm produce is so superior. Apart from natural bounties of land, water, and suitable environments, growers in developed countries plan in advance to incorporate latest farming technologies based on sound science and use farm mechanization to keep the cost: benefit ratio to the lowest extent possible. Importantly, governments at local, state, and federal levels support farming by giving incentives and subsidies, and guard against pests and diseases that ruin crops and

livestock. Intensive, energy-driven monoculturing of agricultural and horticultural crops has caused some adverse effects. In recent years, people are taking remedial measures to curb environmental pollution caused by agricultural practices and are raising awareness of food safety and protection.

Havyaka communities, who have been practicing agriculture for centuries, are harbingers of sustainable agriculture, but our ancestors followed subsistence farming. Since the independence of India, population has exploded across the nation, and the demand for food, fiber, fuel, and feed and fodder for livestock has skyrocketed. Fortunately, the Green Revolution and the White Revolution that were triggered mainly by improved breeding and mechanization helped gain food sustainability in India. But Havyakas, who owned land as their primary family asset, have been growing plantation crops that require manual labor in every step of the way. Since early 1970s, the market volatility for horticultural crops, socio-economic situations, and the government policies drastically impacted Havyakas in the Malnad regions. Many Havyakas, by virtue of their inherent inclinations for knowledge, opted to pursue higher education and sought job opportunities in urban areas. This has created a vacuum among Havyaka families. In the meantime, there is an acute shortage of skilled labor force to do farming chores, and land holdings in many families are divided and fragmented.

In modern agricultural business, farming steps such as 1) preparing land to minimize soil erosion and designing leveled fields for easy movement of farm equipment and produce, 2) setting up drainage channels, 3) marking planting sites and digging holes, 4) planting in rows by following proper inter and intra row spacing, 5) laying out pipes for sprinkler or drip irrigation, 6) mulching to manage weeds and maintain soil moisture, 7) applying fertilizers and green manures, 8) pruning and training, 9) weeding, 10) cultural practices and spraying of chemicals to control pests and pathogens, 11) crushing of fallen dried leaves, 12) harvesting and post-harvest operations,

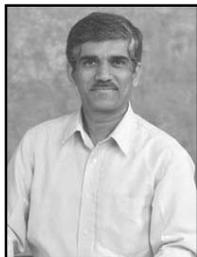
and 13) uprooting of dead or fallen trees can all be performed through precision agriculture by using various machines. Skilled and trained people are essential to safely operate different machines. However, these different machines cannot be used as such in our present day multi-storied arecanut plantations because of several constraints.

Consolidation and cooperation are key elements for farm mechanizations. Any one grower or a group of growers in a village cannot afford to have machines and equipments required for all farming operations. Havyaka families with small and marginal land holdings should think of sharing farm expenditures and incomes within the parties involved instead of dividing and fragmenting land. Growers in a village or neighboring villages should agree to use heavy machines jointly. These aspects lead us to an idea for cooperative societies and individuals to start small businesses of renting and operating farm machines. Such small business owners can train skilled workers and keep them in their pay roll all year around. In turn, an arecanut grower or any other agriculturist can rent farm machines and have the skilled workers perform farm operations in a timely manner. This business to business (B to B) arrangement is a win-win situation for arecanut growers and small business owners. However, legal aspects and economics of B to B have to be worked out.

All these suggestions are easier said than done. First of all, heavy machines required for arecanut plantations are not there in the main-stream market yet. Machines available for other cropping systems have to be modified and/or adapted to make it useful, say for instance, for harvesting arecanut bunches. Multi-national companies and others do not do it for us mainly because of low profits and initial high cost of designing machines suitable for plantation crops. It is a huge challenge, and we as Havyakas should encourage individuals in any way possible, especially younger Havyakas, who take up such challenges. Wherever there is a will, there is a way; and always there is a better way to do things. It is a long-

term investment in research and development, and that investment should start now.

Havyaka Krishi at Crossroads

Mahadev Bhat
Miami, FL

Not too long ago, the villages in the rural belts of the Havyaka communities used to bustle with activity after Deepawali in preparation for the upcoming harvest season of rice paddy, arecanut, pepper, cardamom, and *alemane* (sugarcane processing). Farm owners and workers were busy threshing rice, harvesting arecanut, and boiling and drying nuts. Female workers sat in circles de-husking arecanuts, while housewives stayed busy doing farm chores, tending to cattle, and preparing food for the family members and farmworkers. My favorite pastime was when my brothers, cousins, father, uncle, and neighbors huddled around the fire, which was used for boiling the arecanuts, after dinner each night. Each one of us would fight for the best spot in front of the fire. During my last visit to India, I discovered that the night-time fire ritual was a thing of the past.

What happened? The younger population has left the rural area in pursuit of jobs, businesses, and other professions. Many rural Havyaka families have become single family homes with middle- to senior-age couples, one or two young children and old parents. In many villages in Sagar, Kumta, Honnavar, and other areas, farms have outlived their time and are quite often put up for sale. That trend has destabilized village communities. The critical mass of people necessary for sustaining an economically robust and culturally vibrant village is gradually shrinking in many communities. Farmers are scrambling for workers during the season. One or two able-bodied family members left in each family are no match for the labor-intensive arecanut farming operations.

This has been a worldwide problem. The US, Canada, and some of the oriental countries have experienced similar demographic shifts. However, with the shrinking of rural Havyaka communities, the remaining few are not only hurting economically, but culturally. Havyaka farmers hold a key to protecting valuable natural environments, including forests, sacred groves, rivers, and streams. Over centuries they have accumulated traditional knowledge and developed practices for preserving valuable medicinal plants and non-timber plant products. As younger people leave this farming culture, there are only a few left to inherit that traditional knowledge.

With increasing labor shortage and inability to manage traditional crops like arecanut, farmers are looking to diversify their production or to replace existing crops with less labor-intensive crops. In the Mangalore area, we hear that rubber is making its way into the traditional strongholds of arecanut plantation. Farmers in Sirsi, Siddapur, and Yellapur tried vanilla a few years ago on a massive scale. Unfortunately, they could not compete with Madagascar's vanilla farmers. The marketing institutions such as large farmers' cooperatives and Agricultural Produce Marketing Committees have done a commendable job with traditional crops such as areca, pepper, and cardamom. However, they are unable to provide a similar marketing support for newly emerging crops such as tropical fruits, honey, and value-added agricultural products. While foreign export for some of the products is an option, Indian farmers face challenges of needing to meet high export quality standards, larger and reliable supply, and expensive initial costs of establishment.

An all-out effort is necessary to save traditional Havyaka farming. Not doing so would be a colossal mistake, with severe repercussions on the Havyaka culture along with the economy and the environment it is rooted in. Some suggested measures include: (a) encouraging aggressive investment by local institutions for research and development; (b) planning to develop 21st century villages with modern amenities that may keep some younger people back in the rural area; (c) equipping the younger generation with greater entrepreneurial ability; (d) developing alternative employment and business

opportunities; (e) promoting technology for automation of labor-intensive and high-skill agricultural operations (e.g. arecanut harvesting, chemical application, etc.); and (f) recruiting educated Havyaka members who have gone away from the region to play a crucial role in providing advice, sharing knowledge, and contributing financially as possible.

Final Thoughts. As you read through this multi-authored article, we are sure a majority of you could easily associate the Havyaka Krishi problems as if they were of your own farm situation back in India. As you

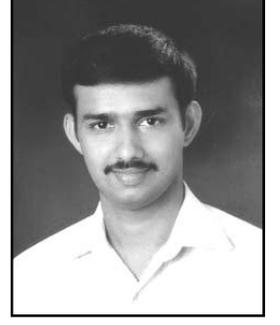
are all aware, the first logical step in problem solving is to identify the root cause, so that people can collectively think about searching appropriate solution to that problem. Here we collectively attempted to raise a few root causes of the problems facing Havyaka farmers and offered some potential solutions. But it has not escaped out attention that the larger HAA community has so much talents either to complement our solutions or to suggest better alternatives to the Krishi problems facing their families, friends, and relatives back in India. We hope you all would join us in this noble endeavor.

Best compliments to the HAA Convention!

Varun, Pavan, Vidya and Gajanan Hegde

ವಿಷ್ಣುಪ್ರಸಾದ್ ನಿಡಾಜೆ

ಉನ್ನತ

ತೃತೀಯ ಸ್ಥಾನ - ಹವ್ಯಾಸಿರಿ ೨೦೧೫ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆ ಕಥಾ ಸ್ಪರ್ಧೆ

ಪಂಚೆಯನ್ನು ನೆರಿಗೆ ಬರುವಂತೆ, ಅದರ ಪಟ್ಟಿ ಎದುರಿಗೆ ಹೊಡೆದು ಕಾಣುವಂತೆ ಕಚ್ಚಿ ಹಾಕಿ ಕಟ್ಟಿ, ಹೆಗಲ ಮೇಲೊಂದು ಮಡಚಿದ ಮೇಲ್ಪಸ್ತು ಹೊದೆದು, ತಲೆಗೊಂದು ಕೆಂಪನೆ ಪಟ್ಟಿಯ ಮುಂಡಾಸನ್ನು ಬಿಗಿ ಕಟ್ಟಿದ ಆ ಜೀವ ನುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಚಿಂಡೆಯ ಧೀಂಗಿಣಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ, ಬೆಳಬೆಳಗ್ಗೆ ಬೆಳ್ಳಿ ಕಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿ ಕೆಂಪು ಅಟ್ಟಿಯನ್ನು ಜೋಡಿಸಿದ ಉತ್ಸವಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತು ಗಿರ್ಗಿರನೆ ತಿರುಗುತ್ತಿತ್ತು. ತಿರುಗುವ ರಭಸಕ್ಕೋ ಅಥವಾ ಮೂರ್ತಿಯ ಭಾರಕ್ಕೋ ಮುಖದಿಂದ ಇಳಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಬೆವರ ನೀರು ಉದ್ದನೆ ಇಳಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದ ಬಿಳಿ ಗಡ್ಡದಿಂದ ಹಾಗೆಯೇ ಮೆಲ್ಲಗೆ ತೊಟ್ಟಿಕ್ಕಬೇಕು, ಎರಡು ಸರಿಗೆ ದಪ್ಪದ ಪಂಚಲೋಹದ ಕಡಗ ತೊಟ್ಟ ಬಲಕ್ಕೆ ನೀವಿಕೊಂಡಿತು. ಕಾಲಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದ ಬೆಳ್ಳಿ ಕಡಗ ಗೆಜ್ಜೆಗೆ ಸುಸ್ತಾಗಿದ್ದಿರಬೇಕು, ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಕಾಲ ವೊಣಗಂಟನ್ನು ಕೆಂಪೇರಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಭಕ್ತ ಸಮೂಹ ಉಘೇ ಉಘೇ ಎಂದರೆ; ವೇದಜ್ಞರು ಮತ್ತೂ ಜೋರಾಗಿ ವೇದಘೋಷಕ್ಕೆ ಮೊದಲಿಟ್ಟರು. ಗಿರ್ಗಿರನೆ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದ ಜೀವ ಒಮ್ಮೆಗೆ ನಿಂತು ಒಂದೆರಡು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಕುಣಿಯುತ್ತಾ ಹೋಗಿ, ಮೆಟ್ಟಲನ್ನು ಓಲಾಡುತ್ತಾ ಇಳಿದು, ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಸವ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಕೂರಿಸಿ, ಭಟ್ಟರು ಕೊಟ್ಟ ಕರಿಚಾಮರದಿಂದ ದೇವರಿಗೆ ಗಾಳಿ ಬೀಸಿ, ಬೆಳಗುತ್ತಿದ್ದ ಆರತಿ ತಟ್ಟೆ ಹಿಡಿದು ಮಂಗಳಾರತಿ ಮಾಡಿತು. ಚೆಂಡೆ ಜಾಗಟೆ, ಘಂಟಾಮಣಿಗಳು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಜೋರಾಗಿಯೇ ಸದ್ದು ಮಾಡಿದವು. ತೀರ್ಥ, ಪಂಚಾಮೃತ, ಪ್ರಸಾದವೆಲ್ಲಾ ಕೊಟ್ಟು, ಬಲಿ ಕಲ್ಲಿಗೆ ಅನ್ನ ಬಲಿ ಇಟ್ಟ ಜೀವ ಬಳಲಿತ್ತೋ ಏನೋ, ಉಸ್ರಪ್ಪಾ ಎಂದು ಕಂಬಕ್ಕೊರಗಿತು.

'ಮೂರ್ತಿ ಭಟ್ರೇ, ತೆಗೊಳ್ಳಿ ನಿಮ್ಮ ರೂಮಿನ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಈ ಲೆಟರ್ ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಬೆಳಗ್ಗೆ ಕೊಡೋಣ ಅಂದ್ಕೊಂಡೆ. ಭಾರಿ ಕೆಲ್ಸ ಇತ್ತಲ್ವಾ' ಎಲ್ಲಾದ್ದೂ ಸೀರಿಯಸ್ ಮ್ಯಾಟು ಇದ್ರೆ ಕಳೆದ ಸಲದ ಹಾಗೆ ನಿಮ್ ತಲೆ ಕೆಟ್ಟು ಕುಂಬಾಗಿ ಕೊನೆಗೆ ದೇವ್ರ ಹೊರೋದಿಕ್ಕೆ ಆಗದ ತರಾ: ಆಗ್ಲಿತ್ತೆ ಅಂತ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಬಹುಷಃ ಊರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಅಣ್ಣನ ಮಗ ಕಳಿಸಿರಬೇಕು. ಸೀಲು ನೋಡಿದ್ರೆ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತೆ? ಪಾರುಪತ್ತೆಗಾರ ಅರ್ಧ ಒಡೆದ ಲಕೋಟಿಯನ್ನ ಕೈಗಿತ್ತೆ.

ಲಗುಬಗೆಯಿಂದ ಇಸಿದುಕೊಂಡಿತು ಜೀವ. ಅಂಟು ತೆಗೆಯಲಾಗದ ಲಕೋಟೆ ಹರಿದು ಇಣುಕುತ್ತಿದ್ದ ಬಿಳಿ ಕಾಗದವನ್ನು ಹೊರಗೆಳೆಯಿತು. ಪಾರುಪತ್ತೆಗಾರರು ಎಣಿಸಿದ್ದೇ ನಿಜವಾಗಿತ್ತು. ಕೋರ್ಟು ತೀರ್ಪಿನ ಬಗ್ಗೆ ಲಾಯರ್ ಸಮಜಾಯಿಷಿ. ಜೊತೆಗೊಂದು ಪತ್ರ.

'ಚಿಕ್ಕಯ್ಯಂಗ'...

ಮಂಗಳಂಗ ಹೆರಿಗೆ ಅತು. ಮಾಣಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಹೇಳುಲೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತೆ ಭವಾನಿ ಹೋದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ರಾಜನಂಥ ಮಾಣಿ ಹುಟ್ಟಿದ. ಅಂತೂ ಕೋರ್ಟು ವ್ಯಾಜ್ಯ ಕೊನೆಯಾಯ್ತು. ಆನು ಹೇಳಿದ್ದಲ್ಲ? ನೀನು ಹೇಳಿದ್ದು ಎಲ್ಲಿ ಕೇಳೆ? ಕೆಲ್ಸಕ್ಕೆ ಬಾರದವ್ರ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಕೋರ್ಟಲಿ ಕೇಸು ಹಾಕುಲಾದರೂ ಹೇಂಗೆ ಮನ್ನು ಬಂತು? ಆನೇ ಕೊಂದ ಹಾಗೆ ಮಾತಾಡೆನ್ನೆ! ಅಷ್ಟಕ್ಕೂ ಅಂತಾ ಮಂಡೆ ಸಮ ಇಲ್ಲ ಮಗಳು ನಿನಗೆ ನೆಮ್ಮದಿ ಕೊಟ್ಟಿತ್ತಾ? ದೇವರೇ ಅದರ ಕರೆಸಿಕೊಂಡ. ಇನ್ನು ಕೊರಗಡ. ಎನಗೆಂತ ನಿನ್ ಮೇಲೆ ಕೋಪ ಇಲ್ಲೆ. ಅಂದಹಾಂಗೆ ಗದ್ದೆ ಕೊಡೀಲಿಪ್ಪ ಎಕ್ರೆ ನಿನ್ನ ಆಸ್ತಿ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋವ್ವಾ ಇದ್ದು. ಖುಶಿಗೆ ಕೊಟ್ಟೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಾಣಿ ಲಾಯ್ಲಿ ಕಾರ್ಬಾರು ಮಾಡುಗು.

..ಇತೀ ಪ್ರೀತಿಂದ

..ರಾಜೀವ

ದೇಹ ಬೆಳೆದ್ರೂ ಬುದ್ಧಿ ಬೆಳೆಯದಿದ್ದಕ್ಕೆ ಭವಾನಿಯನ್ನು ದೇವರೇ ಕರೆಸಿಕೊಂಡನೇ! ಕಾಫಿಗೆ ಸಕ್ಕರೆ ಕಮ್ಮಿ ಎಂಬ ಸಣ್ಣ ಕಾರಣವನ್ನೇ ಮುಂದುಮಾಡಿ ಆವೇಶದಿಂದ ಗೋಡೆಗೆ ನೂಕಿ ತೋಟಕ್ಕೆ ನಡೆದಿದ್ದವನ್ಯಾರು? ಇದ್ದ ಮನೆಯವರ ಬಾಯಿಕಟ್ಟಿಸಿ, ಎಡವಿ ಬಿದ್ದು ತಲೆ ಒಡೆದು ಹೋದ ಕಥೆ ಹೇಳಿದವನ್ಯಾರು? ಇದೇ.. ರಾಜೀವನ ಮನಃಸ್ಥಾತಿ ಒಮ್ಮೆ ಅಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಲಿ.. ಅಂದು ಬಿದ್ದ ಮಗಳು ಅಲ್ಲೇ ನೆಲಕ್ಕೆ ಒರಗಿದ್ದಳು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಬಂದು ನೋಡಿದಾಗಲೂ, ಬಿದ್ದವಳು ಮೇಲೇಳಲಾರದೇ ಹೋದಾಗ ಗೊತ್ತಾದದ್ದು ಉಸಿರು ನಿಂತಿದೆ ಅಂತ! ಮೂಲೆ ಮನೆ ಸರಸು ನಿಜ ವಿಷಯ ಗುಸುಗುಸು ಹೇಳುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ತಡವಾಗಿತ್ತು.

ಸರಸು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ್ದಳು. ಈ ಕಮಂಗಿ ತಲೆ ಮಾಸಿದ ವಕೀಲನನ್ನು ಹಿಡಿದ್ರೆ ನ್ಯಾಯವೂ ಇಲ್ಲ ಅಂತ. ಬರುವ ಅಲ್ಪ ದಕ್ಷಿಣೆ ಹಣಕ್ಕೆ ಇನ್ನೇನು ಮಾಡಲು ತಾನೇ ಸಾಧ್ಯ? ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾಸಾದರೂ ಎಷ್ಟರದು? ಈಗ ನೋಡಿದ್ರೆ... ಜೀವಕ್ಕೆ ಬೆಲೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ?

ಕಾಗದವನ್ನು ಮಡಿಚಿಟ್ಟ ಜೀವ ಸುಮ್ಮನೆ ಪಾರ್ಪತ್ರಿಗಾರನ ಮುಖ ನೋಡಿತು.. 'ಇನ್ನು ೧೦ ದಿನಕ್ಕೆ ರಜೆ.. ಸೂತಕ...!... ಆಂ.. ಮಾಣಿ' ಗುಂಡು ಗುಂಡು ಆಗಿ ಇದ್ದಿಕ್ಕು.. ನೂರು ವರ್ಷ ಲಾಯಿರಲಿ?

'ಮಾಣಿ? ಮತ್ತೊಂದು ಸೂತಕವಾ? ಎಂತ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ? ನೀವೇನೋ ಹೇಳಿಬಿಡ್ತೀರಾ!! ನಾನೋ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಕೆಲಸ ಹೇಗಪ್ಪಾ ನಡೆಸಲಿ?' ಪಾರ್ಪತ್ರಿಗಾರ ಕೇಳಿದ್ದು ಕಿವಿಗೆ ಬಿತ್ತೋ ಇಲ್ಲೋ, ಹಾಗೇ ಎದ್ದ ಜೀವ ಹಿಂಬಾಗಿಲಿನಿಂದ ಮರೆಯಾಯ್ತು...

* * * *

'ನಿಮ್ಮ ಗೊತ್ತ? ಮೂರ್ತಿಭಟ್ಟ ಅಣ್ಣನ್ ಮಗ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರೋ ಅಂದಾಜು. ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆ ಕಮಿಟಿ ಜೊತೆ ಹಿಕ್‌ಮತ್ ಮಾಡ್ಕೊಂದಿದ್ದಾನಂತೆ. ಭಟ್ಟಿಗೆ ಗೊತ್ತಾದಾಂಗಿಲ್ಲ. ಪಾಪ... ಬಿ.ಪಿ.ಜಾಸಿಯಾಗಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಸೇರಿದಾರೆ..'

'ಅಯ್ಯೋ.. ಅದು ಹಳ್ಳಾಯ್ತು.. ಹೊಸ್ತು ಕೇಳಿ.. ಭಟ್ಟು ರಜದ ಮೇಲೆ ಹೊರಗೆ ಹೋದ್ರಲ್ಲಾ! ಆಗ ವೆಂಕಣ್ಣಯ್ಯನಿಗೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡೋಕೆ ಹೇಳಿ ಬೀಗದ ಕೈ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದು. ಆದ್ರೆ ಕಮಿಟಿ ಜನ, ರಾಜೀವ ಬಂದು ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಪೂಜೆ ಆಗಲ್ಲ ಅಂತ ಬೀಗ ಒಡೆಸಿ, ವೆಂಕಣ್ಣಯ್ಯನ ಮೇಲೆ ಸುಳ್ಳು ಕೇಸು ಹಾಕಿ ನಿನ್ನ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗಿದಾರಂತೆ. ವೆಂಕಣ್ಣಯ್ಯ ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ಹೆದ್ರಿ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹೆಣ್ಣು ವೇಷ ಹಾಕೊಂಡಿದ್ದಾನಂತೆ ಸುದ್ದಿ'

'ಇದೊಳ್ಳೇ ಕಥೆ ಅಯ್ಯಲ್ಲ! ರಾಜೀವಂಗೆ ಸೂತಕ ಅಲ್ವ? ಮಗ ಹುಟ್ಟಿದಂತೆ!'

'ಅದೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಂಗಿಲ್ಲ..ದೊಡೋವ್ರ ಕಥೆ! ಒಳ್ಳೇ ಹೆಸರಿಲ್ಲಾ ಆ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ' ಕಾಸು ಎಂತ ಕಡಿಮೆ ಬೀಳುತ್ತಾ? ಇನ್ನೇಲೆ ಬೀಗದ ಕೈ ಅನ್ನ ಇಷ್ಟೊತಾನಂತೆ, ಪಾಪ ಭಟ್ಟು ಇಷ್ಟು ವರ್ಷ ದುಡಿದಿದ್ದಕ್ಕೆ.. ಗಾಯದ ಮೇಲೆ ಒಳ್ಳೇ ಬರೆ ಎಳ್ಳೊಂಗಾತು..ಅವ್ರ ಒಳ್ಳೆ ಹೆಸರು ಇನ್ನಿಗೆ ವರ್ಗ ಆದಂಗಾತು?'

* * * *

'ಭಟ್ಟೇ, ನಂಗೇನು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದು ಕಮಿಟಿ ನಿರ್ಧಾರ.', ರಜೆ ಕಳೆದು ಬಂದ ಭಟ್ಟಿಗೆ ಪಾರ್ಪತ್ರಿಗಾರ ಲಕೋಟೆ ಕೊಟ್ಟು

ಗರ್ಭಗುಡಿಯ ಒಳಗೆ ಅಡಿಯಿಟ್ಟರು. ಹೊರಗಿಂದ ನಾಣಣ್ಣನ ದನಿ ಕೇಳಿಸಿತು...

'ಭಟ್ಟೇ. ಒಂದು ಅರ್ಚನೆ ಮಾಡ್ಕೊಳ್ಳಿ...ನಕ್ಷತ್ರ ಮೃಗಶಿರ, ನನ್ ಮಗಳ ಹೆಸರಿಗೆ'

'ಹ್ಲಾಂ ಬಂದೆ.. ನನ್ ಮಗಳದ್ದೂ ಮೃಗಾ...' ಎಂದ ಭಟ್ಟರ ಮಾತು ಅಲ್ಲಿಗೇ ಕಟ್ಟಿಹೋಯಿತು.

'ಯಾವಾಗ ನೋಡಿದ್ರೂ ಹಿಂಗೆ ಓಡಾದಿದ್ರೆ ನಿನ್ನ ಆರೋಗ್ಯ ಎಂತಾಗಡ..' ಅದ್ದೇ ನೀನು ಅಡ್ಮಿಟ್ ಆದ್ದು. ಎನಗೆ ವಿಷ್ಯ ಕೇಳಿ ಗಾಬರಿಯಾಗಿ ಕೇಳುಲೆ ಎಡಿಯದ್ದೆ ಓಡಿ ಬಂದೆ. ಕೊಡು ಆನೇ ಪೂಜೆ ಮಾಡ್ತೆ. ನೀನು ಕೂತು ರೆಸ್ತ್ ಮಾಡು..ಈ ವಯಸ್ಸಿಲಿ ನೀನು ಹೆಚ್ಚು ಕಷ್ಟಪಡುದು ಎನಗೆ ನೋಡ್ಲೆ ಆವಿಲ್ಲೆ..ಬೀಗದ ಕೈ ಆನೇ ಮಡಿಕೊಳ್ಳೆ' ಅಂದ ರಾಜೀವ, ಏಳಲು ಹೋದವರನ್ನು ಮಣೆ ಹಾಕಿ ಕೂರಿಸಿದ;

ಅರ್ಚನೆ ಮಾಡಿ ಮಂಗಳಾರತಿ ತಂದಿತ್ತ..

'ಏನು ಭಟ್ಟೇ.. ಈಗ ನೀವೇ ಅಂತೇ ಮುಖ್ಯ ಪುರೋಹಿತರು'

'ಎಲ್ಲಾ ಆ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನ ದಯೆ. ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ಬಲವಂತ ಮಾಡಿ ನೀನೇ ಪೂಜೆಗೆ ಒಳ್ಳೇ ಜನ ಅಂತ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದು. ದೇವರ ಸೇವೆ ಮಾಡುವ ಭಾಗ್ಯ ಇರ್ಬೇಕು; ಬಂದೆ. ನಾಳೆ ಉತ್ಸವ ಮೂರ್ತಿ ಹೊರ್ಬೇಕು. ಇನ್ನೊಂದು ಉತ್ಸವ ಇದೆ. ಖಂಡಿತಾ ಬನ್ನಿ.' ದೇಶಾವರಿ ನಗೆ ಬೀರಿದ.

ಒಳಗಿಟ್ಟ ಆರತಿ ಚಿಟ್ ಚಿಟ್ ಸದ್ದು ಮಾಡುತ್ತಾ ಉರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಕರ್ಪೂರಕ್ಕೆ ನೀರು ತಗಲಿರಬೇಕು. ಬಗ್ಗಿದ ಮುಖವನ್ನತ್ತದೆ ಆ ಜೀವ ಆರತಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತು...

* * * *

ಕೆಂಪು ಮುಂಡಾಸು ಹೊದೆದ ಒಂಟಿ ಜೀವ ಮಲಗಿತ್ತು. ಧಡ ಧಡನೆ ಬಾಗಿಲು ಬಡಿಯುತ್ತಿದೆ. ಎದ್ದು ತೆರೆದರೆ.. ರಾಜೀವ...! ಬೆವರಿಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಓಡಿ ಬಂದದ್ದು ಸ್ಪಷ್ಟ.

'ಮಾಣಿಗೆ ಜೋರು ಉಷಾರಿಲ್ಲೆಡ. ಮನೆಂದ ಹೇಳಿ ಕಳ್ಳದ್ದವ್. ವಾಂತಿ ಭೇಧಿ ಜೋರಿದ್ದೆಡ. ಡಾಕ್ಟು ದೇವ್ರ ಮೇಲೆಯೇ ಭಾರ ಹಾಕಿದ್ದವಡ. ಇಂದಿಂದ ನಾಲ್ಕು ದಿನ ಬಪ್ಪಲೆ ಆವ್ರಾ ಇಲ್ಯಾ ಗೊಂತಿಲ್ಲೆ. ಬೀಗದ ಕೈ ತೆಕ್ಕೊಳ್ಳಿ ಬಾಗಿಲು ತೆರೇರಿ..' ಉತ್ತರಕ್ಕೂ ಕಾಯದೆ, ಮೇಜಿನ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಓಡಿದ.

ಕೀ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಮುಂದೆ ಚಾಚಿದ ಕೈ ನಡುಗುತ್ತಿತ್ತು; ತಲೆಗೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದ ಮುಂಡಾಸು ತೆಗೆದು ಒಗೆದರು. 'ಭೇ. ಇವ ಬಿಟ್ಟರೆ ಮಾತ್ರ ಆನು ಮಾಡ್ಕೊಗಿ ಬಂತನ್ನೇ!!' ಭಟ್ಟರ ಚರ್ಮದಂತೇ ಮಾಸಿ, ಸುಕ್ಕು ಹಿಡಿದಿದ್ದ ಮುಂಡಾಸು ಮೂಲೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬಿತ್ತು. ಜೀವ ಹರಸಿತೋ ಶಪಿಸಿತೋ..

'ಪಾಪ..ಆದ್ರೂ ಸೂತಕ ಬಂದಿದ್ದಿದ್ರೆ ಎನಗೆ ರಜೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತು!'

* ಸವಿತಾ ಎಸ್. ಭಟ್ ಅಡ್ವಾಯಿ

ಒಡಲ ಕುಡಿಯ ಸ್ವಗತ

ತೃತೀಯ ಸ್ಥಾನ - ಹವ್ಯಾಸಿರಿ ೨೦೧೫ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆ ಕವನ ಸ್ಪರ್ಧೆ

ತಿಳಿಸದೆಯೆ ಕುಡಿಯೊಡೆದು ಅಡಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದೆ
ದಿನದಿನವು ಒಡಲೊಳಗೆಯೇ ಅವಿತು ಬೆಳೆದೆ

ಹುಳಿಯ ತಿನ್ನುವ ಬಯಕೆ ಸೂಚನೆಯ ನಿತ್ತೆ
ನಿನ್ನ ಬಾಯಲಿ ನೀರನೂರಿಸಿಯೇ ಬಿಟ್ಟೆ

ಕಣ್ಣೆರೆದು ಪಿಳಪಿಳನೆ ನಾನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ
ಏನೂ ಕಾಣದು ಆವರಣದೊಳಗೆ ನಾನಿದ್ದೆ

ನೀನುಂಡ ಆಹಾರ ಹೀರುತಲಿ ಬೆಳೆದೆ
ನಿನ್ನುಸಿರ ಹಂಚಿಕೊಂಡುಸಿರನ್ನು ಪಡೆದೆ

ನಾನು ಬೆಳೆದಂತೆಲ್ಲ ಸುಮ್ಮನಿರಲಿಲ್ಲ
ನಿನ್ನೊಡಲಿನೊಳಗೆ ಮಿಸುಕಾಡಿದನುಮೆಲ್ಲ

ಸುತ್ತತಿರು ತಿರುಗುತ್ತಪಿಸು ನುಡಿದೆನಲ್ಲ
ನನ್ನ ಭಾರಕೆ ನೀನು ನಡೆಯುತ್ತಿಹೆಮೆಲ್ಲ

ಇನ್ನು ಅಡಗಿರಲಾರೆ ನಾ ಹೊರಗೆಬರುವೆ
ನಿನ್ನ ಮಡಿಲಲಿ ಮಲಗಿ ಕಣ್ಣ ಮಿಟುಕಿಸುವೆ

ನಿನ್ನೆದೆಯ ಅಮೃತವನೆನಗೆ ಉಣಿಸಮ್ಮ
ನಿನ್ನ ತೋಳಲಿ ಬಿಗಿದು ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಮ್ಮ

ಎಲ್ಲ ನೋವನು ಮರೆತುನಗೆಯ ಬೀರಮ್ಮ
ನನ್ನ ಕೆನ್ನೆಗೆ ಸಿಹಿಯ ಮುತ್ತ ನೀಡಮ್ಮ !

* ಪೆರುವಾಯಿ, ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ

Some Memories of Good Times with Havyaka Friends

Martha Ashton-Sikora

I am privileged to have lived part of my life in India an experience that I treasure. I cannot think of what my life would have been like without it.

During 1967 to 1969, I completed my Ph.D. course work in Asian Studies at Michigan State University specializing in Indian theatre. During a summer, it was my good luck to study Kannada with Dr. Helen Ullrich and a native Kannada speaker, Govind Pailor, a Havyaka. It was a rare opportunity because the study of Kannada is seldom offered in the US. We had interesting class members including a well-known anthropologist Prof. Edward Harper, who lent me his Yakshagana photos for a literature review article I was preparing.

Near the end of 1969, I made my first trip to India a trip that would change my life forever. As the plane flew over the beautiful Kanara coast, my research destination, I had goose bumps and the hair on my arms stood up. It dawned on me that I was finally here and suddenly questions arose in my mind How would the local people react to me? Would they help me achieve my goal? Would I be happy here? As soon as I stepped onto Kanara soil, I knew I was home.

The purpose of my visit to the Kanara coast was to research Yakshagana for a dissertation. What I experienced was much more—a way of life that did not include wasteful habits, immense help from those who had nothing to gain from it, an incredible dedication of artists to a theatre form that offered them personal satisfaction, much pleasure and fulfilment but very little in the way of financial stability and six months a year of performance and six months of how else to survive.

Shortly after my arrival, Dr. Shivaram Karanth introduced me to my mentor and teacher, Hiriadka Gopala Rao. Gopala is a highly respected Yakshaganamaddalegara (drummer of the maddale) who performed in several different badaga style troupes for most of his life. Very few people knew that he had begun his Yakshagana career as a dancer until he started teaching me. Now in his 90s, he is still teaching the maddale and being honored for his dedication to Yakshagana.

During the first year of my study I mainly saw Yakshaganabadaga, the style of northern South Kanara District (now Udupi District), which was the prevalent style in this area. However, I was made aware that there were two other styles of Yakshagana—one adopted by two family-owned North Kanara troupes and the other by a number of different Tenku style troupes from the southern part of South Kanara district. It was rare, however, that troupes of those styles came our way.

In December of 1970, with friends I went for the first time to North Kanara. The scenery was beautiful all the way and changed back and forth from hilly land with trees and bushes to level paddy fields and areca palm plantations. The purpose of our trip was to meet Shivarama Hegde, a Havyaka Yakshagana artist, at his home in the small village of Keremane. We visited their family temple dedicated to Yoga Narasimha and then went to Idgungi Ganapati temple with which the Hegdes' troupe was affiliated in name only, without financial support from the temple. In badaga style at that time, the troupes were affiliated with specific temples and those temples usually kept the troupe's costumes in good order. Afterwards, we had a delicious meal at the Hegdes' home.

The Kanara coast is a culinary haven and Havyaka food is among the extremely delicious cuisines.

After food we proceeded further north. From a place called Kasarkod the taxi had to be driven onto a ferry to cross the Sharavati river to Honnavar. This ferry was simply a long wide boat with two long boards across it. After crossing Sharavati, we went on to Gokarna, a place famous for its Ganapati and Shiva Lingam temples. In those days, at the Ganapati temple, visitors could perform abhisheka and arati to the god themselves, a rarity in Hindu temple worship. Across from Ganapati, is the Shiva Lingam temple. The nearby view of the beach and the Arabian Sea was calming.

In July 1975, I visited Shivarama Hegde and family again with Gopala. Upon our arrival, Shivarama Hegde's daughter-in-law prepared some snacks for us—majjigesendige and shredded coconut and chocolate dudperda for tea. Ummmm! During our conversation, Shivarama Hegde and Gopala had a grand time remembering and talking about old times. We also talked about the Hegde style which is somewhat different from the badaga style in that in dance they place their legs very far apart, feet flat on the floor and bend their knees outward. It is a wide gaited dance whereas in badaga, although the knees are bent outward the legs are kept closer together. In the Hegde style, facial expressions are more exaggerated than those of badaga.

In October of 1975, I was also delighted to meet and spend several days with the other North Kanara family of Yakshagana performers, also Havyakas, the Hasyagars. In the evening Gopala and I talked with them about the history of their style of Yakshagana. They told me that their troupe (often referred to as KarkiMela) had been around for a long time. Their forefathers had sailed to the Maharastrian coast to perform for a chieftain there and had been gifted, among other things, a large storage jar which, I think, is still in their possession.

The next morning we went to Hasyagars' Yakshagana school in Karki, about two miles from Honnavara. In the morning Krishna Hasyagar demonstrated the make-up and costume for the lion

character. After food, we watched the students of the Yakshagana school dance. Their dance steps are different; but, the influence of badaga style is there. Badaga dance is choreographed in circles; some of the Hasyagar-style dance is choreographed in squares. Their abhinaya is very nice. In the evening, we returned to Honnavara, sang and compared the different styles of singing in ragas.

In March of 1976, my teacher Gopala and I again went to visit the Hasyagars in Honnavar and Karki at the home of Savitriamma where the Hasyagar Kendra students were being trained. Narayana Hasyagar and Krishna Hasyagar demonstrated their style of Yakshagana. Their style also exhibits the wide-stanced steps and exaggerated eye, facial and mouth movements with some special steps of their own and some similar to those of badaga style.

The following morning was spent in enjoying more demonstrations of the Hasyagar style Yakshagana. In the evening, we went to the New English School to watch the Hasyagars make up. The design of the tilaka and other makeup was somewhat different from badaga style. At around 8:45 pm, there was prasangapithike, a specific drum sequence signifying that a Yakshagana performance

will take place. Then at 9:00 pm, the Sabhalakshana, dances, songs and slokas preliminary to a Yakshagana performance, began. There were songs in praise of Ganapati to which the Balagopals, young cowherders representing Krishna and Balarama, danced. The story for the evening was Syamantaka Ratna (the jewel named Syamantaka) also known as Jambavati Kalyana (the story of how Krishna was gifted Jambavati to be one of his wives). The performance of this story is a specialty of the Hasyagars; it has the character of a lion. In this play a lion kills someone and steals from him the Syamantaka jewel. The makeup and costume for the lion is exquisite and it is mesmerizing to watch Krishna Hasyagar act this role. The program was over about 4:00-4:30 a.m.

In the morning, there was singing and dancing again at the Karki school. In the late afternoon Parama Hasyagar brought his 4-year old son. My diary reads that the little fellow already sang and played the tala and did a little dancing. The whole male line of Hasyagars seems to be blessed with a good sense of rhythm. Some of their well-wishers came, one of whom was Manju Bhagavata. He and Gopala had a fine session singing and playing. Gopala said that Manju Bhagavata's style is not in any of the three Yakshagana traditions but it is nevertheless a nice style; he [Manju Bhagavata] has the knack of a the grip, the syncopated rhythm and pause and sudden start which is so common in Yakshagana.

In April of 1976, my teacher Gopala, a couple of friends and I went to Shirali for the Chitrapura Matha annual festival. The Swamiji was a charming young man; he had a sweet little long-haired dog that he adored. After a tour of the Matha, and food, we sat in the Hasyagars' dressing room until the performance festivities started. The Hasyagars presented Yakshagana for about two hours. It was delightful to see them again.

In May of 1976 Gopala and I again journeyed to Honnavar. The wedding season caused bus travel to be a nightmare. We were going to see Yakshagana featuring some Hasyagar performers.

The next evening a taxi came to take us to Gundabale. Going inland from Honnavar to Gersoppe the road that

goes left at Navalake (or some similar sounding name) is a dirt road which splits later on. Only one taxi goes to Gundabale; it is such an out-of-the-way place. At the Gowda Saraswat Temple there, in March, harak Yakshagana performances begin and occur almost every night during the harake season. Mr. Satya Hegde of Hadinabale was our host. The costumes belong to the individual performers so they were a mixture of badaga and North Kanara style, but the make-up appeared to be completely North Kanara style. They performed the story of Menaka and Vishvamitra and MinakshiKalyana. No oddolagas (dances done to introduce various main characters) were performed but the sol kattu (bols) that were played suggested that oddolagas were part of the program at one time. The performance, over around 5:15 am, was followed by Ganapati puja.

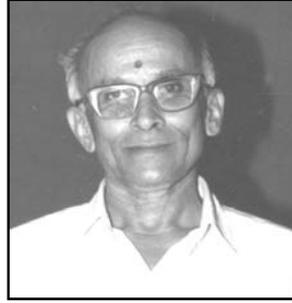
In November of 1976, Leela (whose home I lived in at Kunjibettu), Gopala and I went to Keremane to visit with the Hegdes. Then, we all went to Idgunji Ganapati Temple. Ganapati looked beautiful, all decorated with red and white flowers. My teacher Gopala's sanmana (honoring ceremony) started at 2:30 p.m.; the deva seva Yakshagana performance followed. The Hegde Kendra students performed the Balagopals and striveshas very well. Gopala played the maddale for his seva to Ganapati. Shambu Hegde was beautiful as Krishna and the mukhyastrvesha, Upadhya, was quite gorgeous and danced beautifully.

Once again, in March of 1990, this time with my husband Bob and on our Royal Enfield named Bhima, I visited with the Hasyagars at their Gundabaleharake performance. At that time, Parama Hasyagar told me that his grandfather who passed away at age 88 talked about a harake Yakshagana performance at Gundabale in which he had performed. Parama Hasyagar said that means that harake Yakshaganas have taken place there for at least 120 years. Even before that a harakeata was taking place at Gundabale, his grandfather said. At the time of this evening's performance the cost of one Yakshaganaharake was Rs. 650. The sponsor of this harake was Sannutamma Shambhu Nayak of

Chikunakadu, a place across the Sharavativriver and 2 kilometers down.

Later that year, we commissioned two Hasyagar performances to take place on June 20 and 21 at Mahavishnu Temple, Mururu, Kumta Taluk, to document the Hasyagar style. This performance was not entirely Hasyagar style because many of those trained in that style are now living in other places. Therefore, artists of badaga style were asked to perform. The only correct costume of North Kanara, the black kedegemundale, was worn by Parama V. Hasyagar. At this performance, he said he was suffering from arthritis and was not as strong as he once was. Yet his performance was very impressive.

In both the Hegde and Hasyagar styles, the artists' wide-stanced, heavy yet quick moving steps and their exaggerated facial expressions with wide eyes and teeth showing laughs, attracted your attention and held it throughout their performances.

Parama V. Hasyagar was the repository of the Hasyagar style; he preserved that style. When he was killed in a motorbike accident, I felt in my heart that this was the end of that style; that it left with him. I felt a deep sadness and a great loss.

Just recently I heard from Ananda, P.V. Hasyagar's son, that there is an initiative to revive the Hasyagar style by some who were trained by his father. I do hope that comes about. It would be a wonderful happening for the Kanara theatre scene and Indian theatre as well, if that very precious style could be resurrected.

My very best wishes for the success of your USA Havyaka conference.

Very Best Wishes for a Successful and Memorable HAA Convention 2015!

Dr. Gopal Bhat, Usha Devi Kuloor, Anoop and Aashika

* ಡಾ. ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಭರಣ್ಜಿ

ಹವಿಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಕಿರುಪರಿಚಯ

ಹವ್ಯಕರೆಂದರೆ ಶ್ರೀ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ ಶಿಷ್ಯ ಸಮುದಾಯದ ಸ್ಮಾರ್ತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವರ್ಗ. ಅವರಾಡುವ ನುಡಿಯೇ ಹವ್ಯಕ ಆಡುನುಡಿ - ಹವಿಗನ್ನಡ ನುಡಿ. ಇಂದು ಹವ್ಯಕರು ಉತ್ತರಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕುಮಟಾ, ಹೊನ್ನಾವರ, ಸಿಸಿ, ಸಿದ್ದಾಪುರ, ಯಲ್ಲಾಪುರ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ, ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪುತ್ತೂರು, ಬಂಟ್ವಾಳ, ಸುಳ್ಯ, ಮಂಗಳೂರು, ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಾಗರ, ಸೊರಬ, ಹೊಸನಗರ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕಾಸರಗೋಡು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎರಡು ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಉಳಿದ ಕಡೆ ಚದುರಿದಂತೆ ಇದ್ದು ಸದ್ಯ ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆನ್ನಬಹುದು.

ಹವ್ಯಕ ನುಡಿ-ನಡೆ-ಸಂಸ್ಕೃತಿ-ಇತಿಹಾಸ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಬಗೆಗೆ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದ ಅಧ್ಯಯನಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ಮಂದಿ ವಿದ್ವಾಂಸರು ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ವಿದ್ವಾಂಸರುಗಳ ಬಗೆಗೂ 'ಗ್ರಂಥಕಾರರ ಕೃತಿ ಸೂಚಿ' ಗಳೂ ಬಂದಿವೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೂ, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲೂ ಇರುವಂಥವು. ಹವಿಗನ್ನಡವೆಂಬ ಇವರಾಡುವ ಮನೆಮಾತನ್ನು (ಆಡುನುಡಿ; ಕನ್ನಡದ ಉಪಭಾಷೆ) ತಮ್ಮ ಲೇಖನ ಹಾಗೂ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ 'ಹವೀಕ ಭಾಷೆ', 'ಗ್ರಾಮ್ಯ ಭಾಷೆ', 'ಹವ್ಯಕ ಆಡುನುಡಿ', 'ಹೈಗ ನುಡಿ', 'ಹೈಗನ್ನಡ', 'ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ' - ಮುಂತಾಗಿ ಕರೆದುಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿರಬಹುದು. ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ನುಡಿಯಾಗಿ ಇದನ್ನು 'ಹವಿಗನ್ನಡ' ವೆಂಬ ಅನ್ವರ್ಥವಾದ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಜನಪ್ರಿಯವಾದುದು ೧೯೯೨ ರಿಂದ ಈಚೆಗೆ. ಈ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಭೇದಗಳೂ ಇರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಹವಿಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆ

ತುಂಬಾ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೇ ಈ ಆಡುನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಕವಿತೆಗಳು, ನಾಟಕಗಳು, ಬಯಲಾಟ, ಯಕ್ಷಗಾನ ತಾಳ ಮದ್ದಳೆಗಳ ಪ್ರಯೋಗ

ನಡೆದುದರ ಬಗೆಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ದಾಖಲೆಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಇದರಲ್ಲೇ ಸಮೃದ್ಧವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಯಾಗಲಿಲ್ಲವೆನ್ನುವುದೂ ಸ್ಪಷ್ಟವೇ. ಈ ವರೆಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗಿರುವ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ೧೮೮೭ರಲ್ಲಿ ರಚನೆಯಾದ ಕರ್ಕಿ ವೆಂಕಟರಮಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಸೂರಿಯವರ 'ಇಗ್ಗಪ್ಪ ಹೆಗಡೇ ವಿವಾಹ ಪ್ರಹಸನ'ವೇ ಮೊತ್ತಮೊದಲ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಉ.ಕ. ದ ಹವಿಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ರಚನೆಯಾದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಟಕ ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ.

ಕತೆ-ಕಾದಂಬರಿಗಳು

ಹವ್ಯಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವ ಕನ್ನಡ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಶಃ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರು ೧೯೪೩ ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ 'ಬೆಟ್ಟದಜೀವ'ವು ಮೊದಲಿನದು. ಡಾ.ನಾ.ಮೊಗಸಾಲೆಯವರ 'ಅನಂತ' (೧೯೬೮), ಭಾರತಿಸುತರ 'ವಕ್ರರೇಖೆ' (೧೯೭೧), ನಾ.ಸು.ಭರತನ ಹಳ್ಳಿಯವರ 'ಭೂಮಿಕೆ' (೧೯೯೪) ಮೊದಲಾದ ಕಾದಂಬರಿಗಳೂ, ಮೋಹನ ಹಬ್ಬು ಅವರ ಸಣ್ಣಕತೆ 'ಬಾಗಿಲ ಮಸ್ತಿ', ಗಂಗಾ ಪಾದೆಕಲ್ಲು ಅವರ 'ಹೆಜ್ಜೆ ಮೂಡದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ' (೧೯೯೮) - ಇವೆಲ್ಲಾ ಹವ್ಯಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವ ಸಣ್ಣಕತೆಗಳು. ಇವುಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ, ಕೆಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ, ಕತೆ-ಸಂಭಾಷಣೆಗಳ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶದ ಹವಿಗನ್ನಡ ನುಡಿಯನ್ನೂ ಬಳಸಿದ್ದಿವೆ. ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಭರಣ್ಜರ 'ದೊಡ್ಡಜಾಲು' (೧೯೯೬), ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಚೊಕ್ಕಾಡಿಯವರ 'ನೀರ ಮೇಲಣ ಗುಳ್ಳೆ' (೧೯೯೬), ಡಾ.ಸಬಿತಾ ಮರಕಣಿಯವರ 'ಮುಗಿಲು ಬಿರಿಯಿತು' (೨೦೦೫), 'ಪಾಮಕ್ಕನ ಸಂಸಾರ' (೨೦೦೬), 'ಗೆದ್ದಳು ಕಾವೇರಿ' (೨೦೦೭), ಮೊದಲಾದ ಕೃತಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಹವಿಗನ್ನಡದಲ್ಲೇ ರಚನೆಯಾದಂಥವು. ವಿ.ತಿ.ಶೀಗೇಹಳ್ಳಿಯವರ 'ತಲೆಗಳೆ' (೨೦೧೦) ಒಂದು ಬೃಹತ್ ಕೃತಿಯಾಗಿದ್ದು, ಹವಿಗನ್ನಡ ನುಡಿಯ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ.

* ಕುಂಬಳೆ, ಕಾಸರಗೋಡು

ಕವಿತೆಗಳು-ಸಂಕಲನಗಳು

ಹವಿಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕವಿತೆಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇಡಿಯಾಗಿಯೂ, ಬಿಡಿಯಾಗಿಯೂ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿದ್ದು ಅಸಂಖ್ಯವಾಗಿವೆ. ಈ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲೂರು ಶಂಭು ಅವರ 'ಹವ್ಯಕ-ಗೀತಾ' (೧೯೮೫) ಮೊದಲ ಕವನ ಸಂಕಲನವೆನಿಸಿದೆ. ಮಹಾದೇವ ಹೆಗಡೆಯವರ 'ಯೋಚ್ಛಿ' (೧೯೮೫), ಹಾಗೂ 'ಹೊತ್ತೂಡ್ಡು ಮೂಡ್ಲಲ್ಲಿ' (೧೯೮೭), ವಿಚಿತ್ರ ಏತಡ್ಡರ 'ಅವಿಲು' (೧೯೯೨), ಸವಿತಾ ಭಟ್ಟರ 'ಹೂಮಾಲೆ' (೨೦೦೩), ಗಣಪತಿ ದಿವಾಣರ 'ಕನ್ನಾಟ' (೧೯೯೫), ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಭರಣ್ಯರ 'ಗಣಸಾಲೆ' (೧೯೯೫), 'ಸಾವಿರದ ಒಂದು ಗಣಸಾಲೆ' (೨೦೦೩), ವಿ.ಬಿ.ಅರ್ತಿಕಜೆಯವರ 'ಜೇನಹನಿ' (೨೦೦೧), ಶಂ.ಪಾ.ದೈತೋಟರ 'ಒಂದಿಷ್ಟು ಕಟುಕುಟು' (೨೦೦೧), ಮ.ರಾ.ಹೆಗಡೆಯವರ 'ಕಾವ್ಯತೋರಣ' (೨೦೦೨), ಡಾ.ವಿಶ್ವ ಮರಕಣಿಯವರು ಸಂಪಾದಿಸಿದ 'ಹೂಗು ತೈದೆ' (೨೦೦೩), ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟ ಅರ್ತಿಕಜೆಯವರ 'ಹವಿಗನ್ನಡ ಪದಮಂಜರಿ' (೨೦೧೫), ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಹಲವು ಕೃತಿಗಳ ರಚನೆಯಾಗಿವೆ. ಬಾಳಲ ಪರಮೇಶ್ವರ ಭಟ್ಟರ ಕಥನ-ಕವನಗಳಾದ 'ಕಿಟ್ಟಣ್ಣನ ಪ್ರೀತಿ' (೧೯೯೩), 'ಹೊಳಪಿನ ದಾರಿ' (೧೯೯೫), ಭರಣ್ಯರ 'ಮದುಮಗಳು ಗುಂಡಿ' (೧೯೯೭) ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿವೆ.

ಮಹಾಕಾವ್ಯ

೨೦೦೫ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡ ಬಾಳಲ ಪರಮೇಶ್ವರ ಭಟ್ಟರ 'ಧರ್ಮವಿಜಯ' ಒಂದು ಮೇರುಕೃತಿ, ಮಹಾಕಾವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಹವಿಗನ್ನಡಕ್ಕೊಂದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ಕಿರೀಟವಾಗಿದೆ. ಪೂರ್ತಿ ಹವಿಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸರಳ ರಗಳೆ ಭಂದಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ರಚನೆಯಾದ ಅಪರೂಪದ ಮಹಾಭಾರತ ಕೃತಿಯೆನಿಸಿದೆ. ಮೂಲ ಕಥೆಯೊಂದಿಗೆ ಹವಿಗನ್ನಡ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಹತ್ವಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟು ಒಂದು ಅಮೂಲ್ಯ ಕೃತಿಯೆನ್ನಬಹುದು.

ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಹವಿಗನ್ನಡ ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸೂರಿ ವೆಂಕಟರಮಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ರಚಿಸಿದ ಇಗ್ಗಪ್ಪ ಹೆಗಡೇ ವಿವಾಹ ಪ್ರಹಸನ (೧೮೮೭) ವು ಹವ್ಯಕ ಸಮಾಜದ ಪಿಡುಗೊಂದನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವ ಅಪರೂಪದ ಕೃತಿ. ಇದು ಕನ್ನಡ ನಾಟಕಗಳ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲೂ ಮೊದಲ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಟಕವೆಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆ ಪಡೆದಿದೆ. ೧೯೩೦ ರಲ್ಲಿ ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟರು 'ಕೂಸಕ್ಕನ ಮದುವೆ' ಎಂಬ ಕಿರು ಹಾಸ್ಯ ಪ್ರಹಸನವೊಂದನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಹವ್ಯಕೇತರರೊಬ್ಬರು ಈ ಆಡುನುಡಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ ಮೊದಲ ಕೃತಿಯೆನ್ನಿಸಿದೆ. ಬ.ಲ.ಸುರೇಶರ 'ಕಗ್ಗಳ್ಳಿಲೊಂದಿನ' (೧೯೮೬),

ನಡಹಳ್ಳಿ ಶ್ರೀಪಾದರಾಯರ 'ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಬದುಕಿನಕತೆ' (೧೯೮೬), ಭರಣ್ಯರ 'ಹೀಗೊಂದು ಮದುವೆ' (೧೯೯೦), 'ಬದ್ಧ' (೧೯೯೧), 'ಪಾಲು ಪಂಚಾಯ್ತಿಕೆ' (೧೯೯೬), ಎಂ.ಜಿ.ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ 'ದತ್ತೂಮಾಣಿಯ ಮದುವೆ ಪ್ರಸಂಗ' (೧೯೯೦), ಪಡಾರು ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಭಟ್ಟರ 'ನಂಬಂದಜಂಬುಕ್ಕೆ' (೧೯೯೩), ಸೇರಾಜೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಭಟ್ಟರ 'ವಧು ಪರೀಕ್ಷೆ' (೧೯೯೮), ಶ್ರೀಪಾದ ಹೆಗಡೆಯವರ 'ದೇವಿಯ ದೀವಿಗೆ' - ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದ ಹವಿಗನ್ನಡ ನಾಟಕಗಳು ಬಳಕು ಕಂಡಿವೆ. ೨೦೧೧ ರಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣಕಂಗಿಲರು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ೨೧ ಲೇಖಕರುಗಳ ನಾಟಕ ರಚನೆಗಳ ಅಪರೂಪದ ಸಂಕಲನ 'ನಾಟಕ ಸಂಪುಟ: ಮನಸ್ಸು ಮಾಯೆಯ ಹಿಂದೆ ಮತ್ತು ಇತರ ನಾಟಕಗಳು' ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿದ.ಕ., ಉ.ಕ., ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಕಾಸರಗೋಡು ಮೊದಲಾದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹವಿಗನ್ನಡ ಆಡುನುಡಿ ವೈವಿಧ್ಯದಲ್ಲಿ ರಚನೆಯಾದ ೨೫ ನಾಟಕಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ಮಂದಿ ಮಹಿಳೆಯರ ರಚನೆಗಳೂ ಸೇರಿವೆ. ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ನಾಲ್ಕಾರು ಮಂದಿ ಹವ್ಯಕೇತರರು ರಚಿಸಿದ ಕೃತಿಗಳೂ ಸೇರಿದ್ದು, ದಾಖಲೆಯ ವಿಷಯವೇ ಸರಿ.

ಸೃಜನೇತರ - ಇತ್ಯಾದಿ

ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಈ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ-ಆಚಾರ-ಸಂಪ್ರದಾಯ-ನಂಬಿಕೆ ಮೊದಲಾದುವನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುವ, ವಿಮರ್ಶಿಸುವ, ಹಿರಿಮೆಗಳನ್ನು ಸಾರುವ ಮೊದಲಾಗಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಬಂಧಗಳು, ಕೃತಿ ವಿಮರ್ಶೆಗಳು, ಅಂಕಣ ಬರಹಗಳು, ಹವ್ಯಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಧ್ವನಿ ಸುರುಳಿಗಳು, ನಾಟಕ ಧ್ವನಿ ಸುರುಳಿಗಳು, ಭಾವಗೀತೆ ಧ್ವನಿ ಸುರುಳಿಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಬಂದಿವೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರ, ಪ್ರಭೇದಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಷಟ್ಪದಿಗಳು, ವಚನಗಳು, ನೀಳ್ಗವಿತೆಗಳು, ಚುಟುಕುಗಳು, ಅಷ್ಟಷಟ್ಪದಿಗಳು, ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನೂ ನೋಡಬಹುದು. ಈಚಿನ ಎರಡು-ಮೂರು ವರುಷಗಳಿಂದ 'ಒಪ್ಪಣ್ಣನೆರೆಕೆರೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ'ವು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರತಿ ಶುಕ್ರವಾರ ಎಂಬಂತೆ ಅಂತರ್ಜಾಲದ ಬ್ಲಾಗ್ ನಲ್ಲಿ ಅನೇಕಾನೇಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ-ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ರಚನೆಗಳು ಪ್ರಸಾರಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನಾಯ್ದು 'ಒಪ್ಪಣ್ಣನಒಪ್ಪಂಗೊ', 'ಅಟ್ಟಿನಳಗೆ' - ಲೇಖನಗಳ ಸಂಕಲನ, 'ಚೈನು' (ಸಣ್ಣ-ದೊಡ್ಡಕತೆಗಳು) ಮೊದಲಾದ ಕೃತಿಗಳೂ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿವೆ. 'ಒಪ್ಪಣ್ಣ ಹವಿಗನ್ನಡಅಂತರ್ಜಾಲ'ದ ಮೂಲಕ ಸಾವಿರಾರು ಲೇಖನ, ಕತೆ, ಕವನ, ಚುಟುಕು, ವಿಮರ್ಶೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಹರಿದಾಡುತ್ತ ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿರುವ ಏಕೈಕ ಆಡುನುಡಿ ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಯೂ ಹವಿಗನ್ನಡದ್ದು. ೨೦೧೧ ರಲ್ಲಿ ಜೀ.ಶಂ.ಪೆರ್ಲರು

ಬರೆದ ಸ್ವಯಂ-ಚರಿತ್ರೆ ಮುಸ್ಕಂದಿಯ ಮೆಲುಕು' ಒಂದು ಅಪರೂಪದ ಕೃತಿಯಾಗಿ ಮೂಡಿ ಬಂದಿದೆ. ಆಸಕ್ತರು, ಹವಿಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ದಾಖಲೆಯಾಗಿ, ಭರಣ್ಯರ 'ಈ ನೆಲದ ಕಂಪು' (೨೦೦೬) ಕೃತಿಯನ್ನು ನೋಡಬಹುದು.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲೆಲ್ಲ, ನುಡಿಯ ಸೊಗಡು, ಸೊಬಗು, ಬರವಣಿಗೆಯ ದಾಖಲೆಗಳು, ಅವುಗಳ ಹಿಂದಿರುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಚೌಕಟ್ಟು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಗು-ಹೋಗುಗಳು, ನೋವು-ನಲಿವುಳು,

ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಳು, ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ಪಂದಿಸಿದ ರೀತಿ, ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಇತಿಹಾಸ, ಗಾದೆ-ಪಡೆನುಡಿ ವಿಚಾರ, ಹಾಡುಗಳು, ನಿಘಂಟು ರಚನೆ, ಸಂಶೋಧನ ಪ್ರಬಂಧಗಳು, ಲೇಖನಗಳು, ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ವಿಭಿನ್ನ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಬಹುಶಃ ಪ್ರಪಂಚದ ಯಾವುದೇ ಉಪ-ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬರವಣಿಗೆ ರಚನೆಗಳು ನಡೆದುದು ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಹೆಮ್ಮೆ ಹವಿಗನ್ನಡದ್ದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಸಮಗ್ರ ಕನ್ನಡಿಗರದ್ದು.

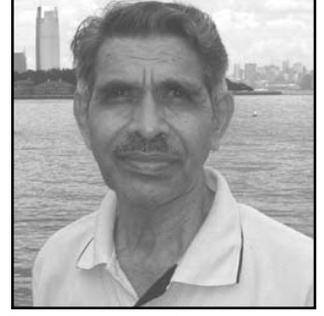

Best wishes

from

Daya, Deepa, Sujatha & Gopal Bhat

ಒಳ-ಹೆರ, ಭೇದಇರ! (ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಚಿಂತನೆ)

ಪ್ರೊ ಹರಿನಾರಾಯಣ ಮಾಡಾವು
ಪುತ್ತೂರು, ದ.ಕ

ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆಯ ಗಾಳಿ ಎಷ್ಟು ಬಲವಾಗಿಬೀಸಿದರೂ ಅದು ಹೆರಂದಹೆರ, ಮನೆಯ ಒಳಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ದೀಪ ಬೆಳಗಲಿಸ್ಥಿರ ! ಬಹಳ ಹಿಂದಾಣ ಕಾಲಂದಲೂ ನೆಡಕ್ಕೊಂಡು ಬಂದ ಆಚರಣೆ, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಗಮನಿಸಿದರೆ 'ಒಳಹೆರ' ಹೇಳುವ ದ್ವಂದ್ವವೂ, ಭೇದವೂ ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಕಂಡರೂ ಆಂತರ್ಯಲ್ಲಿ ಅಭೇದವೇ ಇಪ್ಪದು ಕಂಡುಬಂತು.

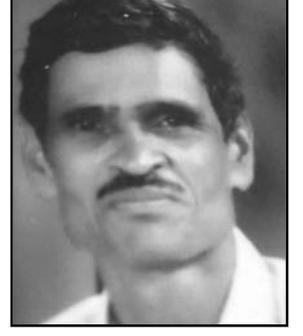
ಒಂದು ಕೌಟುಂಬಿಕ ಉದಾಹರಣೆಯ ಮದಲಾಗಿ ನೋಡುವೆ. ಮನೆಯ ಒಳಾಣ, ಮನೆಗೇ ಸೇರಿದ ಮಗಳು; ಹೆರಂದ ಹೇಳಿರೆ ಬೇರೊಂದು ಮನೆಂದ ಬಂದ ಸೊಸೆ. ಸೊಸೆ ಮನೆಯ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುದೇ ಮಗನ ಹೆಂಡತ್ತಿ ಆಗಿ, ಆ ಮನೆಯ ದೀಪಬೆಳಗುವ 'ಸೌಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ' ಆಗಿ! ಮನೆಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳದ ಮಗಳು ಮನೆಂದ ಹೆರಹೋಪದು ಹೇಳಿರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಮನೆಯ ಸೊಸೆ ಆಗಿ ಒಳಸೇರುದೇ ಅಲ್ಲದೋ? ಹಾಂಗಾಗಿ ಮಗಳೂ, ಸೊಸೆಯೂ ಒಂದೇ. ಅವರಲ್ಲಿ ಭೇದ ಎಂತರ, ಎಂತಕೆ? ಆದರೆ, ಈ ಸಾಮರಸ್ಯದ ಕೊರತೆಂದಾಗಿ, ಅತ್ತೆ ಸೊಸೆಯರ ಜಗಳಂದಾಗಿ ಎಷ್ಟೊಂದು ಕುಟುಂಬದ ನೆಮ್ಮದಿ ಹಾಳಾಯಿದು! ಅತ್ತೆಯೂ ಆ ಮನೆಗೆ ಒಂದು ಕಾಲಲ್ಲಿ ಹೆರಂದ, ಬೇರೆ ಮನೆಂದ ಬಂದದು ಹೇಳುವ ಸತ್ಯವ ಆರೂ ಮರವಲಾಗ. ಈಗಾಣ ಅತ್ತೆ ಮದಲಾಣ ಸೊಸೆಯೇ, ಇಂದ್ರಾಣ ಸೊಸೆ ಭವಿಷ್ಯದ ಅತ್ತೆಯೆ! ಎಲ್ಲೋರಿಂಗೂ ಮನೆಯ ಒಳಾಣ ನೆಮ್ಮದಿಯೇ ಮುಖ್ಯ ಹೊರತು ಜಗಳ ಅಲ್ಲ. ಜಾಯೆ (ಜಾಯಾ) ಹೇಳಿರೆ ಹೆಂಡತ್ತಿ; ಪತಿ ಹೇಳಿರೆ ಗಂಡ. ಎರಡೂ ದೂರ ಇಪ್ಪ ಬೇರೆಬೇರೆ ಶಬ್ದಂಗೂ, ಚೆನಂಗೂ

ಒಂದಾದರೆ-'ದಂಪತಿ'-ಒಂದೇ ಶಬ್ದ, ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನ ಜೀವನ. ಹಾಂಗಾದರೆ ಲಡಾಯಿ ಇಲ್ಲೆ.

ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ದೇಹ ರಚನೆ, ಜೀವ ಪ್ರಕೃತಿ, ನುಡಿ,ನಡೆ, ಉಸಿರಾಟದ ಚಟುವಟಿಕೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಅಭೇದ ಕಲ್ಪನೆ ಆಂತರ್ಯದ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದು, ನಮಗೆ ಬೇಕಾದ್ದರ ನಾವು ಹೆರಂದ ಒಳಂಗತೆಕ್ಕೊಂಡು, ಶರೀರಕ್ಕೆ ಬೇಡದ್ದರ ಒಳಂದ ಹೆರಂಗೆ ವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡುತ್ತು. ಒಂದು ಶುಚಿ ರುಚಿಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಶುದ್ಧ ಅಭಿರುಚಿ ಆಗಿ ನಮ್ಮತನವ ರೂಪಿಸೆಕ್ಕಾವುತ್ತು. ಪರಮಾತ್ಮನ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಲೆ ಇಂಥ ಸ್ಥಿತಿ ಬೇಕಾವುತ್ತು. ಧ್ಯಾನಂದಾಗಿ ಇಂಥ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ನಾವು ತಲುಪುತ್ತು. ಅದನ್ನೇ ಅಲ್ಲದೋ "ಸಬಾಹ್ಯಾಭ್ಯಂತರಃಶುಚಿಃ" ಹೇಳಿ ಮಂತ್ರಲ್ಲಿ ಹೇಳುದು? ಬಸವಣ್ಣ ತನ್ನ ವಚನದಲ್ಲಿ ಅಂತರಂಗಶುದ್ಧಿ, ಬಹಿರಂಗಶುದ್ಧಿ ಹೇಳುವ ಕಲ್ಪನೆ ಇದೇ ಅಲ್ಲದೋ? ತುಳಸೀದಾಸ ಕವಿ, ರಾಮಭಕ್ತ. 'ರಾಮನಾಮ ಹೇಳುವ ಮಣಿದೀಪವ ಆನು ಎನ್ನನಾಲಗೆಯ ಹೊಸ್ತಿಲ್ಲಿ ಮಡುಗುತ್ತೆ. ಅದು ಎನ್ನಒಳಂಗೂ, ಹೆರಂಗೂ ಬೆಳಕುಕೊಡಲಿ' ಹೇಳುದು ಅವನ ಒಂದು ದ್ವಿಪದಿಯಸಾರ. ಹಾಂಗೆ ನಮ್ಮ ವಿಚಾರ, ಆಚಾರ ಒಂದಾಗಿ ಬೆಳಗುಕ್ಕು. ಹರಿದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಪ್ಪ 'ಬಯಲು ಆಲಯ'ದ ಚಿತ್ರಣ ಒಂದು ಒಗಟಿನ ಹಾಂಗಿಪ್ಪ ಸ್ವಾರಸ್ಯ! ಯಾವ ದರಲ್ಲಿ ಯಾವದು? 'ಬಯಲು ಆಲಯ ಎರಡೂ ನಿನ್ನೊಳಗೆ ಹರಿಯೇ' ಹೇಳುವ ಭಕ್ತಿಲ್ಲಿ, ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಏರಿ ಶರಣಾಗತಿ ಭಾವಲ್ಲಿ ದೈವ ಮಹಿಮೆಯ ನಾವು ಕಂಡುಗೊಳ್ಳುಕ್ಕು. 'ಸರ್ವಂ ಖಿಲ್ವಿದಂಬ್ರಹ್ಮ' ಹೇಳುವ ನೆಲೆಲಿ 'ಅಹಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ಮಿ' ತತ್ವದ ಅದ್ಭುತವ ಅರ್ಥ ಮಾಡೆಕ್ಕಾವುತ್ತು. ಹಾಂಗಾಗಿ, ಹೆರಾಣ ನೋಟಕ್ಕೆ ಎರಡಾಗಿ, ಹಲವಾಗಿ ಕಂಡರೂ ಒಳನೋಟಲ್ಲಿ 'ಎರಡಿಲ್ಲೆ-ಒಂದೇ!'

ಕರುಳಿನ ಗುರುತು

* ಪ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿ

ತೀರ್ಪುಗಾರರ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಪಡೆದ ಕಥೆ- ಹವ್ಯಸಿರಿ ೨೦೧೫ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆ ಕಥಾ ಸ್ಪರ್ಧೆ

ತಿಮ್ಮಣ್ಣ ಭಟ್ಟರು ತನ್ನ ಚಹಾ ಹೋಟೆಲಿನ ಬಳಿಗೆ ಬರುವಾಗಲೇ ಚರ್ಚಪ್ಪ ಕಾಮತರು, "ಹೋಯ್, ಭಟ್ಟೇ, ನೀವು ಎಂತದ್ದು ಮಾರಾಯ್ತೇ, ನನ್ನ ಹತ್ತ ಒಂದು ಸಂಗಿ ಹೇಳ್ವೇಕೋ ಬೇಡೋ? ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಚಡ್ಡಿ ದೋಸ್ತಿಗಳು. ನನ್ನ ಮಗ ಅಪರದಂಡಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಹಾಗೇ ಚಕ್ಕುಲಿ ಮಾಡಿ ಊರೂರು ಹೊತ್ತೊಂಡೋಡಿ ಬದುಕೋದಕ್ಕೇ ಅವ್ನ ಹಣೇಲಿ ದೇವ್ರು ಬರ್ಪದ್ದು ಬಿಡಿ. ಆದರೆ ನೀವು ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರು. ನಿಮ್ಮ ಮಗನ ಅದೃಷ್ಟ ನೋಡಿ ಎಷ್ಟು ಖುಷಿಯಾಗಿದೆ" ಎಂದು ಬಾಯ್ತುಂಬ ಹೊಗಳಿದರು. ಆದರೂ ಭಟ್ಟರ ಮೊಗದಲ್ಲಿ ಸಂತಸದ ಸುಳಿವಿಲ್ಲ. ಎಂದಿನ ಆ ನಿಷ್ಕಲ್ಮಷ ನಗುವಿಲ್ಲ. ಬೆಪ್ಪನ ಹಾಗೆ, "ವಿಷಯ ಎಂಥದ್ದು ಅಂತ ಬಿಡಿಸಿ ಹೇಳಿ ಕಾಮತರೇ. ನನಗೇನೂ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಡಿಕೆ ಕೊಳೆರೋಗಕ್ಕೆ ಸರಕಾರದಿಂದ ಚೆಕ್ಪಂದದ್ದನ್ನು ನಾನು ನಿಮಗೆ ಈಮೊದ್ದೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನಲ್ಲ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದರು.

ಕಾಮತರು ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. "ಎಂಥದ್ದು ಭಟ್ಟೇ, ಇನ್ನೂ ಗುಟ್ಟು ಮಾಡ್ತೀರಿ. ನಿಮ್ಮ ಮಗನಿಗೆ ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ನೌಕರಿಯಾಯಿತಂತೆ. ಅದೂ ಕೂಡ ಭಾರೀ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸ ಅಂತ ಇಡೀ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಸುದ್ದಿಯಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಅಂದ್ರೆ ಸುಮ್ಮೆಯಾ? ನಮ್ಮ ಊರಿನ ಮಂಗಗಳು ಅದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಸೊನ್ನೆ ಅಂತ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿಕೆ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ನಾವೆಲ್ಲ ವರ್ಷವಿಡೀ ದುಡಿದ್ರೂ ಒಂದು ದಿನದ್ದು ಬರ್ಪಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಮಗನ ಅದೃಷ್ಟ ದೊಡ್ಡದು ಬಿಡಿ. ಮೊನ್ನೆತನ್ನ ನಿಮ್ಮ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸಿಂಬಳ ಸುರಿಸಿಕೊಂಡು ಅಂಗಡಿಗೆ ಬರ್ಪಿದ್ದವ ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಜನ ಆಗಿ ಬಿಟ್ಟನಲ್ಲ! "ಎಂದು ಕಾಮತರು ಹೊಗಳಿದ್ದೇ ಹೊಗಳಿದ್ದು. ಭಟ್ಟರು ಮಾತ್ರ ಚಕಾರ ಉತ್ತರವೂ ಕೊಡದೆ, "ಬರ್ತೇನೆ. ಎಮ್ಮೆ ಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಷೇಕಬ್ಬಬ್ಯಾರಿ ಬರ್ತೇನೆ ಹೇಳಿದ್ದ. ಸಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಜಾನುವಾರು ಕೊಟ್ಟು ಪೇಟೆ ಹಾಲುತರೋದ್ ಅಂತ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ" ಎಂದು ಅವರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಕಾಯದೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟರು. ಕಾಮತರು ಒಬ್ಬರೇ ಅಲ್ಲ. ಹತ್ತಾರು ಮಂದಿ ಭಟ್ಟರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಪರಿಚಿತರು

ಆರಂಭಿಸುವ ಮಾತು ಅದೊಂದೇ. ನಿಮ್ಮ ಮಗನಿಗೆ ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಉದ್ಯೋಗ ಸಿಕ್ಕಿತಂತೆ. ಯಾವಾಗ ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಡುವುದಂತೆ? ಸಂಬಳ ಎಷ್ಟು ಉಂಟಂತೆ? ಇದೇ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು. ಅವರು ಕೇಳುತ್ತ ಹೋದಂತೆ ಭಟ್ಟರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಚಿಂತೆಯ ಹೆದ್ದರೆಗಳು ಭರದಿಂದ ಏಳಲಾರಂಭಿಸುತ್ತವೆ. ಏನೋ ಒಂದು ಉತ್ತರ ಹೇಳಿ ಅವರು ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದವರಿಗೆ ಭಟ್ಟರು ಎತ್ತಲೋ ನೋಡಿ, ನಿರಾಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಉತ್ತರಿಸುವುದನ್ನು ಕಂಡವರು, "ಎಂಥ ಪರ್ಕಿಭಟ್ಟು ಮಾರಾಯ್ತೆ ಇವರು! ಮಗನಿಗೆ ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ನೌಕರಿ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಸೌಭಾಗ್ಯ ಅಂತ ಅಂದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಿಟ್ಟು ಅದರ ಸುದ್ದಿ ತೆಗೆದ್ರೆ ಒಳ್ಳೆ ಗೋಮೂತ್ರ ಕುಡಿದವರ ಹಾಗೆ ಮುಸುಡು ಮಾಡೋದ್ದಂಥ ಸಾಲ್ವ" ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಕೇಳಿಸುವ ಹಾಗೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಈ ಮಾತು ಕೇಳಿದಾಗ ಭಟ್ಟರ ಕಣ್ಣಂಚಿನಲ್ಲಿ ನೀರಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ಊರಿಗೆ ಬರುವಾಗ ಉಟ್ಟಲಂಗೋಟಿ ಬಿಟ್ಟರ ಭಟ್ಟರದು ಅಂತ ಬಿಡಿಗಾಸೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕಲ್ಲುಗುದ್ದಿ ಒಡೆದುನೀರು ತೆಗೆದೇನು ಎಂಬ ಆತ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸ ದೊಡ್ಡದಾಗಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿಷ್ಟು ನೆಲವನ್ನು ಗೇಣಿಗೆ ಅಂತವಹಿಸಿ ಕೊಂಡಾಗ ಕಂಡವರು ನಗೆಯಾಡಿದ್ದರು. "ಭಟ್ಟನಿಗೆ ನೆತ್ತರಿನ ಸೊಕ್ಕು ಇದೆ ಅಂತ ಆಜಾಗಮಾಡ್ಡ ಅಂತ ಕಾಣ್ತು. ಇಲ್ಲಾಂದ್ರೆ ಆ ಬೋಳು ನೆಲದಲ್ಲಿ ಎಂತ ಬೆಳೇಲಿಕ್ಕುಂಟು? ಕೇಳಿದ್ದೆ ನಂದನವನ ಮಾಡ್ಡೆ ಅಂತಾನೆ. ಕಳೆ ಬೆಳೆಯದ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಬರೋದಾದರೂ ಉಂಟೇ?" ಎಂದು ಅಪ್ಪಣ್ಣ ಭಟ್ಟರು ಬಾಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದ ತಾಂಬೂಲ ರಸವನ್ನು ಪೀಕದಾನಿಗೆ ಪಿಚಕ್ಕನೆ ಉಗುಳಿ ನಗೆಯಾಡುತ್ತ ಹೇಳಿದ್ದರು.

ಆದರೆ ಭಟ್ಟರ ಪರಿಶ್ರಮದೇದಾರು ಭೂಮಿತಾಯಿ ಪ್ರಸನ್ನಳಾಗಿದ್ದಳು. ಕೊರೆದ ಕೊಳವೆಬಾವಿಗೆ ಉಕ್ಕುವ ನೀರಿನ ಸೆಲೆಸಿಕ್ಕಿತು. ಅಡಕೆ, ತೆಂಗು ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಮಕ್ಕಳಿಗಿಂತ ಪ್ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೀರೆರೆದು ಸಾಕಿದರು. ಎರಡು ಎಮ್ಮೆ ಸಾಕಿ ಹಾಲು ಮಾರಾಟದಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಆಗ ಮಗ

* ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ, ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ.

ಭಾರ್ಗವ, “ಅಪ್ಪಯ್ಯ, ಆನು ಕೂಡ ಗಿಡಕ್ಕೆ ನೀರು ಹಾಕಲೆ ನಿನ್ನತೇಗೆಬತ್ತೆ” ಎನ್ನುತ್ತ ಲೋಟ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬರುವಾಗ ಅಪ್ಪನ ಕಂಗಳು ಮಂಜಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. “ಆ ಕಷ್ಟನಿಗೆ ಬ್ಯಾಡಮಗ. ಅದೆಲ್ಲ ಆನೋಬ್ಬೇ ಅನುಭವಿಸ್ತೆ ಬಿಡು. ನೀನು ದೊಡ್ಡೋನಾಗಿ ಕಲ್ತುದೊಡ್ಡ ನೌಕ್ರಿ ಮಾಡ್ಕು. ಈ ಮುದಿ ಅಪ್ಪಗೆ ಕಡೆಗಾಲಕ್ಕೆ ಇದೇ ಲೋಟಲ್ಲಿ ನೀರು ಹೊಯ್ಯಕ್ಕು” ಎಂದು ಭಾವ ಪರವಶರಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಒಬ್ಬನೇ ಮಗನ ಹಿತವೊಂದನ್ನೇ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿರಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದ ಭಟ್ಟರು ಹತ್ತಿರ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿದ್ದರೂ ನಾಲ್ಕು ಮೈಲು ದೂರದ ಶಾಲೆಗೆ ಮಗನನ್ನು ಹೆಗಲಮೇಲೆ ಕೂಡಿಸಿ ಕೊಂಡು ಎದುಸಿರು ಬಿಡುತ್ತ ಓಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಮಗನನ್ನು ಇಳಿಸಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ತೋಟದಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಂಜೆ ಮರಳಿ ಕರೆತರುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಗನಿಗೆ ಬಡತನದ ಕಾವು ತಟ್ಟಬಾರದೆಂದು ಹೆಂಡತಿಯೊಂದಿಗೆ, “ಪರಮೇಶ್ವರೀ, ಅಕ್ಕಿಕಮ್ಮಿ ಇದೆ ಅನ್ನ ತೋಡಿಬೇರೆ ಇಟ್ಟು ಮಗಂಗೆ ಮಾತ್ರ ಬಡ್ಡು ನಮ್ಮ ತಿಳಿ ಸಾಕು ಮಾರಾಯ್ತಿ. ಓದುವ ಮಗನಮ್ಮ ಹಾಂಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಒದ್ದೆ ಬಟ್ಟೆಕಟ್ಟೊಡ್ಡಲಗೋ ಸ್ಥಿತಿ ಬರಬಾರದು” ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಗನ ಅಭ್ಯುದಯವನ್ನೇ ಬದುಕಿನ ಗುರಿಯಾಗಿರಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಸುಖವನ್ನು ಬದಿಗೊತ್ತಿ ಅವನಿಗೆ ಕೇಳಿದುದನ್ನು ತಂದುಕೊಡಲು ಶಕ್ತಿಮೀರಿ ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಮಗನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಭಟ್ಟರು ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಆಸಕ್ತಿ ಕಂಡ ಧನಿಕರು, “ಎಂಥದ್ದಕ್ಕೆ ಭಟ್ರೇ, ಅಷ್ಟು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಮಗನ್ನ ಓದಿಸಿದೀರಿ? ಯಾವುದಾದರೂ ಹೋಟೆಲಿಗೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದ್ರೆ ನಾಲ್ಕು ಕಾಸು ಬರ್ತಿತ್ತು. ಮುಂದೆ ಕಲಿತುಕೊಂಡು ಹೋದ ಹಾಗೆ ತುಂಬ ಹಣಬೇಕಾಗ್ತದೆ. ಕಷ್ಟವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ?” ಕೇಳಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ಭಟ್ಟರ ಉತ್ತರ ಕೇವಲ ಮುಗುಳ್ಳಗೆಯೊಂದೇ ಆಗಿತ್ತು. ಅವರ ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲೇ ಬೆಳೆದು ಭಾರ್ಗವ ದೊಡ್ಡವನಾದ. ಕಷ್ಟಗಳ ಸೋಂಕು ಮಗನ ಬಳಿ ಸುಳಿಯದಂತೆ ಅವನನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ಅವನ ಇಷ್ಟಾನಿಷ್ಟಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿ ಸುಖವಾಗಿಟ್ಟ ಅವರ ಮೇಲೆ ಅವನಿಗೆ ಅತಿಶಯವಾದ ಪ್ರೀತಿಯೇ ಇತ್ತು. ತಂದೆಯ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಹುಸಿಮಾಡದೆ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಂಕಗಳನ್ನೇ ತೆಗೆಯುತ್ತ ಅವನು ಪದವಿ ಪಡೆದು ಬಂದದಿನ ಅವನ ಮೊಗದಲ್ಲಿ ಹರ್ಷದ ಹೊನಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಭಟ್ಟರು ಜೋರಾಗಿ ನಕ್ಕಿದ್ದರು. “ಅಲ್ಲವೋ ಮಗನೇ, ಇಷ್ಟು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿರುವ ನಿನ್ನ ಮುಖವೇಕೆ ಬಾಡಿದೆ? ಅಂಕ ತೆಗೆದದ್ದು ಜಾಸ್ತಿಯಾಯಿತು ಅನ್ನುವ ಬೇಜಾರಾ?” ಕೇಳಿದರು.

ಭಾರ್ಗವಕಂಠ ಬಿಗಿದು ಬಂದುಹೇಳಿದ್ದ. “ಮುಂದೆ ಕಲಿಯ ಬೇಕೆಂಬ ಆಶೆಯಿದೆಯಪ್ಪ. ಆದರೆ ಅದು ನನ್ನ ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿಲ್ಲ. ನನ್ನಷ್ಟು ಅಂಕ ಪಡೆದವರು ಈ ದೇಶದಲ್ಲೇ ಒಂದಿಬ್ಬರು ಮಾತ್ರ ಇದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಮುಂದಿನ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದರೆ ಅಮೇರಿಕದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಹುದ್ದೆ ಸಿಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆಯಪ್ಪ. ಆದರೆ ನಾವು ಬಡವರು. ಕೈಗೆಟಕದಿರುವುದರತ್ತ ಯೋಚಿಸಬಾರದು ಅಲ್ಲವೇ?”

ಭಟ್ಟರು ಮಗನ ಬಳಿಗೆಹೋಗಿ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಬೆನ್ನುಸವರಿದ್ದರು. “ಹುಚ್ಚಪ್ಪ, ಈ ಅಪ್ಪ ಇರುವಾಗ ಹೀಗೆಲ್ಲ ಚಿಂತೆ ಮಾಡ್ತಾರೇನೋ? ನಮ್ಮ ಕೆಲಸ ತೋಟ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಫಸಲುಬರುತ್ತದೆ. ಸಾಹುಕಾರ್ತಾ ಮಯ್ಯನವರಿಗೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಣ್ಣು ಇದೆ. ತೋಟವನ್ನು ಮಾರಿದರೆ ನಿನ್ನ ಕಲಿಕೆಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣಹೊಂದ ಬಹುದು” ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. “ತೋಟಮಾರುವುದೇ?” ಅವನು ಅಪ್ಪನೆಡೆಗೆ ನೋಡಿ ಕೇಳಿದ್ದ, “ಅಪ್ಪ, ನೀವು ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ಹೊತ್ತು ಅಮ್ಮ ಸೊಂಟದಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಕೊಡಹೊತ್ತು ಸಾಕಿ ಬೆಳೆಸಿದ ತೋಟದ ಫಸಲು ಕೈಗೆ ಬರುತ್ತದೆನ್ನುವಾಗ ಮಾರುವುದೇ? ಖಂಡಿತ ಬೇಡ. ನನ್ನ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಅದನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ನನಗಿಷ್ಟವಿಲ್ಲ?”

ಆದರೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಭಟ್ಟರು ಚಿಂತಿಸಲಿಲ್ಲ. “ನನಗೆ ನಿನ್ನ ಹಿತಬಿಟ್ಟರೆ ಇನ್ನೇನಿದೆ? ದುಡಿದಷ್ಟು ವರ್ಷ ದುಡಿಯಬಲ್ಲೆನೆಂಬ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿದ್ದು ಹಾಯಾಗಿ ಸಾಯಲು ದೇವರು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದೇ ನನಗೆ ಪರಮ ಭಾಗ್ಯ. ನೀನೇನೂ ಇಲ್ಲಿ ನಿಂತು ತೋಟ ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನಿನಗೊಂದು ಕೆಲಸವಾಗುವವರೆಗೆ ಇರುವ ಉಳಿದ ಜಾಗ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆಮೇಲೆ ನಿನ್ನ ನೆರಳಾಗಿ ಬರುತ್ತೇನೆ” ಎಂದಿದ್ದರು ಭಟ್ಟರು. ತೋಟವನ್ನು ಮಾರಿ ಮಗನಿಗೆ ಹಣದ ಅನುಕೂಲ ಒದಗಿಸಿದರು. ಕಲಿತು ಮುಗಿಯುವ ಹೊತ್ತಿಗೆತಾನು ಪ್ರೀತಿಸಿದ ಸುಕನ್ಯಾಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತೇನೆಂದು ಆತ ಹೇಳಿದಾಗ ಅವರು ಅಡ್ಡಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮಗನ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದ್ದರು. ಅದೇ ವರ್ಷ ಭಟ್ಟರ ಮಡದಿ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ತೀರಿಕೊಂಡರು. ಸಾಯುವ ಮೊದಲು ಬಿಕ್ಕಿಬಿಕ್ಕಿ ಅಳುತ್ತಿದ್ದ ಭಾರ್ಗವನನ್ನು ಎದೆಗವಚಿಕೊಂಡು, “ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಮಗನೇ. ನಿನಗಾಗಿ ಅಪ್ಪನ ದೇಹ ಶ್ರೀಗಂಧದ ಹಾಗೆ ಸವೆದಿದೆ. ಕೊನೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ದೂರ ಮಾಡಬೇಡ” ಎಂಬುದೇ ಅವಳಾಡಿದ ಕಡೆಯಮಾತಾಗಿತ್ತು.

ಆದರೆ ಸುಕನ್ಯಾ ಮಾತ್ರ ಒಳ್ಳೆಯ ಸೊಸೆಯಾಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ಮಾವನಂತರೆ ತಪ್ಪು, ಕುಳಿತರೆ ಅವಳ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅದೂ ತಪ್ಪು. ನಾನು ಉಣ್ಣುವಾಗ ಅವರು ಕಫ ನುಂಗುತ್ತಾರೆ. ನನಗೆ ವಾಂತಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಊಟ ಬಿಟ್ಟೋಡುವಳು. ಕುಡಿಯಲಾಗದ ಕಷಾಯವನ್ನೇ ಕಾಫಿ ಎಂದು ತಂದು ಕೊಡುವಳು. ಬಡಿಸುವಾಗ ಎರಡನೆಯ ಸಲ ಅನ್ನವನ್ನು ಬಡಿಸದೆ ಅಲಕ್ಷಿಸುವಳು. ಮಗ ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿಯೂ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದಾನೋ ಅಲ್ಲ, ಅವನಿಗಿದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗದೆ ಭಟ್ಟರು ಮನದಲ್ಲೇ ಮರುಗುತ್ತ. “ಪರಮೇಶ್ವರಿ, ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಮೊದಲೇ ಮೇಲೆ ಹೋದ ನೀನೇ ಜಾಣೆ ಕಣೇ. ಇಂಥದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡುವ ಭಾಗ್ಯ ನನಗೊಬ್ಬನಿಗೇ ಉಳಿಯಿತು ನೋಡು” ಎಂದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಸೊಸೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಮಗ ಆ ಬಗೆಗೆ ಯಾಕೆ ಚಕಾರವೆತ್ತುವುದಿಲ್ಲವೋ ಭಟ್ಟರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗದೆ ಹೋಗಿತ್ತು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಾತಿಗೂ ತನ್ನನ್ನು ಚುಚ್ಚಿ ನುಡಿಯುತ್ತಾಳೆ ಸೊಸೆ. ಇದು ನನ್ನ ಗಂಡ ತಂದದ್ದು.

ಇದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಏನು ಅಧಿಕಾರವಿದೆ? ದುಡಿಯಲು ಇವರೊಬ್ಬರು, ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಸಾವಿರಮಂದಿ” ಹೀಗೆಲ್ಲ ಸೊಸೆ ಮಾವನನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿಯೇ ಹೇಳುವುದೆಂದು ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಮಗ ಹಾಗೆ ಹೇಳ ಬಾರದೆಂದು ಅವಳಿಗೆ ಹೇಳದಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಈ ವೃದ್ಧ ಜೀವ ಮಗನಿಗೂ ಹೊರೆಯಾಗದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ತನ್ನೊಳಗೆ ಮಮ್ಲ ಮರುಗುತ್ತಾರೆ ಭಟ್ಟರು.

ಈ ಹಂಗಿನರಮನೆಯಲ್ಲಿ ದಿನದೂಡುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಭಾರ್ಗವನಿಗೆ ಅಮೆರಿಕದಲ್ಲಿ ನೌಕರಿ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ವಿಚಾರ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಅಭಿಮಾನವೆಂದು ತೋರಿಸಿ ಕೊಂಡವರಿಗಿಂತ ಅಸೂಯೆ ಗೊಂಡವರ ಸಂಖ್ಯೆಯೇ ದೊಡ್ಡದಿತ್ತು. “ಎಲಾ! ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಲಂಗೋಟಿಗೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲದ ಭಟ್ಟನ ಮಗ ಮೊನ್ನೆ ತನಕ ಹರಕು ಚಡ್ಡಿಹಾಕಿಕೊಂಡು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದವನಿಗೆ ಅಮೆರಿಕದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಸಂಬಳದ ಹುದ್ದೆ ಸಿಕ್ಕಿತಂತೆ ಮಾರಾಯಾ! ಇವ ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಎಂಥದ್ದು ರಾಶಿ ಹಾಕಿಕ್ಕೆ ಉಂಟು?” ಎಂದು ಕರುಬಿದವರಿಗೆ ಕಡಮೆಯಿಲ್ಲ. ಭಟ್ಟರು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರೆ ವ್ಯಂಗ್ಯವಾಗಿ, “ನಿಮ್ಮಗಂಗೆ ಅಮೆರಿಕದಲ್ಲಿ ನೌಕ್ರಿಂಕಾಯ್ತಂತೆ. ನೀವಿನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೇಬಾಕಿ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಅವನ್ಯಾಕೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕರ್ಕೊಂಡೋಗ್ತಾನೆ? ಹೋದ್ರೂ ನಿಮ್ಮಿಂದ ಎರಡು ದಿನ ಇಲಿಕ್ಕೆ ಆಗ್ಗಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ನಲ್ಲೇ ಏನ್ವೇಕಿದ್ರೂ ಕೇಳೋಕು. ಶೌಚ ಮಾಡಿದ್ದ ನೀರಲ್ಲಿ ತೊಳ್ಳೋಳ್ಳಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಕಾಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಒರೆಸ್ಸೊಳ್ಳೋಕು. ಅದೆಲ್ಲ ನಿಮ್ಮಿಂದ ಆಗುತ್ತಾ? ಇಲ್ಲೇ ವೃದ್ಧಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗ್ತಾನೆ” ಎಂದು ಚರ್ಚಪ್ಪ ಕಾಮತರೇ ಹೇಳಿದ್ದರು.

ತನಗಿನ್ನು ವೃದ್ಧಾ ಶ್ರಮವೇಗತಿ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿದಾಗ ಶುಷ್ಕವಾಗಿದ್ದ ಭಟ್ಟರ ಕಣ್ಣುಗಳು ಕಂಬನಿಯ ಕಡಲಾಗಿದ್ದವು. ಮಗನ ನೆರಳಿನಲ್ಲೇ ಕೊನೆಗಾಣಬೇಕು ಎಂದು ಬಯಸಿ ಇಡೀ ಬದುಕನ್ನು ಅವನ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗೆ ಧಾರೆಯೆರೆದಿದ್ದ ತನಗೆ ಕಡೆಗೂ ಇದೇ ಮರಣ ಶಾಸನವಾಯಿತೇ ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತ ಬಿಕ್ಕಳಿಸಿದ್ದರು. ಬಿಟ್ಟುಹೋದ ಜತೆಗಾತಿಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡು, ‘ಪರಮೇಶ್ವರೇ, ನೀನೇ ಜಾಣೆ ಕಣೇ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡೋದ್ದಾಡ ಅಂತ್ರೇ ಎನ್ನ ಒಬ್ಬೇಬಿಟ್ಟೋದೆ. ಎಂಗಿನ್ನು ಆರ್ಗತಿ ಮಾರಾಯೀ ಹೇಳು? ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ್ದರು.

ಮಗನ ಬಳಿಗೆಹೋಗಿ, ‘ನನ್ನನ್ನು ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬೇಡ. ಜತೆಗೆ ನನ್ನನ್ನೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು? ಎಂದು ಕೈಮುಗಿದು ಕೇಳಬೇಕೆಂದು ಕೊಂಡಿದ್ದೂ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನೋಡದ, ಒಂದೂ ಮಾತನಾಡಿಸದ ಮಗನ ಬಳಿ ಕೇಳ ಬೇಕೆಂದಿದ್ದ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ತುಟಿಯೊಡೆದು ಹೊರಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಸೊಸೆ ಅಮೆರಿಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಸಂತಸದಲ್ಲಿ ಬೇಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಎರಡು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಊರಿಗೆ ಬರಲಾಗದೆಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ಬಂಧುಗಳ ಮನೆಗಳಿಗೂ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ತನ್ನ ಸಂಭ್ರಮವನ್ನು ಹೇಳಬರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಮಗನೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಲು ಬೇಕಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ.

ತನ್ನ ಬದುಕಿನ್ನು ಏಕಾಂಗಿ ಎಂಬುದು ಭಟ್ಟರಿಗೆ ಖಚಿತವಾದಾಗ ಅವರು ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕಲ್ಲು ಮಾಡಿ ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲ ಆಸೆಗಳನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಮೋಹದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗುವ ನಿರ್ಧಾರ ಅವರದಾಗಿತ್ತು. ತಾನು ಬೆವರಿಳಿಸಿ ಬೆಳೆಸಿದ ತೆಂಗಿನ ತೋಟವೊಂದು ಉಳಿದಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಅನಾಥಾಶ್ರಮವೊಂದಕ್ಕೆ ಕೊಡುವುದೆಂದು ದಾನಪತ್ರ ತಯಾರಿಸಿದರು. ತನ್ನ ಮಂತ್ರ ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಪೂಜೆಯ ಸಾಲಿಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಗಂಟು ಕಟ್ಟಿದರು. ದನವನ್ನು ಷೇಕಬ್ಬನಿಗೆ ಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಹೇಳಿದರು. ಮಗ ಒಂದು ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಹೊರಟಕೂಡಲೇ ತಾನು ಇನ್ನೊಂದು ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕಾಶಿಗೇತರಳಿ ವಿಶ್ವನಾಥನ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯುಸಿರು ಬಿಡುವುದೆಂದು ದೃಢ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಬಾಲ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತ ಚರ್ಚಪ್ಪ ಕಾಮತರನ್ನು ಬಿಗಿದಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಗಳಗಳನೆ ಅತ್ತರು. ತನ್ನ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಹೇಳಿ, ‘ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ ಬದುಕುವ ಧೈರ್ಯ ನನಗಿಲ್ಲ ಕಣೋ ಚರ್ಚಪ್ಪ. ಮಗನನ್ನು ನಂಬಿದೆ, ಅವನು ನನ್ನನ್ನು ದಾರಿಗೆ ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟು? ಎಂದು ಬಿಕ್ಕಳಿಸಿದರು. ‘ಅಳಬೇಡಿ ಭಟ್ಟೇ, ನೀವು ಎಲ್ಲೂ ಹೋಗ್ಬೇಡಿ. ನಮ್ಮನೇಲಿ ಇರಿ. ನನ್ನಿಗೆ ವಿಠ್ಠಲ ಕಡೆತನ್ನ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೋಡೋಳ್ತಾನೆ? ಎಂದು ದುಃಖ ತಾಳಲಾಗದೆ ಕಾಮತರು ಧೈರ್ಯ ತುಂಬಿದ್ದರು.

ಮರುದಿನ ಅಮೆರಿಕಕ್ಕೆ ಹೊರಡಲು ಭಾರ್ಗವಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದ. ಅವನತ ಮುಖಿಯಾಗಿದ್ದ ಭಟ್ಟರ ಬಳಿಗೆಬಂದು, ‘ಅಪ್ಪ? ಎಂದು ಕರೆದ. ಬಹುದಿನಗಳ ಬಳಿಕ ಹೀಗೊಂದು ಕರೆ ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದಾಗ ಭಟ್ಟರ ಕಿವಿಗಳಿಗೆ ಅಮೃತ ಸಿಂಚನವಾಗಿತ್ತು. ಏನು ಎಂಬಂತೆ ಅವನತ್ತ ನೋಡಿದರು. “ಅಪ್ಪ, ನಾಳೆ ನಾವು ಅಮೆರಿಕೆಗೆ ಹೊರಡಬೇಕಾಗಿದೆ” ಅವನೆಂದ.

ಬಿಗಿದು ಕಟ್ಟಿದ್ದ ಕಣ್ಣೀರಿನಕೆರೆ ಭೋರೆಂದು ಕಟ್ಟಿಯೊಡೆದು ಕೊಂಡು ಪ್ರವಾಹವಾಗಿ ಹರಿಯಿತು. ‘ಭಾರ್ಗವಾ, ನನ್ನನ್ನು ಒಬ್ಬೇ ಇಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟೋಗ್ತಿಯಾ? ನೀನಿಲ್ಲದೆ ನನಗೆ ಬದುಕುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇಲ್ಲ ಕಣೋ. ನಿನ್ನನೆಯ ನಾಯಿ ಮಲಗುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದೋಣಿ ಚೀಲ ಹಾಕಿದ್ರೂ ಬಿದ್ದೋಳ್ಳೇನಿ. ಆದ್ರೆ ಅನಾಥವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟುಹೋದ್ರೆ ನಾನು ಸತ್ತೇ ಹೋಗ್ತೀನಿ? ಎಂದು ಮಗುವಿನಂತೆ ಅತ್ತುಬಿಟ್ಟರು.

ಭಾರ್ಗವ ಅಪ್ಪನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದ. ಅವನ ಕಣ್ಣುಗಳು ತುಂಬಿ ಬಂದಿದ್ದವು. ಅಪ್ಪನ ಬೆನ್ನಿನ ಮೇಲೆ ಕೈಯಿಟ್ಟ. ‘ನಿಮ್ಮನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಟ್ಟು ನಾನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸುಖ ಪಡ್ತೀನಿ ಅಂತ ಯಾರಪ್ಪ ನಿಮಗೆ ಹೇಳಿದ್ದು? ನೀವು ನನಗೆ ಜನ್ಮ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಬದುಕು ಕೊಟ್ಟಿರಿ ಅಪ್ಪ. ನಿಮ್ಮ ಸುಖವನ್ನು ಬದಿಗೊತ್ತಿ ಮಗನ ಸುಖವೇ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವೆಂದು ಹಗಲಿರುಳೂ ದುಡಿದ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದ್ರೆ ದೇವರು ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸ್ತಾನಾ? ನಿಮ್ಮ ಪಾಪೋರ್ತಿಗುವಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ತಡವಾಗಿತ್ತು. ಇವತ್ತೆಲ್ಲ ಅದು ಸರಿಯಾಯಿತು. ಹಾಗಾಗಿ ನಿಮಗೆ ಮೊದಲೇ ವಿಷಯ ಹೇಳಿರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಹಾಗೆ ನಿಮಗೆ

ಹೊರಡಲು ತಯಾರಿ ಏನೂ ಬೇಡವಲ್ಲವೆ? ನಿಮ್ಮ ಸಾಲಿಗ್ರಾಮದ ಗಂಟು, ಒಂದೆರಡು ಬಟ್ಟೆ ಇಷ್ಟಿದ್ದರೆ ಸಾಕಲ್ಲ' ಭಾರ್ಗವ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದಾಗ ತನ್ನ ಕಿವಿಗಳನ್ನೇ ನಂಬಲಾಗಲಿಲ್ಲ ಭಟ್ಟರಿಗೆ. 'ನಾನು ನಿನ್ನೊತೆ ಇದೆ ನಿನ್ನೆಂದಿಗೇ ಸರಿಯಾಗುತ್ತೋ ಭಾರ್ಗವಾ?' ಮೆಲ್ಲಗೆ ಕೇಳಿದರು. 'ಅಪ್ಪ, ಅವಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಬೇಕಿದ್ರೆ ನನಗೆ ಜನ್ಮ ಕೊಟ್ಟ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಅವಳು ಧಿಕ್ಕರಿಸುವ ಹಾಗೆಯೇ ಇಲ್ಲ? ಎಂದ ಭಾರ್ಗವ.

ಮನಸ್ಸು ತುಂಬ ಹಗುರವಾಯಿತು ಭಟ್ಟರಿಗೆ. ಭಾರ್ಗವನೇ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದ. 'ಅಪ್ಪ, ನಾವಿರುವುದು ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ. ನನಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಬಳವಿದೆ. ಕುಟುಂಬದವರಿಗೆ ಭದ್ರತೆಯಿದೆ. ನೀವು ಬೆಳೆಸಿದ ಆ ತೆಂಗಿನ ತೋಟವಿದೆಯಲ್ಲ. ನೋಡುವವರಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದು ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಅನಾಥಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ಕೊಡಿ ಆಗದೇ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದ.

ಮಗ ಎಂದರೆ ತನ್ನ ಕರುಳ ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲವೆ! ಅಂತ ರಂಗದ ದನಿ ಹೀಗೆ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದೆ ಅಂದು ಕೊಂಡ ಭಟ್ಟರು "ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲಿ ಕಣೋ" ಎಂದರು.

Jayie (Jenni) Rowe
Cell: 571-934-8000

Marion Mortgage, LLC

Earning your trust, one loan at a time

14637 Lee Highway #103

Centreville, VA

Tel: 571-432-5811

Fax: 571-432-5815

jrowe@marionmortgage.com

<http://www.marionmortgage.com>

ವಿಲೀನ

ತೀರ್ಪುಗಾರರ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಪಡೆದ ಕವನ - ಹವ್ಯಾಲಿ - ೨೦೧೫ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆ ಕವನ ಸ್ಪರ್ಧೆ

ಡಾ. ವಿ. ಬಿ. ಭಟ್

ಕೋಟಿಯೊಳಗೆ
ಹೊಗುತ್ತಿರುವ
ನಿನ್ನ
ಬಾಗಿಲೆಳೆದು
ತಡೆಯಲೇನು?
ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ
ಇಡುವ ನಿನ್ನ
ಹೆಜ್ಜೆಗಳ ದನಿಗೆ
ಹಾಡಾಗಲೇನು?
ತೆರೆಯ ಕಣ್ಣುಗಳ
ನಿನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಗೆ
ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಲೇನು?
ತೆರೆಯದ ತುಟಿಗಳ
ಮೌನಕ್ಕೆ
ಮಾತಾಗಲೇನು?
ಮನದೊಳಗೆ
ಅವಿತಿರುವ
ನಿನ್ನ
ಭಾವಕ್ಕೆ
ಕಾವ್ಯವಾಗಲೇನು?

ಮನದ
ಸೃಷ್ಟಿ ವಿಸ್ಮಯಕ್ಕೆ
ಅಂತರಾಳದಿ
ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವ
ಚಿಪ್ಪಾಗಲೇನು?
ನಿರಾಕಾರಕ್ಕೆ
ಆಕಾರವಾಗಲೇನು?
ಭಾವದಾಳದ
ತಾಳದಲ್ಲಿ
ಲಯವಾಗಲೇನು?
ಆ
ಲಯದ
ಲೀನದಲಿ
ಲೀನವಾಗಲೇನು?

ಸುಖ - ಸುಮ್ಮನೆ

ಭುವನೇಶ್ವರಿ ಹೆಗಡೆ

ಸುಖವನ್ನು ಅರಸುವ ಭರದಲ್ಲಿ ಸುಖ ಪಡುವುದನ್ನೇ ಮರೆಯುವ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಕೇವಲ ಸುಖಾನ್ವೇಷಕರು ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದೋ ಏನೋ, ಈ ಸುಖಕ್ಕೆ ದಾರಿಗಳಾದರೂ ಒಂದೇ ಎರಡೇ? 'ಹ್ಯಾಪಿ ಜರ್ನಿ' 'ಹ್ಯಾಪಿ ಮ್ಯಾರಿಡ್ ಲೈಫ್' 'ಹ್ಯಾಪಿ ನ್ಯೂ ಇಯರ್' 'ಹ್ಯಾಪಿ ಹಾಲಿಡೇಸ್' ಒಂದೇ ಎರಡೇ... ಹ್ಯಾಪಿಯಾಗಿರಲು ಮಾರ್ಗಗಳು. ನಾವೇನೋ 'ಸುಖೇಭವ' ಅಂತ ಬಾಯ್ತುಂಬ ಹಾರೈಸಿ ಕೈ ತೊಳೆದುಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತೇವೆ. ಆಮೇಲೆ ಅವರವರ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದ ಪಂಚಾಮೃತವನ್ನು ಅವರವರಿಗೆ ತೋಚಿದ ಹಾಗೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾ ಅವರವರ ಸುಖದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಸುಖ ಅನುಭವಿಸುವುದು ಅವರವರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟದ್ದು. ಲೋಕೋ ಭಿನ್ನ ರುಚಿ ತಾನೆ? ಸುಖದ ಡೆಫಿನಿಷನ್ ಸಹ ಜನರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವರಿಗೆ ಮನೆ ತುಂಬ ನೆಂಟರಿಷ್ಟರು ಬಂದು ಗೌಜಿ ಗದ್ದಲ ಏರ್ಪಡಿಸಿದರೆ ಸುಖ ಇನ್ನು ಕೆಲವರಿಗೆ (ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವರ ಹೆಂಡರಿಗೆ) ಆ ಜನರೆಲ್ಲ ತಂತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ತೆರಳಿ ಮನೆ ಖಾಲಿ ಆದ ಮೇಲೇ ಸಂತೋಷ. ಅಯ್ಯಾಬ್ಬಾ ಎಂಬ ಸುಖ.

ಇಂತಹ ಒಂದು 'ಹ್ಯಾಪಿ ಜರ್ನಿ' ಯನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡು ಅನುಭವಿಸುವ ಅವಕಾಶ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನನಗೆ ಒದಗಿತು. ನನಗೆ ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸ್ಲಾಮಿ ಕಾರ್ಯ ಸ್ವಕಾರ್ಯ ಎರಡೂ ಇಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ರಾಜಧಾನಿಯತ್ತ ಪಯಣಿಸುವುದೇ ಅಪರೂಪ. ಟ್ರೇನಿನಲ್ಲಿ ಸೀಟು ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ, ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಹೋಗಲು ಬಜೆಟ್ಟು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ ಉಳಿದಿದ್ದು ಬಸ್ಸು ತಾನೇ? ಸುವಿಹಾರಿ ರಾತ್ರಿ ಬಸ್ಸಿನ ಸಿಂಗಲ್ ಸೀಟೊಂದರಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತೆ. ಸುಖಾಸೀನಳಾದೆ. ಕಳಿಸಲು ಬಂದ ಎಲ್ಲರೂ ತಂತಮ್ಮ ಜನರಿಗೆ ಕೈಕುಲುಕಿ ಹ್ಯಾಪಿ ಜರ್ನಿ ಹೇಳಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುವವರಂತೆ ಅಗಾಧ ಸೈಜಿನ ಮೂಟೆಗಳನ್ನು ಬೆನ್ನಿಗೆ ಬಿಗಿದುಕೊಂಡ ಹೈಟೆಕ್ ಜೋಡಿಯೊಂದು ಬಸ್ಸೇರಿ ನನ್ನ ಪಕ್ಕದ ಸಾಲಿಗೆ ಬಂದು ನಿಂತಿತು. ಪೀಠಾಧಿಪತಿಗಳು ಸಿಂಹಾಸನವೇರುವ ಮೊದಲು ತುಳಸೀ ಜಲದ ಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿ ಖೀರ ಶುದ್ಧೀಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ಈ ಜೋಡಿ ತಮ್ಮ ಸೀಟು,

ಪಕ್ಕದ ಕಿಟಕಿ ಗಾಜು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಟಿಶ್ಯೂ ಪೇಪರಿನಲ್ಲಿ ಒರೆಸಿ ಶುದ್ಧೀಕರಣ ಮಾಡಿ ಇವರೇನು ಇಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರ ಹೂಡಲು ಬಂದಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಎಂಬ ಭ್ರಮೆ ಮೂಡಿಸಿದರು. ಗಂಡು ಆಳೆತ್ತರದ ಬ್ಯಾಗಿನಿಂದ ಅದೇನೋ ದ್ರಾವಣದ ಸ್ಟ್ರೇ ತೆಗೆದು ಸೀಟಿನ ಕೆಳಭಾಗ ಮೇಲ್ಭಾಗ ಮುಂದಿನ ಸೀಟಿನ ಹಿಂಬಾಗ... ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಪುಸ್ ಪುಸ್ ಮಾಡಿ ಏನೋ ಘಾಟು ದ್ರಾವಣ ಸಿಂಪಡಿಸಿತು.

ಅದು ಕೀಟ ನಾಶಕವೋ, ಓಡರ್ ರಿಮೂವರೋ ಅಥವಾ ಎಲ್ಲರ ಪೇಶನ್ ರಿಮೂವರೋ... ಅಂತೂ ಇಡೀ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕೂತ ಸಮಸ್ತ ಜೀವಿಗಳ ಬ್ರಹ್ಮ ರಂದ್ರಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗಿ ಸಾಮೂಹಿಕ ಕೆಮ್ಮಿಗೆ ನಾಂಧಿ ಹಾಡಿತು. ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದೈವತ್ತು ಜನ ವಿವಿಧ ಸ್ವರಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಮ್ಮು ತೊಡಗಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಅದೇನು ಅದೆಷ್ಟು 'ಎನರ್ಜಿ' ಕೆಮಿಕಲ್ ಕೆಮಿನರ್ಜಿ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಸದ್ದು ತಜ್ಜರೇ ಹೇಳಬೇಕು. ನನಗೂ ಕೆಮ್ಮು ಕೆಮ್ಮು ಇದ್ದು ಎನರ್ಜಿಯೆಲ್ಲಾ ಹೋಗಿ ಉಸಿರಿಗಾಗಿ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಲು ಕಿಟಕಿ ಸರಿಸಿದರೆ ಕೆಳಗೆ ಪರಿಚಿತ ಭೀಮರಾವ್ ದಂಪತಿಗಳು! 'ಮೊಮ್ಮಗ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಒಬ್ಬನೇ ಹೊರಟಿದ್ದಾನೆ ಕಣ್ಣೀ. ಚೂರು ನೋಡ್ಕೊಳ್ಳಿ' ಎಂದು ಫೀಜಾ ಬರ್ಗರ್ ಪೋಷಿತ ಮರಿ ಘಟೋತ್ಕಜನಂತಿರುವ ಅವರ ಮೊಮ್ಮಗನನ್ನು ತೋರಿಸಿದರು. ಅವರು ಅಷ್ಟೆಲ್ಲ ಮಾತಾಡ್ತಾ ಇದ್ದರೂ ನನ್ನ ಗಂಟಲಿಂದ 'ಕುಂಯ್ ಕುರ್'... ಇಲ್ಲ. ಹತಸ್ವರಳಾದ ನಾನು 'ಇವರಿಗೆ ಅಹಂಕಾರ! ಮಾತಾಡ್ತೆಲ್ಲ ಎಂಬರ್ಥದ ನೋಟ ಮಿಸೆಸ್ ಭೀಮರಾವ್‌ರಿಂದ ಬರುವ ಮೊದಲು ಕೈ ಸನ್ನೆ ಮಾಡಿ ಇಲ್ಲೇನೋ ದ್ರಾವಣ ಸಿಂಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಸ್ವರ ಹೋಗಿದೆ ಎಂದು ಅಭಿನಯಿಸಿ ತೋರಿಸಿದೆ. 'ದ್ಯಾಟ್ ಈಸ್ ಯುವರ್ ಪ್ರಾಬ್ಲೆಮ್' ಎಂಬ ನೋಟ ಬೀರಿ ಅವರು ಹೋದರು.

ಬಸ್ಸು ಹೊರಟಾದ ಮೇಲೂ ಆ ಜೋಡಿಯ 'ಸುಖ ಪ್ರಯಾಣದ ಸಿದ್ಧತೆ' ನಡೆದೇ ಇತ್ತು. ಗಂಡು ಜೀನಿಯಸ್‌ನ ದೇಹಕ್ಕೆಲ್ಲ ಹೆಣ್ಣು ಜೀನ್ಸ್ ಒಡೋಮಸ್ ಲೇಪಿಸಿತು. (ವ್ಯಾಕ್ ಅದರ ಕೆಟ್ಟ ವಾಸನೆಗಿಂತ ಸೊಳ್ಳೆ ಕಡಿತವೇ ವಾಸಿ ಅನ್ನಿಸಿತು) ಆ ಗಂಡು ಜೀನ್ಸ್ ಜತೆಗಾರ್ತಿಯ ಕಿವಿಗೆ ಅದೇನೋ ಡ್ರಾಪ್ಸ್ ಹಾಕಿತು. ಆಕೆ ಒಂದು ಬಾಕ್ಸ್ ತೆಗೆದು ತನ್ನೆರಡೂ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ಏನೋ

ದ್ರಾವಣದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿ ರೆಪ್ಪೆ ಮುಚ್ಚಿ ತೆಗೆದಳು. ನನ್ನ ಮುಂದಿನ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕೂತ ಮರಿ ಘಟೋತ್ಕಚ ತಿರುಗಿ ಕೂತು ಕಾರ್ಟೂನ್ ಫಿಲ್ಮ್ ನೋಡುವ ಮುಖಭಾವದಲ್ಲಿ ಆಫ್ ಆಗದ ಟಿ ವಿ ಯಂತಿರುವ ಅವರನ್ನು ನೋಡೇ ನೋಡತೊಡಗಿತ್ತು.

ನನಗೆ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಇವರು ಯಾರಿರಬಹುದು ಎಂಬ ಚಿಂತೆ ಶುರುವಾಯ್ತು. ಇಬ್ಬರ ನಡುವೆ ಒಂದಾದರೂ ಮಾತು ನಗು ಇಲ್ಲದ್ದು ನೋಡಿದರೆ ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿಯೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಅವರ ಮಾಂತ್ರಿಕ ಕೈಚಳಕ ನೋಡಿದರೆ ಯಂತ್ರಮಾನವರಿರಬಹುದೇ ಎನ್ನಿಸಿದರೂ ಒಡೋಮಸ್ ಲೇಪನ... ಥತ್ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ದೇವರು ಎಂಥಾ ಕಿಲಾಡಿ! ಈ ಅನುರೂಪದ ಜೋಡಿಗಳನ್ನು 'ಮೇಡ್ ಫಾರ್ ಈಜ್ ಅದರ್' ಎಂಬಂತೆ ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಮೊದಲು ಯಾವುದಾದರೂ ಭೂಲೋಕದ ಕಾರ್ಟೂನ್ ಫಿಲ್ಮ್ ನೋಡಿರಬಹುದೇ' ಆಕಸ್ಮಾತ್ ಇವುಗಳು ಮದುವೆ ಆಗಿದ್ದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇವರ ಜೀವನ ಶೈಲಿ ಹೇಗಿರಬಹುದು ಎಷ್ಟು ಥರದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಪೇರಿಸಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬಹುದು.. ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿರಬಹುದೇ' ಇವರ ಉದ್ಯೋಗದಾತನ ಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿರಬಹುದು... ಎಂದೆಲ್ಲ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ ಆ ಗಂಡು ಪುನಃ ಒಮ್ಮೆ ಸ್ಟೇ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿತು. ಇಡೀ ಬಸ್ಸು ಸಮೂಹ ಕೆಮ್ಮಿಗೆ ತುತ್ತಾಯಿತಾದರೂ ಆ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಒಂದಾದರೂ ಕೆಮ್ಮು ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಬಸ್ಸಿನೊಳಗಿರುವವರ ಸ್ಥಿತಿ ಗತಿ ಹೇಗೇ ಇರಲಿ ಬಸ್ಸಂತೂ ತನ್ನ ವೇಗದ ಗತಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಕಿಟಕಿಯ ಹೊರಗೆ ಚಂದಿರನ ದರ್ಶನವಾಗಿದ್ದೇ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುದದ ಸ್ವರ್ಶವಾಯಿತು. ಕಿಟಕಿ ಸರಿಸಿ ನವಗ್ರಹಗಳಲ್ಲಿಯೇ ತಂಪಾದ ಗ್ರಹ ಚಂದ್ರ ಮನೋಹರ ಗ್ರಹ ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಕವಿಗಳು ಹೊಗಳುವುದು ನೆನಪಾಗಿ ಅಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ಕಾಣದ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರನ ದರ್ಶನದಿಂದ ಪುಳಕಿತಳಾಗಿ ನನ್ನ ಪ್ರಯಾಣವನ್ನು ಹ್ಯಾಪಿ ಜರ್ನಿಯಾಗಿ ಸಲು ನೀನಾದರೂ ಜತೆಗಿರೋ ಚಂದಿರಾ ಎಂದವನಲ್ಲಿ ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿದೆ.

ಆದರೆ ನೀಲಾಗಸ ಚಂದ್ರ, ತಾರೆ ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಶನಿ ಗ್ರಹವೂ ವಕ್ರಿಸುತ್ತದೆಂಬ ಗ್ರಹಸತ್ಯ ನನಗೆ ಆಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಮರೆತೇ ಹೋಗಿತ್ತು. ಶನಿಗ್ರಹ ತೀರಾ ನನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಸೀಟಿನಲ್ಲೇ ಮಫ್ಲರ್ ಸುತ್ತಿ ಕೂತಿತ್ತು ಮತ್ತು ಗೊಗ್ಗರು ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ 'ರೀ ಯಾರೀ ಅದು ಕಿಟಕಿ ತೆರೆದೋರು' ಮುಚ್ಚಿ ಅದನ್ನೆ ನಿಂದೆ ಮಾಡಬೇಕು? ಎಂದು ಗುಟುರಿ ನನ್ನ ಕಿಟಕಿಯನ್ನು ಎಳೆದೇ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ನನ್ನ ಹ್ಯಾಪಿ ಜರ್ನಿಯ ಆಸೆಗೆ ಶನಿದೆಸೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು.

ಇಡೀ ಬಸ್ಸಿನ ಕಿಡಕಿಗಳು ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟು ಲೈಟು ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮೇಲೂ ಈ ಹ್ಯಾಪಿ ಜರ್ನಿ ಜೋಡಿ ಟಾರ್ಜು ಬೀರುತ್ತಾ ಸ್ವೆಟರು ಮಫ್ಲರು ಕ್ಯಾಪ್ಪು... ಎಂದು ಏನೇನೋ ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಗೊಮ್ಮೆ ಘಾಟು ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಪುಸ್ ಪುಸ್ ಎನ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಅತ್ತ ನಿದ್ರೆಯೂ ಬರದೆ ಇತ್ತ ಎಚ್ಚರವಾಗಿರಲು ಬಯಸದೇ ಮನಸ್ಸು.

ಈ ಜೋಡಿಗೊಂದು ಹೆಸರು ಕೊಡೋಣವೆಂದು ಆಲೋಚಿಸಿತು. ಇದ್ದಿಬ್ಬರಲಿ ಈ ಪುರುಷಾಕೃತಿಯನ್ನು ಸುಖಪುರುಷನೆಂದು ಕರೆದರೆ... ಈ ಆಲೋಚನೆ ಬಂದಿದ್ದೇ ನನ್ನ ಅಂತರಾತ್ಮ 'ಅಬ್ಬೆಕ್ಸ್‌ನ್ ಯುವರ್ ಆನರ್', ಎಂದು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿತು. ಈ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗೆ ಕಾರಣವೂ ಇಲ್ಲದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮೂರಲ್ಲಿ ನಾನು ಕಂಡ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಣ್ಣ ಸುಖಪುರುಷ ಎಂಬ ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾದರಿಯಂತೆ ಬಾಳಿ ಬದುಕಿದವರು. ಒಂದು ಆರಾಮ ಕುರ್ಚಿ, ಒಂದು ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ ಸಂಚಿ, ಒಂದು ಟ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಟರ್ ಇಷ್ಟೇ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಣ್ಣನ ಸುಖ ಜೀವನದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು. ತಾನಂತೂ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ತಲೆ ಬಿಸಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡವನೇ ಅಲ್ಲ. ತನ್ನ ಬಳಿ ಬಂದವರನ್ನು ಸಹ ಹಗುರಾಗಿಸುವ ತಾಕತ್ತು ಹೊಂದಿದ ಇವನನ್ನು ಇಡೀ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಯೇ ಸುಖಪುರುಷ ಎಂದೊಪ್ಪಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಹಾಗಂತ ಅನಕ್ಷರಸ್ತನಾದ ಈ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಣ್ಣ,

A loaf of bread, a jug of wine

A book of verse and thou?

ಎಂಬ ಉಮರ್ ಖಯ್ಯಾಮನ ಸಾಲುಗಳನ್ನಾಗಲಿ, ಏಳೊಳ್ಳಾಕೊಂದೂರು ತಲೆ ಮ್ಯಾಗೊಂದು ಸೂರು ಮಲ್ಲಾಕೆ ಭೂಮ್ತಾಯಿ ಮಂಚ ಕೈ ಹಿಡಿದೋಳ್ ಪುಟ್ಟಂಜಿ ನಗ್ ನಗ್ ತಾ ಉಪ್ಪಂಜಿ ಕೊಟ್ರಾಯ್ತು ರತ್ನನ್ ಪ್ರಪಂಚ...

ಎಂಬ ರತ್ನನ ಪದಗಳನ್ನಾಗಲೀ ಓದಿದವನಲ್ಲ ಪಾಪ.

ಸಹಜ ಬದುಕಿನಲ್ಲೇ ಆನಂದವನ್ನು ಕಾಣುವ ಅವನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಆ ಹೆಸರು ಹೆಮ್ಮೆಯ ತುರಾಯಿಯಂತೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಬಹುದಾದದ್ದು. ಅಂತ ಸುಖ ಪುರುಷ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಇಲ್ಲಿರುವ ಪುರುಷಾಕೃತಿಗೆ ಇಟ್ಟು ಅವಮಾನ ಮಾಡುವುದ್ಯಾಕೆ? ಅದಲ್ಲದೇ ಸುಖ ಪುರುಷ ಪದಕ್ಕೆ ಸಂವಾದಿಯಾಗಿ ಇಷ್ಟರವರೆಗೂ ಕೇಳಿಯೇ ಇಲ್ಲದ ಸುಖಸ್ತ್ರೀ ಎಂಬ ಹೊಸ ಪದ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡುವ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ನಾನು ತೋರಬೇಕಿತ್ತು. ಎಷ್ಟೊಂದು ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಸುಖಸ್ತ್ರೀಯ ಲಕ್ಷಣಗಳಿಲ್ಲ...? ಅರ್ಹತೆಯಿಲ್ಲ...? ಆದರೆ ಈ ಭಾಷಾನ್ಯಾಯ, ಭಾಷಾಬಾಸ ಹಾಗೊಂದು ಪದವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಉಸಾಬರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೋಗಿಲ್ಲವಾದ ಕಾರಣ ಯಾರದೋ ಕುವರ ಕುವರಿಯರಾಗಿರುವ ಅವರಿಗೆ ಈ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಾಮಕರಣ ಮಹೋತ್ಸವ ಮಾಡುವ 'ವರಿ' ಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟೆ.

ಆದರೂ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ದೆವ್ವದ ಮನೆಯಾಗಿದ್ದ ಮನಸ್ಸು ಸುಮ್ಮನುಳಿಯಲು ನಿರಾಕರಿಸಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ಆಲೋಚನೆಗಳಿಗೆ

ಮನ ಮಾಡಿತು. ದೇವರೇ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಸೈಕೋಲೋಜಿಗಿರಬಹುದೇ? ಪರಸ್ಪರ ಮೌನವಾಗಿ ಸಹಕರಿಸಿಕೊಂಡು ವಾಲೆಂಟರಿಯಾಗಿ ನಿಮ್ಮನ್ನತ್ತ ಹೊರಟಿರಬಹುದೇ ಎಂದು ಅನುಮಾನ ಶುರು ಆಯಿತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಚೌಕಾಕಾರದ ನಡುವೆ ತೂತಿರುವ ದಿಂಬೊಂದಕ್ಕೆ ಪುಸ್ತಕ ಎಂದು ಗಾಳಿಯೂದಿ ತನ್ನ ಕುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ನೇತು ಹಾಕಿದ ಗಂಡು ಪ್ರಾಣಿ ಒಂದು ಟ್ಯಾಬ್ಲೆಟ್ ನುಂಗಿ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ಟ್ಯಾಬ್ಲೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಏನೋ ಓದುತ್ತಾ ನಿಧ್ಧೆಗೆ ರಿಹರ್ಸಲ್ ನಡೆಸಿತು. ರಿಹರ್ಸಲ್ ಮಾತ್ರ. ಪುನಃ ಏನೋ ತಯಾರಿ ಏನೋ ಪಿರಿಪಿರಿ...

ಇಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಸಿವಿಲ್ ಜೀವಿಯಾಗಿದ್ದ ನನಗೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಯೋಚನೆಗಳು ಬರತೊಡಗಿದವು. ಆ ಪುರುಷಜೀವಿ ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿದ ಸಮಯ ನೋಡಿ ಅವನ ಕೈಯಲ್ಲಿರೋ ಫಾಟು ಸ್ಟೇ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಹೊರಗೆಸೆದರೆ... ಇಬ್ಬರ ಕುತ್ತಿಗೆಗೂ ನನ್ನ ವೇಲ್ ಬಿಗಿದು ಯಮಲೋಕಕ್ಕೆಟ್ಟಿದರೇ... ಎಲ್ಲಾ ಯೋಚನೆಗಳೇ... ಬಸ್ಸು ಚಲಿಸುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು.

ಎದುರಿನ ಸೀಟಿನ ಮರಿ ಘಟೋತ್ಕಚ ಪಾಪ ಒರಗಿ ಕೂತಂತೆ ನಿಧ್ಧೆಗೆ ಜಾರಿದ್ದ. ಹಿಂದಿನ ಶನಿಗ್ರಹವೂ ಮುಖನಲ್ಲಿ ಉಸಿರು ಸಿಕ್ಕಿ ಸತ್ತವರಂತೆ ಮುಖ ಮುಚ್ಚಿ ನಿದ್ರಿಸಿ, ನಿಶ್ಯಬ್ದವಾಗಿತ್ತಾದ್ದರಿಂದ ಸಣ್ಣಗೆ ಕಿಡಕಿಯೆಳೆದು ತಂಪುಗಾಳಿಗೆ ಮೈಯೊಡ್ಡಿ ನಾನೂ ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿದೆ.

ಬೆಳಗಿನ ಜಾವ ಯಾರೀ ಜಾಲಹಳ್ಳಿ ಕ್ರಾಸ್ ಯಶವಂತಪುರ ಎಂದು ಬಸ್ಸಿನಾತನ ಕೂಗು ಕೇಳಿ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟೆ. ಕಣ್ಣೆದುರು ಕಂಡದ್ದೇನು?

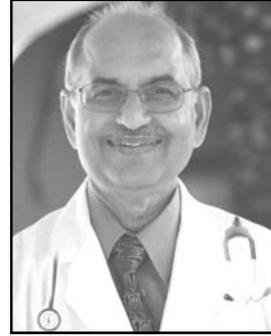
ಮತ್ತದೇ ಯಂತ್ರ ಜೀವಿ ಅನುಪಮ ಜೋಡಿ. ರಾತ್ರಿಯಿಡೀ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಸುಖ ಪ್ರಯಾಣದ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಕಳಚಿ ಗಾಳಿ ತೆಗೆದು ಮಡಚಿ ಚೀಲಕ್ಕೆ ತುಂಬತೊಡಗಿತ್ತು. ಟಿಶ್ಯೂ ಪೇಪರಿನಲ್ಲಿ ಮುಖ ಒರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇಳಿಯಲು ಸಿದ್ಧವಾಗತೊಡಗಿತ್ತು. ಪಾಪ ಸುಖ ಪ್ರಯಾಣದ ಸಿದ್ಧತೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಪ್ರಯಾಣವೇ ಮುಗಿದುಹೋಗಿತ್ತು.

ನನಗೆ ನಾನಿಳಿಯುವ ಸ್ವಾಪು ಹತ್ತಿರ ಬರುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ದೇವರ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಕೃತಜ್ಞತಾ ಭಾವ ಉಕ್ಕಿ ಬರತೊಡಗಿತು. ಯಾಕೆಂದರೆ ದೇವರು ಈ ಎರಡು ಯಂತ್ರ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ನನಗೆ ಯಾವುದೇ ನೆಂಟರಾಗಲೀ ಬಂಟರಾಗಲೀ ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವರಾಗಲೀ, ಕೊನೆಗೆ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿ ಸಹ ಹುಟ್ಟಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಸದ್ಯ ಅಂದಿನ ಒಂದು ಪ್ರಯಾಣ ಬಿಟ್ಟರೆ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆಂದೂ ಇವುಗಳ ಸಂಪರ್ಕ ಏರ್ಪಡಲಾರದು... ದೇವರೇ ಏನೆನ್ನಲಿ ನಿನ್ನ ಕಾರುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಎನ್ನುತ್ತಾ ಇದ್ದೊಂದು ಚೀಲ ಹಿಡಿದು ಬಸ್ಸಿಳಿದು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಚಳಿಗೆ ಧುಮುಕಿದ್ದೆ. ಚಂದ್ರ ತನ್ನ ಶಿಪ್ ಮುಗಿಸಿದ್ದ. ಸೂರ್ಯ ಡ್ಯೂಟಿಗೆ ಹಾಜರಾಗಿದ್ದ. 'ಓಲ್ಡ್ ನೀಡ್ ನಾಟ್ ಬಿ ಪರ್ಫೆಕ್ಟ್ ಟು ಬಿ ಹ್ಯಾಪಿ' ಎಂಬುದನ್ನು ಆ ಜೋಡಿಗೆ ನಾನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟರಲ್ಲೇ ದಶ ದಿಕ್ಕುಗಳಿಂದ ಬಂದ ಬಸ್ಸುಗಳೊಂದು ಅವರನ್ನು ತನ್ನೊಳಗೆ ತುರುಕಿಕೊಂಡು ಹೊತ್ತೊಯ್ಯಿತು.

ರಾಜ್ ಪರ್ತಜೆ ಇವರ ಕೈ ಚಳಕದಲ್ಲಿ
“ಹವ್ಯಕರ ಉತ್ಸವಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಿರುವ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ”

Epigenetics of Havyaka Diabetes and Weight Loss

* Naras Bhat, MD, FACP

Jyoti Bhat, MD

The rapid increase in the prevalence of obesity and type-2 diabetes, diabetes is a growing health problem. Diabetes, in its various forms, affects over a billion people worldwide. Diabetes is also the leading cause of most chronic diseases like heart disease, stroke, dementia, cancer, high blood pressure, blindness, peripheral neuropathy, sexual dysfunction and kidney failure.

Insulin Resistance – A Common Soil for Diabetes and Obesity

Insulin resistance always comes before diabetes is officially diagnosed. A person may be severely insulin resistant and still present with normal blood sugars. This high demand of insulin results in pancreatic burn-out, ultimately resulting in insulin dependence (injections). High circulating insulin does not only affect blood sugar; insulin is at the root of virtually all chronic diseases and therefore affects various other systems in the body.

If you stop and think, unfortunately, many vegetarian Havyakas are victims of reduced life span and reduced health span (total life span minus years of disability). Why is that? What is the common soil hypothesis of this problem? The answer may lie in trans-generational epigenetics of Havyakas.

What is epigenetics? The new science of epigenetics refers to change in software of gene transcription factors that reflect in function of DNA hardware. The epigenetic change in DNA is influenced by the environment, including stress and diet. New research focuses on diet induced inflammation as the

common factor that fosters the growth of insulin resistance and diabetes.

Basic tenets of diet induced inflammation

- Diet can induce inflammation by pro-inflammatory factors like high glycemic load carbohydrates, high intake of omega-6 fats, mal-aligned gut-brain axis and reduced anti-inflammatory factors like low intake of omega 3 fats, resistant starch and polyphenols.
- Excess of omega-6 fatty acid in diet leads to breakdown of excess of arachidonic acid (AA) in cell wall into inflammatory eicosanoids resulting in vicious cycle of cellular level inflammation
- Diet induced inflammation perpetuates insulin resistance
- Diet induced inflammation can increase Alzheimer's disease
- Pro-inflammatory diet modifies gene expression

These epigenetic changes get amplified and transmitted from one generation to the other.

(a) Blood tests are available to monitor insulin resistance: Hemoglobin A1c (ideal below 5.5%). TG/HDL ratio (ideal below 1). Fasting insulin (ideal below 5).

(b) Tests for cellular level silent inflammation: AA/EPA ratio (ideal 1.5- 3); Omegaquant test (ideal >8%)

* Concord, San Francisco Bay Area

In this article, we will succinctly cover three key dietary principles to reverse the epigenetics effects of diabetes process.

1. Combat hunger by cybernetics of second meal effect
2. Fight the fire of inflammation with change of oil
3. Align gut-brain axis by diet change and supplements

1. Cybernetics of Second Meal Effect

What is second meal effect? Quick release carb in any given meal produces the yo-yo effect of high blood sugar/high blood insulin and aftermath of hypoglycemia. You are very hungry soon after a meal and you seek and find candy bar, chips, sweets, and sugar-laden soda. If you are very hungry within 3-4 hours of a meal, you had high glycemic quick carb in that meal. This is the principle of second meal effect.

What went wrong in our meal? The industrialization of processed food is the primary reason for excess of high carbohydrates in our diet. In pursuit of longer shelf life, food industry stripped the key components of fiber, omega-3 fats and polyphenols on the one hand, and added sugar, omega-6 fats and trans-fats on the other hand. Polished rice and bleached flour are key culprits to increase glycemic load and reduce polyphenols in our diet. In the 1980s there was a global movement to reduce fat content in food with the belief that fat makes you fatter. The only way to make low fat food more palatable is to add sugar. This led to quick release of high glycemic load in every meal. Our resistant starch intake has reduced from 40-45 Gm a day to less than 10 Gm a day due to the shift into processed foods.

How can you improve it? Make sure that resistant (to digestion) starch, vegetables, fiber, protein are included in each meal. The resistant starch is made of mostly amylose as opposed to amylopectin. One of the main reasons why resistant starch improves health is that it feeds the friendly bacteria in the intestine and increases production of short-chain fatty acids like butyrate. There are four kinds of resistant starch:

- Type 1 is found in grains, seeds and legumes and resists digestion because it is bound within the fibrous cell walls.
- Type 2 is found in some starchy foods, including raw potatoes and green (unripe) bananas.
- Type 3 is formed when certain starchy foods, including potatoes and rice, are cooked and then cooled. The cooling turns some of the digestible starches into resistant starches via a process called retro-gradation.
- Type 4 is man-made and formed via a chemical process, e.g., unmodified potato starch, green banana flour.

2. Fighting the Fire with Change of Oil

Traditionally, Havyakas used coconut oil, which is anti-inflammatory (lauric acid), and omega-6 and omega-3 neutral. Now, we have an oil change for the worse. Increase of refined vegetable oil from soy, corn, sunflower, or safflower is the rule rather than exception. These omega-6 oils are pro inflammatory. How can you improve it? switch back to coconut oil, olive oil, peanut oil, or any oil that is low in omega-6 and high in omega-3. Do not repeat using the same oil for refrying to prevent trans fat build up.

3. Align Gut-Brain Axis

The terms “gut–brain axis” and “brain–gut axis” is bidirectional communication between the gut and the brain by four information carriers: nerves (vagus), immune mediators such as cytokines, gut hormones and gut microbiome-derived signaling molecules. Gut-brain axis goes out of alignment by any of the following factors:

- Obese people have bacterial imbalance (e.g. Firmicutes/Bacteroides) that leads to gut wall inflammation and weight gain
- Inflammation in gut wall increases permeability (leaky gut)
- Medications like antibiotics, NSAID, PPI, aggravate leaky gut
- Leaky gut lets undigested food, toxins and bacterial fragments enter blood stream

- Toll-like receptors act as biological sensors that interact with bacterial fragments causing more cellular inflammation (The 2011 Nobel prize in Medicine went to discovery of toll-like receptors)
- Chronic cellular level inflammation disrupts gut brain axis resulting in changes in mood, eating behavior, metabolism, and weight gain
- Immune system may become confused and begin to attack one's own body as if it were an enemy (autoimmunity).

What went wrong with Havyaka gut? Original fingerprint of our gut bacteria was based on our ancestral whole grain based diet. The new generation growing up in germ free environment (hygiene hypothesis), frequent use of antibiotics, processed foods, reduced intake of resistant starch, reduced probiotics (yogurt), and reduced vegetables (polyphenols) changed our bacterial fingerprints.

How to realign gut brain axis?

- Reduce the use of antibiotics, NSAID, PPI drugs, and alcohol.
- Increase intake of resistant starch, vegetables, and polyphenols. Polyphenols include phytochemicals that give plant products their color (flavonoids) which work as both antioxidants and anti-inflammatory agents. They're found in a wide variety of plant-based foods, including fruits, vegetables, legumes, cocoa, red wine, coffee and green tea.

- Supplement fish oil (derived from fish, or vegan algae based e.g. Ovega-3), and consume DHA fortified foods. Fish oil (EPA and DHA) activates gene transcription factor (PPAR-alpha) which drives fatty acids away from storage and burns it by oxidation. This is how "good fat burns bad fat".
- Supplement prebiotics and probiotics.

As a Final Note, in the Context of Epigenetics How and Why We get Fat and Fatter?

Why we are hungrier? More AA you produce from your diet, more is your hunger promoting brain endocannabinoids - just like more THC from external marijuana cannabinoid leads to more munchies. Other hunger hormones include insulin, cortisol, ghrelin and NPY. The satiety hormones include leptin, CCK, PYY and GLP-1. Our new diet causes this imbalance of hunger to satiety hormones.

How we get fat? Gene transcription factor (ChREBP) convert carbohydrate excess into fatty acid. Insulin deposits this fat into fatty tissue. Cellular level inflammation inhibits insulin sensitive lipase and increases fat storage. In this computer era, we sit 80-90 per cent of our waking hours leading to "sitting disease" of diabetes.

References and further resources related to this article will be uploaded under science of weight loss in our

website: <http://concordweightlossclinic.com>

ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ, ಸಂಪ್ರದಾಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ವಾಸ್ತವತೆ

* ವೆಂಕಟೇಶ ದೊಡ್ಡನೆ, ತಲಕಾಲಕೊಪ್ಪ

“ನಮ್ಮ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಯಾವುದು?” ಎಂದು ಹೊರಗಡೆ ಯಾರಾದರೂ ಕೇಳಿದಾಗ, ಧಟ್ಟನೆ ಹೇಳುವುದು “ಕನ್ನಡ”. ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಮಾತೃಭಾಷೆ ನಿಜಕ್ಕೂ ಕನ್ನಡವಲ್ಲ! ಅದು ಹವಿಗನ್ನಡ. ಹೇಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ, ಕನ್ನಡ ಸೇರಿದಂತೆ ಅನೇಕ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿದವೋ, ಹಾಗೇ ಕನ್ನಡದಿಂದ ಹವಿಗನ್ನಡ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಹಾಗಿದ್ದೂ ಕನ್ನಡದ ಜತೆಜತೆಗೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದೆ ಕೂಡಾ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಕನ್ನಡದ ಮೊತ್ತಮೊದಲ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಟಕ ಯಾವುದು? ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಬರುವ ಉತ್ತರ, ಕರ್ಕಿ ವೆಂಕಟರಮಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರ ‘ಇಗ್ಗಪ್ಪ ಹೆಗಡೆ ವಿವಾಹ ಪ್ರಹಸನ.’ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಇದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲ, ಹವಿಗನ್ನಡದ್ದು. ಲಾಗಾಯ್ತಿನಿಂದ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರೆಲ್ಲ ಹವಿಗನ್ನಡವನ್ನೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಅವರೆಲ್ಲಾ ತಮ್ಮ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವೆಂದೇ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅಸಾಧಾರಣ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತಿಗೂ ಅಷ್ಟೆ, ನಾವು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹವಿಗನ್ನಡವನ್ನೇ ಮಾತನಾಡಿದರೂ, ಹೊರಗಡೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು (ಅಥವಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಯನ್ನು) ಮಾತನಾಡುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಹವಿಗನ್ನಡವನ್ನು ಮನೆಯೊಳಗಿನ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಗುರುತಿಸುತ್ತೇವೆ. ಹೊರಗಡೆ ಮಾತನಾಡಲು ಮುಜುಗರ ಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ, ಮೈಲಿಗೆ ತಟ್ಟೀತೆಂದು ಮಡಿಯಂತೆ ಜೋಪಾನವಾಗಿರಿಸುತ್ತೇವೆ! ಇದರಿಂದಾದ ಪರಿಣಾಮವೇನು ಗೊತ್ತೇ?

ನೋಡಿ, ನೇರವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕೊಡವ ಭಾಷೆಯವರು ಇರುವುದು ಸುಮಾರು ೧.೬ ಲಕ್ಷ, ಕೊಂಕಣಿ ಮಾತನಾಡುವವರು ಸುಮಾರು ೬ ಲಕ್ಷ. ಇವರಿಗೆ ಆಯಾ ಭಾಷಾ ಅಕಾಡೆಮಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಒದಗಿಸಿದೆ. ಆಯಾಭಾಷೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರಗಳಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರ, ಭಾಷಾ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಿಗಾಗಿ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕೈದು ಲಕ್ಷ ಇರುವ ಹವಿಗನ್ನಡ ಭಾಷೆಯವರಿಗೆ ಇವೆಲ್ಲಾ ಯಾಕಿಲ್ಲ? ಇದಕ್ಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಉತ್ತರವೆಂದರೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಗ್ಗಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು.

ಹವಿಗನ್ನಡವನ್ನು ಮಾತನಾಡುವವರು ಹವ್ಯಕರು ಮಾತ್ರ, ಹಾಗಾಗಿ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನೇ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ, ನಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಹವ್ಯಕರನ್ನು ಒಟ್ಟು ಮಾಡಲು ಭಾಷೆ ಅತೀ ಅವಶ್ಯಕ.

ನಿಜ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳಿ, ಬರೀ ಅಂದಾಜಿನ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಬಿಟ್ಟರೆ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹವ್ಯಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟು ಎಂಬುದು ನಮಗಿನ್ನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಭಾರತದ ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ನಮ್ಮವರು ಇದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೋಗಲಿ, ವಿದೇಶದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಹವ್ಯಕರ ನಿಖರ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ! ಇದು ಇವತ್ತಿನ ಜಾತೀವಾರು ಬಲಾಬಲಗಳ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಸೊರಗಿ ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೇನು ಇದೇ ವರ್ಷದ ಏಪ್ರಿಲ್-ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರೀ ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ‘ಜಾತಿಗಣನೆ’ ನಡೆಯಲಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಂಖ್ಯಾ ಬಡತನ ಇನ್ನೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೋಚರಿಸಲಿದೆ. ಹಾಗಂತ ಯಾರೂ ಹವ್ಯಕರ ಜನಗಣತಿ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲ. ‘ಶ್ರೀ ಅಖಿಲ ಹವ್ಯಕ ಮಹಾಸಭಾ’ ಸಾಕಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಜನರ ಸಹಕಾರವೇ ಇರದಿದ್ದರೆ ಅವರೇನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಹೇಳಿ? ಇಂದು ನಮ್ಮ ‘ಅಖಿಲ’ ಹವ್ಯಕ ಮಹಾ ಸಭಾದ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ಬರೀ ಐವತ್ತು ಸಾವಿರದ ಆಸುಪಾಸು, ಎಂದರೆ ಒಮ್ಮೆ ಯೋಚಿಸಿ ನೋಡಿ, ಬುದ್ಧಿವಂತ ಜನಾಂಗವಾದ ನಾವು ಹೇಗಿದ್ದೇವೆ? ಎಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ? ಎಂದು. ಬಹುಶಃ ಈ ವಿಷಯಗಳು ವಿದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಕರ್ನಾಟಕದ ಹೊರಗಡೆ ಇರುವವರಿಗೆ ಅಪ್ರಸ್ತುತ ಅನ್ನಿಸಬಹುದು. ಮತ್ತು ಈಗಿನ ಕೆಲವು ರೇಷನಲಿಸ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದೇ ‘ಜಾತೀವಾದ’ ಅನ್ನಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿ ಕೊಂಡರೆ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯದ ಅರಿವಾಗುವುದು. ನಮ್ಮ ಬೇರು ಇರುವುದು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಮುಕ್ಕಾಲು ಭಾಗ ಇರುವುದೂ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲೇ. ಹಾಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ತಾಯ್ನಾಡೂ ಕರ್ನಾಟಕ ಅನ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲವೇ?

* ೨೯.೦೯.೨೦. ಬಡಾವಣೆ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಭಾಷೆಯ ಅಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹವ್ಯಕರ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೂರು ವಲಯಗಳು:

೧) ಪುತ್ತೂರು-ಕಾಸರಗೋಡು-ಮಂಗಳೂರು/ಕುಂದಾಪುರ ಒಳಗೊಂಡ ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಂತ್ಯ.

೨) ಸಾಗರ/ಸೊರಬ-ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ-ಹೊಸನಗರ ಒಳಗೊಂಡ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಪ್ರಾಂತ್ಯ.

೩) ಸಿಸಿ/ಸಿದ್ದಾಪುರ-ಯಲ್ಲಾಪುರ-ಹೊನ್ನಾವರ-ಗೋಕರ್ಣ ಒಳಗೊಂಡ ಉತ್ತರಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಂತ್ಯ.

ಎಷ್ಟು ವಿಚಿತ್ರವೆಂದರೆ ಇಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಹವ್ಯಕರು ಮಾತನಾಡುವುದು ಹವಿಗನ್ನಡವೇ. ಆದರೂ ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ. ಸಾಗರದವರೊಬ್ಬರು ಪುತ್ತೂರಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿಯ ಹವ್ಯಕರೊಬ್ಬರನ್ನು ಏಕಾಏಕಿ ಹವಿಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿಸಲೋದರೆ ಅವರು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವುದು ಕಷ್ಟ. ಅದೇ ರೀತಿ ಕಾಸರಗೋಡಿನವರೊಬ್ಬ ಹವ್ಯಕರು, ಸಿಸಿಗೆ ಬಂದು ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಅವರಾರಿಗೂ ಭಾಷೆ ಅರ್ಥವಾಗದಿರ ಬಹುದು. ಅದೇ ರೀತಿ ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳವರು. ಈಗೀಗ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸಿದೆಯಾದರೂ, ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಪರಸ್ಪರ ಒಡನಾಟ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಒಡನಾಟ ಮತ್ತು ಪರಸ್ಪರ ಕಲಿಕೆ ಆಗುವುದು ವೈವಾಹಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಜನರು ಪರಸ್ಪರ ಬೆರೆತಾಗ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ಸಾಗಣೆ ಕಷ್ಟವಿದ್ದಾಗ ದೂರದ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಜನರು ಬೆರೆಯುವುದು ಅಪರೂಪವಾಗಿತ್ತು. ಇದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಯಿತೇ ವಿನಃ ಹರಿಯುವ ನೀರಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಅಷ್ಟೇ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿವೆ. ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಅತಿಥಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ:

ಸಾಗರದಲ್ಲಿ, ನಗುಮುಖದಿಂದ ಕೈಸನ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ “ಬನ್ನಿ, ಆರಾಮಿದ್ರಾ? ಕುತ್ಲೆ (ಕುಂತ್ಲೆ), ಆಸ್ತಿಗೆ ಎಂತತಗ್ಲೆ, ತಣ್ಣಗೆ ಅಡ್ಡಿಲ್ಯಾ ಅಥ್ಲಾ ಬಿಸಿದಾ? ಕಾಪಿ, ಚಾ, ಕಷಾಯ ಯಾವ್ವಡ್ಡಿಲ್ಲೆ?” ಎನ್ನುತ್ತಾ ಒಳಗೆ ಆರ್ಡರ್ಮಾಡುವುದು ರೂಢಿ. ಹೆಂಗಸರು ಹೊರಗೆ ಬರುವುದು ಕಡಿಮೆ.

ದ.ಕ.ದಲ್ಲಿ, ನಗೆಸೂಸಿ ಕೈಮುಗಿಯುತ್ತಾ “ಹೋಯ್ಬನ್ನಿ, ಮತ್ತೆಲ್ಲಾ ಒಳ್ಳೇದಾ..., ಆರಾಮ್ನಾಡಿ, ಕುಡೂಲೆ ಎಂತ ಅಕ್ಕು, ಬೆಶಿದು ಆಪ್ಪುದಾ?...” ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದ್ದು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಸಿಸಿಯಲ್ಲಿ, (ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮನೆಯ ಸ್ತ್ರೀಯರೊಬ್ಬರು-ಕೈಕಾಲು ಮುಖ ತೊಳೆಯಲು) ಒಂದು ಚೆಂಬು ತಣ್ಣನೆಯ ನೀರು ತಂದಿಟ್ಟು, ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಾಗಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಸ್ವಾಗತ ಕೋರುವುದು ವಾಡಿಕೆ. ಮನೆ ಮಂದಿಯೆಲ್ಲಾ (ಬಂದವರ ಹೆಸರು ಸೇರಿಸುತ್ತಾ) ಭಾವೋಂದಿ, ಅಕ್ಕೋಂದಿ, ಮಾವೋಂದಿ ಮುಂತಾಗಿ ಹೃದಯ ಸ್ಪರ್ಶಿ ಸ್ವಾಗತ ಕೋರುತ್ತಾರೆ.

ಗೋಕರ್ಣ ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ಅಷ್ಟೇ, ಮೊದಲು ಕುಡಿಯಲು ಒಂದು ಲೋಟ ತಣ್ಣನೆ ನೀರು ಕೊಟ್ಟು, ಆರೋಗ್ಯ ವಿಚಾರಿಸಿ, ಮನೆಯ ಕಡೆ ಎಲ್ಲವೂ ಕ್ಷೇಮ ಎಂಬುದನ್ನು ಖಾತ್ರಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ “ಆಸರಿಗೆ ಎಂತ ಅಕ್ಕು?” ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಹೀಗೆ, ಬಂದ ಅತಿಥಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷಯವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸದೇ, ಬಂದವರನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಅವರನ್ನು ಮೊದಲು ಸಂತೈಸಿ ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸುವುದು ಇದೆಯಲ್ಲಾ, ಅದು ಬೇರಾವ ಜನಾಂಗದಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ. ಆತಿಥ್ಯದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೇ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಮುಂದಿದ್ದರೆ, ಹವ್ಯಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಲ್ಲ. ಈ ಮಾತನ್ನು ನಾವು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಇತರೆಯವರೇ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಭಾಷೆಯಲ್ಲೂ ಅಲ್ಲ ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ, ‘ಬಂದಿಲ್ಲ’ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಗರದ ಕಡೆ ‘ಬರಲ್ಲ’ ಅಥವಾ ‘ಬರ್ಲೆ’, ಉ.ಕ.ಕಡೆ ‘ಬಂಜಿಲ್ಲೆ’ ಅಥವಾ ‘ಬಂಜಿಲ್ಲೆ’, ದ.ಕ.ಕಡೆ ‘ಬಂದ್ಡಿಲ್ಲೆ’ ಅಥವಾ ‘ಬಂದಿಲ್ಲೆ’ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ‘ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ’ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ, ಪುತ್ತೂರು ಕಾಸರಗೋಡು ಕಡೆ ‘ಗೊಂತಿಲ್ಲೆ’, ಸಿಸಿ ಮತ್ತು ಸಾಗರದ ಕಡೆ ‘ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೆ’. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಎಳೆದು ಹೇಳುವುದಿದೆ, ದ.ಕ.ಕಡೆ ‘ಗೊಂತಿಲ್ಯೋ’ ಅಂದರೆ ಸಾಗರದ ಕಡೆ ‘ಗೊತ್ತಿಲ್ಯಾ’ ಸಿಸಿ ಕಡೆ ‘ಗೊತ್ತಿಲ್ಯೋ’. ಹೀಗೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು.

ನೀವು ಗಮನಿಸಿದ್ದೀರಾ, ಊಟ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ, ಬಡಿಸುವ ಶಿಸ್ತು, ತಿಂಡಿತಿನಿಸುಗಳು, ಆಸೆ/ಪದಾರ್ಥಗಳು, ಆಚರಿಸುವ ಹಬ್ಬಗಳು, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲದರಲ್ಲೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಸಿರಸಿ ಕಡೆ ಪುರುಷರು ಅಂಗಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡೇ ಊಟಕ್ಕೆ ಕುಳಿತರೆ, ಬೇರೆಕಡೆ ಅದು ನಿಷಿದ್ಧ. ಸಿಸಿಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಸುವಾಗ ಸಿಹಿತಿಂಡಿಗಳು ಪದಾರ್ಥಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲಾದರೆ; ಬೇರೆಕಡೆ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಮಜಿಗೆ ಅನ್ನಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು. ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಸಾರು ಮೊದಲು, ನಂತರ ಹುಳಿ, ನಂತರ ತಂಬುಳಿ/ಸಾಸುವೆ ಈ ಕ್ರಮವಾದರೆ, ಗೋಕರ್ಣ ಕಡೆಮೊದಲು ತಂಬುಳಿ ನಂತರ ಹುಳಿ ನಂತರ ಸಾರು, ಗೊಜ್ಜು ಹೀಗೆ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತದೆ. ಸಾಗರದ ಕಡೆ ಮೊದಲ ಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಂತೂ ಬಿಳಿ ಪಂಚೆ ಶಲ್ಯವನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡೇ ಬಡಿಸಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೇ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಮೊದಲ ಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತೀ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಎರೆಡೆರೆಡು ಬಾರಿ ಬಡಿಸಲೇಬೇಕು, ಪ್ರತೀಪದಾರ್ಥಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಅನ್ನವನ್ನು ಬಡಿಸಿರಬೇಕು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ‘ಸೂಪರ್ವೈಸರ್’ ಇರುತ್ತಾನೆ, ಕ್ರಮ ಬಿಟ್ಟು ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ಏನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಕುಂತವರು ಯಾರೂ ಮಧ್ಯೆ ಏಳುವಂತೆಯೂ ಇಲ್ಲ! ನಾನು ನೋಡಿದ ಹಾಗೆ ಊಟ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ, ಪದಾರ್ಥಗಳು, ಬಡಿಸುವ ಶಿಸ್ತು ಸಾಗರಕ್ಕೂ, ಪುತ್ತೂರು/ಕಾಸರಗೋಡಿನ ಕಡೆಗೂ ಸಾಮ್ಯತೆ ಇದೆ. ಹೀಗೆ ಕೆಲವದರಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ವಿದ್ದರೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವದರಲ್ಲಿ ಹೋಲಿಕೆಯಿದೆ.

ಅದೇನೇ ಇರಲಿ, ನಾವು ಪರಸ್ಪರ ಬೆರೆಯಲೇಬೇಕು, ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ರೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು, ನಮ್ಮ 'Ego' ಗಳನ್ನು ಒದ್ದು, ಓಡಿಸಬೇಕು. ಯಾವ್ಯಾವುದೋ ವಿಶ್ವಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಲೀಲಾಜಾಲವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವಷ್ಟು ಜಾಣರಿರುವ ಹವ್ಯಕರು ಇಂಥಾ ಯಕಾಶ್ಚಿತ್ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಪರಸ್ಪರ ದೂರವಿರಬೇಕೇ? (ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಬರೆದೂ ಈ ಬರಹವನ್ನು ಹವಿಗನ್ನಡದಲ್ಲೇಕೆ ಬರೆಯಲಿಲ್ಲ? ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ, ಉತ್ತರ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟವೇ!" ನೀವು ಇಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ಓದಿ, ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ" ಎಂಬುದೇ ನೇರ ಉತ್ತರವೇನೋ?)

ಆದಾಗ್ಯೂ, ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ನಮಗೇನೂ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಜನಾಂಗಗಳಲ್ಲೂ ಇವೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಟ್ಟಿಗಂತೂ 'ಭಾಷೆ, ಸಂಪ್ರದಾಯ, ವಿಷಯಾಸಕ್ತಿಗಳು ಪ್ರತೀ ಆರು ಕಿ.ಮೀ. ಗೆ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗುತ್ತವೆ' ಎಂಬ ಮಾತೇ ಇದೆ. ಆದರೆ ಒಂದೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸ, ಇತರರಲ್ಲಿ ಒಗ್ಗಟ್ಟಿದೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಗ್ಗಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಹೀಗ್ಯಾಕೆ? ಎಂದು ನಮ್ಮವರನ್ನೇ ಕೇಳಿದರೆ "ನಾವು ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಅದಕ್ಕೇ; ಕುರಿಗಳ ಮಂದೆ ಮಾಡಬಹುದು, ನರಿಗಳ ಮಂದೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಕಪ್ಪೆಗಳನ್ನು ಬುಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಕಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ" ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಇಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿದ್ದರೂ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೊಂದು ಸಮಾನ ಸಂಗತಿಗಳಿವೆ ನೋಡಿ; ಜಾತಿಯಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಾಗಿಯೂ, ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಕೃಷಿಕರು. (ಹವ್ಯಕರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನೂರಕ್ಕೆ ತೊಂಬತ್ತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೃಷಿಕರು, ಮತ್ತಾವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಪಂಗಡದಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ). ನಾವು ಬೆಳೆಯುವುದು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕಾಫಿ, ಮೆಣಸು, ಏಲಕ್ಕಿ ಮುಂತಾದ ಒಂದೇತರದ ಬೆಳೆಗಳು. ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಗಾರರಾಗಿಯಂತೂ ಅದ್ವಿತೀಯ ಸ್ಥಾನ ನಮಗೆ. ನೀವು ಕಾಸರಗೋಡಿನಿಂದ ಕಾರವಾರದವರೆಗೆ, ಅಂಕೋಲಾದಿಂದ ಹಾಸನವರೆಗೆ ಇರುವ ಎಲ್ಲಾ ಹವ್ಯಕರ ತೋಟಗಳ ಕೃಷಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಒಂದೇ ತರ. ನಾವು ಉಡುವ-ತೊಡುವ-ಧರಿಸುವ ಬಟ್ಟೆ, ಸಂಕೀರ್ತಗಳು, ಆಭರಣಗಳು ಎಲ್ಲವೂ ಒಂದೇ ತರದ ಅಭಿರುಚಿಯವು. ನಮ್ಮೆಲ್ಲಾ ತಾಯಂದಿರು ಅತ್ಯದ್ಭುತ ಅಡುಗೆ ತಯಾರಕರು, ಹವ್ಯಕರ ಮನೆಯ ಅಡುಗೆ ಒಬ್ಬರ ಮನೆಗಿಂತಾ ಇನ್ನೊಬ್ಬರದು ರುಚಿ - ಇತರೇ ಜನಾಂಗದವರು ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚು ಪಡುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇವ ಹವ್ಯಕ ಹೌದೇ, ಅಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಬೇರೆಯವರೂ ಗುರುತಿಸುವಷ್ಟು ಸಾಮ್ಯತೆ. ವಿನಯ, ವಿವೇಕ, ಸಹಿಷ್ಣುತೆ, ಶಿಸ್ತಿಗೆ ಹೆಸರಾಗಿದೆ ನಮ್ಮ ಜನಾಂಗ. ಹವ್ಯಕರು ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಚಾಣಾಕ್ಷರು ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರಥಮ ಹವಿಗನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಹವ್ಯಕೇತರರೊಬ್ಬರು (ಬಹುಶಃ ಶ್ರೀ ಶಿವಾನಂದ ನಾಯ್ಕ ಇರಬೇಕು) ಹೀಗೆಹೇಳಿದರು, "ನಾನು ಹವ್ಯಕರನ್ನು ಹೋಲಿಸುವುದಾದರೆ, ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಬುದ್ಧಿವಂತರಾದ ಇಸ್ರೇಲಿನ ಯಹೂದಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ".

ನಮ್ಮ ಮೂಲ, ಉತ್ತರಭಾರತದ ಅಹಿಚ್ಚಿತ್ರ ಎಂಬ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಸುಮಾರು ೫೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರನ್ನು ಕದಂಬ ದೊರೆ ಮಯೂರಶ(ವ)ರ್ಮ - ಹವ್ಯಕವ್ಯಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದನೆಂದು ಕೆಲವು ವಿದ್ವಾಂಸರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಆದರೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ಮಯೂರ ಶರ್ಮನ ಕಾಲದಲ್ಲೇ (ಕ್ರಿ.ಶ. ೩೪೫-೩೬೫) ಬಂದಿದ್ದೇ ಹೌದಾದರೆ, ನಾವು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಬಂದು ಇಂದಿಗೆ ಸುಮಾರು ೧೬೫೦ ವರ್ಷಗಳೇ ಕಳೆದು ಹೋಗಿರಬೇಕು! ಏನೇ ಇರಲಿ, ನಾವಂತೂ ಮೂಲ ಕನ್ನಡದವರಂತೆ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲದೇ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನೆಲೆನಿಂತಿದ್ದೇವೆ.

ಕಾವೇರಿ ನದಿ ತಲಕಾವೇರಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಕರ್ನಾಟಕ, ಕೇರಳ, ತಮಿಳುನಾಡು ಹಾಗೂ ಪಾಂಡಿಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಜನಮನ ತಣಿಸುವಂತೆ, ಇಂದು ಹವ್ಯಕರು ಕರ್ನಾಟಕ ಮೂಲದಿಂದ ಬಂದು ವಿಶ್ವಾದ್ಯಂತ ನೆಲೆಸಿ, ಎಲ್ಲೆ ಇರಲಿ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಜನಮನ ಸೂರೆಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಉ.ಕ./ದ.ಕ. ಹವ್ಯಕರು ಮೊದಲು ಸೀಮೋಲ್ಲಂಘನ ಮಾಡಿದ್ದು ಮುಂಬೈ ನಗರಕ್ಕೆ. ನಂತರ ಅಮೇರಿಕಾ, ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್, ಗಲ್ಫ್‌ನಾಡುಗಳಿಗೆ. ಸಾಗರ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಹವ್ಯಕರು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಬೆಂಗಳೂರನ್ನೇ ನೆಚ್ಚಿಕೊಂಡವರು. ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ದಂಡು ದಂಡಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರು/ಹೈದರಾಬಾದ್‌ನಂತರ ಅಮೇರಿಕಾ ಮತ್ತು ಯುರೋಪ್‌ಗಳಿಗೆ ದೌಡಾಯಿಸಿ, ಇಂದು ವಿಶ್ವಾದ್ಯಂತ ವ್ಯಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದೇವರಾಜ ಅರಸಾಡಿದ ಅನ್ಯಾಯದಿಂದಾಗಿ, ಹವ್ಯಕರ ಕಥೆ ಇನ್ನೇನು ಮುಗಿದೇ ಹೋಯಿತು ಎನ್ನುವಾಗ ಮತ್ತೆ ಪುಟದೊಂದಿನಂತರು. ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಹಾಗೆ ಅಪ್ಪೇಟಾಡಿಕೊಂಡು ಇವತ್ತು ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ಮುಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಬರೀ ಐದಾರು ಲಕ್ಷ ಇದ್ದರೂ, ನೀವು ಪ್ರಪಂಚದ ಯಾವುದೇ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿ, ಅಲ್ಲಿ ಹವ್ಯಕನೊಬ್ಬ ನೆಲೆಸಿದ್ದೇ ಹೌದಾದರೆ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಜನರ ವಿಶ್ವಾಸಗಳಿಸಿ ತನ್ನ ಭಾಷು ಮೂಡಿಸಿರುತ್ತಾನೆ, ಅಂದರೆ ಆತನೊಬ್ಬ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರಧಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಇದೆಲ್ಲಾ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ?

ನಾನು ೨೦೦೨ರಲ್ಲಿ 'ಟೆಕ್ನಾಸ್' ನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಪ್ಲೇನೋ - ಗಣಪತಿ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅದು ಮಲೆಯಾಳಿಗಳು ನಿರ್ಮಿಸಿದಂಥಾ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಅವರೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಭಕ್ತರೂ ಕೂಡ. ಆವತ್ತು, ಹೊಸದಾಗಿ ಕೊಂಡಂಥಾ ಹತ್ತು ಎಕರೆ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಹೋಮ-ಹವನಗಳು ನಡೆದು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನೆರವೇರುತ್ತಿತ್ತು. ನಾಲ್ಕೈದು ವೈದಿಕರು ಸುಶ್ರಾವ್ಯವಾಗಿ ಮಂತ್ರ ಘೋಷ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ಪುರೋಹಿತರೊಬ್ಬರು ಆದೇಶಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದು ಬೇರೆಯವರು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಕಿರಿಯ ವಯಸ್ಸಿನ ಪುರೋಹಿತರು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಹೋಮ ವರಾಡುತ್ತಾ, ಸ್ವಷ್ಟವಾದ ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲರ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ನಂತರ ಅನೇಕ ಜನರು ಅವರನ್ನು ಗೌರವದಿಂದ ಮಾತನಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರು. ನಾನೂ ಸಹಜವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿಸಿ ಪರಿಚಯ ಮುಂದುವರೆದಾಗ ಅವರು ಹವ್ಯಕರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು! ಅವರು ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಿಸಿ ಹತ್ತಿರದರ ಮೇಶ ಭಟ್. ಅಮೇರಿಕಾಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕೆಲವೇ ವರ್ಷಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಜನ ಮನ್ನಣೆಗಳಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಇದು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಉದಾಹರಣೆ. ಇಂಥವು ಹಲವು ಹತ್ತು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ಒಬ್ಬ ಹವ್ಯಕ ಯಾವುದೇ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ನೀವು ಯಾವುದೇ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿ ಹವ್ಯಕ ಇದ್ದಿದ್ದೇ ಹೌದಾದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಕಾಂಪಿಟೀಶನ್ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಎಂದೇ ಅರ್ಥ. ಹಾಗಾದರೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಒಬ್ಬ ಹವ್ಯಕ ಯಾಕೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯನಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಾನೆ? ಹೇಗೆ ಜನ ಮನ್ನಣೆಗಳಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಾನೆ? ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವುದು ಹವ್ಯಕರ ರಹಸ್ಯ!

ನಾನು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಬಸವನಗುಡಿ ಮತ್ತು ಎನ್‌ಕಾರ್‌ಲೋನಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ, ಅನೇಕ ವಿದೇಶಿಯರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಒಡನಾಡಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಇವರೆಲ್ಲಾರೇ ಸರ್ಚ್‌ಡಾಕ್ಟರ್‌ಗಳು. ಏನು ರೀಸರ್ಚು? ಭಾರತ, ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಂಪ್ರದಾಯ ಇಂಥವು. ಅವರಿಗೆ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮವನ್ನು, ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು, ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಯಾವ ಪುಸ್ತಕ ಓದಿದರೂ, ಏನು ಕಸರತ್ತು ಮಾಡಿದರೂ, ಅರ್ಥ ಆಗದಿದ್ದಾಗ ಮೊರೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದುದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು. ವಿದೇಶಿಯರಿಗೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಗೊತ್ತಿತ್ತು, ಇಡೀ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬೆನ್ನೆಲುಬು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಎಂದು. ಹಾಗಂತ ಕೆಲವು ದಿನ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಒಡನಾಡಿದರೂ ಅರ್ಥವಾಗದವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ವಿದೇಶಿಯರಿರಲಿ, ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಅನೇಕರಿಗೆ ಇದು ಅರ್ಥವಾಗದ ಕಗ್ಗಂಟು. ಇತರೇ ಜಾತಿಯ ಕೆಲವು ಸ್ನೇಹಿತರೇ ಕೇಳಿದ್ದುಂಟು. “ನೀವು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಏನು ತಿಂತೀರಪ್ಪಾ? ಅದು ಹೇಗೆ ಮುಂದೆ ಬಂದಿತ್ತೀರಾ?” ಅಂತ.

ಇಂದು ಅನೇಕರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗದ ವಿಷಯವೊಂದಿದ್ದರೆ ಅದು “ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯ!” ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯವೆಂದರೆ ಮೂರೂ ಹೊತ್ತು ಮಡಿ

ಉಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ, ಪೂಜೆ ಪುನಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕರ್ಮಠನಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಅಲ್ಲ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯ ಎಂಬುದೊಂದು ಮೌಲ್ಯ. ಈ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ವಿವರಿಸಲು ಆಗದಿದ್ದರಿಂದಲೇ ಅವರಾರಿಗೂ ನಮ್ಮ ಮೂಲ ಅರ್ಥವಾಗದಿರುವುದು. ನಾವು ಅಧ್ಯಾತ್ಮವಶಾತ್ ಬ್ರಹ್ಮಣ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಅದು ಅರ್ಥವಾಗುವ ಮೊದಲೇ ಆ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಮೈದುಂಬಿಸಿ ಕೊಂಡಿರುತ್ತೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಅಂತಹಾ ಮೌಲ್ಯಯುಕ್ತ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಲೂ ನಿರ್ಮಿಸಿದುದು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನಾವು ಕಾಲಿಟ್ಟ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತೇವೆ. ಇದೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಅಥವಾ ಹವ್ಯಕರ ರಹಸ್ಯ.

ಇಂದು ನಾವು ಯಾವ್ಯಾವುದೋ ಆಕರ್ಷಣೆಗೊಳಗಾಗಿ ಈ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಅಥವಾ ಹವ್ಯಕರ ಬದುಕು ನಿರಾಶಾದಾಯಕವಾಗಿ ಸೊಗಡು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ವೈದಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳೆಂದೂ ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕ, ಪುರಾತನ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲ. ಸನಾತನ ಧರ್ಮ, ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹಳೆಬೇರುಗಳ ಜತೆ ಹೊಸಚಿಗುರನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡಂಥಾ, ‘ಸರ್ವೇಜನಾಃ ಸುಖಿನೋಭವಂತು’ ಎನ್ನುವ ಜಗತ್ತಿನ ಏಕೈಕ ಧರ್ಮ. ಇದನ್ನು ತಲತಲಾಂತರದಿಂದ ಆಚರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ರೂಢಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಉನ್ನತ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಇದು ನಮ್ಮ ಒಳಿತಿಗಾಗಿಯೇ ಹೊರತು (ದುಷ್ಟ) ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳು ಹೇಳುವ ಮೌಢ್ಯವಂತೂ ಖಂಡಿತಾ ಅಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಇಂದಿನ ಜನಾಂಗ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಉನ್ನತ ವಿಚಾರಗಳ ಬೇರುಗಳು ಒಣಗುತ್ತಿವೆ, ಹಿರಿಯರು ಕಟ್ಟಿದ ಅಡಿಪಾಯ ಅದರುತ್ತಿದೆ, ಮೌಲ್ಯಗಳು ಕುಸಿಯುತ್ತಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಪರಿಹಾರ ಅಂದರೆ, ಹಿಂದಿನವರು ಮತ್ತು ಮುಂದಿನವರಿಗಿರುವ ನಮ್ಮ ಕೊಂಡಿಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಕಾಂಡದಂತಿರುವ ಇಂದಿನವರು ಹಳೆ ಬೇರುಗಳಿಂದ ರಸಹೀರಿಕೊಂಡು ಹೊಸ ಚಿಗುರುಗಳನ್ನು ಅರಳಿಸಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವವಿದೆ. ಇಲ್ಲವಾದಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚದ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಪರಂಪರೆಯ ಕೊನೆಯ ದಿನಗಳು ಹತ್ತಿರ ಬಂದೀತು.

* ಶಾಂತಲಾ ಭಂಡಿ

ಒಂಭತ್ತು ಸುತ್ತೊಳಗೆ ಒಂದು ಸುತ್ತ...

ಒಂದೆಳೆ ಕಾಣದೆ
 ಮೂರಳೆ ಆರಳೆಗೆ ಮಣಿಯದೇ
 ಒಂಭತ್ತೆಳೆಯದೇ ಎಳೆದು
 ತಿರು ತಿರುವಿ ನೋಡಿ
 ಹಾಯ್ ಎನಿಸಿ
 'ಹ್ಲಾ... ಇದಡ್ಡಿಲ್ಲೆ' ಅಂದಿದ್ದಕ್ಕೆ
 ಅವ 'ಹ್ಲಾ' ಗುಟ್ಟಿ
 ತಂದ ಒಂಭತ್ತು ಸುತ್ತಿನ ಕಾಲುಂಗುರ

ಚಪಲ್ಪಾರ ತುಂಡಾದ್ದಕ್ಕೆ
 ಸೊನಗಾರನಂಗಡಿಗೆ ಹೋದ
 ಭಾರತದಲ್ಲಿರುವ ಅತ್ತೆಯ ಬ್ಯಾಗಿನೊಳಗೆ
 ಇಲ್ಲಿಂದಲೇ ಇಣುಕುತ್ತಿದ್ದೇನೆ
 ಹೊಸಕಾಲುಂಗುರಕ್ಕೆ ಒಂಭತ್ತೇ ಎಳೆಯಿದೆಯಾ
 ಹನ್ನೆರಡಿದೆಯಾ ಎಂದು!

ಮುಸ್ಸಂಜೆಯ ದೇವರ ಮುಂದೆ
 ಅರೆಬರೆ ದೀಪದಡಿ
 ಬೆರಳ ತುದಿಯಲ್ಲೇ ಜಾರಿ
 ಕೆಂಪು ನೆಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಿತಾಯರಿಸಿ ಹಾಗೆ
 ಓಡಿದ ಕಾಲುಂಗುರ ನೋಡಿ
 ಮುಖಬಾಡಿ
 'ಇದು ಬತ್ತಿಲ್ಲೆ ಸಣ್ಣ' ಎನ್ನುತ್ತಲಿರುವಾಗ
 ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದ ಅತ್ತೆ
 'ಅದು ಇಷ್ಟದೇ ಹಾಂಗೆ...' ಅಂದು
 ಒರಳ ಕಲ್ಲಲ್ಲಿಟ್ಟು ಸುತ್ತಗಲಿಸಿ
 ಅತ್ತೆ, ಅವ ಮತ್ತು ನಾನು
 ಮೂವರೂ ಸೇರಿ
 ಕಾಲುಂಗುರ ಕಾಲ್ಬೆರಳ ಸೇರಿ
 ಸಂಭ್ರಮವೇ ಸಂಭ್ರಮ

ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಕ್ಕಿನ್ನೆರಡು ಮಾಸವುಳಿದಿರುವಾಗ
 ಅದೇ ಕಾಲುಂಗುರ ಒಂದೆಳೆ ಹೊರಚಾಚಿ
 ಮಧ್ಯಬೆರಳ ಕಚ್ಚಿ
 'ಅತ್ತೇ...ಕಾಲುಂಗುರ ಒಂದೆಳೆ ಬಿಟ್ಟೋಜು'
 ಅಂದಿದ್ದೆ

* ಕ್ಯೂಪರ್‌ನೊ, ಕ್ಯಾಅಫೋರ್ನಿಯಾ

ನಿತ್ಯೋತ್ಸವ

Sita Kangovi
New Jersey

ಪೂರ್ವ ಪೀಠಿಕೆ

ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಸುಮಾರು ನೂರು ಮೈಲಿಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಅರುಣಾಚಲ ವೇದ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಶಂಸಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪವಿತ್ರ ಕ್ಷೇತ್ರ. ಶಿವ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಅರುಣಾಚಲ ಪರ್ವತವಲ್ಲದೆ, ತೇಜೋಲಿಂಗವಿರುವ ಅರುಣಾಚಲೇಶ್ವರನ ದೇವಾಲಯ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಅರುಣಾಚಲ ಅನೇಕ ದಶಕಗಳವರೆಗೆ ಭಗವಾನ್ ರಮಣ ಮಹರ್ಷಿಗಳ ನೆಲೆವೀಡಾದ ಪುಣ್ಯಭೂಮಿ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀ ರಮಣಾಶ್ರಮ ಇಂದಿಗೂ ಸಹಸ್ರಾರು ಭಕ್ತರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತದೆ.

ಕಾವ್ಯಕಂಠ ಎಂದು ಪದವಿ ಪಡೆದಿದ್ದ ಶ್ರೀ ವಸಿಷ್ಠ ಗಣಪತಿ ಮುನಿಗಳು ಶ್ರೀ ರಮಣರ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಶಿಷ್ಯರು. ಗಣಪತಿ ಮುನಿಗಳೇ ತರುಣ ವೆಂಕಟರಮಣಿಗೆ 'ಭಗವಾನ್ ರಮಣ ಮಹರ್ಷಿ' ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟವರು. ಗಣಪತಿ ಮುನಿಗಳು ಹಲವಾರು ವರ್ಷ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗೋಕರ್ಣ ಮತ್ತು ಸಿಸಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಮುನಿಗಳಿಗೆ ಹವ್ಯಕ ಜನಾಂಗದೊಡನೆ ನಿಕಟ ಸಂಪರ್ಕ, ಪ್ರೀತ್ಯಾದರಗಳಿದ್ದವು. ಮೂಲತಃ ಗೋಕರ್ಣದವರಾದ, ಎಲ್ಲ ಹವ್ಯಕರ ಹೆಮ್ಮೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾದ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿ ದೈವರಾತರು (ಶ್ರೀ ಗಜಾನನ ಶರ್ಮ) ಗಣಪತಿ ಮುನಿಗಳ ಅಚ್ಚು ಮೆಚ್ಚಿನ ಶಿಷ್ಯರು. ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿ ದೈವರಾತರು ಮಂತ್ರ ದೃಷ್ಟಾರರು. ತಾವು 'ಕಂಡ' ವೇದ ಮಂತ್ರಗಳ ಬಗ್ಗೆ 'ಭಂದೋದರ್ಶನ' ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ದೈವರಾತರು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೃತಿಗೆ ಗಣಪತಿ ಮುನಿಗಳೇ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ದೈವರಾತರು ತಮ್ಮ ಗುರು ಅರುಣಾಚಲ ರಮಣರ ಪ್ರಶಂಸೆಯಲ್ಲಿ ವಿಭಕ್ತೃಷ್ಟಕಂ' ಎಂಬ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನೂ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ನಾನೂ ಅರುಣಾಚಲಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಯಾತ್ರೆ ಹೋಗಿದ್ದೇನೆ. ಒಮ್ಮೆ ಈ ಪೂಜ್ಯ ಪರ್ವತದ ಸಾನಿಧ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ನನಗೆ ತೋರಿದ ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು, ಅವಲೋಕನೆಗಳನ್ನು ಹವ್ಯಕ ಬಾಂಧವರೊಡನೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳೋಣ ಎನ್ನುವುದು ಈ ಲೇಖನದ ಉದ್ದೇಶ.

ದಕ್ಷಿಣಭಾರತದ ತಿರುವಣ್ಣಾಮಲೈಯಲ್ಲಿರುವ ಅರುಣಾಚಲ ನಾಸ್ತಿಕನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ೨೬೬೮ ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ಸಾಧಾರಣ ಬೆಟ್ಟ. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಅರುಣಾಚಲ ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೇ ಪರಮ ಪವಿತ್ರವಾದ ಪರ್ವತ. ಮಹಾತ್ಮರಾದ ವ್ಯಾಸ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ತಾವು ರಚಿಸಿದ ಸ್ಕಾಂದ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳಾದ ಮಂದಾರ, ಕೈಲಾಸ ಪರ್ವತಗಳು ಶಿವನ ವಾಸಸ್ಥಾನವಾದರೆ ಅರುಣಾಚಲ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶಿವನ ಸ್ವರೂಪವೇ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ವ್ಯಾಸರು 'ಅಯೋಧ್ಯಾಂ ಮಧುರಾಂ ಮಾಯಾಂ ಕಾಶೀಂ ಕಾಂಚೀಂ ಅವಂತಿಕಾಂದ್ರಾರಕಾಂ ಚ ಅರುಣಕ್ಷೇತ್ರಮ್ ಅತಿಶೇತೆ ನ ಸಂಶಯಃ||' ಅರ್ಥಾತ್ ಸಪ್ತ ಮಹಾಕ್ಷೇತ್ರಗಳೆಂದು ಹೆಸರಾದ ಅಯೋಧ್ಯಾ, ಮಧುರಾ, ಹರಿದ್ವಾರ, ಕಾಶಿ, ಕಾಂಚೀ, ಉಜ್ಜಯಿನಿ ಮತ್ತು ದ್ವಾರಕೆಗಳಿಗಿಂತ ಅರುಣಾಚಲ ಕ್ಷೇತ್ರ ನಿಸ್ಸಂಶಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಪವಿತ್ರವಾದದ್ದು ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅರುಣಾಚಲೇಶ್ವರನ ಮೂರ್ತಿಮಂತ ಸ್ವರೂಪವೇ ಆದ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀ ರಮಣ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಕೂಡ ಈ ಮಾತನ್ನು ಪುನಃ ಪುನಃ ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತ ಮಾನವನ ಆತ್ಮವು ಹೇಗೆ ದೇಹವನ್ನು ಧರಿಸುವದೋ ಹಾಗೆಯೇ ಮಹಾದೇವ ಶಿವನು ಅರುಣಾಚಲ ಪರ್ವತವನ್ನು ತನ್ನ ಶರೀರವೆಂದು ಧರಿಸಿರುವನು ಎಂದು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಇಂಥ ಪರಮೋತ್ಕೃಷ್ಟ ಪರ್ವತದ ಪದತಲದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ದಿನವಿಡೀ ಅಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ದೃಶ್ಯಾವಳಿಗಳನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದರೆ ಭಾವುಕನಾದ ಭಕ್ತನಿಗೆ ಪ್ರಕೃತಿ ದೇವಿ ತನ್ನನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ, ಪೋಷಿಸುವ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಹೇಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ವಿಧವಿಧವಾಗಿ ಪೂಜಿಸಿ ಸೇವಿಸುತ್ತಾಳೆ ಎಂಬುದು ಮನವರಿಕೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ. ಬನ್ನಿ, ಈ ಪ್ರಕೃತಿ ಪೂಜೆಯ ನಿತ್ಯನೂತನ ಆರಾಧನಾ ಮಹೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ನಾವೂ ಭಾಗಿಗಳಾಗಿ ಆನಂದಿಸೋಣ.

ಸುಪ್ರಭಾತ

ಅರುಣಾಚಲನಿಗೆ ನಿತ್ಯವೂ ನಡೆಯುವ ದೀಪಾರಾಧನೆ ಉಷಾದೇವಿಯ ಪೂಜೆಯೊಡನೆ ಶುಭಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಉಷೆ ಸುಮಧುರ ವದನೆ; ಹೇಮಾಂಗಿನಿ. ಪೂರ್ವ ದಿಗಂತದಲ್ಲಿ ತರಂಗ

ತರಂಗವಾಗಿ ತೇಲಿ ಬರುವ ಅಲೆಗಳ ಮೇಲೇರಿ ಆಗಮಿಸುವ ಈ ರಮಣಿಗೆ ಸ್ವರ್ಣವರ್ಣ ಮಿಶ್ರಿತ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಗೆರೆಗಳೇ ಉಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆಗಳು. ದೀರ್ಘ ವಿಶ್ರಾಮದಿಂದ ಮಲಗಿದ್ದು ಪ್ರಪುಲಿತವಾದ ಸಮಸ್ತ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಮಂದಹಾಸವೇ ಇವಳ ಶೃಂಗಾರ. ಮನೆಯ ಗೃಹಿಣಿಯು ಮುಂಜಾನೆ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಮುಂಚೆ ಎದ್ದು ಮನೆಯ ಅಂಗಣವನ್ನು ಅಂದಮಾಡಿ ರಂಗೋಲಿ ಇಟ್ಟು, ಇನ್ನಿತರರನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸುವದು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅನಾದಿ ಕಾಲದಿಂದ ಬಂದ ಸಂಪ್ರದಾಯ. ಅಂತೆಯೇ ಬಾನಂಗಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳಕಿನ ರಂಗೋಲಿಗಳನ್ನಿಟ್ಟು, ಧರತಿಯನ್ನು ದೀಪ್ತಿಗೊಳಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ದೇವಲೋಕದ ಗೃಹಿಣಿ ಉಷೆಯದು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಅವಳನ್ನು “ಉಷೋ ದೇವೀಂ ಪುಷ್ಪ ರಮ್ಯಾಂ ಉಷಃಕಾಲಾಧಿ ದೇವತಾಂ ಧ್ಯಾಯಾಮ್ಯಹಂ ಮನ ಶುದ್ಧೈ ಜಗದುದ್ಯೋಧ ಕಾರಿಣೀಮ್” ಎಂದು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾರೆ? “ಹೂಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತಳಾಗಿ ರಮಣೀಯಳಾಗಿರುವ ಹೇ ಉಷಾದೇವಿಯೇ, ನೀನು ಜಗತ್ತನ್ನು ಎಚ್ಚರಗೊಳಿಸಲು ಕಾರಣೀಭೂತಳು. ಹಾಗೆಯೇ ಅಜ್ಞಾನ ತಿಮಿರದಲ್ಲಿ ಮುಸುಕಿರುವ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಶುದ್ಧಿ ಮಾಡಿ ಸಲಹೆ”. ಎಂಬುದು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದ ಭಾವಾರ್ಥ.

ಉಷಾದೇವಿಯ ಆಗಮನದೊಡನೆ ಬೆಳಕಿನ ನೀರಿನಿಂದ ತೊಯ್ದು, ಮಜ್ಜನಗೈದ ನಿಸರ್ಗ ಅರುಣಾಚಲನ ಪೂಜೆಗೆ ಸಿದ್ಧ: ಅರುಣ ಗಿರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಹೆಮ್ಮರಗಳ ಮೇಲೆ, ಗಿಡ ಬಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಪುಷ್ಪಗಳು ಅರಳಿ ನಿಂತು, ಪರ್ವತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಗಂಧ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನೇ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಹೂಗಳ ಕಂಪನ್ನು ಹೊತ್ತ ತಂಗಾಳಿ ಮೈಭಾರವಾಗಿ, ಮೆಲ್ಲನೆ, ಹಿತವಾಗಿ ತೀಡುತ್ತಿದೆ. ಹೇಳಹೆಸರಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಬಂದ ಇಬ್ಬನಿಯ ವರ್ಷಧಾರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಸಿರಿನ ಗರಿಕೆಗೂ ವಜ್ರದಂತೆ ಥಳಥಳಿಸುವ ಹಿಮಮಣಿಯ ಕಿರೀಟವನ್ನು ತೊಡಿಸಿದೆ. ನಿದ್ರೆಯಿಂದ ಎದ್ದ ವಿಹಂಗಸ್ತೋಮ ಗೂಡುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಹಾರುತ್ತ, ತಮ್ಮ ಚಿಲಿಪಿಲಿ ರವದಿಂದ ಈ ಶೈಲಸ್ಥಾನವನ್ನು ಗಂಧರ್ವ ಲೋಕವನ್ನಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿವೆ. ತನ್ನ ಕೈಕುಶಲದಿಂದ ಅರುಣ ಶೃಂಗವನ್ನು ಚಿನ್ನದ ಕಲಶದಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿ, ಉದ್ದೀಪನಗೊಳಿಸಿ, ಉಷಾದೇವಿ ಪೂಜಾ ನಿರತಳಾಗುತ್ತಾಳೆ.

ಉಷೆಯ ಈ ಅರ್ಚನೆಯಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಇಂಚರವೇ ಓಂಕಾರ. ನಸುನಗುವ ಕುಸುಮಗಳ ಪರಿಮಳವೇ ಶ್ರೀಗಂಧ. ಈ ಹೂಗಳನ್ನು ಮುತ್ತಿರುವ ದುಂಬಿ, ಜೇನುಗಳ ಕೊರಳೊಳಗಿಂದ ಹೊರಬರುವ ರುಂಕಾರವೇ ಹಿಮ್ಮೇಳ ಗಾಯನ. ತಂಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮಣಿಯ ಕಿರೀಟವನ್ನು ಅತ್ತಿತ್ತ ಹೊಯ್ದಾಡಿಸುತ್ತ ತಲೆತೂಗುವ ಹುಲ್ಲಿನ ರಾಶಿಯದೇ ಈ ಸಂಗೀತದ ತಾಳಮೇಳ. ಈಶಾರಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾದ ಸಕಲ ಜೀವ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ, ತರುಲತೆಗಳ ನರನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ, ತೊರೆ-ತೂರುಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವ ನೀರಿನ ಜುಳು-ಜುಳು ನಾದದಲ್ಲಿ, ಹಕ್ಕಿಗಳ ಉಯಿಲಲ್ಲಿ, ದುಂಬಿಗಳ ಉಸಿರಲ್ಲಿ, ತೀಡುವ ತಂಗಾಳಿಯ

ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬರುತ್ತಿರುವ ಗಾಯನ ಒಂದೇ?: ಸುಪ್ರಭಾತವು ನಿನಗೆ ದೇವದೇವೇಶ!?

ಪ್ರಕೃತಿ ದೇವಿಯು ಅರುಣಾಚಲನಿಗೆ ಮಾಡುವ ಈ ಉಪಾಸನೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದ ಮಾನವನು ಸೇರದೇ ಇರುತ್ತಾನೆಯೇ? ಪರ್ವತದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಅರುಣಾಚಲನು ತೇಜೋಲಿಂಗದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿದ್ದಾನೆ. ಇದು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಎಕರೆಗಳವರೆಗೆ ಹರಡಿರುವ ಬೃಹನ್ನಂದಿರ. ಗುಡಿಯ ಒಂಬತ್ತು ಗೋಪುರಗಳಿಗೆ ಉಷಾದೇವಿ ಈಗಾಗಲೇ ಚಿನ್ನದ ನೀರಿನ ಎರಕ ಹಾಕಿದ್ದಾಳೆ. ದೇಗುಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭುವಿಗೆ ದಿನವಿಡೀ ನಾನಾ ವಿಧದ ಪೂಜೆಗಳು, ಸೇವೆಗಳು ಸಲ್ಲುತ್ತವೆ. ದಿನದ ಪ್ರಥಮ ಪೂಜೆ ಮುಂಜಾವಿನ ಆರು ಗಂಟೆಗೆ. ಅರ್ಚಕರು ಅರುಣಾಚಲೇಶ್ವರನ ಮತ್ತು ಮಾತೆ ಅಪೀತಕುಚಾಂಬಾ ದೇವಿಯ ಉತ್ಸವ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಅವರ ಶಯನಾಗಾರದಿಂದ ಮಂಗಳ ವಾದ್ಯದೊಡನೆ ಗರ್ಭಗುಡಿಗೆ ಕರೆತಂದು ಉಷಃಕಾಲದ ಅರ್ಚನೆ ಮಾಡಿ ಸುಪ್ರಭಾತವನ್ನು ಕೋರುತ್ತಾರೆ.

ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಆರತಿ

ನಿತ್ಯೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಉಷಾದೇವಿಯ ನಂತರ ಜಗದೊಡೆಯನನ್ನು ಆರಾಧಿಸುವ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಭಾಸ್ಕರನದು.

ಎಳೆಯ ರವಿಯು ತನ್ನ ಅರುಣ ಕಿರಣಗಳಿಂದ ಅರುಣೇಶ್ವರನಿಗೆ ಅರ್ಘ್ಯವಿತ್ತು ಅರ್ಚನೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸುತ್ತಾನೆ. ಸೂರ್ಯದೇವನು ಮಹಾ ತಪಸ್ವಿ; ಬಹುಕಾಲ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ, ನಿಸ್ಪ್ರಹತೆಯಿಂದ ತನ್ನ ಪೂಜಾ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹೊತ್ತೇರಿದಂತೆ ಸೂರ್ಯನ ಸಾಧನೆ ತೀವ್ರವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಾಲಭಾಸ್ಕರನ ಸ್ನಿಗ್ಧ, ಹಿತಕರ ಕಿರಣಗಳು ಮಾಯವಾಗಿ ತಾಪಗೊಳ್ಳುವ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಕಿರಣಗಳಿಗೆ ಎಡೆಗೊಡುತ್ತವೆ. ನೀಲಾಗಸದ ನೆತ್ತಿಯನ್ನು ತಲುಪಿದಾಗಂತೂ ನೇಸರನ ತಪಸ್ಸಿನ ಉಗ್ರತೆಗೆ ಸಾಟಿಯೇ ಇದ್ದಂತಿಲ್ಲ. ಅವನ ಪ್ರಖರತೆಗೆ ಹೆದರಿ ವಾಯು, ವರುಣ ದೇವತೆಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ತಬ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಶೈಲಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮೋಡಗಳ ಆವರಣವಿಲ್ಲದೇ, ವಾಯುವಿನ ತಡೆಯಿಲ್ಲದೇ, ಬಾನೆತ್ತರದಲ್ಲಿ ಭಾಸ್ಕರನು ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ವಿಜ್ರಂಭಿಸುತ್ತಾನೆ. ಸೂರ್ಯದೇವನ ಪ್ರಜ್ವಲಿತ ಕಿರಣಾವಳಿ ಕೆಂಪು-ಕಂದು ಮಿಶ್ರಿತ ಅರುಣಾಚಲದ ಗಿರಿಯ ಬಂಡೆಗಳನ್ನು ಕೆಂಪಗೆ ಕಾಯಿಸಿ "ಕೆಂಪು ಪರ್ವತ" ಎನ್ನುವ ಅರುಣಾಚಲದ ಹೆಸರನ್ನು ಅನ್ವರ್ಥವಾಗಿಸಿವೆ. ಆದಿತ್ಯನ ಪ್ರದೀಪ್ತ ರಶ್ಮಿರಾಶಿಯಿಂದಲೇ ಅರುಣಾಚಲನಿಗೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಆರತಿ.

ಸಂಧ್ಯಾಗಮನ

ಆರತಿಯಾಯಿತು. ಸಮಯ ಸರಿದಿದೆ. ಸೂರ್ಯನು ಬಾನಿನ ನೆತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪಶ್ಚಿಮದತ್ತ ಮುಖ ತಿರುಗಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಕಠೋರ ಸಾಧನೆಯಿಂದ ಬಲಶಾಲಿಯಾದ ಸೂರ್ಯನೂ ತುಸು ಬಳಲಿದ್ದಾನೆ;

ಆಯಾಸಗೊಂಡ ಪ್ರಭಾಕರನು ವಿಶ್ರಾಂತಿಗಾಗಿ ಪಶ್ಚಿಮಾಂಬುಧಿ ಯಲ್ಲಿರುವ ತನ್ನ ಮನೆ ಸೇರಲು ಕಾತುರನಾಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ನಿಸರ್ಗದ ಅಖಂಡ ಪೂಜೆಗೆ ಎಂದಿಗೂ ಚ್ಯುತಿ ಬರುವಂತಿಲ್ಲ.

ಆದ್ದರಿಂದಲೇ, ತನ್ನ ಸರದಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ ಸಾಯಂ ಸಂಧ್ಯಾದೇವಿಯು ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಗಗನವೇದಿಕೆಗೆ ರಂಗಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಬೆಡಗು ಬಿನ್ನಾಣಗಳಲ್ಲಾಗಲೀ, ಸುರೂಪ ವಿನ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಾಗಲೀ ಸಂಧ್ಯಾದೇವಿಯು ಉಷ್ಣಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯವಳಲ್ಲ. ಇವಳ ಸಹಸ್ರಾರು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಭಟರು ಬಣ್ಣಬಣ್ಣದ ಕುಂಚಗಳನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ತಮ್ಮ ಒಡತಿಯನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ನೀಲಾಗಸದಲ್ಲಿ ರಂಗುರಂಗಿನ ಚಿತ್ತಾರಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಅರುಣಾದ್ರಿ ಶೃಂಗವನ್ನು ಚಿಂದಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂಬ ತಮ್ಮ ನಾಯಕಿಯ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಈ ಕಲಾವಿದರು ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪಾಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅತ್ಯಂತ ಪರಿಣಿತರಾದ ಈ ಚಿತ್ರಕಾರರು ಪಡುವಣದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ ಇಂದ್ರಜಾಲ, ಅಲ್ಲ, ಮಹೇಂದ್ರಜಾಲವನ್ನು ಲೇಖನಿಯಿಂದ ವರ್ಣಿಸುವುದೆಂತು?

ಸಂಧ್ಯೆ ಸಮೀಪಿಸಿದಂತೆ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಸೂರ್ಯನ ಪ್ರಕಂಡತೆಗೆ ಬೆಂಟಾಗಿ ನಿದೆ, ಹೋದ ಮಾರುತನು ವಿಶ್ರಾಮದಿಂದ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡು ನವೋತ್ಸಾಹದಿಂದ ಪರ್ವತದ ಸುತ್ತಲೂ ಸಂಚರಿಸ ತೊಡಗಿದ್ದಾನೆ. ದಿನವೆಲ್ಲ ನಕ್ಕು ನಲಿದಾಡಿದ ವನಸುಮಗಳು ಮಲಗುವ ಮುನ್ನ ಇನ್ನಿಷ್ಟು ಕುಣಿದು ಕುಪ್ಪಳಿಸಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಯಿಂದ ಸುಳಿಗಾಳಿಯೊಡನೆ ಚಿಲ್ಲಾಟವಾಡುತ್ತಿವೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಮಿಡಿ-ಮೊಗ್ಗುಗಳೂ ಸಂಧ್ಯಾಗಮನದ ಸಂಭ್ರಮದಲ್ಲಿ ತಾವೂ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಲೋಸುಗ ಅರೆಯುತ್ತಾ-ಬಿರಿಯುತ್ತಾ ಸ್ಥಿತಮುಖಿಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ. ಉದರಾನ್ವೇಷಣೆಗಾಗಿ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಪ್ರಪಂಚ ಪರ್ಯಟನೆಗೆ ಹೋದ ಪಕ್ಷಿಗಳು, ಮಕ್ಕಳು ಮರಿಗಳನ್ನು ನೆನೆದು ಮರಳಿ ಗೂಡಿಗೆ ಧಾವಿಸುತ್ತಿವೆ. ಈ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಉಲಿಯೇ, ಉಷಾದೇವಿಯ ಪೂಜೆಯಂತೆ ಸಾಯಂ ಸಂಧ್ಯೆಯ ಅರ್ಚನೆಗೂ ಹಿಮ್ಮೇಳವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ.

ಶುಭಮಂಗಳ

ಸಂಧ್ಯೆಯ ಪೂಜೆ ಇನ್ನೇನು ಪೂರ್ಣವಾಗಬೇಕು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ನೇಪಥ್ಯದಿಂದ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಮೇಲೆ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನಿಡುತ್ತ ನಿಶಾದೇವಿ ಮಲ್ಲನೆ ಮುಂದೆ ಸರಿಯುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ನಿಶಾದೇವಿ ಶ್ಯಾಮಸುಂದರಿ. ನಿಶೆಗೆ ಉಷೆಯ ಲಾವಣ್ಯವಿಲ್ಲ; ಸಂಧ್ಯೆಯ ವಯ್ಯಾರವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಿಷ್ಠೆಯಲ್ಲಿ, ಶ್ರದ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಈಕೆ ಅವರಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ. ಈ ಮಾನಿನಿ ಮೌನಮೂರ್ತಿ. ಈಕೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಉಷೆ, ಸಂಧ್ಯೆಯರಿಗಿಂತ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದು, ಗಂಭೀರ-ಗೂಢತಮವಾದ್ದು. ಹೀಗಾಗಿ ಇವಳ ಪೂಜೆಗೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆಯಿದೆ. ಪ್ರಭುವಿನ ಪೂಜೆಗಾಗಿ ಬಾನ ತೋಟದಿಂದ ಕ್ಷೀರಧಾರೆಯನ್ನು ಸುರಿಯುವ ಚಂದ್ರಮನನ್ನೂ, ನಳನಳಿಸುವ ಮಿನುಗು ತಾರೆಗಳನ್ನೂ ಕೊಯ್ದು ತಂದು ತನ್ನ ಪುಷ್ಪ-ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಸಿಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ ಈ ತಪಸ್ವಿನಿ.

ಇತ್ತ ಶೈಲಸ್ಥಾನದ ಕೆಳಗೆ, ಅರುಣಾಚಲೇಶ್ವರನ ದೇಗುಲದಲ್ಲಿ, ಬೆಳಗಿನಿಂದ ಬೈಗಿನವರೆಗೆ ನಡೆದ ಅರ್ಚನೆಗಳು ರಾತ್ರಿ ಅರ್ಧಜಾಮದ ಪೂಜೆಯೊಂದಿಗೆ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಮಂದಿರದ ಪೂಜಾರಿಗಳು ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಮಾತೆಯೊಡನೆ ವೇದ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಜಪಿಸುತ್ತ, ಶಯನಾಗಾರಕ್ಕೆ ಕರೆತಂದು ಶುಭರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಕೋರುತ್ತಾರೆ.

ನೋಡನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ನಿಶಾದೇವಿ ಅರುಣ ಪರ್ವತವನ್ನು ತನ್ನ ಬೃಹತ್ತಾದ ಸೆರಗಿನಲ್ಲಿ ಹೊದಿಸಿ ಮಲಗಿಸಿ, ಮುಂಜಾನೆ ಉಷೆ ನಾಂದಿ ಹಾಕಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಪೂಜೆಗೆ ಮಂಗಳ ಹಾಡುತ್ತಾಳೆ. ರಾತ್ರಿ ಸರಿದಂತೆ, ಅಕೋ! ಮತ್ತೆ ಬಂದಳೇ ಆ ಬೆಳಕಿನ ಬಿನ್ನಾಣಗಿತ್ತಿ ಉಷೆ! ಪ್ರಕೃತಿ ಪೂಜೆ ಅರುಣಾಚಲಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಮಹಾ ಮಹೋತ್ಸವ ಇಂದು ನಿನ್ನೆಯದಲ್ಲ. ಈ ನಿತ್ಯೋತ್ಸವಕ್ಕೆ ಎಂದಿಗೂ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲ.

Guaranteed lowest air fare to India
 Call Ravi make a trip with savings
Diners World Travel Inc.
 arc accredited agency
 IATA
 ASTA
 Toll Free No.: 1-877-339-3463 Cell: (201) 349-6100 Tel.: (703) 462-9144
 Email: ravi@dinersworldtravel.com web: dwtravelus.com

* ಗೀತಾ ಗಣೇಶ ಹೆಗಡೆ

ಬಾ ಇಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸು

ತೀರ್ಪುಗಾರರ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಪಡೆದ ಕಥೆ - ಹವ್ಯಾಲಿ ೨೦೧೫ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆ ಕಥಾ ಸ್ಪರ್ಧೆ

‘ಸಹಜಾನಂದರು ಪ್ರಾಯೋಪವೇಶ ಮಾಡಾರಂತೆ!’

ಹೀಗೆಂದು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಪಿಸುಗುಟ್ಟಿ, ಮತ್ತೆ ಗಟ್ಟಿದನಿಯಲ್ಲಿ ‘ಹಾಗೆ ನಂಗೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ; ನೀವು ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳೋಡಿ...’ ಎಂದ ಮೇಲಂತೂ ಇಷ್ಟತ್ತಾ ಲ್ಲು ಗಂಟೆಗಳೊಳಗೆ ಹೂವಳಿಯ ಮೂಲೆಮೂಲೆಯಲ್ಲೂ ಅದು ಮಾರ್ದನಿಸಿತು. ಹೇಗೂ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೆಲ್ಲ ಎತ್ತರೆತ್ತರದ ಗಿರಿಕಾನನಗಳೇ ತಾನೇ? ‘ಭೇ ಭೇ ಅಯ್ಯೋಪಾಪ!’, ‘ಹೌದಾ ನಿಜ್ವಾಗ್ಲೂ?’, ‘ಯಾಕಂತೆ’ ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ, ಬಿಡಿ?, ‘ಪ್ರಾಯೋಪವೇಶ’ ಏನು ಹಂಗಂದ್ರೆ?’ ... ಇತ್ಯಾದಿ ಉದ್ಗಾರಗಳು ಊರಿನ ವಾಡು-ಗೂಡುಗಳಲ್ಲಿ ಗಿರಕಿ ಹೊಡೆಯತೊಡಗಿದವು. ಅಂತಿಂಥದಕ್ಕೆಲ್ಲ ವಿಚಲಿತನಾಗದ ಎಂಭತ್ತೈದರ ಹರಯದ ಸೂರಜ್ಜ ಕೂಡಾ ‘ಏನು ಸಸಾರ ಅದು’ ಅಂತಂದೊಂಡಿದಾರೋ ಆ ಸಹಜಾನಂದರು ‘ಹಾಗೆಲ್ಲ ತೀರ್ಮಾನಿಸೋದಕ್ಕೆ?’ ಎಂದು ಬೈದರೂ, ಮನದಲ್ಲಿ, ‘ಅಪರೂಪಕ್ಕೆ ಒಂದ್ವಾರ ನಾನು ಊರಲ್ಲಿರ್ಲಿಲ್ಲ’ ಅಂದ್ರೆ ಬರ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೇ ಇದೆಲ್ಲ ಏನು ಭಾನಗಡಿ ಅಂತ ವಿಚಾರಿಸ್ತೇಕಾಯ್ತು?’ ಎಂದು ಕಳವಳಗೊಂಡರು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಮಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತ ಕುಳಿತಿರಬಹುದಾದ ಊರವರ ನೆನಪಾಗಿರದಿದ್ದರೆ, ಅವರು ಈಗಿಂದೀಗಲೇ ಕುಟೀರಕ್ಕೆ ತೆರಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸೂರಜ್ಜನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆದ ಸಭೆ, ಹೂವಳಿಯನ್ನು ಬಹು ದಿನಗಳಿಂದ ಕಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ಹೂವಳಿಯ ‘ಮಣ್ಣು-ಮುಟ್ಟಿದ್ದೆಲ್ಲ ಹೊನ್ನು’ ಎಂದೇ ಖ್ಯಾತಿ ತಂದುಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಊರಿನ ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲ ಬರಬರುತ್ತ ಕ್ಷೀಣಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದುದೇ ಭಾರೀ ಚಿಂತೆಯ ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು. ಮಲೆನಾಡ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಹಸಿರು ಕುಲಾವಿ ಹಚ್ಚಿದ ಮುಗ್ಧ ಮಗುವಿನಂತೆ ನಿರುಮ್ಮಳವಾಗಿದ್ದ ಹೂವಳಿಯು, ಹೊಸ ಹೊಸ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಿರುವಂತಿತ್ತು. ಅದೃಶ್ಯಮೂಲದಿಂದ

ಒರತೆಯೊಡೆದು ಕಾನನದ ಒಡಲಿಂದ ಹರಿದು ಬಂದು, ಅಘನಾಶಿನಿಯನ್ನು ಸೇರುವ ಮುನ್ನ ಹೂವಳಿಯನ್ನು ಪೊರೆದು ಅಡಿಕೆ-ತೆಂಗು-ಭತ್ತ, ಏಲಕ್ಕಿ, ಕಬ್ಬುಗಳನ್ನು ರಾಶಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದ ‘ಹೂವೊಳೆ’ ಕ್ರಮೇಣ ಎಷ್ಟು ಸೊರಗತೊಡಗಿತ್ತೆಂದರೆ, ನೀರುಕೋಳಿ, ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿಗಳಿಗೂ ಇನ್ನಿನ್ನು ನೀರು ತತ್ಪಾರವೋ ಏನೋ ಎಂಬ ದಿಗಿಲು ಅವರನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಹೂವೊಳೆ’ ಹೂ-ಹಳ್ಳವಾಗಿ, ಹೂ ಹೊಳೆಯೇ ಜನರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹೂವಳಿಯಾಗಿದ್ದು ಅದರ ಗತವೈಭವವನ್ನು ಹಣ್ಣು ಮಂಡೆಯವರ ನೆನಪಿನ ಮೆರವಣಿಗೆ ಎಬ್ಬಿಸಿ ಕೇಳಬೇಕು?!’ ನಿಜ ಎಂದರೆ ಅಂಥಾ ಮಳೆ, ಅಂಥ ಹೊಳೆರಭಸ ಕೂಡಾ ಈಗಿಲ್ಲ?’ ಎನ್ನುವರು ಅವರು. ಮಳೆಗಾಲದ ಅಬ್ಬರದಲ್ಲಿ; ಎಂಥಾ ಕುಂಭದ್ರೋಣ ಧಾರೆಯಲ್ಲೂ, ಹೂಹೊಳೆಯ ಅವತಾರವನ್ನು ನೋಡಲು ದೂರದೂರದಿಂದ ಕಂಬಳಿಕೊಪ್ಪೆ, ಗೊರಬು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹಿಂಡು ಹಿಂಡು ಜನ ಬರುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ! ಹೊಳೆಯ ದಂಡೆಗುಂಟ ನೂರಾರು ಮೈಲಿ ವಿಸ್ತಾರದಲ್ಲಿ ತಾನೇತಾನಾಗಿ ಬೆಳೆದುನಿಂತ ಅಪ್ಪೆ, ಮಾವು, ಹಲಸು, ಸುರಹೊನ್ನೆ, ನಂದಿ, ಸಾಗವಾನಿ, ಸುರಗಿ, ರಂಜಲೆ ಮುಂತಾದ ಮರಗಳು, ಅವುಗಳಲ್ಲೂ ಎಷ್ಟೊಂದು ವಿಧ! ಕಾಡಿನ ಹುಲಿ, ಕಡವೆ, ಚಿರತೆ,ಕರಡಿಗಳ ಹಾವಳಿ ಊರಿಗೆ ಕಾಡುವುದು ಅಪರೂಪವಲ್ಲವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೀಗ ಕಾಡೇನೋ ಬರಡಾಗಿರಲಿಲ್ಲವಾದರೂ, ಹೊಳೆ ಹೀಗೆ ಆಗಲೂ ಬಹುಶಃ ತೀರಾ ಒಳಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಾಗಿ ಬರುವಾಗಲೋ ಅಥವಾ ಜಲಮೂಲದ ಕಣ್ಣು ಕಟ್ಟುವಂತೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಭಾರೀ ‘ದರೆ-ಗಿರೆ’ ಕುಸಿದಿತ್ತೋ ಏನೋ; ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅದನ್ನೇ ಈಗ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ‘ಮುಂದೇನು’ ಹೇಗೆ? ಇಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ದೊರಕಿಸಲೇಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

* * *

ಸೂರಜ್ಜ ಮನೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಲೇರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆಗಲೇ ಬಂದು ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮ್ಮನವರ ಆತಿಥ್ಯ, ಕುಶಲೋಪರಿ ಪೂರೈಸಿಕೊಂಡ

* ಸಿದ್ಧಾಪುರ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ

ನರಸಿಂಹಜ್ಜ, ಶೀನಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟರು, ಗುಂಡಪ್ಪ, ವೆಂಕಟಗಿರಿಯರು, ಸುಬ್ಬಯ್ಯ, ಬೀರಗೌಡು, ಸುದಾಮ ಜೋಷಿ, ವಾಸುದೇವಾಚಾರಿ ಮುಂತಾದವರು ಪಡಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಇಡೀ ಊರಿನ ಯುವಪೀಳಿಗೆಯ ಏಕೈಕ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಎಂಬಂಥ ಗಣಪತಿ, 'ಅದೋ ಅಜ್ಜ ಬಂದು' ಎನ್ನುತ್ತಾ ತನ್ನ ಪುಟ್ಟ ಮಗಳನ್ನು ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿಕೊಂಡೇ ಸೂರಜ್ಜನ ಬಳಿ ಬಂದ. ಅವನ ಮಡದಿ ಸುಪ್ಪಿತಾಳೂ ಅತ್ತೆಯೊಂದಿಗೆ ಬಂದು ಪಡಸಾಲೆ ಕಟ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ ಕಂಬದ ಬಳಿ ಕುಳಿತಳು.

ಸೂರಜ್ಜನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವೇ ಹಾಗೆ, ತೆಳು ಶರೀರವಾದರೂ, ನಾಗರಬೆತ್ತದಂತಹ ದೃಢತೆ, ಕೆಂಪಂಚಿನ ಮುಂಡಾಸು, ಹದ ಎತ್ತರದ ಆಳು, ಗಂಧದಬಟ್ಟು-ವಿಭೂತಿ ಹಚ್ಚಿದ ನಿರಿಗೆಗಟ್ಟಿದ ವಿಶಾಲಹಣೆ, ತೀಕ್ಷ್ಣ ಕಣ್ಣುಗಳು, ನೀಳಮೂಗು, ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಕಿವಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಿನುಗುವ ಒಂಟಿ, ತುಂಬು ತೋಳಿನ ಖಾದಿಯ ಶುಭ್ರ ಕಸೆಯಂಗಿ-ಕಚ್ಚೆಪಂಚಿ, ಸೂರಜ್ಜನ ರೂಪುರೇಷೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ದೇವರಪೂಜೆ ಮಾಡುವಾಗ ಅಸ್ಪೃಶಿತ ವಾಣಿಯಲ್ಲಿ 'ನಾರಾಯಣಂಪರಬ್ರಹ್ಮ... ನಾರಾಯಣಮತಃಪರಮ್...' ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣೆ ಕೇಳಿದರೆ ಎಂಥ ನಾಸ್ತಿಕನೂ ಆಸ್ತಿಕನಾದಾನು! ಅವರಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ; ಅವರ ಎದುರಿಗೆ ಕೂಡ ಯಾರೂ ಸುಮ್ಮಸುಮ್ಮನೆ ಹಲ್ಲು ಕಿರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಸೂರಜ್ಜ ಮೆಲುನಕ್ಕರೆಂದರೆ, ಯಾರಿಗೋ ಔಷಧಿಯೋ, ಪಾಠವೋ ನಾಟಿತು ಎಂದರ್ಥ. ಅವರ ಔಷಧ ಮತ್ತು ಮಾತು ಯಾವಾಗಲೂ, ಎಂದೂ ಹುಸಿ ಹೋದದ್ದಿಲ್ಲ. ದನ-ಕರುಗಳ ಆರೈಕೆಗೋ, ತೋಟಗದ್ದೆಗಳ ದೇಖರೇಖಿಗೋ, ಕಾಡು-ಮೇಡು ಅಲೆದು ಅಗತ್ಯಬಿದ್ದ ಔಷಧ-ವನಸ್ಪತಿಗಳ ನಾರು-ಬೇರು ತರುವುದೋ, ಯಾರೋ ಕರೆದರೆಂದು ಆಪಠ್ಯಾಂಧವರಾಗಿ ಧೈರ್ಯಕ್ಕೋ... ಹೀಗೆ ಹತ್ತು ಹಲವು ಕಡೆ ಬೇಕಾಗಿ; ಸೂರಜ್ಜ ಅಂದರೆ 'ಹೂವಳ್ಳಿಯ ಆತ್ಮೆ!' ಎಂಬಂತೆ ಊರವರ ಭಾವನೆ.

ಹೂವಳ್ಳಿಯ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಇದೊಂದೇ ಕಾರಣವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಧುನಿಕತೆಯ ವರವೋ, ಶಾಪವೋ ಅಂತೂ ಹೊಸಗಾಳಿ ಅಲ್ಲೂ ಬೀಸದಿರಲಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪ-ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ-ಅಜ್ಜಂದಿರು ಎಷ್ಟೇ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ದುಡಿದರೂ, ಕೃಷಿ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲಾಗದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ದೂರ ಕೈಬೀಸಿ ಕರೆಯುವ ಇನ್ನೊಂದು ಆ ಹೊಸಪ್ರಪಂಚದ ಕನಸು ಕಂಡು, ಹೂವಳ್ಳಿಯ ಮುಕ್ಕಾಲುಪಾಲು ಹೈಕಳು ರೆಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹಾರಿದವು. ಹೆಂಗೂಸುಗಳನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ, 'ಇಳಿವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂಟಿಯಾಗಿದ್ದು ಅತಂತ್ರಗೊಳಿಸುವ' ದಿಗಿಲಿನಿಂದ ಕೆಲವರು ಶಿಕ್ಷಣ, ಹೊಟ್ಟೆಪಾಡು, ಉದ್ಯೋಗದ ಹುಡುಕಾಟದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಹಲವರು, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ 'ಹೂವಳ್ಳಿ ನಿರ್ಗಮನ'ವನ್ನು ರೂಪಿಸಿದರು. ಎಲೆಗಳುದುರಿದ ಮೇಲೆ

ಕನಸುಗಳನ್ನು ಬೀತ ಹಣ್ಣು ಹೃದಯದ ಮರಗಳಂತೆ ಹೂವಳ್ಳಿಯ 'ಸಶೇಷ'ರು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಾಗ, ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಒದಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಹೂವಳ್ಳಿಯ ಹಸಿಮಣ್ಣು ಆರಬಿಡದ ಗರಿಕೆಯ ಜಡ್ಡಾದರು.

ಇಂಥ ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ಸಹಜಾನಂದರು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷರಾದದ್ದು. ಕೋಲುಮುಖ, ಅರ್ಧಮರ್ಧ ಕರಿ-ಬಿಳಿ ಕುರುಚಲು ಗಡ್ಡ, ಮೂಗಿನಡಿಯಿಂದ 'ಲ' ವತ್ತಿನಂತೆ ಬಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಸೇತುವೆ ಕಟ್ಟಿದ ಮೀಸೆ, ಎಣ್ಣೆ ಕಾಣದ ಬೇಸರದಿಂದೆಂಬಂತೆ ಹೊಳೆಯಲು ತಾಕತ್ತಿಲ್ಲದ ತಲೆಗೂದಲು, ಸಾದಾ-ಸೀದಾ ಕಾವಿ ಬಣ್ಣದ ಲುಂಗಿ-ನಿಲುವಂಗಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದ ಕೃಶಕಾಯ ಇವಿಷ್ಟೇ 'ಸಹಜಾನಂದ'ರೆಂದರೆ ಅವರ ವಿದ್ವತ್ಪೂರ್ಣ ಚಿಂತನ ಸಭೆಗಾಗಿ ಆ ಪರಿ ಜನ ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ- ಬಿಡಿ... ಸಹಜಾನಂದರಿಗೆ ಹೂವಳ್ಳಿಯ ಗತಿವಿಧಾನಗಳು ಅರ್ಥವಾಗಲು ಕೆಲವೇ ದಿನ ಸಾಕಾಯಿತು... 'ತಾವು ಬಂದುದಲ್ಲೆಂದ' ಯಾಕಾಗಿ 'ಎಷ್ಟು ಸಮಯ...?' ಮುಂತಾಗಿ ಅವರೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ; ಜನರೂ ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹೂವಳ್ಳಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲಿನ ಈ ಎಳು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಜನರ ನಡುವಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದೇ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನಬಹುದು. ಜತೆಯಲ್ಲಿ ತಂದಿದ್ದ ದೊಡ್ಡ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಗಂಟೆ ಅವರ ಆಸ್ತಿ. ಸದಾ ಓದು; ಸದಾ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕದ ವಿಚಾರ! ಈಗೊಂದು ದಶಕದಿಂದೀಚೆ ಹೂವಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಏನೇನೋ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾದವು! ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಹವಾನಿಯಂತ್ರಿತ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತು ಆಶ್ಚರ್ಯ ಪಡುವಂತಹ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾದವು.

ಅಲ್ಲಿಯ ಗದ್ದೆ ಬದಿಗಳಲ್ಲಿ, ಹಾದಿ-ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಎದುರು ಬದುರಾಗುವುದೇ-ಊರುಗೋಲುಗಳು ಎಂಬಂತಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ತಾರುಣ್ಯದ ತುಂಟತನವಿಲ್ಲದ, ಕಷ್ಟಸುಖಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಬೊಚ್ಚು ಬಾಯಿಯ ಸುಕ್ಕುಗಟ್ಟಿದ ಮೊಗಗಳು, ಕಾನನದ ಕಡುಪರದೆಯನ್ನು ಭೇದಿಸಿ ತೂರುವ ರವಿರಶ್ಮಿಗಳ ಬಿಸುಪನ್ನು, ಹೂ ಮಳೆಯ ತಣ್ಣನ್ನು, ಶಿಶಿರದ ಸುಖನಡುಕವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವವರು ಅವರೇ, ಇಬ್ಬನಿ ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಮುತ್ತು ವಜ್ರಗಳ ಕಿರೀಟ, ಮಣಿಹಾರ, ಡಾಬು-ನೂಪುರಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಎಳೆಗರಿಕೆಗಳ ನವಿರುತನವನ್ನು ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳಿಂದ ಆಸ್ವಾದಿಸುತ್ತ, ಹಕ್ಕಿಗಳಿಂಚರದಲ್ಲಿ ಮೈಮರೆತು 'ಜನನಾಂತರ ಸೌಹೃದ' ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಲೋಲಾಡುತ್ತ, ನಸುಕಿನಲ್ಲಿ ಬಿರಿಯುವ ಸಿಹಿಗಂಪಿನ ಸುಮ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸೂರೆಗೊಳ್ಳುವವರೂ ಅವರೇ!... ಮತ್ತೆ ಹಗಲಿನ ಸುಪ್ಪಿಯಿಂದ ಹೊರಳಿ, ಗೋಧೂಳಿ ಗಂಧವನ್ನು ಹೀರುತ್ತ, ಜಗುಲಿಯ ಕಟ್ಟಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕುಟ್ಟಾಣಿಗಳ ಲಯದ ತಾನ-ವಿತಾನದಲ್ಲಿ, ಹರಿಯದ ಹಳವಂಡಗಳನ್ನು ಕೊನರಿಸುವ ಕನವರಿಕೆಯ ಮಾಯಾ ಪ್ರಪಂಚದ ದರ್ಪಣವಾಗುವವರೂ ಅವರೇ!

ದಿನಕಳೆದಂತೆ ಸಹಜಾನಂದರಿಗೆ ಬದುಕೇ ಶೂನ್ಯ ಎಂಬ ಭಾವ ಆವರಿಸತೊಡಗಿತು. ತಾವೇ ಬೋಧಿಸುವ ಸಂಸಾರ ಬಂಧನದಿಂದ ವಿಮುಕ್ತಿಯ ಗೀಳು ತಮಗೇ ಒಂದು ಸವಾಲೆನಿಸಲು ಶುರುವಾಯಿತು. ಎಂದಾದರೂ ಹೋಗುವ ವ್ಯರ್ಥ ಕಾಯಕ್ಕಾಗಿ, ವ್ಯಾಮೋಹಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ತೊಳಲಾಡುವುದರ ಬದಲು 'ಪ್ರಾಯೋಪವೇಶವೊಂದೇ ಪರಿಹಾರ!' ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಬಲಿಯಿತು. ಹಾಗೇ ಅದನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಯೂ ಬಿಟ್ಟರು. ದಿನಗಳುಳಿದವು... ಚಿಂತನ ಸಭೆಗಳು ಯಾಕೋ, ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಸಹಜಾನಂದರ ನಿರ್ಧಾರ, ಅನ್ನ ನೀರು ಬಿಟ್ಟು, ಧರ್ಭಾಸನದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಯೋಪವೇಶದ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿ ಕುಳಿತಿದ್ದವರು ಈಗ ಮಲಗಿದ್ದಾರಂತೆ, ಏಳೋಕೂ ಆಗ್ತಿಲ್ಲಂತೆ 'ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಭಕ್ತರೆಲ್ಲ ಹೌಹಾರಿದರು. ರಾಮಣ್ಣನಂತೂ ಕುಟೀರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಪರಿಚಾರಕನಾಗಿದ್ದವ' ಕಂಗಾಲಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದ. 'ದಯವಿಟ್ಟು ಯಾರೂ ತೊಂದರೆ ಕೊಡಬೇಡಿ' ಎಂಬ ಆತನ ಮನವಿಗೆ ಬೆಲೆ ಕೊಡದೆ ಸಹಜಾನಂದರ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬಂದವರೆಲ್ಲಾ ತಲಾ ಒಂದೊಂದು ಗಿಂಡಿ ತೈಲ ತಂದು ಅವರ ಕಾಲುಗಳಿಗೆ ಹಚ್ಚಿ ನೀವಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದೂ ಮಾಡಿದ್ದೇ.

ಸೂರಜ್ಜನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಮರುದಿನ ನಸುಕಲ್ಲೇ ಹೊರಟು ಕಾಡಿನ ಗರ್ಭವನ್ನು ಹೊಕ್ಕು 'ಜಲದ ಕಣ್ಣನ್ನು ಹುಡುಕಲೇಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧಾರವಾಯಿತು. ಗಣಪತಿ, ನೀನೂ, ಶೀನಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟೂ ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಬಂದೂಕು ತಯಾರಿಡಿ! ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಹುಲಿ-ಗಿಲಿ ಬಂದ್ರೆ ಏನ್ ಮಾಡಬೇಕಂತ ನೆನಪಿರ್ಲಿ! ನೀವೆಲ್ಲ ಹಾರೆ-ಗುದ್ದಲಿ, ಸಾಮಾನು ಸರಂಜಾಮು ಒಂದೇಕಡೆ ಇಟ್ಟಿರಿ. ಅಂಗಿ ಕಿಸೆಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಟರಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಮರೀಬೇಡಿ. ಹೋಗ್ತಾ ಇರೋದು ಪ್ರವಾಸಕ್ಕಲ್ಲ. ಬರೋದು ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತಾಗುತ್ತೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ; ಅದೂ ಅಲ್ಲೇ ಕಾಡಲ್ಲಿ ಕತ್ತು ಕವಿಯೋದು ಬೇಗ! ಎಲ್ಲರೂ, 'ಸೂರಜ್ಜ ನೀವು ಅಡವಿ ಅಲೆಯೋದು ಬೇಡ, ನಾವಿದ್ದೇವಲ್ಲ, ನೀವು ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಇರಿ ಎಂದು ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ಅವರು 'ಒಪ್ಪಬೇಕಲ್ಲ' 'ಒಂದೊಂದು ತಂಡ ಒಂದೊಂದು ದಿಕ್ಕಿಗಂತಾ ಬೇಡ, ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದಾಗಿ ಹುಡುಕೋಣ. ಕರ್ಮಣ್ಯೇ ವಾಧಿಕಾರಸ್ತೇ ಮಾಘಲೇಷು ಕದಾಚನ' ಎಂದರು. ಮತ್ತೆ ತಿರುಗಿ, 'ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ನೀವಿಬ್ಬೂ ಸೇರಿ ಬೆಳಕು ಹರಿಯುವ ಮೊದ್ದೇ ನಮ್ಮಿಪ್ಪತ್ತು ಜನಕ್ಕಾಗುವಷ್ಟು ಬುತ್ತಿ ಮಾಡಿ ಕಟ್ಟಿಡಿ'. ಎಂದು ನೆನಪಿಸಿದರು. ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಉತ್ಸಾಹ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕವಾಗಿ ಹಬ್ಬುತ್ತಿತ್ತು.

* * *

ಆವತ್ತಂತೂ ನಿಶ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಬವಳಿ ಬಂದಂತಿದ್ದ ಸಹಜಾನಂದರನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಮಮ್ಮಲ ಮರುಗುತ್ತಿದ್ದ ರಾಮಣ್ಣನಿಗೆ ಸೂರಜ್ಜನ ನೆನೆಪಾದದ್ದೇ ಒಂದು ಆನೆಯ ಬಲ ಬಂದಂತಾಯಿತು. ಆತ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ದೂರಕ್ಕೆ ಇಡುವ ಮೊದಲೇ ಸೂರಜ್ಜ ಕುಟೀರದ ಬಳಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡ.

* * *

ಸಭೆ ಮುಗಿದದ್ದೇ ತಡ, 'ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ನಾನೀಗ್ಲೇ ಕುಟೀರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬರ್ತೇನೆ' ಎನ್ನುತ್ತ ಅಂಗವಸ್ತ್ರವನ್ನೊಮ್ಮೆ ಕೊಡವಿ ಹೆಗಲಿಗೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಸೂರಜ್ಜ ದಾಪುಗಾಲು ಹಾಕುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದರು. 'ರಾಮಣ್ಣಾ ಏನಿದೆಲ್ಲ?' ಎಂದ ಅವರಿಗೆ ಏನೂ ಹೇಳಲು ತೋಚದೇ ರಾಮಣ್ಣ ತನ್ನೆರಡೂ ಕೈಗಳನ್ನು ನೆತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಮುಗಿದು 'ಬುದ್ಧಿ' ಎನ್ನುತ್ತ ಗದ್ಗದಿತನಾದ. ಸಹಜಾನಂದರಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಬಿಡಲೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ತುಸು ತಾಳ್ಮೆಯ ಧ್ವನಿಯಿಂದಲೇ ಸೂರಜ್ಜ ಅವರಿಗೆಂದರು; 'ಸಹಜಾನಂದರೇ, ಏಳಿ, ಮುಂಚೆ ಈ ನೀರು ಕುಡಿರಿ.' ರಾಮಣ್ಣ ತಂದು ಕೊಟ್ಟ ಸಕ್ಕರೆ ನೀರನ್ನು, ಸಹಜಾನಂದರಿಗೆ ಚಮಚದಿಂದ ಬಾಯಿಗೆ ಹನಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿದರು. ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ಕೈಯೆತ್ತಿದ ಸಹಜಾನಂದರು 'ಬೇಡ ಬೇಡಾ ಬೇಡಾ?' ಎಂದರು. ಆಗಲೂ ಸಹನೆಯಿಂದಲೇ ಸೂರಜ್ಜ ಮಗುವಿಗೆ ಹೇಳುವಂತೆ ಅನುನಯದಿಂದ, 'ನಿಮಗೇನೇ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಂದರೂ ನಾನಿದ್ದೇನೆ; ನಾವು ಊರವರೆಲ್ಲ ನಿಮ್ಮೊಂದಿದ್ದೇವೆ. ಯಾಕಿಂಥ ಹತಾಶೆ' ಎದ್ದೇಳಿ; ಆಹಾರ ಸೇವಿಸಿ?' ಎಂದು ಧೈಯ ತುಂಬುವ ಮಾತಾಡಿದರು. ಇದ್ದಬಿದ್ದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೊಗ್ಗೂಡಿಸಿ ಸಹಜಾನಂದರು ಮತ್ತೆ ನಿರಾಕರಿಸಿದರು... ಈಗ ಮಾತ್ರ ಸೂರಜ್ಜನಿಗೆ... ಮೊದಲೇ ಪ್ರಯಾಣದ ಆಯಾಸ, ನಾಳೆ ಬೇರೆ ತಮ್ಮದೊಂದಲ್ಲ, ಅಷ್ಟು ಜನರ ಜೀವವನ್ನು ಪಣಕ್ಕೆ ಒಡ್ಡಿಯಾದರೂ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಿರುವ ಕಾಯಭಾರ 'ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಸುಖಾಸುಮ್ಮನೆ ಜೀವನವೊಂದನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹುಂಬತನ'! ಅದೆಲ್ಲತ್ತೋ ಸಿಟ್ಟು, ಎದ್ದು ನಿಂತೇ ಬಿಟ್ಟರು. 'ಏನೀ; ಇದೆಲ್ಲ ಎಂಥ ಮೂರ್ಖತನ ಎಂಬ ಪರಿವೆಯಾದ್ರೂ ಇದೆಯಾ ನಿಮಗೆ' ಸಹಜಾನಂದರೆ, ನೀವೊಬ್ಬ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಅಂತೊಂದು ಭಾವನೆಯಿತ್ತು ನನಗೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ...! ನೀವೇನು ಪುರಾಣ ಕಾಲದ ಋಷಿ ಮುನಿಗಳ ಹಾಗೆ ಅಂದೊಂಥಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ ಹೇಗೆ' ಪ್ರಾಯೋಪವೇಶವಂತೆ ಪ್ರಾಯೋಪವೇಶ! ಸರಿಯಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಪ್ರಾಯವೇ ಪ್ರವೇಶವಾಗಿಲ್ಲ! ಆಗ್ಲೇ?!! ಬದುಕಿನ ಮೌಲ್ಯವಾದರೂ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ ನಿಮಗೆ?' ಒಂದೊಂದು ಮಾತೂ ಈಟಿಯಂತೆ ಸಹಜಾನಂದರ ಕಿವಿಗೆ ಅಪ್ಪಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು; 'ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಬರದೇ ಇರುವಂಥ

ಏನಂಥ ವಿಪತ್ತು- ವೈರಾಗ್ಯ ಬಂತು ನಿಮಗೆ?... ನೆಲ ಗುದ್ದಿ ನೀರು ತೆಗೆಯೋ ಭಲ ಬೇಕು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ...!? ಸೂರಜ್ಜನ ಇಂಥ ರೋಷಾವೇಶವನ್ನು ರಾಮಣ್ಣ ಅವಾಕ್ಕಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದ 'ಈ ಹುಂಬತನ, ಇಂಥಾ ಹೇಡಿತನ! 'ಪ್ರಾಯೋಪವೇಶ'ದ ಸರಿಯಾದ ಅರ್ಥವಾದ್ರೂ ತಿಳಿದಿದೆಯೇನೀ' ಇದಲ್ಲ?!! ನೋಡಿ, ಈ ವಯಸ್ಸಲ್ಲೂ ನನಗೆ, ನಮಗೆ ಈ ಕಾಡು, ಈ ಊರು, ಈ ಹೊಳೆ ಎಲ್ಲ ಬೇಕು! ದುಡ್ಡು ಮಾಡೋಳೋದಕ್ಕಲ್ಲ; ನಮ್ಮನ್ನ ಹುಟ್ಟಿಸಿ, ಬೆಳೆಸಿದ್ದು, ಅನ್ನ ನೀರು ಉಣಿಸಿದ್ದು ಇದೇ ಮಣ್ಣು ಅಂತ! ಈ ಅನ್ನ-ನೀರು-ಗಾಳಿ-ಜೀವಕ್ಕೆ ಪ್ರೈಸಾ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ಕೊಡದೇ ಇರೋದೇ ದಾರಿದ್ರ್ಯ. ಆ ಬೀರೇಗೌಡಿಗೆ, ಶಿವಲಿಂಗಯ್ಯ ಇನ್ನುಳಿದವರಿಗೆ ಕಾಲಲ್ಲಿ ಕಸುವಿದೆಯಾ' ರಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿ ಇದೆಯಾ 'ಆದ್ರೂ ಕರ್ತವ್ಯ ಅಂದ್ರೆ ಯಾಕಷ್ಟು ಒದ್ದಾಡ್ತಾರೆ' ಒಂದ್ ವಿಷಯ

ತಿಳೊಳ್ಳಿ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಅಂದ್ರೆ ಬರೀ ಮೂಗು ಹಿಡ್ಕೊಂಡು ಕೂರೋದಲ್ಲ. ಅದು ಬದುಕೋ ರೀತಿ! ಬಾಳೋ ನೀತಿ! ತಿಳೀರಿ!! ಈ ಮೂಲಮಂತ್ರವೇ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಾಟದೇ ಏನು ಓದಿದ್ರೇನು ಪ್ರಯೋಜನ?' ರಾಮಣ್ಣಾ, 'ನಾನಿನ್ನು ಬರ್ತೇನೆ, ನಾಳೆ ತುಂಬಾ ಕೆಲವಿದೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾ ಸೂರಜ್ಜ ಹೊರಟೇ ಬಿಟ್ಟರು...ಆದರೀಗ... ಅವರ ಮೊಗದಲ್ಲಿ ನಸುನಗೆ ಮಿನುಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿದವರೇ ಸೂರಜ್ಜ ಮತ್ತೊಂದು ಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ'

'ರಾಮಣ್ಣ...' ಎಂದು ಸಹಜಾನಂದರು ಶಕ್ತಿಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿ ಕರೆದರು. ಅವರ ಸನ್ನೆಯಂತೆ ಸಕ್ಕರೆ ನೀರು ಕುಡಿಸುತ್ತ ಸಡಗರದಲ್ಲಿ ರಾಮಣ್ಣಾ ಸೂರಜ್ಜನ ಹೆಜ್ಜೆ ಗುರುತುಗಳನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಲಿದ್ದೆ?"...

**Refinancing,
Purchasing or Selling?**

Choose a title company that's
COMMITTED TO EXCELLENCE
and **COMMITTED TO YOU.**

Choose ATD Title, LLC!

The majority of our clients are from referrals and repeat business, impressed by our helpful and friendly team.

We look forward to earning your trust and confidence with each settlement. Let us help you and you'll be glad you did!

ATD TITLE, LLC
Committed to Excellence and Committed to YOU

5033A Backlick Road
Annandale, Virginia 22003
Phone: (703)854-1855
Fax: (888)409-9707
Email: Info@ATDTitle.com
www.atdtitle.com

Proudly partnered with:
**First American Title Insurance
Company**
&
**Old Republic National Title Insurance
Company**

**"At-Home"
Settlements at no
additional cost**

FLEXIBILITY - We are available beyond "office hours."

CONVENIENCE - We travel to suit YOUR needs.

RESPONSIVENESS - We strive to answer all your questions and concerns quickly and accurately.

At ATD Title, **YOU** are the **KEY** to our success!

Iggappa Hegade Vivaha Prahasana

Narayan Hegde
Old Westbury, NY

An Introduction to the Play

Iggappa Hegade Vivaha Prahasana is the first original social drama in Kannada. The first prose drama in Kannada to be printed, one of its unique features is that it makes use of the spoken language. It was printed and published in Mumbai, in 1887. The play, due to its use of non-standard language and non-traditional subject matter, had to remain largely unknown for many years. Adding to its obscurity was the lack of opportunity for staging a social drama. As the only available copy of the play published in 1887 is in the British Library, London, Lingesh Sharma reprinted and published it on the occasion of the All India Karnataka Sahitya Sammelana in 1953. Since then, the play has been drawing the attention of a number of Kannada writers and critics. Occasionally, the play has been staged by amateur artists. It has been adapted into a radio-play by K. V. Subbanna and has been broadcast a few times. In 1988, a revised edition of *Iggappa Hegade Vivaha Prahasana*, with a comprehensive introduction by Dr. Shalini Raghunath was brought out.

The play is primarily concerned with showing the pernicious effects of the custom of Kanya Vikraya (literally meaning ‘bride-selling’) which was prevalent among the Havyaka Brahmana community of Kanara district in the nineteenth century. Located in the districts of Uttara Kannada, Dakshina Kannada, Shimoga, Chikkamagalur, and Kodagu, Havyakas are the people belonging to a distinct social group. Priesthood and farming are the twin vocations pursued by these

Brahmins. Not much educated, the Havyakas were generally simple and trusting people, known for their hospitality. Thus, in spite of having good income, they would follow the evil customs of the day such as child-marriage, bride-price, and often were victims of unscrupulous money-lenders, and got themselves entangled in cases where they would pay bribes to government officials.

Though the play is primarily concerned with depicting the prevailing problems of the society, its dramatic aspects show considerable literary merit. The realistic effect achieved through its characterization, especially the use of language appropriate to the speaker is one of the distinguishing aspects of the play. The majority of the characters in this play being members of the Havyaka community : their conversations largely are in the Havyaka dialect—a language that, to a large extent, resembles the Old Kannada. In addition to the Havyaka Kannada, characters speak Konkani and standard Kannada, as the occasion calls for. Readers outside of the Havyaka milieu, including the speakers of standard Kannada, are quite likely to miss the linguistic nuances of *Iggappa Hegade Vivaha Prahasana*. Therefore, the readers should be aware that in an English translation of the play, those nuances are inevitably lost.

When *Iggappa Hegade Vivaha Prahasana* was first published, the author is not mentioned by name. Rather, he is referred to as a scholar and “well-wisher of the Havyakas.” As the play aimed at reforming the Havyaka community, concentrated mainly in the author’s

native Kanara district, it appears the author wished to accomplish his purpose while remaining anonymous himself. However, later investigations have determined that the “well-wisher of the Havyakas” was none other than Venkataramana Shastri Suri of Karki. Very little, if any, factual information about the life of Shastri is available. It is surmised that he lived from around 1855 to 1910. He was a native of Karki, in Uttara Kannada district which, until 1956, was part of the Bombay Province. He came from a family of prominent priests known in the region by its honorific title “Suri” (scholar). After completing his primary education in Karki, Venkataramana Shastri joined Sri Ramachandrapura Matha, a religious institution, to pursue Sanskrit learning where he later worked as a functionary. Afterwards, he served as a *fouzdar* in the princely state of Mysore. Though born in a traditional family of priests, he became influenced by western ideas and thus developed a taste for independent thinking. He did not remain long in any of the jobs mentioned earlier, but went to Mumbai where many adventurous persons like him were most likely to go in those days. There, he engaged in activities aimed at addressing the socio-economic problems of his native district, reforming the Havyaka community, and serving the cause of Kannada. In association with his friend Boodi Mahabaleshwara Bhatta, he collected donations from his fellow Havyakas and established the Bharati

Printing press with the purpose of publishing books in Kannada. At a time when there was not much interest for publishing in Kannada in the Kannada-speaking region itself, he got Kannada types made by the goldsmiths of the coastal region, and began publishing many treatises and literary works in a distant city. Along with books on religious subject, he published writers and poets hitherto unknown, many Yakshagana dramas, including several of his own writings. Venkataramana Shastri was also one of the earliest writers of travelogue in Kannada. Around 1885, Shastri started publishing a weekly called *Havyaka Subodha* and a monthly journal devoted to children’s welfare called *Hitopadesha*. *Havyaka Subodha* frequently published articles about the problems facing India at the time and, more particularly, the various issues of the Kanara district. The journal often criticized the policies of the British administration and the conducts of its people in power. Probably as a consequence, a case was brought against Shastri and he was forced to stop the publication and face imprisonment. Thus, he may be considered the first among Kannada writers to be subjected to punishment for political reasons. *Hitopadesha* consisted of writings intended for the development of the minds of children, as well as articles that explained scientific topics in an interesting way. Venkataramana Shastri spent the last few years of his life practicing medicine in Pune before returning to his native village where he died a few years later.

ಹವ್ಯಕರ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು

*ಡಾ. ಶಂಕರ ಕೆ ಶಾಸ್ತ್ರಿ

ಭಾರತದ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯಲ್ಲಿ ತಲೆಮಾರುಗಳ ಸಂಬಂಧವು ಜನಜೀವನದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬಹಳ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ತಲೆತಲಾಂತರದ ಬಳುವಳಿಯಾಗಿ ಜನಾಂಗಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಕೌಟುಂಬಿಕ ಆಚಾರ-ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಇದು ಒಟ್ಟಾರೆಯಾದ ಒಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವರ್ಗಾವಣೆಯ ಸ್ವರೂಪದ್ದಾಗಿದೆ. ಜನಜೀವನದ ಮೂಲ ಆಶಯವಾಗಿ ಜನಾಂಗಗಳು ಕೌಟುಂಬಿಕ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ದೈನಂದಿನ ಬದುಕನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಲವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ, ಋತುಮಾನಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಪ್ರದೇಶ, ಭೌಗೋಳಿಕತೆಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಅನೌಪಚಾರಿಕವಾಗಿ ಮುಂದಿನ ತಲೆಮಾರಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲ್ಪಡುತ್ತ ಸಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಶಿಸ್ತಿಗೊಳಪಡದೆ, ಪಠ್ಯ ನಿರ್ದೇಶನಗಳಿಲ್ಲದೆ ಜೀವನಕ್ಕೊಂದು ನಿಯಾಮ ಕತೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡು ಸೂರ್ಯೋದಯದಿಂದ ಸೂರ್ಯೋದಯಕ್ಕೆ ದೈನಂದಿನ ವ್ಯವಹಾರಗಳು, ಜನಾಂಗಗಳ ಜೀವನ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯಿಂದಲೇ ರೂಢಿಗೊಂಡಿದೆ.

ಒಂದು ಜನಾಂಗದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಜನಾಂಗವು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಭಿನ್ನ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು, ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವೈಚಾರಿಕವಾಗಿವೆ. ಕೆಲವು ಆಚಾರವಾಗಿದೆ. ರೂಢಿ, ಸಂಪ್ರದಾಯ, ನಡವಳಿಕೆ, ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳು ಜೀವನಶೈಲಿಯಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ರೂಪಗೊಂಡಿದೆ. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿಯೂ ಆಚರಣೆಗಳು ಜನಾಂಗವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಒಂದು ಮುಖವಾಗಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿವೆ. ವೈಚಾರಿಕ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಮನೋಭಾವಕ್ಕೆ 'ಇದಮಿತ್ಥಂ' ಎಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯದ ನೆಲೆಯನ್ನು ಶೋಧಿಸಲಸಾಧ್ಯ. ದೇಶ, ಜನ, ಕಾಲಾನುಸರಣೆಯಿಂದ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಿನ್ನತೆಗಳು ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೂ ಇವೆ.

ಎಲ್ಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಿಂತ ಅನುಸರಣೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ರೂಪಗೊಂಡಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ವೇದ ಪುರಾಣಗಳ ತಾತ್ವಿಕ

ನೆಲೆಯ ಕಾರಣವೆನ್ನಬಹುದು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ಹಲವು ಮತಗಳು ಪುನಃ ಬೇಧವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹವ್ಯಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾದ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ವಿವೇಚನೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದುದು.

ಮೂಲತಃ ವೈದಿಕ ಪರಂಪರೆಯವರಾದ ಹವ್ಯಕರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಒಳಪಂಗಡಗರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಉತ್ತರದ ಅಹಿಚ್ಛತ್ತದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಕರೆತಂದ ಕುಟುಂಬಗಳು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ತಪ್ಪಲಿನಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸಿದವರು, ಪ್ರಕೃತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸದಾ ಬದುಕಿದವರು, ಪ್ರಕೃತಿ ಆರಾಧಕರೂ ಹೌದು. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸಸ್ಯ ಸಂಕುಲಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆ, ಗೋವು ಮುಂತಾದ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಧಾರ್ಮಿಕ ಅವಲಂಬನೆ ಇವರ ಪ್ರಮುಖ ಚಿಂತನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ, ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸಸ್ಯಸಂಕುಲಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಆಹಾರ ಕ್ರಮ, ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕಲಿತವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹವ್ಯಕ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಬಹುತೇಕ ಕೃಷಿಯಾಧಾರಿತ ಮತ್ತು ಪ್ರಕೃತಿ ತತ್ವಗಳೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆತದ್ದಾಗಿದೆ.

ಸಂಪ್ರದಾಯವೆಂಬ ಪದ 'ಸಮ್ಯಕ್' ಮತ್ತು 'ಪ್ರದಾಯ' ಎಂಬ ಪದಗಳ ಸೇರುವಿಕೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗಿದೆ. "ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೊಡಲ್ಪಡು 'ಪ್ರಕರ್ಷಣ ಧಾತಿ' ಎಂಬ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ ಈ ಪದಕ್ಕಿದೆ. ಪ್ರ ಉಪಸರ್ಗಪೂರ್ವಕ ಧಾ ಧೀಯತೆ ಪದಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಕೊಡಲ್ಪಡುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಕರ್ಷಣ ಎಂಬ ಪೂರ್ವವಿಶೇಷಣದಿಂದ ತಲೆಮಾರುಗಳು ಉತ್ತರೋತ್ತರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿರನ್ನು ಎಂಬ ಆಶಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಬಗೆಯಿಂದ ಅರಿಯಲು ಸಾಧ್ಯ.

ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ತಲೆಮಾರಿನಿಂದ ತಲೆಮಾರಿಗೆ ಸಾಗಿ ಬಂದ ರೂಢಿಗಳು, ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಬದುಕಿನ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಇವು ಆಧರಿಸಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲೆ, ಕಂದಾಚಾರಗಳು ಮಿಶ್ರಿತವಾಗಿದೆ. ಹೊಸ ತಲೆಮಾರಿನ ನಗರಜೀವನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮನೋಭಾವಗಳು, ಸಂಪ್ರದಾಯ ಶೀಲತೆಯನ್ನು ಭಂಗಿಸಿ ಹೊಸ ಬದುಕಿನ ಆಶೋತ್ತರಗಳನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹವ್ಯಕರು ಜಾಗತಿಕ

* ಕುಮುಟ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ

ಬದುಕಿಗೆ ತೆರೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಲ ಬದಲಾಗಿದ್ದು ಭ್ರಮೆ, ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ನಮ್ಮ ವಿಚಾರ ಕ್ರಮ ಬದಲಾಗಿದೆ. ಹವ್ಯಕರ ನೆಲೆಯು ೧೫೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ೧೯೮೦ರ ನಂತರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಬದಲಾವಣೆ, ೧೫೦೦ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಉತ್ಪಾಂತಿಯೇ ಆಗಿದೆ. ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲಕ ಗಳಿಕೆಯ ಮಾರ್ಗಗಳು ಬದಲಾದವು. ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಹವ್ಯಕರ ಬದುಕಿಗೆ ಹೊಸ ಆಶಯವನ್ನು ನೀಡಿತು.

ಮೀಸಲಾತಿಯ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವು ಪ್ರತಿಭಾವಂತರಿಗೆ ದುರ್ಲಭವಾದಾಗ ಸಾಗರದಾಚೆಯ ನೆಲ ಹವ್ಯಕರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿತು. ತಾಯ್ನಾಡಿನ ಮೋಹ ತೊರೆದು ಸಾಗಿದರೂ ನಮ್ಮ ನೆಲದ ಕಂಪನ್ನು ಗೌರವಿಸುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಭೋಗ ಭೂಮಿಯಲ್ಲೂ, ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಆದೇಶ ಮುಖವಾದ ಹವ್ಯಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ತನ್ನ ಆಕರ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಪ್ರಪಂಚದ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಹವ್ಯಕರು ನೆಲೆಸಿದರೂ ಹವ್ಯಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬೇರು, ಮೂಲ ನೆಲೆ ಕಳಚಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಜನಾಂಗದ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಮೀರಿದ ಸತ್ವ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. 'ಅಸತ್ತ್ವ' ಪ್ರಾಚೀನ ಋಷಿಗಳ ದಿವ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಗೋಚರವಾದ ಬದುಕಿನ ಪರಮಸತ್ಯಗಳು. ಅವು ಎಂದಿಗೂ ಅಮರವಾಗಿವೆ. ಈ ನೆಲೆಯಿಂದ ದೂರವಿರುವ ಜನಾಂಗದವರಲ್ಲೂ ತಾತ್ವಿಕವಾದ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಹವ್ಯಕ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಪಾಲು ಇದೆ. ಇದು ಜೀವನಾಂತರ್ಗತ ಬದುಕಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನೆಲೆಯಾಗಿದೆ. ಇದರ ಹೊರ ರೂಪವೇ ರೂಢಿ, ನಂಬಿಕೆ, ಸಂಪ್ರದಾಯ. ಅವು ನಮ್ಮ ಮೂಲ ನಂಬಿಕೆ ನಡವಳಿಕೆಗಳಾದ ಕೂಡಿ ಬಾಳುವ ಬಾಳ್ವೆ, ಆತಿಥ್ಯ, ಉಪಚಾರ, ಆರಾಧನೆ, ನಗು, ಮಾತು, ಭಾಷೆ, ಹಬ್ಬಹರಿದಿನ, ತಿನಿಸು, ಊಟೋಪಚಾರ, ಮದುವೆ ಮುಂಜಿಯ ಸಂಸ್ಕಾರ, ಮಡಿಮೈಲಿಗೆ ಶ್ರದ್ಧೆಗಳ ಆಚಾರ, ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧಿಗಳನ್ನು ಸಂಬೋಧಿಸುವ ಒಕ್ಕಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿದೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳೇ ಆಗಿವೆ.

ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಎಂದು ವಿಭಾಗಿಸಬಹುದು. ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯದಲ್ಲಿ ಗೃಹೋಪಚಾರ, ಗೃಹಕೃತ್ಯ, ಮನೆವಾರ್ತೆ ಎಂಬುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಅಂದಿನ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಮನೆತನ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಸಮಾಜದ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ರೂಪ, ಹಿರಿಯರು, ಕಿರಿಯರು, ಗಂಡಸರು, ಹೆಂಗಳೆಯರು ಇದರ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಮುಖಗಳು.

ಮನೆವಾರ್ತೆಯ ಆರಂಭವೇ ಹಾಗೆ, ಉಷಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಕೊಟ್ಟಿಗೆಗೆ ತೆರಳಿ ಗೋಮೂತ್ರ, ಗೋಮಯಗಳನ್ನು ತಂದು ಮನೆ ಮುಂದೆ ಸಾರಿಸಿ ರಂಗವಲ್ಲಿ ಬಿಡುವಾಗ ಸೋಭಾನೆ ಪದಗಳು, ತತ್ಪದಗಳು, ರಾಮನ ಕುರಿತಾದ ಪದ, ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿಂದಲೇ ಆರಂಭ ಗೃಹಕೃತ್ಯ. ಗೋವಿನ ಆರಾಧನೆ

ಹವ್ಯಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಜೀವಾಳ. ಮನೆಯ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಗೋವನ್ನು ಸಾಕುವುದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ. ಗೋವಿನ ಸ್ಪರ್ಶ, ಗೋವಿನ ಪೋಷಣೆ, ಹಾಲನ್ನು ಹಿಂಡುವುದು, ಗೋಮೂತ್ರ, ಗೋಕ್ಷೀರ, ಗೋಘೃತ, ಗೋಮಯ, ಗೋದಧಿಯಿಂದ ಪಂಚಗವ್ಯ, ಪಂಚಾಮೃತಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ದೇಹ, ಅಂತಃಕರಣ ಬಾಹ್ಯಾಭ್ಯಂತರ ಶುಚಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವುದು ವ್ಯವಹಾರಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಇದರಿಂದ 'ಗವಾಂ ಮಧ್ಯೆವಸಾಮ್ಯಹಂ' ಎಂಬ ಗೀತೋಕ್ತಿಯನ್ನು ಹವ್ಯಕರು ವ್ಯವಹಾರಿಕವಾಗಿಯೂ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ದಿನದ ಕಾರ್ಯವೆಲ್ಲ ಗೋದರ್ಶನದಿಂದಲೇ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೊಂದು ಪ್ರಕೃತಿ ಆರಾಧನೆಯ ಸ್ವರೂಪ. ಹವ್ಯಕರು ಮೂಲತಃ ಬೆಳೆದು ತಿನ್ನುವ ಹವ್ಯಾಸದವರು. ಕೃಷಿ ಬದುಕಿನ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅರಳಿದ್ದು, ಗೋರಾಷ್ಟ್ರದೇಶ, ಗೋಕರ್ಣಮಂಡಲ, ಗಾಣಪತ್ಯನೆಲೆ, ಪರುಶುರಾಮ ಕ್ಷೇತ್ರವೆಂದೆಲ್ಲ ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಪ್ರದೇಶ ಸಪ್ತಕೋಂಕಣದಲ್ಲಿ ಹೈಗನಾಡು, ಹವಿನಾಡು ಎಂದು ಕದಂಬ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿತ್ತು. ಹವ್ಯಕರ ನೆಲೆಯನ್ನು ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ ನೋಡಿದಾಗ ಊರು, ಕೇರಿ, ಸವಲು, ಮೂಲೆ, ಗುಡ್ಡ, ನೀರು, ಹಳ್ಳಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಹವ್ಯಕರ ನೆಲೆಗಳು ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ. ಈ ನೆಲೆಗಳು ಹಳ್ಳ, ತೋಟ, ಹಿಂದೆ ಗುಡ್ಡಗಳಿರುವ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆಯಿಂದ ನಾಲ್ಕಾರು ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವುದು ವಿಶೇಷ. ಇಲ್ಲಿ ಗುಡ್ಡದ ತಪ್ಪಲ್ಲದ ನೆಲೆ ಕಡಿಮೆ. ಅದು ನೀರಿನ ಮೂಲದ ಆಶ್ರಯವೂ ಹೌದು. ಗೋವಿಗೂ ಈ ನೆಲೆಗೂ ಅಷ್ಟೆ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಮಲೆನಾಡು ಗಿಡ್ಡವೆಂದು ಗುರುತಿಸಲ್ಪಡುವ ಈ ಗೋವಿನ ಪ್ರಭೇದಕ್ಕೆ ಈ ಗುಡ್ಡ, ಕಿರುದಾರಿಗಳೇ ಗೋಚರ ಭೂಮಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಭಾಗದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರಬೇಧದ ಸಸ್ಯಗಳೆ ಅವುಗಳ ಹಾಲಿನ ಪೌಷ್ಟಿಕತೆಯ ಸೆಲೆಯಾಗಿದೆ. ಗೋವಿನ ಚಲನೆಯು ಗುಡ್ಡದ ಹಾದಿ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ವಾಹನ ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾಲುದಾರಿಯಾಗಿದ್ದವು. ಗೋವು ಸಂಚರಿಸಿದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಭೂತಬಾಧೆಯೂ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ಪ್ರಬಲ ನಂಬಿಕೆಯಿತ್ತು.

ಗೋವು ಸೂರ್ಯಾಸ್ತದ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮನೆಗೆ ಧಾವಿಸುವ ಕಾಲದ ಮುಹೂರ್ತ ಗೋಧೂಳಿ ಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಮಾಂಗಲ್ಯಬಂಧನಾದಿ ಅನೇಕ ಮಂಗಲ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಪಂಚಾಂಗದ ಸ್ಫುಟಲಗ್ನಕ್ರಂತಿ ಮೀರಿದ ಮುಹೂರ್ತವೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿತ್ತು. ಗೋವಿನ ಶ್ವಸನಕ್ರಿಯೆ ಆಯುರ್ ವೃದ್ಧಿಗೆ ಕಾರಣವೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ, ಕ್ಷೂರಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಜನ್ಮ ಪಡೆದ ಮಗುವನ್ನು ಆಕಳ ಹೊಟ್ಟೆಯಡಿ ಹಾಯಿಸಿ ಪುನರ್ಜನ್ಮವೆಂದು ಭಾವಿಸುವ ನಂಬಿಕೆಯಿತ್ತು. ಗೋವಿನ ಗಂಗೆದೊಗಲಡಿ ಇರುವ ಗೋರೋಚನ ಅಮೃತ ಸದೃಶವೆಂದು ನಂಬಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇಂದು ಇವೆಲ್ಲ ಪ್ರಶ್ನಾತೀತವಾದ ಸತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇಡೀ ಹವ್ಯಕ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಆಧರಿಸಿದ್ದು ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಗೋವು, ವೇದಮಾರ್ಗ ಪ್ರಣೀತ ಮಂತ್ರೋಕ್ತ ವಿಧಿಗಳಾಗಿದೆ.

ಹವ್ಯಕ ಹೆಂಗಳೆಯರ ಸೋಬಾನೆ ಪದಗಳು ವೇದಮಾರ್ಗದ ಪರಮ ಸತ್ಯದರ್ಶನದ ಸಾರವೇ ಆಗಿದೆ. ಹಾಡು ಹೇಳುವುದೆ ಒಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯ. ಬೆಳಗ್ಗಿನ ಉಷಾ ಕಾಲದಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ ರಾತ್ರಿಯವರೆಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಧಿಗಳಿಗೆ, ಮಂಗಲ ಕಾರ್ಯದ ಮುಹೂರ್ತಕ್ಕೆ, ಹಬ್ಬಹರಿದಿನಗಳಿಗೆ ಇವು ಮೆರಗು ಕೊಟ್ಟವು. ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಂತ್ರದ ಆಡುಮಾತಿನ ಹಾಡಿನ ರೂಪವಿದಾಗಿದೆ. ಚೌಳ, ಉಪನಯನ, ಮದುವೆಯ ಎಲ್ಲ ಚಡಂಗಳೂ ಮಹಿಳಾ ಹಾಡಿನ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲೆ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ದೀಪಾವಳಿ, ನವರಾತ್ರಿ, ಹಬ್ಬಗಳಂತೂ ಮಹಿಳೆಯರ ಹಾಡಿನ ಮೂಲಕವೇ ಹವ್ಯಕರಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಹಾಡಿನ ಸಂಪ್ರದಾಯವೆ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಯಕ್ಷಗಾನ ಹವ್ಯಕರ ಆರಾಧನಾ ಕಲೆಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಂಶೋಧನೆ ದೃಢಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಹೆಂಗಳೆಯರ ಹಾಡು, ಭಜನೆ ಗಂಡಸರ ಕುಣಿತವೆರಡು ಮೇಳೈಸಿ ಹವ್ಯಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯ ರೂಢಿಗೊಂಡಿದೆ. ಇಡೀ ದಿನ ಮಡಿ, ಮೈಲಿಗೆ, ಆರಾಧನೆ, ಕೃಷಿ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸದ ಶ್ರಮವನ್ನು ಹೆಂಗಳೆಯರ ಹಾಡಿನ ಮೋಡಿ ಇಡೀ ಮನೆಯನ್ನು ಆವರಿಸಿ ಲಹರಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಹವ್ಯಕ ಹೆಂಗಳೆಯರ ಹಾಡಿನ ಮೋಡಿಗೆ ಹಸುಹಾಲನ್ನು ಸೊರೆಯುವುದು ವಾಡಿಕೆ. ಮಲೆನಾಡು ಗಿಡ್ಡ ಹಸು ಗಂಡಸರಿಗಿಂತ ಹೆಂಗಳೆಗೆ ಒಲಿದಿದ್ದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

ಶೇಡಿಯೂ ಹವ್ಯಕರ ಸಂಪ್ರದಾಯ. ಇದಕ್ಕೊಂದು ಅಂದ, ಚಂದ, ಧಾರ್ಮಿಕತೆಯಿದೆ. ಯಾವ ಕಾರ್ಯವೇ ಆಗಲಿ, ಶೇಡಿ ಎಳೆ ಹಾಕಲೇಬೇಕು. ಶೇಡಿಯ ಬಿಳಿಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ತೆಗೆದ ಬಾವಿಯಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಉಂಡೆ ಮಾಡಿ "ಶೇಡಿ ಉಂಡೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಗಲಕಾರ್ಯ, ದೇವರ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ವೈದಿಕರು ಮೊದಲು ಕೇಳುವುದು ಶೇಡಿ, ಈ ಶೇಡಿಯಿಂದಲೇ ಮಂಡಲ ರಚನೆ, ಮಂಡಲವಿಲ್ಲದ ಪೂಜೆಯಿಲ್ಲ.

ಶೇಡಿಯ ರಂಗೋಲಿ ಕ್ರಮ ಹವ್ಯಕ ಸಂಪ್ರದಾಯದ್ದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಎಳೆ, ಹುಂಡು ಆಕಾರ ಪ್ರಮುಖ. ಹಬ್ಬದ ಶೇಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಂಗಾರ ಎಳೆ ಹಾಕುವುದು ಸಂಪ್ರದಾಯ. ಸಿಂಗಾರಕೊನೆ ಎಂದರೆ ಹವ್ಯಕರ ಆರ್ಥಿಕ ಮೂಲ. ಅಡಿಕೆ ಕೊನೆ ಅರಳುವ ಮುನ್ನ ಸಿಂಗಾರ. ಸಿಂಗಾರ, ಬಾಳೆಕೊನೆ ಇವೆಲ್ಲ ಕೃಷಿ ಸಂಪತ್ತುಗಳು. ಶೇಡಿಯಲ್ಲಿ ಇವು ಮೂಡಿ ಬರುವುದು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೂಲವನ್ನಾರಾಧಿಸುವ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ. ಮನೆ, ದೇವತಾ ಸ್ಥಾನ, ತುಳಸಿಕಟ್ಟೆ ಈ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಶೇಡಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಂದುಕೊಡುತ್ತದೆ. ಇದೊಂದು ಪರಿಶುದ್ಧ ಆವರಣ ರಚಿಸುವ ಚಿಂತನೆಯೂ ಆಗಿದೆ.

ಒಲೆ ಸಾರಿಸುವುದು, ಬೆಂಕಿ ಆರಾಧಿಸುವುದು, ಹಂಡೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಕಾಯಿಸುವುದು, ಹೆಂಗಳೆಯರು ಪ್ರಾತರ್ವಿಧಿಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿ ಹಣೆಗೆ ಕಾಡಿಗೆ ಇಟ್ಟು ಅದರ ಮೇಲೆ ಕುಂಕುಮದ ದೊಡ್ಡ

ಬೊಟ್ಟಿನಿಟ್ಟು ಆಸರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗುವುದು ಸಂಪ್ರದಾಯ. ಮೂರು ಒಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಒಲೆ, ಬಿಸಿನೀರು ಕಾಯುತ್ತಲೇ ಇರಬೇಕು. ಬತ್ತಿದ ನೀರು ಕುಡಿದರೆ ನೀರು ಕುಡಿದ ಅನುಭವವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮಣ್ಣಿನ ಮಡಿಕೆಯ ಮೊಗೆಕಾಯಿ ಸಾರು, ತಾಮ್ರದ ಬೊಡ್ಡೆಯ ಬತ್ತಿದ ನೀರು, ಹವ್ಯಕರ ಮನೆಯ ವಿಶೇಷ. ಇದು ಪಾಕಸಂಪ್ರದಾಯವೇ ಹೌದು. ನೀರಿನ ಶುದ್ಧೀಕರಣ ಮಾಡಿ ಕುಡಿಯುವ ವಿಧಾನ ಹವ್ಯಕರು ಎಂದಿನಿಂದಲೋ ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಹವ್ಯಕರ ಆಹಾರ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಆರೋಗ್ಯಶಾಸ್ತ್ರವೇ ಆಗಿದೆ. ಹವ್ಯಕರ ಮನೆಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಿತ್ತಲಕಾಯಿ ಬೆಳೆಯುವುದು ರೂಢಿಯಾಗಿತ್ತು. ತೋಟಕ್ಕೆ ಹಿತ್ತಲು ಎಂದು ಕರೆಯುವುದು ವಾಡಿಕೆ. ಸೂಜಿಮೆಣಸು, ಒಂದೆಲಗ, ಎಲೆಕಿವಿಸೊಪ್ಪು, ಎಲೆಅವರೆ, ದಿವಿಹಲಸು, ಬಸಳೆ, ಮಜ್ಜೆಗುಳ್ಳು, ಕಾಡಕೊತ್ತಂಬರಿಸೊಪ್ಪು, ಬೇಲಿ ಬಸಳೆ, ದೊಡ್ಡಪತ್ರೆ, ಅರಿಶಿನ, ಶುಂಠಿ, ಕರಿಬೇವು, ನುಗ್ಗೆ, ಬಿಂಬಲಕಾಯಿ, ತೊಂಡೆಚಪ್ಪರ, ಕುಂಬಳಕಾಯಿ, ಸವತೆ, ಬೆಂಡೆ ಈ ತರಕಾರಿಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಿರಲೇಬೇಕು. ಸುಮಾರು 30 ತರಹದ ಸೂಜಿಮೆಣಸಿನ ಗಿಡ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದೆ. ಒಣಮೆಣಸನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬಳಸುವುದು ರೂಢಿಯಾಗಿತ್ತು. ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪೆಮಾವಿನಮರ, ಹಲಸಿನಮರ, ವಾಟಿಮರ, ಮುರಗಲಮರ, ಗೇರು, ತೋಟದಲ್ಲಿ ಜಾಯಿಕಾಯಿ, ಲವಂಗ, ಪೇರಲ, ಜಂಬೆ ಇವೆಲ್ಲ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಮರಗಳಿರುವುದು ವಾಡಿಕೆ. ಕೃಷಿ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾಗಿಯೇ ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಮಾವಿನಮರ ಪರ ಮತ್ತು ಅಪರ ಹಾಗೂ ಮಂಗಲಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ತರುಜಾತಿಯಾಗಿದೆ.

ಹವ್ಯಕರ ಆಸರಿ ಕುಡಿಯುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಒಂದು ಸಮಾಗಮ. ಹಿರಿಯರು, ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲ ಬಾಳೆಕೀಳೆ ತಟ್ಟೆ ಇಟ್ಟು ಸಾಲಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು, ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ "ಬಿಸಿನೀರು" ಎಂದು ಕರೆಯುವ ಕಷಾಯ, ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಸಕ್ಕರೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಿಸಿನೀರು ಹಾಲು ಅಷ್ಟೆ, ಕ್ರಮೇಣ ಚಹಾ, ಕಾಫಿ ರೂಢಿಯಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಹವ್ಯಕರ ಮೂಲ ಪೇಯ ಬಿಸಿನೀರು, ಕಷಾಯವೇ. ಇದು ನಿರ್ಭಾಧಿತ ಪೇಯ. ದೋಸೆ, ಇಡ್ಲಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಇವು ಮೂಲ ತಿಂಡಿಗಳು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ದಾಸವಾಳದಎಲೆ ದೋಸೆ, ಇಡ್ಲಿ, ಬಸಳೆ ಬಳಸಿ ಮಾಡಿದ್ದು ವಿಶೇಷ. ಕುಂಬಳಕಾಯಿ ದೋಸೆಯೂ ಒಂದು ಬಗೆ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಮೇಲೋಗರ ಮಡಿಕೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಹುಳಿವಾಸನೆಯ ಬೆಲ್ಲ. ಹವ್ಯಕರ ಮನೆ ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆಗಳಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಿಸರಿತುಪ್ಪು, ಜೇನುತುಪ್ಪು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಮನೆಯ ಸುತ್ತಲೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆಸರಿ ಕುಡಿದ ಮೇಲೆ ಅವಲಕ್ಕಿ ಮಜ್ಜೆಗೆ ತಿನ್ನುವುದು ಒಂದು ಕ್ರಮ ಹಗಲು ಹನ್ನೆರಡು ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ. ಅನಂತರ ಸ್ನಾನ, ಪೂಜೆ. ಮನೆಯ ಹಿರಿಯಕ್ಕೆ ಮಡಿಯಲ್ಲಿ ಅನ್ನಮಾಡುವುದು, ದೇವರ ನೈವೇದ್ಯ ಮಾಡುವುದು, ಹಿರಿಯರೊಬ್ಬರು ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸುವುದು, ಹಿತ್ತಲು ಕಾಯಿಯಿಂದ ತಂಬುಳಿ, ಹಸಿ, ಹುಳಿ

ಪಲ್ಯ ಮಾಡಿ ಇಡುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ. ತಂಬುಳಿ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಮೇಲೋಗರವಾಗಿತ್ತು.

ಹವ್ಯಕರ ಅಪ್ಪೆಹುಳಿ ಬಹಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ನೀರುಗೊಜ್ಜು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕಾಯಿಗೊಜ್ಜು ಮಾಡುವುದು ಕರಾವಳಿಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿತ್ತು. ತಂಬುಳಿ ಮಾಡಲು ಮನೆ, ತೋಟ, ಹಿತ್ತಲುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಎಲ್ಲಾ ಔಷಧಿ ಸಸ್ಯಗಳು ಬಳಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಕುಚ್ಚಲು ಅಕ್ಕಿ ಮೊದಲು ಎಲ್ಲಾ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಇತ್ತು. ಭತ್ತ ಬೇಯಿಸಿ ಒಣಗಿಸಿ ಒನಕೆಯಲ್ಲಿ ಕುಚ್ಚಿ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿಯಿತ್ತು. ಅದಲ್ಲವೆಂದರೆ ದೇಶಿ ತಳಿಗಳ ಭತ್ತ ಹೆಚ್ಚು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಚಿಟ್ಟಗ, ಕೆಂಪುಚಿಟ್ಟಗ, ಗೌರಿ ಇತ್ಯಾದಿ ತಳಿಗಳ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹವ್ಯಕರ ಈ ಆಹಾರ ಕ್ರಮದೊಂದಿಗೆ ಮಜ್ಜೆಗೆ ನೀರು ಕುಡಿಯುವುದು, ಅವಲಕ್ಕಿ ಪಾನಕ, ಎಳ್ಳುಎಣೆ, ಉದ್ದಿನಎಣೆ, ರಾಗಿಎಣೆ ಇವೆಲ್ಲ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಹವ್ಯಕರ ಆಹಾರ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಆಯಾ ಋತುಮಾನ, ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗನುಗುಣವಾಗಿತ್ತು. ಆರೋಗ್ಯ, ಮನಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಸಾತ್ವಿಕ ಗುಣಗಳನ್ನು ಪೋಷಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿತ್ತು.

ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹಲಸಿನಎಲೆ ಇಡ್ಲಿ, ಅರಸಿನಎಲೆ ಕಡಬು, ಬಾಳೆಎಲೆ ಕಡಬು, ಗೆಣಸೆಲೆ ಕಡಬು, ಮುಂಡಗೆ, ತೊಡೆದೇವು, ಹಯಗ್ರೀವ, ಅನ್ನದ ಕೇಸರಿಬಾತು, ಕಾಯಿಹಾಲು, ದೊಡ್ಡ ಹೋಳಿಗೆ ಇವೆಲ್ಲ ವಿಶೇಷ ಕಷ್ಟಾಯಗಳು. ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಹಬ್ಬ, ಮಾಯಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಹಪ್ಪಳ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಪ್ರಕೃತಿ ಹಬ್ಬಗಳು, ಉದ್ದಿನ ಹಪ್ಪಳ, ಬಾಳಕ, ಸಂಡಿಗೆ, ಕಾಯಿನೀರಿನ ಹಪ್ಪಳ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬೇಸಿಗೆಯ ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಮಾಡುವ ತಿನಿಸುಗಳು.

ಹವ್ಯಕರ ಆಹಾರ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಒಂದು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದೆ ಅಲ್ಲದೆ ಆಯುರ್ವೇದ ಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದೆ. ಆಹಾರೋಪಚಾರಗಳು ಮನೆತನದ ಮರ್ಯಾದೆ ಎಂಬುದು ಹವ್ಯಕ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಆಶಯ. ಇದರಿಂದ ಬಾಂಧವ್ಯದತ್ತ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಬೆಳೆದಿದ್ದು ಹವ್ಯಕರಲ್ಲಿ. ಆತಿಥ್ಯ, ನೆಂಟರಿಷ್ಟರ ಉಪಚಾರ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾಗಿತ್ತು. ನೆಂಟರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವುದು ಬರುವುದು ಹಿಂದೆ ನಿರಂತರವಾಗಿತ್ತು. ವಾಹನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಅಲ್ಲಿಯೇ ತಂಗುವುದು ಒಂದು ವಿಶೇಷ. ಯಾರಾದರೂ ನೆಂಟರು ಬಂದಾಗ ವಿಶೇಷ ತಿನಿಸು ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವುದು ನಿತ್ಯ, ಇದೇ ವಿಶೇಷ.

ಉಪಚಾರಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಆದ್ಯತೆ. "ಬಂದು ಹೋಪವರು" ಎಂದು ಅವರನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ವಿಶೇಷ ಸಂಪ್ರದಾಯ. ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಚಪ್ಪರ ಹಾಕುವುದು, ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ತಟ್ಟಿಕಟ್ಟಿ ಬಂದವರು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ "ಹೊಳ್ಳಿ, ಹಿರಿಯರು ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕಿಹೊಳ್ಳಿ, ಪದಾರ್ಥ ಬೀಸುವ, ತರಕಾರಿ ಕೊಚ್ಚುವ ಕಡಮಾಡಿನವೋರಿ, ಅಡಿಗೆಮನೆ ಇದೆಲ್ಲ ಆತಿಥ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಮೀಸಲು. ಬಂದವರಿಗೆ ನೀರು ಬೆಲ್ಲ ಇಟ್ಟು ಕೈಮುಗಿದು "ಬಾವೈ ಅಂದಿ" ಎಂದು ಮಾತಾಡಿಸಿದರೆ ಉಳಿದವರು 'ಮಾತಾಡಿಸಿದ್ದೆ' 'ಮನೇಲಿ ಯೆಲ್ಲ ಅರಾಮಲ್ಲ' 'ಎಲ್ಲೂ

ಯಂತ ಮಾಡಿದ್ದೋ' ಕೇಳಿ ಪರಸ್ಪರ ಕ್ಷೇಮ ಸಮಾಚಾರವಾದ ಮೇಲೆ ಬಂದ ಕಾರಣ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಾಗುವುದು.

ಆಗಾಗ ಮನೆಯಲ್ಲೊಬ್ಬ ಅಡಿಕೆ ಸುಲಿದು ಸುಣ್ಣ ತಂದು ಕವಳ ತಯಾರಿ ಮಾಡುದೇ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಿರುವುದು. ಬಂದವರಿಗೆ ಊಟ ಬಡಿಸಿ ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಂಬಳಿ ಹಾಸುವುದು. ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂಡಿಗೆ ಹುಲ್ಲಿನ ಹಸೆ ಹವ್ಯಕರ ಮನೆಯಲ್ಲಿರಲೇಬೇಕು. ಮಾತುಕತೆ ಎರಡು ಕುಟುಂಬದ ಬಾಂಧವ್ಯ ಇಮ್ಮಡಿಸಿ ಸಂಬಂಧ ಗಟ್ಟಿ ಮಾಡುವುದು ಒಂದು ಕ್ರಮ. ಬಂಧುಬಳಗದವರೆಲ್ಲ ಅಷ್ಟು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದರಲು ಈ ಹೋಗಿಬರುವವರ ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸ ವಿನಿಮಯ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಸಂಪ್ರದಾಯವೇ ಆಗಿತ್ತು. ಅಜ್ಜನಮನೆ, ಅಜ್ಜಿ, ಅಜ್ಜ, ಮಾವ, ದೊಡ್ಡಮಾವ, ಸಣ್ಣಮಾವ, ಅತ್ತೆ, ಅತ್ತಿಗೆ, ನಾದಿನಿ, ಷಡ್ಡ, ಬಾವ, ಬಾವಮ್ಮೆದ, ಅಣ್ಣ, ತಮ್ಮ, ಅಕ್ಕ, ತಂಗಿ, ಮಾವಜ್ಜ, ಮುತ್ತಜ್ಜ, ಮುತ್ತಜ್ಜಿ, ಚಿಕ್ಕಿ, ಅಪ್ಪಜ್ಜಿ ಎಲ್ಲರೂ ಅವರವರು ಯಾರು ಅಂತ ಗೊತ್ತಾಗೋದು ಬಂದು ಹೋದಾಗಲೆ ಆಗಿತ್ತು. ಮದ್ದೆ, ಮುಂಜಿ, ಚೌಳ, ಶ್ರಾದ್ಧ, ದೇವರಕಾರ್ಯ, ಶಾಂತಿ ಇವಕ್ಕೆಲ್ಲ ಯಾರ್ಯಾರನ್ನು ಕರೆಯಬೇಕು ಅದೇ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಕರೆದು ಬರಬೇಕು. ಹವ್ಯಕರಲ್ಲಿ ಕರೆಯದೆ ಬರುವುದು ದಾಯಾದಿಗಳು ಮತ್ತು ಮನೆತನದವರು ಆಗಾಗ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಶೌಚ ಅಶೌಚಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೇ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯಕ್ಕೂ, ಮದ್ದೆ ವಿಚಾರಕ್ಕೂ ಬಂದು ಹೋಗುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿತ್ತು.

ನೆಂಟರಿಷ್ಟರು ಬಂಧುಬಳಗ ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದಾಗಿ ಸೇರುವುದು ಸೇರಿದಾಗ ಸುದ್ದಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಸಂಭ್ರಮ. ಹವ್ಯಕರಲ್ಲಿ ಮಾತಿಗೆ ಬಹಳ ಮಹತ್ವವಿದೆ. ಈ ಸುದ್ದಿ ಹೇಳುವ ಮೌಖಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯವು ಆಪ್ತ ಮತ್ತು ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಪ್ರೀತಿಯ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿತ್ತು.

ಯುಗಾದಿಯಿಂದ ಯುಗಾದಿಗೆ ಹಬ್ಬದ ಆಚರಣೆ ಹವ್ಯಕರಲ್ಲಿ ರೂಢಿಯಾಗಿತ್ತು. ಮೊದಲು ಚೈತ್ರ ವೃಶಾಖದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ಅಂದರೆ ಮಂಗಳಕಾರ್ಯ ಅದಿಲ್ಲವಾದರೂ ದೇವರ ಕಾರ್ಯ, ಅನಂತರ ಮಳೆಗಾಲ ಮುಗಿಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ನಾಗರಪಂಚಮಿಯಿಂದ ದೀಪಾವಳಿಯವರೆಗೆ ನಿರಂತರ ಹಬ್ಬಗಳು ನಡೆಯುವ ಕಾಲ. ಹಬ್ಬವೆಂದರೆ ಅದರ ಆಚರಣೆಗಳೆ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು, ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲೆ, ಕಂದಾಚಾರಗಳು ಇವೆ. ಯಜಮಾನ, ಯಜಮಾನತಿ, ಮಕ್ಕಳು, ಸೊಸೆಯಂದಿರು ಅದನ್ನು ಪಾಲಿಸಬೇಕು.

೧. ಮಡಿ: ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ರೇಷ್ಮೆ ಅಥವಾ ನಾರಿನ ಬಟ್ಟೆ ಉಟ್ಟು ಇರುವುದು.

೨. ಶೌಚ/ಅಶೌಚ: ದಾಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಜಾತ ಮತ್ತು ಮರಣ ಸಂಭವಿಸಿದಾಗ ೧, ೩, ೧೧ ದಿನಗಳ ಅಶೌಚವನ್ನು ಆಚರಿಸುವುದು ಅಂದು ಅಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ದೇವರನ್ನಿಡುವುದು ಯಾವುದೇ ಪೂಜೆಗಳಿಲ್ಲ.

೨. ಮನೆ ಶುದ್ಧತೆ: ಸಗಣಿಯಿಂದ ಸಾರಿಸುವುದು, ರಂಗವಲ್ಲಿ ಹಾಕುವುದು, ಪಂಚಗವ್ಯ ಪೋಷಣೆ ಮಾಡುವುದು.

೪. ನೈವೇದ್ಯ: ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಎಲ್ಲಾ ಅಡುಗೆಯನ್ನು ನೈವೇದ್ಯಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟು ದೇವರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸುವುದು.

೫. ಉಪವಾಸ: ಸಾಮಾನ್ಯ ದೇವರ ಕಾರ್ಯದ ಸಂಜೆ ಯಜಮಾನರು ಉಪವಾಸ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದು ಸಂಪ್ರದಾಯವಾಗಿದೆ.

೬. ಬಲಿ/ಎಡೆ ಸಮರ್ಪಣೆ:

- ಶ್ರಾದ್ಧದ ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಪಿತೃರೂಪಿಗಳಾದ ಕಾಗೆಗೆ ಯೆಡೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಅದನ್ನು ಕಾಗೆ ತಿಂದ ಮೇಲೆ ಶ್ರಾದ್ಧ ಕ್ರಮ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ತೃಪ್ತಿ ಹೊಂದುವುದು.
- ಶ್ರಾದ್ಧದಲ್ಲಿ ಪಿಂಡವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಹೊಳೆಗೆ, ಕೆರೆಗೆ ಬಿಡುವುದು.
- ಗೃಹ ಪ್ರವೇಶದಲ್ಲಿ ದಿಕ್ ಬಲಿಯನ್ನು ಹಾಕುವುದು.
- ಗೃಹದೋಷಗಳಲ್ಲಿ, ಅಪರ ಕರ್ಮದಲ್ಲಿ ದಾನ ನೀಡುವುದು.

೭. ಗೋಗ್ರಾಸ ನೀಡುವುದು: ದೇವತಾ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಸುವಿಗೆ ಗೋಗ್ರಾಸವನ್ನು ನೀಡುವುದು ಯಜಮಾನ ಮಂತ್ರಪೂರಿತವಾಗಿ ಸಮರ್ಪಿಸುವುದು.

೮. ವೈಸುದೇವ: ಅಗ್ನಿಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆಸುವುದು ನಿತ್ಯಾಗ್ನಿಯನ್ನು ಆರಾಧಿಸಬೇಕು. ತಪ್ಪಿದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ದೇವತಾ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿ ಹವಿಸ್ಸನ್ನು ನೀಡಬೇಕು.

೯. ಹಸ್ತೋದಕ: ದೇವತಾ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಋತ್ವಿಜರಿಗೆ ಹಸ್ತೋದಕ ಹಾಕಿ, ದೇವರಿಗೆ ಪುಷ್ಪ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಅನ್ನಸ್ಪರ್ಶ ಮಾಡುವುದು.

೧೦. ದಕ್ಷಿಣೆ ನೀಡುವುದು: ಭೋಜನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಡವ ಬಲ್ಲಿದ ಯಾರಿದ್ದರೂ ದಾಯಾದಿಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಉಳಿದವರಿಗೆ ಭೋಜನ ದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಅದು ನಾಣ್ಯ ರೂಪದ ಮಾನದಲ್ಲಿರಬೇಕು.

ದೇವತಾಕಾರ್ಯವಿರಲಿ, ಏನೇ ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯವಿರಲಿ ಯಜಮಾನನ ಕುಟುಂಬ ನಾರುಡೆಯನ್ನು ಉಳಿದವರು ಪಂಚಿಯಲ್ಲಿ, ಮಹಿಳೆಯರು ಸೀರೆಯಲ್ಲಿ ತೆರಳಿ ಪುರುಷರು, ಸ್ನಾತಕರು ಅಂಗಿ ಕಳಚಿ ಕುಳಿತು ಭೋಜನ, ದೇವರ ಪ್ರಸಾದ, ತೀರ್ಥ, ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವುದು ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾಗಿದೆ.

ಮಂಗಲ ಕಾರ್ಯವು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಿದ್ದು ಅಂತಹ ಮಂಗಲಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಅದರದ್ದೇ ಆದ ಚಡಂಗಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಧಿಗಳು ಒಂದೆಡೆಯಾದರೆ ಅಷ್ಟೆ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಸಂಪ್ರದಾಯ ವಿಧಿಗಳು ಇವೆ. ಇದನ್ನು ಸುಮಂಗಲಿಯರು, ನೆಂಟರಿಷ್ಟ ಬಂಧುಬಾಂಧವರು ನೆರವೇರಿಸಬೇಕು. ಇದು ಒಂದು ಸಂಸ್ಕಾರವೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಬಂಧು ಬಳಿಯ ನಡುವೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಗಟ್ಟಿಗೊಳ್ಳುವ ಆಶಯವಿದೆ.

ಹಬ್ಬ ಹರಿದಿನಗಳಲ್ಲಿ ದೇವತಾ ಸಿಂಗಾರ ಪೂಜಾಕ್ರಮ, ಪ್ರತಿ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ತಿಂಡಿಗಳು, ನಾಗರಪೂಜೆ, ದೇವಿಪೂಜೆ, ಬಲೀಂದ್ರ ಪೂಜಾ ವಿಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸುವ ಕಟ್ಟಲೆಗಳು ಸಂಪ್ರದಾಯ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ. ಹವ್ಯಕರಲ್ಲಿ ಶಕುನಗಳು ಹಿಂದೆ ಬಹಳ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದ್ದವು. ನಾಯಿ, ಬೆಕ್ಕು, ಕಾಗೆ, ಗೂಬೆ, ಹಕ್ಕಿಗಳ ಕೂಗು, ಚಲನೆ, ದೈಹಿಕ ಅಂಗಾಂಗಗಳ ಅದರುವಿಕೆ ವಿಧವೆ ವಿಧುರರ ದರ್ಶನ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಅಪಶಕುನವೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯೂ ಇತ್ತು.

ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ವಿವೇಚನೆ

ಹವ್ಯಕರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಪಂಗಡದಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧ ಕರ್ಮರಲ್ಲ. ಅದ್ವೈತ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವವರು. ಜ್ಞಾನಮಾರ್ಗವೇ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದವರು. ಪಂಚಾಯತನ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದವರು. ವೇದಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯಿಟ್ಟು ವೇದೋಕ್ತವಾದ ಗತಿವಿಧಿಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ನಿಜ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡು ಜೀವನದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವಕೊಟ್ಟವರು. ಹವ್ಯಕರ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕುಲ ಸಮಾಜದವರು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬದುಕುತ್ತ ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಡೀ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆ ಸಮಸ್ತ ಸಮಾಜ ಬಾಂಧವರನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಅವರು ಪರಸ್ಪರಾಶ್ರಿತವಾದ ಜೀವನವನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಆದರೆ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಕ್ರಿಯಾರೂಪವಾಗಿ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದವರು. ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ನಂಬಿಕೆಯ ಕ್ರಿಯಾ ರೂಪವಾಗಿಯೆ ಅಳವಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಶರೀರ, ದೈವ, ಪ್ರಕೃತಿ ಈ ಮೂರನ್ನು ನಂಬಿ ಅವರ ಪರಮಾರ್ಥವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡವು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಾಗಿವೆ.

ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆಯಿದೆ. ಸೂರ್ಯನ ಆರಾಧನೆಯ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಕಾಲದ ಆರಾಧನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಕೃತಿಯ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಅರಿತು ಆಹಾರ ಕ್ರಮವನ್ನು, ದೇಹಾತ್ಮಗಳ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ಶೌಚಗಳನ್ನು, ದೈವ ಮತ್ತು ಭಕ್ತನ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ನಂಬಿಕೆಯ ಕ್ರಿಯಾರೂಪವಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದು ತಲೆಮಾರಿನಿಂದ ತಲೆಮಾರಿಗೆ ಅನುಚಾನವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡುಬಂದಿದೆ.

ಹವ್ಯಕರು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಆರಾಧಕರಾಗಿ, ಕೃಷಿಕರಾಗಿ ದೇವರಾಧನೆಯನ್ನು ನಂಬಿಕೆ ನಡವಳಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಆಚಾರ ಧರ್ಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಜೀವನ ರೂಪಿಸಿ ಕೊಂಡವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಿತ್ಯ ಬದುಕಿನ ತತ್ವಗಳ ಆಧಾರ ಮೇಲೆ ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಇಂದು ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರು. ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಸತ್ಯವನ್ನು ಜೀವನ ದರ್ಶನದ

ಮೂಲಕ ಸಾಧಿಸಿದ ಮಾರ್ಗವಾದ ಕಾರಣ ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವೂ ಹೌದು, ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವೂ ಹೌದು. ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ವಿಜ್ಞಾನವಾಗಿ ರೂಪಗೊಂಡ ಇತಿಹಾಸ ನಮ್ಮೆದುರು ಇರುವುದರಿಂದ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಂಗವಾದ್ದರಿಂದ ಒಳಿತನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಗುಣ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ, ಅವು ನಮ್ಮನ್ನು ಸುಸಂಸ್ಕೃತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ಹೃದಯ ಪೂರ್ವಕ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು

“ಹವ್ಯಸಿರಿ - 2015”, “ಹವ್ಯಕರ ಶ್ರೀಮಂತ ಪರಂಪರೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಭಾಷೆಗಳ ಪಕ್ಷಿನೋಟ” ಎಂಬ ಪ್ರಧಾನ ವಸ್ತುವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಮತ್ತು ಕಲಾತ್ಮಕವಾದ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆಯಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದೆ.

ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಹವ್ಯಕ ಸಮುದಾಯ ಬರಹಗಾರರು, ಕವಿಗಳು, ಯುವಪೀಳಿಗೆಯ ಬರಹಗಾರರು, ಕವಿಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಾಕಾರರು, ಆಹ್ವಾನಿತ ಬರಹಗಾರರು, ಕಥಾ ಮತ್ತು ಕವನ ಸ್ಪರ್ಧೆಗೆ ತಮ್ಮ ಕೃತಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ ಸೃಜನಶೀಲ ಬರಹಗಾರರು ಮತ್ತು ವಿಜೇತರನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಸಹಕರಿಸಿದ ತೀರ್ಪುಗಾರರು, ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆಗೆ ಹೆಸರು ಸೂಚಿಸಿದ ಮತ್ತು ಮುಖಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸ ರಚಿಸಿದ ಹವ್ಯಕ ಸಮುದಾಯದ ಬಂಧು ಬಾಂಧವರು ಮತ್ತು ವಿಜೇತರನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಸಹಕರಿಸಿದ ತೀರ್ಪುಗಾರರು, ಹಾಗೂ ಮಹಾ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ಧನಸಹಾಯ ನೀಡಿದ ದಾನಿಗಳು, ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ 2015 'ಹಾ' ಸಮ್ಮೇಳನದ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆ ಸಮಿತಿ ಚಿರಋಣಿ.

ವಂದನೆಗಳೊಂದಿಗೆ,

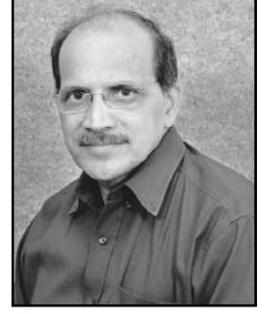
ಸುಬ್ರಾಯ ಹೆಗಡೆ
ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು

ಸ್ನೇಹಾ ನಾರಣಕಚೆ
ಸಂಪಾದಕರು

ವಸುಧಾ ಹೆಗಡೆ
ಸಂಪಾದಕರು

* ರಮಾನಂದ ಶರ್ಮಾ

ಯಾರಿಗೂ ಕಾಣದ ಪುರೋಹಿತರ ಬವಣೆ?

ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಗು ಹುಟ್ಟಲಿ ಅಥವಾ ಯಾರಾದರೂ ನಿಧನರಾಗಲಿ, ಮೊದಲ ಕರೆ ಹೋಗುವುದು ಪುರೋಹಿತರಿಗೆ. ಪುರೋಹಿತರಿಲ್ಲದೆ ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯದು. ಮಂಗಲ ಕಾರ್ಯವಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಕಾರ್ಯವಾಗಲಿ, ಅದು ಪುರೋಹಿತರ ಸಾರಥ್ಯದಲ್ಲಿ, ಅವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮುಂದಾಳತ್ವದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ಎಷ್ಟೇ ಮುಂದುವರಿದಿರಲಿ, ಆಧುನಿಕತೆಗೆ ಬಲವಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರಲಿ, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕತೆಯನ್ನು ಹೊಡೆ ದೋಡಿಸಿದ್ದೇವೆಂದು ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡಿರಲಿ, ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಪುರೋಹಿತರ ಮಧ್ಯದ ನಂಟು ಬಿಡಿಸಲಾರದಷ್ಟು ಭದ್ರವಾಗಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅವರದೇ ಆದ ಸ್ಥಾನ-ಮಾನ ಮತ್ತು ಗೌರವ ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದಲೂ ಇದೆ ಮತ್ತು ಅದು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗದೇ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಪುರೋಹಿತರು ಹೇಳಿದರೆ ಇಲ್ಲವೆನ್ನಲಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವವರನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಪುರೋಹಿತರಿಗೆ ಇರುವ ಗೌರವದ ಆಳ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತಾರದ ಅರಿವು ಆಗುತ್ತದೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪುರೋಹಿತರ ವೃತ್ತಿ ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದು, ಈ ಪ್ರಾಚೀನ ಮತ್ತು ಪವಿತ್ರ ವೃತ್ತಿಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಸೇರುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ತೀರಾ ಕಡಿಮೆ. ಇವರಿಗೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಲಾಗಾಯ್ನಿಂದ ಬಂದ ಶಿಷ್ಯವರ್ಗ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಶಿಷ್ಯವರ್ಗ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ವಿಸ್ತಾರವಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಎಂದೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವದಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಆಧ್ಯತೆ ಇದ್ದರೂ ಯಾರನ್ನೂ ಬಿಡದೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸಂತುಷ್ಟಗೊಳಿಸುವ ದೊಡ್ಡ ಗುಣ ಅವರಲ್ಲಿದೆ. ಅವರದು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುವ ಒಂದು ರೀತಿಯ inclusive march.

ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಪೌರೋಹಿತವನ್ನು ಕಲಿಯುವುದು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿ ಮತ್ತು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಸುಲಭದ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಪೌರೋಹಿತಕ್ಕೆ ಮನೆಯೇ ಮೊದಲ ಪಾಠಶಾಲೆ. ತಂದೆ ಅಥವಾ ಮನೆಯಲ್ಲಿನ

ಹಿರಿಯರೇ ಮೊದಲ ಗುರುಗಳು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲಹಂತದ ಅಭ್ಯಾಸದ ನಂತರ ವೇದಾಧ್ಯಯನದ ಸಂಸ್ಕೃತಶಾಲೆ, ಪಾಠಶಾಲೆ ಅಥವಾ ಮಠ ಸೇರಿ ಮುಂದಿನ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗುರುಗಳ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕಾರು ವರ್ಷಗಳ ಕಠಿಣ ಮಂತ್ರ ಪಠನದ ನಂತರ ಪುರೋಹಿತರಾಗಿ ಹೊರಬರುತ್ತಾರೆ. ಈ ನಾಲ್ಕಾರು ವರ್ಷಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ಘೋರ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಹೋಲಿಸುವಷ್ಟು ಕಠಿಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಅವರು ನಮ್ಮ ಮೆಡಿಕಲ್, ವಕೀಲಿ ಮತ್ತು CA ಪಾಸಾದ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಂತೆ ನೇರವಾಗಿ ಪೌರೋಹಿತ್ಯ ಮಾಡುವ ಮೊದಲು, ಹಿರಿಯ ಪುರೋಹಿತರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಕೆಲಕಾಲ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ (probationary) ಕಲಿತು ಆ ಮೇಲೆ ಪೌರೋಹಿತವನ್ನು ಸ್ವತಃ ಆರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಂತ್ರ ಪಠನ ಬಾಯಿಪಾಠ ಬಂದರೂ, ನಡೆಸಿಕೊಡುವ ವಿಧಿವಿಧಾನವೂ ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯ. ನಡೆಸಿಕೊಡುವ ವಿಧಿವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಕಿಂಚಿತ್ತೋಪವಾದರೂ, ಅದನ್ನು ಅಕ್ಷಮ್ಯವೆನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಮತ್ತು ನಂಬಿಗೆ ಇದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಪುರೋಹಿತರು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ, ಕಟ್ಟು ನಿಟ್ಟಾಗಿ ಮತ್ತು ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಚ್ಯುತಿಯಾಗದಂತೆ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪೌರೋಹಿತಕ್ಕೂ ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕೂ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಸಂಬಂಧ. ಅವರಡರ ಕಲಿಕೆಯೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಆಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಪುರೋಹಿತರು ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಂಡಿತರೂ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯವೂ ಪೌರೋಹಿತದ ಸಣ್ಣ ಅಂಗ. ಜ್ಯೋತಿಷಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಪುರೋಹಿತರಾಗ ಬಹುದು. ಆದರೆ ಪುರೋಹಿತರೆಲ್ಲರೂ ಜ್ಯೋತಿಷಿಗಳಾಗಿರುವದಿಲ್ಲ.

ಪುರೋಹಿತರಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ತಾಸುಗಟ್ಟಲೇ ನಿಂತು-ಕುಳಿತು ...ಮಂತ್ರ ಪಠಿಸಿ ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಚಾಚೂ ತಪ್ಪದೇ ನಡೆಸಿಕೊಡುವ ದೇಹಧಾಡ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ. ಅದಕ್ಕೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಕಂಚಿನಕಂಠ... ಸ್ಪಷ್ಟ ಉಚ್ಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ಪಠಿಸಿದ ಮಂತ್ರಗಳ ಸಾಂದರ್ಭಿಕ ಅರ್ಥವನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿ ಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಶಿಷ್ಯರು ಮಂತ್ರಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ತಕ್ಷಣ

* ಜೆ.ಪಿ. ನಗರ, ೭ನೇ ಹಂತ, ಬೆಂಗಳೂರು

ವಿವರಿಸುವಂತಿರಬೇಕು. ತಾಸುಗಟ್ಟಲೆ ಹೋಮ-ಹವನದ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತು ಹೋಗೆ ತಿನ್ನುತ್ತಾ ವಿದಿ-ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಸುಲಭದ ಕೆಲಸವಲ್ಲ.

ಈ ವೃತ್ತಿ ಎಷ್ಟೇ ಪವಿತ್ರವಾಗಿರಲಿ... ಗೌರವಾನ್ವಿತವಾಗಿರಲಿ... ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿರಲಿ... ಇದಕ್ಕೆ ಇದರದೇ ಆದ ಹೇಳಲಾಗದ... ಹೇಳದೇ ಇರಲಾಗದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿವೆ. ಮನಃ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಐದು ದಶಕಗಳಿಂದ ಪೌರೋಹಿತವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವ ಹಿರಿಯ ಪುರೋಹಿತ ಕಾನಸೂರು- ಯುಲಗಾರ್ಶ್ರೀ ಪತಿ ಭಟ್ಟರ ಪ್ರಕಾರ ಇದು ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಉದ್ಯೋಗವೂ ಅಲ್ಲ... ಪೂರ್ಣಾವಧಿ ಉದ್ಯೋಗವೂ ಅಲ್ಲ. ಎರಡು-ಮೂರು ತಾಸಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಇಡೀ ದಿವಸ ವ್ಯಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಅವರು ಕಾಲು ನಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ... ಸೈಕಲ್ಲು... ದ್ವಿಚಕ್ರವಾಹನ ಅಥವಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಾರಿಗೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ನಡೆಸಿಕೊಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಎಷ್ಟೇ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿರಲಿ, ಒಮ್ಮೆ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟರೆ, ಮನೆಗೆ ಮರಳುವುದು ಸಾಯಂಕಾಲವೇ. ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ... ಕರಾವಳಿ ಇರಲಿ ಅಥವಾ ಬಯಲುಸೀಮೆ ಇರಲಿ ಬಹುತೇಕ ಪುರೋಹಿತರು ಚಿಕ್ಕಹಿಡುವಳಿದಾರರಾಗಿದ್ದು, ಹೆಸರಿಗಷ್ಟೇ ಕೃಷಿಕರು. ಕೂಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಕೂಲಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಥವಾ ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಆರ್ಥಿಕ ಚೈತನ್ಯ ಅವರಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವತಃ ದುಡಿಯುವ ಸಮಯ ಮತ್ತು ಅನುಕೂಲತೆ ಅವರಿಗಿಲ್ಲ. ಪೌರೋಹಿತದಿಂದ ಬರುವ ಅದಾಯ ಕೂಲಿಗೆ ಕೊಡಲು ಸಾಕಾಗದು. ಹಾಗೆಯೇ ಪೌರೋಹಿತದಿಂದ ಬರುವ ಅದಾಯ ನಿರಂತರವಲ್ಲ. ಆಷಾಡ ಮತ್ತು ಪುಷ್ಯಮಾಸಗಳು ಇವರ ಪಾಲಿಗೆ ಆದಾಯ ರಹಿತ ತಿಂಗಳುಗಳು ಎನ್ನಬಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಇನ್ನಿತರ ಸೇವೆಗಳಂತೆ ಇವರ ಸೇವಾದರ ಏರುತ್ತಾ ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ. ಏರಿದರೂ ಹೆಸರಿಗಷ್ಟೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಇವರ ಅದಾಯ ನಿಂತ ನೀರಿನಂತೆ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ದೊರಕುವ ಪ್ರತಿಸೇವೆಗೂ ಒಂದುದರ ಪಟ್ಟಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇವರು ಕೊಡುವ ಸೇವೆಗೆ ಇನ್ನೂದರ ಪಟ್ಟಿಬಂದಿಲ್ಲ. ಶಿಷ್ಯರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನ್ನೇ ತುಂಬು ಹೃದಯದಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು ಅವರ ದೊಡ್ಡಗುಣ. ಪಟ್ಟಣ ಮತ್ತು ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇವರ ಆದಾಯ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮಾಧಾನಕರವಿದ್ದರೂ, ಬೇರೆ ಕಡೆ ಇದು ತೀರಾ ಕಡಿಮೆ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಪೌರೋಹಿತವನ್ನೇ ನಂಬಿ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುವುದು ದುಸ್ತರವೆನ್ನುವ ಕೆಲವು ಪುರೋಹಿತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವಿಲ್ಲದಿಲ್ಲ. ಇದು ಉಪ ಉದ್ಯೋಗವೇ ಹೊರತು ಜೀವಿಸುವ ಉದ್ಯೋಗವಲ್ಲ? ಆದರೂ ಇವರು ಇನ್ನಿತರಂತೆ ಸಂಘ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು...ಬಾವುಟಹಿಡಿದು... ಮುಷ್ಟಿವತ್ತಿಕೊಗುತ್ತಾ "ನ್ಯಾಯಕ್ಕಾಗಿ" ಹೋರಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅತ್ತರೂ

ಹಾಲುಕೊಡದಿರುವ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಳದೇ ಹಾಲು ಸಿಗಬಹುದೇ? ಪುರೋಹಿತರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಜೀವಿಸಲಾರದಷ್ಟು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಆದರೂ ಅವರ ಮೌನ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುವವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸ್ಪಂದಿಸುವ ಅಗತ್ಯತೆಯನ್ನು ಯಾರೂ ತೋರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಆರೋಗ್ಯ, ಪುರೋಹಿತರು ಎದುರಿಸುವ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆ. ದಿನಾಲೂ ವಿಶೇಷ ಊಟ... ಹೊತ್ತು ಕಾಲವಿಲ್ಲದ ಊಟದ ಸಮಯ.... ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ರಾತ್ರಿ ಬಹುಕಾಲದವರೆಗೆ ನಡೆಯುವ ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳು... ಹಾಗೆಯೇ ನಿದ್ರೆ ಬಿಟ್ಟು ಬೆಳಗಿನ ಜಾವದವರೆಗೂ ನಡೆಯುವ ಕಾರ್ಯಗಳು... ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ದೊರಕದ ವಿಶ್ರಾಂತಿ, ಇವು ಪುರೋಹಿತರ ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತವೆ. ಯಾವ ಪುರೋಹಿತರೂ ತಾವು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯವಂತರೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಈ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ತಾವು ಬಹುಬೇಗ ಮುದುಕರಾಗುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಲ್ಲ.

ಪುರೋಹಿತರ ವೃತ್ತಿಜೀವನದಲ್ಲಿ ವಿಷಾದಕರ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ ಅವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಎಡಪಂಥೀಯ ವಿಚಾರವಾದಿಗಳ... ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸೊಗಲಾಡಿ ಸ್ವಯಂನೇಮಿತ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕರ ಟೀಕೆಗೆ ಆಹಾರವಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರನ್ನು... ಮನು ವಾದಿಗಳೆಂದೂ... ಜಾತಿವಾದಿಗಳೆಂದೂ... ಟೀಕಿಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಗಳುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಹೀಯಾಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಇವರೇ ಕಾರಣರೆಂದು ಡಂಗುರ ಸಾರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೂ, ಇವರು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ದೃತಿಗೆಡದೇ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮೌನವಾಗಿ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ವಂಶಪಾರಂಪರಿಕ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಸನಾತನಧರ್ಮವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಈ ತೊಡರು ಗಳಿಗಾಗಿಯೇ ಎನೋ ಇಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಯವರು ಈ ವೃತ್ತಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸೇರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವು ನಿರ್ಬಂದಗಳು, ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳು ಹೊಸಪೀಳಿಗೆಯ ಯುವಕರನ್ನು ಸೆಳೆಯಲು ವಿಫಲವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಈ ವೃತ್ತಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಂತೆ... ಇದು ಅನ್ನಕೊಡುವ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲ... ಹಾಗೆಯೇ ವರುಷ ಪೂರ್ತಿ ಕೈಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಕೊಡುವ ವೃತ್ತಿಯೂ ಅಲ್ಲ. ಈ seasonal ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ನಂಬಿ ಬದುಕಿನ ಜಟಕಾಬಂಡಿ ಎಷ್ಟು ದಿನ ಓಡಬಹುದು?

ವ್ಯಕ್ತಮಧ್ಯ

*ಗೀತಾ ಗಣೇಶ ಹೆಗಡೆ

ತೀರ್ಪುಗಾರರ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಪಡೆದ ಕವನ - ಹವ್ಯಾಲಿ ೨೦೧೫ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆ ಕವನ ಸ್ಪರ್ಧೆ

ಅವರವರ ಅಂತರಿಕ್ಷದಲಿ
ವಿಕಲ್ಪವ್ಯಕ್ತದಕಣೆಗೆ
ಕಟ್ಟಿಹಾಕಿದ ತೂಗುತೊಟ್ಟಿಲು
ಅಂತಿಂಥ ಅಂತರ್ಮುಖಿಯಲ್ಲ
ನಿಂತಜೋಕಾಲಿ-
ಯಾರಾದರೊಬ್ಬರು
ತಳ ಊರುವವರೆಗೆ
ಸರದಿಯಲ್ಲಿ.

ಬಿಚ್ಚುಗೈಯಿಂದ ಒಂದು ಮೀಟು
ನೆಲಸರಿದರೆ ಬಂದು ದಾಟು
ಭೂಮ್ಯಾಕಾಶಕೆ ಅಲೆಯುವಂತೆ
ಜೀಕು-ಜೀಕು-ಜೀಕು!

ಹಿಂದಿನದೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟೇ/ಬಿಡುವಸ್ವಗತ
ಮುಂದಿನದೆಲ್ಲವ ಮುಟ್ಟೇ/ಬಿಡುವ ಎನುತ
ಪ್ರತಿ ಜೀಕಿಗೆ ಪ್ರಗತಿಯ ಶ್ರುತಿ
ಭಾವಿಸುತ
ಅಲ್ಲಲ್ಲೇ ವಿಸ್ತಾರ.....
ಕೆರೆಗೆಸೆದ ಕಲ್ಲು!

ಲೋಲಕದ ಗಿರಕಿಗಳ ಅಣಕಿಸುವ
ಲಂಬಲಂಬಿಸುವ

ಊರ್ಧ್ವಕೇರಿಸುವ-ಜೋಕಾಲಿ/ಗಡಿ
ಯಾರದಾಗಿರಲಿ-
ಪರಿಧಿಯೊಂದಿದೆಯಲ್ಲಿ!

ಕ್ಷಣಕ್ಷಣಕೂ ಜರುಗುವ
ಕೇಂದ್ರ ಬಿಂದುವಿನಹವಾಲು
ಮೂಲಾಧಾರ ದೆವಿಲಯದ ತವಕಕೆ
ನಾದಬಿಂದುವಿನ ತಿಮಂದ್ರದ ಸುಯಿಲು

ಇಹದಲ್ಲೆಪರದ
ಪರಮಪದ ಶೋಧಿಸಲು
ಅಣುಗಾಲಗಾಳಿಗೊಡ್ಡಿದ
ಅಹಮಿಕೆಯ ಕಂದೀಲು

ಆದಿ ಅಜ್ಞಾತ
ವಾದಿ-ಸಂವಾದಿಗಳ ಉಪೋದ್ಭಾತ.

ವ್ಯಕ್ತಮಧ್ಯದಿ
ಜೀಕುಬಿದ್ದಿದೆ
ಜೋಕಾಲಿ.....ಅವ್ಯಾಹತ.

* ಸಿದ್ದಾಪುರ, ಉತ್ತರಕನ್ನಡ

'ಹಾ' ಸಮ್ಮೇಳನವು ಹವ್ಯಕರ ಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಿ

ಶುಭಹಾರೈಕೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಆಕಾಶ, ವಿನುತಾ ಮತ್ತು ಶಿವು ಭಟ್ಟ

16ನೇ ಹವ್ಯಕ ಸಮ್ಮೇಳನವು ಹವ್ಯಕರ ಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನು ಹೆಮ್ಮರವಾಗಿಸಲಿ!

ಶುಭಹಾರೈಕೆಗಳೊಂದಿಗೆ, ವಿಶ್ವಿಕಾ, ವಿನಮ್ರ, ಸ್ನೇಹಾ ಮತ್ತು ಉದಯ ಭಟ್ಟ, ಅಡಿಕೆಹಿತ್ತಿಲು

Best Wishes From

**Prakash, Rekha & Sagar Bhat
Chantilly, VA**

**Welcome to the HAA-DC convention!
Let's enjoy the wonderful programs and celebrate
the nation's Independence Day together.**

-Anil, Sushma, Ahalya and Agastya

With Best Compliments From

Isha, Rohan, Shashi & Prasad Kanchana

Best Wishes From

Veda, Avani, Subray and Ananya

**OUR WARMEST GREETINGS AND BEST WISHES TO
HAVYAKA CONVENTION 2015 !**

Dr. Ramachandra & Neerada Bhat.

Dr. Sundeep Bhat, Anjali Bhat PA-C.

Wishing a grand success for the 16th havvaka biennial convention

Best wishes

Geetha & Nagaraj Sharma, Charvi & Vineet

With Best Compliments From Third Generation Havyaks,

**Rishi and Asha,
Grand children of Dr. Naras and Kusum Bhat**

Best Wishes to HAA-DC Convention 2015

**From Hegde Family, Tampa, Florida,
Dr. Sanjay, Gopal, Geeta, Dr. Vijay, Ksheera and Raanya**

With Best Compliments From

**Lalitha & Narayan Bhat, North Potomac, Maryland,
Cassie and Kiran Bhat, Washington D.C.**

With Best Wishes From

**Mahabaleshwara, Kshama, Pranav, Sujit Hegde
Boyd, MD**

ಹವ್ಯಕ ಬಾಂಧವರಿಗೆಲ್ಲ ಶುಭ ಹಾರೈಕೆಗಳು

ಸ್ವರಾ, ವೇದಾ, ಪಾರ್ವತಿ ಮತ್ತು ಮಂಜುನಾಥ ಹೆಗಡೆ

ಹವ್ಯಕ ಬಾಂಧವರಿಗೆಲ್ಲ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯಗಳು

ಹವ್ಯಕ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ಶುಭಕೋರುವ ವಳಬೈಲು ಕುಟುಂಬ,
ವಿಪ್ರ, ವಿಭವ, ಪ್ರತಿಭಾ ಕುಮಾರಿ ಮತ್ತು ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟ

With Best Compliments From

Southern California Havyakas

With Best Compliments From

Experts in

NRI Taxation, Start-ups, Make in India facilitation and India Tax
& Corporate law compliances

For more details visit www.kentreeglobal.com

KenTree consultants Private Limited
Sadashivanagar, Bangalore

Why We Returned to India and our Experience after Returning

There are several reasons for people to return to India, and three are important in our books (others may differ). One is the end of working tenure, and the inability to find another job in the US. The second is the perception of instilling culture (whatever that means) in our children. The third is the need to care for parents. For us, meaning Veena and I, the reasons were a combination of these and other factors. I went to the US for higher education and training, and was always looking to set up my own research group in India. It took me five years visiting various institutions with no luck (I had no Godfather) when a private research foundation came calling. In retrospect, even though I had my doubts at the time of returning, I could not have asked for more. As I told the consular officer while interviewing to obtain a US visa recently, I work on infectious diseases, of which, there are more in India than in the US. Veena, on the other hand, is more attached to family, and hence the urge to return.

After spending 13.5 years (8 years for Veena) in the US, I returned to India in the middle of 2006. The decision was rather sudden. I flew to India in mid-February for an interview, accepted the job within two weeks and returned at the end of May. Our elder daughter, Vibha, was in first grade in Portland, Oregon, and we needed to make sure that she would not miss a grade, and hence the timing. We sold or donated everything (we had not bought a house since we always wanted to return) except clothes and children's toys, which we packed and shipped, and left the US.

Coming to adjustment to professional life, people in research field have always asked me how it feels doing

Nagendra and Veena Hegde
Secunderabad, Telangana

research in India. Well, simply, challenges are different, but they keep us going. To use an analogy, in the US, my plate was full and I had to figure out how to finish eating. In India, it is how to get enough food in my plate, although of late my plate is always full. Setting up a research laboratory was a challenge but being choosy about whom to hire along with a lot of support from my superiors helped. I would not have dreamt in my wildest dreams that I could have been this successful if I had stayed in the US. On the other hand, I was also lucky joining a private organization where I have a lot of freedom to operate. All in all, professional adjustment was tough but persistence and a bit of luck have paid off.

How have we adapted socially? This was easier. We had done our homework and narrowed down on three schools for Vibha. The first two days after landing, we went around (thanks to the employer who provided a car with driver) and Vibha wrote an entrance exam for 2nd grade at Delhi Public School, where she just completed 10th grade. We found an apartment (through newspaper ad) located barely within five minutes of walking distance from school and settled down, initially sleeping on sleeping bags until we bought a cot and other furniture. We got acquainted with a couple of Havyakas who helped us settle down. Little did we know that almost everything that we needed including a vegetable market was just a walk away. We used to commute by auto rickshaw and city bus while learning car driving (we learnt driving, that too only automatic, only in the US), and bought a car (of course, stick shift) within 6 months. Veena stayed home despite having been working in the US and having an MS in Computer Science,

because the younger daughter, Nidhi, was only two. Within 6 months, we bought a decent apartment about 5 km away but on school bus line. Soon we got occupied with our work and children's schooling and extracurricular activities (Carnatic music and Bharatanatyam). Veena also started working after a year –as a teacher in the same school as the kids (I am the only one who is not going to school J). The children have done well both inside and outside of school. Vibha was the Vice Head Girl in 9th and the Head Girl in 10th, and Nidhi was the Cultural Prefect in 5th. Vibha also passed Bharatanatyam Certificate Course (just one level below Diploma) with Distinction from Potti Sriramulu Telugu University. Nidhi has also finished two early stage exams in Bharatanatyam through Gandharva University.

It has now been almost 9 years since we returned to Hyderabad. And we would be lying if we said that everything went smoothly (as Swami Vivekananda said “in a day, if you don't come across any problems, you can be sure that you are travelling on the wrong path”). I think being realistic and not dwelling on the past, and avoiding comparing everything to US made us move on quickly. We still grumble about problems that affect day-to-day living, but live with it. We returned with no preconceived notions. We whine but refuse to be frustrated. Having been born and brought up in India and having made it a ritual to visit India every year for a month had probably prepared us well. The fact that a lot of things had changed for the better in India helped. One thing we consciously did was to live and enjoy the middle class life-style within our means, as both our jobs, which even though are very satisfying, do not pay as much compared to if we were somewhere else.

What are the three most important things that we miss? Sincerity, civic sense and basic etiquettes, and conscience of duty. It is ironic that in the land of Gandhi, it is hard for one to find these traits. It is only because of

the huge population that one can find such people in numbers but the proportion is low. Even some of the educated people lack civic sense and community belonging. This is complicated by the sudden growth of wealth. Attitudes and conscience of some of the co-workers irritates us to no end as most people work for a job and not for an organization. Basic etiquettes (e.g., please, thank you) just do not exist here (well, most of us never grew up with them either). Of course, we miss the five-day work week!!!

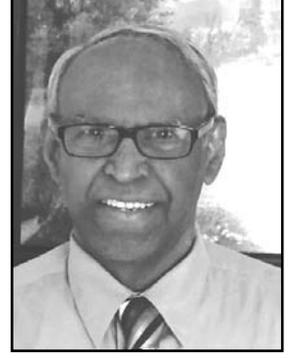
What are the three most important things that we think we gained? A sense of belonging, a lot of patience, and the appreciation of the difficulties in the rest of the world. We had wonderful friends and have carried inerasable memories of our stay in the US, but somehow did not feel that we belonged there. It is not necessarily visiting one's native place—in fact, I visit my native place less than when I was in the US – but overall feeling of being home. On the other hand, the issues with things in life that we took for granted in the US – water/power supply, cleanliness, repair work at home, etc. – have made us patient and also appreciate such difficulties outside the first world.

Finally, what would be our advice for others? Each one should consider their individual disposition and think hard before considering a return. There is, of course, no single answer. There are pros and cons to living anywhere, and one's plus point could be another's negative. But if you decide to return, do not look back, and refrain from comparing everything to your life in the US. This is important because if you do, you sure will be miserable in India. Of course one should find a decent job with a willingness to adapt.

We are grateful to the HAA, especially Subray Hegde, for inviting us to share our thoughts. I (Nagendra) happened to write an article on the Roots of Havyaka Brahmins in the HAA Souvenir in 1995 (with Subray Hegde), and it is wonderful to contribute again, but on a different topic of 'returning to the roots'.

ಉತ್ತರ ಅಮೇರಿಕೆಗಳ ಹವ್ಯಕರು— ಒಂದು ಪಕ್ಷಿನೋಟ

* ಶಂಕರ ಹೆಗಡೆ

ಇಂದು ಐನೂರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಹವ್ಯಕ ಕುಟುಂಬಗಳು ಅಮೇರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿ ಉಚ್ಚ ಮಟ್ಟದ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹವ್ಯಕರು ಎಂದು ಅಮೇರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬಂದು ನೆಲೆಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು? ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲು ಬಂದವರು ಯಾರು? ಯಾತಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದರು? ಅಮೇರಿಕೆಗಳ ಹವ್ಯಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ, ಹವ್ಯಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಜೀವಂತವಾಗಿವೆ? ಒಟ್ಟಾರೆ ಭಾರತೀಯರು ಅಮೇರಿಕೆಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಬಂದ ಇತಿಹಾಸದ ಹಲವು ದಾಖಲೆಗಳು ಪುಸ್ತಕ ಮತ್ತು ಲೇಖನಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಹವ್ಯಕರ ವಲಸೆಯ ಮಾಹಿತಿ ಎಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ ವಿರಳ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಮತ್ತು ಬಹುಕಾಲ ಇಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ ಕೆಲವರೊಡನೆ ಚರ್ಚಿಸಿ, ನನ್ನ ಕೆಲವು ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮೊಡನೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಹವ್ಯಕರು ಅಮೇರಿಕೆಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಬರಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದು, ಉಳಿದ ಭಾರತೀಯರಿಗಿಂತ ಹಲವು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ. ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಭಾರತೀಯರು ಅಮೇರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿದ್ದರೂ, ಎಣಿಕೆಗೆ ಸಿಗುವಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವಲಸೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದದ್ದು ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ಶತಮಾನದ ಆದಿಯಲ್ಲಿ. ೧೯೩೦ ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸುಮಾರು ಮೂರು ಸಾವಿರ ಭಾರತೀಯ ಬೇಸಾಯಗಾರರು ಪ್ಯಾಸಿಫಿಕ್ ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ, ಮತ್ತು ಒಂದು ಸಾವಿರದಷ್ಟು ಕುಶಲ ಕಾರ್ಮಿಕರು, ವರ್ತಕರು, ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಅಮೇರಿಕೆಗಳ ಪೂರ್ವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆಂಬ ದಾಖಲೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಲಸೆ ಬಂದ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಭಾರತೀಯರೆಂದರೆ ೧೯೩೭ ರಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಯಾಗೊ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಬಂದ ನೊಬೆಲ್ ಬಹುಮಾನ ವಿಜೇತ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನ್ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್. ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ, ೧೯೫೦ ಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ವಲಸೆ ಬಂದ ಹವ್ಯಕರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ.

೧೯೮೦ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅಮೇರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ ಹವ್ಯಕ ಕುಟುಂಬಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಬೆಳೆದಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಕಂಡ ಕೆಲವು ಹವ್ಯಕ ಮುಂದಾಳುಗಳು, ಅಮೇರಿಕೆಗಳ ಹವ್ಯಕ ಸಂಘವೊಂದರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೊಂದನ್ನು ಮನಗಂಡು ಈ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದರು. ೧೯೮೧ನೇ ಇಸ್ವಿ ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥೆ ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ Havyaka Association of Americas (HAA) ಹೆಸರಿನಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಯಿತು. ಅಮೇರಿಕೆಗಳ ಹವ್ಯಕ ಸಂಘದ ಬಗ್ಗೆ ಹವ್ಯಕ ವೆಬ್-ಸೈಟ್ (<http://www.havyak.com>) ನಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿವರಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನೇನೂ ಬರೆಯುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ.

ಡಾ. ಬಿ. ಟಿ. ಲಿಂಗಪ್ಪ (ಬನದಕೊಪ್ಪ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಲಿಂಗಪ್ಪ) ಅವರು ಅಮೇರಿಕೆಗೆ ವಲಸೆ ಬಂದ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಹವ್ಯಕ ಕುಟುಂಬ ಎಂಬ ಪ್ರತೀತಿ ಇದೆ. ಬನದಕೊಪ್ಪ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸೊರಬ ತಾಲೂಕಿನ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಹಳ್ಳಿ. ಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ೧೯೫೩ರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪತ್ನಿ ಯಮುನಾ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಅಮೇರಿಕೆಗೆ ಬಂದರು. ಪರ್ಡ್ಯೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಪತಿ-ಪತ್ನಿಯರಿಬ್ಬರೂ ಪಿ. ಹೆಚ್. ಡಿ. ಪಡೆದ ನಂತರ ಮಿಶಿಗನ್ ಮತ್ತು ಮಿಶಿಗನ್ನ್ವೆಟ್ಟಿಶ್ಚ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧಕರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು. ೧೯೬೨ ರಿಂದ ೧೯೯೫ರವರೆಗೆ ಅಖಂಡ ೩೩ ವರ್ಷ ಮಸ್ಸಾಚುಸೆಟ್ಸ್ ರಾಜ್ಯದ ವೋರ್ಸೆಸ್ಟರ್ ನಗರದಲ್ಲಿರುವ ಹೋಲಿ ಕ್ರಾಸ್ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ (Holy Cross College) ಜೈವಿಕ ವಿಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಸುಮಾರು ೪೫ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಶೋಧನ ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ವೋರ್ಸೆಸ್ಟರ್ ನಗರದ ಸಾಮಾಜಿಕ ವೃತ್ತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮನೆ-ಮಾತಾಗುವಷ್ಟು ಜನಪ್ರಿಯರಾಗಿದ್ದರು. ಅಮೇರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಖಾಹಾರಿ ಆಹಾರಕ್ರಮ ಇನ್ನೂ ಅಪರೂಪವಾಗಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ೧೯೭೩ ರಲ್ಲೇ ಲಿಂಗಪ್ಪ ದಂಪತಿಗಳು

* ನೇಪರ್ವಿಲ್, ಇಲಿನಾಯ್

"ಆನ್ನಪೂರ್ಣ" ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ವೋರ್ಸೆಸ್ಪರಿನಲ್ಲಿ ಶಾಖಾಹಾರಿ ಭೋಜನಾಲಯವನ್ನು ಸಂಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಶಾಖಾಹಾರವನ್ನು ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸಿದರು. ಶಾಖಾಹಾರಿ ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿಯ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ತಳಹದಿಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಿ, ದಂಪತಿಗಳು ಬರೆದು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ "Wholesome Nutrition for Mind, Body, and Microflora" ಪುಸ್ತಕ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಕೊಡಿಗೆಯಾಗಿದೆ. ಲಿಂಗಪ್ಪ ದಂಪತಿಗಳ ಮೂವರು ಮಕ್ಕಳೂ M.D, Ph.D. ಪದವೀಧರರು. ಅಮೇರಿಕೆಯ ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಲಿಂಗಪ್ಪನವರಾಗಲೀ, ಅವರ ಮಕ್ಕಳಾಗಲೀ ಹವ್ಯಕ ಸಂಘದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ಭಾಗವಹಿಸದಂತಿಲ್ಲ. ಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ತಮ್ಮ ೮೩ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಂಚಿಯಲ್ಲಿ ಫೆಬ್ರುವರಿ ೨೦೧೦ ರಲ್ಲಿ ನಿಧನರಾದರು.

ಇದೇ ಸುಮಾರಿಗೆ ವಲಸೆ ಬಂದ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಹವ್ಯಕರೆಂದರೆ ಕಾಕೆಕೋಚಿ ವೆಂಕಟ್ರಮಣ ಭಟ್ಟ ಅವರು. ಇವರು ಪುತ್ತೂರು ತಾಲೂಕಿನ ಪಾಣಾಜಿ ಹಳ್ಳಿಯವರು. ಸಿಯಾಟಲ್ ನಗರದ ವಾಶಿಂಗ್ಟನ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಔಷಧಿ ರಸಾಯನ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಪಿ. ಹೆಚ್. ಡಿ. ಪಡೆದ ನಂತರ ಔಷಧಿ ರಸಾಯನಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಲ್ಯಾಬೋರಟರಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ೨೦೦೬ ನಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗುವ ತನಕವೂ ಅದನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು. ಮೂಲತಃ ಹಾಲಂಡಿನವರಾದ ಅವರ ಪತ್ನಿ ಕ್ಲಾರಿಟಾ ಭಟ್ಟ ಅವರು ಕೂಡ ಹವ್ಯಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ-ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಆಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರು. ಭಟ್ಟ ದಂಪತಿಗಳು ಸಿಯಾಟಲ್ ಸುತ್ತ-ಮುತ್ತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಹವ್ಯಕ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿ ಅಮೇರಿಕೆಗಳ ಹವ್ಯಕ ಸಂಘದ ಶಾಖೆಯೊಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಕಾರಣರಾದರು. ಕ್ಲಾರಿಟಾ ಅವರು, ಹಲವು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ, ಉತ್ತರ-ಪಶ್ಚಿಮ (ಸಿಯಾಟಲ್) ಶಾಖೆಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು. ವೆಂಕಟ್ರಮಣ ಭಟ್ಟ ಅವರು ೨೦೧೨ ನೇ ಇಸ್ವಿಯಲ್ಲಿ ತೀರಿಕೊಂಡರು.

ಮೊದ-ಮೊದಲಿಗೆ ಬಂದ ಬಹುತೇಕ ಹವ್ಯಕರು ಉಚ್ಚ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಿಂದು ಬಂದು, ಮುಗಿಸಿದ ನಂತರ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದರೆಂದು ನನ್ನ ಊಹೆ. ಅರವತ್ತನೇ ದಶಕದ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ (After ೧೯೬೫ US Immigration Reform Act) ಡಾಕ್ಟರರು, ಎಂಜಿನೀಯರರು, ಪ್ರೊಫೆಸರರುಗಳು ನೇರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ದೊರಕಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಈ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ, ಉಚ್ಚ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಬರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿತು. ಹವ್ಯಕ ಸಂಘದ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಧ್ರುವ ಕಂಜರಪಾಣೆ ಅವರು, ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದ ಪೈಲೂರು

ಅವರುಗಳು ಕೂಡ ೧೯೫೦ ನೇ ದಶಕ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿ, ಯಶಸ್ವಿ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಕಂಜರಪಾಣೆ ಅವರು ನಮ್ಮ ಸಂಘದ ಸ್ಥಾಪಕರಲ್ಲೊಬ್ಬರಲ್ಲದೆ, ಪ್ರ-ಪ್ರಥಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಅಮೇರಿಕೆಗಳ ಹವ್ಯಕ ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯರ ಯಾದಿಯಲ್ಲಿ, ೧೯೬೦-೭೦ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ವಲಸೆ ಬಂದ ಹಲವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

ಅಮೇರಿಕೆಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಬಂದ ಬಹು ಸಂಖ್ಯೆ ಹವ್ಯಕರು ಉಚ್ಚ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದ ಕುಶಲ ವೃತ್ತಿನಿರತರು. ಇಂದು ಅಮೇರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಅನೇಕ ಹವ್ಯಕರು ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಅಮೇರಿಕ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಹಲವು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸುಮಾರು ೧೯೯೫ರ ವರೆಗೆ ವಲಸೆ ಬಂದ ಹವ್ಯಕರು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವೈದ್ಯಕೀಯ, ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ೧೯೯೫ರಿಂದೀಚೆಗೆ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಅಮೇರಿಕ ದೇಶಗಳೆರಡರಲ್ಲೂ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಭರದಿಂದ ಬೆಳೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರ ಫಲದಿಂದಾಗಿ, ಯುವ ಹವ್ಯಕ ಇಂಜಿನೀಯರರು ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ವಲಸೆ ಬಂದರು. ಹಾಗೆ ಬಂದವರಲ್ಲಿ ಹಲವರು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಂಪನಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಬೆಳೆಸಿದರು. ಅಂಥ ಕೆಲವು ಕಂಪನಿಗಳು ಇಂದು ಮಿಲಿಯಗಟ್ಟಲೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಉತ್ಪನ್ನದೊಂದಿಗೆ ಮಾದರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾಗಿ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಹವ್ಯಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಮಾರ್ಪಾಡು

೧೯೫೦ನೇ ದಶಕದಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೆ ವಲಸೆ ಬಂದ ಹವ್ಯಕರಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಮೂರು ತಲೆಮಾರಿನ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಈ ೬೦-೬೫ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅಮೇರಿಕೆಗಳ ಹವ್ಯಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮೂಲ (ಕರ್ನಾಟಕದ) ಹವ್ಯಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಉಳಿದಿವೆ? ಏನು, ಎಷ್ಟು ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳಾಗಿವೆ? ಹವ್ಯಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ-ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಕೆಲವು ವಿಶಿಷ್ಟತೆಗಳಾದ ಹವ್ಯಕ ಭಾಷೆ, ಯಕ್ಷಗಾನ ಹಾಗೂ ಇತರ ಜಾನಪದ ಕಲೆಗಳು, ಹವ್ಯಕರ ಅಡುಗೆಗಳು. ಮದುವೆ-ಮಂಗಲ ಕಾರ್ಯಗಳ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯ ವಿಭಿನ್ನತೆ ಮತ್ತು ಉಡುಗೆ-ತೊಡಿಗೆಗಳು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಉಳಿದಿವೆ? ನಾನು ಉತ್ತರ ಅಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸ ಹತ್ತಿ ನಲವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಾಗುತ್ತ ಬಂತು. ನನ್ನ ಅನುಭವಗಳಿಂದ ನೋಡಿದ ಕೆಲವು ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ನಲವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ, ಅಮೇರಿಕದ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವಲಸೆಗಾರರ ಬಗೆಗಿನ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿಯೂ ಗಣನೀಯ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಅಮೇರಿಕಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ ಬಹಳಷ್ಟು ಹವ್ಯಕರು ಇತರ ಹವ್ಯಕರೊಡನೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹವ್ಯಕ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತನಾಡುವ ರೂಢಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹವ್ಯಕ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಂತರ್-ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹವ್ಯಕರ ನಡುವೆ, ಪೂರ್ತಿ ಹವ್ಯಕ ಭಾಷೆಯ ಉಪಯೋಗ ಕಡಿಮೆ. ಇಲ್ಲಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದ ಹವ್ಯಕ ಮಕ್ಕಳು, ಹವ್ಯಕ ಭಾಷೆ ಮಾತನಾಡುವುದು ವಿರಳವಾದರೂ, ಊರಿಗೆ ಹೋದಾಗ, ಅಜ್ಜ-ಅಜ್ಜಿಯರ ಅಥವಾ ಇತರ ಹವ್ಯಕರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹವ್ಯಕ ಕನ್ನಡ ಕಲಿತಿರುತ್ತಾರೆ.

ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿ-ಬೆಳೆಸುವ ಹಲವು ಯಶಸ್ವಿ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಟೊರೋಂಟೋದ "ಯಕ್ಷ ಮಿತ್ರ", ಸಂಪೂರ್ಣ ವೇಷ-ಭೂಷಣ, ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ 'ಯಕ್ಷಗಾನ' ವೃಂದಾಲಿ. ಕಳೆದ ಎರಡು ಹವ್ಯಕ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡು, ದೇಶದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನು ನೀಡಿದೆ-ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿಯಾದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಇಂಥದೇ ಒಂದು ತಂಡ ಇದೆ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ಹವ್ಯಾಸಿ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾವಿದರು ನೆರೆ-ಹೊರೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯಕ್ಷಗಾನದ ತರಬೇತಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಯಾಮಿ ಮತ್ತು ಇಂಡಿಯಾನಾಪೊಲಿಸ್ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಅಂತಹ ಎರಡು ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ನಾನು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಬಲ್ಲೆ. ತಮ್ಮ ನಿತ್ಯದ ಕೆಲಸದ ಒತ್ತಡದ ನಡುವೆಯೂ ಸಮಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲೆಯನ್ನು ಈ ದೂರ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಉಳಿಸಿ-ಬೆಳೆಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಶ್ಲಾಘನೀಯ.

ನಾನು ನೋಡಿದಂತೆ, ೧೯೫೦-೧೯೮೦ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಭಾರತೀಯ, ಅದರಲ್ಲೂ ಹವ್ಯಕ ಕುಟುಂಬಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ತೀರ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದಿದ್ದರಿಂದ, ಹವ್ಯಕ ಯುವಕರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಮೇರಿಕನ್ನರನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅಮೇರಿಕಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವ ಭಾರತೀಯ ಮೂಲದ ಯುವಕ-ಯುವತಿಯರು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ, ಹವ್ಯಕ ಯುವಕ-ಯುವತಿಯರಿಗೆ ಭಾರತೀಯ ಜೀವನ ಸಂಗಾತಿಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಹವ್ಯಕ-ಅಮೇರಿಕನ್ ಜೋಡಿಗಳ ಮದುವೆಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ತಂದೆ-ತಾಯಂದಿರು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಮದುವೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವ ಘಟನೆಗಳು ತುಂಬಾ ಅಪರೂಪ. ಇಲ್ಲಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಯುವಕರು ಸರ್ವೇ-ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಜೀವನ-ಸಂಗಾತಿಯರನ್ನು ತಾವೇ

ಹುಡುಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಓದುವ ಸಹಪಾಠಿಗಳಿರಬಹುದು, ಅಥವಾ ಇತರ ಗೆಳೆಯರ ಮುಖಾಂತರ ಪರಿಚಯವಾದವರಿರಬಹುದು. ಆಗೊಮ್ಮೆ-ಈಗೊಮ್ಮೆ, ತಂದೆ-ತಾಯಂದಿರು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಹುಡುಗ-ಹುಡುಗಿಯರನ್ನು ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಬಹುದು ಅಷ್ಟೇ. ಹಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದೀಚೆ, ಎಲ್ಲ ದೊಡ್ಡ ಊರುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡ ಸಂಘಗಳು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೨-೪ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತವೆ. ಅಕ್ಕ, ನಾವಿಕಗಳೆಂಬ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕನ್ನಡ ಸಂಘಗಳು ದ್ವೈ-ವಾರ್ಷಿಕ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಹವ್ಯಕ ಯುವಕರು ಇಂತ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ-ಸಮ್ಮೇಳನಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಭಾವಿ ಪತಿ-ಪತ್ನಿಯರನ್ನು ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳೂ ಇವೆ.

ಅಮೇರಿಕಗಳ ಹವ್ಯಕ ಸಂಘ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ನಂತರ, ಎಲ್ಲ ಶಾಖೆಗಳೂ ಯುಗಾದಿ, ಗಣೇಶ ಚತುರ್ಥಿ, ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತ ಬಂದಿವೆ. ಹಬ್ಬದ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಚಿಕ್ಕ ಪೂಜೆ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಕೆಲವರು ಅಷ್ಟು ಹವ್ಯಕ ಮಾದರಿಯ ಅಡುಗೆ, ತಿಂಡಿ-ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ತರುವುದುಂಟು. ಇಂದು ಅಮೇರಿಕಗಳ ಬಹುತೇಕ ದೊಡ್ಡ ನಗರಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹಿಂದೂ ದೇವಾಲಯಗಳು, ಭಾರತೀಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಎದ್ದು ನಿಂತಿವೆ. ದೇವಸ್ಥಾನದ ಪೂಜಾರಿಗಳನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕರೆಸಿ, ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿ ಪೂಜೆ-ಪುನಸ್ಕಾರ, ಶ್ರಾದ್ಧ, ನಾಮಕರಣ, ಉಪನಯನ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳು, ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಬಹುದು. ಹಲವು ಹವ್ಯಕ ಕುಟುಂಬಗಳು ಇದರ ಲಾಭ ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಹವ್ಯಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹವ್ಯಕ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಅನುಭವ ದೊರಕುತ್ತಿವೆ.

ಅಮೇರಿಕಗಳ ಹವ್ಯಕರ ಆಹಾರದ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ವೈವಿಧ್ಯತೆಗಳಿವೆಯೆನ್ನಬಹುದು. ಹಲವರು, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಶಾಕಾಹಾರಿಗಳಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿದ್ದರೆ, ಇನ್ನೂ ಹಲವರು ಕೋಳಿ, ಕುರಿ ಮತ್ತು ಮೀನಗಳ ಮಾಂಸವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ರೆಸ್ಟೋರೆಂಟುಗಳಲ್ಲಿ ತಿನ್ನುವುದುಂಟು. ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಂಸಹಾರಿ ಅಡಿಗೆ ತಯಾರಿಸಿ ಉಣ್ಣುವುದು ತೀರ ವಿರಳ. ಬಹು-ಸಂಖ್ಯೆ ಭಾರತೀಯ ರೆಸ್ಟೋರೆಂಟುಗಳಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಶಾಕಾಹಾರಿ ಊಟಗಳ ಜೊತೆಗೆ, ಕೋಳಿ, ಕುರಿ ಮತ್ತು ಮೀನಗಳ ಮಾಂಸದ ಅಡಿಗೆಗಳು ಲಭ್ಯವಿರುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ. ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಯಾವ ಹವ್ಯಕರೂ, ಗೋ-ಮಾಂಸ, ಹಂದಿ-ಮಾಂಸಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವದಿಲ್ಲ. ನಾಲ್ವತ್ತು-ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ, ಅಮೇರಿಕನ್

ರೆಸ್ಪೋರೆಂಟುಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಕಾಹಾರಿ ಊಟ ಸಿಗುವುದು ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿದ್ದಿತು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅಮೇರಿಕನ್ನರಲ್ಲಿ ಕೂಡ, ಶಾಕಾಹಾರಿ ಆಹಾರ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅನೇಕ ಅಮೇರಿಕನ್ ರೆಸ್ಪೋರೆಂಟುಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಶಾಕಾಹಾರಿ ತಿನಿಸುಗಳು ಸಿಗುತ್ತಿವೆ.

ಕಳೆದ ೧೦-೧೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದಾಗುತ್ತಿರುವ ಇನ್ನೊಂದು ಮಹತ್ವದ ಬದಲಾವಣೆಯೆಂದರೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಲಿಸುವ ಅವಕಾಶ. ಹಲವು ದೇವಾಲಯಗಳು, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ವಾರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ

ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕ್ಲಾಸುಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಕಾಣಬಹುದು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ನೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಲು ಸಹ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೆ ಅವಕಾಶಗಳು ಸಿಗುತ್ತಿವೆ. ಈ ವಾತಾವರಣ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು-ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳು ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ಹವ್ಯಕರಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಕೊಂಡಾರೆಂಬುದು ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಆಶಾದಾಯಕ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಸಂಗತಿ.

ಹತ್ತನ ಅಪ್ಪೇಹುಳಿ

ಹವ್ಯಕರ ಅಡುಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಬಳಕೆ ಹೆಚ್ಚು. ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಬಳಸಿ ಸುಮಾರು 15 ತರದ ಅಡುಗೆ ಮಾಡುವುದು ವಿಶೇಷ. ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ಹತ್ತನ ಅಪ್ಪೇಹುಳಿ ಎಂಬ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಪೂರ್ಣ ಪದಾರ್ಥ.

ಬೇಕಾಗುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು

- ದೊಡ್ಡ ಮಾವಿನಕಾಯಿ - 1
- ಬೆಲ್ಲ --- 4 ಚಮಚ
- ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ----- 3 ಚಮಚ
- ಹಸಿಮೆಣಸು-----3
- ಅರಿಸಿನ ----1ಸಣ್ಣ ಚಮಚ
- ಕರಿಬೇವು-----6 ಎಲೆ
- ಜೀರಿಗೆ -----1 ಸಣ್ಣ ಚಮಚ
- ಉದ್ದಿನ ಬೇಳೆ---1 ಚಮಚ
- ಇಂಗು-----1 ಸಣ್ಣ ಚಮಚ
- ಸಾಸಿವೆ---1 ಸಣ್ಣ ಚಮಚ
- ಎಣ್ಣೆ---2 ಚಮಚ
- ಉಪ್ಪು---ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ

ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಸಿಪ್ಪೆ ತೆಗೆದು, ಕುಕ್ಕರಿನಲ್ಲಿ ನೀರು ಹಾಕದೆ ಒಂದು ಹಸಿಮೆಣಸು ಮತ್ತು ಜೀರಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಬೇಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅನಂತರ ಬೇಯಿಸಿದ ಮಾವಿನಕಾಯಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ರುಬ್ಬಿ ಪೇಸ್ಟ್ ಮಾಡಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಂದು ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಒಗ್ಗರಣೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕಿ ಉದಿನಬೇಳೆ, ಸಾಸಿವೆ, ಕರಿಬೇವು, ಅರಿಸಿನ, ಇಂಗು, ಹಸಿಮೆಣಸು ಎಲ್ಲವನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ ಒಗ್ಗರಣೆಯನ್ನು ಮಾವಿನಕಾಯಿಯ ಪೇಸ್ಟ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆಸಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಉಪ್ಪು ಮತ್ತು ತೆಂಗಿನ ತುರಿ ಸೇರಿಸಿದರೆ ಹತ್ತನ ಅಪ್ಪೇಹುಳಿ ಸಿದ್ಧ.

Shubha Saravu Vijayashankar
Silver Spring, MD

My Journey Over The Clouds

It all started about a year and half ago. It was just a simple first date. Never at that point did I imagine that I would soon be flying across the world and become an NRI.

I met my husband in October, 2013. We had a long and interesting conversation. Finally, he asked, “Are you willing to move to the US with me?”

“I’m not opposed to it,” I replied and continued. “I’m impressed that you did not ask me if I can cook.”

He gave me a genuine smile and said, “If I can’t cook, I can’t ask you the same question.” At that moment, the final piece fell into place for me and six months later we were married.

I would like to narrate a few experiences/encounters which have made an indelible mark in my mind and have certainly made interesting entries in my personal journal after I came to the States.

A Discussion with a Stranger at the Library

I took a membership at the Montgomery County Library within a week after landing in the US. It’s a walkable distance from our apartment and I went there every other week to borrow novels.

One sunny afternoon, I was at the library reading a book. I was approached by a well-dressed man who asked if the seat next to me was free. Upon answering in the affirmative, he took the seat and proceeded to ask, “Are you from India? Are you free to speak with me for a few minutes?” Curious, I told him yes.

He explained that he was originally from Jamaica and was very interested in travelling the world. “I am planning to visit India next year. Could you tell me about

the best places to see and the different foods to try?” he asked.

Surprised, I told him about the tourist destinations in India like the Taj Mahal, Goa, and Kerala. I also told him about different cuisines in India and to definitely try Dosa and Idli if he was in Karnataka. After about 20 minutes of discussion, we shook hands and parted ways.

Up until that point, I was only aware of my fascination with other cultures and cuisines. I now realise that we are all not so different. We are all curious about the world and we approach it and learn about it in different ways.

My First Visit to New York

My husband and I visited New York for a weekend in June 2014. We stayed there with his family and went sightseeing in New York together. We visited all the usual places - The Statue of Liberty, the Brooklyn Bridge, the Freedom Tower, and Times Square.

I was awed, looking at the sights and landmarks which are so amplified in the media. The city, which is known as one of the biggest in the world and where so many fictional stories take place like Spiderman, The Avengers, and Friends. It was a surreal experience visiting the places that were so highlighted in the movies and TV shows I watched growing up in India.

At that moment I got the feeling that I was becoming a part of something bigger than what I had known in my hometown. The world which had seemed so big when I had initially started my journey, felt so much more approachable and attainable. This trip made me want to know more and experience more of the world than had I had before.

A Fun, Day Long Job Interview

I attended a few job interviews around Washington DC. One in particular, with a marketing firm, was extremely interesting. As it was for a designation I was uninterested in, I was going to refuse spending a day with the employees on the field. But then I was persuaded by the manager and I agreed to tag along with two of their team members to observe them make sales.

I met Hazel and Adam (names changed) at the office the next day and we drove to Annapolis, Maryland. We walked into several business establishments and tried to switch them over to a different electrical power supplier. We walked into restaurants, salons, stores, law practices, clinics, and several other offices. I watched them pitch to potential customers and make sales.

We walked into store after store the whole day in the cold and made sales. I watched their professionalism and how hard they worked at their jobs. In the free time in between sales, we discussed our hobbies and families. We discussed what we aim for professionally and personally.

Though I had made up my mind not to accept the job offer, I was glad to have spent a day with them and get to know them. I looked at it as an opportunity to learn something new and to meet new people. I had insight into the daily life of a sales person in the US and I must admit that I enjoyed spending a day with my now Facebook friends.

Conclusion

When my brother gave me a journal as a going away present, he inscribed on the first page- "*This journal I give you, hoping you document your new life in a new Continent. Let the book taste your anxiety, happiness and excitement.*" The above are just a few experiences out of the many that I have put down in the last year. Maybe some readers can relate to these experiences and think upon them fondly from when you first arrived in the States.

This last year of my life in the US, has been a year of exploration and learning. I learned about a new culture, tasted new cuisines, learned to cook, travelled to new cities, and met new people. I can only hope that more adventures come my way and fill more pages of my journal!

	RK NOHRIA Exclusive Agent T: 703-924-2400 F: 703-924-2401 6283 FRANCONIA RD ALEXANDRIA, VA 22310		Allstate. You're in good hands.
<i>Call me for the protection you need and the service you want.</i>			

ನಾನೀಗ ನಗುತ್ತಿಲ್ಲ

*ಸಿಂಧು ಚಂದ್ರ ಹೆಗಡೆ

ತೀರ್ಪುಗಾರರ ಮೆಚ್ಚುಗೆಪಡೆದ ಕವನ - ಹವ್ಯಾಲಿ ೨೦೧೫ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆ ಕವನ ಸ್ಪರ್ಧೆ

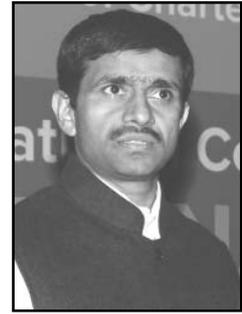
ಸಾಂಬಾರು ಬಟ್ಟಲಿನಲ್ಲಿ
ಒಣಮೆಣಸು ಮುಗಿದು ಹೋಗಿದೆ
ಬರೀ ಒಣತೊಟ್ಟುಗಳಿವೆ-
ಜೀರಿಗೆ-ಕೊತ್ತುಂಬರಿಗೆ
ಮುಗ್ಗುಲು ಹಿಡಿದಿದೆ-
ಸಾಸಿವೆ ಅಲ್ಲಿ-ಅಲ್ಲಿ ಹಾರಿ ಹೋಗಿದೆ
ಇಂಗು ಘಮ್ನುತ್ತಿಲ್ಲ
ಎಳಿಗೆ ಹುಳು ಹಿಡಿದಿದೆ
ಅರಿಶಿನಪುಡಿಗೇ ರಂಗೇಇಲ್ಲ
ಹೆಸರುತೊಗರಿ ಮುಂಚಿನಂತಿಲ್ಲ
ಕಡ್ಲೆ-ಉದ್ದು ಇಟ್ಟಲ್ಲೇ ಹಿಟ್ಟಾಗಿದೆ
ಮೆಂತ್ಯವೊಂದೇ ಕಹಿ ಬೀರುತ್ತಿದೆ
ಲವಂಗ-ಚಕ್ಕೆಗೆ ಮೊದಲಿನ ಸೊಗಡಿಲ್ಲ
ಕೊತಕೊತನೆ ಕುದಿ ಬಂದರೂ
ಚಹಾಪುಡಿ ಕಣ್ಣು ಬಿಡುತ್ತಿಲ್ಲ
ಉಪ್ಪು ನೀರಾಗಿದೆ
ಸಕ್ಕರೆ ಕಲ್ಲಾಗಿದೆ
ಕೇಸರಿ ಬಣ್ಣ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ
ಎಲ್ಲಾ ಇದೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ
ಸಾಂಬಾರ ಬಟ್ಟಲ ಬದುಕು ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತ
ನಾನಿದ್ದೇನೆ-ನನ್ನತನವಿಲ್ಲ
ನಗಬೇಕೆನಿಸಿದರೂ
ನಾನೀಗ ನಗುತ್ತಿಲ್ಲ

* ಶಿರಸಿ, ಉತ್ತರಕನ್ನಡ

ಹವ್ಯಾಲಿ - ೨೦೧೫

121

NRI Taxation in India

* Shivaram Bhat

Many enterprising Havyakas from India go abroad for career growth, to explore better opportunities or to commercially exploit their talents in arts, technology and scientific adventures. Such Havyakas will become Havyaka NRIs (Non Resident Indians) depending upon the number of days they stay abroad in each Fiscal year i.e. 1st April to 31st March or PIOs (Persons of Indian Origin) if they opt not to retain the citizenship of India.

Havyaka NRIs have their own dynamics and may or may not intend to come back to India. They invariably leave their footprints in India in the form of their ancestral property like agricultural lands, Bank Deposits, investments in shares and other securities, flats/houses or other real estate, etc. and many of these assets keep yielding some income in India. It is important to note that such income is taxable in India and Havyaka NRIs are required to file tax returns on such income.

Problem areas of NRIs with respect to Indian Income Tax and Forex Law matters

It is our experience based on our interaction with many NRIs who come to us for advice and compliance with Indian Income Tax and Indian Forex law that they find the issue difficult to handle. For example, after returning back to India from their foreign stay, or while remitting funds to India, or investing the same in India in immovable property or other securities, or taking money out of India they experience lot of hardship due to inadequate clarity about applicable provisions of complicated tax and forex laws.

A few notable cases:

1. Cases where NRIs missed to file Income Tax (IT) returns on time and lost huge amount of eligible refund of Income Tax paid by them through Tax Deduction at Source (TDS).
2. Cases where NRIs sold their property and missed to plan their Capital Gains Tax on time and end up paying huge amount of tax in India.
3. Cases where there were income in one source and loss in another source, but no set off benefit was availed and ended up in paying Income Tax unnecessarily.
4. Cases where agricultural land/ farm house/ plantations owned by such NRIs PIOs were sold and were unable to repatriate the money out of India.
5. Cases where the NRIs/PIOs failed to intimate Bank about their NRI/PIO status, convert their existing SB Accounts to NRO account, regularize the holding / inheritance of agricultural land/ farm house/ plantations by applying to RBI.
6. Cases where NRIs were sending money to India, but did not availing suitable repatriation scheme/ account schemes and faced difficulties in taking money back to the host country.
7. Cases where NRIs think that they were not liable to tax in India but, received survey notice from

Indian Tax authorities to their local address and not responded on time and they did not know what to do.

8. In several cases, interest was accumulating every year on long term Fixed Deposits. TDS made by Banks, but returns were not filed. If a TDS was less than taxable income, then such TDS was eligible for refund.
9. There were cases wherein during such difficulties, more often, the NRIs go to Google or consult their friends who may not be a tax /forex experts and reach some conclusion, take some action, which may be risky.
10. Instances where the NRIs after facing difficulties, felt that they should have consulted tax and Forex advisors in advance.

It is important for NRIs to be aware that they are subject to Indian Income Tax with respect to their income earned / received / accrued in India. In such cases, they are liable to file returns and entitled for eligible refunds, if any. It is also important for NRIs to comply with the same and avoid facing survey notices. It is better to have an expert advisor to deal with show cause notices, representation to income tax authorities and avoid sleepless nights.

There are enough materials available on the web regarding the Income Tax and Forex Law in India. I am not attempting to reproduce the same. However, I would like to provide advice on a few important topics for the benefit of NRIs as below:

Residential Status

Persons leaving India for employment in the middle of the year or NRIs coming to India for employment or otherwise in the middle of the financial year, please note that the Residential status **i.e. Resident/Non Resident (NRI)** determines the taxability of your global income. NRIs have to ensure that in each financial year they fulfil conditions for NRI status. Once the same is fulfilled, only the Income received/accrued/earned in India will be taxable and nothing else. Otherwise, their global income

will be taxable in India. However, in such cases, since there is Double Taxation Avoidance Agreement with USA and with Canada, one can take benefit of the same.

Double Taxation Avoidance Agreement (DTAA)

India has signed Double Taxation Avoidance Agreement (DTAA) with USA and Canada. Accordingly, Income earned/accrued or received in a country will be subject to tax in the same country. That means, income of NRIs in USA is subject to tax in USA and Income earned/accrued or received by them in India is subject to tax in India. However, there can be cases, where Indian income of NRIs/PIOs be taxable in USA when NRIs acquire US Citizenship, which gives USA the right to tax global income. In such cases, as per DTAA, the tax paid in India will be eligible for set off against tax liability in the USA /Canada.

Similarly, if due to non fulfilment of conditions of NRI status in India, their global income is taxable in India, then the tax paid in USA on their income earned/accrued/ received in USA will be eligible for set off while determining income tax in India. The important thing to note here is that, in several instances, NRIs do not file tax returns in India and pay the global income to tax in USA. With respect to Indian income, tax paid in USA is not eligible for set off under DTAA in India and likewise, with respect to US income, tax paid if any in India, probably cannot be set off in USA. Notice from Indian Income Tax comes later as always and one ends up paying tax again. Therefore, one has to be careful to avail the DTAA benefit.

Some of the important questions asked by NRIs so far are given here for the benefit of the Havyaka NRIs/PIOs

1. What are the incomes taxable in India for NRIs?

Only the income accrued/earned/received in India are taxable in India such as accrued or received interest on FDs, sale of Shares/ESOPs received while in India, house rent, salary or perquisites received in India, capital gains on sale of property or long term assets, etc. Income from agriculture and the gain on sale of agricultural land/ farm house/plantation situated beyond 8km from local municipal limits are not taxable in India.

2. When a resident becomes NRI, what are the compliances to be taken care by such NRIs under Income Tax and Forex Laws?

a. After becoming an NRI, one needs to immediately intimate the Banks to convert all the SB accounts to NRO Accounts.

b. Open an FCNR Account if you want to repatriate money from US to India. There are various special account schemes available under Indian Forex Laws with varied tax and repatriation advantages and limitations like FCNR, NRNR, NRSR, EEFC, etc. It is advisable to consult experts to select suitable options.

c. Inform RBI through authorized Dealer Bank, with the details of agricultural land, farm house/ plantations owned or inherited and get it regularized so that, if you want to take the sale proceeds of the same outside India, there will not be any issues.

3. Should I pay advance tax in India?

Yes, unless it is an exempted income. With regard to the income of NRIs accrued/received/earned in India, other than, based on the estimated total income for that year they are required to pay an advance tax., The current tax rates and deadlines are—30% before 15th September, total not less than 60% before 15th December and for the remaining balance by 15th March. The estimated income includes all income and losses including interest on housing loan and the permissible deductions for eligible investments and other savings. This advance tax is computed after setting off all TDS made by the payer of on your income.

4. If Tax is deducted at source by Banks or others, how to claim refund and how much we can claim as refund?

This is a very important question. Yes, in many cases, taxes will be deducted by Bank while giving interest on deposits, tenant while paying rent, etc. But, considering the other income/losses /eligible deductions/exemptions, there may be instances of refund of such TDS. In such instances, income tax returns need to be filed with in two years from the end of the financial year. Otherwise, the deadline to claim refund is going to expire. Although there is a special route to take approval of Chief Commissioner with justifying reasons, that route is

generally not easy. It is always better to file on time and get the refund.

5. How to file Income Tax Return while I am in USA?

Tax returns can be filed online. Or, one can use the services of tax consultants in India for proper planning and filing tax returns.

6. What to do when Income Tax Survey Notice, Income Tax Show Cause Notice, or Notice of Demand of Tax is received? What happens if I don't respond on time?

The order can be passed ex-parte based on the information available with the Income Tax Authority. Normally such orders will be based on their best judgment. Once it is passed, generally, appeal against ex-parte order will not be entertained. It is better to consult your Tax advisor to reply and represent in a timely manner.

7. Can NRI/PIO make effective tax planning well in advance?

Yes, there are many avenues where the NRI/PIO can plan their financial transactions and optimize their tax benefits. Not only one can avail the tax benefits, but it is also possible for that person to plan for Forex benefits.

8. What about forex law and Taxation on Havyakas who have become citizens of USA or Canada?

The Havyaka NRIs who surrender their Indian Citizenship and get the US or Canadian citizenship will acquire the status of PIOs (Persons of Indian Origin). Since they were Indian citizens before, their children and grandchildren who have not even visited India also will acquire the status of PIOs. Such PIOs may have inherited ancestral properties, assets and investments in India. They can gift, transfer or sell the same and repatriate the proceeds to US/Canada subject to applicable taxes and annual ceiling limit. Further, in respect of income from such properties or investments (if not specifically exempted) they are required to pay taxes in India (after having PAN), file returns and take DTAA benefits in US or Canada. Tax Residence Certificates from USA or Canada will be required to avail DTAA benefits. However, if NRI or PIOs own agricultural lands, farm houses or plantations, then, they have to apply to Reserve Bank of India (RBI) for regularizing such holdings within

the specified time period so that there will not be any difficulty during repatriations.

9. Can the second generation Havyakas (PIOs) come back to India to manage or claim or donate their ancestral properties? What type of documentations (taxes, accounts) they should be maintaining?

PIOs having inherited ancestral property in India can first apply for PIO Card with Foreigner Regional Registration Office (FRRO) and then the PAN Card from Income Tax Office. After that, they can sell the property, pay appropriate taxes, avail DTA benefits, file their tax returns and transfer such income to USA or Canada. The maximum limit of repatriation out of ancestral property per calendar year is USD 1,00,000/-. In other cases, they can remit under the liberalized remittance scheme of RBI up to one million US dollars or with special approval from RBI. They can also park such proceeds in permissible investment options and avail the capital gains tax saving benefit.

10. What investment options are better for Havyaka NRIs from the future repatriation point of view or retirement (in India) point of view?

Havyaka NRIs or PIOs cannot invest in their own name into agricultural lands, farm houses, or plantations. Since Indian economy is growing fast, a careful investment in any other real estate would be ideal in the long run. Apart from that, NRIs can first remit funds to Non Resident External Account (NRE). One can keep the funds in NRE deposit which is tax free, low-return, but freely repatriable. Alternatively, one can also transfer from NRE account to Non Resident Ordinary (Rupee) Account (NRO) and invest in FDs, selected Mutual funds, securities, or make loans to residents for general business purpose, which can be repatriated subject to interest rate ceiling and overall annual ceiling.

11. What is the best way to transfer self-made or ancestral properties in India to NRI's kids (PIOs) or someone in the family who is an Indian resident?

The self-made or ancestral properties or assets in India can be transferred either by gift to resident family members (the blood relations) or by sale. No tax is levied on such gifts; however, any income by sale will be subjected to capital gains tax. In case of transfer to kids who are either PIOs or NRIs, it can be by partition, gift, will or inheritance and succession with no tax impact. However, if the property includes agricultural property/ farm house or plantation, then, unless the original holding is regularized with application to RBI, it cannot be transferred to the kids who are the NRI/PIOs.

In summary, I would like to suggest reaching out to your tax or forex advisor for a timely assistance if NRIs or PIOs come across with the following situations:

- a. For all tax related transactions in India related to, (i) earned income, (ii) immovable property such as house, farmhouse, plot or land, agricultural land (ii) plantation income, (iv) Interest or miscellaneous income and need to plan your tax and file timely return, claim refunds.
- b. To sell properties, invest in other avenues, or take the proceeds outside India
- c. To repatriate money to India out of tax-paid income in US or Canada through best account scheme with tax advantage and repatriation advantage.
- d. Want to invest in India in companies/business/property with repatriation or non-repatriation benefits
- e. Go with automatic approval route under RBI for remittance of sale proceeds of property in India.
- f. Tax savings investments to minimize capital gains tax on sale of property.

There are various opportunities for your tax planning, tax refund claiming, and forex planning. Be proactive, have a timely NRI financial transaction plan, comply with the NRI regulatory requirements, and adopt the 'file and smile' strategy.

ನಮ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಲ್ಲಿ ಹಾಳಾಗ್ತಾ ಇದ್ದು ಅಂದ್ರೆ...

* ವೆಂಕಟೇಶ ದೊಡ್ಡನೆ, ತಲಕಾಲಕೊಪ್ಪ

ನಮ್ಮವರ ಒಂದು ಮನೇಲಿ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ವ್ರತ (ಪೂಜೆ) ನಡೀತಾ ಇದ್ದು. ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಸ್ವಾಮಿಯ ದೊಡ್ಡದಾದ ಪೋಟೋನ ಎತ್ತರದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು, ಕುಂಭಕಲಶಗಳನ್ನ ಅದರ ಎದುರಿಗೆ ಇಟ್ಟು, ಚಂದವಾಗಿ ಹೂವಿನ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿ ಯಜಮಾನ-ಯಜಮಾಂತಿ (ದಂಪತಿ) ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತ್ಕಂಡಿದ. ಪುರೋಹಿತರು ಮಂತ್ರ ಹೇಳ್ತಾ ಕೈಸನ್ನೆ ಮಾಡ್ಕೊಂಗೆ ಹೂವು, ಅಕ್ಷತೆಕಾಳು ಹಾಕೋತ ಪೂಜೆ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದ. ಅತಿಥಿಗಳಿಗಾಗಿ ಹಾಕಿಟ್ಟ ಕುರ್ಚಿ, ಸೋಫಾ, ಜಮ್ಮಾನ ಎಲ್ಲಾ ಭಣಗುಡ್ಡಾ ಇದ್ದು. ಒಂದಿಬ್ಬರು ಅಜ್ಜ-ಅಜ್ಜಂದಿರು ಮತ್ತು ಅಡ್ಡಾ ಇಪ್ಪ ಎರೆಡು ಮಕ್ಕುನ್ನ ಬಿಟ್ಟೆ ಇನ್ಯಾರ ಸುಳಿವೂ ಇಲ್ಲೆ. ಯಜಮಾಂತಿ ಪುರೋಹಿತರ ಪರ್ಮಿಷನ್ ತಗಂಡು ಎಂತೆಂತುದೋ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಆವಾಗಾವಾಗ ಎದ್ದು ಹೋಗಿ-ಬರ್ತಾ ಇದ್ದು. ಒಟ್ಟಿಲ್ಲೆ ಪೂಜೆ ನಡೆಯಕ್ಕು, ನಡೀತಾ ಇದ್ದು. ಪೂಜೆ ಇನ್ನೇನು ಮುಗಿದು ಮಂಗ್ಯಾರ್ತಿ ಹೊತ್ತಿಗಾದ್ರೂ ಜನ ಬರ್ತಾನ ಅಂದ್ರೆ, ಯಾರೂ ಪತ್ತೆ ಇಲ್ಲೆ. ಎಂತಕ್ಕೆ ಹಿಂಗಾತು? ಹತ್ತ ಇದ್ದವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಖುದ್ದಾಗಿ ಹೋಗಿ ಮುದ್ದಾಂ ಬರಕ್ಕು ಅಂತೇಳಿ, ದೂರ ಇದ್ದ ಹತ್ತರದ ನೆಟ್ಟಿಗೆಲ್ಲಾ ಫೋನ್ ಮಾಡಿ ಕರೆದು ಆಯ್ಕು. ಇಂಟರ್ ನೆಟ್ಟಿನಲ್ಲೂ ಕಾಗದ ಕಳ್ಳಿ ಬರ್ತಾ ಅಂತ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಮಾಡ್ಕೊಂಡು ಆಯ್ಕು. ಆದ್ರೂ ಇಷ್ಟೊತ್ತಾದ್ರೂ ಜನರ ಪತ್ತೆ ಇಲ್ಲೆ. ಎಂತಕ್ಕೆ ಬರಲ್ಲೆ? ಕರೆದದ್ದು ಸಾಕಾಗಲ್ಲೆ ಅಂತೇನೂ ಹೇಳಿಂಗಿಲ್ಲೆ. ಸ್ವತಃ ಕರೆದಾಗ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ್ಲೇ ಮಾತಾಡಿದ್ಲೆ, ಮತ್ತೆ ಖಂಡಿತಾ ಬರ್ತಿ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ಲೆ. ಒಹ್, ಮಾಡಿದ ಅಡುಗೆ ಎಲ್ಲಾ ದಂಡ ಆಗ್ಗಿಟ್ಟೆ ಎಂತ ಮಾಡದು?

ಅಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ ಗೋಡೆಮೇಲಿದ್ದ ಹಳೇ ಗಡಿಯಾರ ಒಂದು ಘಂಟೆ ಆತು ಅಂತೇಳ್ತಾ "ಢಣ್" ಅಂತ ಹೊಡತ್ತು. ಆಗ ಬಪ್ಪುಕ್ಕೆ ಶುರುಮಾಡಿದ ನೋಡಿ ಜನ. ದುಡುದುಡು ಅಂತ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಂದಲೋ ಬಂದಿಳಿದ. ಕಾರು, ಸ್ಕೂಟರ್, ಮೋಟಾರ್ ಸೈಕಲ್ ಗಳ ಭರಾಟೆ, ನಿಲ್ಲಕ್ಕೆ ಜಾಗ ಇಲ್ಲೆ ಅಂತ ಗೋಣಗಾಟ, ಕುಯ್ಯೋ ಮರ್ರೋ ಅಂತೇಳಿ ನಿದ್ದೆಯಿಂದ ಎದ್ದ ಮಕ್ಕಳ ಚೀರಾಟ ಎಲ್ಲವೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಶುರುವಾತು. ಸಧ್ಯ, ಮಂಗಲಾರತಿಯ ಘಂಟೆ, ಜಂಗ್ಗೆ ಸದ್ದಿಗೆ

ಇವ್ಯಾವುದೂ ಜಾಸ್ತಿ ಕೇಳಲ್ಲೆ. ಹೆಚ್ಚಿನವರೆಲ್ಲರೂ ಮಂಗಲಾರತಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ, ತೀರ್ಥ-ಪ್ರಸಾದ ಸೇವಿಸುವ 'ಫಾರ್ಮಾಲಿಟಿ' ಮುಗಿಸಿ ಯಜಮಾನನಿಗೊಂದು ವಿಶ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ದೂರದಿಂದ ಕೈಯಾಡಿಸಿ ಊಟದ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಜಾರಿಕೊಂಡರು.

ಅಷ್ಟಕ್ಕೂ ನಾವು ಬಂದಿದ್ದು ಎಂತಕ್ಕೆ? ಅಲ್ಲಾ, ಮಾಮೂಲು ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಪೂಜೆ, ಅದೇ ಕಥೆ, ಅದೇ ಪೂಜೆ. ಪ್ರಸಾದ ಒಂದು ಸಿಕ್ಕೋದ್ರೆ ಆಗೋತು. ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನ ಪೂಜೆ ಮುಗಿಸಿ, ಊಟ ಮಾಡ್ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದಲ್ಲಾ? ನಾವು ಬಂದ ಕೆಲ ಆತಲ? ಅಂತ ಬಡಬಡ ಊಟ ಮುಗಿಸಿ, ಮತ್ತೆ ತಂತಮ್ಮ ಸವಾರಿ ಏರಿ ಜಾಗ ಖಾಲಿ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟು. ನೋಡ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಅರ್ಧ-ಮುಕ್ಕಾಲು ಘಂಟೆಗೆ ತೊಂಬತ್ತರಷ್ಟು ಜನ ಖಾಲಿ! ಉಳಿದವು ಹಳೆಯ ಕಾಲದವರು ಮತ್ತು ಕೆಲವೇ ಬೆರಳೆಣಿಕೆಯ ಹತ್ತಿರದ ಸಂಬಂಧಿಕರು. ಮುಗಿದೇ ಹೋತು, ಕೆಲವು ದಿನಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಪೂಜೆಯ ಪ್ರಿಪರೇಶನ್ನ ವೈಭವ ಒಂದೆರಡೇ ಘಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ! ಅಂದಹಾಗೆ ಇದು ಇತರೆಯರ ಮನೆಯಲ್ಲಲ್ಲ, ಮುಕ್ಕಾಲಶಿ ನಮ್ಮವರ ಮನೇಲಿ ನಡೆಯುವಂಥಾದ್ದು.

ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆ ನೋಡಿ, ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಕಥೆ ಮನೆ ಅಂದ್ರೇ ಅದು ಇಸ್ಪೀಟು ಮಂಡಲಗಳ ಕಂಬಳ! ಅದು ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮಿ ಆಗಿಕ್ಕು, ಮದುವೆ-ಮುಂಜಿ ಆಗಿಕ್ಕು ಅಥವಾ ಹಬ್ಬ ಹರಿದಿನ ಆಗಿಕ್ಕು ಅಲ್ಲಿ ಇಸ್ಪೀಟಿನದ್ದೇ ದರ್ಬಾರು. ಅದು ಎರೆಡು ಮೂರು ದಿನ ಮುಂದುವರೆದ್ರೂ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಇಲ್ಲೆ. ಅಲ್ಲೇ ಇಸ್ಪೀಟು, ಅಲ್ಲೇ ತಿಂಡಿ-ತೀರ್ಥ ಮತ್ತೆ ಅಲ್ಲೇ ಕವಳ-ಸಿಗರೇಟು. ನಿದ್ದೆ ಇಲ್ಲೆ ಬುದ್ದಿ ಇಲ್ಲೆ. ಮನೆಯೇ ಒಂದು ಕ್ಲಬ್ಬು ಆಗದಿದ್ದೆ ಅದು ಮನೆಯಾಕೆಯ ಅದೃಷ್ಟ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡವರ ಕಥೆಯೇ ಹಿಂಗಾದ್ರೆ ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಮಕ್ಕಳು ಎಂತ ಕಲೀತೆ? ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಟ್ರೆಂಡ್ ಶುರುವಾಯ್ತು. ಮದುವೆಗೆ ಮುಂಚೇನೆ ಆರತಾಕ್ಷತೆ! ಅಂದರೆ ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ತಾರೀಖು ಮದುವೆ ಅಂದರೆ ಅದರ ಹಿಂದಿನ ದಿನ ೧೯ರಂದೇ ಆರತಾಕ್ಷತೆ. ಮುಂದಿನ ದಿನ ಮದುವೆ ಆಪ ಪಧೂ-ವರ ಹಿಂದಿನ ದಿನವೇ ಮಾಲೆ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳದು. ಬಂದ

* ೨೨.೨೦.೨೦. ಬಡಾವಣೆ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಅತಿಥಿಗಳು ಮದುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಡುಗೊರೆ ಕೊಡೋದು. (ಈಗ ಕಾಲೇಜಿಗೆ, ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಪ ಹುಡುಗಾ-ಹುಡುಗೀರಿಗೆ ಮದ್ದೆಗೆ ಮುಂಚೇನೇ ಎಲ್ಲವೂ ಆಗಿರ್ತು? ಅನ್ನುವುದೇನೇ ಇದ್ದೂ ಅದು ತೆರೆಮರೆಯ ವಿಷಯ, Stage ಮೇಲೆ ನಡೆಯೋದಲ್ಲ, ಬಿಡಿ). ಆದ್ರೆ ಎಂಗೊಂದಲ ಅನುಮಾನ ಬಂದು ಒಬ್ಬನ್ನ ಕೇಳಿದ. "ಎಂತ ಹೇಳ್ತಾ ವಿಷ್ ಮಾಡಿದೆ?!"

ಅವರು ಹೇಳಿದ 'Wish you Happy Married Life' ಅಂತ.

"ಅಲ್ಲಾ ಇನ್ನೂ ಮದುವೆನೆ ಆಗಲ್ಲ, ಹ್ಯಾಂಗೆ ವಿಷ್ ಮಾಡ್ಲೆ?" ಅಂತ ಕೇಳಿದ್ರೆ, "ಇನ್ನೆಂತ ವಿಷ್ ಮಾಡಕ್ಕು?" ಅಂತ ಎನ್ನನ್ನೇ ದಬಾಯ್ತು ಕೇಳಿದ.

ಬಪ್ಪ ಜನ್ಮ ಅಷ್ಟೇ, ಮದ್ದೇನೋ ಆರತಾಕ್ಷತೆಯೋ, ನಮಗೆಂತ ಆಗಕ್ಕು, ಸತ್ಕಾರ ಚೊಲೋ ಇದ್ದಾ, ಅಷ್ಟೇ ನಮಗೆ ಬೇಕಾಪ್ಪು.

ಮದುವೆ ಭತ್ತದ ಬಾಡಿಗೆ ಹಣ ಉಳಿಸಕ್ಕೆ ಅಂತ ಕೆಲವು ಕ್ಲಾಂಟಿ ಶೆಟ್ಟು ಶುರು ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ತಪ್ಪು-ಸರಿ ಬಲ್ಲ ಮತ್ತು ಬೇರೆಯವಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಬಲ್ಲ ನಮ್ಮವರೂ (ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂ) ಇದನ್ನೇ (ಹಿಂದಿನ ದಿನ ಆರತಾಕ್ಷತೆ) ಅನುಸರಿಸಿದರೆ ಯಾರಿಗೆ ದೂರು ಹೇಳಕ್ಕು? ಮದುವೆಯ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಬರೀ 'Get together' ಬೇಕಿದ್ದೆ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡ್ಕಂಡು ಬಂದವಿಗಾಗಿ ಭರ್ಜರಿಯಾಗಿ ಪಾರ್ಟಿನೋ ಊಟಾನೋ ಇಟ್ಟುಕಟ್ಟು, ಅಲ್ಲಾ? ಇಲ್ಲಿ ಮದುವೆ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮುಖ್ಯಾನೋ ಅಥವಾ ದುಬಾರೀ ಭತ್ತದಲ್ಲಿ ವಿಜ್ರಂಭಣೆಯಿಂದ ಮಾಡೋ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರವಿಲ್ಲದ ವೈಭವದ ಮದುವೆ ಮುಖ್ಯಾನೋ? ಆಯ್ಕೆ ನಿಂಗ್ಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದು - ಅಂದರೆ ಅದು ನಂಗಳು ಮುಂದಿನ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಡುವ ಕೊಡುಗೆ ಆಗ್ತು ಅನ್ನೋದನ್ನ ನೆಂಪು ಇಟ್ಟುಕಟ್ಟು ಅಷ್ಟೆ.

ಮದುವೆ-ಮುಂಜಿ ಅಂದ ತಕ್ಷಣ ಇನ್ನೊಂದು ಈಚೆಗಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆ ನೆಂಪಿಗೆ ಬತ್ತು. ಕರೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಪ್ಪು ಕ್ಕಾದ್ರೆ ನೆಂಟರಿಷ್ಟರಿಗೆಲ್ಲಾ ಉಡುಗೊರೆಯನ್ನ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡೋದು! ಉಡುಗೊರೆ ಅಂದ್ರೇನು, ಅದಕ್ಕಿಪ್ಪ ಮೌಲ್ಯ ಎಂಥಾದ್ದು, ಯಾರಿಗೆ ಯಾವಾಗ ಕೊಡಕ್ಕು? ಇವೆಲ್ಲಾ ಗೌಣ. ಈ ಮೇಲಣ ಎರೆಡೂ ವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಚಾರನ ಗಮನಿಸವ್ವು, "ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಮದುವೆ ನಿಂತೋದ್ರೆ?".

ನಂಗಳು ಬಹಳ ಮುಂದುವರೆದ್ದ ಅಲ್ಲಾ? ಬಹುಶಃ ಇನ್ನುಂದೆ ಇನ್ನೊಂದು ಸುಲಭ ವಿಧಾನ ಬರಗು. ಮನೆ ಮನೆಗೂ ಎಂತಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಕರೆಯಕ್ಕು? ಕಾಗದನೆಲ್ಲಾ ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡದು, ಜೊತೆಗೆ ಒಂದೊಂದು ಉಡುಗೊರೆ ಪಾರ್ಸಲ್ (ಶರಟಿನ ಬಟ್ಟೆ,ಸೀರೆ-ಕುಬಸದ ಪೀಸ್ ಅಥವಾ ಒಂದು free size ನೈಟಿ!) ಜೊತೆಗೆ ಕಾಯಿ-ಅಡಿಕೆ-ವೀಳ್ಯದೆಲೆ-ಬಾಳೆಹಣ್ಣು). ಇನ್ನೂ ಮುಂದುವರೆದು, ಇಂಟರ್ನೆಟ್ ಸೌಕರ್ಯ ಇಪ್ಪವರಿಗೆ ಮದುವೆ ಕಾಗದ ಅಲ್ಲ, ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮದುವೆ ಆಗಿಪ್ಪ ಒಂದು ಸ್ಯಾನ್ಡ್ ಕಾಪಿ ಜೊತೆಗೆ, ಒಂದು ಬ್ಯಾಂಕ್ನಿಂದ ಹಣ ಟ್ರಾನ್ಸಫರ್ ಕನ್ಫರ್ಮೇಷನ್ (Return

gift ತರ). ಜೊತೆಗೆ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮದುವೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದ ಫೋಟೋವನ್ನ ವ್ಯಾಟ್ಸ್ ಆಫ್ ಕಳಿಸೋದು. ಲಾಯ್ಕತು ಬಿಡಿ ಯಾವ ಖರ್ಚಿಲ್ಲೆ ಮದ್ದೆ ಕಳೆದುಹೋಗ್ತು.

ಎಂತ ಹೇಳಿದ್ರೆ? ಹನಿಮೂನ್ ಫೋಟೋ ಎಲ್ಲಿ ಅಂದ್ರಾ? ಎಂಥಾ ಅಸಂಬದ್ಧ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದ್ರೆ? ಅದೆಲ್ಲಾ ಫ್ಲೇಸ್ಪುದಕ್ಕಲ್ಲೆ ಮದ್ದೆಗಿಂತ ಮುಂಚೇನೇ ಜಗಜ್ಜಾಹಿರ ಆಗೋಗಿರ್ತು ಬಿಡಿ ಅದುನ್ನೆಲ್ಲಾ ಈಗಿನ ಹುಡ್ಡಿಗೆ ನಂಗಳು ಹೇಳಿಕೊಡಕ್ಕು?.

ಇನ್ನು, ಊರ್ನಲ್ಲಿಪ್ಪ ಅಜ್ಜ-ಅಜ್ಜಿಗೆ (ಅಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ ಅಡಿಕೆ ತ್ವಟ ಉಳಿಸ್ಕಂಡಿಪ್ಪ ಯಾರಾದ್ರೂ ಊರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಉಳಿಸ್ಕಂಡಿದ್ರೆ) ಸೀರೆ-ಅಶೀನ-ಕುಂಕು ತೊಟ್ಟು ತುಳಸೀ ಗಿಡ ಸುತ್ತುವ ಭಾರೀ ಗರತಿಯಂಥಾ ಒಂದು ಫೋಟೋ, ಬಾಡಿಗೆ ಮಡಿ ಉಟ್ಟೊಂಡು ದೇವರ ಫೋಟೋಗೆ ಊದುಕಡ್ಡಿ-ಆರತಿ ಹಿಡಿಯೋ ಯಜಮಾನನ ಒಂದು ಫೋಟೋ ಕಳಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿ ಸಾಕೇಸಾಕು, ಅವುನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕು ಮಾಡಕ್ಕು. ನೋಡ್ತಾ ಇರಿ, ಇವೆಲ್ಲಾ ಬಾಳ ದೂರ ಏನಿಲ್ಲೆ, ನಂಗಳ ಮಕ್ಕಳೇ ನಾಳೆ ಮಾಡ್ತು.

ಹಂಗಾದ್ರೆ ನಂಗ್ಳು ಎಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದಾ? ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕುನ್ನ ಯಾರು ತಪ್ಪು ದಾರಿಗೆ ಎಳೇತ? ಹೋಗಲಿ, ನಂಗಳು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸರಿ ಇದ್ದೆ? ಅಂತ ಇವುಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಕಾರಣ ಹುಡ್ಡಕ್ಕೆ ಹೊರಟೆ, ಕೆಲವು ಸ್ಪಷ್ಟ ನಿರ್ದರ್ಶನಗಳು ಸಿಗ್ತು.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆಗಳು ಇದ್ದು. "ನನ್ನ ಮಗನನ್ನ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಿ ಮಾಡ್ಲಿ", "ನನ್ನ ಮಗಳನ್ನ ಡಾಕ್ಟರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡ್ಲಿ" ಅಂತ ಹೇಳ್ತತ್ತ ಅವುನ್ನ ನಂಗ್ಳು ಸಾಮಾನ್ಯ ದಿನಚರಿ ಒಳಗೆ ಸೇರ್ಕುಳದೇ ಇಲ್ಲೆ. ಅವು ಪುಸ್ತಕ ಹಿಡಿದುಬಿಟ್ಟಿ ಸಾಕು, ನಂಗಳು ಯಾವ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಕರೆಯದಿಲ್ಲೆ. ಆ ಮಕ್ಕುನ್ನ ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟಿ VIP ಹಾಂಗೆ ನಂಗಳು ಟ್ರೇಟ್ ಮಾಡ್ಲೆ. ಅವು ಅಲ್ಲೇ ದಾರಿ ತಪ್ಪುತ, ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹ್ವಾದ ಮೇಲಲ್ಲ.

ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ತಗಲಿ, ಒಂದು ಹುಡುಗಿ ಏಳನೇ ತರಗತಿ ಓದ್ತಾ ಇದ್ದು ಅಂದ್ರೆ, ಅವಳಿಗಾಗಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಒಬ್ಬ Individual ಆಗಿ ಬೆಳೆಸಿಬಿಡ್ಲೆ. ಅವಳು "ನಾನು, ನನ್ನದು" ಅಂತ ಹೇಳ್ತೇ ಹೊರ್ತುಳ "ನಾವು, ನಮ್ಮದು" ಅಂತೈಸಳ ಅಪ್ಪಟ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಭಾರತೀಯ ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನ ಶಬ್ದಗಳನ್ನ ಹೇಳದೇ ಇಲ್ಲೆ. ಇದರ Adverse Effect, ಆ Individuality ಅನ್ನದು ಎಲ್ಲಿ ಹೋದ್ರೂ ಜೀವನ ಪೂರ್ತಿ ಇರ್ತು ಅನ್ನೋದನ್ನ ನಂಗಳು ಮರೆಯಲಾಗ.

ನಂಗಳ ಮೂಲ ಊರಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಿ, ನಂಗಳ ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮುಂಚೆ ಎದ್ದು ಎಂತೆಂಥ ಕೆಲ್ಸ ಮಾಡ್ಲಿದ್ದ ಅಂತ. ಅಮ್ಮ ಬೆಳಗಿನ ಜಾವ ಎದ್ದು, ಬಚ್ಚಲ ಒಲೆಗೆ ಬೆಂಕಿಹಾಕಿ, ಹಲ್ಲುಜ್ಜಿ, ಮಕತೊಳೆದು, ಕುಂಕು ಹಚ್ಚುಂಡು, ದೇವರಿಗೆ ದೀಪ ಹಚ್ಚಿ, ಒಂದು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ, ಬಾಗಿಲಿಗೆ ನೀರು ಹಾಕಿ, (ಆಕಳು ಸಗಣೆ

ಹಾಕಿ ತೊಡೆದು), ರಂಗೋಲಿ ಬಿಡಿಸಿ, ಒಳಗೆ ಬಂದು ಕಾಫೀ/ಚಾ/ಡಿಕಾಕ್ಸ್‌ನ್ನು ಮಾಡಿಟ್ಟು ತಿಂಡಿಗೆ ರೆಡಿ ಮಾಡಿದ್ದ. ಅಪ್ಪನೂ ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚುಕಮ್ಮಿ ಸರಿಗೂಡಿದ್ದ. ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲ್ಸ, ತಿಂಡಿ ತಿಂದ ಆದಮೇಲೆ ಅಪ್ಪನದೇ ಬೇರೆ (ಕೆಲಸದ) ದಾರಿ, ಅಮ್ಮನದೇ ಬೇರೆ ರೀತಿಯದ್ದು. ಮನೆಯಲ್ಲಿಪ್ಪ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಸಗುಡಿಸೋದೋ, ನೆಲ ವರೆಸೋದೋ, ತ್ವಾಟಕ್ಕೆ ಹೋಪುದೋ, ಅಡಿಕೆ ಆಸೋದೋ, ಕಳೆ ಕೀಳೋದೋ, ದೇವಿಗೆ ಹೂ-ತುಳ್ಳಿ ಕುಡಿ ಕೊಯ್ಯೋದೋ ಏನಾದ್ರೂ ಒಂದು ಕೆಲ್ಸ ಇದ್ದೇ ಇರ್ತಿತ್ತು, ಮತ್ತೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದೊಡ್ಡವರು ಮಕ್ಕಳ ಹತ್ತ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ, ದಿನ ನಿತ್ಯದ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ಅವರನ್ನ ಒಗ್ಗೂಡುತ್ತಿದ್ದ (involvement). ಶಾಲೆ ಮುಗಿಸಿ ಸಾಯಂಕಾಲ ಆದ್ರೆ ಸಾಕು ಚಿನ್ನಿ ದಾಂಡು, ಗೋಲಿ, ಮರಕೋತಿ, ಈಗೀಗ ಕ್ರಿಕೆಟ್ಟು, ಫುಟ್ಬಾಣಲು. ನಂತ್ರ ದೇವಿಗೆ ದೀಪ ಹಚ್ಚೋದು, ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಪುದು, ದೇವರ ನಾಮ ಹಾಡೋದು, ಬಿಡುವಿದ್ದಾವೆಲ್ಲಾ ಅಡುಗೆ ಮನೆಗೆ ಕರೆದು ಆಸೆಗೆ (ಪದಾರ್ಥಕ್ಕೆ) ತರಕಾರಿ ಹೆಚ್ಚಲು ಹಚ್ಚೋದು, ಅತಿಥಿಗಳಿಗೆ ಆಸರಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಹೇಳೋದು ಮುಂತಾದ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ, ಹೊರಗಿನ/ನೆರೆಹೊರೆಯವರ ಜತೆ ಬೆರೆಯದು ಇವುನ್ನೆಲ್ಲಾ ದಿನನಿತ್ಯದ ಶಿಕ್ಷಣವೋ ಎಂಬಂತೆ ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ. ಅವರಿಗೆ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಡಕ್ಕೆ ಬಾರದಿದ್ದೂ ಶಾಲೆಯ ಪಾಠ ಓದಕ್ಕೂ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ರೆ ಒಂದು ತರದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣತೆ ಇತ್ತು. ಬದುಕನ್ನ ಬ್ಯಾಲೆನ್ಸ್ ಮಾಡುವ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸುತ್ತಿದ್ದ. ಅದುಕೇ ಇವತ್ತು ನೋಡಿ ಹಳ್ಳಿಕಡೆಯಿಂದ ಸಿಟಿಗೆ ಬಂದವರಲ್ಲಿ ಆ ಸಂಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನ ನಂಗಳು ನೋಡ್ಕು. ಅವರು ಒಂದು ತರ ಆಲ್ ರೌಂಡರ್ಸ್. ಗಂಡ್ ಮಕ್ಕಿಗೂ ಅಷ್ಟೇ, ತರಕಾರಿ ತಂದ್, ಹೆಚ್ಚಿ, ಅಡುಗೆ ಮಾಡಲು ಬರ್ತು, ಅವಲಕ್ಕೆ ಒಗ್ಗರಣೆ ಹಾಕಲು ಬರ್ತು! ಇಂಥವರಿಗೆ ಜೀವನ ಸುಲಭ, ಕಷ್ಟವನ್ನ ನೋಡಿಪ್ಪವಂಗೆ ಸುಖ ಅಂದ್ರೆ ಎಂಥದು ಅಂಬುದು ಬೇಗ ತಿಳಿತು.

ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಪೇಟೆಯಲ್ಲೇ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದಿರೋ ಹುಡುಗ್ಗು ("ಹುಡುಗ್ಗು" ಅಂದ್ರೆ ಹೇಣ್ಣೂ ಬಂತು ಗಂಡೂ ಬಂತು, ಇಬ್ಬರೂ) ನಿಜವಾಗ್ಲೂ ನತದೃಷ್ಟರು. ಅವು ಬರೀ ಟಿ.ವಿ., ಮೋಬೈಲ್, ಲ್ಯಾಪ್ ಟಾಪ್, ಪಾಮ್ ಟಾಪ್‌ಗಳನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಾ ಬೆಳೆದು, ನೈಜ ಆಟೋಟಗಳನ್ನೇ ಕಾಣದೆ Practical ಜೀವನದ ಅನುಭವ ತೀರಾ ಕಡಿಮೆ ಆಗಿ ಬದುಕು ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಕಷ್ಟ ಪಡ್ತ, ಸೊರಗಿಹೋಗ್ತ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಅಂಥಾ ವಾತಾವರಣವನ್ನ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದ ನಾವು-ಮಕ್ಕಳನ್ನ ಹಡೆದವರೇ ಹೊರತು, ಮಕ್ಕಳ ತಪ್ಪಲ್ಲ.

ಬೆಂಗಳೂರು-ಮಂಗಳೂರು-ಮುಂಬೈದಲ್ಲಿರಲಿ, ಅಥವಾ ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲೇ ಇರಲಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಜೀವನ ಶೈಲಿ ಚೂರು ಪಾರು ಬೇರೆ ಇಕ್ಕು. ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಕಸಗುಡ್ಡಕ್ಕೆ, ನೆಲವರ್ಸಕ್ಕೆ, ಬಾಗ್ಗು ತೊಳೆಯಕ್ಕೆ ಆಗ್ಗೆ ಇಕ್ಕು. ಅಡಿಕೆ ಆರ್ಸಕ್ಕೆ ತ್ವಾಟ ಇಲ್ಲೇ ಇಕ್ಕು. ಆದರೆ ನಂಗಳ ಒಂದು 'ದಿನನಿತ್ಯದ ಬದುಕು - Day to day

life' ಅಂತ ಇರ್ತು. ಅದ್ರಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತೊಡುಗ್ಗಳ ಹಾಂಗೆ ಮಾಡಕ್ಕು. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಂತೆ ಎಲ್ಲರೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆತು ಜೀವನ ಮಾಡಕ್ಕೆ ಕಲಿಸಕ್ಕು ಅನ್ನೋದೇ ಆನು ಹೇಳ್ತಾ ಇಪ್ಪ ವಿಷಯ.

ಆದ್ರೆ, ಇಲ್ಲೇ ಇಪ್ಪದು East-West ಅಥವಾ ಇಂಡಿಯನ್-ವೆಸ್ಟರ್ನ್ ತತ್ವಗಳ ವೈರುಧ್ಯ (Contrast). ಭಾರತೀಯತೆಯ/ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಅರಿವಿದ್ದವರಿಗೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸಮಾಡುವ (Team work) ಅಥವಾ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬಾಳುವ/ಸಹಿಷ್ಣುತೆಯ (Endurance) ಪಾಠ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಬೇಕಾಗದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜೀವನ ಶೈಲಿಯೇ ಹಾಂಗಿದ್ದು, ಅದನ್ನ ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡ ಬಾಹ್ಯರಂಜಣೆ ಅಲ್ಲ ಇಡೀ ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜ ಇವತ್ತು ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ಮಾದರಿ. ನಂಗಳೆಲ್ಲರ ಕಥೆಯೂ ಇದಕ್ಕೆ ಹೊರತಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಇವತ್ತು "ಮಾಡರ್ನ್" ಆದ ನಾವು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಡದು ಎಂಥದ್ದು ಗಮನಿಸಿ.

ಚಾಕಲೇಟು ತಂದುಕೊಟ್ಟೆ ಅದನ್ನ "ನಿಂದು" ಅಂತ ಹೇಳಿ, ಪಕ್ಕದ ಮಗುವಿಗೂ ಕೊಡದೇ ಹೋಪ ಹಾಂಗೆ ಮಾಡ್ತ. ಒಂದು ಗೊಂಬೆ ತಂದರೂ ಅಷ್ಟೆ. ಅವುಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿದ್ದೇ ಕೊಡುತ್ತ ಅಥವಾ ಎಂಥಾದ್ದು ತರಕ್ಕು ಅಂತ (ಅರಿಯದ) ಮಕ್ಕಳನ್ನೇ ಕೇಳ್ತ. ಓಡಾಡುವಾಗ ಎಲ್ಲಾದ್ರೂ ಬಿದ್ದೋದ್ರೆ ಅಲ್ಲ, ಬಿದ್ದೋಪ ಹಾಂಗೆ ಆದ್ರೆ ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ರಂಪ ಮಾಡ್ತ (ಮಕ್ಕಳಲ್ಲ, ನಾವು ದೊಡ್ಡವರು). ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳ್ತ ಕೇಳಿ.

ಆನು ಒಂದಲ್ಲ ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿಪ್ಪ ಪಾರ್ಕಲ್ಲಿ ಎನ್ನ ೩ ವರ್ಷದ ಪುಟ್ಟ ಮಗುವನ್ನ ಆಟ ಆಡಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಿ. ಅದು ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತಿನೇ ಚುರುಕಿನ ಹುಡುಗಿ. ಕೈ ಬಿಟ್ಟೆ ಸಾಕು ಓಡದು, ಕುಣಿಯದು, ಹಾರದು, ಜಂಪ್ ಮಾಡ್ತಾ ಓಡದು ಎಲ್ಲಾ ಮಾಡ್ತು. ಆನು ಹಿಂದಿಂದ ಗಮನಿಸಿದ್ದೇ ಹೊರ್ತು ಕೈಹಿಡಿದುಕೊಂಡು Shielding ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವತ್ತು ಅದು ಹಾಂಗೆ ಓಡಕ್ಕಾದ್ರೆ ಬಿದ್ದುಬಿಡ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಐದಾರು ಜನ ಓಡಿ ಬಂದ. ಒಬ್ಬಬ್ಬೂ ಒಂದೊಂದು ಹೇಳಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡ್ತ. "ಅಯ್ಯೋ, ಮಗುವು ಬಿದ್ದು ಬಿಡ್ತಲೀ, ಪಾಪ, ಪೆಟ್ಟಾಯಿತೋ ಏನೋ". "ಸ್ವಾಮೀ, ಮಗುವನ್ನ ಆತರ ಫ್ರೀಯಾಗಿ ಬಿಡಬೇಡ್ರೀ, ಎಲ್ಲಾದ್ರೂ ಬಿದ್ದೆ ಏನಾಡ್ತೀರಾ". "ಏನೀ, ಆಗ್ಗಿಂದ ನೋಡ್ತಾ ಇದೀನಿ, ಮಗು ಅಂದ್ರೆ ಕೇರೇ ಇಲ್ಲಲೀ" "ಮಗುವನ್ನ ನೋಡ್ಕಳಕ್ಕೆ ಬರದಿದ್ದೆ ಪಾರ್ಕಿಗೆ ಯಾಕೆ ಕರಕೊಂಡು ಬರ್ಬೇಕು?", "ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡ್ಕಳದೂ ಒಂದು ಆರ್ಟ್ ಕಣ್ಣೀ", "ಮಗು ಅಂತ ಒಂಚೂರೂ ಕರುಣೆ ಇಲ್ಲಲೀ", "ಮಕ್ಕಳು ಅಂದ್ರೆ ದೇವ ಸಮಾನ, ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕನ್ನ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬಿಡೋದೇ ಅಪರಾಧ", "ಮಕ್ಕನ್ನ ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡ್ಕಳಕ್ಕೆ ಆಗಲ್ಲ ಅಂದ್ರೆ ಯಾಕ್ರೀ ಮಕ್ಕು ಮರಿ ಮಾಡ್ಕೊಬೇಕು?", "ನಿಮ್ಮ ಹೆಂಡ್ತಿ ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿದ್ದೆ ಹಿಂಗಾ ನೋಡ್ಕೊಳ್ಳಿದ್ರು?"... ಸುಮಾರು ಎರೆಡು ಮೂರು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಎನ್ನ ಮೇಲೆ ಬೈಗುಳದ ಆಲಿಕಲ್ಲು ಮಳೆಯೇ ಸುರಿದುಹೋಗಿತ್ತು. ಅವರಿಗೆ ಏನುತರ ಕೊಡಲಿ?

ನಂತ್ರ ಮಗುವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಧೂಳು ಕೊಡಗಿಡಿ. ಅದು ಎಂಥುದೂ ಆಗಲೆ ಅನ್ನೋತರ ಮತ್ತೆ ಕೆಳಗೆ ಬಿಡು ಅಂತ ಸನ್ನೆ ಮಾಡ್ತಾ ಅಳಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡ್ತು. ಆನು ಬಿಡದೇ ಎದೆಗವಚಿಕೊಂಡು ಕಾರಲಿ ಕೂರ್ಸಿಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಹೋದಿ.

ನಾವು ಬೆಳೆದಿದ್ದು ಹ್ಯಾಂಗೆ? ಅನುಭವಿಸಿದ ಕಷ್ಟಗಳು ಎಂಥಾದ್ದು? ಇವತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಇಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾಗಿದ್ದ ಅಂದ್ರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ನಮ್ಮ ಬಾಲ್ಯನೇ ಅಲ್ಲಾ?

ನಿಂಗಳೇ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ,

ಮಗು ಎಡವಿ ಬೀಳದೆಯೆ ನಡೆದಾಡಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯಾನಾ? ನೀರು ಕುಡಿಯದೆಯೆ ಈಜಲು ಬರ್ತಾ? ಕಾಲು ಗಾಯ ಮಾಡ್ಕಟ್ಟೇನೆ ಸೈಕಲ್ ಕಲಿಯಲು ಆಗ್ತಾ?

ಇದನ್ನೇ ಡಾ. ಡಿ.ವಿ.ಜಿಯವರು ಹೀಂಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೆ.
ಎಡವದೆಯೆಮೈಗಾಯವಡೆಯದೆಯೆಮಗುವಾರು |
ನಡೆಯಕಲಿತವನುಮತಿನೀತಿಗತಿಯಂತು ||
ತಡವರಿಸಿಮುಗ್ಗರಿಸಿಬಿದ್ದುಮತ್ತೆದ್ದುಮೈ- |
ದಡವಿಕೊಳುವವರೆಲ್ಲಮಂಕುತಿಮ್ಮ ||

ಆದರೆ ನಾವು ಇದರಿಂದ ಎಲ್ಲಿ ಕಲಿತೆ?? ನಮ್ಮ ಮಗು ನಮ್ಮ ತರ ಅಲ್ಲೇ ಅಲ್ಲ. ನಾನು ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟ ಕಷ್ಟ ಅದೆಂತಕ್ಕೆ ಅನುಭವಿಸಕ್ಕು? ಅದು ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಬೇರೆ ಹುಡುಗರಿಗಿಂತಲೂ Different. ನಮ್ಮ ಮಗು ಏನು ಮಾಡಿದ್ರೂ ಚೆಂದ.

ಹಿಂದೆಲ್ಲಾ (ಅಂದ್ರೆ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಸಣ್ಣಕ್ಕಿಪ್ಪುಕ್ಕಾದ್ರೆ), ಚಿನ್ನಿ-ದಾಂಡು, ಗೋಲಿಯಲ್ಲಿ ಸೋತು ಅಥವಾ ಅವರಿವರ ಹತ್ತ ಹೊಡೆತ ತಿಂದು ಮನೆಗೆ ಅತ್ತೋತ ಹೋದ್ರೆ ಮನೇಲಿ ಮತ್ತೆ ಹೊಡೆತ ಬೀಳ್ತತ್ತು. "ನೀನೆಂತಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದ್ದೆ? ನೀ ಏನು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದೇನ ಅದಕ್ಕೆ ಅವು ಎರೆಡು ಬಿಟ್ಟಿದ ಕಾಣ್ತು" ಅನ್ನುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಲತ್ತೆ ತಿನ್ನಕ್ಕಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಅದು Reverse Trend. ಹೊಡೆತ ತಿಂದು ಮನೆಗೆ ಅತ್ತೋತ ಬಂದ್ರೆ, ಎಮ್ಮನೆ ಅಪ್ಪಿ, ತಪ್ಪು ಮಾಡಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯನೇ ಇಲ್ಲೆ, "ಯಾವನ ಅವ ಎನ್ನ ಮಗನ್ನ ಹೊಡೆದವ? ಎರೆಡು ಬಾರ್ಸಿಬಿಡ್ತಿ ನೋಡು" ಅಂತೇಳಿ ಆ ಹೊರಗಡೆ ಹುಡುಗುನ್ನ ಹೊಡೆದರೂ ಹೊಡೆದ್ಲೆ! ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ

ಮಗುವನ್ನು ಬೈದ್ರೂ ಅಷ್ಟೇ, ಮೇಷ್ಟ್ರುನೇ ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳದು. ನೋಡಿ ನಂಗಳು ಎಷ್ಟು Sensitive ಆಗಿಬುಟ್ಟಿದ.

ನಿಜ, ಇವತ್ತಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪುದು ಒಂದೋ ಇಲ್ಲಾ ಎರೆಡೋ ಮಕ್ಕಳು, ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ತಪ್ಪುಮಾಡಿದಾಗ ತಿದ್ದಿ ತೀಡಿ ನೆಟ್ಟಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದೆ ಅವು ಮುಂದೆ ಎಂತ ಆಗ್ತ ಹೇಳಿ? ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪು ಮಾಡ್ತಾ ಮಾಡ್ತಾ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಆಗಲು ಅವಕಾಶ ನಂಗಳೇ ಕೊಟ್ಟಹಾಂಗೆ ಆಪ್ಪಿಲ್ಲಾ?

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಭಾಷೇನ ದೊಡ್ಡವರೇ ಅಪಭ್ರಂಶ ಮಾಡದು ಇದ್ದು. ಸಾರಿಗೆ ರಸಂ ಹೇಳದು, ಹುಳಿಗೆ ಸಾಂಬಾರು ಅಂತೇಳದು, ಕೆಮ್ಮಿಗೆ ಕೆಮ್ಮುಲು ಅಂತೇಳದು, ಸಾಯಂಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಾಯಂಕಾಲ, ನಿನ್ನೆಗೆ ನೆನ್ನೆ, ಭಾನುವಾರ, ಸೋಮವಾರಕ್ಕೆ ಸಂಡೇ, ಮಂಡೇ ಅನ್ನೋದು, ಅಮ್ಮುಂಗೆ ಮಮ್ಮಿ, ಅಪ್ಪುಂಗೆ ಡ್ಯಾಡಿ (ಅಥ್ವಾ ಮಮ್ & ಡ್ಯಾಡ್?) ಸಾಕಾ?. ಮಕ್ಕು ಕಾನ್ಸೆಂಟ್ ಸೇರಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮಾತಾಡ್ತಾ ಇದ್ದ ಅಂದ್ರೆ ಪೋಷಕ್ರಿಗೆ ಏನೋ ಪುಳಕ, ಆನಂದ.

ಪ್ಯಾಟಿಲಿಪ್ಪವ್ವು ಮೂಲ ಊರಿಗೆ (ಹಳ್ಳಿಗೆ) ಹೋದ್ರೆ, ಅಲ್ಲೂ ಪ್ಯಾಂಟು, ಬರ್ಮುಡಾ ತೊಟ್ಟು ದೇವಸ್ಥಾನ, ಊರಲ್ಲಾ ಸುತ್ತಾಡೋದು. ನಂಗಳು ಎಷ್ಟಂದರೂ ಓದಿದವು ಅಲ್ಲಾ, ವಿದೇಶದಲ್ಲಿ/ನಗರದಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪವ್ವು ಅಲ್ಲಾ, ಬಿಳಿ ಪಂಚೆ ಶಲ್ಯ ಧರಿಸಕ್ಕೆ ನಂಗ ಏನು ಹಳೇ ಕಾಲದವರೇ? ಊಟಕ್ಕೆ ಕುಂತಾವಗ ಆ ಅನಾಗರೀಕ ಹಳ್ಳಿಯವರ ತರ ಅಂಗಿ ಬಿಚ್ಚಿಬಿಟ್ಟಿ ಹ್ಯಾಂಗೆ? ಅನ್ನೋ ಅಸೀಮ ಭಾವ. ಈಗೀಗ ಮುದುಕರೂ ಒಂದು ಸಲ ವಿದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿ ಸಾಕು, ಬರ್ಮುಡಾ ಹಾಕಕ್ಕೆ ಶುರುಮಾಡ್ಲೆ! ಈ ಹಳ್ಳಿಯವೂ ಹಾಂಗೆ ಇದ್ದ ಬಿಡಿ. ಪ್ಯಾಟಿಯವರೇನಾದ್ರೂ ಪಂಚೆ ಶಲ್ಯ ತೊಟ್ಟು ವಿಭೂತಿ, ಕುಂಕುಮ ಹಣೆಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿ, "ಓ, ಇವರೂ ನಮ್ಮ ತರಾನೇ ಹಳ್ಳಿ ಹೈದ್ರು, ಪ್ಯಾಂಟು ಷರಟು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳದ ಅನಾಗರೀಕರು" ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ರೂ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಇಲ್ಲೆ!

ನಮಗೆ ಇವ್ಯಾವೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೆ ಅಂತಿಲ್ಲೆ, ಆದ್ರೂ ಗುಂಪಲ್ಲಿ ಗೋವಿಂದ ತರ ಮಾಡ್ತ ಅಲ್ಲಾ? ಅಕ್ಕು, ನೀವೆಂತ ಹೇಳಿ? ಹಂಗಾದ್ರೆ ಇವುನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸ್ವಲ್ಪನಾದ್ರೂ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಕ್ಕೆ ಎಂತ ಮಾಡದು ಅಂತ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದು ಇವತ್ತಿದ್ದೇ ಎಂತಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡುಲಾಗ?

‘ಅಕ್ಷಯಪಾತ್ರ’

* ಉಷಾದೇವಿ ಕುಳಾರು

She is unique, dearest to my heart, most memorable person in my life

I was looking for a word that best described her.

‘ಅಕ್ಷಯಪಾತ್ರ’ (Akshayapathre)!

She is an ‘ಅಕ್ಷಯಪಾತ್ರ’ of endless love.

She is my Guru with ‘ಅಕ್ಷಯಪಾತ್ರ’ of knowledge teaching me life lessons and correcting me when I am wrong.

She is my doctor with ‘ಅಕ್ಷಯಪಾತ್ರ’ of medicinal values to treat my any ailment.

She is an ‘ಅಕ್ಷಯಪಾತ್ರ’ of tremendous energy alerting me every second to keep me active doing the right things.

She is an ‘ಅಕ್ಷಯಪಾತ್ರ’ of creativity showering new ideas on me.

She is an ‘ಅಕ್ಷಯಪಾತ್ರ’ of courage encouraging me to face new challenges in life.

She is an ‘ಅಕ್ಷಯಪಾತ್ರ’ of confidence guiding me to take bold steps in every walk of life.

She is an ‘ಅಕ್ಷಯಪಾತ್ರ’ of positive outlook directing me to face anything in life.

She is an ‘ಅಕ್ಷಯಪಾತ್ರ’ of compassion telling me to be good and do good to others.

She is an ‘ಅಕ್ಷಯಪಾತ್ರ’ of forgiveness suggesting to give opportunities to correct mistakes.

She is an ‘ಅಕ್ಷಯಪಾತ್ರ’ of anything you can imagine...

...An ‘ಅಕ್ಷಯಪಾತ್ರ’ filled with all good virtues in life, filled with blessings, a precious gem you can never replace... That is my ‘...ಅಮ್ಮ’ (Amma / Mother / Mom / Mathru)!

ತುಳಸಿ ಮದುವೆ

Shaila Hegde
Union, KY

"ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭೋಜನ ಪ್ರಿಯಾಃ" ಎಂಬ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಭೋಜನವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ತುಂಬಾ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹವ್ಯಕರು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೇ ಆದುದರಿಂದ ಅವರು ತುಂಬಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಹಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿ ತುಳಸಿ ಮದುವೆ ಹಬ್ಬವೂ ಒಂದು. ತುಳಸಿ ಮದುವೆ ಹಬ್ಬ ಎಲ್ಲ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಂದ ಆಚರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆಯಾದರೂ, ಹವ್ಯಕರು ಆಚರಿಸುವ ರೀತಿಯೇ ಅಪರೂಪವಾದದ್ದು.

ತುಳಸಿಗಿಡವನ್ನು ಒಂದು ದೇವತೆಯ ರೂಪದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ತುಳಸಿ ಗಿಡವನ್ನು ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸ್ಥಳವು ಮನೆಯ ಮುಂಬಾಗಿಲ ಎದುರಲ್ಲಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಹವ್ಯಕರು "ತುಳಸಿಕಟ್ಟೆ" ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ದಶಮಾನಗಳ ಹಿಂದೆ ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ತುಳಸಿ ಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಕೆಲಸವೂ ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಕೆಲಸವಾಗಿತ್ತು. ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಮಣ್ಣನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬಂದು, ಅದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹದಾಯಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವವರೆಗಿನ ಕೆಲಸ. ನಂತರ ಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಒಣಗಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ 'ಕೆಮ್ಮಣ್ಣು' ದಿಂದ ಬಣ್ಣ ಬಡಿದು, ಶೇಡಿ ಇಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ತುಳಸಿ ಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಸಿಮೆಂಟಿನಿಂದ ತಯಾರಿಸಿ

ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ತುಳಸಿಕಟ್ಟೆಯ ಮುಂದೆ ದಿನಾಲೂ ಗೋಮಯದಿಂದ ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ತುಳಸಿ ಗಿಡದ ಎಲೆಯು, ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಗುಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಹೀಗೆ ತುಳಸಿ ಗಿಡದ ಮಹಾತ್ಮೆ ವರ್ಣಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯ.

ತುಳಸಿ ಮದುವೆಯು ಒಂದು ದಿನ ಇರುವಾಗಲೇ ತುಳಸಿ ಮಂಟಪವನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ತುಳಸಿ ಮಂಟಪವನ್ನು ಬಾಳೆ ಗಿಡದಿಂದ ಮತ್ತು ಮಾವಿನ ಎಲೆಗಳಿಂದ ಶೃಂಗರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗೊಂಡೆರು (ಮೇರಿಗೋಲ್ಡ್) ಹೂವಿನ ಹಾರವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಮಂಟಪದ ಸುತ್ತಲೂ ಶೃಂಗರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಡಿಕೆ ಮರದ ದಬ್ಬೆಯಿಂದ ಹಣತೆ ಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮಂಟಪವು ಕಣ್ಮನ ಸೆಳೆಯುವಂತಹುದು. ಅಚ್ಚ ಹಸಿರು ಎಲೆಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಮಂಟಪವನ್ನು ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ವರ್ಣಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯ. ಮದುವೆಯ ಮುಂಜಾನೆ, ಮನೆಯ ಹಿರಿಯರು ಗುಡ್ಡದ ಕಡೆಯಿಂದ "ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿ" (ಗೂಸ್ಪೇರಿ) ಗಿಡದ ಒಳ್ಳೆಯ ಟೊಂಗೆಯನ್ನು ಮನೆಗೆ ತರುತ್ತಾರೆ. ಈ ನೆಲ್ಲಿಗಿಡದ ಟೊಂಗೆಯೂ, ತುಂಬಾ ಚೆನ್ನಾಗಿರಬೇಕು, ನನ್ನ ನೆನಪಿನಂಗಳದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ನನ್ನ ಅಜ್ಜ, ನನ್ನ ತಂದೆಗೆ ಕೇಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗ್ಗುಂಗಳಿಸುತ್ತದೆ, "ಚಲೋ ನೆಲ್ಲಿಗಿಡ ಟೊಂಗೆ ತನ್ನ ನತಮಾ? "ಯಾಕೆಂದರೆ ಈ ನೆಲ್ಲಿಮರದ ಟೊಂಗೆಯ ಪೂಜೆಯ ನಂತರ, ಸಂತೋಷವಾಗಿ ಭೋಜನ ಮಾಡಿ ವಿಶ್ರಮಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸುಮಾರು ಮುಸ್ಸಂಜೆಯ ವೇಳೆಗೆ, ಮನೆಯವರು ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವರೆನಲ್ಲ ತುಳಸಿ ಮದುವೆಗೆ ಆಮಂತ್ರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಊರವರೆಲ್ಲ ಸೇರಿ ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡು. ಒಬ್ಬರ ಮನೆಯ ಮದುವೆಯ ನಂತರ, ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ತುಳಸಿ ಮದುವೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವಂತೆ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಇದು ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನೆಯ ತುಳಸಿ ಮದುವೆ ನೋಡಲು ಆಸ್ವದವಾಗುತ್ತದೆ. ಮನೆಯ ಹಿರಿಯನು ಮಡಿ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಧರಿಸಿ ತುಳಸಿ ಮದುವೆಗೆ ಸಿದ್ಧರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಪೂಜಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ತುಳಸಿಕಟ್ಟೆ ಎದುರಿಗೆ ಕುಳಿತು ಪೂಜೆ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಮೊದಲು ಗಣಪತಿ ಪೂಜೆಯನ್ನು ವರಾಡಿ, ನಂತರ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ "ಜನೀವಾರ" ಹಾಕಿ, ಬ್ರಹ್ಮೋಪದೇಶಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ, ನೆಲ್ಲಿಗಿಡದ

ಟೊಂಗಗೆ ಮತ್ತು ತುಳಸಿ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮತ್ತು ಅಡಿಕೆ ಹೂವಿನ (ಶಿಂಗಾರ)ಮಾಲೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಮದುವೆಯ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ನಾರಿಯರು ಮದುವೆಯ ಹಾಡನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಇಷ್ಟವಾದುದು "ಏಸವ ಕುಸುಮ ಹಾರವನ್ನು ಪಶುಪತಿಯ ಕೊರಳೊಳು, ಶಶಿಯವದನೆ ಪಾರ್ವತಿಯು..." ಆಮೇಲೆ ತುಳಸಿಗೆ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಆರತಿ ಮಾಡುವಾಗ, ಮಹಿಳೆಯರು "ನಾರಿ ನೀ ಬಾರೆ, ಆರತಿ ತಾರೆ, ತುಳಸಿಗೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಗೆ .." ಎನ್ನುವ ಹವ್ಯಕ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಹಾಡು

ಹಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಾವೆಲ್ಲ ಯುವತಿಯರು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಈ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವೇ ಬಹಳ ಸುಂದರವಾಗಿತ್ತು. ಪೂಜೆ, ಮದುವೆ ಮುಗಿದ ನಂತರ, ಪ್ರಸಾದ ಕೊಡುವ ಸಂಭ್ರಮ! ಇದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚಿನ ಕ್ಷಣ! ಅಮ್ಮನು ತಯಾರಿಸಿರುವ "ಕಡಲೆಬೇಳೆ ಕೋಸಂಬರಿ ಅಥವಾ ಸೌತೆಕಾಯಿ ಕೋಸಂಬರಿ" ಮೇಲೆ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕಣ್ಣು!! ಮೊದಲು ತುಳಸಿಗೆ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ, ಹೂವಿನ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಮುಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ತಿಂಡಿಯ ಪ್ರಸಾದ ಕೊಟ್ಟು ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ಸತ್ಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆ ಕೋಸಂಬರಿಗಳ ರುಚಿಯಂತೂ ವರ್ಣಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯ! ನಂತರ ಎಲ್ಲರೂ ಇನ್ನೊಂದು ಮನೆಗೆ ತೆರಳಿ ಅವರ ಮನೆಯ ತುಳಸಿ ಮದುವೆಯನ್ನು ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ! ಆ ದಿನವಂತೂ ತುಳಸಿಕಟ್ಟೆ, ಅದರ ಸುತ್ತಲೂ ದೀಪದ ಹಣತೆ, ಹೂವುಗಳ ಶೃಂಗಾರ, ನೋಡುಗರ ಮನಕ್ಕೆ ಮುದ ನೀಡುತ್ತವೆ.

ಹೀಗೆ ಹವ್ಯಕರು ತುಳಸಿ ಮದುವೆ ಅಥವಾ ತುಳಸಿ ಕಾರ್ತೀಕವನ್ನು ಆಚರಿಸುವಂಥ ರೀತಿಯೇ ಬೇರೆ! ಈ ಒಂದು ಆಚರಣೆ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಒಂದಾಗಿ, ಸಂತೋಷವಾಗಿ ತಮ್ಮ ನೋವನ್ನೆಲ್ಲ ಮರೆಯಲು ಜನರಿಗೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ನಾವೆಲ್ಲ ಧನ್ಯರು ಮತ್ತು ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾ, ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು, ಮುಂದಿನ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಡುಗೆ ಕೊಡುವಂತಹ ಕರ್ತವ್ಯ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರದಾಗಿದೆ ಅಲ್ಲವೇ?

**With best wishes from the Kumar Family
Jayanth, Sujatha, Nikhil & Priya**

The Karniks of Coorg

Lalith Mohan MD FACC
Pataluma, CA

The word Havyakas conjure up certain last names (Bhat, Hegde, Shastri, to name a few) (North and South canaras, Sagar, Shimogga, and a few other places) One rarely associates Havyakas with places like Coorg or names such as Subbarasayya, Thimapayya, and Shambayya. Existence of such rarity among Havyakas not only makes their culture unique, diverse and beautiful, but also reminds us how different cultures influence each other. Here goes one such example—the genealogical history of a Havyaka family, “The Karniks of Coorg.”

Around 1700 King Madduraj moved the capital to modern day Madikeri. Madikeri was a hill station with forest, inhabited with wild animals. There were few local tribes, scattered around, leading a primitive lifestyle, with no skills to write or read. After the fallout of Vijayanagara empire, the Keladi Nayaks of Ikkeri consolidated power in Kodagu. The King invited several intellectuals from Keladi kingdom, who were Karniks, Divans or Amaldars. Havyakas had served in Keladi and Vijayanagara kingdom at various capacities. Among the families who arrived in Kodagu were the Adamane, Gudde Hithlu, Kadasoor and Basthi. These family names still exist in *Nagara Seeme*.

Subbayya, a Havyaka who was also addressed as ‘Heria Appayya’ as a sign of respect, was born into the Adamane family. He became the first Karnik or Amaladar for the King Lingaraja. Subbayya’s was offered salary in the form of land or ‘Umbali.’ He received three acres of land close to the palace in a Valley. The modern palace, fort, the Onkareshwara temple were

not existed then. There were no houses in the Valley. Subbayya built a house, first in the Valley, nearly three hundred years ago. The house was a two storied with many rooms, halls, and inner and outer courtyards. In the outer courtyard, he used to meet various dignitaries, village heads or Patels, Shyanbogs from various parts of the kingdom used to frequent him with their grievances and problems. In the inner courtyard, he regularly conducted Vedic ceremonies such as Samaradanae, Homa, and Upanayana.

During the period of Lingaraja, Subbayya’s son Thimapayya became the next Karnik and served for a short period. In 1782 Hyder Ali captured Kodagu and he kept the young prince Veerarajendra and his brother Lingaraja II in prison. However, later Veerarajendra escaped and recaptured Kodagu. During this interim Hyder Ali’s rule, Subbarasayya was appointed as Karnik and caretaker. Since Subbarasayya betrayed the king Veerarajendra, he was expelled from the kingdom along with his son Nagappayya.

Thimapayya had a son and a daughter. His son, Subbayya II became the next Karnik or Amaladar. His daughter Devamma was married to the King Veerarajendra. Since Devamma was a Havyak and the king was Lingayth, she was converted in a special ceremony and renamed as Maha Devamma. Both king’s coronation and marriage took place at the same time at the newly constructed palace in Nalkunad in 1798. Maha Devamma became Veerarajendra’s favorite queen and a ‘Dare Mantapa’ was built in stone to commemorate that auspicious occasion.

With this marriage, Subbayya II became close to the king and confidant. It appears that Subbayya II was a tall person, as indicated by the royal shirt with gold embroidery he was wearing. There were other artifacts passed on to generations, including a long round wooden stick with silver embroidery. The family donated these artifacts to the museum. Subbayya II continued to serve during the rule of Veerarajendra, his brother Lingaraja II and his son Chikka Veerarajendra. Subbayya II's beautiful daughter got married to King Chikka Veerarajendra. Incidentally, Subbayya II's family did not like the alignment as the king had many concubines and the whole affair was kept as secret.

In 1834 the British took over Kodagu and banished the king to Banaras along with his wives. Subbayya was captured and then released. Later British gave him the civil responsibilities. Kodagu became Coorg.

Subsequently Subbayya's son Thimapayya II became next Karnik. He took responsibility of bringing back his sister queen Gouramma, who was then living with the banished king in Banaras, to Coorg. He built a house next to his house, where she spent the rest of her life. Thimapayya II was depressed by the whole events and installed an Ashwatha tree/katte near her house where she performed regular prayers. He preached Vedanta to several Kodava families. As a result, they gave up their alcoholic habits, became vegetarians and followed the spiritual path. At the banks of river Cauvery (= Kaveri) in Bagamandala he conducted a public Upanayana to several Kodava families. They received blessings from Ramachandrapura Matt and became Cauvery Brahmins or Amma Kodavas. At this point, there were many Havyaka families in Coorg. He was appointed as *Matadishwar* from Coorg for his noble work. Thimapayya II died in 1868. His son Subbayya III became the next Karnik working for salaries under the British rule and served for several years.

The last Karnik Subbayya III had two sons and four daughters. The elder son Thimapayya III, who would have been the next Karnik, died at a younger age. His

younger brother Govindayya had no interest in the public life and became admirer of swami Vivekanda. He started a Vedanth Sanga in Madikeri. Karnik tradition was passed on to another Havyaka family, which lasted until the independence. The daughter Gouramma from Subbayya III lived until she was ninety-five years old. I had the opportunity to serve her as a young physician, listening to the past stories from her. She remembered her great aunt Queen Gouramma who lived next to her house.

Karniks or Amaldars in the Kodagu kingdom were not just revenue inspectors. They were functioning at various levels, as advocates, ambassadors and counselors for the king. They were closely associated with the king in governing, making important decisions and guiding the king in right direction. The Kodagu was a thick forest with no man's land. Boundaries were drawn, villages and panchayths were organized and Patels and Shyanbogs were appointed. Subbayya, Thimapayya and Subbarasayya played a critical role in the primordial Kodagu. Havyakas were the engineers of the kingdom, with their past experiences.

Subbayya, Subbarasayya, Thimapayya, Ishwarayya, Shambayya are all Havyakas from Nagara Seeme and served at highest echelons of society in various roles. For example, one of the Havyakas, Ishwarayya an expert in martial arts, was the personal guard for the king. He was responsible for bringing special *Siddi's*, who are of African origins brought to India during the Portuguese rule, from North Canara as imperial guards. Ishwarayya was commanding the army against Tippu in areas of Heggadadevanakote. So also Subbayya II accompanied by Biddanda Bopuwas fighting in South Canara. Likewise, Shambayya was running a secret agency for the king. Havyakas never claimed themselves as warriors with swords and guns. However, they maintained their dignity, simplicity and sincerity as the spiritual warriors, conquering many hearts.

The names Subbayya, Thimapayya, and also Devamma, and Gouramma became the tradition in the family for generations and the tradition still continues. As

a result, the historians, who were writing 100 to 200 years later, became confused from one Subbayya to another Subbayya and created contradictions. They belong to different generations. The Kodagu history was originally written in 'Rajendraname', mainly meant for the Kings. There are many Havyaka names and their roles mentioned in it. Later British wrote in their version,

with additions, omissions and manipulations. Late D. N. Krishnayya, a Havyak who had master's degree in History from Madras University, wrote the first authentic history in his novel "Kodagina Ithihasa". He has highlighted many Havyaka families and their contributions in the Coorg history, for which we are immensely grateful to him.

Become A Life Member
&
Support Havyaka Association of the Americas (HAA)

HAA activities to benefit members

- HAA is a Non-profit Organization registered in the state of New Jersey (#0100163931; EIN # 22-2401975). Donations to HAA are tax deductible.
- HAA members can contribute to one's charity of interest through HAA **
- Connect all the HAA chapters and the Havykas in north America
- Hold the biennial to benefit the member
- Distribute the 'Souvenir' and the 'Address Directory' to all the life members
- HAA website and forum to post messages (classifieds, matrimonial) and articles
- Periodic emails about community news

**** Guidance on Charitable Donations through HAA ****

1. HAA would be glad to collect and distribute donations to worthy charitable organization here (USA/ Canada) as well as in India. But receiving organization should be a registered non-profit organization and is not involved in any controversial activities.
2. HAA would keep 5 to 8% of the collection, as a service fee, and it will go the association's operating funds. Minimum fund is \$100
3. All the transaction will be managed electronically (wire transfer) as much as possible
4. Interested members need to contact their chapter VP and the HAA treasurer or the president to discuss the process details

Web: www.havyak.org; email: president@havyak.org;

Haa_treasuer@gmail.com

*ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ ಹೆಗಡೆ
ಸೋಂದಾ

ಹವ್ಯಕರ ಇತಿಹಾಸದ ಗತಿಬಿಂಬಗಳು ಮತ್ತು ತಾಳಗುಂದ

ವರ್ಣಾಶ್ರಮ ಧರ್ಮ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ 'ಬ್ರಾಹ್ಮಣ' ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಒಂದೇ ವಿಧವಿತ್ತು. ಕಾಲಾನಂತರದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ದೇಶಭೇದದಿಂದಾಗಿ ಅವರಲ್ಲೇ ಉಪವರ್ಗಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದಶವಿಧಗಳಿದ್ದವು. ವಿಂಧ್ಯ ಪರ್ವತದ ಉತ್ತರಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಬಿಹಾರ, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ, ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ 'ಪಂಚಗೌಡ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ' ರೆಂಬ ಐದು ಬಗೆಗಳಿದ್ದರೆ, ವಿಂಧ್ಯ ಪರ್ವತದ ಗುಜರಾತಿನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಪಂಚದ್ರಾವಿಡ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂಬ ವಿಚಾರ ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಕ್ರಮೇಣ ಭಾಷೆ, ಪ್ರದೇಶ, ವೃತ್ತಿ ಭೇದಗಳಿಂದಾಗಿ ಈ ದಶ ವಿಧಗಳಲ್ಲಿ ಚತುರಾಶಿ (ಎಂಬತ್ತಾಲ್ಕು) ವಿಧಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಧವೇ "ಹವ್ಯಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ"ರು. ಇದು ಸದ್ಯ ನಮಗೆಲ್ಲ ತಿಳಿದಿರುವ ಸಂಗತಿ. 'ಹವ್ಯ' ಮತ್ತು 'ಕವ್ಯ' ದಲ್ಲಿ ಇವರು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಇವರಿಗೆ 'ಹವ್ಯಕರು' ಎಂಬ ಅಭಿದಾನವನ್ನು 'ಲೋಕಾದಿತ್ಯ' ಎಂಬುವವನು ನೀಡಿದ್ದ ಎಂಬ ವಿಷಯ ಕೂಡಾ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗೇ ಇದೆ. ಇನ್ನು ಇವರು 'ಹೈಗರು' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲೂ ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು ಹಲವು ಮುಖದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ 'ಹೈಗುಂದ' ಎಂಬ ಅಗ್ರಹಾರದಲ್ಲಿ ಇವರು ನೆಲೆಸಿದ್ದರಿಂದಾಗಿ ಈ ಹೆಸರು ಬಂದಿರಬಹುದೆಂದು, ಇದುವೇ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇವರ ಮೂಲ ಅಥವಾ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ನೆಲೆ ಯಾವುದು? ಮತ್ತು ಮಯೂರವರ್ಮನು ತನ್ನ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಜ್ಞ ಯಾಗಾದಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಇವರನ್ನು ಉತ್ತರದ ಅಹಿಚ್ಚತ್ರದಿಂದ ಕರೆಯಿಸುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೇ ಇರಲಿಲ್ಲವೇ ಎಂಬ ಎರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ಲೇಖನ ಮುಂದುವರೆಯಲಿದೆ.

ಹವ್ಯಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧ ನೇ ಶತಮಾನಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಪಶ್ಚಿಮ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲೇ ನೆಲೆಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ

ಆಗ ಅವರಿಗೆ 'ಹವ್ಯಕರು' ಎಂಬ ಅಭಿದಾನ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ ಅಷ್ಟೆ. ಹಾಗಂತ ಅವರನ್ನು ಹವ್ಯಕರಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕಾಗದು. ಆಗ ಅವರ ವಾಸಸ್ಥಾನ ಈಗಿನ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಿಕಾರಿಪುರ ತಾಲೂಕಿನ ತಾಳಗುಂದ.

ಒಂದನೇ ಶತಮಾನಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಬನವಾಸಿ ಮತ್ತು ತಾಳಗುಂದದ ಸುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶವೆಲ್ಲಾ ಬೌದ್ಧ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ವೈದಿಕ ಪಂಥಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವದಿಂದಾಗಿ ಬಹುತೇಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಈ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ (ಅಹಿಚ್ಚತ್ರ) ನೆಲೆಸಿದರು. ಕೆಲವರು ಇಲ್ಲೇ ಉಳಿದರು. ಅವರೇ ಶರ್ಮರು ಅಥವಾ ಶರ್ಮರು. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಶರ್ಮರು ಬೇರೆ ಅಲ್ಲ, ಈಗಿನ ಹವ್ಯಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಬೇರೆ ಅಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಿರುವ ಒಂದು ಆಧಾರವೆಂದರೆ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಗೋತ್ರ ಪ್ರವರದಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ನಮ್ಮ ಹೆಸರಿನ ಜೊತೆ 'ಶರ್ಮ' ಪದದ ಬಳಕೆ ಇದೆ. ಕದಂಬ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿ ಮಯೂರವರ್ಮ ೩೨ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಉತ್ತರದಿಂದ ಕರೆಯಿಸುವ ೨೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಮೊದಲೇ ಬನವಾಸಿ ಮತ್ತು ತಾಳಗುಂದದ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಸಾಕ್ಷಿ ಎಂದರೆ, ಕದಂಬರಿಗಿಂತ ಮೊದಲು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದ ಶಾತವಾಹನರ ಕುರುಹುಗಳು. ಶಾತವಾಹನರು ತಾಳಗುಂದದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಅಗ್ರಹಾರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದರು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ದಾಖಲೆಗಳಿವೆ. ನಾನು ತಾಳಗುಂದದ ಕ್ಷೇತ್ರಾನ್ವೇಷಣೆ ನಡೆಸಿದಾಗಲೂ ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾದ ಅಂಶಗಳು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು (ಹವ್ಯಕರು) ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಘಟ್ಟದ ಮೇಲಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದರು ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ನಾಲ್ಕನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಮಯೂರಶರ್ಮ(ವರ್ಮ)ನು, ಇಲ್ಲಿಂದ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿ ಉತ್ತರದ ಅಹಿಚ್ಚತ್ರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದ ೩೨ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಅವರ ಮೂಲ ಸ್ಥಾನವಾದ ತಾಳಗುಂದ ಮತ್ತು ಬನವಾಸಿಗೆ ತಂದು ಸಂಸ್ಥಾಪಿಸಿದ. ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಮತ್ತೊಂದು

* ಶಿರಸಿ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ

ಅಂಶವೂ ಇದೆ. ಮೇಲಿನ ಮಾತಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ, ಅಂದರೆ ಕದಂಬ ಪೂರ್ವದಲ್ಲೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಬನವಾಸಿ ಮತ್ತು ತಾಳಗುಂದದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದರು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಆಧಾರವೆಂದರೆ ಕದಂಬರಿಗಿಂತ ಮೊದಲಿದ್ದ ಶಾತವಾಹನರು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ವೈದಿಕ ಪಂಥದ ಪೋಷಕರು ಎಂದು ಕರೆದುಕೊಂಡಿರುವುದು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ತಾಳಗುಂದದಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಹಾರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ದಾನದತ್ತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದರು. ಈ ವಿಷಯಗಳು ಶಾಸನಮುಖೇನ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಹೀಗಾಗಿ ಇವರೆಲ್ಲ ಹವ್ಯಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೇ ಹೌದು ಎಂಬುದು ನನ್ನ ವಾದ. ಇವರಿಗೆ ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ

ಲೋಕಾದಿತ್ಯನಿಂದಾಗಿ 'ಹವ್ಯಕರು' ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲೂ ಕೂಡಾ ಒಂದು ಗೊಂದಲವಿದೆ. ಗೋಕರ್ಣದ ಒಂದು ಶಾಸನದ ಪ್ರಕಾರ ಲೋಕಾದಿತ್ಯನ ಕಾಲ ಲ ನೇ ಶತಮಾನ. ಇದರಿಂದ 'ಹವ್ಯಕರು' ಎಂಬ ಅಭಿದಾನ ಬಂದಿದ್ದು ಲ ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಎಂದಾಗುತ್ತದೆ. (ಇದರ ಕುರಿತು ಇನ್ನೂ ಅಧ್ಯಯಿಸಬೇಕು) ಮತ್ತು ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೆಗಡೆ, ಯಾಜಿ, ಸಭಾಹಿತ ಮುಂತಾದ ಉಪನಾಮಗಳು ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾದದ್ದು. ಆ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಘಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಕೆಳಗೆ ಈ ಹವ್ಯಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವರ್ಗ ಪಸರಿಸಿದ್ದು ಇತಿಹಾಸ.

TAVARURU RESIDENTIAL CAMPUS

ನಿಮ್ಮ ಕನಸು ನನಸಾಗುವ ಸಮಯ
ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಶಿರಸಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲವಾದ 15 ಎಕರೆ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಂಪಸ್
ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ನಿವೇಶನಗಳು, Town Planning ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದು, ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯ ಹಾಗೂ
ಇನ್ನಿತರ ಹಲವು ಸೌಕರ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಡೊಡ್ಡ ರಸ್ತೆ ನರಬೈಲ್ ಇಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ

Just 3 Km From MES College

ಕ್ಯಾಂಪಸ್‌ನಲ್ಲಿ (Campus)

- Security With CC TV
- Wide Roads
- Good Drainage
- Temple & Comunity Hall
- Play Ground & Garden
- Many More ather Facilities Available

2 Gunta (2000 Sq ft) & 3 Gunta (3000 Sq ft)
 ನಿವೇಶನಗಳು ಲಭ್ಯವಿದೆ. ಮೊದಲು ಬಂದವರಿಗೆ ಅದ್ವಿತ.
 ಈ ಕ್ಯಾಂಪಸ್‌ನ್ನು (Campus)
TAVARURU RESIDENTIAL CAMPUS A
RESIDENTIAL SOCIETY ON "Actual cost Basis"
 ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಅನೇಕ ಹವ್ಯಕ ಲಾಂಛನರು
 ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು.

Cell : 09833910140 09323082554, 09930135090, 09819469405
09867300127, 09448193610, 09741044499, 9611585781

Ashraya Arcade (Next to Peter England Show Room), C.P. Bazar, Sirsi 8762701232

ಹವ್ಯಕರೇ

* ಕಲ್ಪನಾ ಅರುಣ್

ಸಾಧು ಸಜ್ಜನರ ಜೊತೆ
ಮೋಜು ಮಜಾದ ಕತೆ
ಅಜು ಬಾಜಿನ ವ್ಯಥೆ ಉಸಿರಲಿ ಹೊತ್ತಿಹ
ಹವ್ಯಕರೇ!!

ನಾಡಿನ ತುಂಬಾ ಹಣತೆಯ ಬೆಳಗಿಹ
ನವತಾರುಣ್ಯದ ಯುವಜನರೆ
ಹಾಡು ಹಸೆಯ ಕಲಿತು ಜಗದಲಿ
ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಗಳಿಸಿಹ ನೆಚ್ಚಿನ ಹವ್ಯಕರೇ!!

ಸ್ನೇಹಕೆ ಮುಂದು
ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಗುಂಗು
ಸಹಬಾಳ್ವೆಯ ಅರಿವನು ತಂದವರೆ
ಹೋದಲ್ಲೆ, ಬಂದಲ್ಲೆ ನಿಮ್ಮಯ ತನವನು ಎತ್ತುತ
ಜಾಣೆಯ ತೋರ್ವವರೇ!!

ಗುರುಮಠ ಪೂಜೆ ಪುನಸ್ಕಾರವ ಮಾಡುತ
ಭವಿಷ್ಯದ ಕನಸನು ಹೆಣೆದವರೆ
ನಾಳಿನ ಚಿಂತೆಯ ಇಂದಿಗೆ ಮರೆತು
ನೆಮ್ಮದಿ ಕಾಣಲು ಬಯಸುವವರೇ!!

ಕಷ್ಟವ ಪಟ್ಟು ದೇಹವ ದಂಡಿಸಿ
ದುಡಿಯಲು ಅಗದ ಮೃದು ಜನರೇ
ಬುದ್ಧಿಯ ಕೊಟ್ಟು ತಿದ್ದಿತ್ತೀಡಿ
ಗುರಿಯನು ಮುಟ್ಟೋ ಹವ್ಯಕರೇ!!

ಅಳುಕಾಳನು ಆದರಿಸುತ್ತ
ಊರು ತೋಟವ ಕಾಯುತ್ತಲಿತ್ತ
ಕೃಷಿಯಲಿ ಬಂಧು ಮಿತ್ರರ ಬಳಸಿ
ಸರಳತೆ ಜೀವನ ಪಾಲಿಸಿರಿ!!

ನೌಕರಿ ವರ್ಗವು ಮುಂದಕೆ ನಿಂತು
ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯದಿ ಬೆನ್ನೆಲುಬಾಗಿ
ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ತೋರುತ ಎಂದೂ
ಸರಸದಿ ಜೀವನ ಸವಿದಿರಲಿ!!

ಹವ್ಯಕ ಬಂಧು ನಾವೆಂದೂ ಇಂದು
ಕಂಕಣ ತೊಡುತಲಿ ನಿಂದಿರಲಿ
ಒಗ್ಗಟ್ಟೆ ಬಲ ಎಂಬಯ ಮಾತಲಿ
ನಂಬಿಕೆ ಪ್ರೀತಿ ಇರಿಸಿರಲಿ!!

* ಮುನ್ನೆಕೊಳಾಲ ಮಾರತಹಳ್ಳಿ ಬೆಂಗಳೂರು

Shrimati Yamuna Parameshwar Pandit Foundation

Dr. Ramachandra K. Bhat

In 1982, I had been to Gokarna, a holy place in Kumta, Karnataka, to perform my father's anniversary. We performed the rituals at Pujya Ramakrishna Shankarling's Home at Gokarna. There were five young students during the lunch. I inquired with them who they were and what they are doing. Then Pujya Ramakrishna Shankarling told me that they are Madhukari (*Varanna*) students who are studying Pourohitya (Hindu Priesthood) in Sanskrit Pathashala / School at Gokarna. There were

about 30 to 40 poor students who were studying for Hindu Priesthood at the Pathashala/School Gokarna in 1985. Five or six students together used to rent a room for lodging only, at Gokarna. Then each student would find out seven homes where they take their food free of cost (such as every Monday at Pujya Shankaling's home, and every Tuesday at Pujya Hosmane home, etc. This practice is popularly known as *Shrimati Yamuna Parameshwar Pandit*

Madhukari). Students get up at around 4 to 5 AM and take cold water shower from drawing the water from the well. Then they study for two hours in their rooms. Then they walk to their host's home for breakfast and then they walk (neither they have car, nor bicycle) back to Pathashala/School by 8 AM to attend classes. The classes generally end by 12 noon. Then the students go to their respective host's home for lunch. After the lunch, they walk back to the Pathashala in hot sun at 2 PM to attend afternoon classes. Pathashala closes by 5 PM and then they used to play. Then again at 8 PM they go to their respective hosts homes for dinner and then they go back to their room and study under kerosene lamp (the place was without electricity during that time) up to 10 PM and they go to sleep on the floor on a bed sheet (neither cots nor comfortable beds were available). They wash their own clothes on Sundays (neither washing machines nor dryers were available). I narrated this story at the first convention of the Havyaka Association of the Americas (HAA) held in 1985 at Pittsburg, PA. I requested the attendees to come forward to help such poor Madhukari students studying both in Sanskrit Pathashala and regular schools and colleges all over Karnataka. Soon after my request a young Anesthesia resident from the audience named Dr. Sunil Pandit came forward to help the poor students. He promised me to pay \$500 for such students. Dr. Sunil Pandit's parents were from Aghanashini, Kumta but he studied at Hubli as his father was employed as a manager at Police Office at Hubli, Karnataka.

I contacted Mr. T. M. Hegde, the president of the Havyaka Vidyavardhaka Sangha Kumta (HVSK) in

* 7204 Sterling Grove Drive, Springfield VA 22150 USA Email-Id: rkbhat39@gmail.com Telephone: 703-569 9792

1985, and arranged for the distribution of the fund to the deserving poor students with the approval of Dr. Pandit. Then again, in 1986 I requested Dr. Pandit to donate again to HVSK and he agreed to donate another \$500 in 1986. Then Dr. Pandit got married to former Miss Jayanti Hegde (daughter of Mrs. and Dr. M. V. Hegde of Pune) whose parents are also originally from Kumta/Honnar. Then later, I put a proposal to Dr. and Mrs. Pandit to establish a fund at HVSK under Dr. Pandit's mother's name. Dr. Pandit and Mrs. Jayanti Pandit very happily accepted the proposal to establish Shrimati Yamuna Parmeshwar Pandit Foundation at HVSK. Mr. T. M. Hegde, Dr. and Mrs. Pandit and I together worked out a plan that the scholarship should be divided into following categories:

A. Exclusively for Havyaka students taking higher education and studying in Sanskrit Pathshala (Total of Rs.18,790 were distributed in 2013- for three Engineering students and five Sanskrit Pathshala students out of which one student is from Nandhed Maharashtra);

B. Exclusively for Havyaka girl students who are studying in colleges (Total of Rs.8747 were distributed equally in 2013- for two Engineering students);

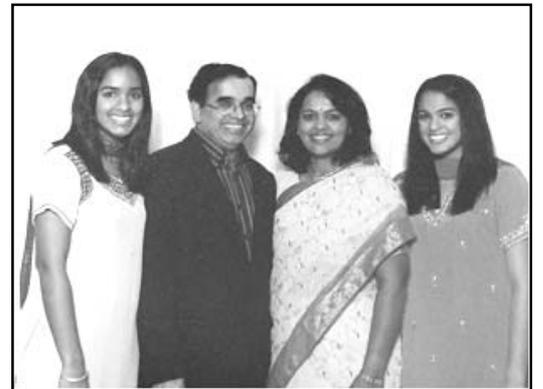
C. Exclusively for Havyaka widows or widows' children (Total of Rs.9029 were distributed in 2013- for seven Havyaka students);

D. Exclusively for Non-Havyaka Students (Total of Rs.9029 were distributed in 2013- for one medical student (Mr. Nayak), three college/high school girls (last name:Sheth) and one college student (Miss. Patgar)).

Since, 1987 to 2014 Dr. and Mrs. Pandit sent \$ 500 every year to Shrimati Yamuna Parameshwar Pandit Foundation at HVSK without my request. There are several such donors at HVSK. But Shrimati Yamuna

Parmeshwar Pandit Foundation is the only foundation which receives the fixed amount every year from Dr. Sunil and Mrs. Jayanti Pandit since 1985. In 2013, HVSK distributed Rs. 45,595 (interest from the fixed deposit of the foundation) to the deserving 22 students from the foundation. This is the highest number of students and highest amount distributed by the foundation among all the foundations of the HVSK in 2013. Among all Havyaka organizations, this foundation is the only foundation which distributes to Havyaka and non-Havyaka students since 1985. If you are interested in setting up a similar charitable foundation/donation please contact me at 703-569-9792 or rkbhat39@gmail.com. On behalf of HAA, I thank Mr. T. M. Hegde and Dr. T. T. Hegde, the presidents of the HVSK, for providing annual report of the HVSK every year to Dr. Sunil and Mrs. Jayanti Pandit and also for managing the foundation very efficiently. On behalf of the HAA and HVSK, I thank Dr. Sunil and Mrs. Jayanti Pandit for establishing Shrimati Yamuna Parameshwar Pandit Foundation and supporting it every year. About 600 deserving poor students benefitted from the Foundation since 1985. Dr. Sunil and Mrs. Jayanti Pandit have become a role model for all the Havyaks all over the world. I would like to also thank HAA and HVSK for all the support they have given for more than 30 years. Dr. Pandit suggested that it would be great if benefitted students donate back to HVSK when they get jobs and start earning. It gives me a great pride and pleasure to present below the photos of Dr. Sunil and Jayanti Pandit family.

The author thanks Mr. Pradeep Chandrashekar for helping to edit this article.

*Dr. Sunil and Jayanti Pandit family:
Roopa, Sunil, Jayanti and Pooja*

ಇದೋ! ಎಲ್ಲರೂ ಎನ್ನಯ ಪರಿವಾರ

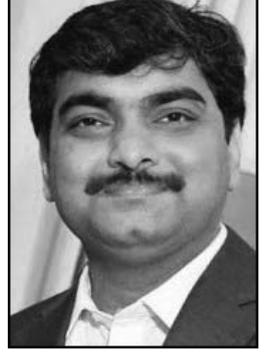
ಇದೋ! ಎಲ್ಲರೂ ಎನ್ನಯ ಪರಿವಾರ,
ಈ ಭಾವವೇ ಮನುಜನ ಸುಖಸಾರ

ಎಲ್ಲಿದ್ದರೇನು? ಯಾರಾದರೇನು?
ಹವಿಕುಲದೊಲುಮೆಗೆ, ಸೀಮೆ ಉಂಟೇನು?
ಹಂಚಲು ಒದಗುವ ಸಂಪದ ಇಲ್ಲಿದೆ,
ಅದುವೇ ಹವ್ಯಕ ಪ್ರೀತಿಯ ಸಿಂಧು

ತುಂಬಿದೆ ವಿವಿಧತೆ ನವ ವಿಶ್ವದೊಳು,
ತುಳುಕಿದೆ ಏಕತೆ ಹವಿಭಾವದೊಳು
ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಜಾಡಿದು, ಜಗದೊಳ ಜಾಲವು
ಭಾಷೆಯ ಸೊಗಡೇ ಮುತ್ತಿನ ಮುದವು

ಆಟೋಟ-ಆಚರಣೆ ನಡೆನುಡಿಯೆಲ್ಲಿವೂ,
ಅತಿಥಿಯ ಸತ್ಕಾರ ಹವಿತಾಯ ಕೊಡುಗೆಯು
ಎತ್ತಣ ದೇಶವೋ; ಅತ್ತಣ ಪ್ರಜೆಯು,
ಆದರೂ ಮೂಲದ ಹವಿಕುಲ ಬಿಡೆವು

ಗಟ್ಟಿಯ ಬೇರು, ಚುರುಕಿನ ನೀರು,
ತವರಿನ ನಾರು, ಹೆಮ್ಮೆಯ ತೇರು
ಮುತ್ತಿಕ್ಕಿ, ತುತ್ತಿಟ್ಟ ಹಿರಿಯರ ನೆನೆದು;
ಸಾಷ್ಟಾಂಗವೆರಗುವೆ ಮಾತೆ ಭಾರತಿಗೆ

*ರಾಗು ಕಟ್ಟಿನಕೆರೆ

ಹವೀಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಪರಂಪರೆಯ ಜಾಡು

ಹವೀಕರು ಎಂದರೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಒಂದು ಉಪಜಾತಿ ಎಂದೇ ಹೇಳುವುದು ಹೆಚ್ಚು. ಜಾತಿಪದ್ಧತಿಗೆ ವಿರೋಧ ಇರುವುದರಿಂದ, ಬಾಯಿ ಒಡೆದು ಯಾರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೂ, ಈ ರೀತಿಯ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ವಿರೋಧಕ್ಕೆ ಈಡಾಗುವುದು ನಿಜ. ನಗರ ಮತ್ತು ವಿದೇಶ ಸೇರಿದ ಹವೀಕರಿಗೆ ಹೊರಗಿನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗುವ ಒತ್ತಡವೂ ಅಗತ್ಯವೂ ಇರುವುದೂ ಇದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಗುರುತನ್ನು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸದಿದ್ದರೆ ಹವೀಕರ ಎಷ್ಟೋ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಇಲ್ಲವಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಹವೀಕರಲ್ಲಿ ಏನೂ ವಿಶೇಷವಿಲ್ಲ ಇದೊಂದು ಗೊಡ್ಡು ಸಂಪ್ರದಾಯ ಎಂದು ಈಗಾಗಲೇ ಮಕ್ಕಳೂ ಹೇಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪರಿಹಾರವೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಳವಾದ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡಿ ದಾಖಲೆ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿಡುವುದು. ಹವೀಕರ ಜೀವನ ಪದ್ಧತಿ, ಭಾಷೆ, ಮೌಲ್ಯ ಆದಿಯಾಗಿ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಳವಾದ ಸಂಶೋಧನೆ ಅಂತಿರಲಿ ಶೋಧನೆಯೇ ಇನ್ನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಿಕರ ಜಾಡನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸುವ ಮತ್ತು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಚೈತನ್ಯ ವಿದೇಶದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ನಮಗೆ ನಿಸ್ಸಂಶಯವಾಗಿ ಇದೆ. ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು ಒಮ್ಮೆಲೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ, ಆಸಕ್ತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಬರವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದರ ಸಂಕಲನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಕ್ರಮೇಣ ನಮ್ಮದೇ ಆದ ಸಮೂಹದ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ನಾಂದಿಯಾಗಲಿ ಎಂಬ ಒತ್ತಾಸೆಯಿಂದ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ವಿಷಯಗಳ ಸಣ್ಣ ಪಟ್ಟಿಯು ಹೌದು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲವರು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಹವೀಕೇತರಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ವಿಷಯಗಳೂ ಇಲ್ಲಿವೆ.

ಭಾಷೆ

ಭಾಷೆ ಕೇವಲ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಬಳಸುವ ಮಾಧ್ಯಮ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ನೆಲೆಯೂರಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವೈಚಾರಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ/ಚೌಕಟ್ಟು (knowledge system) ಅಡಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ವಸ್ತು/ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ, ಪ್ರತಿ ನಿಧಿಸುವ ಮತ್ತು ವರ್ಗೀಕರಿಸುವ ರೀತಿಯ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ವೈಚಾರಿಕ ಚೌಕಟ್ಟು ಎನ್ನಬಹುದು (knowledge system: processes and structures used for creation, representation and classification of content). ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಭಾಷೆ ಉಳಿಯುತ್ತದೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ವೈಚಾರಿಕ ಚೌಕಟ್ಟು ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುವುದಾದರೆ, bad day, good morning, thank you ಮುಂತಾದ ಪದಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಾಗಲೀ ಹವೀಕರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಾಗಲೀ ಇಲ್ಲ. ದಿನವನ್ನು ಕೆಟ್ಟದೋ ಒಳ್ಳೆಯದೋ ಮಾಡುವುದು ನಮ್ಮ ಮೇಲಿದೆ ಎಂದಿರಬಹುದು. ಸಹಕರಿಸುವುದು ಧರ್ಮವಾದ್ದರಿಂದ ಶ್ಲಾಘನೀಯವೇನು ಅಲ್ಲ. ವಿಶೇಷ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಋಣಿಗಳಾಗುತ್ತೇವೆಯೇ ಹೊರತು ಧ್ಯಾಂಕ್ಯೂ ಎಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಋಣ ಮುಕ್ತರಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ನಿಲುವು ಇರಬಹುದು. ಅದೇನೇ ಇದ್ದರೂ ಭಾಷೆ ಕೇವಲ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕಲ್ಲ ಅದರಲ್ಲಿ ಶತ ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಪರಿಷ್ಕೃತವಾದ ಮೌಲ್ಯಗಳು, ಅದನ್ನಾಧರಿಸಿದ ಜೀವನಕ್ರಮ (lifestyle/culture) ಅಡಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇವನ್ನು ನಾವು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು.

ದ್ರಾವಿಡ ಎನ್ನುವುದು ಜಾತಿ ಅಥವಾ ಕುಲವಾಚಕವಲ್ಲ ಪ್ರಾಂತ್ಯವಾಚಕ ಎಂದು ಈಗ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಅದಲ್ಲದೆ ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕೂ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಿಗೂ ಒಂದೇ ಮೂಲ ಎನ್ನುವ ಹೊಸ ವಾದವೂ ಇದೆ. ಇನ್ನೂ ಸಿದ್ಧವಾಗದಿದ್ದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಆಧಾರಗಳು ಇವೆ. ಅದು ಸಿದ್ಧವಾದರೆ ಹವೀಕರು ದ್ರಾವಿಡ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೇ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ

ಆಧಾರ ಸಿಗಬಹುದು. ದ್ರಾವಿಡ ಎಂಬುದು ಧ್ವನಿ-ತಮಿಳು-ದ ಬಲಾದರೂಪ ಹಾಗಾಗಿ ಭಾಷಾವಾಚಕ ಎಂದೂ ಇದೆ[೧೪]. ಭಾಷೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಎರಡೂ ಸರಿಯಿರಬಹುದು. ಅದಾದರೆ ಹವಿಗನ್ನಡ ಮೂಲ ದ್ರಾವಿಡಭಾಷೆಗೆ ಅಥವಾ ತಮಿಳಿಗೆ ಹತ್ತಿರ ಹೇಗೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಸಿಕ್ಕಂತಾಗುತ್ತದೆ [೧೫]. ಅದು ಹೇಗೆ ಆದರೂ ಹವೀಕರ ಕನ್ನಡ ಹಳಿತೂ (chaste) ಸಂಸ್ಕೃತ ಭೂವಿಷ್ಣುವೂ ಆದ್ದರಿಂದ ಎರಡೂ ಭಾಷೆಗಳ ಲಾಭ ಹವೀಕರಿಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಅನುವಾನವಿಲ್ಲ. ಇದು ಬರಿ ಬಾಯಿವಾತಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಅಮರಕೋಶವನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಾಯಿಪಾಠ ಮಾಡಿಸುವ ಕ್ರಮ ಇತ್ತು. ಅದು ಕೇವಲ ವ್ಯಾಕರಣ ಶಬ್ದ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕಲ್ಲದೇ ಉಚ್ಚಾರವನ್ನು ಕಲಿಯಲೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಿಕರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ phonetic training ಈಗ "ಮುಂದುವರಿದವರು" ಎಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಾಗಲೀ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಾಗಲೀ ಇದೆಯೆಂದು ನಾನು ಎಲ್ಲ ಕೆಳಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮವರೆ ಆದ ನಡಹಳ್ಳಿ ವೂರಿನ ಮಹಾಮಹೋಪಾಧ್ಯಾಯ ಶ್ರೀ ರಂಗನಾಥ ಶರ್ಮರು ಅನುವಾದಿಸಿದ ಅಮರಕೋಶ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿದೆ. ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟಾದರೂ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಲಿಸುವುದು ಉಚ್ಚಾರ ಶುದ್ಧಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಹವಿಗನ್ನಡದ ಜೊತೆಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತವೂ ಹವೀಕರ ಬಳಕೆಯ ಭಾಷೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಮರೆಯಬಾರದು. ಈ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆ ಗಣಕ ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಎಂಬುದು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅಲ್ಲ ಎಂಬ ವಾದ ಮಾಡುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ತಪ್ಪು. ಯುರೋಪಿಯನ್ನರಿಗೆ generative grammar (grammar based on set of rules/transformational grammar)ನ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಬಂದಿದ್ದು ಸಂಸ್ಕೃತ ವ್ಯಾಕರಣ ಗ್ರಂಥವಾದ ಪಾಣಿನೀಯ ಅಷ್ಟಾಧ್ಯಾಯಿಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆಯೇ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಆಧಾರ ಇದೆ. ಪಾಣಿನಿಯದೆ ಮೊದಲ generative grammar ಎಂದು ಅದನ್ನು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಬಳಕೆಗೆ ತಂದ ನೋಮ್ ಚೋಮ್ಸ್ಕಿ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಘೋಷಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವಿಧ್ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಯುರೋಪಿಯನ್ನರಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಅವರೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ವಿಚಾರ. ಆದರೆ ೧೯ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನರು ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ತಾವು ಕಲಿತೆವೆಂದು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಾಕಿ ಇದೆ ಅಷ್ಟೇ! ಗಣಕವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಬಳಸುವ ಈ BNF ಫಾರ್ಮ್ ನ್ನು ಪಾಣಿನೀಯ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ರಚಿಸಿದ್ದ (400 BCE) [೪,೫,೬]. BNF ನಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗುವ recursive definition of syntax ಗೆ ಇಂದಿಗೂ ಪಾಣಿನಿ ಥರಮ್ ಎಂದೇ ಹೆಸರು. ನೋಮ್ ಚೋಮ್ಸ್ಕಿ ರಚಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭರಹಿತ ಭಾಷೆಯೊಂದರ (context-free language) ಮೊದಲ

ಸಂಜ್ಞಾರೂಪವೇ (notation) BNF. ಅಲ್ಲದೇ ಯುರೋಪಿಯನ್ನರಿಗೆ structuralism ಎಂಬ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ನೀಡಿ ಹೊಸ ಯೋಚನಾ ಲಹರಿಯನ್ನು ಬರಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟನೆಂಬ ಖ್ಯಾತಿ Ferdinand de Saussure ಎಂಬಾತನಿಗಿದೆ. ಆದರೆ ಸಾಸುರ್ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ PhD ಮಾಡಿದ್ದ ಮತ್ತು ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಪಡೆದನೆಂದು ಈಗ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅದಲ್ಲದೇ postmodern thoughtsನ ಕೇಂದ್ರವಾದ difference ಎನ್ನುವುದು ಬೌದ್ಧ ಮತದ 'ಅಪೋಹವಾದ' ಎಂದೂ ಅದನ್ನೂ ಭಾರತೀಯರಿಂದ ಸಾಸುರ್ ಮತ್ತು ಅವನ ಶಿಷ್ಯರು ಕಲಿತರೆಂದು ಸಂಶೋಧಕರಾದ ಶ್ರೀ ರಾಜೀವ ಮಲಹೋತ್ರ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ [೭]. ಇದರ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಏನೆಂದರೆ ಏನಿಲ್ಲವೆಂದರೂ ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನಪೀಳಿಗೆಗೆ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ ಎಂದಾದರೂ ನಾವು ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ದುಡಿದ ಭಾಷೆಗಳಾದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಲಿಸಬೇಕು.

ವೇದ ಉಪನಿಷದ್ ಜ್ಯೋತಿಷ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ತಿಗಳಾರಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಹವೀಕರ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿದ್ದವು. ಇನ್ನೂ ಹವೀಕರ ಮಠಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಬಳಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ಇನ್ನೂ ಇದೆ. ಅದರ ಸಂಶೋಧನೆ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಆಗಬೇಕು. ಆ ಲಿಪಿಯ ಬಳಕೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಏನು ಎನ್ನುವುದು ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳ ಭಂಡಾರವನ್ನೇ ತೆರೆದೀತು. ಹಳೆಗನ್ನಡದ ಕಾವ್ಯಗಳ ತಾಳೆಗರಿ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಹವೀಕರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಶಾರದಾ ಪೂಜೆಯದಿನ ಪೂಜೆಗೆ ತೆಗೆಯುವ ಗಮಕ/ಕಾವ್ಯವಾಚನ ಮಾಡುವ ಅಭ್ಯಾಸ ಇದೆ. ಹಳೆಯ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಹವೀಕರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೊರಕಿವೆ. ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಮನಗಂಡು ನೂರಾರು ವರುಷ ಶದ್ಧಿಯಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸಂರಕ್ಷಿಸಿ ಇಟ್ಟವರು ನಮ್ಮ ಕೃತಜ್ಞತೆಗೆ ಭಾಜನರಾಗಬೇಡವೇ? ಹಳೆಗನ್ನಡದ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಓದುವ ಒಲವು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ವಾಚನ ಬಾರದಿದ್ದರೂ ತಾಳೆಗರಿಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಅರಿತು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಶತ ಶತ ಮಾನದವರೆಗೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯೆಗೆ ಇದ್ದ ಬೆಲೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ.

ಹವೀಕರಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸರನ್ನು ನಪುಂಸಕ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಅಪವಾದ ಇದೆ. ಅದು ಬಂತು, ಇದು ಹೋತು ಇತ್ಯಾದಿ. ಈ ಅಪವಾದವನ್ನು ಒಪ್ಪಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಕೆಲವು ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟನಿಗೂ ನಪುಂಸಕಲಿಂಗ ಬಳಸುವ ಅಭ್ಯಾಸ ಇದೆ. ಅಪ್ಪ ಬಂದಿತ್ತು. ಅಪ್ಪ ಹೋಯಿತು ಇತ್ಯಾದಿ (ಶಿವಮೊಗ್ಗದ ಕೆಲವು ಲಿಂಗಾಯಿತ ಪಂಗಡಗಳಲ್ಲಿ). ಇವು ರೂಢಿ ಅಥವಾ ಸಲುಗೆಯ ಕಾರಣ ದಿಂದ ಇರಬಹುದು, ಅವಮಾನಿಸುವುದಕ್ಕಲ್ಲ. ಅದಲ್ಲದೆ ಅಮ್ಮನನ್ನು ಗೌರವ ಸೂಚಕವಾಗಿ ಕರೆಯುವ ಅಭ್ಯಾಸ ಚಿಟ್ಟೂರು-ಕ್ಯಾಸನೂರು ಸೀಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಹವೀಕರಲ್ಲಿದೆ. 'ಅಮ ಬತ್ಯನೂಂ?', 'ಅಮ ಊಟ ಹಾಕೂಂ', 'ಅಮ ಮದ್ದಿಗೆ ಬೋನ ಮಾಡವು ಒಂಚೂರು ಅನ್ನಕ್ಕೆ ಬೂದಿ ಕಲಷಿ ಕೊಡ್ತನೂಂ?' ಇದರಲ್ಲಿ 'ಊಂ' ಎನ್ನುವುದು ಅಮ್ಮ

ಅಮ್ಮಮ್ಮ ಸೋದರತ್ತೆ (ಅಪ್ಪನ ಅಕ್ಕ/ತಂಗಿ) ಇತ್ಯಾದಿ ಹಿರಿಯರು ಮತ್ತು ಸಲುಗೆ ಇದ್ದವರಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಗೌರವ ಸೂಚಕಪದ[೧]. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನಾನು ಎಂದೂ ಅಮ್ಮನಿಗೆ 'ಅಮ ಊಟ ಹಾಕ್ತಾನೇ?', 'ಅಮ ಹಾಲ್ಯೊಡ್ತಾನೇ' ಎಂದು ಹೇಳಲಾರೆ. ಅದು ಅಗೌರವ ಸೂಚಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಗಂಡನಿಗೂ ಹೆಂಡತಿ ಈ ನೂಂ ಬಳಸುವುದಿದೆ - ಬತ್ರನೂಂ. ಇದು ಈಗ ಕ್ರಮೇಣ ನಶಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ವಿಶೇಷ ಅಂಶಗಳ ಸಂಗ್ರಹವು ಆಗಿಲ್ಲ, ಆಗಬೇಕು. ಹವೀಕರ ಭಾಷೆಯ ವ್ಯಾಕರಣ, ಶಬ್ದಕೋಶ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹವೂ ಆಗಬೇಕಿದೆ.

ಹವೀಕರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ಎತ್ತಿ ಆಡದಿದ್ದರೆ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತಾಡಿದಂತೆಯೇ ಅಲ್ಲ! ಯಲ್ಲಾಪುರ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹವೀಕರ ಭಾಷೆಯ ಹಳೆಯ ಅಂಶಗಳು ಇತರೆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಕಿಟ್ಟು, ಬೆಲಗು, ಮಡುಗು, ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಇತರೆ ಹಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮರೆಯಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಶಿರಸಿ ಯಲ್ಲಾಪುರ ಹೊನ್ನಾವರದ ಕಡೆ ಮರಾಠಿಯ ಪ್ರಭಾವ ಹೆಚ್ಚು. ಟಾಚಿನಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಮರಾಠಿಯ ಪದಗಳ ಬಳಕೆ ಇದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿಯ ಪ್ರಭಾವ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಸೊರಬದ ಕಡೆಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪ್ರಭಾವ ಹೆಚ್ಚು. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲು ಹೆಚ್ಚಿರುವ ಕೆಲವು ಜನಾಂಗದ ಧ್ವನಿಗುಣವೂ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾನುಗೋಡ್ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕಾನುಗೋಡು ಎಂದು ಸೊರಬದ ಕಡೆಯವರು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ ಆದರೆ ಉಚ್ಚಾರವೂ ಕಾನುಗೋಡು ಎಂದೇ. ಕಾನುಗೋಡ ಎಂದು ಶಿರಸಿಯವರು ಬಳಸುವುದಿದೆ. ಆದರೆ ಉಚ್ಚಾರ ಕಾನುಗೋಡ್ ಎಂದೇ. ಇದು ಹಿಂದಿಯ/ಮರಾಠಿಯ ಪ್ರಭಾವ ಎನ್ನಬಹುದು. ಹಿಂದಿಯ/ಮರಾಠಿಯ ಪ್ರಭಾವ ಇರುವ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಹಲವು ಕಡೆ ಪದದ ಕೊನೆಯ ಸ್ವರಯುಕ್ತವಾದ ವ್ಯಂಜನವನ್ನು ಕೇವಲ ವ್ಯಂಜನವಾಗಿ ಮಾತಾಡುವಾಗ ಬಳಸುವ ಈ ಅಭ್ಯಾಸ ಇದೆ. ಹೊನ್ನಾವರದವರೂ ಕೊನೆಯ ಅಕ್ಷರಕ್ಕೆ ವ್ಯಂಜನ ಬಳಸುವುದು ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಗೋಚರವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಿದ್ಧಾಪುರದ ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಕೋಲ್ಡ್ ಡ್ರಿಂಕ್ ಎಂದು ಒಂದು ಅಂಗಡಿಗೂ ಮಂಜುನಾಥ ಕೋಲ್ಡ್ ಡ್ರಿಂಕ್ ಎಂದು ಅದರ ಪಕ್ಕದ ಅಂಗಡಿಗೂ ಫಲಕ ಇತ್ತು. ಇವೆರಡರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿ? ನೀವೇ ಆಲೋಚಿಸಿ!

ಸಂಗೀತ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಕಲೆ

ಸಂಗೀತವೆಂದರೆ ಗಾಯನ, ವಾದನ ಮತ್ತು ನೃತ್ಯವಿರುವುದು ಎನ್ನುವುದು ಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಣೀತವಾದದ್ದು. ಹವೀಕರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮದೇ ಆದ ವಾದನ ನೃತ್ಯ ಪದ್ಧತಿಗಳಿದ್ದ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಸಂಗೀತವೆಂದರೆ ಹಾಡುವುದು ಎಂದು ಬಗೆದರೆ, ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಹಾಡಿನ ಪಣತವೇ ಇದೆ. ಆದರೆ ಆ ಪಣತದ ಒಳಗೆ ಏನಿದೆ ಎಂದು ನಾವಿನ್ನೂ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಹೊಕ್ಕು ನೋಡಿಲ್ಲ.

ಅಪೂರ್ವವಾದ ರಾಗದ ಛಾಯೆಗಳು, ಧಾಟಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಟ್ಟುಗಳು ನಮ್ಮ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಇವೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳ ವಿಂಗಡಣೆ ಆಗಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತ ಸಾಹಿತ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಶೇಷಗಳು ಕೆಲವಾದರೆ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ ನಮ್ಮ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಇನ್ನೊಂದು. ಈ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ದಾಖಲಾತಿಯೂ ಆದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ! ಸುಮಾರು ೫೦ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಧಾಟಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ದಾಖಲು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನು ಸಂಗೀತ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಇರುವವರು ಸ್ವರಪ್ರಸ್ತಾರ ಮಾಡಿ ರಾಗ ಗುರುತಿಸಿ ಮತ್ತು ಛಂದಸ್ಸು ಗುರುತಿಸಿ ದಾಖಲು ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆಸಕ್ತಿ ಇದ್ದವರು ಕೆಳಗೆ [೬] ನೇ ಕೊಂಡಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕೆಲವು ಮುದ್ರಣ ಮತ್ತು ಧ್ವನಿ ಮುದ್ರಣ ಇದೆ. ಇನ್ನೂ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಿಗೆ ಇರುವ ಹಾಡುಗಳ ಧ್ವನಿಮುದ್ರಣದ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಆಗಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೊಡಕಿದೆ. ನಮ್ಮ ತಲೆಮಾರಿನವರು ಹಾಡುವ ಹಲವು ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಧಾಟಿಗಳೇ ಅಲ್ಲ. ಅವು ಭಾವಗೀತೆ ಸಿನಿಮಾ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಕರ್ನಾಟಕಿ ಇವುಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತವಾದವು. ಅವುಗಳ ಮಿಶ್ರಣದಿಂದ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಹಾಡುಗಳು ನಷ್ಟವಾಗುವುದರೊಳಗೆ ಈ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕು.

ಯಕ್ಷಗಾನ ಸಂಗೀತ ಛಂದೋಲಯ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಒತ್ತುಕೊಟ್ಟು ರಂಗಭೂಮಿಗಾಗಿ (theatre) ಹಾಡುವ ಒಂದು ಸಂಗೀತ ಪದ್ಧತಿ. ಬಲ್ಲಾಡ್ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಗದ್ಯ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಪದಗಳು ಹೋಲುವುದನ್ನು ನಾನು ಗಮನಿಸಿದ್ದೇನೆ [೧,೮]. ಈ ಯಕ್ಷಗಾನ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಹವೀಕರ ಕೊಡುಗೆ ಅಪಾರ. ಆದರೆ ಅತಿಕಿರಿಯರಾದರೂ ಸಂಗೀತಗಾರರಿಗೆ ಹಿರಿಯ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಭಾಗವತರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಗೌರವ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಇಂದಿಗೂ ಯಕ್ಷಗಾನ ಸಂಗೀತ 'ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ' ಎನಿಸಿಕೊಂಡ ಸಂಗೀತಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಅಥವಾ ಕೆಳಮಟ್ಟದ್ದು ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ನಮ್ಮವರಲ್ಲೇ ಇದೆ. ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಯಕ್ಷಗಾನ ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಸಂಗೀತ ಪದ್ಧತಿ. ಅದರದ್ದೇ ಅದ ರಾಗ ತಾಳಗಳಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳೂ ಇವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಯಕ್ಷಗಾನ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿರುವ ಛಂದೋಲಯವೈವಿದ್ಯ ಕರ್ನಾಟಕಿ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಛಂದಃಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಸಂಗೀತಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅನೇಕ ತಾಳಗಳು ಯಕ್ಷಗಾನದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿವೆ ಎಂದು ವಿದ್ವಾಂಸರು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ [೭]. ಆದರೂ ಯಕ್ಷಗಾನ ಸಂಗೀತದ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಚೌಕಟ್ಟು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಮಾಡಲು ಹಲವು ಹಳೆಯ ಹವೀಕ ಭಾಗವತರ (ಬಾಳೆಹದ್ದ ಕೃಷ್ಣ ಭಾಗವತರು, ಯಾಜಿ ಭಾಗವತರು, ಕಡತೋಕ ಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತು ಮಂಜುನಾಥ ಭಾಗವತರು, ಹೊಸತೋಟದ ಮಂಜು ಭಾಗವತರು, ಮಹಾಬಲ ಹೆಗಡೆಯವರು) ಭಾಗವತಿಕೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯ. ಆ ಪ್ರಯತ್ನವೂ ಆಗಬೇಕಿದೆ.

ಗಮಕ ಅಥವಾ ಕಾವ್ಯವಾಚನ ಹವೀಕರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಇದು ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಒಂದು ಸಮಾಗಮ. ಯಕ್ಷಗಾನದಂತೆ ಇದರಲ್ಲೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಛಂದಸ್ಸು ಬಲು ಮುಖ್ಯ. ಗಮಕ ಕಲಾ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸ್ಥಾಪಕ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಹವೀಕರು ಇರುವುದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯ. ಮಲೆನಾಡು ಗಮಕ ಕಲಾ ಸಂಘ ಸಾಗರ ಮತ್ತು ಸೊರಬ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಗಮಕವನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಬೆಳೆಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಗಮಕಿಗಳಾದ ಹೊಸಬಾಳೆ ಸೀತಾರಾಮ ರಾಯರು ಮತ್ತು ಕೆರೆಕೊಪ್ಪದ ನರಹರಿ ಶರ್ಮ ಇವರು ನಾವು ನೆನೆದು ಕೃತಜ್ಞತೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದ ಅನೇಕ ಹವೀಕರ ಹೆಸರುಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು. ಗಮಕದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಭೇದ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದೆ. ಒಂದರಲ್ಲಿ ಛಂದಸ್ಸಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಬೆಲೆಯಾದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಹೊಸಳ್ಳಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಇತರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕೀ ಸಂಗೀತದ ಶೈಲಿಗೆ ಆಧ್ಯತೆ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಟ್ಟು ಹೇಳುವ ಪರಿಪಾಠ ಇದೆ [೧]. ಗಮಕ ಸಂಗೀತ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲ, ಅದು ಯಕ್ಷಗಾನದಂತೆ ಕಥೆ ಹೇಳುವ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ (storytelling). ಹಾಗಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕಿ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಡಿದಾಗ ಛಂದಸ್ಸು ಭಂಗವಾಗುವುದಲ್ಲದೇ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅರ್ಥ ವಿಭಜನೆಗೆ ತೊಡಕಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ನಾನು ಗಮನಿಸಿದ್ದು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹವೀಕರ ಮಾತು ಹಲವು ಕಡೆ ಶ್ರುತಿಬದ್ಧವಾಗಿ ಬರುವುದಿದೆ. ಇದು ಯಕ್ಷಗಾನದ ಮಾತಿನ ಶೈಲಿಗೆ ಹೋಲುತ್ತದೆ. ಇದು ಕೇವಲ ಹವೀಕರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲದೆ ಈಡಿಗರಲ್ಲೂ ಇದೆ. ಕಲೆಗಳು ಹಳೆಯ ಜೀವನಕ್ರಮದ ಪಳೆಯುಳಿಕೆಯಾಗಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುವುದರಿಂದ, ಶ್ರುತಿಬದ್ಧವಾಗಿ ಮಾತಾಡುವುದು ಹವೀಕರು ಸೇರಿದಂತೆ ಹಳಗನ್ನಡಿಗರ ಕ್ರಮ ಇದ್ದಿರಬಹುದು [೧].

ಹವೀಕರ ಬರಹಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸುವುದಾದರೆ ಕೇಡಲಸರದ ಕವಿ ಪರಮದೇವ ರಚಿಸಿದ ತುರಂಗ ಭಾರತವನ್ನು ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದು. ಹವೀಕ ಕವಿಗಳು ಹಲವು ಯಕ್ಷಗಾನ ಬಯಲಾಟ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನೂ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಮರಿಯಪ್ಪ ಭಟ್ ಎನ್ನುವವರು ಹವಿಗನ್ನಡ-ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಬ್ದಕೋಶ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲದರ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಹವ್ಯಕ ಮಹಾಸಭಾದ ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ ಶಾನುಭೋಗರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಗ್ರಹ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹವ್ಯಕ ಮಹಾಸಭಾದ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯ. ಹೊಸ ಲೇಖಕರು ಒಂದು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳಿಸಿದರೆ ಅನುಕೂಲ. ಆದರೆ ಹವೀಕರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರೆದ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಮತ್ತು ನಾಟಕಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಂದು ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಪರಿಗಣಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಶಾಲಾ ಪಠ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ಇವಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾನವಿಲ್ಲ. ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ನಾವು ಕ್ರಮೇಣವಾದರೂ ಬದಲಿಸಲು ಶ್ರಮಿಸಬೇಕು. ಶಾಲಾ ಪಠ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ಹವಿಗನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಬರಹಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಉಲ್ಲೇಖವಾಗಲೂ ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಹವೀಕರ ಹೆಂಗಸರು ಮಾಡುವ ಆರತಿ ಬಟ್ಟಲು, ಬತ್ತಿ, ಗೆಜ್ಜೆವಸ್ತ್ರ, ಹಾಕುವ ರಂಗೋಲಿ ಕಲೆಗಳಲ್ಲವೇ? ಅವುಗಳ

ದಾಖಲಾತಿಯೂ ಆಗಬೇಕು. ನೀವು ಊರಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಮಾಡಿದ ವೀಡಿಯೋ ಎಲ್ಲವನ್ನು youtube ಚಾನಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಕಿದರೂ ಒಂದೆಡೆ ಹವೀಕರ artifactsಗಳನ್ನು ನೋಡಲು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ದಯಮಾಡಿ ಅದನ್ನು HAA website ಗೆ upload ಮಾಡುವ ಮನ ಮಾಡಬೇಕು [೧೨]. ಹವೀಕರ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಹಾಡುಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಹಾಡುಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ಇನ್ನೂ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಆಗಬೇಕಿದೆ.

ದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಧರ್ಮ

ಸಾಂಖ್ಯ, ಯೋಗ, ನ್ಯಾಯ, ವೈಶೇಷಿಕ, ಮೀಮಾಂಸ ಮತ್ತು ವೇದಾಂತ ಇವು ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಮಾಡಿಟ್ಟ ಆರು ವೇದವನ್ನು ಪ್ರಮಾಣವೆಂದು ನಂಬಿದ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಗಳು. ಇವಕ್ಕೆ ದರ್ಶನಗಳು ಎಂದು ಹೆಸರು. ಚಾರ್ವಾಕ, ಅಜೀವಿಕ, ಬೌದ್ಧ ಮತ್ತು ಜೈನ ಎಂಬವು ವೇದವನ್ನು ಪ್ರಮಾಣ ಎಂದು ನಂಬದೇ ಇರುವ ತತ್ವಗಳು. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣ ಎಂದರೆ 'ನಂಬಬಹುದಾದ ಮೂಲ' ಎಂದು (epistemology). ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಂಖ್ಯ, ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ವೈಶೇಷಿಕ ಎಂಬವು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ ಭಾರತೀಯ ತತ್ವಗಳು (if we consider science a philosophy). ಕೊನೆಯದಾಗಿ ವೇದಾಂತವು ಹವೀಕ ಪರಂಪರೆ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ. ಅದರ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಬಹುದು:

೧. ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಎಂಬುದು ಈ ವಿಶ್ವದ ಮೂಲ ತತ್ವ (ಅದು ದೇವರಲ್ಲ - ಇದೆಲ್ಲವೂ ಬ್ರಹ್ಮ ಸರ್ವ ಛೈತದ್ ಬ್ರಹ್ಮಾಯಮಾತ್ಮಾ ಬ್ರಹ್ಮ ಸೌಯಮಾತ್ಮಾ ಚತುಷಾತ್ ಮಾಂಡುಕ್ಯ ಉಪನಿಷತ್ತು).

೨. ನಾನು ಎನ್ನುವುದು ದೇಹವೂ (body) ಅಲ್ಲ ಬುದ್ಧಿಯೂ (mind) ಅಲ್ಲ. ಅದರ ಹೊರತಾಗಿರುವ ಆತ್ಮ. ಅದು ಪರಬ್ರಹ್ಮದ ಅಂಶ ಬೇರೆಯಲ್ಲ - ಒಂದೇ (ಆತ್ಮ is not soul; it is an abstraction from the point of view of epistemic knowledge).

೩. ಆತ್ಮ ಮತ್ತು ಪರಮಾತ್ಮದ ಅಭಿನ್ನತೆಯನ್ನು ಅನುಭೂತಿಯ (direct experience) ಮೂಲಕ ಅರಿಯುವುದೇ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿ. ಅದು ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಸಾಧ್ಯ (not only epistemic knowledge but also direct knowledge). ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿ ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ಸಿಗುವುದಲ್ಲ ಇಲ್ಲೇ ಸಿಗುವಂತಾದ್ದು.

೪. ಇದಕ್ಕೆ ವೇದವೇ ಪ್ರಮಾಣ - ಎಂದರೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಂಬಲು ಒಂದು ಮೂಲಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ. ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ತಾವೇ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು, ಬೇರೆಯವರ ಹೇಳಿಕೆಯಿಂದ ಅದು ಬರದು. ಹಾಗಾಗಿ ಹೊರಗಿನ ಒಂದು ಪ್ರಮಾಣ ಬೇಕು. ಆ ಪ್ರಮಾಣ ವೇದ[೧೦].

ಈ ದರ್ಶನವನ್ನೆಲ್ಲ ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿದರೂ ಸ್ಯಾಮ್ ಹ್ಯಾರಿಸ್, ಕ್ರಿಸ್ಟೋಪರ್ ಹಿಚಿನ್ ಮತ್ತು ರಿಚರ್ಡ್ ಡಾಕಿನ್ ಮುಂತಾದವರು ಹೇಳುವುದೆಲ್ಲ ಹವೀಕರಿಗೆ ಹೊಸತೇನು ಅಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಭಾರತೀಯ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಮತಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿರುವುದಲ್ಲದೇ ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕದ್ದು ತಮ್ಮದಾಗಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಮಾತ್ರ ಹೊಸದು. Transcendental meditation ಎಂದರೆ ಜಪ, Mindfulness ಎಂದರೆ ವಿಪಾಸನಾ, Lucid dreaming ಎಂದರೆ ಯೋಗನಿದ್ರೆ ಇವೆಲ್ಲವೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮೊದಲೇ ಇದೆ [೧೬,೧೭]. ಇವುಗಳ ದುರ್ಬಳಕೆಯ ವಿರುದ್ಧವೂ ಜಾಗೃತ ಹವೀಕರು ಒಟ್ಟಾಗಬೇಕು. ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮೇಲೆ ಆರೋಪಿಸುವವರು ಒಳ್ಳೆಯದು ಬಂದಾಗ ಅದು ನಿಮ್ಮದಲ್ಲ ಎಂದು ವಾದ ಮಾಡುವುದು ಆಶ್ಚರ್ಯವೇ ಸರಿ. ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಕೃತಿ ಚೌರ್ಯ ಮಾಡಿಯೂ ಹೆಸರು ಬದಲಿಸಿ ತಮ್ಮದೇ ಎಂದು ಕರೆದುಕೊಂಡರೂ ಅವರನ್ನು 'ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು' ಎಂದು ಗುರುತಿಸುವುದು ಬೇಸರದ ಸಂಗತಿ.

ಜಟಾ, ಘನಪಾಠ ಇತ್ಯಾದಿ ವೇದಗಳನ್ನು ಓದುವ ಮತ್ತು ನೆನಪಿಡುವ ಕ್ರಮಗಳು ಹವೀಕರಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರದ ಪದಗಳನ್ನು ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ಮಾಡಿ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಸೇರಿಸಿ ಹೇಳುವ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ಉಚ್ಚಾರ ಎಲ್ಲಾದರೂ ತಪ್ಪಾದರೆ ಎಲ್ಲ ಪಾಠ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಇಟ್ಟು ಹೋಲಿಸಿ ತಪ್ಪಾದ್ದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಬರುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಕ್ರಮವನ್ನು ಗಣಕ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ - redundant error correction codes - ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. CRC ಎಂಬುದು ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಗೆ. ನಿಮ್ಮ ಯೂಯಸ್ಸಿ ಮೆಮೊರಿ ಇಂದ ಕಂಪ್ಯೂಟರಿಗೆ ಕಾಪಿ ಮಾಡುವಾಗ CRC ಚೆಕ್ ಮಾಡಿ ಕಾಪಿ ಸರಿಯಾಯಿತು ಎಂದು ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ತೀರ್ಮಾನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ CRC ನಿಮ್ಮ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಬಳಸುವ ಘನಪಾಠ [೧]!

ಹಿಂದೆ ಹವೀಕರು ವೇದಾಧ್ಯಯನದಲ್ಲೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿರತರಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರಾದರೂ ವೇದವೊಂದನ್ನೇ ಓದಲು ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲ ಕಡಿಮೆಯಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ನಿಜ. ಆದರೆ ವೇದದ ಬಗ್ಗೆ ಓದಲು, ನಮ್ಮ ದರ್ಶನಗಳು ಧರ್ಮ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವೂ ಇದೆ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೂ ಇದೆ. ವೇದವೆಂದರೆ ಏನು, ವಿಭಾಗಗಳು ಯಾವವು, ಉಪನಿಷತ್ತು ಎಂದರೆ ಏನು, ಅದರಿಂದ ಯಾರು ಪ್ರಭಾವಿತರಾದರು, ನಮ್ಮ ದರ್ಶನಗಳು ಯಾವವು (philosophy) ಇತ್ಯಾದಿ ಮಕ್ಕಳಿಗಾದರೂ ಕಲಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಉಪನಿಷತ್ತು, ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರ ಮತ್ತು ಭಗವದ್ಗೀತೆ ಇವಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ಥಾನತ್ರಯ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿ ಹೇಳುವ ಕಿರು ಹೊತ್ತಿಗೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವ ಬರೆದದ್ದನ್ನು ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ಇದ್ದುದನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಗೆ ತಂದು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಲಿಸುವ ಅಗತ್ಯ

ಇದೆ. ಬೇರೆಯವರು ತಪ್ಪು ತಪ್ಪಾಗಿ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದಂತೆ ನಮ್ಮ ಪರಂಪರೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಸರಿಪಡಿಸಲಾಗದಷ್ಟು ಅಸಹಾಯಕರು ನಾವೇನು ಅಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲರೆಲ್ಲರೂ ಇದಕ್ಕೊಂದು ಪರಿಹಾರ ಹುಡುಕಿ ಯೋಜನೆ ಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯ ಇದೆ.

ಧರ್ಮ ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆಯ ಪದವಿಲ್ಲ. ಧರ್ಮ ಎಂದರೆ ರಿಲಿಜಿಯನ್ ಅಲ್ಲ. ರಿಲಿಜಿಯನ್ ಎಂದರೆ ಮತ ಎಂದು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಧರ್ಮ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಹಲವಾರು ಅರ್ಥವಿದ್ದರೂ - universal ethics ಎಂಬ ಅರ್ಥ ಹೆಚ್ಚು ಸಮನಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಯೂನಿವರ್ಸಲ್ ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗಬಲ್ಲ ಎಥಿಕ್ಸ್ ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ. ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ ಎಂದರೆ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರ (jurisprudence) ಮತ್ತು ನೈತಿಕತೆ ಎರಡನ್ನೂ ಕೂಡಿಸಿ ಒಂದರಲ್ಲೇ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ ಶಾಸ್ತ್ರ ಎನ್ನಬಹುದು. ಉದ್ದಮಾಡದೇ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಸ್ತ್ರೀತಿಗಳು ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ ಗ್ರಂಥಗಳು (ಪರಾಶರ, ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯ, ಮನು ಇತ್ಯಾದಿ ಸ್ತ್ರೀತಿಗಳು). ಶಾಸ್ತ್ರ ಎಂದರೆ ಈಗಿನ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನದ ಪೀಠ-ರಿವ್ಯೂಗೂ ಮೀರಿ, ಮುಖಾಮುಖಿ ವಾದ ವಿವಾದ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಒಪ್ಪಿದ್ದು (consensus). ಹಾಗಾಗಿ ಶಾಸ್ತ್ರವೆಂದರೆ ಕೀಳುಭಾವನೆ ಸಲ್ಲ. ಆದರೆ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡುವಾಗ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಅಂಶಗಳು ಬದಲಾಗಿದ್ದಾರೆ ಅಥವಾ ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿದ್ದರೆ ಒಪ್ಪಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೇ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದ ವಸ್ತುನಿಷ್ಠತೆ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿದೆ, ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಬೇರಾವ ಪರಂಪರೆಯು ಇರಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದೂ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅದು ನಮ್ಮ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಇತ್ತು. ಈಗ ಏಕೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಬೇಕು. ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಎನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ತರ್ಕ (rationality/logic)ಗೆ ವಿರುದ್ಧವಲ್ಲ. ತರ್ಕದ ಮಿತಿ ದಾಟಿದ ಮೇಲೆ ಏನು ಎನ್ನುವುದು ಆಧ್ಯಾತ್ಮದ ಪ್ರಶ್ನೆ [೧೩]. ಮಕ್ಕಳು ಪಿ ಎಚ್ ಡಿ ಮಾಡುವವರೆಗೆ ಕಾಯದೇ ಎಳವೆಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ ಸೇರುವ ಮೊದಲೇ ಕ್ರಿಟಿಕಲ್ ಥಿಂಕಿಂಗ್ ಕಲಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.

ಮನೆ ಮತ್ತು ಪೌರೋಹಿತ

ಸಾಗರದ ಸಮೀಪದ ಹಕ್ಕರೆ ಎಂಬ ವೂರಿನಲ್ಲಿ ೧೨ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳು ಹಿಸೆಯಾದ ಮೇಲೂ ಒಂದೇ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದ ನೆನಪಿದೆ. ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ೪-೫ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರ ಸಂಸಾರ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಇರುವುದು ಈಗ ವಿರಳವಾದರೂ ನೋಡಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಸಹಾಯ ದೊರಕುವುದರಿಂದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತೆ ಇತ್ತು. ಅಲ್ಲದೇ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಸ್ವಭಾವವೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತು. ಹಲವು ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಇದ್ದರೂ ಇದು ಹವೀಕರಲ್ಲಿದ್ದ ಮರೆಯಾಗುತ್ತಿರುವ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಜೀವನ ಕ್ರಮ ಇದು. ಇಲ್ಲಿನ ಸಂಬಂಧಗಳು ರಾಜಕೀಯ, ಒಟ್ಟಾಗಿ ಬಾಳಲು ಶ್ರಮಿಸುವವರ

ಶ್ಯಾಗ ಇವೆಲ್ಲ ದಾಖಲೆಯಲ್ಲಾದರೂ ಉಳಿಸಿಡುವ ಕೆಲಸ ನಾವು ಮಾಡಬೇಕಿದೆ.

ನಮ್ಮವರು ಸನಾತನ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದಾಗ ಇದನ್ನು ಮಾಡಿದವರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪುರೋಹಿತವರ್ಗ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು. ಅವರಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಸದಾ ಗೌರವ ಇರಬೇಕು. ಕಾರಣ ಇಷ್ಟೇ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಗೃಹ್ಯಸೂತ್ರಾದಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ನಾಮಕರಣ, ಉಪನಯನ ವಿವಾಹಾದಿ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು, ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನಮಾಡಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಿದವರು ಅವರು. ಪೂಜಾ ವ್ರತ ನೇಮಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೈಂಕರ್ಯಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸುತ್ತ ಹೆಣೆದಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಜೀವನ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಲಿ ಎಂದೇ. ಆದರೆ ವೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸದ ಆಳುಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವಷ್ಟು ಸಂಬಳವನ್ನೂ ದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿ ಈ ವ್ರತ ನೇಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಡುವ ಪುರೋಹಿತರಿಗೆ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಅವರ ಕುಟುಂಬಗಳು ಸಮೃದ್ಧವಾಗುವುದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಪುರೋಹಿತರನ್ನೇ ಜೀವನ ನಡೆಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾದಾಗಲೂ ಅದನ್ನು ಕೈಬಿಡದೇ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ನಮ್ಮ ಪುರೋಹಿತವರ್ಗದ ಮೇಲೆ ಯಾರು ಏನೇ ಅಂದರೂ ನಮ್ಮ ಸಮುದಾಯ ಗೌರವ ಇಡಬೇಕು.

ಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟಿದಾಗ ಪುರೋಹಿತರನ್ನು ಕರೆಸಿ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿಸಿ ಜಾತಕ ಬರೆಸಿಡುವ ಸಂಸ್ಕಾರ ಹವೀಕರಲ್ಲಿದೆ. ವಿಶ್ವದ ಎಷ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ನಾಮಕರಣ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ, ಜಾತಕ ಬರೆದಿಡುವುದಿದೆ? ಜಾತಕ ಎನ್ನುವುದು ಹುಟ್ಟಿದ ಸಮಯದ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ದಾಖಲೆ. ಜಾತಕವನ್ನು ನೋಡಿ ಯಾವುದೇ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್ ಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳದೇ ಹುಟ್ಟಿದ ಸಮಯ ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಬರುತ್ತದೆಂದು ನಾನೆಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ (independent of calendars). ಅಲ್ಲದೇ ಜಾತಕ ಬಳಸಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಸ್ಥಳವನ್ನೂ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬಹುದು [೧]. ಜ್ಯೋತಿಷ ಎನ್ನುವುದು ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕ, ಈ ಜಾತಕವೆಲ್ಲ ಗೊಡ್ಡು ಎಂಬ ವಾದ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಜ್ಯೋತಿಷ ಎನ್ನುವುದು ವೇದಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾದ ಸಮಯ ನಿರ್ಧಾರ ಶಾಸ್ತ್ರ. ಇದು ಖಗೋಲ ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು. ಸುಮಾರು ೨೦೦೦ BCE ಯಿಂದ ಸಂಗ್ರಹವಾದ ಖಗೋಲದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಲಗಧ ಎಂಬಾತ 'ವೇದಾಂಗ ಜ್ಯೋತಿಷ' ಗ್ರಂಥ ರಚಿಸಿದ್ದ. ಜಾತಕ ಮಾಡುವವರು ಹೆಡ್ಡರಲ್ಲ ಜಾತಕವೂ ಗೊಡ್ಡಲ್ಲ. ಆದರೆ ಜಾತಕವನ್ನು ಬಳಸಿ ಭವಿಷ್ಯ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಫಲ ಜ್ಯೋತಿಷ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಈ ಫಲ ಜ್ಯೋತಿಷಕ್ಕೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಆಧಾರ ಇದ್ದಂತಿಲ್ಲ.

ಪುರೋಹಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಈಗ ಶಿಥಿಲವಾಗಿದೆ. ಕರ್ಮಾಂಗವೇ (ಕೈಕರಣ) ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅದರ ಹಿಂದಿನ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಹಿನ್ನೆಡೆಯುಂಟಾಗಿದೆ. ಸಂಸ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಕ್ರಮಗಳ ಹಿಂದಿನ ಉದ್ದೇಶ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ದಾಖಲಾದರೆ ಅವು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಹುದೇನೋ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಹವೀಕರು

ದುರ್ಬಲರಾದವರ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಿಕರು ತಾರತಮ್ಯ ನೆಡೆಸಿದ್ದನ್ನು ನಾವು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಜಮೀನುದಾರ ಹವೀಕರು ಬಡ ಹವೀಕರನ್ನು ಸಂಬಳ ಕೊಡದೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಿದೆ. ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟು ಅಸ್ತಿ ಬರೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಿದೆ. ಇವತ್ತಿಗೂ ಶ್ರೀಮಂತ ಹವೀಕರು ಬಡ ಹವೀಕರನ್ನು ಹಿರಿಯರಾದರೂ ಏಕವಚನದಲ್ಲಿ ಸಂಭೋಧಿಸುವುದಿದೆ. ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳೂ ಹಿರಿಯರನ್ನು 'ಏ ಗಣಪತಿ ಬಾರಾ' ಎನ್ನುವುದಿದೆ. ನಮ್ಮವರಲ್ಲಿ 'ಕಟ್ಟು' ಕೊಡುವುದು ಎಂಬ ಪದ್ಧತಿ ಇತ್ತು. ಬಹಿರಂಗ ಘೋಷಣೆಮಾಡಿ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಒಂದು ಕುಟುಂಬವನ್ನು ಹೊರಗಿಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಅದಾಗಿತ್ತು (social boycott). ಈಗಲೂ ಘೋಷಣೆ ಇಲ್ಲದೇ ಗುಂಪಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಕೆಲವರನ್ನು ಹೊರಗಿಡುವ ಅಭ್ಯಾಸ ನಮ್ಮಲ್ಲಿದೆ. ಈ feudalism ಅನ್ನು ನಾವು ವಿರೋಧಿಸಬೇಕು. ಇದರ ದಾಖಲೆ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನವರು ಈ ತಪ್ಪು ಮಾಡದಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಧರ್ಮ. ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಇದ್ದು ಇಂತವುಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗದೆ ಇರುವ ಪ್ರಭುದ್ಧತೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬರುವಂತೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಒತ್ತಡ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯವೂ ಇದೆ.

ಹಾಗೆಂದು ನಮ್ಮ ಸದ್ಗುಣಗಳೂ ಹಲವಾರು ಇವೆ. ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಹವೀಕರ ವಿಧವೆಯರಿಗೆ ಕಷ್ಟ ಕಡಿಮೆಯಿತ್ತು ಎಂದು ದಾಖಲೆ ಇವೆ[೨]. ಅಲ್ಲದೇ ಕೆಲವು ಶ್ರೀಮಂತರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಉಳಿದವರು ಎಲ್ಲಾ ಹವೀಕರನ್ನೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದುದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೌದು. ಇದನ್ನು ಸಾಮಾಜ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ egalitarian and market based ಎಂಬುದಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸುತ್ತಾರಂತೆ. ಇಂದು ಅಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಹವೀಕರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ market based ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಮೂಲತಃ egalitarian. ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಲಿಂಗಾನುಪಾತ (sex ratio) ಒಂದು ಜಿಲ್ಲಾ ಗೆಜೆಟ್ ಪ್ರಕಾರ ೧೦೦೦ ಗಂಡಸರಿಗೆ ೯೬೫ ಹೆಂಗಸರು ಇದ್ದರೆಂದು ೧೮೮೧ ರಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿದೆ [೧೧]. ಆದರೂ ಬ್ರೂಣಹತ್ಯೆ ವಂಹಾಪಾಪಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ್ದರಿಂದಲೋ ಏನೋ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬ್ರೂಣ ಹತ್ಯೆ ಇಲ್ಲ. ಗಂಡು ಮಗು ಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲ ಇದೆ. ಆದರೆ ಈ ಹಂಬಲ ಸಭ್ಯತೆಯನ್ನು ಮೀರಿದ ಉದಾಹರಣೆ ನಮ್ಮ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಎನ್ನುವುದು ಸಮಾಧಾನಕರ ವಿಚಾರ.

ಶೌಚ

ಮಡಿ, ಮುಸರೆ, ಮೈಲಿಗೆ, ಆಶೌಚ ಇವೆಲ್ಲ ಗೊಡ್ಡು ಸಂಪ್ರದಾಯ ಎಂದು ಕೈಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ ಅವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿ ಅನುಕೂಲ ಆಗುವವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ಗಮನಿಸೋಣ. ಶ್ಯಾಂಪೂ ಎನ್ನುವುದರ ಮೂಲ ಹಿಂದಿಯ ಪದ - ಚಾಂಪೂ ಎನ್ನುವುದಾಗಿ. ತಲೆಯ ಮಸಾಜ್ ಎಂದರ್ಥ. ಇದು ಮತ್ತು ನಿತ್ಯಸ್ನಾನ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಈ ಚಾಂಪೂ

ಮತ್ತು ನಿತ್ಯಸ್ನಾನ ಭಾರತೀಯರಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿ ನಂತರ ಬೇರೆಡೆ ಹಬ್ಬಿತು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಆಧಾರಗಳಿವೆ. ಸುಮಾರು ೧೯೦೦ರ ವರೆಗೂ ಯುರೋಪಿಯನ್ನರಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯಸ್ನಾನ ಇರಲಿಲ್ಲವಂತೆ. [೧೬,೧೭]. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಗೋತ್ರ ಪ್ರವರದಲ್ಲಿರುವ ಸೂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಶುಚಿತ್ವದ ಪಾಠ ಇದೆ. ಭೋಧಾಯನ ಸೂತ್ರ, ಅಶ್ವಲಾಯನ ಸೂತ್ರ ಇತ್ಯಾದಿ ಶ್ರೌತ ಗೃಹ್ಯಸೂತ್ರಗಳು ಸುಮಾರು ೩೦೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮದುವೆ ಮುಂಜಿ ಅಪರ ಕರ್ಮಗಳ ವಿಧಿಯೂ ಇದೆ. ಈ ಸೂತ್ರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಶೌಚ ವಿಧಿಗಳನ್ನು ಹವೀಕರು ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಮಡಿ, ಮುಸರೆ ಇವು ಆಹಾರ ಮತ್ತು hygieneಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯ. ಅಡುಗೆಯನ್ನು ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಮಡಿಯುಟ್ಟು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೇ? ಅದರಲ್ಲೇನು ತಪ್ಪು? ಮುಸರೆ ಎನ್ನುವುದು ಅಡುಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಆದಷ್ಟು ಆಗಾಗ ಕೈತೊಳೆಯಲಿ ಎಂದು ಮಾಡಿದ ಉಪಾಯ ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ರೋಗ ನಿವಾರಣೆ ಕಷ್ಟವಿದ್ದರಿಂದ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಿರಬಹುದು. ಮೈಲಿಗೆ ಆಶೌಚ ಇವು ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವು. ನಂಜಾಗುವುದನ್ನು (infection) ತಡೆಯಲು ಇದ್ದ ಉಪಾಯದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿ, ಹತ್ತು ರಾತ್ರಿಯ ಅಮೆ ಮತ್ತು ಸೂತಕ, ಮೂರುದಿನ ಹೆಂಗಸರ ರಜೆ ಇವನ್ನೂ ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಅಮೆ ಎನ್ನುವುದು ಬಾಳಂತಿ ಮಗು ಮೈಲಿಗೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲ. ಬಾಳಂತಿಯ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಇರುವವರು ಮೈಲಿಗೆ ಎಂದು! ಅದು ಬಾಳಂತಿಯನ್ನು ಮಗುವನ್ನೂ quarantine ಮಾಡಿ ಮಗುವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಮುಟ್ಟಿ ಇನ್ಫೆಕ್ಷನ್ ಆಗದಂತೆ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವ ವಿಧಾನ ಎಂಬ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ನಾನು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಹಾಗೇ ಸತ್ತವರು ಮಾರಕ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗದಿಂದ ಸತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವರ ಮನೆಯವರು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ರೋಗ ತಗುಲಿಸುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು, ಜನ ಒಂದೆಡೆ ಸೇರಿದಲ್ಲೇ ರೋಗ ಹರಡುವುದು ಹೆಚ್ಚಾದ್ದರಿಂದ, ಸಂದಣೆ ತಪ್ಪಿಸಲು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಎಲ್ಲ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ನಂತರ ಮಾಡುವ ಉಪಾಯ ಇರಬಹುದು. ತಿಂಗಳಿನ ರಜೆಯೂ ಅವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಕೊಡಲೆಂದೇ [೧]. ಹಿಂದೆ ಹೆಂಗಸರು ತೋಟ ಮತ್ತು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕಿದ್ದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇತ್ತು. ಅಗ ಅವರು ರಜೆ ಯಾವಾಗ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಎದುರು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಆ ಸಮಯ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿಯೂ ತೊಂದರೆಯಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಗಂಡ ಹೆಂಡಿರ ಜಗಳವೂ ತಪ್ಪುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇಲ್ಲ! ಆದರೆ ಈ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯೇ ನರಕವಾಗುವಂತೆ ಹೆಂಗಸರನ್ನು ಹೊರಹಾಕುವ ಅಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಯನ್ನು ತೊಲಗಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಾವು ಮಾಡಬೇಕು.

ಹವೀಕರು ಬೇರೆಯವರಿಗಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಿಳಿ ಎಂದೂ ಅಡಿಕೆ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಣಾತರೆಂದು ಹಳೆಯ ದಾಖಲೆಗಳಿವೆ [೩]. ಆದರೆ ಹವೀಕರ ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ಸುಗ್ಗಿಯ ಬಗ್ಗೆ ದಾಖಲಾತಿ ಆದಂತೆ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿ, ಬಡಿಸುವ ಕ್ರಮ, ಸಸ್ಯಾಹಾರ, ಸಿಹಿ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು

ದಾಖಲೆ ಆಗಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ತೊಡದೇವು ಸಿಹಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ. ಅದು ತೋಡದ ಅವ್ವು ಇರಬಹುದು. ಅವ್ವು ಎಂದರೆ ಖಾದ್ಯ. ಕಬ್ಬಿನ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಬೀಸಿದ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಗಡಿಗೆಯ ತಳಕ್ಕೆ ತೋಡದು (smear) ಬೇಯಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಅವ್ವು! ಸುಟ್ಟವ್ವು ಸುಟ್ಟುಮಾಡಿದ ಅವ್ವು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣು ಬಾಳೆಹಣ್ಣು ಗೋಧಿ ಹಿಟ್ಟು ಕರಿದು/ಸುಟ್ಟು ಮಾಡುವುದು. ಎಲೆ ಹೋಳಿಗೆ, ಜೇನು ಕೋಲು, ಗೆಣಸೆ, ಸುಕುನುಂಡೆ ಹೀಗೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಸಿಹಿಗಳಿವೆ.

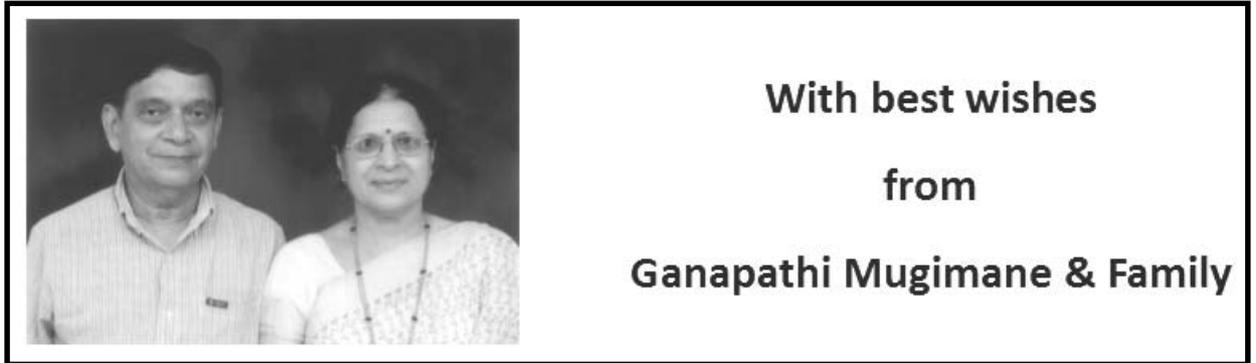
ಹವೀಕರು ಸಸ್ಯಾಹಾರಿಗಳು ಏಕೆ ಎನ್ನುವುದು ಹೊರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದ ಹವೀಕರೆಲ್ಲರೂ ಉತ್ತರಿಸಲೇ ಬೇಕಾಗುವ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಇದನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ Prof S Balagangadhara ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಉತ್ತರ ಹುಡುಕಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಆಹಾರ ಎಂದೇ ಪರಿಗಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದೇ ನಾವು ಏಕೆ ಸಸ್ಯಾಹಾರಿಗಳು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ. ನಾಯಿಯನ್ನು ಮಾಂಸ ತಿನ್ನುವ ಎಲ್ಲರೂ ಆಹಾರ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಥಿತಿ ಅಷ್ಟೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರ ಕಾಲದಿಂದ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಇದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅದೇನೆ ಇದ್ದರು ನಾವು ಏನನ್ನು ತಿನ್ನಬೇಕು ತಿನ್ನಬಾರದು ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಬೇರೆಯರಿಗೆ ಇಲ್ಲ! ಅವರಿಗೆ ನಾವು ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಗೋವು ಕೂಡ ಹಾಗೆಯೇ, ಮಾನವನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಆತ ಸ್ಥಳ ಊರಿ ನಾಗರಿಕನಾಗಲು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಲು ಹೆಚ್ಚು ಸಹಕರಿಸಿದ ಪ್ರಾಣಿ. ಆ ಪ್ರಾಣಿಗೆ ಮಾನವ ಎಂದೂ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿರಬೇಕೆನ್ನುವುದು ದನ ತಿನ್ನದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾರಣ ಇರಬಹುದು.

ಉಪಸಂಹಾರ

ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಹವೀಕ ಹೈಗ ಅಥವಾ ಹವಿಗ ಎಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ಹೆಸರು. ಹವ್ಯಕ ಎಂಬ ಪದ ೧೯೫೦ರಿಂದ ಇಚೆಗೆ ಬಳಕೆಗೆ ಬಂದಿರಬಹುದು. ಹವ್ಯಕ ಎಂಬ ಪದ ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತೋರಿಸಲು ನನಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ ಆಧಾರ ಇಲ್ಲ [೩]. ಈ ತೀರ್ಮಾನವೂ ಆಗಬೇಕು. ಈಗಾಗಲೆ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ, ಗೃಹ್ಯಸೂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಶಿಸ್ತು, ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ, ಧರ್ಮ, ನೇಮ ಮತ್ತು ನಿಷ್ಠೆ, ಆಚರಣೆಗಳು, ಹಬ್ಬಗಳು, ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಕೌಶಲ್ಯಗಳು, ಆಟಗಳು, ಭಾಷೆ ಮಾತುಕತೆ, ಸಂಬಂಧಗಳು ಹೀಗೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶೋಧನೆ ಆಗಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ವಿದೇಶದಲ್ಲಿ ಜೀವನಮಾಡಲಿಕ್ಕಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ತಾವಾರಂಬ ಸ್ಪಷ್ಟ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಹೊಸ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಕಾದಿಟ್ಟ ಮೂಲ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು, ತತ್ವಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಬೇಕಾದ ಸಾಮಗ್ರಿ ಒದಗಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಬೇಕಿದೆ. ಕೆಲವು ಕೆಲಸ ಆಗಿದೆ ಹಲವು ಬಾಕಿ ಇದೆ. ಇಬ್ಬರು ಮೂವರ ತಂಡ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯದ ಮೇಲೂ ಒಂದೊಂದು ಪುಸ್ತಕ ಹೊರತರುವ ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸ ಬಹುದಲ್ಲವೇ?

References:

- 1 ಸ್ವಂತ ವಿಚಾರಗಳು (original insight)-೨೦೦೬-೨೦೧೫ ರಾಗು ಕಟ್ಟಿನಕೆರೆ
- 2 Geopolitics And Sanskrit Phobia - Rajiv Malhotra <http://rajivmalhotra.com/library/articles/geopolitics-sanskrit-phobia>
- 3 Castes and Tribes of Southern India - E Thurston 1909
- 4 Ashtadhyayi by Panini - English Translation - Srisa Chandra Vasu <https://archive.org/details/ashtadhyayitrans06paniuoft>
- 5 Ingerman, P. Z. (1967). "P??ini Backus Form" suggested". Communications of the ACM 10 (3):137 doi:10.1145/363162.363165
- 6 ಹವೀಕರ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಹಾಡುಗಳು https://www.youtube.com/playlist?list=PLXTn38cDYip9tAjgVL_FGt8VUHcbfnP4H
- 7 ಯಕ್ಷಗಾನ ಛಂದೋಂಬುಧಿ - ಶ್ರೀ ಸೀಮಂತೂರು ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ, ಕಿನ್ನಿಗೋಳಿ (ಅಭಿನವ ನಾಗವರ್ಮ)
- 8 Ballads of the Peasantry Indian Antiquary -- Jhon and Richard -- 1886 <http://tinyurl.com/balladha>
- 9 Art Experience - Prof Hiriyananna Mysore.
- 10 ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರ ಅನುವಾದ - ಶ್ರೀ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ್ರಸರಸ್ವತಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳು - ಹೊಳೆನರಸಿಪುರ.
- 11 A district gazette - 1881
- 12 A collection of Haveeka melodies <https://www.youtube.com/user/HAAnews>
- 13 The edge of reason: When logic fails us - <http://tinyurl.com/rationhaa>
- 14 ದ್ರಾವಿಡ ನಾಡು ನುಡಿ - ಶ್ರೀ ರಾಘವ ನಂಬಿಯಾರ್ - ಯಕ್ಷಗಾನ ಮತ್ತು ಭಾಷಾ ವಿದ್ವಾಂಸರು.
- 15 ಹವ್ಯಕರ ಇತಿಹಾಸ - ವಿದ್ವಾನ್ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಕಲಸಿ - First edition 1993
- 16 Interview of Shri Rajiv Malhotra <http://www.infinityfoundation.com/ECITnprinterviewframeset.htm>
- 17 Eveleigh, Bogs (2002). Baths and Basins: The Story of Domestic Sanitation. Stroud, England: Sutton.

ಭ್ರಮೆಯ ಅನಾವರಣ

* ರಾಘವೇಂದ್ರ ಹೆಗಡೆ

೨೦೧೨ ರ ಬೇಸಿಗೆ. ಜೂನ್ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಒಲ್ಯಾಂಡೊ ತಲುಪಿ, ವಾಲ್ಡ್ ಡಿಸ್ನಿ ಲೋಕ ನೋಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. ಜೊತೆಗೆ ಮತ್ತೆರಡು ಸಂಸಾರಗಳೂ ಇದ್ದವು. ಡಿಸ್ನಿಲೆಂಡ್ ನೋಡಲು ಬಂದ ಜನಸಾಗರ ನೋಡಿ, ಬೆರಗಾದೆವು. ನೂಕು ನುಗ್ಗಲಿಲ್ಲದೆ, ತಳ್ಳು ಜಗ್ಗುಟವಿಲ್ಲದೆ, ಕಾಲ್ತುಳಿತವಿಲ್ಲದೆ ಜನರು, ಡಿಸ್ನಿ ಟ್ರೈನಿಗೆ ಸರದಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಶಾಂತ ರೀತಿಯಿಂದ ಸಾಗುವುದನ್ನು ನೋಡುವುದೇ, ನಮಗೆ ಮೊದಲ ಅಚ್ಚರಿಯ ಸಂಗತಿಯಾಯ್ತು.

ಅಂದಿನ ವಿಶೇಷ ಆಕರ್ಷಣೆ "ಸೋರ್ ಇನ್" ಶೋ ನೋಡಲು ಮೈಲುದ್ದದ ಕ್ಯೂ. ಕನಿಷ್ಠವೆಂದರೂ ಎರಡೂವರೆ, ಮೂರು ತಾಸಾದರೂ ಕ್ಯೂನಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರಬೇಕಾದ ಪ್ರಸಂಗ. ಶೋನಲ್ಲಿ ಏನು ನೋಡುವವರಿದ್ದೇವೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸರದಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತ ನಮಗೆ, ಇನ್ನೆರಡು, ಮೂರು ತಾಸು ಈ ಹುಡುಗರನ್ನು ಸಂಭಾಳಿಸುವುದು ಹೇಗೆಂಬ ಚಿಂತೆ. ಜತೆಗೆ ತಂದ ತಿಂಡಿ, ತೀರ್ಥ ಹಣ್ಣು-ಹಂಪಲು 'ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ' ಬಂದವು, ಖಾಲಿಯಾಗುವವರೆಗೆ!

ನಮ್ಮ ಹಿಂದೆ, ಸರದಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು 'ಬಿಳಿಯ' ಜೋಡಿ, ಐದಾರು ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ನಿಂತಿತ್ತು. ಐದು ವರ್ಷದ ನಮ್ಮ ಮೊಮ್ಮಗ ಮಾತಿನ ಮಲ್ಲ, ಸುಜಿ, ಸಂಕೋಚವಿಲ್ಲದೆ ಲೀಲಾಜಾಲವಾಗಿ ಆ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿ, ಪುಟ್ಟ ಹುಡುಗಿಯೊಂದಿಗೆ ಗೆಳೆತನ ಬೆಸೆದ. ಆ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಮಾತು, ಮಾತು, ಆಟ. ಆ ತಂದೆ ತಾಯಿಯರನ್ನೂ, ಮೈಚಳಿ ಬಿಟ್ಟು ಮಾತಿಗೆಳೆದ. ಮುಗ್ಧವಾಗಿ, "ಇವರೆಲ್ಲಾ ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳೇ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ, ಅವರು ಹೌದೆಂದರು.

ಆ ಮಾತು ಕೇಳಿ ನಮಗಾದರೋ ನಿಬ್ಬೆರಗು! ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲೇ ಯುವಕರೆಲ್ಲ ಒಂದು, ಎರಡು ಮಕ್ಕಳಿಗೇ 'ಸಾಕಪ್ಪಾ' ಎನ್ನುವ ಕಾಲ ಬಂದಿರುವಾಗ, ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೇರೆಯದೇ ವಾಸ್ತವ ಎದುರಾಯಿತಲ್ಲಾ, ಮೂವತ್ತರ ಪ್ರಾಯದಲ್ಲೇ ಇಷ್ಟೊಂದು ಮಕ್ಕಳೇ? ಎಂದು, ಮುಖ ಮುಖ ನೋಡಿಕೊಂಡೆವು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಾತು ಹರಟೆ, ಮುಂದುವರಿದಿತ್ತು. "ಅಪ್ಪನದು 'ಎರಡು', ಅಮ್ಮನದು 'ಎರಡು', 'ಒಂದು' ನಮ್ಮಿಬ್ಬರದು, ಅಲ್ಲಿಗಾಯಿತಲ್ಲ ಐದು " ನಮ್ಮಲ್ಲೊಬ್ಬರ ಕೊಂಕು ನುಡಿ. ಮುಸಿ ಮುಸಿ ನಗು. "ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕರಿಯ ಹುಡುಗನೂ ಇರುವನಲ್ಲ" ಎಂದು ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾಗಿ ಹುಬ್ಬೇರಿಸಿ, ಕೇಳಿದರು ಇನ್ನೊಬ್ಬರು. "ಈ ಅಪ್ಪನ ಮೊದಲ ಹೆಂಡತಿ ಅಥವಾ ಆ ತಾಯಿಯ ಮೊದಲ ಗಂಡ 'ಕರಿಯ' ಆಗಿದ್ದರೆ ಅದೂ ಸಾಧ್ಯ" ಎಂದು ಮಗದೊಬ್ಬರು ತರ್ಕಿಸಿಯೇ ಬಿಟ್ಟರು !

ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ಮನದಾಳದ ನಂಬಿಕೆಗಳು, ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹಗಳು, ತಪ್ಪು ಗ್ರಹಿಕೆಗಳು, ದ್ವೇಷ - ಅಸೂಯೆಗಳು, ಜಾತಿವಾದ ಕೋಮುವಾದದ ನಂಜು, ತಲೆ ಬುಡವಿಲ್ಲದ ಅರ್ಥ ಅನರ್ಥಗಳು, ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೇ ಹಿರಿದೆಂಬ ಮೇಲರಿಮೆಗಳು, ನಮಗೆ ಅರಿವಿಲ್ಲದಂತೆ ಆ ದಂಪತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಆರೋಪಿತವಾಗಿ, ನಮಗೆ ಹೊತ್ತು ಕಳೆಯುವ ಸಾಧನವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟವು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕ್ಯೂ ಇಂಚು, ಇಂಚಾಗಿ ಆಮೆಯ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಸಾಗಿತ್ತು. ಮೊಮ್ಮಗ ಸುಜಿಯಿಂದಾಗಿ, ಆ ಬಿಳಿಯ ದಂಪತಿಯೂ ನಮಗೆ ಹತ್ತಿರದವರಾಗಿ ಸಲಿಗೆ ಬೆಳೆದು, ಅವರೀರ್ವರ ಬಗ್ಗೆ ಊಹೆ ಮಾಡುವ ನೆಲೆ ಬಿಟ್ಟು, ಆತ್ಮೀಯವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ವಿಷಯಗಳ ಬಗೆಗೂ ನೇರ ಮಾತುಕತೆಗಳಿದ್ದವು. ಇದರಿಂದ ತಿಳಿದಿದ್ದಿಷ್ಟು:

* ಕೊಲ್ಕೆ, ನಿರ್ದಾಪುರ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ

ಆ ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿ, ಜೆಕಬ್-ಕ್ಯಾಥಿ, ಐಡಾಹೋದಿಂದ ಎಲ್ಲ 'ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ' ಬೇಸಿಗೆ ರಜೆ ಕಳೆಯಲು ಬಂದಿದ್ದರು. ತಮಗೆ ಮಗುವೊಂದಿದ್ದರೂ, ಅನಾಥಾಲಯದಿಂದ ಐದು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ದತ್ತು ಪಡೆದು ಸಾಕಿದ್ದರು. "ಈ ಐವರಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಮಗು ಯಾವುದು?" ಎಂದಿದ್ದಕ್ಕೆ, (ಹೀಗೆ ಕೇಳುವಾಗಲೂ ನಮ್ಮ "ಭಾರತೀಯ ಮನೋಭೂಮಿಕೆ ಕೆಲಸಮಾಡಿತ್ತು") "ಒಹ್,

ಇವರೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಮುದ್ದಿನ ಮಕ್ಕಳೇ" ಎಂದಾಗ ನಮ್ಮ ಊಹೆ, ಕಲ್ಪನೆಗಳ ಸೌಧ ಕುಸಿದು ಬಿದ್ದಿತ್ತು. "ವಸುದೈವ ಕುಟುಂಬಕಂ" (ವಿಶ್ವವೆಲ್ಲ ಒಂದು ಕುಟುಂಬ) ಎಂಬ ಉಪನಿಷತ್ ವಾಕ್ಯದ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಉದಾಹರಣೆ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೇ ಇತ್ತು.

"ಸೋರ್ ಇನ್ " ಶೋ ಅದ್ಭುತ ಭ್ರಮಾ ಲೋಕ ಸೃಷ್ಟಿಸಿತ್ತು. ಹಾಗೆಯೇ ನಮ್ಮ ಮನದ ಭ್ರಮೆಗಳ ಅನಾವರಣವೂ ಆಗಿತ್ತು.

Wise Quotes:

- ◆ The truth is that there is nothing noble in being superior to somebody else. The only real nobility is in being superior to your former self. - Whitney Young
- ◆ My wife and I were happy for twenty years. Then we met. - Rodney Dangerfield
- ◆ Don't ever wrestle with a pig. You'll both get dirty, but the pig will enjoy it. - Cale Yarborough
- ◆ Thought is useful when it motivates for action, and a hindrance when it substitutes for action. - Bill Raeder
- ◆ You probably wouldn't worry about what people think of you if you could know how seldom they do. - Olin Miller
- ◆ Even if you're on the right track, you'll get run over if you just sit there. - Will Rogers
- ◆ A celebrity is a person who works hard all his life to become well known, then wears dark glasses to avoid being recognized. - Fred Allen
- ◆ Life is like a game of cards. The hand that is dealt you is determinism; the way you play it is free will. - Jawaharlal Nehru
- ◆ There are 10 types of people in the world: those who understand binary, and those who don't. - Unknown Author
- ◆ You miss 100 percent of the shots you never take. - Wayne Gretzky
- ◆ Laughing at our mistakes can lengthen our own life. Laughing at someone else's can shorten it. - Cullen Hightower
- ◆ Dream as if you'll live forever. Live as if you'll die today. - James Dean
- ◆ Do you realize if it weren't for Edison we'd be watching TV by candlelight? - Al Boliska
- ◆ A pessimist is one who makes difficulties of his opportunities; an optimist is one who makes opportunities of his difficulties. - Reginald B. Mansell
- ◆ Women who seek to be equal with men lack ambition. - Timothy Leary

ತಾಯಿ ಹಾರೈಕೆ.....

ಭಾಗೀರಥಿ ರಾಮ ಹೆಗಡೆ

ಹೊತ್ತು ಹೆತ್ತು ಸಾಕಿ ಸಲಹಿ ತಿದ್ದಿ ತೀಡಿ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಸಿ
ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿವಾಗ ನಮ್ಮ ಮಗಳ

ಬಹುದೂರ ಸಾಗಿಹಳು ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲರನಗಲಿ
ಸಪ್ತಸಾಗರದಾಚೆ ಅವಳ ಪಯಣ
ಬರೆದು ತೋರಿಸಲಾರೆ, ಹೆಣ್ಣು ಹಡೆದಿಹ ಮನದ ದುಗುಡ
ಸೈರಿಸಲರಿಯೆ, ಮನದ ನೋವಿನ ಪರಿಯ

ಪ್ರಕೃತಿ ನಿಯಮವ ಮೀರಿ ನಡೆಯಲಾರೆವು ಬಾಳಿನುದ್ದಕ್ಕೂ
ಚಿಕ್ಕವಳು ನಮಗಿನ್ನು ಮಗಳೆನ್ನುವ ಮಮತೆ
ಬಿಟ್ಟರೂ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ ನಮ್ಮನದು.
ಅವರ ಏಳಿಗೆಯ ಬಯಸಿ ನಡೆಯುವೆವು ಉಸಿರಾಗಿ ಹಸಿರಾಗಿ ಅವರೊಡನೆ ಬೆರೆತು

ಹಬ್ಬ ಹರಿದಿನವಿರಲಿ ಸಿಹಿತಿಂಡಿ ಮಾಡಿರಲಿ
ನಗುತ ನಲಿಯುತ ಮಗಳೊಳಗೂಡಿಸವಿಯುವುದು ಬಲುಸೊಗಸು
ಚಿಲುಮೆ ತುಂಬಿದ ನಡಿಗೆ ಹೊಸ ಅಂಗಿ ವಯ್ಯಾರ
ನಗುವ ಸೂಸುತ ನಗಿಸುವ ಮಗಳಾಟಿಕೆ ಹಚ್ಚ ಹಸಿರಾಗಿದೆ ನೆನಪಿನಂಗಳದಲ್ಲಿ

ಮಗಳೇಳಿಗೆ ಕಂಡು ಋಷಿಪಡುತ ಮನದೊಳಗೆ
ಸುಖಶಾಂತಿ ಮಗಳಿಗೆ ನೀಡೆಂದು ಬೇಡುವುದು
ಈ ಮುದಿಜೀವ ಆ ದೇವನಲ್ಲಿ

With Best Compliments From

Pooja, Poornima and Dinesh Bhat

With Best Compliments From

Vasudha Bhat & Dr. Krishna Bhat Family

Wishing the Havyaka Convention 2015 a grand success!

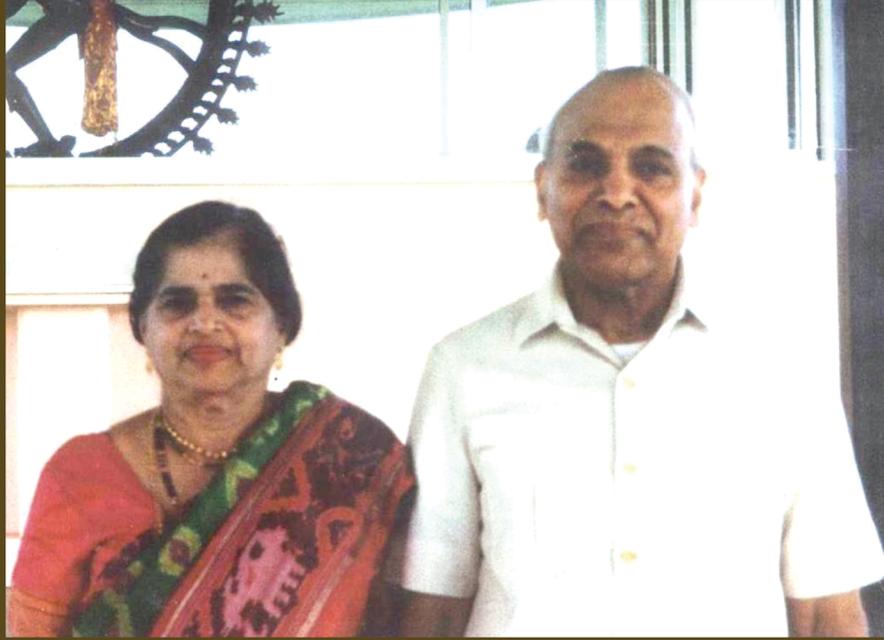
**KrishnaPradeep Shama, Raji Madhuvana,
Arjun and Gaurav**

With Best Compliments From

Savi, Murali, Jayashree and Bala Joshi

With Best Compliments From

Dhruva & Lalitha Kanjarpane

Dr. Halkar Charitable Medical & Informative Association

Kumta, Uttar Kannada Karnataka 581343 (Registered-DR/ASDR/518/UK/85-86)

**Late Smt. Saraswati Krishna Bhat
& Late Dr. S. K. Bhat Halkar**

**Late Dr. Tulsidas Krishna Bhat Halkar, Founder of
Dr. Halkar Charitable Medical & Informative Association**

For the last 28 years, more than 400 needy and low-income patients irrespective of cast, creed, religion and place of origin have received financial assistance in Karnataka and Maharashtra

India for: **Minor and Major Surgeries; Cancer, Leprosy, TB and Snake bites.**

Contact Dr. Ashok Bhat Halkar: **08386-222185**, Email Address: radhu1959@gmail.com

Also contact: Dr. Rajesh T Bhat: **0824-2453138**, Email Address: gynaebhat@gmail.com

With Best Compliments from Halkar Govind Bhat Family

With Best Compliments From

Krishna Bhat, Nalini and Utsav

With Best Compliments From

Smt. Kusuma & Dr. Shripada Hegde, Kansas

With Best Compliments From the Belagaje Family

Rama, Nalini, Samir, Sudhir, Ashvini, Sheela and Suhani

नहि ज्ञानेन
सद्रशं

HAA Scholarship Fund

ಹವ್ಯಕ ವಿದ್ಯಾನಿಧಿ

Havyaka Association of Americas is Proud to implement HAA 'Vidya-Nidhi' or sholarship Fund for the deserving students in India Havyaka Mahasabha Bangalore is heing HAA, in advertising, and distributing these scholarships for the last two years. HAA does the final selection and the amount to be awarded from the donations that you all provide here.

Scholarships to the deserving Havyaka students in India
Meant for SSLC, PUC & College, aa well as our veda Pathashala students
Each year 15 to 20 scholarships are awarded
Each Scholarship amount is of Rs. 5000 to Rs. 10,000

Please strengthen the 'HAA Vidya Nidhi' program by donating generously to HAA, and nominating the deserving students. For more information, please reach out to HAA treasurer (haa treasurer@gmail.) or the POCs Krishna Upadhy (Krishnaupadhy@yahoo.com) or Venkat Bhar (vbhat@vstglobal.com)

Best Wishes to HAA-DC Convention, 2015

Left to Right (rear standing) Mrs Sujata Moorthy, Dr. Murali Moorthy, Mr. Ranjeer Rajan, Mrs. Mamatha Rajan, **Kids** (left to right): Master Kiran Moorthy, Miss Riya Moorthy, Miss Leela Rajan, Master Ishaan Rajan

Mrs. Shubha Moorthy, Dr. Krishna Moorthy, & Sarawathi Amma

With Best Compliments From

ANALYSIS
SOLUTION
PROCESS
OBJECTIVES
TEAMWORK
VISION
SALES

**WHERE
THE SMARTEST COMPANIES
IN THE BAY AREA GO
TO GET STUFF DONE!**

RIGHT INNOVATION. RIGHT NOW.

3825 Hopyard Road, Suite 180, Pleasanton, CA 94588
+1 (925) 946 1112 | info@vstglobal.com
www.venturesoftglobal.com

Best Wishes From

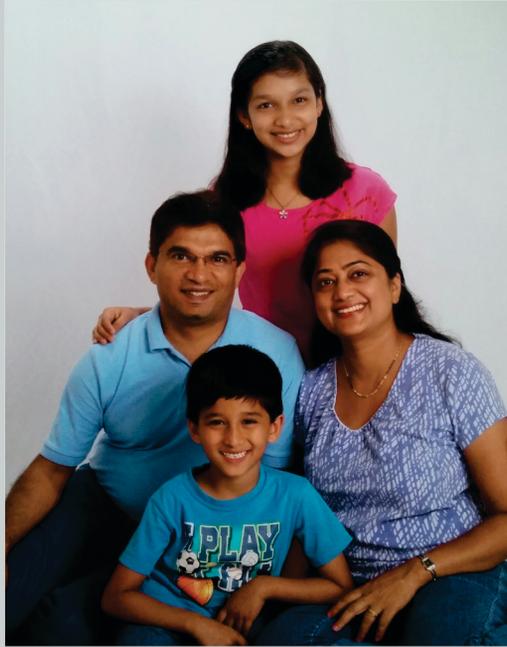
Anika, Avani, Shilpa and Bharath Hegde

Best Wishes From

Sujnani Adkoli, Srinivas Rao, Krishna and Anand

Best Wishes From

Pranav, Ananya, Poornima and Mahesh Joshi

Best Wishes From

Shriya, Sachit, Renuka & Narayana Hegde

**All the Best Wishes for
HAA-DC Convention!**

**Usha, Narayan Avadhani
&
Family Members**

Best Wishes From:

Nirmala Balachandra, DDS.

Serving Bay Area for more than 14 years - Call for an appointment!

Two Convenient Locations!

1569 Lexann Ave # 214

San Jose, CA 95121

(408)684-4122

995 Montague Expressway #119

Milpitas, CA 95035

(408)929-2002

With Best Compliments

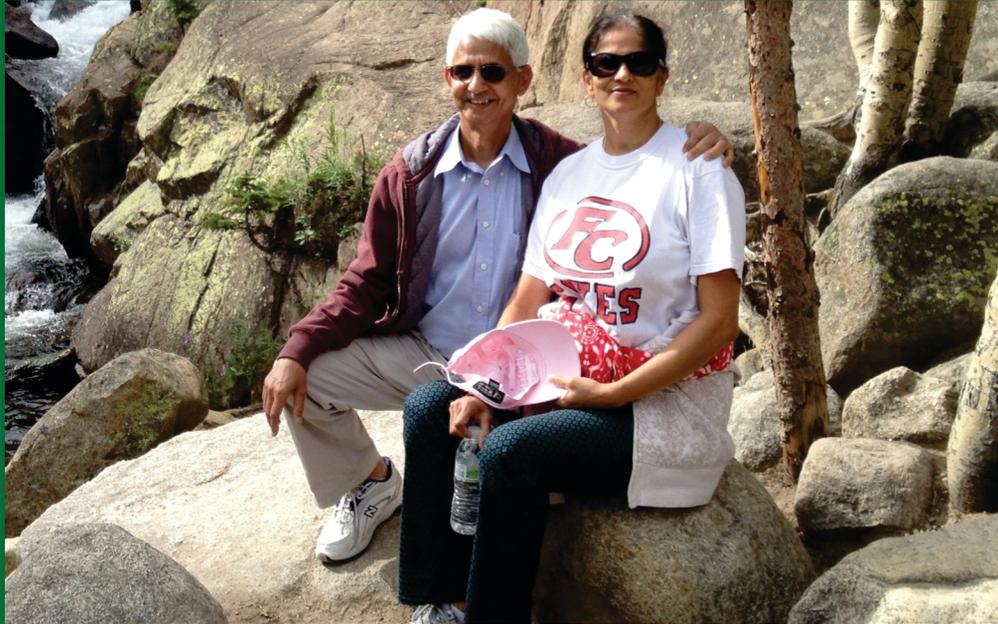
From Neha, Dishaa, Manisha & Dinesh Bhat

Wishing you All the Very Best !

From Smita, Aditi & Pradeep

We thank the volunteers who are working hard for making the HAA convention a grand success!

Nayana, Krishna, Sarveshwari, G.G Hegde, and Niyathi & Vivan Shah

With Best Compliments From

Greeshma, Sandhya and Mahesh Bhat

With Best Compliments From

Abhijith, Anjali, Roopashri and Ganesh Kurse

Greetings to Members of the HAVYAKA Association of America

From

Hema & Dwaraka Nath Srinivas

Caribbean • Mexico • Alaska • Europe • Asia • Australia
South America • And more!

Royal Caribbean • Carnival • Celebrity • Holland America
Norwegian Cruise Line • Princess • And more!

DWARKI SRINIVAS

BEST VALUE VACATIONS

240.271.0038

hema_cp@verizon.net

www.ModernLuxuryVacations.com

[ModernLuxuryVacations](#)

CRUISE PLANNERS

Your Cruise and Land Specialist

Call today for the best land or cruise packages available and ask for special all-inclusive rates!

FST# ST89068, CST# 2034468-50

Mega Hospitality of North Carolina

Fuquay Varina,
North Carolina

Tarboro,
North Carolina

*With Best
Compliments
From:
G.R Bhat,
Sujata Bhat
and
Meghana Bhat*

Lillington,
North Carolina

Hays,
Kansas

Best Wishes From GROW MORE REALTY

Off : 12128 skylank Rd, Clarksburg MD 20871
Ph; (301) - 540-6292
240-643-5525 (cell)
email: mkattaya@gmail.com
Contact for Residential / investment residential properties
visit : <http://manjunathkattaya.xactsite.com/>

For Home Inspections

PREMIERE PROPERTY INSPECTIONS LLC

Certified Home insector MD/VA/DC
(Licensed and Insured)
23107 Robin Song Dr, Clarksburg MD 20871
Ph: 240643-5525
Email: mkattaya@gmail.com

ಹವ್ಯಕ ಕೃಷಿಕರ ಬಗೆಗೊಂದು ಭವ್ಯ ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನ ಕನಸು!

* ಕೃಷ್ಣ ಎಂ. ಹೆಗಡೆ

ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಮಡಿಲಲ್ಲಿರುವ ಹವ್ಯಕರ ಇತಿಹಾಸ ಬಹು ದೀರ್ಘಕಾಲದಿಂದ ನಡೆದು ಬಂದಿದೆ ಎಂಬುದು ಹಲವಾರು ಸಾಕ್ಷ್ಯಾಧಾರಗಳಿಂದ ದೃಢಪಟ್ಟ ಸಂಗತಿ. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿ ಬಾಳಿ ಬದುಕಿ ಬಂದವರಿವರು. ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ವನವಾಸಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಋಷಿ ಮುನಿಗಳಂತೆ ಇವರನ್ನು ವಿದ್ಯಾವಂತ ಜನರೆನ್ನಬಹುದು.

ಹಿಂದಿನ ಶತಮಾನದ ೭-೮ ರ ದಶಕದವರೆಗೂ ಇವರಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕರಿಗೆ ತೋಟ-ಗದ್ದೆಗಳೇ ಬದುಕಿನ ಆಶ್ರಯ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮದ ಗಡಿಗಳೇ ಜಗದ ಉದ್ದಗಲಗಳೆನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಬದುಕಿನ ಅಗತ್ಯಕ್ಕಷ್ಟೇ ಸಾಕಾಗಬಲ್ಲ ಕೃಷಿ ಮೂಲದ ಆದಾಯದಿಂದಲೇ ತೃಪ್ತಿಪಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಥವಾ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿನ ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ಉದ್ಯೋಗದಿಂದಲೇ ಸಂತೃಪ್ತರಾಗಿ ನೈತಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಬದುಕನ್ನು ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರು. ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಅಕ್ಕಿ, ಬೆಲ್ಲ, ಮೇಲು ಖರ್ಚಿಗಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಸಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ನೆಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಆರಕ್ಕೇರದ ಮೂರಕ್ಕೆ ಇಳಿಯದ ಬದುಕನ್ನು ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದವರು ಇವರು. ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದೊರಕುವ ಕೆಲ ದಶಕಗಳ ಮೊದಲು ಅಪಾರವಾದ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಕಟವನ್ನೂ, ಮೈಲಿ, ಪ್ಲೇಗು, ಮಲೇರಿಯಾ ಮುಂತಾದ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸಿಯೂ ಬದುಕಿ ಬಂದವರು ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರು. ಅದಕ್ಕೂ ಹಿಂದಿನ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಳೇಗಾರರ ಪರಸ್ಪರ ಕಾದಾಟಗಳಿಂದಾಗಿ ನಗರವಾಸಕ್ಕಿಂತಲೂ ದುರ್ಗಮ ಅರಣ್ಯ ಮಧ್ಯದ ಕೊಳ್ಳಗಳೇ ಹೆಚ್ಚು ಸುರಕ್ಷಿತವೆಂದು ಅಧಿಕ ಮಳೆಯ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ದ್ವೀಪವಾಸಿಗಳಂತೆ ಬದುಕನ್ನು ಎದುರಿಸಿದವರು ಇವರು.

ಇವರು ಬಡತನದಲ್ಲೇ ಬದುಕಿ ಬಂದವರಾಗಿದ್ದರೂ, ಹಿಂದಿನ ಶತಮಾನದ ಅಂತ್ಯದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಇವರಿಗೆ ಮುಂದುವರಿದ ಜಾತಿಯ ಹಣೆಪಟ್ಟಿ ದೊರೆತು ಉದ್ಯೋಗ ಮೀಸಲಾತಿಯಿಂದಾಗಿ ಅರ್ಹತೆಯಿದ್ದರೂ ಉದ್ಯೋಗ ವಂಚಿತರಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ಏರುತ್ತಿರುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬಾಳು ಸಾಗಿಸಲು ಕೃಷಿಗೆ

ಪೂರಕವಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗ, ಆಶ್ರಯ ದೊರೆಯದಂತಾಯಿತು. ಆಗ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ನಿಜ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿ ಜೀವಿಗಳಾಗಿ ಬಾಳಿ ಬದುಕಿದ ಇವರು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಭೌದ್ಧಿಕ, ನೈತಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಓರೆಗೆ ಹಚ್ಚಬೇಕಾಯಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಅಷ್ಟೇನೂ ಬಲಿಷ್ಠರಲ್ಲದ ಆದರೆ ಬೌದ್ಧಿಕವಾಗಿ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿರುವ ಇವರಲ್ಲನೇಕರು ಈಗ ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿರುವ ಐಟಿ/ಬಿಟಿ ಉದ್ಯೋಗದತ್ತ ದೃಷ್ಟಿ ಹಾಯಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಗಳಿಸಿ ಅಲ್ಪಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾಗಿ ಹೆಸರು ಗಳಿಸಲು ಕಾರಣರಾದರು. ಆದರೆ ಈಗ ಹೊಸದೊಂದು ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಇಲ್ಲಿನ ಕೃಷಿಕರು ಕವಲು ದಾರಿಯಂಚಿನಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಿಂತಿರುತ್ತಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿಗೆ, ಇಲ್ಲಿನ ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದ ಅಗತ್ಯಕ್ಕನುಗುಣವಾದ ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳೂ ಇವೆ. ಆದರೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಕೊರತೆಯೆಂದರೆ ಇರಬೇಕಾದವರೇ ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ. ದೇಶದ ಬೆನ್ನೆಲುಬು ಎನ್ನಲಾಗುವ ಯುವ ಸಮೂಹವೇ ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ. ವಾನಪ್ರಸ್ಥಕ್ಕೆ ತೆರಳಬೇಕಾದ ವಯಸ್ಸಿನ ವೃದ್ಧರಷ್ಟೇ ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಗುವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. 'ಹಳ್ಳಿ ಗಂಡಿಗೆ ಹೆಣ್ಣಿಲ್ಲ' ಎಂಬ ಸ್ಥಿತಿಯುಂಟಾಗಿ ಈ ಶತಮಾನದ ಪ್ರಾರಂಭದ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಯುವಕರಿಗೆ ಕಡ್ಡಾಯದ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಇದೀಗ ಕಾಲಚಕ್ರ ತಿರುಗಿ ಬದಲಾವಣೆಯ ಗಾಳಿ ಬೀಸತೊಡಗಿದೆ. 'ಹಳ್ಳಿ ಗಂಡಿಗೆ ಹೆಣ್ಣಿಲ್ಲ' ಎಂಬ ಸಮಸ್ಯೆ ಕ್ರಮೇಣ ತನ್ನ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಈ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದಾಗಿ ಹವ್ಯಕ ಸಮಾಜ ಬಹುಬೇಗ ಬಾಹ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಹವ್ಯಕ ಜನಾಂಗದವರು ಶಾಖಾಹಾರಿ ಹಿನ್ನೆಲೆಯುಳ್ಳ ಅನ್ಯ ಜಾತಿಯವರನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಕೌಟುಂಬಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ಬಾಳು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಇದೀಗ ಇಲ್ಲಿನ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಧಾರಣೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಕೃಷಿಕರು ಚೇತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ

* ಶಿರಸಿ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ

ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಕೆಲಸಗಾರರ ಅಭಾವ ಮತ್ತು ತನ್ಮೂಲಕವಾಗಿ ಶ್ರಮಿಕ ವರ್ಗದವರ ದಿನಗೂಲಿ ಧಾರಣೆಯ ಏರಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಪುನಃ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕೃಷಿಯನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಕ ಬದುಕಲು ಕಷ್ಟ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಸ್ಥಿತಿಯುಂಟಾಗಿದೆ.

ಹಾಗೆಯೇ 'ಅತ್ತೆಗೊಂದು ಕಾಲ ಸೊಸೆಗೊಂದು ಕಾಲ' ಎಂಬಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಈ ಹಿಂದೆ ಸಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳ ತೋಟವೆನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಅಡಿಕೆ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಸೊಸೆಯಾಗಿ ಬಂದ ಅಡಿಕೆಗೇ ಅಧಿಕ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ದೊರೆತು ಸೊಸೆಯ ದರ್ಬಾರವೇ ಜೋರಾಗಿ ಅತ್ತೆ ಮತ್ತಿತರ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬದ ಹಿರಿ ಸದಸ್ಯರು ಮೂಲೆಗುಂಪಾಗುವ ಸ್ಥಿತಿಯೊದಗಿತ್ತು. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ತೋಟಗಳು ಹಲವಾರು ಸಂಬಾರು ಮತ್ತು ಬಾಳೆಯಂತಹ ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ತೋಟಗಳೆನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಅಡಿಕೆ ಮೆಣಸಿನ ಬೆಳೆಗೆ ಊರುಗೋಲಾಗಿ ಬಂದ ಬೆಳೆ. ಆದರೆ ಮುಂದೆ ಅಡಿಕೆಗೆ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪಿನೊಡನೆ ಸ್ನೇಹ ಬೆಳೆದು ಮೆಣಸು ಮುಂತಾದ ಸಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳು ಮೂಲೆ ಸೇರುವಂತಾಯಿತು. ಬಾಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಸನ ಮುಕ್ತ ಸಮಾಜದ ಪರವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತ ಅಡಿಕೆ ತಂಬಾಕಿನ ಸ್ನೇಹವನ್ನೇ ನೆಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಇನ್ನಿತರ ಪಾರಂಪರಿಕ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ದೂರಾದರು ಇಲ್ಲಿನ ಬೆಳೆಗಾರರು. ಕೆಲಸಗಾರರ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಭತ್ತ, ಕಬ್ಬಿನ ಬೆಳೆಗಳೂ ನಾಮಾವಶೇಷಗೊಂಡವು. ಹವಾಮಾನದ ವೈಪರಿತ್ಯ ಮತ್ತು ನಂಜು ರೋಗದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಏಲಕ್ಕಿಯೂ ಕೂಡ ಇದೀಗ ಕೃಷಿಕರ ಮನೆಯಲ್ಲಿನ ಪಾಯಸದ ಊಟಕ್ಕೂ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದಂತಾಯಿತು. ಈ ಹಿಂದೆ ರೋಗ ಬಾಧೆಯಿಂದ ದೂರವಿದ್ದ ಬಾಳೆಯೂ ರೋಗದ ಕಾರಣದಿಂದ ಇಲ್ಲಿನ ತೋಟದಿಂದಲೇ ದೂರಗೊಳ್ಳುವಂತಾಯಿತು. ಇದೇ ಸುಮಾರಿಗೆ ಅಂದರೆ ಹಿಂದಿನ ಶತಕದ ಲೇನೇ ದಶಕದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮೆಣಸಿನ ಬೆಳೆಗೂ ತೀವ್ರತರದ ಶೀಲೀಂಧ್ರ ಬಾಧೆಯುಂಟಾಗಿ ಈ ಬೆಳೆಯನ್ನೂ ಬೆಳೆಯುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವೆನಿಸುವಂತಾಯಿತು. ಇವುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ೪/೬ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಅಡಿಕೆ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ವೆನಿಲ್ಲಾ ಬೆಳೆ ಒಮ್ಮೆಲೆ ವಿಜೃಂಭಿಸಿ ಎಷ್ಟು ಬೇಗ ಪಸರಿಸಿತೋ ಶೀಲೀಂಧ್ರದ ಕಾರಣದಿಂದ ಅಷ್ಟೇ ಬೇಗ ತೋಟಗಳಿಂದ ನಿರ್ಗಮಿಸಿತು.

ಆದರೆ ಕಾಲಚಕ್ರ ಉರುಳುತ್ತಿದೆ. ಹೊಗೆ ಸೊಪ್ಪಿನ ಸ್ನೇಹವೇ ಮುಳುವಾಗಿ ಸೊಸೆಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಅಡಿಕೆ ಭವಿಷ್ಯ ಡೋಲಾಯಮಾನವಾಗಿದೆ. ಅಡಿಕೆಯ ಭವ್ಯ ಭವಿಷ್ಯದ ಕುರಿತು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಚಿಂತಿಸುವಂತಾಗಿದೆ. ಅಡಿಕೆ ಸೇವನೆ ಅರ್ಬುದಕಾರಿ ಎಂಬ ಹೇಳಿಕೆಗಳ ಗೊಂದಲ ಬೇರೆ. ಆದರೆ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪಿನ ಜೊತೆಗಿನ ಅಡಿಕೆ ಸೇವನೆ ಅರ್ಬುದಕಾರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಇಲ್ಲಿನ ಬೆಳೆಗಾರರು ಅಡಿಕೆಯ ಭವಿಷ್ಯದ ಕುರಿತು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಯೋಚಿಸಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯಿದೆ.

ಸುದೈವದಿಂದ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಮಾತೆ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಕುವರರನ್ನು ಕೈಬಿಡಲಾರಳು ಎನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇದೀಗ ಕಾಳುಮೆಣಸಿನ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ

ಹಲವಾರು ಅವಿಷ್ಕಾರಗಳು ಆಗಿದ್ದು ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸದೇ ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಎಕರೆವಾರು ಆದಾಯಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ಶ್ರಮದಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಪಡೆಯಬಹುದು ಎಂಬುದು ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಂದ ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಹಲವಾರು ರೀತಿಯ ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಅಥವಾ ರೋಗ ಸಹಿಷ್ಣು ತಳಿಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗಿವೆ. ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವದಕ್ಕಿಂತಲೂ ನಾಲ್ಕೈದು ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆ ಪಡೆಯುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯತ್ತ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಕೈ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಾರುಕಟ್ಟೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅಡಿಕೆ ಕೈಬಿಟ್ಟರೂ ಬೆಳೆಗಾರ ಬದುಕಬಲ್ಲ ಎಂಬ ಭರವಸೆ ಬಂದಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಅಡಿಕೆಯ ಆದಾಯ ಅರ್ಧಕ್ಕೆ ಬಂದರೂ, ಗ್ರಾಹಕ ಖರೀದಿಸಿದ ಬೆಲೆಯ ಪ್ರತಿಶತ ೪೦ ರಷ್ಟಾದರೂ ಬೆಳೆಗಾರನಿಗೆ ದೊರೆಯುವಂತಾದಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೆ ಧಾರಣೆ ಇಳಿದರೂ ರೈತರ ಆದಾಯ ಸರಿಸಮವಾಗಿರುವಂತೆ ಮಾಡುವತ್ತ ಯೋಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಾಗುವಳಿ ವೆಚ್ಚ ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಿ ಉತ್ಪಾದಿತ ವಸ್ತುವಿನ ಗುಣಮಟ್ಟ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಮೂಲಕ ಇದನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯಿಂದಾಗಿ ಇಲ್ಲಿನ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತ ಸಾಗುವಳಿ ಕ್ರಮ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ನೆಲದಡಿಯ ಬಸಿಗಾಲಿವೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಜವುಳು ನಿವಾರಣೆಯ ಬಗೆಗೆ ಶ್ರಮಪಡುವುದು ಕಡಿಮೆಗೊಂಡಿದೆ. ಹನಿ ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ರಸನೀರಾವರಿ ಕ್ರಮಗಳು ಜಲ ಮತ್ತು ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ಪೂರೈಕೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತಂದಿವೆ. ಕೊಳೆರೋಗ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿಯೂ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುತ್ತಿದ್ದು ಮರವೇರುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಿದೆ. ಅಡಿಕೆ ಸುಲಿಯುವ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಿಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಯಾಳುಗಳ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿವಾರಣೆಗೊಂಡಿದೆ. ತೋಟದಿಂದ ಬೆಳೆ ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಮಾಡುವ ನಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಹಲವರು ಹಲವು ರೀತಿಯ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ತಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ಇಲ್ಲಿನ ಹಲವಾರು ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಸರಕಾರೀ ಸಹಾಯವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸದೆ ಬೆಳೆಗಾರರಿಂದಲೇ ಆವಿಷ್ಕರಣಗೊಂಡಿವೆ. 'ಕುರಿತೋದದೆಯುಂ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಯೋಗ ಪರಿಣಿತ ಮತಿಗಳ್' ಎಂದು ಇಲ್ಲಿನವರ ಸಾಹಿತ್ಯಾಸಕ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕವಿಗಳು ವರ್ಣಿಸಿದ ಸಂಗತಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತಿವೆ.

ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಯಿಂದ ಕಳೆ ತೆಗೆಯುವ ಕೆಲಸ ಇದೀಗ ಗತಕಾಲದ ಸಂಗತಿಯೆನಿಸಿದೆ. ಸೊಪ್ಪಿನ ಬೆಟ್ಟಗಳಿಂದ ಸೊಪ್ಪು ಕಡಿದು ತರುವ ಕೆಲಸ ಕೂಡ ಕಡಿಮೆಗೊಂಡಿದ್ದು ಕ್ಯಾಲಿಯಾಂಡ್ರಾ, ಗ್ಲಿರಿಸೀಡಿಯಾದಂತಹ ಹಸಿರು ಸೊಪ್ಪಿನ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ತೋಟದ ನೆಲದಲ್ಲೇ ಮುಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆದು

ಸೇಂದ್ರಿಯ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ಪೂರೈಕೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿವರ್ತನೆ ತರುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಸಾಗಿದೆ. ಮಿನಿ ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರಿನ ಬಳಕೆ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದು ಹಲವಾರು ಸಂಯೋಜಿತ ಉಪಕರಣಗಳ ಜೋಡಣೆಗಳಿಂದ ಬಹುತೇಕ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಯಾಂತ್ರೀಕರಿಸಿ, ಕೆಲಸಗಾರರ ಕಾರ್ಯದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ, ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಂದ ಅಧಿಕ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗೆ ಸಾಗುವಳಿ ಕ್ರಮದ ಬದಲಾವಣೆ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ ವಿಧಾನದಿಂದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಒಂದು ಲಾಭದಾಯಕ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನಾಗಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಿವೆ.

ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಲ್ಲಿಯೂ ವಿದ್ಯಾವಂತರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದು ದೈಹಿಕ ಶ್ರಮದ ಕೆಲಸಕ್ಕಿಂತ ಯಂತ್ರಚಾಲಿತ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೇ ಇಷ್ಟಪಡುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಧಿಕಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಈಗ ಗ್ರಾಮೀಣ ಯುವಕರು ಕೂಡ ಬೈಕು ಮತ್ತು ಮೊಟೊರ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ರೂಢಿಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲರ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಟಿವಿ ಪ್ರವೇಶಗೊಂಡಿದ್ದು ಬಹುತೇಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನತೆ ಹೊರ ಜಗತ್ತಿನೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ನಗರಗಳಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕ್ರಮೇಣ ಅಳಿಯುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಹಾಗೂ ನಗರಗಳು, ಅದರಂತೆಯೇ ಉದ್ಯಮ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಪರಸ್ಪರ ಪೂರಕವಾಗಿ ನಡೆದಾಗ ಜನಜೀವನಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಕರ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇಂದು ಬಹುತೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮವಾಸಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ನಗರವಾಸಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅವರಿಗಿಂತ ಅಧಿಕ ಆದಾಯ ಪಡೆದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲೇ ಕಡಿಮೆ ಜೀವನ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಬದುಕು ಸಾಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಸದುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ ಹಿಡುವಳಿದಾರರಿಗೂ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗುತ್ತಿದೆ.

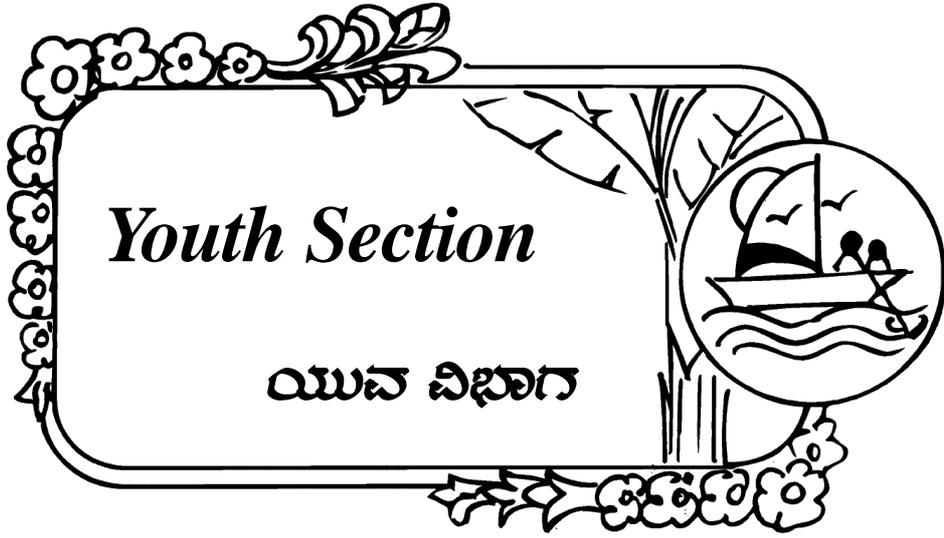
ಈ ಹಿಂದೆ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೊರಹೋದ ವಿದ್ಯಾವಂತ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳು ತಮ್ಮ ನಿವೃತ್ತಿಯ ನಂತರ, ನಗರದಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಭೌತಿಕ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಮರಳಿದಾಗ ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವುಂಟಾಗಬಲ್ಲದು. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಹವ್ಯಕರ ಮೂಲ ನೆಲೆಯಾದ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಪ್ರದೇಶದ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದಾಗ ಈ ಮುಂದಿನ ಆಶಾದಾಯಕ ಸಂಗತಿಗಳು ಗೋಚರಿಸುತ್ತಿವೆ. ಇಲ್ಲಿನ ೫೦ ಸಹಸ್ರ ಹೆಕ್ಟೇರಗಳಷ್ಟು ಸೊಪ್ಪಿನ ಬೆಟ್ಟದ ಕ್ಷೇತ್ರ ಬೆಳೆಗಾರರ ಸುಪರ್ದಿನಲ್ಲೇ ಇದೆ. ಅದಲ್ಲದೆ ಸರಕಾರೀ ಅರಣ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನೂ ಕೂಡ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿ

ಅದರ ಆದಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ಸರಕಾರ ಕೊಡಮಾಡಿದೆ. ಈಗ ಬಹುತೇಕ ನಿರ್ಲಕ್ಷಿತ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗುಳ್ಳ ಈ ವಿಸ್ತೃತ (ಸುಮಾರು ೯ ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರುಗಳು) ಅರಣ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಯೋಜಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿನ ಜನತೆಯ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲದ ವೃದ್ಧಿಗೆ ಬಹು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯ ಒದಗಬಲ್ಲದು. ಬಿದಿರಿನಂತಹ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆದಾಗ ಕೃಷಿ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ, ಹೈನೋದ್ಯಮಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಔದ್ಯಮಿಕ ಬೆಳೆಯೊಂದನ್ನೂ ಬೆಳೆದು ಆದಾಯ ಗಳಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಮುರುಗಲು, ಉಪ್ಪಾಗೆ, ಅರಣ್ಯ ಮೂಲದ ಮಾವು, ಹಲಸು ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಔಷಧೀಯ ವನಸ್ಪತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಜೇನು, ಅರಗು ಮುಂತಾದ ಬೆಳೆಗಳ ವ್ಯವಸಾಯದ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳೂ ಹೆಚ್ಚಿವೆ.

ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ತಪ್ಪದೆ ಬರುವ ಮುಂಗಾರು ಮಳೆ ಸಮುದ್ರ ಮಟ್ಟದಿಂದ ಸರಾಸರಿ ೫೦೦-೬೦೦ ಮೀ ಎತ್ತರದ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಶೃಂಗ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವರ್ಷದ ಅರ್ಧ ಭಾಗದಷ್ಟು ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸುರಿಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸಮುದ್ರ ಮಟ್ಟದಿಂದ ಕೇವಲ ೫೦-೧೦೦ ಮೀ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಕರಾವಳಿಗುಂಟ ದಕ್ಷಿಣೋತ್ತರವಾಗಿ ಇರುವ ೩ ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರಗಳಷ್ಟು ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ ಬೋಳು ಅರಣ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಕೈ ಬೀಸಿ ಕರೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕರಾವಳಿಯಂಚಿನಲ್ಲಿ ಕದ್ರಾ ಮತ್ತು ಗೇರುಸೊಪ್ಪೆಯ ಜಲಾಶಯಗಳು ಕರಾವಳಿಯ ಜಲದಾಹವನ್ನು ತಣಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಬಹು ವಿಧದ ಸಸ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಕಾತುರದಿಂದ ಕಾದಿವೆ. ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿನ ಸದಾ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವ ಐದು ನದಿಗಳು ತಮ್ಮೊಡಲ ನೇರನ್ನು ಸಿಹಿ ನೀರಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಪರಿಸರ ಪೋಷಕ ಮತ್ತು ಮಾನವರ ಕಲ್ಯಾಣದ ಕ್ಷಣಗಳಿಗಾಗಿ ಎದುರು ನೋಡುತ್ತಿವೆ.

ಹೀಗೆ ಅಪಾರವಾದ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಈ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಭವ್ಯ ಭವಿಷ್ಯತ್ತನ್ನು ಕಾದು ನೋಡುತ್ತಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಇವೆ. ಆದರೆ ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಸಾಕಾರಗೊಳಿಸಬಲ್ಲ 'ಯೋಜಕಸ್ವತ್ತ ದುರ್ಲಭಃ' ಎಂಬ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿನ ಉದ್ಯೋಗಶೀಲ, ಚಿಂತನಶೀಲ ಯುವಜನತೆ ಕಾರ್ಯೋನ್ಮುಖರಾದಲ್ಲಿ, ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಹವ್ಯಕರ ನಾಡಾದ ಈ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಪ್ರದೇಶ ಭವ್ಯ ಭವಿಷ್ಯತ್ತನ್ನು ಸಾಕಾರಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲದು. "ಸುಜಲಾಂ ಸುಫಲಾಂ" ಆಗಿ ಸಂಪತ್ತಮೃದ್ಧ ನೆಲೆಯಾಗಬಲ್ಲದು. ಆ ಕಾಲವನ್ನು ಬೇಗ ಕಾಣುವಂತಾಗಲಿ ಎಂಬುದೇ ವಯಸ್ಸಿನಿಂದಾಗಿ ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರೆನಿಸಿಕೊಂಡ ನಮ್ಮ ಕನಸು ಮತ್ತು ಹಾರೈಕೆ ಕೂಡ !

Growing Up in a Havyaka Community

Avani Hegde
Great Falls, VA

When I was a young child, I desperately wanted to identify as an Indian. However, whenever I pleaded that I was from India my mother would say “No. you’re an American.” While I would not accept that at the time, I now love my American nationality and my Indian heritage equally. However, as I became more influenced by the constant exposure to American culture, I began to see Havyaka culture through a new lens.

When I was in elementary school I absolutely loved our local Havyaka community gatherings. It was a place where I could meet other Indian American kids who were similar to me. I still think it is wonderful that these gatherings allow children to immerse themselves in their Indian heritage at such a young age because it is so easy to lose that part of yourself when you are constantly exposed to American schools, food, TV, etc. As a child it is easy to absorb any and all influences without thinking about them. However as I grew older I found that my American background and Indian background didn’t always complement each other and often conflicted.

The first thing I began to notice was that at Havyaka gatherings the women were in the kitchen and the men were on a couch in another room. While I understand that traditionally it has always been this way, it is unsettling to grow up thinking that the role of women is to constantly be in the kitchen. I understand that you Havyaka men have more important things to do like “talk about politics,” but I promise it won’t kill you to help out in the kitchen for five minutes.

As I grew older I began to feel conflicted in other aspects of the culture. I have been a skeptical person for as long as I can remember and I value common sense

and logic above most things. Therefore, oftentimes I had difficulty understanding the notions of god and religion because they did not seem logical to me. But because I grew up hearing the tales of Mahabharata and Ramayana and listening to stories at Indian gatherings about how a god unleashed his or her wrath on people who didn’t worship correctly, I felt guilty because I didn’t want to reject my roots. I completely agree with most of the values that these stories teach and I do think that Havyaka gatherings do a very good job of instilling good values in children at a very early age. However, I remember becoming afraid of god when I was younger. I would say a bajan every night before going to sleep and every morning before my feet touched the floor, not necessarily out of respect but out of fear. If something bad happened I would think that I was being punished by god and if I got a good grade on a test I would thank god. Looking back now, I strongly believe this was a detrimental mentality to have, especially for developing young minds lacking reasoning skills. Children should take responsibility for their short comings and acknowledge their achievements as their own, not necessarily a work of god. I understand that religious stories are part of our culture and traditions, and it is important that children learn them, but some stories soften conflict with that part of western and eastern cultures that value truth, logic, and individual actions. I believe that these religious stories and their good values should continue to be taught to children as a way of continuing tradition but we should also place emphasis on the fact that doing good for themselves and for society, without a godly fear, is also equally important, whether one believes in the existence of god or not.

Over the years one thing I have noticed is that Havyakas have a very strong work ethic. This made my school work difficult for me because not only did my parents not tolerate mediocrity but I also could not tolerate it myself. I could not bear to go to Havyaka gatherings and have people ask me how I was doing in school and knowing well that I would inevitably be compared to other Indian children—which instilled me to develop healthy competitive attitude that I wanted to be the best. Despite all this, I truly admire the work ethic of the Havyakas. I fully accept that one of the reasons why Havyaka children are so successful is because of the values of their Havyaka parents. I would be nowhere without the disciplines well as support of my parents and I can only hope to one day be as hardworking and accomplished as they are.

While over the years I have felt mixed feelings about the Havyaka community, probably as any other Indian American has, it is overall a wonderful community. Indian Americans, myself included, can often feel like they don't belong anywhere since they don't fit the stereotype of either "typical American" or "typical Indian." And while I often don't feel like I belong in the Havyaka community, I appreciate that they always try to engage the youth and try to integrate them into a vibrant culture. I also think it is amazing that after moving away from San Diego where we had a close community of Havyakas, my family was automatically welcomed into a new community of Havyakas in the DC area. Although it may not seem like it, I am extremely happy to be a part of such a tight knit group of people and I am proud to call myself a Havyaka.

Wise Quotes:

- ◆ Imagination is the one weapon in the war against reality. - Jules de Gaultier
- ◆ Courage is grace under pressure. - Ernest Hemingway
- ◆ No matter what side of the argument you are on, you always find people on your side that you wish were on the other. - Jascha Heifetz
- ◆ If people knew how hard I had to work to gain my mastery, it wouldn't seem so wonderful at all. – Michelangelo
- ◆ A man cannot be comfortable without his own approval. - Mark Twain
- ◆ You're always with yourself, so you might as well enjoy the company. - Diane Von Furstenberg

- ◆ The opinion which other people have of you is their problem, not yours. - Elisabeth Kubler-Ross
- ◆ When you find peace within yourself, you become the kind of person who can live at peace with others. - Peace Pilgrim
- ◆ You can't stop the waves, but you can learn to surf. - Joseph Goldstein
- ◆ Accept that some days you're the pigeon, and some days you're the statue. - Roger C. Anderson
- ◆ Control your emotions or they will control you. - Chinese Proverb
- ◆ Sometimes you don't realize your own strength until you come face to face with your greatest weakness. - Susan Gale
- ◆ Fall down seven times, get up eight. - Japanese Proverb
Anonymous Adages

The Avenue

First place – Havyasiri - 2015 Souvenir Sanchike Poem Competition

Trees on the avenue's either side
Seeming to confide,
Leaning towards each other,
The whole lane seeming to be smothered!
It is a beautiful scenery
Not lacking greenery,
Leaves of yellowish green hue
Filling the avenue.

No hustle and bustle
No leaves seeming to rustle,
All is very solemn
Going to be autumn.

A croak is being let out by a toad
When a boy is walking down the road,
That boy is me-
Happy as anyone can be!

This is a description of a photograph
It looked funny, but I didn't laugh;
In the morning it was lying on the floor
It was slipped beneath my door.

The thing that is mysterious,
Is I don't know who the photographer is;
Maybe that person I missed
I wish I had noticed.

Who was hiding in the trees?
Who would dare to tease?
Who could it be?
The person spying on me???

Aniket Bhat

Mysore

Gray Skies and Rainbows You Don't have Anything, If You Don't have Love

Aditi Hegde
Ellicott City, MD

Bittersweet, is a word I would describe my life, as of now. I was alone in the park, all by myself, walking to find a place to sleep for the night. I had no shelter, barely any clothing, and honestly there wasn't any love. I wistfully stared down at the ground and kicked a rusty pebble, thinking about my sorrow life. Why was my life like this? I asked myself this question every day, yet, nothing changed.

I was so distracted by the pebble, I almost fell back. Suddenly, out of nowhere, hazy dark clouds started peering out from the gray sky that was once blue. A swirl of gray mist came circling towards me. It was whimsical! I was petrified. But, at the same time, I was psyched! From a distance, it looked fine, but it turned out to be a tornado! As any person would, I started running for my dear life. But, as any person would, I got swept of my feet and into the sky. I remained calm and thought to myself, this shouldn't be as bad as being an orphan. To tell you the truth, I've never had anyone love me or take care of me before. So, it wouldn't make much of a difference, if I just got swooped up in to the sky now. But I didn't; I survived.

I woke up to see eyes staring down at me, and a fatigued lady fanning me. She was wearing a satin sash around her pink cotton dress. The lady helped me up. She looked confused and startled, like a rock just hit her in the head. But she managed to introduce herself.

"Hello young boy," she said in soft yet discolored voice, "I am Mrs. Hartwell, Jane Hartwell."

"I am Corey Portman," I replied rubbing my head, which now had a huge bump on top of it. I looked around the cozy orange room.

"Do you know how I got here? All I remember is getting swallowed up in to the sky during the tornado."

"No I don't, but I was wondering the same thing, I just heard a thud and rushed down to see, you had landed flat on your head. You look very tired. Are you alright? I hope you aren't injured."

"I am fine."

"Would you like to have a cup of tea?"

I nodded; I hadn't had hot piping tea ever since I had left the orphanage. Mrs. Hartwell and I sat down and drank some chamomile tea. She carefully examined my green eyes and my stick bone skinny body. For a boy, my age, I was pretty skinny.

"You remind me of someone," said Mrs. Hartwell as she looked deep in to my green eyes. "Dave had the same green eyes and blond wispy hair."

"Dave? Who's Dave?" Ignoring my questions Mrs. Hartwell poured me more tea. I guess she didn't want to talk about Dave, whoever he was.

"Corey would you like to tell me something about yourself?"

"I am an orphan," I waited for her to say something, but all she did was put a hand on her cheek and look me in the eye, like she was about to cry. Mrs. Hartwell wanted to know more, but I never told anyone about my story.

Before I could change the subject, the door opened. A young boy a few years younger than me came in. "This is Michael," Mrs. Hartwell introduced him. Then she said "Michael, this is Corey."

Michael was plump with brown hair and a smirk on his freckled face.

"Anyway, since everyone is here let's eat dinner," called Mrs. Hartwell. On the way to the table, Michael tripped me. But I covered for him and said I tripped over my shoelaces. I didn't want to blow my chance of living with the Hartwell's.

Dinner was delicious! There were mashed potatoes, green beans, steak, and for dessert there was peach cobbler- my favorite! I was so busy eating to even notice the time.

"Thank you Mrs. Hartwell for dinner. It was delicious, but I must be going now," I said, waiting for Mrs. Hartwell to say something, possibly inviting me to stay over for the night.

"Wait, would you like to stay with us for the night?"

"If you insist," I replied grinning.

I had a wonderful sleep, the bed was so soft and cozy and the room looked like it was specially decorated for me. It was perfect! For once, I actually felt like I belonged somewhere. The room had so many posters from Elvis to The Backstreet Boys. There were so many gadgets and gizmos. It was everything a young boy could ever dream of!

The following morning, I woke up still smiling from the wonderful fourteen hours I had at Mrs. Hartwell's house. I quickly ran to the bathroom to freshen up, and then went downstairs.

There was a buffet of breakfast sitting across the long table. From pancakes, eggs, oatmeal, crepes, a bowl of fruits, yogurt and cereal. Ever since I stepped foot into the Hartwell's house, things were getting better. I never had better food before.

I watched Michael get ready for school with his bulky backpack and his Spiderman lunchbox. But, I

didn't talk to him, so he wouldn't think I was a weirdo. Plus, he didn't like me. I slowly watched the yellow bus depart from the neighborhood.

"I should be leaving now Mrs. Hartwell. Thank you for everything. I must leave, take care of yourself."

"Wait, before you leave, here is twenty dollars. Use it carefully."

"Thank You," I gave Mrs. Hartwell a huge hug, and put on my torn up cheap shoes. I sluggishly walked to the door and turned the knob and stepped out into the big lonely world. I walked forward looking behind to see Mrs. Hartwell with her face pressed against the window crying. But why was she crying? She didn't stop me from leaving.

While walking down the street, suddenly I saw gray drops on the sidewalk. Was it my tears or was it raining? I looked up and saw it had started to rain. Since I didn't have an umbrella, I had no choice but to find the closest shop and stay there until the rain stopped. I looked around the shop and saw a free beaten up guitar sitting in a lonely corner. The guitar was in a very bad condition, but I thought I could fix it.

Immediately after the rain stopped, I took the guitar and found the nearest place to take shelter in for the night. As the wind picked up, I rushed in to Wendell's Washers, a nearby dry cleaners, and struggled to fix the guitar. Wendell, the store owner, was kind enough to lend me some tools. It took almost four hours but I finally fixed it. Then I taught myself how to play. For a rookie I wasn't bad. But honestly, I was just strumming some random notes.

The next day, I stepped outside of Wendell's and on to the freezing sidewalk. I trudged my nearly frozen body to the closest subway, which was six miles east of Wendell's. But I managed to push myself all the way there. By the time I reached the subway, I was exhausted and gasping for air. My fingers and toes were all cold and numb. I found a pretty clean place to sit and put the bulky guitar down. Then I pulled out a dollar out of my pocket and I went to the vending machine. I waited

patiently in line for all the people in front of me to get whatever they wanted. Finally when it was my turn, I inserted my dollar in and pressed D6. I knew how to use one of these machines after seeing fifteen people in front of me use it. I grabbed my Coke out of the machine and devoured it in giant gulps.

I spit my coke out, it was missing! My guitar was missing, the one I spent 4 hours fixing; it was gone. I searched my surroundings to see if anyone had run off with it. But it was too late. My guitar was nowhere in sight. I couldn't believe this happened. I was so stupid to just leave it alone. I was gone for a few minutes and my guitar disappeared. But who am I kidding. This is New York!

I walked back to Wendell's feeling as if I had lost everything, when it was just a guitar.

When I entered in, Wendell was helping a man put his huge pile of laundry in the washing machine.

"Hey Corey!" welcomed Wendell. He was about 7 years older than me, and had thick black hair, which was tied back in a neat and secure ponytail. He reminded me of a hippie for some reason. By now, Wendell had known me pretty well. I had been staying at the shop for about two days now. I told him what happened at the subway and about the guitar.

"Aww its fine little man! It was just a lousy little guitar. Here, tell you what, I have something that can make you feel better."

Out of his cash register, Wendell pulled out a thick white package wrapped securely in duct tape. He looked around to see if anyone was looking and slowly passed it over to me.

"Go somewhere safe where no one is looking and open it there. He told me strictly."

I thought he was just going to give me some candy or gum but this sounded more important. I headed out of Wendell's Washers and into the back exit of the shop. I ripped the duct tape off the package to find 1,000 dollars and a necklace! But it wasn't an ordinary necklace; it was a diamond necklace! I stuffed the necklace in to my

torn up pocket (away from the hole) hoping no one would see, and casually headed back into the store. I asked Wendell what to do with it. He took me back out to the back exit and told me exactly what to do with it.

"Go to this address. This is an abandoned house my cousin used to live in, no one goes there so you'll be safe." Wendell handed out the address on a piece of paper. Still surprised and shocked, I nodded, my hands trembling, holding the package which was now slipping out of my sweaty hands.

"Come back in two months. I would have settled everything and we could split the money. Don't give anyone the money or tell anyone about it."

"But...but I stuttered. Who gave this to you, how did you get it?" I had so many thoughts in my head about this. Why did Wendell give me this necklace? I was only thirteen. He could have given this to someone who he knew more and trusted. I was basically a stranger to him. But I couldn't get out of this situation now, I already knew Wendell had a diamond necklace, and I was 99.9% sure it wasn't his.

"Now go, and make sure to keep everything safe."

I headed out of the store with the white package. While walking down the street, I thought about the necklace Wendell had given me. Did he give it to me to make me feel happy about my day or to get himself out of trouble. Anyway, I didn't think about that. I just thought about how rich I had become. I knew, it was the wrong thing to do and I should have just said no, but what did I have to live for. I had no money, no shelter, no school, hardly any food, and my clothes, they looked like I found them in the garbage. But that's because, I did.

I walked to the subway heading to the abandoned house which was going to be my home for two months. I paid for a ticket and hopped on to the train.

I got off at my stop and pushed through the crowd of people who were shoving me to get off the train. I kept my hands in my torn up pockets the whole time, on and off the train. It was cold; no one suspected me.

I followed the address all the way to Wendell's cousin's abandoned house. I tried to open the door but there were no keys. And with these noodly arms you couldn't expect me to crash my fist in to the house. So, I looked around the ground for something pointy like a bobby pin. I had read many detective books when I was in the orphanage. So, I knew about this special bobby pin trick. Finally, after looking for 5 minutes, I found a bobby pin small enough to fit into the tiny keyhole. The door opened and I stepped in feeling elated. I couldn't believe! I was actually living in a house all by myself when I am just 13. I don't even think that's legal! I made myself comfy, but it was hard. The house was creepy, with millions of cobwebs and dust. I could probably get bronchitis just by living in this house! But, I managed. I didn't care, if this house had a horse in it, I was just so happy, I actually lived somewhere for once, even if it was for just two months.

That night I couldn't sleep. I don't know if it was because of the old torn up couch that smelled like aged cheese, or the mournful thoughts I had in my head. I had a weird dream about Mrs. Hartwell. It was about her heart, it was aching with sadness, and I was in it. I couldn't stay here anymore, I had done a wrong thing. I shouldn't have left Mrs. Hartwell's house, I should have told her I needed her she was like my mom; my mom, I never had.

I tried not to think about yesterday. It was a new day and I had to get settled. I pulled out my seventeen dollars I had left of what Mrs. Hartwell gave me. I could smell her old lady perfume from the dollar bills. My eyes were getting heavy and water filled them up. But I forced the tears away. I walked to the nearest grocery store to pick up some food.

The neighborhood wasn't great. There was graffiti everywhere and every step you took you would hear sirens from police cars.

"Yo, pipsqueak come here." A man almost three times my age called me over. I started to panic. Quinn, one of the staff from my orphanage always said *stranger danger*. But maybe this man wasn't bad. Not everyone in the world is bad. I walked up to the man bravely.

"Yes?"

"Gimme all your cash."

What? I was so confused, couldn't the man see I was so poor.

"You heard him. Give Pablo the money." Now there was a group of people next to Pablo, whoever he was.

"I don't have any," I lied. Why were they chasing after me? I backed up slowly hoping the people would turn away and go. I was now shivering; I had never been in this situation. Why are they asking me about the cash? Do they know that I have the necklace and one thousand dollars? Did they see Wendell handover the packet to me? Does that packet belong to them? I couldn't let Wendell down. I had no other choice but to run away. That could work, although the gang was probably faster than me. I decided to risk it.

"Get him!" Pablo yelled to his gang. The gang was after me.

I turned around, put my hands in my pockets and ran. I ran as fast as I could through the narrow lanes. I didn't stop until I reached my house. Luckily, I got over with the chase and they could not find me anymore.

Wheezing, I sat down and thought to myself, why am I in this situation? Couldn't I be a normal teenager, with an actual loving family? I can't stand the fact that I just don't fit in. No one loves me. Not even my own parents. I wish I could run away to an imaginary place, where all my fantasy would just be real. Until then I am still the same old unwanted Corey Portman.

I woke up the next morning to see if it was raining. Gray skies and clouds formed around me. Today wasn't going to be any better than yesterday.

I threw my torn up blanky and trudged my sore body to the grubby bathroom. As the cold water splashed my face, I forgot all the sorrows I had in my mind. But I knew, when I wiped my face, the cold water would be gone and those sorrows would come back again. I wiped my face with my sleeve and went outside. I thought maybe, just maybe Mrs. Hartwell would appear. Then it

suddenly hit me, I had one thousand dollars. I could be living in a mansion right now. But, somehow the thought of that didn't make me feel any better. I realized, I didn't need money to be happy. I needed love. But the thing is, I didn't have any.

Even though I had lived with the Hartwell's for less than twenty four hours, somehow I believed they were my family. I turned around and walked the other way, back to my house. There was no way Mrs. Hartwell would come back to me. Thinking about her just made me even sadder.

I looked up at the sky; a long line of blue was now sticking out of the gray.

I found a rusty pebble and kicked it, as I thought about my past.

All of a sudden a tornado came towards me. But I didn't run. I turned around and waited for it to swoop me up in to the sky. And that's exactly what it did. I closed my eyes shut. And then everything happened in a blur.

I woke up to see a lady looking down at me. I rubbed my eyes and pinched myself to make sure I wasn't dreaming.

"Corey...?Corey....? Are you alright?"

I would recognize that soft discolored voice anywhere. It was Mrs. Hartwell! I got up carefully, and hugged her. I had missed her so much, and by the tightness of her hug, it seemed like she missed me just as much.

"Oh Corey I'm so glad you came back!" Mrs. Hartwell was crying now.

We both sat down. "Mrs. Hartwell," I asked. "If you loved me so much, why did you let me go?"

"You reminded me too much of Dave. My eldest son. He had died in a car accident, and ever since then, no one has ever seen me smile." "But you Corey, you are just so brave and sweet you make me feel Dave is still there. You just made me think too much about him. Now that I think about it, you are the best thing that ever happened to me."

Just then I remembered about Wendell. "Mrs. Hartwell I will be right back, I have to go to Wendell's Washers real quick."

"Wait, Corey I am coming with you, I can't lose you again."

As I walked in to Wendell's, I could smell the fresh clean scent of laundry detergent.

"May I help you?" Wendell asked.

"It's me Corey."

"Um, have we met before?"

"Sorry, wrong person." I couldn't believe it, Wendell had forgotten all about the money and necklace. I checked my pockets, the money and diamond necklace were both gone, but I didn't care. If Wendell had forgotten about me, then how did Mrs. Hartwell still remember me? Ignoring my thoughts I went back to the car with Mrs. Hartwell.

"What was that all about?" she asked.

"Oh nothing." As we drove back to her house Mrs. Hartwell asked me about the orphanage. This time I told her my story. After listening she pitifully asked me out of the blue, if I wanted to live with her. I nodded with excitement. I couldn't talk because I was flabbergasted. Someone actually wanted to adopt me!

"Well I just need to fill some forms out, and then you can come home with me," she said.

Now I was literally jumping out of my seat, I was so excited. She drove to the adoption center.

She stopped the car and took out a pen and adoption forms out of her purse, and began to fill them. I couldn't believe it, I was getting adopted!

Mrs. Hartwell gave the forms to the lady and cleared some things out.

"Alright then, you guys are all set to go!" the lady at the desk cheerfully said.

We drove home. For once in my life I was happy!

"Thank you so much Mrs. Hartwell!"

“Call me mother from now on Corey Hartwell!”

I couldn't stand it anymore I started to cry. I hugged Mrs. Hartwell so tightly, I promised myself I would never let her go. She was my mom now. And I loved her.

I don't know what happened the other day. Everything was in a blur. Did my life change after the tornadoes? If I remember right, I wanted money. The tornado bestowed money; but no love - just a glimpse of it in the form of Mrs. Hartwell's hospitality.

Money did not cut it. I longed for affection. I needed attention. Then the second tornado took away the money and gave me everything I hoped for. Love. All I know is that it happened for a reason. Now I have Mrs. Hartwell and she is the only mom I will ever need. I forgot all about my sorrows. Why be sad when you have love?

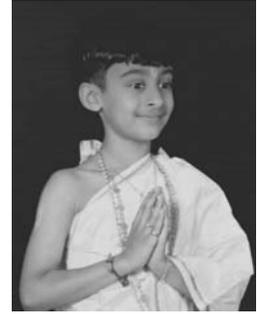
The sun shined on us, as my mom, my brother Michael and I played outside in the sun. A happy rainbow arch appeared in the sky. Just like my life, the gray cloudy skies cleared into a beautiful rainbow.

Anonymous Adages

- ◆ Fool me once shame on you. Fool me twice shame on me.
- ◆ Failing to plan is planning to fail.
- ◆ Great minds discuss ideas, average minds discuss events, poor minds discuss people.
- ◆ Happiness is a journey, not an destination.
- ◆ Hard work is its own reward.
- ◆ If a man wants to do something he will come up with a way. If he doesn't want to do it he will come with an excuse.
- ◆ For a man with a hammer everything looks like a nail.
- ◆ If I agree with you, we will both be wrong.
- ◆ If you lie down with dogs you get up with fleas.
- ◆ If you take care of the pennies, the dollars will take care of themselves.
- ◆ It is better to keep your mouth shut and let people suspect you are a fool, than to open your mouth and erase all doubt.
- ◆ It is better to be blamed for what you are than to be praised for what you are not.
- ◆ Experience is what you get when you don't get what you like.
- ◆ Life is not about waiting for the storm to pass. It is about learning how to dance in the rain.
- ◆ Marriage is like a deck of cards. In the beginning all you need is 2 hearts and a diamond. Down the road there will be days you wish you had a club and a spade. (By: A happily married man)
- ◆ Mirrors and friends don't lie.
- ◆ Never insult the alligator until you have crossed the river.
- ◆ Obstacles are those frightful things you see, when you take your mind off your goals.

My Upanayana – Beginning of a New Journey

Arjun Bhat
Reston VA

It was about 3 years ago when I got an opportunity to watch an Upanayana when my first cousin Varun had his thread ceremony. Then I was a 6-year old boy and sitting by his side, I watched most of the ceremony in awe. After the ceremony was over, when he was opening all the gifts that he received, I just couldn't wait for my own Upanayana.

And, fast forward two years, the day I was really looking forward to, came. My grandparents and the priest found a special day in the month of June 2014. It was on June 16th! We boarded a flight and took off to India a full two weeks before my school ended. There was a lot of excitement everywhere. My parents were anxious and excited and from their conversations I understood that it was lot of work to put together for the ceremony. The ceremony was held at my Grandfather's (my *appa's* father) house.

Everybody was treating me like a young celebrity. Since I came from the US, they were not sure if I had any idea about the ceremony. They were trying to get me ready for the Upanayana. My parents had bought a book on Hindu Rituals and I read a chapter in it which was about the thread ceremony. Also, I still remembered my cousin Varun's Upanayana and all the gifts and money he had received!

On the day of the Upanayana, I woke up very early and my *appa* gave me a quick bath. The house was buzzing with lot of people and I was really thrilled to learn that most of them were members of my family and close relatives. Yes, we have a huge family! My *ajji* put three gold chains around my neck and the priest wrapped

white silk cloth around my waist! I really looked cool!! I enjoyed posing for many pictures and talking to people in Kannada!

After a couple of hours of sitting in front of the sacred fire, where the priest performed the *pooje*, they brought me outside and made me sit on a pile of rice while hundreds of people watched me. I was not nervous at all. My baby brother, Gaurav, came and sat next to me. He had the same perplexed look that I had 3 years ago. It was the main part of the ceremony and the priest was chanting the *mantra* clearly in a loud voice and translated the meaning in Kannada. I had read that these were the rules that I should follow because they help toward righteous living. And as the priests chanted the *mantra* louder than ever, my father put the sacred thread around me! All the people put rice on my head and gave me presents and blessed me. This was the moment I was waiting for but as they started coming one after the other in a line to bless me they tried to look in my eyes and smile and I remember many saying "oppakunn ineenu" (you are a good boy) in a very loving voice. After that I forgot all about the gifts. I just smiled at them and tried to touch their feet to get their blessings. My family and relatives had come from the US and many faraway places and also nearby places. It was love and laughter everywhere!

When I was in India, my Gopalakrishna *ajja* sat with me and taught me how to do "japa" and he made sure that I did "japa" every evening and chant the Gayathri mantra. Also, in the US, my friend Akash's father (Shivumava) taught me more basics that I should learn.

In the end, I would say this experience is going to be one of the most memorable experiences of my life!

Growing Up Project

Suchaeta Hegde
Clive, Iowa

As a Little Girl

Bows tied in my wispy hair,
like rosy clouds splayed across the sun.
I babble without care.
I'm barely walking but my words can run.

Everything around me is like a dream;
I see Rapunzel sitting in water towers.
There is a swirling chocolate stream
in every muddy garden of flowers.

I put on Mommy's lipstick,
leaving smudged kisses all over the place.
I display my nice new trick,
on my loving daddy's chuckling face.

There is a joy in every gesture,
and treasures are hidden in every corner.
I see the laugh in Granny's lecture,
when she chides me to dress warmer.

Time flies with my every blink
and my reflection changes every day.
Before I can even think,
I realize that it's my twelfth birthday.

Forever a Teenager

My whole life seems inside out,
as if I was doused in ice water.
I just wish to yell and shout,
that I want things to be back in order.

My first taste of love felt eternal;
my insides turned to jelly when he looked my way.
Now, tears bleed through sheets of my journal;
as I ask why he chose me as his prey.

My parents try to help me,
but they don't understand a thing.
How can they not even see
that I'm no longer in need of saving.

It's hard to forgive and make amends,
when the person you trust just tosses you aside.
I can only count on my best friends,
but they come and go like a rolling tide.

All I wanted was to be free.
I waited for the future with delight.
I should have just been happy.
The past isn't something I can rewrite.

Finally a Grown Up

Everything's always sudden.
The pressure pushes me to my knees.
I feel like I am no one.
I am as unnoticed as a small breeze.

I miss the innocence of childhood,
the pure white dresses and sweet yellow lemonade.
I was clueless as to where everything stood,
to the terrible choices the world made.

Ego spreads like a cancer,
people refuse to give up their pride.
There isn't just one answer,
but we forget a story has two sides.

The past is just a blurry photo,
a vision that I cannot completely recall.
Friends still seem to come and go,
but only I know my pain when I fall.

Age is my enemy,
seen through silver linings in my hair.
I hoped time would hear my plea,
I wish to retake my first breath of air.

Being an Elder

Reminiscing is hard
when you can barely recall the past.
Life is a play in which I starred,
the end of my act is approaching fast.

I watch as the world rush past me,
technology rising with the population.
The news makes me sad more than angry;

I simply want the fighting to be done.

I don't trust my reflection,
I see a flaw in every wrinkle.
The only true perfection
are my youthful eyes when they twinkle.

I don't know the truth about dying,
I don't even know if anyone will miss me.
I can only hope there's no crying,
for tears may muddle my strong legacy.

I'm sure I know what's up next.
There are no more surprises.
Everything was for the best.
God knows where I'll be when the sun rises.

Anonymous Adages

- ◆ If you chase two rabbits you get none.
- ◆ One man's trash is another man's treasure.
- ◆ The happiest people don't have the best of everything, they just make the best of everything.
- ◆ Three may keep a secret if two of them are dead.
- ◆ You can have it cheap, fast or good; Pick 2.
- ◆ No man or woman is worth your tears, and the one who is, won't make you cry.
- ◆ Temper is so good a thing that we should never lose it.
- ◆ To the world you may be one person, but to one person, you may be the world.
- ◆ Brevity is the soul of wit.
- ◆ Experience is the hardest teacher - it gives the test first and the lesson afterwards.
- ◆ Procrastination is the thief of time.
- ◆ Talking comes by nature, silence by wisdom.
- ◆ You never know what you can do till you try.
- ◆ Work as if everything depends on you, but pray as if everything depends on God.

A Friend In Need is a Friend Indeed

* Deeksha S Bhat

It was a beautiful summer morning. Princess Amelia looked out of her palace window and breathed in the fresh air outside. The mist lay twinkling on the grass and leaves. A few early birds chirped softly. The sun was just rising over the horizon. Everything seemed very calm and quiet. Little did she realize what a big day she had ahead of her.

She was shaken out of her reverie abruptly. It was her personal assistant, Mary. "Excuse me, Your Majesty," began Mary, when Amelia cut in, "Oh, drop the pretence, Mary," and smiled at her. Mary was more of a friend, than a servant to Amelia. "Very well," grinned Mary. "What would you like to have for breakfast? The regular, special or something else?" she enquired. "I'll take the regular," was the reply. "Coming right up!" Mary sped out of the room. Amelia was left alone in her room. Or that was what she thought.

Nobody noticed a lone figure climb the royal compound wall with expertise and apparent ease. He was a burly fellow, in his mid-forties. He was there on a royal mission- to kidnap the princess. He climbed the wall of the palace, searching for the princess. Then he found her; sitting on a couch deep in thought. He grinned sinisterly to himself and reached for the ropes to tie his victim.

Before Amelia could realise what was happening, the intruder crept towards her from behind, gagged and bound her hands and legs behind her. And for good

measure, he knocked her out. At that moment, Mary opened the door with the breakfast in her hands. Before she could scream, she was knocked out and fell unconscious on the floor. "So far so good," thought the sinister man. Before leaving, he left a ransom note indicating the place at which the ransom should be left.

Mary was in a daze. She shakily got up on her feet and cleared the mess. Her head felt numb with pain. She sank down, exhausted. She tried to remember what had happened. Then she remembered; the princess had been kidnapped!! Panicking, she looked around the room. Then she spotted a piece of paper. Mary ran over to it and read its contents; "There is no time to lose," she thought grimly.

There was a storm of silent tears streaming down Amelia's face. She was unable to move or speak. Her only comfort was that Mary would tell the others. Amelia was regretting her mistake of keeping the window open. How many times her parents had advised her that she should not keep the window open! She would get a lot of scolding when she reached home; that is, if she ever did manage to escape. The very next moment, she heard a scraping sound at the door. The door opened, to reveal Mary. Scared, exhausted looking Mary was pleased to find Amelia. She quickly freed her and the both of them escaped through a secret trapdoor in the wall.

A puzzled Amelia whispered to Mary, "How did you know where was I and how do you know about this

trapdoor?” Mary sighed and said, “I recognised him at once; the man who kidnapped you was my brother.” Amelia was shocked into silence. Mary continued, “You may not know this, but I used to work with him as a thief; until I became your servant. I regret that I ever was

a thief. However, I know his ways and actions and thus I could save you. I have repaid the goodness you have done to me by giving this job.” Amelia was too flabbergasted by the turn of events. Together, the princess and her saviour trudged along towards home.

ರಂಗೋಲಿ

ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ರಂಗೋಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವವಾದದ್ದು ಭಾರತದಲ್ಲ, ಪ್ರತಿದಿನ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದು, ಹೊನ್ನಿಲನ್ನು ತೊಳೆದು ರಂಗೋಲಿ ಇಡುತ್ತಾರೆ.

ಇದು ಭಾರತದಲ್ಲ ಸ್ತ್ರೀಯರ ದಿನದ ಮೊದಲನೆ ಕೆಲಸ. ರಂಗೋಲಿ ಅಲಂಕಾರ ಮತ್ತು ಸಂಭ್ರಮದ ಅಂಶವಾಗಿಯೆ ಗುರುತು. ತಾಯಿ ಮಗಳಿಗೆ ರಂಗೋಲಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ ಕೊಡುವ ರವಾನಿಸುತ್ತಾಳೆ.

ರಂಗೋಲಿ ಯಲ್ಲಿ ಮೆಕ್ಕಿರಂಗೋಲಿ, ಬೆಳ್ಳಿ ರಂಗೋಲಿ ಹಸಿರಂಗೋಲಿ ಮುಂತಾದ ವಿಧಗಳಿವೆ. ಅಮೇಕದಲ್ಲ ನಾವು ಪ್ರತಿದಿನ ರಂಗೋಲಿ ಇಡುವುದರಬದಲಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ದಿನವೂ ಇಡುತ್ತೇವೆ.

ನಿಧಿ ಭಟ್ಟ

ನಿಧಿ ಭಟ್ಟ

Keep Smiling...

Second place – Havyasiri - 2015 Souvenir Sanchike Poem Competition

**Shreya Hegde
Plainsboro, NJ**

My love for smiles is so great
My heart melts for it till the dusk of day
The night lasts when it's away
Hoping and living like a blue jay

Its beauty is great
Wondering mind it makes my heart race
Dreaming is all I do
While waiting for the moment
Because I know that it isn't untrue

To give a smile is to brightens someone's day
Although some people have smiles, they keep them locked away
Words cannot express
How you have captured my heart with success

Smile, you mean so much to me
I never knew this could be
You are my sweetheart everyday
I hope you will never go away

All of you is what I need
Together, we will succeed
I look forward to our next moment together
With you, life cannot become any better

My happiness is a smile
That's found under my nose
To smile is to be above
To smile is to love

The Book of Vines

Deepa Bhat
San Ramon, California

Kim Nolan was walking to the library. Kim loved to go there. The library was filled with polished wooden tables, green comfy armchairs, and books. Their glossy covers gleamed in the sunlight. And she could never ever forget Mrs. Goins, the kind librarian who never hissed at you to be quiet. As she walked in the front door, Mrs. Goins smiled and said, “Hi Kim!” “Hey Mrs. Goins,” Kim replied and headed off to the fantasy section. Kim looked at many books, but none of them were interesting, or she’d read them before. Kim came to the end of the shelf, when a book caught her eye. It was battered and the binding held on at the very last inch. Somehow, she knew that I’d never read the book before. She picked it up. All the cover said was, The Book of Vines.

That night, Kim was eating dinner. Her mom was talking about moving away, but it didn’t matter. Kim never had many friends. After dinner, Kim went to bed, but she didn’t sleep. Her curiosity got the best of her. She opened the book. There was nothing in it! Kim shut the book, but she didn’t notice the small black letters forming on the first page. The next morning after school, Kim felt compelled to look at the book again. She knew that it wouldn’t lead to any results, but she just had a strong feeling that the book was going to be different. Kim opened the book. And a sentence was formed, “death was a mystery, no one knew how he died, but somehow he did. The only trace of the death was small green vines and a book.” The words ended there. Kim felt a bit scared, like she should be worried, but she kept the book. More sentences were forming, and this time, a small green vine had crept out of the book.

When Kim picked up the book, the next day, it was heavier. She read the next sentences. “Scott’s parents didn’t know what had happened. All they knew was that the book had been his. They had seen changes in Scott after reading the book, but they didn’t think he actually would die,” The words ended there. Kim felt a bit more scared, but somehow, she wanted to keep it. As she closed the book, an entire page was filled with words, and the vines started to grow and grow. Only Kim, never noticed, she was too much into the book.

Kim woke up the next morning and saw that the walls of her room were covered with ivy. The ivy had long, sharp, shiny needles poking through them. Kim’s door wasn’t covered. But when Kim came to her mirror, she screamed. Kim’s usually brown eyes were electric blue, whirring with energy. Her usual curly red hair was black and stringy. “*It can’t be!*” she thought. Kim’s mom came rushing into the room. But her mom didn’t seem to sense that anything was wrong. When Kim’s mom looked at her, she asked, “What’s wrong honey?” Kim shrugged. She looked into the mirror again and her face was back to normal. “*I must have imagined it*”, Kim thought and she shook the thought out of her mind. That night, Kim looked at the book and tried to resist the urge to read it. Her hands acted on their own, reaching for the book and flipping it open. The story became more bloody, more horrifying, as the book continued. The vines grew as well, but Kim never noticed them.

It was midnight. The house was quiet. Kim was sleeping silently, her head facing the book. The vines grew worse than before. Then, a shiny needle grew. It inched closer to Kim’s arm until it went straight through.

Blood splattered everywhere. Kim awoke. She was attached to the book! She had to get to the library! Her face had changed. The vines were wrapping around her as she staggered out of the house. She could hear her parents rushing to her, but she didn't stop. She was in front of the library, when a vine started to strangle her. It wrapped around her neck squeezing tightly. Blood spurred from her mouth, causing the ground to turn red. But it was too late, a needle went straight through Kim's head and she dropped down to the ground.

Everyone was over the mystery, but the only clue was the book. Scott had become Kim. No one knew how except the victims in the book, dead in this world, trapped in the book forever.

"Kim!" yelled a voice. "No! No!" Kim muttered, but she knew there was nothing to do. "Kimberley Maryam Nolan! Get up now or you'll be late for school!" Kim's mom called. Kim woke with a start. And then she realized, it was a dream. The place where the book should have sat, was her lamp.

Kim got up and dressed. She read too much!

Visiting Ajji and Ajja

By Jayram Bhat Palamadai
Midwest Havyaka Association

My Ajja and Ajji live in Bengaluru, India. We usually visit them during our winter holidays. In India, the climate, food, language, and the way of life are all different. Even in the winter, the temperature in most of southern India doesn't go below 60 degrees Fahrenheit. On the other hand, last year, in 2014, the temperature in Chicago went down to a bone-chilling -45 degrees Fahrenheit. It was cold for me even when I was in full snow gear in the car with a blanket! It was so cold and snowy that we had to stay at home in the winter and we had four extra days of school when we were supposed to have summer vacation. In most of India, it doesn't snow at all. Kids may have days off from school because of too much rain, but never for cold weather or snow.

Jackfruit, mango, coconut and many other fruits, vegetables and flowers can grow throughout the year because of the tropical climate in India. My Ajji and Ajja's house has two tall coconut trees, a jackfruit tree, and a papaya tree. Sometimes coconut fruits drop, so every afternoon I used to check the terrace and the garden below for them. When the papayas were ripe, we would climb up the tree on a ladder to pick them up. But when the jackfruits and coconuts were ripe, my Ajji would call someone to climb up the trees to pick them for us. Every morning we picked different colorful flowers from the garden to decorate the statue of Ganesha in the pooja room. In the evenings, my Ajja would bring fruits from the market like chikku, sitaphal, and guavas. My Ajji

likes to cook different dishes every day and we eat Indian food all the time at home.

Most people in India speak more than two languages: English, the national language, Hindi, and the Indian language they speak at home. On TV, there are many channels with different languages. Even the cartoons are in languages other than English. But quite frankly, I like cartoons in any language!

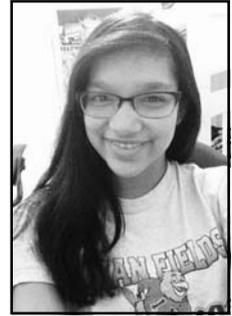
In America, people go to large grocery stores. In India, people usually go to farmers' markets and street-side carts for fruits and vegetables. In America, there are large stores where we can find many things, while in India the shops are smaller and usually specialized for different types of things like steel pots, or blankets, or clothes. People go out almost everyday to buy fresh fruits and vegetables. In fact, people in India walk around a lot more than people in America, whether it is to get to nearby stores or for a walk in the evenings around the garden. My Ajja only takes out the car when we have to drive long distances.

Houses and neighborhoods look very different. In America, houses are made out of wood. In India, houses are mostly made with bricks and concrete. People in India also have gardens with flowers and trees around their house instead of lawns like people in America.

I really enjoy visiting India and experiencing a different way of life.

Of Fairytales

Ananya Joshi
New Jersey

She had the fragrance of such wonderful stories,
Of all the worlds she'd lived in,
It was as though the ink left the pages,
To find a home in her skin.

Her imagination did not belong here,
She lived a life in her head,
Like she slipped out from the cover,
Of a paperback instead.

You could see it within her eyes,
They were deeper than a well,
She was, in fact, a library of stories,
Those of which we'd beg her to tell.

When she spoke, the world would listen,
Captured by the adventures of her mind,
For if there's such thing as magic,
It would be something she could find.

Her heart had looked so much further,
Than her eyes had ever seen,
She'd walked on words to places,
Her two feet had never been.

**Chirantan S.
Bengaluru**

A Day in History

It was a bright day, with the birds chirping and the sun shining. But Ravi was not at all happy. He and his brothers were going to stay at 'Kademane' a quiet house in a village called Kolgi. Kolgi was situated on a river bank. The house was situated on the forest side of the village. A few hours earlier, they had passed a small town called Siddapura. The road from Siddapura suddenly led to a muddy and bumpy village road. The sudden change made him feel bumpy. "Whoa, slow down," he said. The Hegdes, who were accompanying the three children, slowed down their car. He looked out of the window.

The scene was a quiet village.

"Look at this, Prajwal," Ravi said.

"What is it Ravi? Don't you know that I am sleeping," said Prajwal.

"If they don't want to see this, let them not see," Ravi thought.

He was not very happy to leave his house in Bangalore to go to a small village in the district of Uttara Kannada. Soon, the vehicle left the village and reached the river. Everyone crossed the river and on the opposite bank stood a person. Ravi guessed he was the guide. He was right. The guide said, "You must be the Hegdes. I was waiting for you. May I sit in that car? Thank you. Your house is after the paddy fields over there."

"Paddy fields? Anyway it looks like we've reached our home," said Mr. Hegde.

A board stood in front of the house. It proclaimed: "Welcome to Kademane."

"Wake up, kids and see our new home," Mr. Hegde said. They all tumbled out of the car and went inside.

"Go to your rooms and change. We have to go to watch the play 'Freedom Struggle' at 5 o'clock," said Mrs. Hegde.

"A theatre in this village?" asked Chiranth.

He was the youngest of all the children.

"Not in the village, Chiranth but in that small town. I believe Siddapura is its name. The small town made significant contributions for India's freedom struggle. So get ready. You have exactly three hours. It will take another half an hour to reach there and another half an hour to wait. I hope you got it," she said and walked away.

The three kids went to their rooms. Ravi had started unpacking his luggage when Chiranth came to his room, panting and gasping. Prajwal too was in the same situation.

"What happened, you two? It looks like you both have been chased by a dinosaur," Ravi said.

"Not a dinosaur but a machine," they said.

"Show me that machine," Ravi said. They all walked to Chiranth's room. Chiranth kicked the cupboard. The cupboard turned. They gasped. There, inside, was a room. They walked inside the room.

They went near it. Prajwal located a door. They went inside the device. Chiranth noticed a slip. It was strangely written in Sanskrit and some symbols.

“Let’s go back in time and complete our mission,” Chiranth said. “Let’s go,” said Prajwal and Ravi. They all entered the machine and sat on their respective seats. They pulled the lever and they were off. They all saw swirling colors. At last, they reached their destined spot.

There were rows of houses built with mud and the roofs were made of straw. The entire area was like a village. They began to worry that they had come to the wrong place until it hit Ravi! Gandhiji’s Dandi salt march had started at Sabarmati Ashram. It was like a village and it looked similar to the streets of Sabarmati from the pages of his history book. He hurried forward.

“Really, this looks familiar. Whoa, where are you running to?” asked Prajwal.

“To meet Gandhiji,” he replied.

“Hey, wait for us,” said Chiranth.

They all ran to an area that had a large number of people. In the center of all the people was a stage. And on that stage was none other than Gandhiji. He was in the middle of a speech when they reached the area. He was saying,

“Break the salt monopoly, but in peace.”

He then walked down the stage. People made way for him as he walked. He was looking at the people. Then suddenly, his eyes fell on the children.

“Are you willing to march to Dandi with me?” he asked.

“Yes Gandhiji. We are willing to march to the sea with you,” they said.

He walked forward and said “Let’s go.” He started walking forward with his stick. Since he was 72 years

old, as Ravi’s history text book said, he walked forward with a limp.

“Mr. Gandhi, please don’t go to your prayer meeting on 30th January 1948,” Chiranth blurted out.

“Who are you and why are you restricting the Mahatma from going to his prayer meeting?” asked a man.

“You know, my brother keeps thinking that the Mahatma will die. But he assures us that he will die only after India obtains freedom and that is in 1947,” said Chiranth.

The man was puzzled at the kid’s words but moved forward thinking it to be wild imagination. All three kids went to Gandhiji and told him that he will see the fruits of his labor. They convinced him that India would get freedom on 15th August, 1947.

“We have to go back now,” they said. “We won’t forget you, sir.” They took one last look and started walking back. They soon reached the stage where they had first met Gandhi. They went to the outskirts of the Sabarmati ashram. There was the time machine safe and sound. They all went inside the machine.

Then, Prajwal pulled the lever and they were off. Again they saw those swirling colors. Then they were back in their house.

“Where are you kids,” they heard their mother, Mrs. Hegde, say. They quickly closed the cupboard door. Their mother came to the room and said, “What are you doing here? I suppose you are helping Chiranth unpack. Unpack your own rooms after that,” and walked out of the bedroom.

Mahi Shiroor
Tustin, California

Bengal Tiger – The National Animal of India

The Bengal tiger is the national animal of India. Bengal tigers are mainly found in the Indian subcontinent. In the past, these tigers were on the verge of going extinct, hence were declared endangered. In the recent past, however, due to the excellent effort by the locals from Sundarbans, their numbers have increased. Currently,

there are approximately 2,500 Bengal tigers in the world. They are still rare, so the locals and scientists are making an effort to protect them and help them multiply. Bengal tigers are majestic, strong, smart and beautiful creatures just like India. I sketched the tiger by studying YouTube videos. Hope you like it.

Mahi

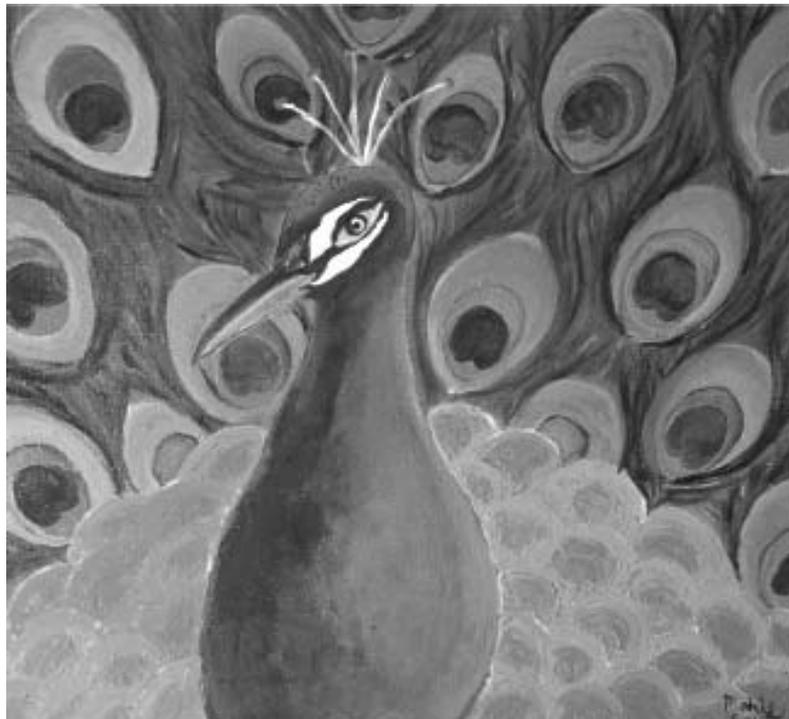
Blue Peacock – The National Bird of India

Mahi Shiroor
Tustin, California

The Blue Peacock is the national bird of India. Blue peacocks are found all over India and Sri Lanka. Peacocks are plentiful all over the world. There are currently more than 10,000 peacocks in the world. Peacocks are large pheasants known for their very colorful tail feathers. Peacock is technically used to refer

to the male bird and the females are called peahens; the species is called peafowl. However, the word peacock is generally used to refer to all peafowl. Peacocks make stunning visuals when they spread their tail feathers into beautiful fans behind them. Blue peacocks are graceful, beautiful, and dazzling birds just like the vibrant and colorful India.

FUN-DAY!

Aditi Hegde
Ellicott City, MD

I was thinking on a gloomy day,

Why can't there be another holiday right after Sunday?

I don't wanna go to school after Sunday,
Can't wake up early, on a dull day.

Wanna take it easy even though it's Monday
Hoping the forecast is true, and it is a snow day.

Assignments and tests are what we have on a school day,
And there is only a half hour break at midday.

Have to please teachers and parents every day,
Rather, I have fun with my friends and make it a play day.

I wish there will be a Fun day right after Sunday.
Hope this comes true one day.

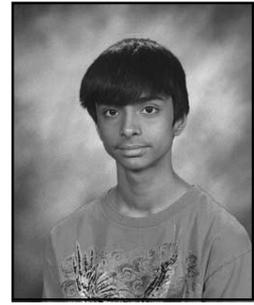
Life is too short, Enjoy each day!
Yesterday. Today. Tomorrow. Every day!

Have a "Fun day!"

Birds See All

The bird swooped down and perched itself on the large naked oak tree that had a nice view of a room in the large office building. The bird was not very social and did not have many friends, but he had a loving mate and one egg, so he was happy. The bird did not have a name, for birds can only hoot and the birds that brought him into this harsh world could not formally name him. Although he did not have a real name, he often saw the smaller of the humans pointing at him and exclaiming the word, "Birdy!" so that's what he decided he would call himself. Birdy was not a very special pigeon. He had all the right parts in all the right places and he did not have any distinctive features. Because of his introverted nature, he took enjoyment in watching humans go about their everyday lives in this woodless, cement filled forest. Today, he was watching a man with elaborate attire. He only recently realized that there are different types of attire and that clothes are not part of a human's skin, rather they are just a manmade layer of protection. Birdy noticed that the man was wearing a red piece of cloth around his neck, which was apparently called a 'tie.' Because of this piece of clothing, Birdy decided to call him the Tie Man. The Tie Man walked into the building with confidence and a large smile on his face.

The man must be at least thirty human years old, thought Birdy. The man started walking into the machine that transported humans to different layers of the building. Birdy named this machine, 'the layer machine.' Birdy scanned the building to see where the man would come out. He saw the Tie Man come out of the machine and walk into a room. Birdy was lucky that this building had so many windows. In the room, there was a large man (who obviously ate too much) waiting

Anish Pundyavana
New Jersey

for him. He could not see very well because the window of this room was much darker than others. Birdy spotted a man cleaning the window on a small platform. Birdy glided over to the platform in search of a better view of the room. Birdy peered through the window, looking directly at the Large Man and the Tie Man. They were talking. Birdy watched as the conversation intensified. The large man's eyebrows knitted together. The Tie Man kept a serious face. The Large Man got up from his very cushioned seat and went to the back of the room. In the back of the room, he turned a dial on a large metal container. The container opened and inside there was stacks and stacks of green paper. The large man then shuffled to his seat and sat down. He then put the stack of the green paper on the wooden table and surreptitiously slid the stack of the paper in the direction of the Tie Man. He smiled and put the green paper in his bag, signed a piece of paper, and handed it to the Large Man.

Birdy cocked his head to the left in confusion. *What is in the Green Paper that made that human so happy? Why did the man react to that paper?* He looked at the man who was washing the windows. He was not paying attention to anything but the windows and he had a glum look on his face. *Is this man doing this for Green Paper too?* Birdy was once again confused with the strange customs of humans. He was determined to figure out what the Green Paper was. He continued to follow the man with the red tie. He walked out of the building and called for a yellow metal transporting machine. Birdy had some trouble following the machine, because the woodless forest had many of these machines roaming around. Luckily, he was able to

keep track of the one that his human had got into. After a while, the man finally got out of the machine. Birdy's wings were tired from flying for so long. The man walked to a large nest.

Humans make such odd nests. They use large pieces of wood and stones instead of sticks. Just by looking at the man's nest, Birdy could tell that it was very lavish. The nest was beautifully constructed and was stunning. The empty land around the nest was also very large. Birdy watched as the man went inside his nest. Birdy flew closer to the nest to see inside it. Inside he saw a female human who greeted the man with a warm smile and a loving embrace. *She must be that man's mate.* A small human then greeted the man with a large smile on his face. The man embraced him also. The man sat down at a large table with the rest of his family and ate a meal. After the meal the smaller human went up the manual layer machine, to the second layer of the nest. The man was sitting down alone with his mate. He took out the Green Paper that he received from the Large Man. The female human's face lit up. She smiled and embraced her mate and was now talking very fast. The Tie Man just had a very large smile on face. Birdy looked at the sky. *People with more Green Paper must be happier than those who don't have it.* Although Birdy was able to draw this conclusion, he was not yet satisfied, but the sun was moving below the horizon and he had to get food to feed his family too. He scavenged for a worm on the way back to his nest. He was able to find two. He flew all the way back to his nest and he gave one worm to his mate and he ate the other one himself. He slept in the nest with his mate and made sure that his egg was warm. He continued to think about the Green Paper as he fell asleep. Before falling asleep, Birdy remembered something odd: the stack of Green Paper that the man handed to his mate was only about half the size than the original stack.

Birdy awoke to bright sunlight. He was able to see the sun creep across sky removing the cloak of darkness and coating the woodless forest with light and warmth. While stretching his wings, Birdy remembered that he still had to figure out what the Green Paper was for. He hooted a quick farewell to his mate and flew off in the direction of the office building where he saw the Tie Man

yesterday. Birdy perched himself on a phone cable with a view of the sidewalk. In the midst of the sea of faces, he spotted the Tie Man. But today, he was wearing a tie with a shade of dark green. The man entered the office building like yesterday. He seemed more confident today. The man went inside the machine, came out of the machine in the same layer and entered the same room with the same Large Man waiting for him. The man greeted him with a serious face and a firm handshake. After that greeting they, both sat down. The Large Man was frowning even deeper than yesterday. It looked like the Tie Man was having trouble talking to him. The Large Man shook his head and motioned the man wearing the green tie to leave. Birdy cocked his head to the left. *Why didn't the Large Man give him any Green Paper? How will he get his happiness now?* He watched the Tie Man walk out of the building except his confident smile had twisted into a deep frown. He continued walking, but it looked like his disappointment had passed and now, he was looking for somebody. The Tie Man found who he was looking for. It was a female human. They continued walking and Birdy followed.

Eventually they were at a place where there weren't any humans. They checked to make sure that there wasn't anyone else around and they pressed their lips passionately. Birdy cocked his head to the right. *Isn't that gesture reserved for the mate and no one else? Why is he doing that with another female?* The man and the woman continued walking until they reached a building with a bright sign reading: Motel. To Birdy, the building looked like a bunch of small nests put together. After they went inside the door, Birdy couldn't see them anymore because the building barely had any transparent material. If birds could frown, that was what Birdy was doing now. He was extremely disappointed because it was only midday and he still didn't figure out the meaning behind the Green Paper. He decided to follow someone else for the time being.

Birdy flew around the area for a couple minutes, until he found the skeleton of a building. Birdy had never seen anything like it. Although Birdy was very curious about this structure, it looked very dangerous. Birdy remembered seeing the words, "Curiosity Killed the Cat," written on a large piece of paper in a human's nest. At

that time he dismissed those words because he was a bird. And even today he decided, since he was not a cat, curiosity would not lead to his death. He flew closer to the skeleton to get a better look. There, he saw many machines that were adding objects to the skeleton. He decided that for the rest of the day, he would follow the man operating the largest machine. He noticed that this man was wearing a bright yellow hat. He decided to call this man: Hat Man. Hat Man operated the machine for the next hour. Birdy watched. Hat Man moved huge pieces of metal. Birdy watched. Hat Man instructed other men to do a task. Birdy watched. Hat Man wiped the sweat that had formed on his forehead. Birdy watched. After hours of labor, Hat Man finally waved to the other men and walked to a man that had different apparel than everyone else. The man handed Hat Man a Piece of white paper. *Humans that do different tasks must get different colors of paper.* Birdy watched as the man embraced the man's hand with his own and move it up and down. Birdy had never understood this gesture. He watched as the two men said their farewells and the Hat Man walked away. He did not call for a yellow machine, like Tie Man. Instead he walked to his nest. On the way to his nest, he tore the white paper and Birdy watched in shock. *Why is he tearing that paper?* Then Birdy saw that there was Green Paper inside the white paper. Birdy now understood that the white paper was just a covering for the Green Paper. The stack looked much smaller than the stack that Tie Man received, but the man looked happier than Tie Man. Birdy realized that what he saw in the eyes of Tie Man yesterday was not happiness. Hat Man radiated happiness right now, and Tie Man was not feeling the same thing. It was something else completely.

Hat man finally reached his nest after an hour of walking. Birdy noticed that this man's nest was much smaller and less decorated than the Tie Man's nest. He walked into the nest and his mate greeted him with a warm smile and a warm embrace. A small human also came up to him and embraced him. They all had a meal together and they seemed happy. *I don't understand. They don't have as much Green Paper as the Tie Man's family and yet, they seem much happier.* Birdy

once again didn't understand the humans' strange emotions.

After the meal, the smaller human went into his room and drifted into the dream world. Birdy expected Hat Man to show his mate the Green Paper like the Tie Man, but there was no mention of the Green Paper. The Hat Man and his mate kept talking and they both seemed happy.

Birdy returned to his own nest with an apple. Both he and his mate ate well that night. He got in a position that would allow him to sleep, while keeping his egg warm at the same time. His objective was to figure out what the Green Paper meant, but he went to sleep more confused than he was the last night.

Birdy woke up to the sun shining on his face. He had woken later than he had wanted to. Perhaps it had been the apple. Birdy had a tendency to oversleep when he had good food. He stretched his wings, getting ready to follow Tie Man today. He decided that he had a gotten all the information he had needed from Hat Man. Birdy cawed a farewell to his mate and his egg. He flew to the office building where he had first spotted the Tie Man. He spotted the Tie Man right away, because of his bright red tie that stood out like a raven in a group of crows. Birdy was expecting him to go inside the building and up to the usual layer, but Tie Man did something peculiar today. Instead of walking through the two glass doors, he briskly walked past the building, only pausing to give the building a brief look of disgust. Birdy did not understand the situation completely, but he did remember the Tie Man having a conversation that seemed to have an adverse effect on him the day before. Birdy followed the Tie Man, interested in his change of schedule. The Tie Man continued walking until he reached a large building that somewhat paralleled the size of his office building. This building was brighter though and had the word *Casino* written in neon lights. Birdy had thought the giant office building was fascinating. But, compared to this building, it looked so dull. Birdy could not find a suitable spot where he could watch the Tie Man. There were no trees around and there weren't any windows that would let him see inside the building either. Birdy

watched the Tie Man walk into the building and at this angle he could see a stack of Green Paper in his right pocket.

With nothing to observe, Birdy decided to go somewhere else. As he looked around, he realized that he had never watched the Tie Man's family. Birdy vaguely remembered the way to the Tie Man's nest. He flapped his wings and flew in the direction of his nest. As Birdy flew, he noticed various sights he hadn't paid attention to before. There was a man who wore nothing but rags, with his palms turned upwards. He had a defeated look in his eyes, but in the midst of his defeat, Birdy saw a spark of hope. He watched as a man dropped with a pitying look in his eyes, a single piece of Green Paper into the man's frail hands. Then he saw it again. It was the same thing that he had seen in the Hat Man's eyes the day before. He couldn't name it though. A few minutes later he came across a similar man. Like the man he had seen before, he had his palms turned to the sky and he wore patched clothing. But this time he saw something else in the man's eyes. It was not defeat nor was it hope. It was some form of yearning. It was as if he could be filled with the best of apples and his stomach would still be growling for more. He still could not identify the exact emotion. He watched an occurrence similar to the previous and the man ended up with a crumpled piece of Green Paper. Birdy stayed and watched to see what he would do with it. He watched as the man entered a small building that was not very well kept. As he walked out, he held a burning white and orange cylinder. He placed the cylinder in between his lips and inhaled. Birdy did not understand. This did not look like anything that a human needed to survive.

Birdy kept on flying in the direction of the Tie Man's nest. As he flew, Birdy realized that the man with the cylinders had not had the Green Paper once he had exited the building. It seemed so obvious now. *Humans trade the Green Paper for things. That's why they want it!* Although Birdy now knew why the Green Paper was sought after by the humans, he knew that there was more to it. There had to be. The look in the Tie Man's eyes that lingered in Birdy's mind had something to do with the Green Paper and he was determined to figure it out.

After a few more minutes of flying, the Tie Man's nest finally came into view. He perched himself on a windowsill and peered inside the window. He could not see the Tie Man's mate, but he did see the smaller human. Birdy viewed him with much interest. This human's life seemed to be filled with leisure and a world where work did not exist. It was odd compared to the larger humans who spent most of their days working. The main activity of the smaller human was watching moving pictures in a box. It was all very puzzling, but Birdy continued to watch. As the sky slowly changed from a bright blue to a dark orange, Birdy saw the Tie Man outside the land surrounding his nest. Birdy flew over to see if anything interesting would happen. He sat on a tree near the Tie Man. As he flew, he noticed another man was with him. His face was mostly covered, but he seemed really scary. From what Birdy could see, the man had a huge scar that blemished his face. The Tie Man and the Scary Man were sitting at a bench that was not too far away from the Tie Man's nest. Birdy could not hear the exact words that the Scary Man and The Tie Man were exchanging, but it looked like they were negotiating. Birdy heard bits and pieces of the conversation and he noticed that the scary man had a strange accent. After a few minutes, the Scary Man handed a brown bag to Tie Man. Being opaque, the humans around them could not see the contents of the bag, but from this particular angle Birdy observed a few pieces of Green Paper peeking out. The Scary Man briskly walked away after making a few threatening gestures at the Tie Man. Birdy could see that emotion in the Tie Man's eyes again, but this time it was muddled with a blend of trepidation and nervousness. The Tie Man walked away after a few moments and entered his house.

He did not seem to notice that his mate was not present. His focus was completely centered on the Green Paper. The Tie Man started to pour the Green Paper into an object that resembled a briefcase. While dumping the Green Paper into the briefcase, the smaller human stood not too far away, staring at his father acting like a squirrel right before winter (they can get extremely competitive). He stood there, tightly clutching a small bear to his chest. The small human could see the form of fear and confusion that clouded the Tie Man's eyes, but he

was unable to comprehend what the emotions meant. In response to this confusion, he stared at his father, like he was an exotic animal that attracted attention but was too ferocious to go near. The Tie Man immediately noticed the small human and he pointed to the upper layer, motioning for him to leave. The boy quickly scampered away from his father and went inside his sleeping area.

Birdy flew over and perched himself in front of the window that led inside the sleeping area. Sadly, he could not get inside for closer observation because of a force called *glass*. But fortunately, the mini human turned his head and noticed Birdy. The human slowly crept closer to the window. *Why is this human taking so long to come to the window? Does he fear me?* Finally the small human came close enough for Birdy to peck at (if not for the glass, he would have done so). *So this is what a human looks like up close.* Birdy instantaneously noticed some differences in the small humans and the fully developed ones, but he was not too interested in that. The human pressed one of his fingers on to the glass. Birdy pecked at the finger, but of course the glass stopped him from making full contact with the human. But something did come out of it. For the first time, Birdy heard one of the most amazing sounds that were ever produced by a human. He had heard singing before, but this definitely surpassed it. Birdy heard laughter. Birdy continued to play with the human and the human continued to laugh. Finally the small human left out of boredom. Humans did not seem to like having to repeat the same actions over and over.

Birdy left for his nest and slept, with the sound of laughter still ringing in his ears.

Birdy did not watch the humans for the next few days. Instead he spent time with his mate and his egg. After three days, when the sun awoke from its slumber, Birdy decided to fly to the Tie Man's nest again. Birdy expected to be greeted by the small human at this time of day. But, Birdy was surprised to see the entire family there. Birdy peered inside the house from a pine tree that was nearby. He saw that the Tie Man was sitting on a chair with his two bare feet on a table. He put a clear glass bottle to his lips and he greedily drank from it. He had stubble growing on his face and his eyes were red.

He looked like a man who had returned from an exhausting journey through the desert and hadn't had anything to drink for the past week. But Birdy knew this was obviously not the case because four similar, empty bottles stood on the table.

The small human stood a few feet away from the Tie Man staring at him like he had done a few nights before, but this time there were bruises that blemished the skin around his eye. Birdy also noticed the small black and blue bruises that peeked out of his red, long sleeved shirt. The mate stood tightly holding the small human staring the same way he did. Her hair was unkempt and it looked like she hadn't slept for the past week. The small human turned his head toward Birdy and he held back a smile. He broke away from his mother and went to his sleeping area in the second layer. Birdy flew near the window and played with the small human as they had the few nights before.

After a few minutes Birdy noticed something out of the corner of his eye. It was a large black transportation machine that had tinted windows. Birdy saw as it crept up the road leading to the Tie Man's nest. He saw two suspicious men exit out of the machine. They were wearing all black and were carrying some sort of tool. After a few moments he saw the Scary Man exit the transportation machine also. The men walked confidently in and pressed a button near the door. Birdy flew back to his original position, so he could see the event more clearly. When the mate opened the door, the suspicious man raised the gun to her forehead and pressed a trigger with his index finger. Birdy heard a deafening blast and he saw smoke coming out of the tool. A few milliseconds later he heard a small metal piece clattering against the floor. The mate's body went still and crumpled to the floor. The man dragged the body inside and closed the door behind him. The second man went inside with the Scary Man and confronted the Tie Man. The Scary Man said a few words to him, but the Tie Man just looked at him unfazed. The Scary Man put his tool to the Tie Man's forehead and pulled the trigger. The same thing happened and the Tie Man flopped to the floor like the fish that are sold in the market. The last man slowly crept up to the second layer and surreptitiously entered the small human's

sleeping area slowly crept behind the small human. The small human kept on looking at Birdy, unaware of the assailant behind him. The man put the tool near the human's head and pulled the trigger. All Birdy could do was watch.

After the three men left, Birdy had tried to make sense of what had just happened. He had no idea what had happened. He didn't know why the bodies had gone still or why they had fallen to the floor. He looked the small human. He looked the same as he was just a few minutes ago, but his eyes were different. They were no longer filled with curiosity and youth. Now they just had . . . nothing. His eyes looked like an olive had dropped into a bowl of milk. Birdy's eyes wandered to the red liquid that was pooling behind the human's head. That bright red color reminded him of one of his friends, Squirrel. He had been one of Birdy's only friends and he too liked watching the daily lives of these mysterious humans. Birdy and Squirrel would often meet at a rendezvous point and go from there. One day, Squirrel had not come to the rendezvous location. After a few hours of waiting, Birdy became worried. He went in search for his missing friend. After a few hours of

searching, Birdy had found him. His brown fur was easy to spot against the black asphalt, but Birdy was in dismay when he had spotted him. A transporting machine had flattened him. He was still and the same red liquid was gushing out of his stomach. Birdy was sickened once he realized what had happened. The family had just died. They would never interact, speak, or do anything at all. Birdy remembered the eyes of the killers. There was not a trace of regret in them. There was nothing. Birdy had remembered the bag that the Tie Man had received from the Scary Man. He must have done this because of the Green Paper.

Birdy quickly flew back to his nest. As Birdy flew, he understood everything. *More Green Paper definitely does not make a human happy. Green Paper is evil. The feeling that the man had been feeling that day was greed. His own greed led to his demise.*

Birdy embraced his mate once he reached back to his nest. Before Birdy slept, he thought about the events that had transpired. Birdy was quivering. He was feeling something that he had not felt for a long time. Fear. But he knew he had nothing to fear. After all, he was just a bird living in a human's world.

Religion

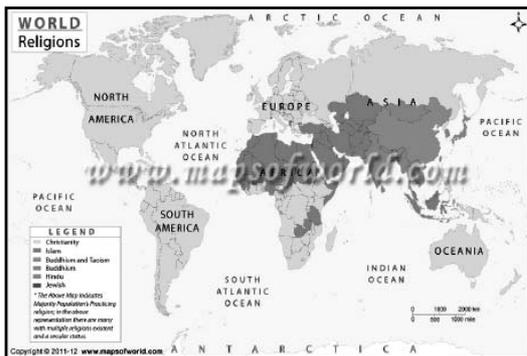

Vipra Bhat
Virginia

Religion is a group of organized beliefs. There are four well known religions: Hinduism, Christianity, Islam, and Judaism. There are three more religions related to Hinduism which are Buddhism, Sikhism, and Jainism. All religions have symbols, myths, and legends such as the Mahabharata, stories of prophet or spiritual leaders,

festivals. Hinduism has festivals related to gods and goddesses and seasons. Each religion has its own holy scripture. Hinduism has the Bhagavad Gita, Christianity has the Bible, Islam has the Qur'an, and Judaism has the Torah.

In different parts of the world they follow different religions. Hinduism mainly is in India, Christianity mainly is in Europe, North America, and South America, whereas Islam and Judaism are mainly in the Middle East. Below there is a map showing the religions spread across the globe. I got this picture from www.mapsofworld.com. Each religion has different literature and arts. Hinduism is one of the religions that uses dance as storytelling. Some of these dance names are Bharatanatyam, Yakshagana, and Kuchipudi. Hindu's used to classify people on their work. Brahmins, Kshatriyas, Vaishyas, and Shudras were the categories. The place of worship is called different names in different religions. Hindus worship in temples, Christians worship in churches, Islamic devotees worship in mosques, and Judaism devotees worship in synagogues. This is a brief comparison among the major religions.

and the meaning of life known as moksha or being one with god. My religion is Hinduism. Most religions have sacred rituals and sacred rules. Most religions have

* Deeksha S Bhat

Crack It If You Can (Puzzle / Riddle)

To guess the thing, you must use,
The hints I give; so unravel the ruse.
It's dark, sweet, silky,
It's also creamy and milky.

It's a source of joy for many
Yes, that includes you and me.
It comes in three types mainly:
Dark, milk and white usually.

Many love this tasty treat,
Very cool, delicate and so sweet.
You rip it, snap it or gobble it down,
It drapes your mouth with its silky gown.

It's at last time to reveal the name,
I must remind you, that it's of fame:
Well you sillies, it was chocolate,
And those who guessed it, I congratulate.

ಅಮ್ಮ

* ವಿದ್ಯಾ ಸದಾನಂದ ಹೆಗಡೆ

ಅಮ್ಮಅಮ್ಮ ನಿನ್ನ ಮಮತೆಯ
ಮರೆಯಬಹುದೇ ಓ ಅಮ್ಮ
ಎಷ್ಟೆ ಕಷ್ಟ ಬಂದರೂನು ನೀ ನಮ್ಮನು ಸಲಹಿದೆ

ಜಗನ್ನಾತೆಯೇಆದ ಶ್ರೀ ಸರಸ್ವತಿಗೆ
ಹೋಲಿಸಬಹುದೇ ನಿನ್ನನು
ಎನೂ ಅರಿಯದ ನನಗೆ ನೀನು
ವಿದ್ಯೆಯ ದೀಪವ ಹಚ್ಚಿಸಿದೆ

ನೀನು ನನಗೆ ಜನ್ಮಕೊಟ್ಟು ಸಲಹಿದೆ
ಹೇಗೆ ಬಾಳಬೇಕೆಂದು ಕಲಿಸಿದ ಮಾತೆಯು
ನಿನ್ನ ಸಹನೆ ಇನ್ನಾರಿಗಿಲ್ಲ ಓತಾಯೇ
ನಿನ್ನ ಮಾತೆಯೇ ಎನ್ನ ಜೀವನದ
ಸೂತ್ರವಾಗಲಿ ಓ ಅಮ್ಮ

ಅಮ್ಮ ನಿನ್ನನು ನೋಡಲು ಹಂಬಲಿಸಿದೆ ಮನ
ಎಷ್ಟು ಸುಂದರ ನಿನ್ನ ಜೊತೆಗಿದ್ದ ಕ್ಷಣ
ಇತಿ ರೂಪಿಸಿದೆ ನೀ ನನ್ನ ಬಾಳ
ಆಗಲೇ ಎನ್ನಜೀವನ ಸಾರ್ಥಕ
ಜೀವನ ಸಾರ್ಥಕ

Free

* Deepa Bhat

I fell through the sky,
Towards the land,
Oh my!
I lift my head up,
My body standing up,
My feet in the grass,
I am free at last.

* San Ramon, California

ಹವ್ಯಸಿರಿ - ೨೦೧೫

Disregard

Nimble fingers fumble,
As gentle souls weep.
Gargoyles snarling into the darkness,
Cascading down on the lands.
A tapestry of gold threads
Woven in a tight array
Of shimmer
Of gleam.
Fire dusting the top,
Floating on the water below,
We are a world on the edge.
Covered in snow and ice,
Clouded with thick black
Smoke enfolded in
A paper envelope
Thin around the edges,
Barely warding off the harassment
Of bigger beings,
Better beings.
We're scared, that much
We know.
We fear for our own safety,
The selfish humans.
The safety of our marble
We claim to love but make
No move to
Save

Priya Hedge
Hopkinton, MA

ಚುಟುಕುಗಳು

ವಿಂದ್ಯಾ ಸದಾನಂದ ಹೆಗಡೆ
ಗಿರಣಿಮನೆ, ಯಲ್ಲಾಪುರ

೧. ೬೬ ನೇ ಗಣರಾಜ್ಯೋತ್ಸವಕ್ಕೆ ಕಳೆ ತಂದ ಒಬಾಮರವರ ಆಗಮನ
ಭಾರತದ ಮೇಲೆ ನಿಮಗೆ ಅದೆಷ್ಟು ಅಭಿಮಾನ,
ನಿಮ್ಮ ಗೆಳೆತನ ಭಾರತಕ್ಕೊಂದು ವರದಾನ
ನಮ್ಮ ಕಿರು ಉಪಚಾರದಿಂದ ತುಷ್ಟಿಯಾಯಿತೇ ಮನ.
೨. ಮನ ತಣಿಸುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಮ್ಮ ಹವ್ಯಕ, ಕೃಷಿಯೇ ಈ ಸಮಾಜದ ಕಾಯಕ
ಇಹುದೊಂದು ಆಸೆ ನನ್ನ ಮನದಲಿ
ಬೆಳಗಲಿ ಹವ್ಯಕರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ತನು ಮನಗಳಲ್ಲಿ
ಚಿಮ್ಮಲಿ ಸೊಗಡು ಅಮೇರಿಕಾದಂಥ ಮಹಾನ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ.
೩. ಈಗ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಕೊಡುವರು ಲಂಚ
ಇದನ್ನು ನೀವು ನೋಡಿದ್ದೀರಾ ಕೊಂಚ
ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗಂತೂ ದುಡ್ಡಿನಾ ಮಂಚ
ಈ ದುಡ್ಡಿನಿಂದ ಖರೀದಿಸುವರು ವಜ್ರದಾ “ಕುಂಚ”
೪. ಎಂದೆಂದೂ ಇರಲಿ ನಿಮ್ಮ ಮುಖದಲ್ಲಿ ನಗುವು
ಆಗ ಮಾತ್ರವೇ ಸುಂದರ ನಿಮ್ಮ ಮೊಗವು
ನಕ್ಕರೆ ಸ್ವರ್ಗ ಎಂದರು ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು
ಇದನ್ನು ಪಾಲಿಸಲಿ ನಮ್ಮ ನಾರಿಯರು.
೫. ಎಲ್ಲಾ ಜನರು ಕಣ್ಣು ಹಾಕ್ತಾರೆ ಬಂಗಾರಕ್ಕೆ
ಹೆಂಗಸರಿಗಂತೂ ಬೇಕು ಇದು ಸಿಂಗಾರಕ್ಕೆ
ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸೊನಗಾರರು ಹೋಗಬೇಕು ಕೋಲಾರಕ್ಕೆ
ಆದ್ದರಿಂದ ಬಂಗಾರದ ಬೆಲೆ ಎರಿದೆ ಗಗನಕ್ಕೆ.

Art Gallery

Bhumika Bhat
Navilgone, India

MY WINTER SNOWMAN

By: Bhakti Hegde

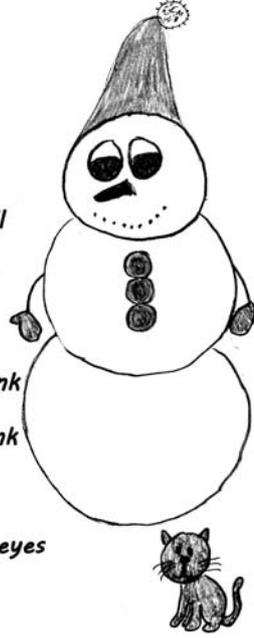
*As I jump on my sled going down the hill
I go down fast and it gives me the chill*

*As I walked up the hill, I started to think
I wanted to make a snowman named Mink*

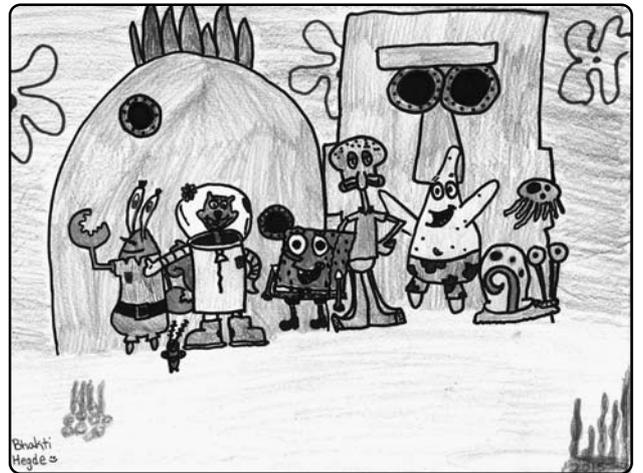
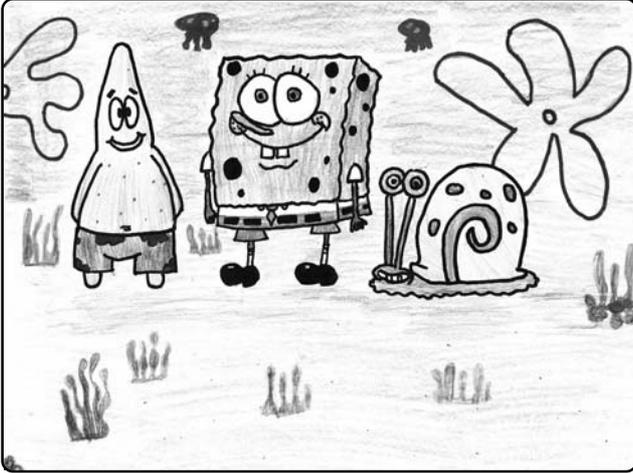
*Mink is a tall snowman with big bulging eyes
He also had really big thighs*

*He has a carrot nose, 3 buttons and sky blue
mittens.*

*The only thing that got attracted by that, are my
neighbor's kittens! ☺*

Bhakti Hegde
North Haledon, NJ

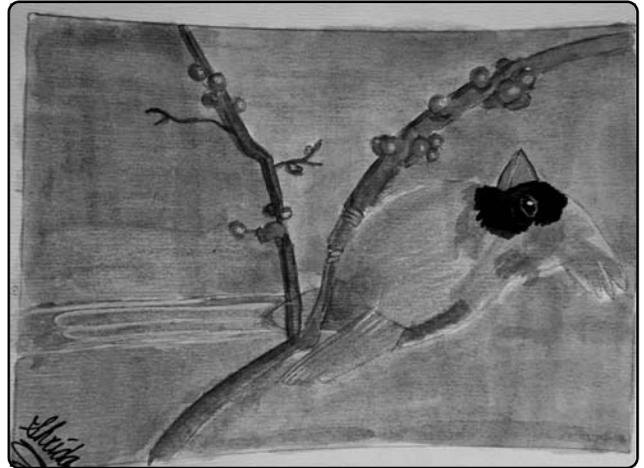

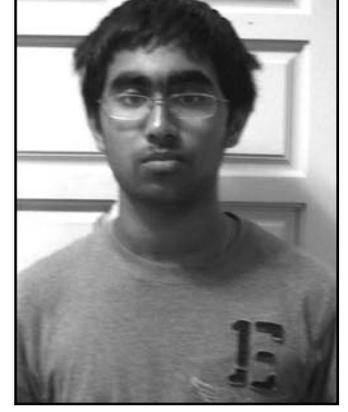

Anisha Bhat
Sunnyvale, CA

Shrida Bhat
Sunnyvale, CA,

Chandan Hegde,
Fremont, CA

HAA Office Bearers : 2014 – 2015

Shri Shivu Bhat Sterling, VA shivub@yahoo.com	President	
Smt. Usha Kuloor North Wales, PA ushaKuloor@gmail.com	General Secretary	
Shri Bharat Hegde E. Windsor, NJ bhegde@gmail.com	Treasurer	

President elect for 2016-2017: **Shri Anil Adkoli**, (Chicago IL)
 email: adkoli@yahoo.com

Executive Committee: 2014 – 2015

#	Name	State	Contact email
1	Shri Venkat Bhat	California	vbhat@vstglobal.com
2	Shri Krishna Upadhya	California	krishnaupadhya@yahoo.com
3	Smt. Rashmi Palamadi	Illinois	rashmiandbala@yahoo.com
4	Shri K. Rajashankar	Illinois	rajashankar@gmail.com
5	Shri Keshava Kote	Kansas	keshavakote58@yahoo.com
6	Smt. Vaishali Hegde	Westford, MA	vaishali_hegde@hotmail.com
7	Shri Anand Hegde	New Jersey	hegaday@gmail.com
8	Shri Mahabal Hegde	Maryland	mhegde@ieee.org
9	Shri Param Bhat	Toronto, Canada	bhat9040@rogers.com

HAA Chapters and Vice Presidents: 2014 - 2015

#	Chapter Name	Region	VP – Name	VP – email
1	Arkansas	Mid	Shri Subramanya Bhat	subra_bhat@yahoo.com
2	Atlanta	East	Shri Prasanna Krishna	psannakrishna@hotmail.com
3	Colorado	Mid	Shri Ganesh Kurse	ganesh@grkconsulting.com
4	Detroit	Mid	Shri Mahesh Balike	mbalike@yahoo.com
5	East Coast	East	Shri Prasanna Hegde	hegdep@gmail.com
6	Florida	East	Shri Mahadeva Bhat	mahadevgbhat@gmail.com
7	Kansas	Mid	Shri Ramakrishna Hegde	hegde98@yahoo.com
8	Mid-West	Mid	Smt. Nirmala Mohan	nimmikmohan@gmail.com
9	Minnesota	Mid	Sri Gopal Haregoppa	palharegoppa@hotmail.com
10	New England	East	Sri Ganaraj Tejaswi	roopa.raj@thejaswi.com
11	North-West	West	Shri Swamy Narayana	swamy.narayana@hotmail.com
12	Pittsburgh	East	Smt. Sarveshwari Hegde	sarvejaji@yahoo.com
13	Southern California	West	Shri Datta Sharma	datta55@yahoo.com
14	Washington DC	East	Shri Udaya Adikehithlu	bhatuday@gmail.com
15	West-Coast	West	Shri Balu Ramappa	drbalachandra@comcast.net
16	Canada -East	East	Shri Shrikant Hegde	shegde111@gmail.com

Life Members List

Last name	First Name	State
Bhat	Shankar & Usha	AZ
Mugimane	Manjunatha & Shalini	AR
Beedubail	Ganesh & Amruta	CA
Bhagwat	Shripad & Loveena	CA
Bhat	Balakrishna & Jyoti	CA
Bhat	D.S. & Devi	CA
Bhat	Gajanana & Vijaya	CA
Bhat	Gopal & Sujata	CA
Bhat	Mabal & Aruna	CA
Bhat	Mahabaleshwara & Vasanthi	CA
Bhat	Naras & Kusum	CA
Bhat	Ramachandra S. & Tara	CA
Bhat	Ravindra & Veena	CA
Bhat	Ray & Susheela	CA
Bhat	Sharada	CA
Bhat	Subru & Vijaya	CA
Bhat	Sudarshan P. & Vidya	CA
Bhat	Uday & Sandhya	CA
Bhat	Venkataraman & Vidya	CA
Halkar	Ravi & Nita	CA
Hebbar	Narasimhamurthy & Usha	CA
Hegde	Anant & Annie	CA
Hegde	Gopal & Vani	CA
Hegde	Madhusudan & Vidya	CA
Hegde	Mahableshwara & Rekha	CA
Hegde	Mohan & Pallavi	CA
Hegde	Prasad & Geetanjali	CA
Hegde	Ramachandra P. & Sucheta	CA
Hegde	Ramachandra & Vidya	CA
Hegde	Sayee & Sukanya	CA
Hegde	Venkat & Shanta	CA

Hegde	Vinay & Divyashree	CA
Hegde	Vishwanath & Priya	CA
Joisa	Sridha & Sucheta	CA
Joshi	Balakrishna & Jayashree	CA
Joshi	Ravi & Kirthi	CA
Kadekodi	Narayana & Yamuna	CA
Kote	Gopalkrishna & Sumangala	CA
Kukkemane	Laxminarayana & Vinutha	CA
Mohan	Lalith & Prasanna	CA
Moorthy	Krishna & Shubha	CA
Moorthy	Muralidhar & Sujatha	CA
Narayana	Prasanna & Sumathi	CA
Ramappa	Balu & Nirmala	CA
Sanbhadathi	Narayan & Vidya	CA
Shenoy	Ananth & Kaveri	CA
Upadhya	Krishna & Chaya	CA
V	Venkataraman & Lavanya	CA
Kurse	Ganesh & Roopashree	CO
Padyana	Anil & Kanchana	CT
Hosamane	Ramachandra U. & Kusuma	DE
Kinila	Mohan T. & Vidya Mave	DE
Bhat	Chandahas	FL
Bhat	Narayan & Megha Hegde	GA
Bhat	Subramanya & Annapurna	GA
Halkar	Raghu & Rosemary	GA
Kailar	Raja & Roopa	GA
Hegde	Vinayak & Pratibha	IA
Adakoli	Anil & Sujatha	IL
Adapatya	Shankaranarayana & Bhagirathi	IL
Bhat	Girish & Asha	IL
Bhat	Rama & Vijayalaxmi	IL
Bhat	V. S. Kambekodi	IL
Hegde	Shankar & Leela Rao	IL
Hosamane	Balakrishna	IL
Kote	Keshav & Pratibha	IL

Mundatheja	Vijayalaxmi & Sundaresh	IL
Tamragouri	Ravikiran & Shaila	IL
Belagaje	Rama & Naline	IN
Bhagwat	Ravi & Veena	IN
Hasanadaka	Thimmappayya & Mani	IN
Hegde	Ramakrishna & Chetana	KS
Hegde	Roy & Kusuma	KS
Hegde	Ravish & Anjana	MA
Mattihalli	Madhukeshwara & Vaishali	MA
Narayana	Srinivasa & usha	MA
Bhat	Chetana	MD
Bhat	Narayana K. & Lalitha	MD
Hegde	Laxman & Annapoorna	MD
Hegde	Mahabaleshwara & Kshama	MD
Hosamane	R. S. & R.R.	MD
Kanjarapane	Devesh & Sujatha	MD
Neerchal	Nagaraj K. & Chetana	MD
K.G.	Srinath & Jayalaxmi	MD
Pradeep	Chandrashekara & Smita	MD
Pailoor	Govind & Sharade	ME
Bhat	Ishwara M. & Bharathi	MI
Pandit	Sunil & Jayanthi	MI
Haregoppa	Gopal B. & Sunanda	MN
Sharma	Krishna & Sandhya	MO
Posavanike	Ganaraj & Ratna	MS
Bhat	Raja & Vidya	NC
Bhat	Sadashiva & Sitalakshmi	NC
Ramappa	Ganapathy & Savithri Konamme	NC
Angri	Srinivasa & sumana	NJ
Avadhani	Ashok & Soumya	NJ
Bhat	Krishna & Jayashree	NJ
Bhat	Vishvanath & Geeta	NJ
Dala	Praveen & Seema	NJ
Hebbar	Kishor & Chitra	NJ
Hegde	Anand & Shubha	NJ

Hegde	Bharath & Shilpa	NJ
Hegde	Gajanan & Vidya	NJ
Hegde	Krishna G. & Radha	NJ
Hegde	Lalitha & Krishnamoorthy Shankarlinga	NJ
Hegde	Prabhakar & Medha	NJ
Hegde	Prasanna & Roopa	NJ
Hegde	Rajeev & Vijaya	NJ
Hegde	Santosh	NJ
Hegde	Satyanarayana & Pushpa	NJ
Hegde	Udaya & Shailaja Valakatte	NJ
Delanthamajalu	Gopalkrishna & Vani Hegde	NJ
Hegde	Venkat S. & Uma	NJ
Joshi	Mahesh & Poornima	NJ
Kanjarapane	Dhruva & Lalitha	NJ
Thimmappa	Ashok & Sheela	NJ
	Ravishankar	NJ
Bhagwat	Shreepad & Arati	NY
Bhat	Gopalkrishna & Laxmi	NY
Hegde	Hari & Vijaya	NY
Kumar	Jayanth & Sujata	NY
Lingadahalli	Shantaram & Geetha	NY
Sankahithlu	Venkatagirish & Sumana Bhat	NY
Alangar	Ravikumar & Barathi	OH
Bhat	Banarikammaje N. & Saraswati	OH
Bhat	Narayana & Sumathi	OH
Bhat	Padmanabha & Thayamma	OH
Bhat	Ramachandra & Neerada	OH
Venugopal	Krishna & Savitha	OH
Bhat	Subra & Vandana	OH
Avadhani	Narayan & Usha	PA
Bhat	Anand & Shaila	PA
Bhat	Ganesh & Chitra	PA
Bhat	Gopalkrishna & Usha Devi	PA
Bhat	Krishna & Nalini	PA
Bhat	Krishna L. & Revathi	PA

Hegde	Gajanan & Sarveshwari	PA
Hegde	Ranjan Kumar & Shubha	PA
Kabekodu	Sooryanarayana & Mandakini	PA
Kanchana	Prasad & Shashikala	PA
Noojibail	Prasad	PA
Sharma	Mamata	PA
Shastry	Uday & Pratibha	PA
Bhat	Narayan & Aruna	SC
Bhat	Narayan & Girija	TX
Bhat	Govinda & Roopa	TX
Bhat	Kris D. & Vasudha	TX
Hegde	Narayan & Kusuma	TX
Hegde	Ramesh S. & Sumana	TX
Bhagwat	Manoj & Vibha	VA
Bhat	Ramachandra K. & Girinari	VA
Bhat	Shivu & Vinuta	VA
Hegde	Manjunath & Parvati	VA
Ramaswamy	Narayana & Anitha Raghavendra	WA
Pailoor	Ramachandra & Sunitha	WA
Shanbhag	Vinod	WA
Lingadahalli	Subraya & Nirmala	WV
Bhat	Kidoor N. & Nalini M	Canada
Bhat	Param & Sharada	Canada
Chidambara	Kripesh & Medini	India
Bhat	Balakrishna	India
Hasyagar	Mohan & Chaitanya	India
Hegde	Harsha & Sampriya	India
Hegde	Vinayak & Uma	India
Joisa	Rama & Eshwari	India
Khandige	Sudarshan & Raji	India
Rao	Mahesh & Vijaya	India
Sabhahit	Niranjan & Kavita	India
	Gopalkrishna & Anjana	
Joshi	Prakash & Himalini	

Wishing a grand success for the 16th
Havyaka biennial convention

Rohan
Nikhil
Veena
&

Ravi Bhagwat

**Enterprise Software For
Healthcare And Security**

**Top-Notch Health-IT And
Security Professionals**

**Experienced In National
Infrastructure Projects**

**Satisfied Customers With
Repeat Multi-Year Business**

SBA 8(a) Certified

**8(a) STARS II
Government-Wide Acquisition
Contract Awardee**

Contact Us Today!

info@BNETAL.com

BNETAL.com

SureDeliver.com

ManageSecure.net

SureVigil.com

**Solutions and Expertise
for
Healthcare IT
Data Exchange
Security**

BNETAL™
bnetal.com
